

Ngongo: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philippians, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Gigi gigaana gigisini gi Mfumu Yesu, mwana-Davili, mu gigaana gi Abalayama wubudu Yisagi, ²Yisagi gabudu Yagobo, nde lugabudu Yudu we bapanga baana. ³Yudu gabudu Tamaala Falese we Zaala; Tamaala gabudu Esidolomi wubudu Alama; ⁴Alama gabudu Amindaba, gidaana Nasono, wubudu Salomono, ⁵gidaana Bwaza wu La-haba, gidaana Obede wu Luti wubudu Yese, ⁶gidaana mfumu Davili; wubudu Salomono, mugesu Uliyi. ⁷Salomono gabudu Lobowama gidaana Abia, wubudu Asa, ⁸gidaana Yozafata, wubudu Yolama, gidaana Oziasa. ⁹Oziasa gabudu Yotama, gidaana Agaza wu-budu Yezekiasa, ¹⁰gidaana Manase, wubudu Amono, gidaana Yoziasa wubudu Yekoniasa ¹¹we bapanga baana mu daanga lu gihigi bu Babiloni. ¹²Gungoya gihigi Yekonia gabudu Salatiyele gidaana Zolobabele, ¹³wubudu Abiyudi gi-daana Eliykimi wubudu Azolo gidaana Sadogo, ¹⁴gidaana Akimi wubudu Eliyudu wubudu Eleyazala, ¹⁵gidaana Madana wubudu Yago-bo wubudu Yozefi mudima Madiyi ¹⁶mwimu muyabudugu Mfumu Yesu Klisto. ¹⁷Duugu Abalayam tii luyabudugu Davili mi-zili mi baada babudugu guma-mina. ¹⁸Duu-gu Davili tii lubagie gihigi gu Babiloni mizili guma-mina, duugu lunu tii luyabudugu Mfu-mu Yesu mizili guma-mina. ¹⁹Gubudugu gu Yesu gugelabubu: Maana Madiyi gamono Yozefi wumufulu waala; gagele lowo yana guwingini mu waala, lugamonogeene zumu lu Muhunga-Nzaama. ²⁰Mudimaana lugawugu, gagene gumuwe-sele mu lupumu, baada bakono guybeene. ²¹Lununga Yozefi mapaana mana, wanzio wu Nzaama lugamudugeene gu ndosi ni Yozefi mwana-Davili, guwugu boomo lowo mu guse-ne mugesaga Madiyi, zumu lunde lumadugu mu Muhunga-Nzaama. ²²Mwana-bagala wu-gini budu, wini muwa kuumu Yesu, nde wini hulusu gigaana giana mu masumu. ²³Mapaana mana mabwi mutulu gugugusu mana madodo Nzaama gugele mubigili ni: ²⁴Dala mwana-mukaada wukono guyaba ba-gala gini mene zumu, gini budu mwana bagala, bini muwa kuumu Yesu, mbangudulu ni Nzaama mu kebe ga bisi. ²⁵Yozefi lugawusugu, lugayawingisi Madiyi mu nzwana labeene bumuleele wanzio wu Nzaama. ²⁶asi lowo bagoso toso tii gubudu-gu mwana. Gamuwe kuumu Yesu.

Chapter 2

¹Yesu gabudugu gu Bedelemini mu gisi gu Yudeye, mu daanga lu mfumu Elodi; ²baada ba nduungu baduugu gu ndama este lubayi gu Yelusalemi mu gwasameene mfumu wu bayudu wunu wu budugu; baya laba moodo. ³Lubawufulu ni gagele gunu? Asi mfumu Elo-di we baada ba Yelusalemi babosogo bamono gisagasaga. ⁴Lugademene bamfumu babanganga-Nzaa-ma babosogo ande balongo-misigi, gazolo gu-yabene gu mabudugu mfuma-bayudu, Mesi-yi. ⁵Bamuleele ni gu Bedelemini, mu gisi gi ba-yudu. Nga busonogo mubigili ni: ⁶Nze Bedelemini, mu gisi gi bayudu, gumusomo wigi mfu-nu yivulu mutulu mu kebe ganze mwini budu-gu mfumu wunu wini gebaaga bana ba mee-me ba Isaleele. ⁷Elodi lugademene baada bana mu lugala gabaleele ni nwamusaga, ⁸ni nutumumono nwanese meeme se ngamusameene. ⁹Mu nzili lubabisa mono moodo wubayalaba, tii yagele mwana, moodo luwunimigi; ¹⁰ba-mono kiesi givulu tsili. ¹¹Lubamumono, bamusaameene ande gumuwa magaba ma bibende bitala bi wolo ande maasa mansungu ande bidi. ¹²Bayama ndosi ni bakono gufudugu mu nzila Elodi, lu-basobo nzili yimbaana. ¹³Gungoya biwi, wanzio lugayayabagasa Yo-zefi gu ndosi ni dusu mwana ande maana, ndanwe gu Ngipiti tii lu ngini nuleele mu gwa-fudugu, mutulu Elodi gayasaga guzwa mwana wuwu. ¹⁴Lubagie pibe-pibi. ¹⁵Balemene tii gunu gufi Elodi mutul masonogo mubili magu-gu ni: Yiduusu mwanameeme gu Ngipiti. ¹⁶Elodi lugamono ni baada banduungu ba-mudoneene, lugazwese baana bandene babo-sogo tii mvulu yolo duugu ya Bedelemini tii mu mabulu ma bela-bele. ¹⁷Ndelunu magosonogo mubigili Yelemiyi lumagugu ni: ¹⁸Bawugu bidili ande milolo ande mabogodo ya bulu lu Lama, Lagedi wudila baana baana, wunanga gumuboneene. ¹⁹Lufi Elodi, Yozefi lugamono wanzio gu ndosi ni: ²⁰Fudugaana, Elodi wufi. ²¹Lubafudugu. ²²Lufi Elodi, mwaana Akelawusu wumutsidi, Yozefi gawumuga boomo, lubayamuyabasa gu ndosi ni ndanwe gu Ngalili ³⁴nwa lemene ya bulu bu Nazaledi bunu mabasonogo ni: Bini mudemene mwisi Nazaledi, nga magugu

Chapter 3

¹Ndelunu lubulusu Yowani mubodogo-baada, wuyalonga mu tsege yi zeze-zele ni : ²Bolo-monaana midimi, gimfumu gi Nzaama gima-dulu bela-bele. ³Yowani wunu wudodo mubi-gili Yisaya ni: Ndaga yini duugaaga mu tsege yi zeze-zele ni bolomonaana midimi, yidigaana nzili yi Mfumu, sungigaana dumanzili mande. ⁴Yowani gavada mulele wu mavini ma pundu we mugaba wu pela-mbisi. Gadiaya baposo we bwigi. ⁵Baada ba Yelusalemi we ba gisi gi Yudeye gigiosogo we baada ba ndaama-Yodani bawiya gugele nde; ⁶baya funguna masumu mabiwi we gubodamana mu nzele wu Yodani. ⁷Asi lugamona bafalisi we baasaduse bavulu biya bodamana, nde ni bambisi baba nugele we mini nga biwudu, na wutunulese ni nudini kobo yi Nzaama? ⁸Salaana mapaana maya- lese ni nubolomono midimi mibini, ⁹asi gu-dodo lowo ni Abalayama gidaabisi. Dalaana midoyo mimi Nzaama wufana gumigidila baana bande. ¹⁰Luulu Nzaama wusene gipanga gagiese midi mikono gubudaga mbenge yipimi, bamisi gu mbaa. ¹¹Meeme iyanubodogo mu maja mutulu nubolomono midimi, asi lwini ya wunu wumandigi meeme mu ngolo, nde gini nubodogaaga mu Muhunga-Nzaama; meeme nku-du lowo yimafana gugudululu misingi ma ma-sabadi mande. ¹³Nge gagele we muyungulu gu miogo, gini yungulu bimi bagamadwa, bi-pimi wumasa mu nzo, bipwisi wumatabana gu mbaa yikono guzimigaga. Lunu ludugu Yesu gu Ngalili lugayi gugele Yowani ni gamobodogo mu nzela-Yodani, ¹⁴Yowani bu gananga gwana ni meeme yikaya gugele nze wumbodo, asi lowo ni nze. ¹⁵Yesu ni gugele ndebunu, mutulu luzolo lu Nzaama lugugu. ¹⁶Gungoya mbodigi, Yesu lugadugu mu mwe-se. Ndaga luyiwugagana gu tala, tala luyizibigi, gamono Muhunga-Nzaama ngagwi ni mbe-mbi yata mudwe wunde ni: ¹⁷Wunu mwana-meeme wuyizologa.

Chapter 4

¹Yesu gagini gudia mafugu maguumana, ²gungoyo, lugawugu nzala. ³Sadana lugaya-mulebe ni gumundaga ni wigi Mwana-Nzaa-ma, gidili midoyo mimi madia wudi; ⁴Yesu ni basonogo ni moonamuudu lowo wugele ni mu madia peelee, asi wigi se mu Ndaga-Nzaama yiyosogo. ⁵Sadana lugamudwala ya to nzo-Nzaama yi bulu bu Yelusalemi nde ni: ⁶Gumundaga ni wigi Mwana-Nzaama lelemege yaya, ginaga baso-nogo ni gini gudumusu bawanzio bande bagusene ya mioogo, mili minze mikono gubudili sasa. ⁷Yesu ni basonogo ni lowo wini mege si bitsi Mfumaaga Nzaama. ⁸Sadana lugabisa mu-dwala ya to musele wuleye tsili, gamulese bi-mfumu bi gisi gigi bibiosogo ande mugieme wu biwi, ⁹nde ni: Mfugamaneene, nsameene yiguwe bimi bibi bibiosogo. ¹⁰Yesu ni: Sadana, doogo yaya! Ga basonogo ni wini sameene peelee Mfumaaga Nzaama, wuwini saleneege. ¹¹Sadana lugamudini; bawanzio lubaya gulumugu, lubabulusu gumusaleene. ¹²Yesu lugawugu ni Yowani bamu geme, luga doogo yana, gagie gu Ngalili. ¹³Luga doogo ya Nazaleti gaya lemene ya Kapelenawumi mu kuuga-nzele, gu ndaama-Zabiloni ande Neftaliyi. ¹⁴mutulu magasonogo mubigili Yisaya ni: ¹⁵Bisi Zabiloni ande bisi Neftaliyi gu ndaama-nzele wu Yodani ande bamimpani ba Ngalili bubini mono mwindi; ¹⁶biwi bagalga mu pibi yi lufa, Mwindi buwini leeme mu kebe gabiwi. ¹⁷Ndelunu Yesu luga bulusu gulongo ni bolo-monaana midimi, gimfumu gi Nzaama gima besagana. ¹⁸Mu gudigi, luga mono Simoni wunu wugidigi Piele ande paangana Andele baloba bambisi, nde ni ¹⁹nundebe meeme, nga yinu gidili balobo-baada. ²⁰Mbal'moso luba mulebe, luba sala sisi bugondi. ²¹Luga duulu gandanda, luga mono baana ba Zebede boolo, Jagi ande Yowani bawulula bu-gondi ande gidaabiwi mu bwada, ²²luga demene baana ni yanwa ndaba; mbal'moso luba sisi gidaabiwi, luba mulebe. ²³Yesu gaya longa Ndaga-Nzaama mu man-zo-Nzaama ma bayudu mu ndaama-Ngalili yi-yosogo, ²⁴gaya zunusa maakasa mi gifa ande gifa, ande gudusu mihungu mifa, ande gume-nese mapasi ma baada mamosogo. ²⁵Lugu-gu lunde lumwamaga mu ndaama-Siriyi yiyo-sogo, baada bavulu baya mulaba baduuga gu Ngalili ande gu Dekapolo ande gu Yelusalemi ande gu Yudeye ande gu ndaama-nzele wu Yodani.

Chapter 5

¹Yesu lugamono ni baada bamahinagana, lu- gayabwanzana ya to musele ande balongogo baana, wulonga ni:

²Kiesi gugele bansukami mu gimpeve ³mutulu gimfumu gi tala gigele gi biwi; ⁴kiesi gugele bana bagele mu kiene mutulu bubini mono kiesi; ⁵kiesi gugele bana bagele pwede mutulu bini бага maana magabagenese Nzaama! ⁶Kiesi gugele bana bagele nzala ande pwisi yi guzi-ngi nga buzologa Nzaama mutulu bubini yugudu! ⁷Kiesi gugele bana bawuguga kiene yi bagwene mutulu bubini bawugeene se kiene! ⁸Kiesi gugele bana bagele midimi mipimi, bubini mumono Nzaama! ⁹Kiesi gugele bana badululuga bagwene midimi mutulu bini bademene baana ba Nzaama. ¹⁰Kiesi gugele bana babamwesga pasi gisini luzolo guzingi buzologa Nzaama, ndebunu gimfumu gi Nzaama gigele gi biwi. ¹¹Galaana mu kiesi ni batunu dugu, batunu mwese pasi, btunu doneene mapaana magi-sagasaga gisini meeme. ¹²Galaana mu kiesi mutulu lufudu lubini lwini gala lulunene gu tala; ndebunu se bubaniogolo mibigili mini midedegeene tomo. ¹³Bini nwingi mungu ande mooso mu gisi gigi. Ni mungu wumabebe, wugalaaga se mfunu, bawudiagaga mu maana, bawuniadaga. ¹⁴Mwindi bawusaaga ya tala mese mutulu wulemaaga mu kebe ga nzo, lo ni bawusaaga gu tsina gantini. ¹⁵Weselaana ni mwindabini wumonoso baada babosogo kiesi, wumonoso bisala hibini bipimi, baada babosogogo balumusu Gidaabini Nzaama gu tala. ¹⁶Bulu lugele ya to musele luswamaaga. ¹⁷Meeme lo yiwiyeene gudogolo misigi mi Mose ni lowo malongi mande, asi buiyami-gugusu. ¹⁸Iyanulele gu musomo ni si gama gamoso lowo gini dogo mu Misigi i tala ande maana lowo bimawalaga, ni gisi lowo yana gimatsugu. ¹⁹Wunu wini gamusigi gamoso gatsisi, wini longo baada mu gusala gubiyi nga nde, gini gidigi mutsisi mu gimfumu gi tala; asi wunu wini laba msigi mini, ande gulongo baada mu gumilaba, gini gidigi muudu munene mu gi-mfumu gi tala. ²⁰Gumusomo iyanuleele abu-bu: Ni lowo numadigi balongoga misigi ande bafalisi mu gusala luzolo lu Nzaama, lo nwini wingini mu gimfumu gi tala. ²¹Nuyaba ni lowo guzwa muudu, ni lowo bubini nusaamasa gugele leta. ²²Meeme iyanuleele ni wunu wini wugeene mugwene kobo bubini musaamasa gugele leta. Wunu wini lugu mugwene ni muudu-pamba ni lowo zobo, bini musamasa gugele bambudu ba lubundu; gini wingini gu mbaa yi Sadana. ²³Mu gwaleede magaba wibigi ni wugele ande paana ande mugwene, ²⁴dululu tomo magaba, fudugu nwa wugagana ande muudu wunu, gungoyo waleede magaba. ²⁵Ni ande muudu wutugufunu gugele Leta, pimi mu nzili muni yagwene, wumboneene, numenese paana yini gibanaboolo, ni lowo bu bagubulu, ²⁶lubagusaamasa wa fudu nzimi yivulu, waya wingini bologo. ²⁷Nuyaba ni gusala ginduumu lowo ²⁸asi meeme iyanuleele ni muudu wumamineene mukaada made, gamasalande ginduumu mu mudimi. ²⁹Ni muudu wumazolo guwesele mugeshe, pimi gamuwe mugaana wu guzwa wala ³⁰ni bunu lowo nde wutumudumu mu gwasala ginduumu. ³¹Nuyaba ni gubebese lusilu ande Nzaama lowo ³²asi meeme iyanuleele ni wunu wuma laala Nzaama pmba-pamba asi mu kuuma-tala, asi mukuma-maana, asi mu kuuma-Yelusalemi, mutulu tala yigele gidi gi Nzaama gi gimfumu, maana gihene ginde giganiadga, Yelusalemi bulu lunde lu gimfumu. ³³Gulaala se lowo mu mudwe wunze, mutulu nze lowo wini gugu guyodoso ni lowo gugidil mpmbi bamfufu ba mudwe wunze. ³⁴Ndaga-bini yigele yimoso ni E, E, ni lowo, lowo; yigu-bwese ya tala yigi yi bupala, yi Sadana. ³⁵Nu-yaba banulongo ni muudu wutugudubulu disi, nze se mudubulu wana, ³⁶wunu wutugusogolo dini, musogolo wana, ³⁷asi meeme iyanuleele ni gufudulu gubiyi lowo: wunu wutugubulu mu dama lugimaaya, muwe se dama lugidaada gagubulu; ³⁸ni muudu wutugufunu mutulu gaguwoolo gikudu, muweseleene se gazaga ³⁹ni muudu wutuguwa gimi gi bugogo ni mudwaleene gandanda, nze digigisi gihene gini mudwa-leene guleye. ⁴⁰Asi meeme iyanuleele ni gufuduleene muudu gubiyi lowo. ⁴¹Ni muudu wutugulo-mo gimi ni lowo mu gumulefese muwe, gumu-nsungu lowo. ⁴²Banulongo ni wini zolaaga kaga mugwenaaga, asi mumengaaga lowo. ⁴³Asi meeme iyanuleele ni zolaana bamenge babini, nusagamana bana bayanulageene gubiyi, ⁴⁴nubaseleene mapimi, nubasaa-meene bana bayanumwese pasi. ⁴⁵Bunu nga nugidigi baana ba Daada Nzaama wunu wu-desga mooso ande gunogoso mvulu mutula baada babosogo bamidimi mipimi ande bami-dimi mifa. ⁴⁶Ni nuyazolo baada bapimi peelee ni lowo bapanga babini peelee, kinumagidi yana bimadigi bamimpani? ⁴⁷Bafudusu-paga basalga se ndebunu! ⁴⁸Galaana bana bama-digi mu gusala mapimi nga Gidaabini gu tala, gagele wunu wumadigi mu mapimi.

Chapter 6

¹Gebaana mu gusala mapimi, gululeese lowo gugele baada nga busalga bapala; ²mu gu-leede magaba, salaana mu gubadamana, ni googo lugidaada luleeda, lugimaaya lukono guyabeene. ³Gululese mu bala-bala ni lowo mu manzo ma Nzaama ma bayudu lowo, ni lowo Nzaama wu tala wumonoga mu giswama lowo gini nuwa matabisi. ⁴Iyaanuleele gumusomo ni baada basalga bunu babege tama lufudu lubiwi. ⁵Mu gusaama gudigidaaga bisaama bileye lowo nga bamimpani, biwi banunguga ni Nzaama wugumunuga bisaama bibiwi; ⁶baniminiga ma manzo ma Nzaama ande mu bala-bala mutulu baada babamono. ⁷Mu gu- saama, wingini mu nzwaaga, ndawe gu sugu lwaga, ganga mbele, saama; Nzaama wunu wumonoga mu giswama wugumona, ndebunu bugini gufudu. ⁸Gugala nga bamimpani lowo, Gidaabini Nzaama wuyaba nzala ande pwisabini. ⁹Dalaana bu numafedi gusaama: ¹⁰Gidaa-bisi wugele gu tala, kuumanze yigele yi musa-ntu, ¹¹gimfumu ginze giyi, luzolo lunze lusalama-na yata maana nga bugele gunu gu tala. ¹²Duwe madia maloolo, ¹³duweseleene gubiyi gubisi nga bu duweselga bisi gubiyi gu dusal-ga baada bambaana; ¹⁴dugebe mu kukono gubwa mu masumu, ¹⁵asi duguulu gu miogo mi mupala Sadana; mutulu gimfumu ande ngolo ande lugugu lu mvulande mvulu bigele binze. Amen ¹⁶Ni nu-wesela gubiyi gyanusala baada bambaana ¹⁷bini se Nzaama bugini nuweseleene, ni bunu lowo bini se Nzaama lowo gini nuwe-seleene. ¹⁸Ni wuyagini madia mutulu gusaa-ma, guleese mbunzu yikiene gugele baada lowo, ¹⁹asi yiwululu, yigwidi maasa man-sungu; ²⁰baada bakono guyabeene ni nze wugini madia mutulu gusaama; Nzaama peelee gayabeene, ndebunu bugini gufudu. ²¹Guswege bimvama bibini yata maana lowo, yagele tadi-tadi ande batsenene ande bibi; asi swegaana gu tala gubikono gubebaaga, bibi se gubwasa. ²²Gihene gigele gimvama giaga ndegini se gini gala mudimaaga. ²³Disi lugele mwindi wu luudu; ni lugele lupimi luudu lulwosogo se lugele pimi, luboda mono pimi. ²⁴Asi ni lugele lukaasa, luudu se lugala lukaasa, lu bodamono pibi. Ni mwindi wu luudu lunze wugele pibi, ki mpili yini gala mu kebe ganze? ²⁵Lowo si muudu wumafana gusaleene bmfumu boolo. Gini zolo wumoso, gini munge wunu wumbaana. Gini gmagana ande wumoso, wunu wumbaana bugini mu-nanga. Gusaleene lowo Nzaama ande nzimi mu mbal-moso. ²⁶Iyanulele ni gumono pasi lowo mutula gudua ande gunwa ande guvada. ²⁷Gidaabini Nzaama wuyaba nzala ande pwisabini. ²⁸Gubogodo lowo ni ki dudiaya, ki dunwaya, ki duvaada? kibidigi moonabini? ²⁹Dalaana banono, basalaaga, baswegaaga asi badiaya, ³⁰bididi mu tesge biyela, bivada; asi bisalaa-ga. Salomoni nkutu lowo gasala vada nga biwi. ³¹Bunu ni Nzaama wuvadasa bididi kibini mukono gugele nze muudu? ³²Nze wumadigi mfunu gu misi mi Nzaama e bididi? ³³Na wumafana gubwese mafugu ma luzingi lunde mu gisi gigi mu mabogodo mande? ³⁴Mabogodo mgele mutulu bamimpani; bini sagaana tomo gimfumu gi Nzaama, bini bi-biosogo bini ya magoyo. ³⁵Weselaana mabo-godo mutulu mapana ma migiese magele ma migiese. Hosu bufugu bugele ande mapana mamiwi.

Chapter 7

¹Nukono gusaamasa, bini se bakono gunu-saamasa. ²Bini nusaamasa gudigi bana ba-nusaamasga bini; bini numege mu gimegeene gini ginumegega bini baada. ³Abunu wuyamono gididi mu disi lumugwe-ne, gigele mu disi lu nzege lo wuyagimono? ⁴Ni lowo abunu wumudogola ni nzege wigi ande mudi mu kebe ga disi lwaga? ⁵Wugele mupala; mugudogolo gididi gini dogolo tomo mudi wugele mu kebe ga disi lwaga. ⁶Madia mapimi guwa geele bambwa lowo, si misaanga ande bini bi matswi gumege lowo mu gudiaga yagele bangulu ni lowo bamama-na biniada, batugulunzu. ⁷Lomo bubini guwa, saga buwini mono, bedege bubini guzibili. ⁸Wunu wumalomo, bamuwaaga, wunu mumasaga, wumonoga, wunu wumabedega, bamuzibiliga. ⁹Na mu-kebe gabini ni mwana wutumuloomo mbisi nde wutumuwa musobo? ¹⁰Ni wutumuloomo bugu, nde wutumuwa mudoyo? ¹¹Ni bini baada bafa nuwaya baana babini bimi bi pimi, abunu Gidaabini wugele gu tala gakono gwa baana baana bimi bipimi? ¹²Ma-pimi mawumazolo ni baguseleene nze se ma-sele gugele bagwene nga busonogo Mose ande mibigili. ¹³Winginaana ya mbele yitsisi yidwalga gu moonoo wu mvulande mvulu, baada ndama badigiga yana, ¹⁴asi yiyinene lowo mutulu yidwalga gu mbaa; baada bavulu badigiga munu. ¹⁵Gebaana gugele mibigili mi bupala, bava-dga pela-lumeeme, gisi bagele batama. ¹⁶Nwini bayabaaga mu bisala bibiwi. ¹⁷Mudi wupimi wubuduga mbenge yipimi, wufa wu-buduga mbenge yifa. ¹⁸Mupelengi wubudu-ga malele? ¹⁹Baviniga malele masukadi mu mulele wu ngene? ²⁰Lowo ni baada babosogo bana batemenega ni Mfumu, Mfumu bini wingini mu gimfumu gi tala; ²¹asi bana balabga lu-zolo lu Daada Nzaama gu tala. ²²Mudi wuwosogo wukono gubudaaga mbenge yipimi bubini wugiese nde guwufufu mbaa. ²³Bavulu nu bufugu bunu mbini ndeele ni Mfumu bisi ga budulonga ande guyidi mihungu mifa mu kumanze! ²⁴Asi meeme ngini baleele ni dogana ya, meeme inuyabaga bini nugele baada ba masumu. ²⁵Ndelunu hoso muudu wumawugu ndaga yiyi ni wutuyiseleene, gamafanagana ande muudu wudungu nzo yana yata mudoyo; ²⁶luyi mvulu ande muhungu wungolo, nzo yinde lowo yibwi mutulu yigele yata mudoyo. ²⁷Asi wunu wumawugu, lowo gatuyiseleene, gamafanagana ande muudu wunu wudungu nwana ya ze; ²⁸luyi mvulu ande muhungu wungolo, nzo yini luyibubugu yiyosogo. ²⁹Yesu lugamenese gulongo, baada baboso-go bamono guwibigeene malongi mande, lo magele nga ma balongoga-misigi; ³⁰mande magele ande gimfumu.

Chapter 8

¹Daanga luyagulumugu Yesu musele baada bavulu bayamulaba, ²mukaasa wumoso wu lebele lugayamuloomo ni gamuzunusu. ³Yesu lugamugeme mu gogo mbal'moso lu-gazunu. ⁴Gamuleele ni gwadeleene muudu lowo, asi nda walulese ande gulede magaba gugele nganga-Nzaama nga bu sonogo Mose. ⁵Luwingini Yesu ya Kapernaumi, mfumu wu-moso wu basuda lugaya muleele ni Mfumu, ⁶muuda-gisala wumeeme gu nzo wufi gigada, wuyama. ⁷Yesu ni bungaya muzunusu. ⁸Mfumu wunu ni lowo Mfumu nze bu guduu-lu gunzo-meeme lowo ⁹dodo kaga ndaga yimoso nde gazunu. Meeme yigele ande ba-mfumu bayiwugunuge, yigele se ande basuda bavulu ba yidwalasga, ni yimadodo yawiyi, wumaya, ndaweene, wumagwe; sala bubu, wumasala. ¹⁰Yesu lugawugu muudu wunu gamono guwibigeene; lugadodo ni lowo yima-sala mono geele lugwigili lugifa gigi mu kebe ga Isaleele. ¹¹Asi iyanuleele ni baada bavulu bini duugaa-ga gu este ande gu weste, bini yadia mu gim-fumu gi Nzaama ande Abalayam ande Yisagi ande Yagobo. ¹²si bana bafiline gimfumu gi Nzaama bini badusu yanzie, bini gwengesa-ga mini ande gudili gunu gugele pibi. ¹³Gun-goyo Yesu lugaleele mfumu wunu nindawee-ne, mana mawumagwigili nze masalamana ndebunu, mbal'moso muudu wunu lugazunu. ¹⁴Luduulu Yesu gu nzo-Piele, gayabaga maa-na-muges-a-Piele nde bawa, wuyama. ¹⁵Lugamugeme mu gogo, lugamunimisi; mbal'moso bawa luluwi, lugabulusu gumusa-leene. ¹⁶Mu gingwese lubaya dwaleene Yesu baada ba mihungu mifa ni gabazunusu. ¹⁷Lugayidi mihungu mini, lugabazunusu mutulu magaso-nogo mubigili Yesaya magugu, ni wuseene minianga ande makaasa mabisi. ¹⁸Yesu lugaleele gibwili gi baada bagelande ni bwilaana gu simi lu nzele. ¹⁹Mulongo-misigi wumoso lugamuleele ni Mfumu meeme yigulaba nze bihene bibiosogo biwena. ²⁰Yesu ni migenge migele ande mazwingi, banono ande mayamba asi Mwana-muudu gihene gusa mudwe lowo gwana. ²¹Muudambaana wumulaba ni Mfumu ngwe-sele tomo ngazigi Dawa, bunu ngagulaba. ²²Asi Yesu ni wesele bana bafi bazigagana bi-abi. ²³Lugawingini mu bwada ande balongogo baana. ²⁴Bunu muhungu wumoso wungolo wuyaabulu mu bwada, maja mwingina, Yesu gu dolo. ²⁵Balongogo babosogo mu boomo, lubawusulu Yesu ni Mfumu ga buduyafa. ²⁶Yesu ni boomo bu kiwi? bini baada ba lu-gwigili lutsisi! Luganimigi, lugangeneene muhungu ande maja; gumu lugiyi pwede. ²⁷Baada bana bamono lubawigeene ni kiwi muudu wuwu, ande maja ande muhungu bimuwugune? ²⁸Gu simi lunzele mu gisi gi Gadaala, bamono baada boolo ba mihungu mifa miduguga gu maluumu; asi muudu wumoso gabesaganaa-ga gunu miya digi gunu mu kobo. ²⁹Midoda ni ki paana nze mwana-Nzaama ande bisi? Ni wumazolo dudumusu mu gibwili gi bangulu. ³⁰Gugele ande bangulu bayadiaya buna ga-ndanda. ³¹Yesu lugadumusu mihungu mini mu kebe ga bangulu; ³²bangulu lubaya bwa mu nzele, lubafi. ³³Baada badisa bangulu lubadwala paana gu bulu, baada babosogo lubaya dala paana yini yidigi; ³⁴ndelunu lubamuboneene mu gusisi maana mabiwi.

Chapter 9

¹Yesu lugabwili mu bwada, gagie gu bulu bwana. Gunu lubayamudaleene gigada yata toso. ²Lugamono lugwigili lu baada bana bayamudwala nde ni mwana, masumu maaga mamawa. ³Asi balongoga-misi bagele yana ni wumadugu Nzaama. ⁴Yesu ni mutulaki manungu mafa gigi mu midimi mibini? ⁵Na wumafana guleele muudu ni nimigi ndagwaga masumu maaga mamawa? ⁶Mugunulese ni Mwana-muudu gagele ande ngolo yigumenese ma-sumu mu gisi gimutsini, lugaleele mukaasa ni nimigi, sene toso yaga ndawe gwaaga. ⁷Nde se luganimigi, lugagie gu nzwana. ⁸Baada babosogo bamono paana yini, bawu-gu boomo, lubabulusu gulumusu Nzaama. ⁹Mu nzili Yesu lugamono Madai mu nzo yiga-fudusa paga, lugamudemene ni yawandaba, nde se luganimigi, lugamulebe. ¹⁰Lugadiaya mu nzo ande balongogo baana ande bafudusu-paga ande baada bagisaga-saga, ¹¹bafalisi lubamono bunu lubawufulu balongogo ni mutulakiwi mfumabini gayadia ande baada bafa? ¹²Yesu ni bakaasa basagaga munganga, ¹³asi lowo ni banga-ngolo. Nda nwalongogo paana yi: "Meeme yiwiyeene baada ba masu-mu, asi lowo ni baada bapimi." ¹⁴Balongogo ba Yowani lubaya wufulu Yesu ni mutulakwi balongogo banze baginaaga madia mutula bisaama nga bisi ande bafalisi? ¹⁵Yesu ni bambayi ba mudimi wuyakwela bagalaaga mu kiene lubagelande; kaga lugini kono nde, ni wumafudugu gu tala. ¹⁶Lowo basaaga gidene gikulu mu mulele wufini ni lowo wumaboda pagaga; lowo se basaaga mono mafini mu mabungu ni lowo mambini makulu, ni lowo mamabudigi, mono se mamabebe. ¹⁷Mono mafini mamaana mu mabungu ni lowo mu mambini mafini. ¹⁸Ludoda Yesu, mfumu wumoso lugaya mubwileene ya mili ni mwana-meeme wu wumafa kaga ndeluulu; yatwene wamusa miogo gawusugu. ¹⁹Lubagie, Yesu ande balongogo baana. ²⁰Lubaduulu Yesu lugadodo ni: "Mwana lowo gufa, wuyama; baada lubabulusu gumuseye; nde ni duugaana yanzie, ²¹mu kebe gabiwi gugele ande babulugamizigi. ²²Lugageme mwana mu googo, mwana luganimigi. ²³Mu nzila-nzo mfumu wunu, mukaada wu-moso wuduuga mvulu guma-yolo lugagene gulamana mulele wu Yesu ni gazunu; nde-bunu se lugalamana, mbal-moso lugazunu. ²⁴Yesu ni mwana-mukaada, lugwigili lwaga luguzunusu. Paana luyiyalagana mu ndama yini yiyosogo. ²⁵Lugadogo yana baada bafi-misi boolo lubaya mulaba ni Mfumu duwugeene kiene, nze mwana-Davili. ²⁶Yesu ni: Yinugidi kiwi? ²⁷Biwi ni duzunusu. ²⁸Nde ni bukuga? Biwi ni E. ²⁹Lugalamana misi mibiwi lubamono. ³⁰Nde ni gwadeleene muudu lowo bu mazi-bigi misi mibini. ³¹Lugugu lunde lulumwa-maga ndama yini yiyosogo mu bawena biwi. ³²Kaga mu nzili mu bawena lubaya mudwa-leene muudu wugele nde mihungu mifa, nde se gingudu, gadodaaga. ³³Yesu lugayidi mihungu wufa, gingudu lugiwigala. ³⁴Baada ni lowo dumasala mono geele gipa gigi mu gisi gi Isaleele. Asi bafalisi ni gayasala mu ngolo yi mfuma-mihungu mifa. ³⁵Yesu gayalonga mu manzo ma Nzaama ma bayudu ande guzunuu bakaasa ande gusalasa baada mu mapasi magifa ande gifa; ³⁶gaya-diga mu mabulu mananene ande matsisi. ³⁷Lugayamona baada mu mapasi, mudimi wunde wumona kiene ni baada bawono luudu ngagwi ni mameeme mamakoo mudisi. ³⁸Lugaleele balongogo baana ni gisala gigele givulu asi baada bagisala bagele ndaama. Lomaana munga-gisala ganubwese baada.

Chapter 10

¹Yesu lugagoso balongogo baana, gabawe ngolo yigwayidi mihungu mifa ande guzunusu makaasa mamosogo ande gusaameene mapa-si mamosogo.²Makuumu ma batumu guma-boolo ba Yesu amaama: Simoni wugadeemena Piele ande Andele; Jagi mwana-Zebede ande pangana Yowani; ³Fidipo, Batelemi, Domasi, Madai wufudusa-paga, Jagi wu Lufe, ⁴Simoni munga-gingolongolo ande Yudu Iskaliodo wunu wini dege Yesu.

⁵Gabadumusu ni beene gugele baana ba Isa-leele peelee bazunusu bakaasa, bayidi mihungu mifa, ⁶nubalongo ni Gimfumu gi Nzaama gi-besagana; gugele bamimpani guwingini lowo, gu Samaliyi guwingini lowo. ⁷Lowo numafu-du si gimi gimoso; gwalomo si gima se lowo.⁸Gudwala nzimi lowo, masabadi moolo lowo, duzaga dwoolo lowo, gamudi gu miogo lowo, si gamupa lowo. ⁹Ni numaduulu ya bulu lu baada, nuwufulu ni muudu wumafana gunu-yamba wigi ¹⁰galaana mu nzo yinde tii gunu gunwini dogo. Nwini wa banga-nzo yini mbo-do lu nwini wingini.¹¹Nwini basileene dulu-dulu mu gugudogo gu bini; ¹²ni lo batunu yamba, nusabedege mili nudigi gabini nga bayabeene gubiyi. ¹³Iyanuleele gumusomo ni mu bufugu bu nsugu gubiyi gu baada ba Sodomo ande Gomore bwini monogo butsi.¹⁴Yabaana ni iyanudumusu nga mameeme mu kebe ga batama; galaana nduungu nga bmbulugu, galaana pwede nga mayembi. ¹⁵Baada bubini nufunaaga, gebaana.¹⁶Bubini nubulaaga fimbu, bubini nufunaaga gugele bamfumu gisini meeme, ¹⁷asi bini nwini lesaaga gimbangi gipimi gugele baada bana ande gugele bamimpani. ¹⁸Ni batunu gama geele gugele leta, gubogodo lowo, mapaana manwini saamaaga Muhunga-Nzaama wini nulesaaga mu daanga lunu.¹⁹Panga ande panga, daadabaada ande baana, maayabaada ande bini funaganaaga and guzwesaganaaga bi-abi. ²⁰Gumusomo iyanuleele ni bubini numenge gisini meeme, asi wunu wini ganga mudimi tii gunsugu, bugini hulugu.²¹Paana yiyi yigwiyi gu Mwana-muudu yini gugu bini lowo yana gumenese mabulu ma-manene mamosogo ma Isaleele. ²²Lowo gugele ande mulongogo wumadigi Longi wana, lowo muda-gisala gamadigi mfumaana. ²³Gumafana kaga mulongogo bamuseene nga Longi, muda-gisala nga mfumaana. Ni meeme bamandugu ni Belzebul, asi bini baada ba nzo yimeeme! Gubawugu boomo lowo. ²⁴Lo gugele ande gimi gibadamana ni gikono gumonogo, gikono guyabagana. ²⁵Mapaana mayiyanuleele mu pibi numadodo mu moso, mabatunuleele mu tswi numalongo mu kebe ga tala. ²⁶Guwugu baada bazwaga luudu boomo lo-wo dinaana wunu wuzwaga luudu ande moonoo gu zwingi lu mbawa. ²⁷Badegaaga banono boolo mu nzimi yitsisi? Bamfufu ba mudwe nkudu Mzaama wunu wukono gubila-ganaaga si gimi gimoso wubayaba babosogo, nono gabwaga mu tsini ni nde lowo gamazolo. ²⁸Nze wumadigi banono bavulu mu mfunu gu misi mi minde. ²⁹Wunu wini nanga mee-me ya misi mi baada, meem ngini munanga ya misi mi Nzaama gu tala. ³⁰Wunu wini kumunu meeme ya misi mi baada, meeme ngini mugumunu ya misi mi Nzaama. ³¹Nuyabee-ne ni meeme lowo iyadwala dulu-dulu, asi iya- dwala mbeese, iyagabala daadabaada ande baana, maayabaada ande mwanaana wu mu-kaada, bugo wumukaada ande mugesha-mwa-naana. ³²Baada bubini mengagana bi-abi mu kebe ga nzo.

³³Muudu wunu wazolo gidaana ni lowo maana ni lowo mwanaana gundigi mee-me, ³⁴ni lowo wunu wumakono gusene kulunsi lwaana gandaba meeme, lo gamafana gugala muuda-meeme. ³⁵Wunu wumazolo guswege moonoo wana, bugini wubilisi ³⁶asi wunu wini wubilisi gisini meeme, bugini bisa wubaga. ³⁷Muudu wunu wutunuyamba bini, gama-ngiamba meeme, ³⁸wunu wumangiamba meeme gamayamba wunu wutumusu meeme. ³⁹Wunu wumayamba mubigili wumoso mu mpili yimafana, gini бага matabisi ma gimubi-gili; ⁴⁰wunu wumayamba muudu mupimi mu mpili yimafana gini бага matabisi mini бага muudu mupimi. ⁴¹Gumusomo iyanuleele ni wunu wini wa wumoso mu bambeele baba gobo lu maja bu bagele balongogo ba meeme⁴²lowo gini bilisi matabisi mande.

Chapter 11

¹Lumenese Yesu gulongo balongogo baana misigi, lugayalongo mu mabulu. ²Yowani lugawugu paana yinde mu bologo, lugadu-musu balongogo baana ni bamuwufulu ni: ³Klisto wubazila gwigu nde e wumbaana? ⁴Yesu ni: Nwamuleele manumamono ande manumawugu. ⁵Bifa-misi bamono, bifa-matswi bawugu, bigada binimigi, babele lebele bazunu, baada bangafa, bawusugu mu lufa, Musomo wu Pimi wuwingini mu kebe ga bansukami. ⁶Kiesi gugele muudu wunu wini kono gumede! ⁷Lufudugu balongogo ba Yowani, Yesu luga-wufulu baada bagele yana ni: Kinuyadaala mu nsege? gididi gini ginigagana mu muhungu e muudu wunu wuvada milele mitala? ⁸Nuya-beene ni bavadga bunu bigi mu manzo ma bamfumu banene bagisi gigi. ⁹Kiwi nuyadala? mubigili? E, wumadigi mubi-gili. ¹⁰Ginaga basonogo ni: Iyagudumusu tumu wumeeme, mu guyidigi nzili yinze. ¹¹Iyanuleele gumusomo ni lowo si muudu wumoso wumadigi Yowani Mubodogo mu bunene tii loolabubu. Mu gimfumu gi Nzaama wumadigi bunene wunu wudigi gukieyege. ¹²Duugu lunu tii loolo gimfumu gi Nzaama bagele mu guginwaneene, banga-ngolo bini wingini. ¹³Mibigili ande misigi midodo mapaana mama tii mu daanga lu Yowani. ¹⁴Mu guba-gisi nde wuwu Eliyi wugele mu gwiyi. ¹⁵Wu-genzene matswi maguwugeene gawugu. ¹⁶Ande banawa gufanigisi baada ba daanga luulu? Ande baana babambeelee bamabwan-zana ya mbese baleela baana bambaana ni: ¹⁷Bisi dunubuleene mizigi, lowo gabini numa-gini, dutunubigeene migungu mi kiene lowo gabini numanienge. ¹⁸Yowani bugayi lowo gadiaya mampa, lowo ganwaya, baada ni: Gigi ande muhungu wufa! ¹⁹Mwana-muudu wuyi wunwaga, wudiaga, baada ni: Dalaana wuna gisala giana gunwa ande gudua ande bafudusu-paga ande baada bamasumu. Asi nduungu yi Nzaama yimonoga mu bisala binde. ²⁰Yesu lugabulusu guwele mavili magadigi, magasele bipa ni: Kiene gugele nze Chorazini ande nze Bethsaida! Ni bipa bina binumono bini bisalamanaaga ya Sidoni ni lowo ya Tyr, nga matanga masalamana tama, nga baada balugwidi budo bumbawa, nga baada babolo-mono midimi tama. ²²Asi iyanuleele ni mu bufugu bunu nwini saama gudigi baada bana. ²³Nze Kapernawumi, wuyalusa ya tala? Bubini gugulumunu tii gu tsina bafa. Ni bipa bisala-mana yana bigalaaga ya Sodomo, nga vili lunu lwigi tii loolabubu. ²⁴Ndelunu iyaguleele ni mu bufugu bunu wini saama gudigi vili lunu. ²⁵Yesu lugabadaga ni: O Nzaama, Mfumu wu tala ande maana, madono bu wumamonogoso gugele bambeelee mapaana mawuswegeene baada babanene balongogo guvulu! ²⁶Dawa, wumasala pimi tsili! ²⁷Lowo si muudu wumuyaba Mwana, Nzaama peelee, lowo si muudu wumuyaba Dawa, Mwana peelee ande bana bagazologa Mwana ni bamuyabeene. ²⁸Bini baada numawono ande bugogo, yanwiyi gugele meeme abini babosogo, ²⁹meeme yinusaamana, nuhendege; ³⁰mutulu fandu luyinuwaya meeme lwigi hendele; nga nuhululugu.

Chapter 12

¹Yesu gadiga mu nguna-ble mu bufugu bu sabbat, balongogo baana bavina mbenge badiaya. ²Bafalisi ni: Dala balongogo baaga basala gubiyi mu bufugu bugitsini. ³Asi Yesu ni: Nudangaaga magasele Davili we bambayi baana lugawugu nzala? ⁴Gawingini mu nzo-Nzaama, lugaseene magaba mabawa-aga Nzaama ande mabanganga-Nzaama, lugadi ande bambayi baana? ⁵Nudangaaga ni banganga-Nzaama basalga gubiyi mu kebe ganzo-Nzaama mu bufugu bu sabbat asi bamonaaga gubiyi gunu. ⁶Asi meeme iyanuleele ni paana yiyi yimadigi nzo-Nzaama mu bunene. ⁷Ni nuyabaga ni Mwana-muudu gigi mfuma sabbat, ⁸gazologa kiene gudigi magaba, nga lowo nuzwaga baada bamakono gugidi gimi. ⁹Lugadogo yana gawingini mu nzo-Nzaama. ¹⁰Mugele ande mukaasa wumoso wubeela googo. Biwi ni: Gwigi pimi mu guzunusu mukaasa mu bufugu bu sabbat? Gisi basaga gumufuunu. ¹¹Nde ni: Naa mu kebe gabini ni mwana lumeeme lunde lumabwa mu zwingi mu bufugu bu sabbat galuwelese gwana nde-munu? ¹²Kiwi bimadigi mfunu mwana lumeeme e muudu? Gwigi pimi mu gusala mapaana mapimi mu bufugu bu sabbat. ¹³Lugaleele mukaasa ni: Dandalala googo. Lugadandalala, lugazunu. ¹⁴Bafalisi lubadu-ugu yanzie, basaga gumuzwa. ¹⁵Gisi Yesu bugayabeene, lugadoogo yana. Baada bavulu bayamulaba, wena bazunusu. ¹⁶Nde ni: Gwalese si muudu lowo, ¹⁷mutulu magasonogo mubigili Yisaya magugu. ¹⁸Dalaana muuda-meeme wu gisala wu mudimi, gini lelaaga baada babosogo mayi-zologa meeme, yimusi muhunga-meeme. ¹⁹Lowo gini saaga miaga, lowo gini badaga-aga, baada lowo bini muwugaaga mu manzili, ²⁰lowo gini bogolo gamudi gagondamana, lowo gini zimi mwinda wuyakono guleeme pimi, gini laba gisala ginde tii gunu gugini gugusu luzolo lu Nzaama. ²¹Baada babosogo bubini musileene mudimi. ²²Lubaya mudwaleene gingudu gimoso gifi misi, lugagizunusu. ²³Baada babosogo ni: Wuwu kala Mwana Davili? ²⁴Bafalisi ni: Gigi ande muhungu wufa, gayasala mu ngolo yi Sadana. ²⁵Gisi Yesu wubayabeene, gabaleele ni: Gisi ni gimaga-baga, bugifaga; bulu nilowo nzo ni yimaga-baga nilowo yimabubugu yisalga yuumu. ²⁶Sadana wumafana gulugabala galuyidi ndege? ²⁷Ni meeme iyasala mu ngolo yi Sadana, asi baana babini bayasala mukungolo? Ndebunu bubini nusaamasaaga. ²⁸Asi ni meeme iyasala mu ngolo yi Muhunga Nzaama, guyalesege ni gimfumu gi Nzaama giyi gugele bini. ²⁹Ni lowo abunu muudu gini yawibi munzo-munga-ngolo ni lowo yana ga-tumuganga misingi? ³⁰Mumenge wu meeme lowo gigi mbayaama. Gapasa gagosaaga baada. ³¹Iyanuleele ni: Wunu wini dugu Nzaama, ni lowo hoso masumu mana mini sala muudu, bubini mueseleeene, asi wunu wini dugu Muhunga-Nzaama lowo bini muweseleeene. ³²Wunu wini sawala Mwana-Nzaama bubini muweseleeene, asi wunu wini sawala Muhu-nga-Nzaama masumu mande lowo mini wa. ³³Mudu wupimi bawuyabaga gu mbenge yiwi yipimi, mudi wufa se bawuyabaga gu mbenge yiwi yifa. ³⁴Gigana gi biwudu gigi, abunu bini numafana gudodo mapaana mapimi, ni midimi mibini migi mifa, ginaga goono ludu-suga mapaana migi mu kebe ga mudimi? ³⁵Muudu mupimi gasenega mapaana mapi-mi mu kebe gamudimaana, muudu mufa se gasenega mapaana mafa mu kebe gamudi-maana. ³⁶Iyanuleele ni: Mu bufugu bunsugu baada babosogo bubini saama mu mapaana mamongo mabadoda. ³⁷Muudu-muudu gini bingi mumagadoda, ni gubele se mumagadoda. ³⁸Balongo-misigi ande bafalisi baloomo Yesu gabaseleeene gipa gimoso. ³⁹Nde ni: Baada bafa bakono guwuguneege Nzaama bamalo-omo gipa, asi ga lowo ni gimbaana, kaga gini gimono Yono. ⁴⁰Nde gasele mafugu madede mu zumu lumbisa-mwese, meeme se ngini gala mafugu madede gutsina maana. ⁴¹Bisi Ninive bubini wusugu bufugu bunu, bini belese baada baba mutulu biwi bu babo-lomono midimi mu malongi ma Yono, asi biwi bigi yaya ande wunu wumadigi Yono. ⁴²Mfumu wu mukaada wuduugu gu gisi gileye gayasaga nduungu gugele Salomono, bugini babelese, asi biwi bigi yaya ande wunu wumadigi Salomono. ⁴³Muhungu wufa ni wumaduugu mugele muudu, wena sagaaga gwafudugu gu wugele tomo, ⁴⁴ni wumayamono nzo yini bwasa, yingagoomo pima-pimi, wena senaaga mihungu mimbaana mingolo nsambwadi; ⁴⁵ni mimawingini, gubiyi gu muudu wunu gudigiga gunu gutomo. Ndebunu se bwini gala baada baba bafa. ⁴⁶Ludoda Yesu mu kebe ga nzo, muudu wumoso lugaya mululeele ni: ⁴⁷Maaga ande bapanga baaga baguzila yanzie. ⁴⁸Asi nde ni: Maanameeme ande bapanga bameeme banawa? ⁴⁹Lugalese luleme gugele balongogo baana ni: Dalaana maana-meeme ande bapanga bameeme. ⁵⁰Muudu wunu wuyasala luzolo lu Nzaama wigi gu tala ndewunu maanameeme, ndewunu panga-meeme wu bagala ande wumukaada.

Chapter 13

¹Bufugu ndebunu Yesu lugaduugu yanzie, gayabwanzana ya simi lunzele mu bwaada, ²baada bavulu lubaya bwanzana se. ³Gabaleele mapaana mavulu mu matigi ni: Muudu wumoso wuyamwanga mbenge yaana, yimoso yibwi mu nzili, yimoso mu midoyo, ⁴yimbaana mu bingangi, yimbaana mu maana mapimi. ⁵Yibwi mu nzili, banono lubayidi; yibwi mu midoyo luyimene makidi mu gukono gu maana; ⁶lude moso luyiwumu mu gukono gu migasi. ⁷Yibwi yata nganga luyimene, luyifi; yibwi ya maana mapimi luyibudu mbenge: ⁸lumbenge lumoso lubudu mbenge kama, lumoso maguumasaamana, lumbaana maguuma-dede. ⁹Wugenzene matswi maguwugeene gawugu. ¹⁰Balongogo ni: Mutulaki wuyabaleele mu matigi? ¹¹Nde ni: Bini peelee bawe ndungu yi guyaba biswama bi tala, lowo ni biwi. ¹²Nde-bunu bubini bwese wunu wubege geele, bini wolo wunu wumakono. ¹³Ndelunu iyabaleele mu matigi mutulu bakono gumono, bakono guwugu. ¹⁴Nga busonogo mubigili Yisaya ni: Bunwini monaa-ga mu misi, asi gumono lowo, bunwini wugaaga mu matswi, asi gubagisi lowo. ¹⁵Midimi mi baada bana miyi bwidi, baganga misi ande matswi mabiwi, lowo bayawugu, lowo bayamono, lowo bayabagisi, lowo baya sobo bifu bibiwi, lowo bayazolo ni yibazunusu. ¹⁶Asi kiesi gugele bini mutulu numona mu misi mibini, nuwuga mu matswi mabini. ¹⁷Iyanuleele gumundaga ni mibigili ande baada bapimi bavulu basege gumono ande guwugu bimi bibi asi lowo bagugu. ¹⁸Wana mbangudulu yi tigi yiwi yi mugwini: ¹⁹Ni muudu wumawugu ndaga-Nzaama, asi lowo gatuyibagisi, mupala wutwayidogolo mu mudimande, gamafana muudu wugwini mbe-nge mu nzili. ²⁰Wunu wugwini mu midoyo gwiwi wunu wumawugu mu kiesi; ²¹asi migasi lowo gwana, mu mapasi ma gisi gisi, wumabwa mu masumu. ²²Wunu wugwini yata nganga gamafana wunu wumawugu, asi minianga ande biesi bigisi gisi bitumudwala gisagasaga, wumabwa. ²³Wunu wugwini ya maana mapimi gwiwi wunu wumawugu, wumabagisi, wumabudu mbenge kama, maguumasaamana, maguu-madede. ²⁴Tigi yimbaana ni: Muudu wumoso wuya mwanga mbenge yi loso; ²⁵asi mu pibi mumenge lugayamwanga yinde yi mukunji. ²⁶Lulumene, lugayafudugu. ²⁷Baada-bagisala baana ni: Mfumu, nze gawugwini loso, ebwe si duyamono ande mukunji? Nde ni: Mumenge wunu. ²⁸Biwi ni: Duwunsumunu? ²⁹Nde ni: Lowo, ni lowo numabisi loso. ³⁰Weselaana loso luyele gihene gimoso ande mukunji; bufugu bwini yele loso, bagongo-mbenge bini dogolo tomo loso, gungoyo dumafufu mukunji. ³¹Tigi yimbaana ayiwi: Gimfumu gi Nzaama gisi nga lumbenge lutsisi lubamagwini, wuma-gidigi mudi wunene, ³²wuyayabwa banono, badunga mayama mabiwi mu taanga. ³³Lugabisada tigi yimbaana ni: Gimfumu gi Nzaama gisi nga ndama-mugiele wubamasa mu maja ande magobo madede mamfufu yi mampa, mampa mamawubu, mamafunu. ³⁴Gabaleela kaga mu matigi ³⁵mu gugugu-su magasonogo mubigili Yisaya ni: Ngini zibili gono lumeeme, ngini pasa mapaana maswa-ma duugu lubulusu gisi gisi. ³⁶Lubawingini mu nzo balongogo ni: Duban-ganeene tigi yi mugwini mukunji. ³⁷Nde ni: Mugwini loso gwiwi meeme, Mwana-muudu; ³⁸ngunu gwiwi baada bagisi gisi, mbenge yipimi, baana ba gimfumu gi Nzaama, mukunji gwiwi mupala. ³⁹Mumenge gwiwi Sadana, bagongo-mbenge gwiwi bawanzio mu bufugu bunsugu. ⁴⁰Nga bu bafufuga mukunji, bubini lumu gu mbawa baada bana basalga gubiyi ande ba-bwisiga bagwene mu masumu; ⁴¹mu bufu-gu bunu bawanzio bubini ya bansumunu; ⁴²gwini gala ande bidili ande gugwengese mini. ⁴³Baada bapimi bini gala mu mugieme wu gidaabiwi, bini semaaga nga daanga gu tala. Wana pimi mu matswi mabini. ⁴⁴Gimfumu gi Nzaama gisi se nga gimigitala gibaswege mu ngunu, wunu wutwuagimono, wumabisa giswege wana; mu kiesi gini wuma-yadege bimi biana bibiosogo ni gasuumu gwana ngunu yini. ⁴⁵Gigi se nga mudege wuyasaga misanga mitala, ⁴⁶lugamamono wumadigi tala, wumayadege bimi bibiosogo bi nzo gasuumu musanga wunu. ⁴⁷Gigi se nga bugondi bumayulu bambisi bagifa ande gifa. ⁴⁸Balobo-bambisi lubasola bayaseene bambisi bapimi, bana bapamba-pamba batabana. ⁴⁹Bwini gala mu bufugu bunsugu, bawanzio bini ya gabala baada bapimi ande baada bafa; ⁵⁰bana bafa bini baluumu gu mbawa gunu gwini gala bidili ande gugwengese mini. ⁵¹Nubagisa mapaana mama? Biwi ni: E. ⁵²Nde ni: Mulongo-misigi wumawugu malo-ngi ma gimfumu gi Nzaama gisi nga munga-nzo wuyasolo bimi bifi ande bikulu mu nzwa-na. ⁵³Yesu lugamenese gudodo lugadogo yana. ⁵⁴Lugafudugu gu bulu lubiwi, galonga mu kebe ganzo-Nzaama yi bayudu, baada baboso-go bamono guwibigeene ni: Ndungu yiwi yigu-nu? ⁵⁵Wuwu lowo ni mwana Yozefi ande Madiyi, yayabi Jagi ande Yozefi ande Simoni ande Yudeye? ⁵⁶Bapanga baana lowo bigi mu kebe gabisi? Mapaana mama ande bipa bibi bigunu? ⁵⁷Lowo basala mugumunu, asi nde ni: Mubigili bagumunuga gumbaana, ya bulu bwana lowo. ⁵⁸Yana gasele bipa ndaama, mutulu gukono gu lugwigili lubisi bulu bwana.

Chapter 14

¹Lunu wugele mfumu wu Ngalili, Elodi; lugawugu musomo wu Yesu, lugaleele baada baana bagisala ni: ²Wunu Yowani Mubodogo baada wumawusugu mu lufa wuyasala bipa bini! ³Elodi nde wugemese Yowani, gamusi mu bologo, gasaga gumuzwa ⁴asi gawuga baada boomo mutulu baada babosogo basena Yowa-ni nga mubigili. ⁵Yowani gawele Elodi ni gu-gidili Elodiada mugeesaaaga lowo, gigi muge-esa yayaaga Filipino. ⁶Asi mu bufugu bu fedi lubudugu Elodi, mwana Elodiada wu mukaada magini mande mawe Elodi kiesi givulu ya misi mibaada, lugamuwufulu ni: ⁷Yigugumu kiwi? Si gidini gigimfumu buyiguwaya. ⁸Maana lugamuleele ni: Muloomo mudwe wu Yowani yatala longo. ⁹Lugamuloomo, mfumu kiene luyimugeme, ginaga wusi nsilulu ya misi mibaada, lugamuwe. ¹⁰Lugadumusu muudu mugwagiese Yowani mudwe mu bologo, ¹¹gayawa mwana mu-kaada wunu. ¹²Balongogo ba Yowani lubaya leele Yesu budigi paana yini. ¹³Yesu lugawugu bunu, lugawingini mu bwaada, gayalemene ndege; asi baada lubawugu, lubamulebe mu kuga maja. ¹⁴Gabawugeene kiene yivulu, lugabululu gubazunusu. ¹⁵Balongogo lubamono ni pibi yibwaya, lubayaleele Yesu mu gufudulu baada mubulu mabela-bele bamanaya suumu bimi bigudia ginaga bagele mu tsege yizele. ¹⁶Nde ni: Bugubafudulu lowo, nubadisi bini beene. ¹⁷Biwi ni: Lowo duguga, yaya twigi ande mampa madaana peelee nde bambisi ba mwese boolo. ¹⁸Nde ni: Yanwadwaala. ¹⁹Lugabwisi mu tsini yatala bididi. ²⁰Luga-doono Nzaama, gamanagiese mampa, gawe balongogo mu gubagabeene; lubayugudu. ²⁰Gungoyo balongogo badolo bisenge bini bibwaya mambugu guuma-moolo. ²¹Badisi baada gidese gi mili midaana mi babagala; bakaada ande baana lowo babadanga. ²²Lugawingisi balongogo baana mu bwaada ni benaaga gu simi, nde gasalafudulu baada mu mabulu mabiwi; ²³Lubwaya pibi lugaya-saama ndege yato musele. ²⁴Bwaada bugele gandanda ande mbungu, muhungu wungolo wuyabulu bwaada. ²⁵Mu kebe gapibi, Yesu gagele wena gugele bwaada yatala maja, ²⁶balongogo mu boomo lubawabaga ni: Dalaana mufu! ²⁷Yesu ni: Guwugu boomo lowo, wuwu meeme! ²⁸Piele ni: Mfumu ni gwigu nze, temene meeme ngwiyi gunu! ²⁹Yesu ni: Yawiyi! Piele lugaduugu mu bwaada lugabululu gwene yatala maja. ³⁰Asi lugamono ngolo yi muhungu, lugawugu boomo, gabululu guniomo, nde ni: Mfumu, pulusu! ³¹Yesu lugadandalala googo, lugamugeme; nde ni: Lugwigili lunze lwigi gandaama! Ma-mede makiwi? ³²Gibi aboolo lubawingini mu bwaada, muhungu luwuwalaga. ³³Balongo-go lubafugamana ya mili mi Yesu ni: Nze wigi gumundaga Mwana-Nzaama! ³⁴Lubaduulu ya simi lu nzele, gu ndaama Genesareth, baada lubamuyabeene, lubadwa-la paana ni Yesu wudulu. ³⁵Bavulu bawiya ande bakaasa babiwi ³⁶bamubonone ni balamana pudu songo yi mulele wunde, bana bamulamana, bubazuna.

Chapter 15

¹Balongo-misigi ande bafalisi baduugu gu Yelusalemi lubaya wufulu Yesu ni: ²Mutula-kiwi balongogo banze buwulaaga miogo mu gudia nga bwigi misigi mi bakaaga babisi? ³Yesu ni: Mutulakiwi bini nukono gulabaga misigi mi Nzaama? ⁴Nzaama gadodo ni: "Muzidisi gidaaga ande maaga", wunu se mumapiaga gidaana ande maana, bamuzwe. ⁵Asi bini nulongoga ni: Mwana ni wuleele gdaana ni lowo maana ni: "Meeme yimafana peelee gugusalasa mu guguwa magaba mayifana guwa Nzaama"; ⁶asi lowo ni muguguwa luzidi ya misi mi baada. Ndebunu bunuyazwa misigi mi Nzaama, nuyalaba mibini beene baada! ⁷Bapala baba! Mubigili Yisaya bugabigili gwana ni: ⁸Baada baba bapaga lugugu lugono, asi mu midimi lowo gabiwi. ⁹Bisaa-ma bibiwi bibupala, mfunu lowo gabiwi, malongi mabiwi migi magimuudu gi biwi beene. ¹⁰Yesu lugademene baada bagele yana gabaleele babosogo ni: ¹¹Bimi biwinginiga mu gono lu muudu bimusumunaaga, asi bini biduugug mo gono bimusumunuga. ¹²Balongogo baana ni: Wuyaba ni mapaana mana mamawa bafalisi nsono? ¹³Yesu ni: Mudi wunu wumakono gugwini Dawa gu tala bubini wunsumunu. ¹⁴Nubawesele bafi-misi badwalagana bi-abi mu nzili; numono gelee gifa-misi gimadwala gifa-misi gigwene mu nzili? Nsugabiwi bayabwa mu zwingi gibia-boolo! ¹⁵Piele ni: Dubanganeene paana yiwi. ¹⁶Yesu ni: Bini se gisi nduungu lowo gabini? ¹⁷Nuya-baaga ni bimi biwinginiga mu zumu lu muudu bubiduuguga gabiwi mu luudu? ¹⁸Asi bini biduuguga mu gono, biduuguga mu mudimi ndebini bimusumunuga. ¹⁹Mutu-lu mu mudimi muduuguga manungu mafa, gwibi, guzwa baada, misingi, ginduumu, guda gimbangi gi bupala ande mapaana mambaa-na mafa. ²⁰Dalaana mapaana masumunuga muudu, asi lowo ni bimi bi gudia, lowo ni kukono guguwululu miogo mu gudia. ²¹Yesu lugadogo yana gagie gu ndaama Tyr ande Sidoni. Mukaada wumoso mwisi Kanana lugayamubwileene ni: ²²Longi, Mwana-Davili, ngugeene kiene, mwanameeme wu mukaada bugayafa, muhungu wufa wumuyangigisa. ²³Asi Yesu lowo gamufuduleene si ndaga. Balongogo ni muyidi, bugaya duyangigisi. ²⁴Yesu ni: Meeme iwiyeene peelee mameeme mabili mu kebe gabaana ba Isaleele; ²⁵asi mukaada wunu lugayafugamana ni: Longi, ngugeene kiene! ²⁶Yesu ni: "Lowo gwigi pimi mu gubebese madia ma baana gugele bam-bwa." ²⁷Mukaada wunu ni: "Gwigi ndebunu Longi, asi bambwa se gabadiaga bisenge bini bibwaga gu tsina mese mabamfumu babiwi". ²⁸Yesu ni: "Ho! nze mukaada wuwu! Lugwigili lunze lwigi lulunene! Nzaama bugasala hoso yini yiwumazolo. Mbal'moso mwana lugazunu. ²⁹Lugadogo yana Yesu gagie gu simi lunzele wu Ngalili, lugayabwanzana yato musele. Gunu baada bavulu lubamulebe, bamudwa-leene bakaasa ba gifa ande gifa: bigada, bingudu, bifa-misi, bifa- matswi ande bambaana. Yesu lugabazunusu: bifa-misi bamona, bifa-matswi bawuga, bigada biniada, bingudu bidoda. ³¹Ndeyana lubabulusu gulumusu Nzaama wu Yisaleele. ³²Yesu lugademene balongogo baana gabaleele ni: Baada baba basele mafugu madede yaya, bugubafudulu nzala lowo mu mu nzili. ³³Biwi ni: Gunu dumona madia magubadisi biwi babosogo baba yaya twigi mu kebe gatsege? ³⁴Lugabawufulu ni: Mampa makwe ntwigi amiwi? Biwi ni: Nsam-bwadi ande ndaama-bambisi ba mwese. ³⁵Nde ni yanwadwala. Lugabwisi baada mu tsini. ³⁶Lugadono Nzaama, lugamana giese, lugawe balongogo mu gumana gaaba; ³⁷lubadi, lubayugudu babosogo. ³⁸Gungoyo balongogo bayulusu bisenge bini bibwaya mambugu nsambwadi. Badisi baada mili mina mi babagala, kukono gudaanga bakaada ande baana. ³⁹Lugafudulu baada, lugawingini mu bwaada gagie gu ndaama Magadana.

Chapter 16

¹Bafalisi ande basaduseye lubaya loomo Yesu gipa gimaduugu gu tala gisi bamudaya mwede. ²Asi nde ni: "Lubengega daanga mu gingwese nudodoga ni mooso wini gala wungolo mutulu tala yibenge." ³Mu gipwili nudodoga ni: "Mvulu buyinoga lolo mutulu tala yiyodo". Bini nuyaba bidimi bi mooso ande bi mvulu, asi nuyabaaga bidimi bi daanga luulu? ⁴Baada bafa, bamidwe bwidi gumisi mi Nzaama balooma gidimi, asi galowo ni gimbaana, kaga gini gi Yono. Lugagie gwa-na, gasala basisi ndeyana. ⁵Lubaduulu ya simi, balongogo lubawibigi ni mampa masala; ⁶Yesu lugabaleele ni: "Gebaana mu mugiele wubafalisi ande basaduseye!" ⁷Lubabulusu gungwinagana bi-abi ni gamadodabunu mutulu dumayalala mampa. ⁸Gisi Yesu wubayabeene, nde ni: "Lowo ni mutulu mampa, lugwigili lubini lwigi gandaama!" ⁹Lowo gabini yana gubagisi? Lowo nuyawibigi mampa madana ande mampa nsambwadi manugabeene baada? ¹⁰Bagele bakwe-bakwe? Mambugu makwe-makwe nuyulusu? ¹¹Abunu numakono gubagisi ni lowo yinuleela mutula mampa? ¹²Ndelunu lubabagisi ni gisi gabaleela mutula malongi mabafalisi ande basaduseye, asi lowo ni mutula mugiele wu mampa. ¹³Yesu lugagie gu ndaama gisi gi Kaisala wu Filipino; lugawufulu balongogo baana ni: Baada kiwi badodoga mutula Mwana-muudu? ¹⁴Biwi ni: Bamoso badodoga ni wigi Yowani Mubodogo, bambaana ni wigi Yelemiyi, ni lowo mubigili wumoso, bambaana se ni wigi Eliyi. ¹⁵Nde ni: Asi bini nudodoga ni ngwigi nawa? ¹⁶Simoni Piele ni: "Wigi Mesiya, Mwana-Nzaama wumoono." ¹⁷Yesu ni: "Mono kiesi Simoni mwana Yowani, lowo ni muudu wutuguleelabunu, asi Gidaana-meeme gu tala wutuguleele. ¹⁸Meeme iya-guleelabubu: Wigi Piele, ngwini duungu nzo-Nzaama yimeeme yatala nze, mudoyo. Si lufa lowo lwini yibubulu. ¹⁹Ngini guwa mafungulu ma gimfumu gi tala: gini giwini ganga nze yaya, bugini gangamana se gu tala, giwini gudululu yaya, bugini gudu-lugu se guna. ²⁰Lugaleele balongogo baana ni gumege guleele muudu lowo ni meeme ngwigi Mesiya. ²¹Duugu daanga lunu Yesu lugabulusu guleele balongo baana pwasa ni Mwana-muudu gumasala bitsi gagemege, gamono pasi gumioyo mi bambudu babanganga-Nzaama ande balongo-misigi ande bambudu bambaana, bamuzwe; asi gungoya mafugu madede gawusugu mu lufa. ²²Piele ni: Lowo gwini salamana bunu, Mfumu! Nzaama bugini gugebe. ²³Asi Yesu ni: "Sadana, dogo yaya! Wuyanungu ma gimuudu, asi lowo migi manungu ma Nzaama, wuyazola gukanga nzili. ²⁴Lugaleele balongogo baana ni: "Wunu wumazolo gundaba meeme, gakono guludala, asi gasene kulunsi lwana. ²⁵Wunu wubilisa moonono wana mutulu meeme bugini bisa wubaga, asi wunu wini wugebe ndege, bugini wubilisi. ²⁶Naa wini zolo gubilisi moonana mutulu biesi bigisi gigi? Gini wusuumu mu tala kwe? ²⁷Ndebunu bunwini mono Mwana-muudu wiya gulumugu mu mugieme wu gidaana ande bawanzio; gini saamasa muudu-muudu nga bugasala yaya yatala maana. ²⁸Gumu-ndaga baada bambaana bini gala bamoono, lwini salamana mapaana mama; lwini ya Mwana-muudu mu gimfumu.

Chapter 17

¹Gungoya mafugu masamana Yesu lugadwala Piele ande Yowani ande Jagi gu to musele. ²Gunu mbunzu luyigidigi guseeme ande milele mpembi nga mooso. ³Lubamono Mose ande Eliyi bamogande. ⁴Piele ni: Mfumu, ni wumazolo tuungu bidaama bidede dulemene yaya, gimoso ginze, gimoso gi Mose, gimbaana gi Eliyi. ⁵Dudu luluyabafugu; ndaga yiduugu gu tala ni: Wunu Mwanameeme wuyizolo, mudima-meeme, numuwugeene! ⁶Lubawugabunu, lubabwi ande boomo mambunzu mu maana. ⁷Asi Yesu lugaya banimisi ni: Guwugu boomo lowo! ⁸Lubahedege, bamono Yesu peelee. ⁹Mugwagulumugu musele, Yesu ni; Gwadeleene muudu lowo tii gwini wusugu Mwana-muudu mu lufa. ¹⁰Biwi ni: Mutulaki balongo-misigi badodoga ni: Tomo Eliyi wini ya? ¹¹Gwigi ndebunu ni tomo Eliyi wini yasala mapaana mamosogo. ¹²Asi Eliyi wuyi tama, lowo gabini gumuyabeene, numumwese pasi; ndebunu bubini yangigisi se Mwana-muudu. ¹³Lunu balongogo lubabagisi ni gadodone Yowani Mubodogo. ¹⁴Lubaduulu ande baada, muudu wumoso lugayabwa ya mili mi Yesu ni: ¹⁵Mfumu, ngugeene kiene, mwanameeme wu bagala gabwaga gifili, ¹⁶yileele balongogo baaga, lowo bayagugu gumuzunusu; gabwaga daanga lumoso ya mbaa, ni lowo mu maja. ¹⁷Yesu ni: Baada bamidimi bwidi, tii kidaanga meeme ngini galaaga ande bini ku gunuzunu-saaga? ¹⁸Yesu lugangeneene muhungu wufa, mbal'moso mwana lugazunu. ¹⁹Balongogo lubawufulu Yesu mu nduungu ni: Mutulakiwi bisi dukono guyidi muhungu wuna? ²⁰Nde ni: Lugwigili lubini lwigi ndama, ni lowo numafana guleele musele ni doogo yana, ndawe guna, wumadogo, wumagwe. ²¹Mu bisaama peelee ande gugini gudia muhungu wugifa gina wumafana guduugu. ²²Mu nzila Ngalili, Yesu gabaleele ni: Mwana-muudu bamudimina gu miogo mi baada, ²³bamuzwe, asi gini wusugu mu bufugu budede. Babosogo kiene luyibageme. ²⁴Ya Kapelenawumi, bafudusu paga lubawu-fulu Piele ni: Mfumabini gafudaaga paga? ²⁵Nde ni: Bugafuduga. Mu kebe ganzo Yesu ni: Piele bana bamafedi gufudu paga, banga-gisi e banzenzi? ²⁶Piele ni: Banzenzi. Yesu ni: ²⁷Dukono gubawa pasi, ndawa lobo, mbisi wutomo wuwugama, mudele mu gono gigi ande nzimi, sene, fudu paga yinze ande yimeeme.

Chapter 18

¹Balongogo lubabesagana yagele Yesu ni: Mbudu nawa mu kebe gabisi? ²Lugademene mwana wumoso. Nde ni: Gumusomo ni lowo nubolomono midimi mibini, lowo numagidigi nga baana babambee baba, lowo nwini wingini mu gimfumu Nzaama. ⁴Wunu wumayamba mwana-mbee mu kuu-mameeme, gamangiamba meeme; ⁵wunu wutulugumunu nga mwana-mbee, ndewunu mbudu mu gimfumu gi Nzaama. ⁶Asi wunu wumawa mwana-mbee nsono, pimi bamuganga mudoyo mu kodo, bamuluumu mu nzele. ⁷Kiene gugele baada mutulu mapaana mansono mababwisiga mu masumu! ⁸Ni disi lugudwala mu gusala masumu, ludogolo, saa-laalwi lumoso lupimi; ni guulu se gifa gimoso; pimi wusaalalwi lumoso lunu lupimi, ni lowo wini gwe gumbawa yikono guzimigaaga. ⁹Ni googo se gifa gimoso ni lowo wini wingini mu zwingi lumbawa yikono nsugu. ¹⁰Gebaana baana babambee bakumunuga meeme, bawanzio babiwi bagalga mu kuga-Nzaama; ¹¹ginaga Mwana-muudu gayahulu-su bana babili nzili. ¹²Ni mu kebe gabini wumoso gigi aande mameemee kama, wumabilisi mwana-lumee-me lumoso, lowo gini sisi mana mamoso ma-guumava ande va, gasa lunu lumoso? ¹³Ni lumamonogo, lowo gala mu kiesi ni magugu kama? ¹⁴Bwindebunu bwingi luzolo lu Nzaa-ma ni si muudu wumoso gakono gubili mu gimfumu gi tala. ¹⁵Ni mbayaga wumabwa mu paana, mudemene muludigeene, ni wutuguwugeene gugele pimi; ¹⁶ni bunu lowo demene baada bambaana boolo, nuyidigi; ¹⁷ni lowo gamazolo gunuwugeene, mudwala gumisi mi Dibundu, ni bunu se lowo, muwese-le. ¹⁸Gumusomo gimi gigiosogo ginwini ganga yatala-maana, bugini gangamana gu tala, gin-wini zibili yaya, bugini zibigi gu tala. ¹⁹Ni baa-da boolo mu kebe gabini bamaloomo gimi gu-gele Dawa gu tala mu kuumameeme bugini bawa; ²⁰mutulu ni baada boolo bagosagana mu gunsaama meeme, ngwigi mu kebe gabi-wi. ²¹Piele ni: Mfumu ni muudu wunsele gubiyi, yimuweeseene mbala kwe, nsambwadi? ²²Yesu ni: Lowo ni nsambwadi, asi maguumu nsambwadi ande nsambwadi. ²³Gimfumu gi Nzaama gigi nga mfumu wu-moso wuzola guloomo nzimaana gugele baada baana ba gisala. ²⁴Lugabulusu gudaanga, lubaya mudwaleene muudu wugele ande mfugu yi mamili guumu; ²⁵Gisi lowo gagele ande nzimi, mfumu ni: Numu-geme, nudege ande mugesana, ande baana, ande bimi biana bibiosogo, mfugu ngayiwi. ²⁶Lugabwi mu maana wudila ni: Mfumu ngugeene kiene, bungini fudu yiyosogo; ²⁷mfumu lugamuweesele ni geene. ²⁸Lugagie, gayamono mbayaana wugele ande mfugu yinde yi kama moso, lugamuge-me ya mu kobo ni pe nzimaama. ²⁹Mbayaana lugabwi mu maana ni ngweesele bungini guwa. ³⁰Asi nde lowo gazolo bunu, lugayamusa mu bologo tii gugafudu nzimi yini; ³¹bambayi baana bamumono, lubaya deleene mfuma-biwi. ³²Mfumu ni: Nze wigi muudu mufa, meeme yiguweeseene mfugu yiyosogo, ³³nze waaga gusala bunu lowo, kiene lowo gwaga? ³⁴Mfumu lugawugu kobo mudumusu mu-gwasala bisala bibwidi tii gugini fudu mfugu yini. ³⁵Yesu ni: Gwini gala se ndebunu gugele Dawa gu tala ni muudu gazolaaga guwugeene bagwene kiene.

Chapter 19

¹Yesu lugamenese gudodo, lugasisi Ngalili, gagie gu Yudeye gu ndama-nzele wu Yodani; ²gugaya zunusu bakaasa bayaamulaba. ³Bafalisi mu gumumege bamuwufulu ni: Muudu wumafana guwesele mugesese? ⁴Nde ni lowo nudanga ni mu luyanaga Nzaama gayidigi bagala ande mukaada ⁵gabaleele ni: Ndebunu bagala gini sisi gidaana ande maana, gini gosagana ande mugesana, ⁶bini gidigi muudu wumoso? Gumege lowo gugabala gigamagoso Nzaama. ⁷Biwi ni: Mutulakiwi Mose gaduwe nzili mu guwesele mugesese gumuwa mugaana? ⁸Nde ni: Mutula mudwe bwidi wubini. ⁹Asi meeme iyanuleele ni muudu wumasele mugesana ni lowo gamasala ginduumu, wumadwala muge-sambaana, gamasala ginduumu. ¹⁰Balongogo ni: Ni ndebunu pimi mu gukono gudwala mugesese. ¹¹Nde ni: Lowo ni baada babosogo bamabagisi tigi yini asi gwigu ande bangayi. ¹²Ginaga gugele ande bana babamana dongono duugu lubabudugu, bamoso bibeene mutula gimfumu gi Nzaama, bamoso mutula misigi mi gisi gisi. Wunu wumazolo gulaba malongi mama gamalebe. ¹³Lubaya mudwaleene baana mu gubasa miogo, asi balongogo ni gibi; ¹⁴Yesu ni: Wese-laana baana biyi gugele meeme, ¹⁵ginaga gimfumu gi Nzaama gimafanagana ande baada bigi nga baana babambee. Lugabasi miogo yata midwe, lugadogo yana. ¹⁶Muudu wumoso lugaya muwufulu ni: Longi, ki bipimi kida mu guwingini gu tala? ¹⁷Yesu ni: Mutulakiwi wumadodo ni bipimi? Wumoso peelee wigi mupimi. Ni wumazolo moonono wunu labaaga misigi. Nde ni: Kimiwi? ¹⁸Yesu ni: Guzwa muudu lowo, guwibi lowo, guda gimbangi gi bupala lowo, lumusu gidaa-ga ande maaga; ¹⁹zolo pangaaga nga nzege beene. ²⁰Mwana-bagala ni: Bu ndabga misigi mini mimiosogo; kiwi bimakono? ²¹Yesu ni: Nda wadege bimi biaga bibiosogo, nzimi gabeene bansukami, bunu wandaba. ²²Lugawugu bunu, lugawono luudu. ²³Yesu ni: Gumusomo, gwini gala pasi yivulu mvama mu guwingini mu gimfumu gi Nzaa-ma. ²⁴Lugabisa dodo ni: Lowo gwini pasi pundu mu guwingini ya ndono yi ndongo, asi gwigu pasi yivulu mvama mu guwingini mu gimfumu gi Nzaama. ²⁵Balongogo bamono guwibigeene ni: Naa si wini hulugu? ²⁶Yesu ni: Gwigu pasi gugele baada, asi gugele Nzaama lowo gwigu pasi. ²⁷Piele ni: Bisi dusisi bimi bibisi bibiosogo mugwagulaba nze; kiwi twini бага? ²⁸Gumusomo iyanuleele ni: Lwini yala Mwana-muudu mu gimfumu gi yolo, bini guuma-boolo nuyandaba meeme, bunwini yala, nwini saamasaaga bigaana guuma-bioolo bi baana ba Isaleele. ²⁹Babosogo bana basisi bidaabiwi ande bamaya babiwi, bapanga babiwi ande bimi bibiwi bibiosogo, bini бага bimi kama ande kama yi bimi; bini бага moonono wu mvulande mvulu. ³⁰Asi bana bigi batomo lolo, bini gala bansugu; bansugu lolo, bini gala batomo mu bufugu bunu.

Chapter 20

¹Gimfumu gi Nzaama gigi nga mfumu wumoso wuyasaga baada mu gusala ngunu; ²lubawugagana tala yi bufugu bumutsini, lubabulusu gusala. ³Lugamono baada bambaana, ⁴lugabadu-musu se ni bunga nufudu, lubagie. ⁵Lugabisa mono bambaana, lugabadumusu se. ⁶Lugabisa mono bambaana balemene nde ni: kinumalemeneene abu? Biwi ni: Gisala lowo gabisi. ⁷Lugabadumusu se ndegunu. ⁸Mu gingwese lugaleele gapidi gaana mu gubafudu duugu bana bansugu tii bana batomo. ⁹Gabafuda babosogo tala yimoso; ¹⁰bana batomo banunga ni babaga nzimi gudigi bambaana. ¹¹Lubabulusu gunienge ni: ¹²Abunu bisi dudedegeene mu gipwili duyabaga tala yimoso ande bana bamaya mangoyo, lowo bamalama? ¹³Mfumu ni: Duwugagana tala yinde yini; ¹⁴Sene ndeyini ndagwaga. ¹⁵Gwigi mudimameeme mu gusala bunu bu yimazolo; ¹⁶ndebunu bigi bansugu bini gidigi batomo, batomo bini gidigi bansugu. ¹⁷Luwena Yesu gu Yelusalemi, gadwala balongogo baana mu lugala, gabaleele ni: ¹⁸Guduyagwe, Mwana-muudu bubena mudege gugele bamfumu babanganga-Nzaama ande balongo-misigi bamuzwe. ¹⁹Bini mudimini gugele bamimpani bamana mubulu fimbu, bamuseye, bamusi yata kulunsi; mu bufugu budede bugini wusugu mu lufa. ²⁰Maana baana ba Zebedeye ande baana baana lubaya pusu yagele Yesu ni: ²¹Basi mu gisala baana baba boolo, wumoso mu googo lugimaya, wumbaana mu googo lu gidada mu gimfumu gi Nzaama. ²²Yesu ni: Lowo numayaba ginumaloolo; bini bunwini gugu gunwa gobo lungini nwa mee-me? Biwi ni: E, butwini gugu. ²³Nde ni: E, bunwini gugu, asi gunusa mu gogo lugi-maya ande lugidada lowo gwigi paana yimeeme, yigi paana yi Dawa. ²⁴Balongogo bana guu-mu luba bolomogeene bana boolo kobo. ²⁵Yesu lugabademene babosogo ni: ²⁶Nuya-ba ni bamfumu ba gisi bayalga baada mu gingolongolo, baada banene babalesga se gimfumu gibiwi. ²⁷Asi lowo gwini gala bunu my kebe gabini, wunu wumazolo gugala mbudu galugulumunu, wumazolo gugala wutomo, galugulumunu se. ²⁸Ndebunu Mwana-muudu lowo gawiyeene gumusaleene, asi gawiyeene gusaleene baada babosogo. ²⁹Lubadoga ya Yeliko, baada bavulu bayaa-laba Yesu. ³⁰Bifa-misi bioolo mu nzili lubiwu-gu, lubiwabaga ni: Mfumu, Mwana-Davili, duwugeene kiene! ³¹Baada lubabayama. Biwi lubabisa wabaga ngolo tsili ni: Mfumu, Mwana-Davili, duwugeene kiene! ³²Luganimigi, gabawufulu ni: Numazolo kiwi? ³³Biwi ni: Dubisa mono. ³⁴Gabawugeene kiene, lugabalamana mu misi; mbal'moso lubamono, lubabulusu gwamulaba.

Chapter 21

²¹Lubaduulu bela-belande Yelusalemi, mugwamono Bethfage, ya musele wu baolive, Yesu lugadumusu balongogo boolo ni ndanwe ya bulu buna yagilungunu, ²²bunumona pundu wu mugese ande mwanaana mu misingi, ³ni baada banuwufulu, nudodo ni: "Mfumu gigabiwi mfunu", nwatwaleene. ⁴Gisi gugele mutulu magasonogo mubigili magugu ni: ⁵"Nuleele baada ba Siono ni: "Dalaana Mfumabini wiya yatala pundu wu mugese, ande yatala mwana pundu, gayaya mu dulu-duluu." ⁶Lubagie bamono se ndebunu bugabaleele; ⁷lubayi, basi milele mibiwi yatala, Yesu luga-bwanzana. ⁸Baada bavulu lubamana danda milele mibiwi mu nzili, bamoso lubamana giese bididi bamana sa mu nzili. ⁹Baada bayabiga mu nzili ni: "Kiesi gugele Mwana-Davili! Nzaama gasagamana wunu wumaya mu kuuma-Mfumu! Lugugu gutala gugele Nzaama! ¹⁰Lugawingini ya Yelusalemi bulu lulwosogo lulunigagana; baada bawufula: Naa wunu? ¹¹Bamoso ni: Wunu Yesu, mwisi Nazaleti gu Ngalili. ¹²Yesu lugawingini mu nzo-Nzaama, gayidi baada badega ande basuuma; lugamana pasa bidi bi bana badega mayembi ande basoba nzimi. ¹³Nde ni: Basonogo ni: Nzaama gaya-dodo ni nzo yimeeme bini yidemenaaga nzo yi bisaama; asi bini nuyigidili yibibi! ¹⁴Bifa-misi ande bigada lubiyawingini, Yesu lugabizunusu. ¹⁵Asi bamfumu babanganga-Nzaama ande balongo-misigi bawugu kobo mutulu mapaa-na mapimi magasele Yesu ande migungu mibiga baana mu nzo-Nzaama ni: Hosanna gugele Mwana-Davili! ¹⁶Lubamu-wufulu ni: Wuwuga bubaya bigi? Nde ni: E. Nudangaaga mabasonogo ni: Bini gulumusaaga baana ba bambeele ande bana bayanwa mabele? ¹⁷Lu-gabasisi ndeyana, gaya yama gu Betaniyi. ¹⁸Mu gwafudugu mu gipwili, lugawugu nzala, gamono mudi wu malele; lugabesagana, malele gubwasa. ¹⁹Nde ni: nze mulele wuwu, lowo wini bisabudu malele! Mbal'moso mudi luwuwumu. ²⁰Balongogo bamono paana yiguwibigeene, lubawufulu Yesu ni: Abunu mudi wuwu wuma-wumu kaga mu mbal'moso? ²¹Nde ni: Iyanu-leele gumundaga ni ntwigi ande lugwigili luko-no mamede, numafana guleele musele wuna ni dogo yana, ndawabwa mu nzele, wumado-go, wumagwe; lowo nwini salaaga ni gipa gina peelee. ²²Ni nugwigila, bunwini bagaaga bibio-sogo binwini loomaaga mu kebe ga bisaama. ²³Yesu lugawingini mu nzo-Nzaama, wulon-ga; bambudu babayudu ande bamfumu baba-nganga-Nzaama lubamuwufulu ni dulese naa guwe luve lugusala mapaana mama? Mu ngolo yina wuyasala? ²⁴Nde ni meeme se iyanuwufulu gimi gimoso peelee, gungoyo nga yinulese. ²⁵Nundese naa wumudumusu Yowani Mubodogo mu gubodogo baada? Nzaama e baada? Lubabululu gudoyagana bi-abi: Ni dumadodo ni Nzaama, gaduwufula ni asi mutulakiwi nukono gumugwigili Yowani? ²⁶Ni dumadodo ni baada, dudinaana baada boomo, mutulu babosogo bamusenega Yowani nga mubigili. ²⁷Lubamuleele ni: Lowo duyaba. Nde ni: Meeme se lowo ngiaaba. ²⁸Yesu ni: Kinuyaaba mu paana yiyi? Daada wumoso gagele nde baana babagala boolo, lugaleele wutomo ni: Loolo, ndawasala mu nguunu; ²⁹mwana ni: Lowo gwama ngwena; asi gungoyo lugagie. ³⁰Lugadumu wunu wuyoolo; nde ni: E, bungwena; asi lowo gagie. ³¹Kimwana wusele luzolo lugidaana? Biwi ni: Wutomo. Yesu ni gifa gimoso bafudusu-paga ande bakaada babanduumu, biwi bini wingini tomo mu gimfumu gi Nzaama, bini mangoyo; ³²mutulu Yowani buganulongo mapaana mama, asi lowo numugwigili, lowo se nusobo si midimi mibini. Bafudusu-paga ande bakaa-da babanduumu buba mugumunu. ³³Wigilaana tigi yimbaana: Gugele ande muudu wumoso wuselese ngunu yana yi misungu,ugasimisi zwingi lugubwedene mono, lugaganga lupangu, lugadungusu nzo yinene. Lugademene baada gabasileene ngu-nu yini, nde lugaduugu. ³⁴Lugayafudugu, lugadumusu baada baana bagisala gugele baana gasasileene ngunu mu guloomo gobo lunde. ³⁵Asi baada bana lubamana bulu baada ba gisala, bazwe boolo wumoso gu midoyo. ³⁶Lugabisa dumusu baada gudigi bana bato-mo mu guvulu, babasele se gifa gimoso. ³⁷Gu nsugu lugadumusu mwanaana ni luba-mumono bubamuzidisi. ³⁸Lubamumono biwi ni: Dalaana gigidi ginde! ³⁹Dumuzwana, ngunu ngayisala ande bisi. Lubamuduusu mu lupangu, lubamuze, baya mutabana yanzie. ⁴⁰Yesu ni: Lwini ya munga-nguunu, kiwi gini bagidi baada baba? ⁴¹Biwi ni: Bugini bazwa; nguunu gini lefese baada bambaana, bini muwaaga gobo lunde. ⁴²Gungoyo ni: Nudaanga geele mabasonogo ni: Mudoyo wutabana baduungu-nzo luwugi-digi gunzu lugeme nzo? Gwigi paana yimadigi pimi mu kebe gabisi, yimaduugu gugele Nzaa-ma! ⁴³Lugabwese ni: Gumundaga iyanuleele ni bubini nuwolo gimfumu gi Nzaama, bini wa baada bana bini budu mbenge. ⁴⁴Wunu wini bwa yatala mudoyo wunu bugini bogogo, wunu wuwini bwileene, bugini nugumugu. ⁴⁵Bamfumu babanganga-Nzaama ande bafa-lisi bawugu matigi mana, basaga gugama Yesu, asi badina baada boomo ginaga bamu-sena nga mubigili.

Chapter 22

¹Yesu lugabisa dodo mu matigi ni: ²Gimfu-mu gi Nzaama gigi nga mfumu wumoso wu-selese fedi lumakwele ma mwaaana wu bagala. ³Lugadumusu baada baana bagisala mu gwademene baada mu gwadia, asi muudu wumoso lowo gayi. ⁴Lugabisa dumusu baada bagisala bambaana ni: Nubaleele ni yilamasa bangombi bameeme ba maasa, biyi badia! ⁵Asi lowo si muudu wumoso wuyi, bamana gwe mu mapaana mabiwi: bamoso gu man-guunu, bambaana gu zaana; ⁶bamoso luba-mana zwa baada bagisala. ⁷Mfumu lugawu-gu kobo gadumusu basuda mu guzwa baada bana ande gusa vili lubiwi mbawa. ⁸Gungoyo lugadumusu baada bagisala mu manzili mamosogo ma vili, bademene baada babosogo banumona badia gabiwi gu fedi, ⁹mutulu bagagene bananga gabiwi. ¹⁰Luba-gie, bayi ande baada ba gifande-gifa; nzo luyi-yulu fa. ¹¹Mfumu lugawingini mu gudala baada, gayamono muudu wumoso wukono mulele wu fedi; ¹²nde ni: Abunu nze wumawingini yaya gukono mulele wu fedi? Lowo gamuwe si mvudu yimoso. ¹³Mfumu lugademene baada bagisala ni numuganga misingi gu mili ande miogo, numuduusu yaya, numulumu gunzo yipibi gadilaaga, gagwengesaaga mini. ¹⁵Bafalisi lubayasala gimvugu mu guda Yesu mwede; ¹⁶lubadumusu ndaama-balongogo babiwi ande baada ba Elodi. Biwi ni: Longi, nze wulongoga gumundaga, wusolaaga baada, wudalaaga mambunzu, wulaba luzolo lu Nzaa-ma. Bamuwufulu ni: ¹⁷Misigi mibisi minan-gaga e mizologa mu gufudu paga yibisi Lomo? ¹⁸Gisi Yesu bugayabeene mwede wubamudaya, nde ni: Bapala baba! ¹⁹Nunde-se nzimi yibafuduga paga, lubamulese. ²⁰Yesu ni: Mbunzu yiyi mu gubende gigi yina-wa? Biwi ni: Yi Kaisala. ²¹Nde ni: Yi Kaisala, wana Kaisala, yi Nzaama, wana Nzaama. ²²Lubawugu bunu, lubamusisi ndeyana, lubagie gabiwi. ²³Bufugu beene, basaduseye (banangaga guwusugu mu lufa) lubayawufulu Yesu ni: Longi, mu misigi misigi mibisi ni bagala wumafa wuma-sisi mugese ²⁴asi lowo gamabudande si mwana, makwinaana gatsidi mukaada wunu gabudeene yayaana baana. ²⁵Gisi gugele ande baana babagala nsam-bwadi mu kebe gabisi badwala mukaada wumoso, ²⁶wutomo wumafa, lowo gamasisi mwana, ²⁷wuyolo wumafa, wudede gifa gimoso tii wunsambwadi. ²⁸Mukaada se wumayafa, mu bufugu bunsugu, mugese wunu gini gala wunawa? ²⁹Bunuyaludoneene, nuyabaaga si mabaso-nogo, si luzolo lu Nzaama. ³⁰Mu bufugu bu nsugu mawala lowo mini bisa gala; baada bini zingaaga nga bawanzio gu tala. ³¹Lowo nusala daanga mabasonogo mutula bufugu bu nsugu, magadodo Nzaama ni: Meeme ngwigi Nzaama wu Abalayama, Nzaa-ma wu Yisagi, Nzaama wu Yagobo? ³²Luga-bwese ni: Nzaama gigi wu baada bamoono, asi lowo ni wu baada bangafa. ³³Baada babo-sogo bamono guwibigeene malongi mana. ³⁴Bafalisi lubawugu ni Yesu wuganga basa-duseye gono, ³⁵lubayasala gimvugu mugwa mumege. ³⁶Ni: Longi, mu misigi mibisi mi-miosogo, kiwi wumadigi bunene? ³⁷Yesu ni: Muzolo Nzaamaaga mu mudimaa-ga wuwosogo, mu moonaaga wuwosogo, mu nduungaaga yiyosogo. ³⁸Ndewunu musigi wumadigi misigi mimiosogo mu mfunu ande mu bunene. ³⁹Lugabwese wumbaana ni wuwu wumafana-gana ande wutomo. Muzolo mugwene nga nzege beene. ⁴⁰Misigi mi Mose mimiosogo ande mibigili migi mu kebe gamisigi mimi miolo. ⁴¹Yesu lugawufulu bafalisi mu kebe ga gimvugu gibiwi ni: Mesiya gigi mudigili wunaa? ⁴²Biwi ni: Wu Davili. ⁴³Yesu ni: Abunu Davili ni gigi kagaana, gamudemene mu Muhunga-Nzaama ni: "Mfumu"? Lugadodo ni: ⁴⁴"Mfumu Nzaama gamaleele Mfumaama ni: Yabwanzana ya goo-go lumeeme lugibagala, wuniada bamenge baaga." ⁴⁵Ni Davili wutumudemene Mfumu, abunu Mesiya gamafana gugala mudigilaana? ⁴⁶Lubawugubunu, lowo si muudu wubisa mege mugu muwufulu si gimi gimbaana.

Chapter 23

¹Yesu galeela baada ande balongogo baana ni: ²Balongoga-misigi ande bafalisi babwa-nzana ya gidi gisisi Mose. ³Bini gulaba bifu bibiwi lowo, mutulu biwi balabaaga mapaana mabalongoga bagwene. ⁴Biwi basenaaga bugogo, bawaga kaga bagwene, bazolaaga ni babalese ndeme. ⁵Basalga mamosogo ni bamonogo gu misi mi baada, bavadga milele miminene ande misaa-nga mileye ande malende gu masini. ⁶Bazolga gugala ya bidi bitomo mu mambe-se ande mu manzo ma Nzaama, ⁷bazolga baada babawaaga mbod, babademenaaga ni Longi, Longi, mu mambese. ⁸Asi bini guzolo lowo ni banudemene ni: Longi, mutulu Longi wubini kaga wumoso, bini nugele bapanga. Gudemene lowo muuda-gisi gigi ni Dawa, Gidaabini kaga wumoso wuu wugle gu tala. ¹⁰Longi wubini kaga Klisto. ¹¹Wumadigi bunene mu kebe gabini gagele muda-gisala. ¹²Wunu wini luzangana bubini mugulumunu, wini lugulumunu bubini muza-ngana. ¹³Kiene gugele bini bapal baba nulongoga misigi ande bini bafalisi, bini nugangaga baada nzili yi gimfumu gi Nzaama, lowo gabini nwini wingini. ¹⁴Kiene gugele bini bapal baba nuwologa bakaada bafileene badimi manzo ande bini bibiwi, ¹⁵Kiene gugele bini bapal baba, nwenega guleye mu nzila-maja ande mu nzila-maana asi nugilaaga baada balongogo ba Yesu, kaga muudu wumoso peelee, ndese numudumusga gu mbaa yi Sadana nga bini beene. ¹⁶Kiene gugele bini badwalasa-baada nufi misi! Nugidili ni muudu wumazenge Nzaama ya ta nzimi ni gugele gubiyi, asi ni yata mese manzo-Nzaama ni gimi lowo. ¹⁷Biyungu bibi, bifa-misi! Kiwi bimadigi mfunu nzo-Nzaama e nzimi? ¹⁸Ni muudu wumazenge Nzaama ya ta mese ma gimenge bini ni gimi lowo, asi ni ya ta magaba migi ya mese, bini ni gibi; ¹⁹kiwi bi-madigi mfunu mese mawululuga masumu e magaba? ²⁰Wunu wusiliga yata mese gasiliga yata mese ande yata bimi bigi yana; wunu wusiliga yata nzimi gasiliga yata nzimi ande ²³Kiene gugele bini balongo-misigi ande ba-falisi, nwigu bapala! Nuledega gidini gi guumu gi magaba makaya mabasaga mu madia ma-gidigi mapimi, asi bini beene nusalaaga baada mapimi, nubawuguneege kiene, nusalaaga magazologa Nzaama, kaga mabini beene. ²⁴Nuyunguluga mono manunwaga mutulu gamwingi gabwi, asi numina pundu. ²⁵Bini bafalisi ande balongo-misigi, nwigu bapala! Nuwululuga magobo ande malongo yanzie, gisi mu kebe mayulu jili lubimi binuwi-big. ²⁶Wululaana tomo mu kebe, yanje mangoyo. ²⁷Kiene gugele bini bafalisi ande balongo-misigi, nwigu bapala! nwigu nga maluumu mampembi yanzie, asi mu kebe buyulu bigwili ande bini binsunga-bolo. ²⁸Gu misi mi baada nuyamonogo baada bapimi, gisi lowo midimi mibini miyulu bupala ande mapaana mafa magifa ande gifa. ²⁹Kiene gugele bini! nudunguga maluumu ma mibigili, ³⁰nudodoga ni nugalaaga mu daanga luzwaya badada babini mibigili lowo nukagidabunu; ³¹gisi lowo nuyalufunu ni nwigu baana ba baada bazwaya mibigili. ³²Labaana mabasala badada babini. ³³Bini biwudu bibi, nuyanungu gudini gwene gu mbawa? ³⁴Dalaana mibigili ande balongo-misigi ande baada banduungu bayitunudumus; bunwini bazwa, bamoso yata kulunsi, nwini bulaaga bambaana mafimbu mu manzo-Nzaama ma-bini, nwini bawaga pasi mu mabulu mabini mamanene. ³⁵Asi matsili mabiwi mini yabwa yamidwe mibini duugu matsili ma Abele tii ma Zagadiyi mwana-Balasi, bakono gusala gabiwi si gubiyi gumoso, wunuwe yata mese ga gi-menge. ³⁶Gumundaga mapaana mama mini yabwa mu daanga lubini. ³⁷Yelusalemi, Yelusalemi, nze wuzwaga mibi-gili ande gu midoyo baada bayigudumusuga. Yizola guswege baada banze nga nsusu wuya-swege baana gutsina mavagavaga, asi nze lowo wuzola bunu. ³⁸Dala bufugu bwigu bwini saala nzo yinze yibeene nga muwanga. ³⁹Lo-wo nwini bisamono meeme tii bufugu bunwini dodo ni: Nzaama sagamana wunu wiya mu kuuma-Mfumu!

Chapter 24Luduuga Yesu mu nzo-Nzaama, balongogo lubamulese manzo;

²nde ni: Gumundaga iyanuleele ni gwini saala si modoyo yata wu-gwene lowo ya bulu bubu; bumini bubugu mamosogo. ³Yesu lugayabwanzana yato musele wu ba olive balongogo lubamuwufulu mu nduungu ni: Duleese daanga ande bidimi bi bufugu bunsugu. ⁴Nde ni: Gebaana muudu gunudo-neene lowo, ⁵mutulu bavulu bini wiyaaga wuwu ni Klisto meeme, wumbaana ni meeme. ⁶Nwini wugaaga biduumu gisagasaga mu bisi bivulu, nzala ande gubolomogo gu maana bubini gala, ⁷asi lowo ni bufugu bunsugu bunu, lunu kaga luyanaga lu mapasi. ⁸Nuka-gala midimi mu tala. ⁹Bubini nuzwaga ande gunuyangigisi, bubini numenge mu kuumameeme; ¹⁰bavulu bini faaga, bubini degaganaaga, bubini mengaga-naaga. ¹¹Mibigili mibupala mivulu mini ya duugu mu gudoneene baada. ¹²Gubiyi bugwini hinagana, baada lowo bini zologanaaga. ¹³Wunu wini ganga mudimi bugini hulugu. ¹⁴Ndaga-Nzaama yini yabaga-na mu gisi gimutsini; lunu si bufugu bunsugu nga bugugu. ¹⁵Gebaana lunwini mono nga busonogo mubigili Daniele, muudu wuwaga baada boomo ya gihene gikono masumu! ¹⁶bini gala gu Yudeye badini gu misele, ¹⁷wini gala gu manguu gakono gwafudugu gu bulu mu gusene mvele, ¹⁸wini gala yata-yanga lunzo gakono gwadulugu. ¹⁹Kiene gugele bakaada bini gala ande mazumu ande bana bini nwisaga baana mu bufugu bunu! ²⁰Saamaana ni gukono gubwa mubufugu bu Sabbath ni lowo mu daanga lu pioyo. ²¹Gwini gala pasi yimadigagana, mba-la yitomo ande yinsugu ndeyini mu gisi gigi; ²²ni Nzaama gakono gugulumunaaga mafu-gu maana, nga si muudu wumoso lowo gaka-hulugu, asi mutula baada bapimi bugini ma-gulumunu. ²³Ni muudu wumaduugu ni: Klisto awu yaya, ni lowo awuna guna, gumugumunu lowo; ²⁴mutulu mibigili mivulu ande ba Mesiya babupala bavulu bini wiya, bena sala bipa binene mugubwisi baada, bini bwaaga bamo-so baklisto basoolo Nzaama. ²⁵Yitunulugisi. ²⁶Ni batunuleele ni: Gagele mu nsege ni lowo mu nzo, gwene lowo, gugumunu se lowo. ²⁷Gwiya gu Mwana-muudu gwini gala nga misieme mi nzese, mienega saama ande saama. ²⁸Gihene gifaga mbisa-musidi banono badiaga madongo biyayulaaga nde yana. ²⁹Lwini wa pasi yini, gisi ginibwa pibi, daanga ande ngoono lowo bini duugu, miodo bumini ya bwa, bimi bingolo bigi gu tala bubini niga-gana. ³⁰Gidimi gi Mwana-muudu bugini monogo gutala, gini yagulumugu mu madudu mu ngolo ande mugieme wunene; ³¹gini dumu-su bawanzio mu gisi gigiosogo basigi demene baada bapimi babosogo. ³²Dalaana lwiya mvula-tomo, midu miwulu-mugu kaya, mimenega kaya; ³³ndebunu se bwini gala gwiya gu Mwana-muudu ni numa-mono mapaana mama, nuyabeene ni daanga lugugu. ³⁴Gumusomo mapaana mama mini bwa mu daanga lubini. ³⁵Tala ande maana bubini digi, asi mapaana ndaga-meeme lowo yini digi. ³⁶Daanga ande bufugu bunu Nzaama peelee wuyaba, gugele Mwana, gugele bawanzio batala, gugele muudu, bayabaga. ³⁷Gwini gala nga mu daanga lu Nowo, ³⁸baada basala mawala mabiwi, badiya ande gunwa pima-pimi si mamede lowo tii mu daanga luwingini Nowo mu maswa; lubafi babosogo. ³⁹Ndebunu se mu daanga lu Mwana-muudu. ⁴⁰Zibilaana misi mutulu bufugu bwini wiya Mfuma-bini nuyabaga. ⁴¹Gwini gala ni baada boolo bigi mu ngunu, wumoso wumafulumu-gu, wumbaana wumasaala; ⁴²ni bakaada boolo badwaya ya gidingi, wumoso wumafulu-mugu, wumbaana wumasaala. ⁴³Ni munga-nzo gayabaaga daanga lwiya mwibi, nga lowo gamafana gwamuwibi, ⁴⁴bini se nuyilamana mutulu nuyabaga daanga lwini ya Mwana-muudu. ⁴⁵Ni mfuma-gisala wusi muudu wudisiga ba-mbaana, ⁴⁶wutwamubaga wubadisa mu daanga lupimi, ⁴⁷gumusomo gini mubwese gisala gimbaana yatala-baada babosogo. ⁴⁸Ni gwiya muuda-gisala mufa, wunwaga moonoo mavulu ande gudya gwana, gisala gunwanasa baada bambaana bagisala, ⁴⁹lwini ya mubaga mfuma-gisala, ⁵⁰bugini mudogolo mu gisala, 51gini yadilaaga ande gugwengese mini.

Chapter 25

¹Gimfumu gi Nzaama gimafanagana ande musomo wu baana ba bakaada guumu bazila mudimi mu wala.

²Badaana bagele bandu-ngu, badaana biyungu. ³Lubaseene mindi mibiwi, badaana bandungu lubayulusu maasa mu mindi mibiwi, lubaswege se ndama yi maasa, ⁴bana biyungu lowo baswege maasa. ⁵Mudimi logawiya makidi, lubayama; ⁶asi mu kebe ga pibi mudimi lugayi, lubabademe-ne ni winginana mu nzo yi fedi, mudimi wu-duulu.

⁷Babosogo lubalemese mindi. ⁸Biyungu ni pado nudubwese bisi maasa, mindi mibisi mi-zimigi. ⁹Asi banga-nduungu ni maasa lowo magugu bisi ande bini, ndanwasuumu mabini gu wenzi. ¹⁰Lubagie mu gwasuumu, mudimi lu gawi-ngini, lubaganga nzo yi fedi. ¹¹lubayaduulu ni Mfumu, Mfumu, duzibili. ¹²Mfumu ni dogana yana, gumusomo yinuyabaga. ¹³Zibilaana misi bufugu ande daanga lwiniya Mwana-muudu nuyabaga. ¹⁴Gwini gala nga mfuma-gisala wumasillene baada baana gisala nde wumgwe gumbaana. ¹⁵Wutomo wutumuseleene nzimi bibende bi-daana, wuyolo bioolo, wungadede gibende gimoso; muudu-muudu yangolo yaana. ¹⁶Mbal'moso wunu wuseene bidaana, lugaya seleene, lu gabege bidaana bimbaana ya tala; ¹⁷Wunu se wuseene biolo, gabege bimbaana biolo. ¹⁸Asi wunu wuseene gimoso, lugayazigi mu maana. ¹⁹Luyafudugu mfuma-biwi, lugabalomo. ²⁰Wunu wuseene bidaana, ni Mfumu dala bibende bimbaana bidaana abibi, ²¹Mfumu ni wumasala pimi, wugele muuda-gisala mupimi mu bimi bitsisi, ngini gubwese bimi bivulu; mono kiesi ande mfumaaga. ²²Wunu se wuseene bibende biolo, lugaleede bibende biolo bimbaana. ²³Mfumaana ni wu-gele muudu mupimi, ngini gubwese bimi bivulu, mono kiesi ande mfumaaga. ²⁴Wunu wuseene gibende gimoso, wuyazigi ni Mfumu me ngiaba ni nze wugele bifu bifa, wuwologo bimi bimagwini baada, ²⁵dala nzimaaga ayi bu iyayizigi; yiwugu boomo. ²⁶Mfumaana ni nze wugele muudu mufa, wugele se mumoolo; ²⁷buwuyabeene nde-bunu mutulaki wukono gwatsileene mu banki, nzimi yaama nga yibudu matabisi ya tala; ²⁸Numuwolo gibende gini gimoso, wana wunu wumabaga guumu. ²⁹Mutulu bini wa wunu wubege geele, gini gala ande bimi bi-vulu; bini wolo gugele wunu wumakono, gini sala miogo peelee. ³⁰Wunu wumakono mfu-nu, mugamaana, numulumu yanzie gugele pibi ande mbawa ande bidili, gagwengesaaga mini. ³¹Lwini yafudugu Mwana-muudu mu mugie-me ande bawanzio, gini gala ya gidi gi gimfu-mu; ³²gini gabala baada ba gisi gigiosogo bugabalaga mudisi-bambisi bakoomo ande mameeme; bakoomo gibwili gi biwi, mamee-me se gibwili gi miwi. ³³bakoomo gini basa mu gogo lu gimaya, mameeme mu gogo lugi-daada. ³⁴Mfumu gini baleele bana bini gala mu googo lu gidada ni yanwiya bini bagasamana Dawa, yalaana mu gimfumu gibini mutulu luyigele nzala, bunundisi; luyiwugu pwisa-maja, bunu nwisi; ³⁵luyigele mbeela ande mu bologo, bunuyatala; luyidiga mu nzili, bunu-ngiamba; ³⁶luyigele buguulu, bunumvadasa milele. ³⁷Baada bapimi bini muufulu ni Mfumu ki daanga duguwe madia ande maja? ³⁸Ki daanga duyagudala wubela ande mu bologo? Ki daanga duguyamba ande guwuvadasa milele? ³⁹Mfumu ni lunusala mapaana ma-pimi gugele bambele baba, nusala gugele meeme mutulu bagele bapanga ba meeme. ⁴⁰Gini leele bana bini gala mu googo lugima-ya ni dogana yaya bini baada bafa, bagaho-ngo Nzaama, ⁴¹ndanweene gu mbaa yi Sadana yikono guzimigaaga; ⁴²mutulu meeme luyigele nzala, lowo nundisi, luyiwugu pwisa-maja, lowo nunwisi; ⁴³luyigele mbeela, lowo nuyatala; luyigele mu bologo, lowo nuyatala; luyigele ndiga nzili, lowo nungiamba; luyikono milele, lowo numvadasa. ⁴⁴Bini muwufulu ni Mfumu ki daanga dugu-mono nzala ande pwisa-maja, lo dugudisi, lo dugunwisi? Ki daanga dugumono wubela ande mu bologo, lo duyagudala? ⁴⁵Gini ba-fuduleene ni gumusomo mapimi mamosogo mana manukona gusala mugele bambele baba, lowo nukona gusala gugele biwi asi gugele meeme. ⁴⁶Bini gwene gu mbawa yikono guzimigaga. asi baada bapimi bini бага moonoo wu mvulande-mvulu.

Chapter 26

¹Lumenese Yesu gudodo, galeele balongogo baana ni nuyaba ni fedi lu Pagi lubesagana ²gumasala mafugu moolo, Mwana-muudu bu mudega, bamuzwaya yatala kulunsi. ³Bamfumu babanganga-Nzaama ande bam-budu babulu lubaya wanagana gu nzo yi Kaifi, mfuma-banganga-Nzaama ⁴basaga mpili yi gugama Yesu, baada bakono guyabeene ⁵gu-kono gugala mu bufugu bu fedi ni lowo baada bini dodo guvulu. ⁶Yesu gagele wudiaya mu nzo-Simoni wubele lebele ya Bedani; mukaada wumoso lugaya mudiageene maasa mansungu matala yivulu yata-mudwe. ⁷Balongogo ni mutulakiwi ga-mabebeseene maasa mana? ⁸Dukamadege mu tala yivulu, nga dumasalasa bansukami! ⁹Yesu ni bini pasi nuyamono yikiwi? ¹⁰Mukaada wuwu lowo gamasala gubiyi! Ga-masala nkudu pimi, bini nwigu daanga lulwo-sogo ande bansukami, asi meme galowo yige-le hoso daanga ande bini. ¹¹Mukaada wuwu gamasala pimi. ¹²Gumusomo bihen bibiosogo bibini longaga Musomo wu Pimi mu gisi gi mutsini, bubini dangaaga kuma-mukaada wuwu. ¹³Yudu Isi-kaliodo lugaya saga bamfumu babanganga-Nzaama, gabawufulu ni kinupaya ni yitunu degene Yesu? ¹⁴Bamuwe nzimi bibende magumu madede; ¹⁵lugasaga mpili yigumudimini. ¹⁶Mu bufu-gu butomo bu mampa makono mweme, balongogo ni Mfumu gunu dusala fedi lu Pagi? ¹⁷Yesu lugabadumusu gu bulu lulunene ¹⁸gugele muudu wumoso ni Mfumu gama-dodo abubu: Daanga lumeeme lubesagana, ngwiyadi fedi lu Pagi gu nzwaga meeme ande balongogo bameeme. ¹⁹Lubagie, bale se ndebunu bugabaleele. Lubadiaya mu gingwese, Yesu i wumoso mu kbe gabini bu gatega. ²⁰Lubawugu kiene, biwi ni Mfumu nawunu? bawufula wumoso wumoso ni: Mfumu meeme? ²¹Nde ni wunu wusaya googo nzili moso ande meeme mu longo; ndewunu wutega. ²²Mwana-muudu bu gena nga bubasonogo asi pasi gugele wunu wumudega; pimi gakono gwana gubudugu. ²³Yudu ni: Mfumu meeme? ²⁴Yesu ni nzege wumadodo. ²⁵Yesu lugaseene lumpa, lugasameene, lugamana giese, lugabagabeene ni diana, lulu lugele luudu lumeeme. ²⁶Lugaseene gobo, lugasameene, lugabawe ni nwana bini babosogo, maama matsili ma-meeme maguwugagana gufini mamadiagaga ²⁷mutulu guwululu masumu ma baada babo-sogo, ²⁸Gumusomo meeeme lowo ngini bisa-nwa vini tii lungini nwa vini lufini ande bini mu Gimfumu gi Dawa. ²⁹Lubamenese gubigi, lubabanaga gu musele. ³⁰Yesu ni pibi yilolo yigala yi gunubwisi bini mu masumu mutulu basonogo ni ngini bulu mudisi-bambisi, mameeme bumini pasagana. ³¹Lungini wusugu mu lufa nwini ymbaga yidedegeene gu Ngalili. ³²Asi Piele ni lowo yigala nzili yi gumbwisi meeme mu musumu dodo ni babamoso. ³³Yesu ni gumusomo kaga ni pibi ndeyiyi nsusu gagala loyana gugogolo nze wunanga meeme mbala dede. ³⁴Piele ni si gufa meeme ifaya ande nze; babosogo se lubalangasa nde-bunu. ³⁵Yesu lugayasaama gu Ngetesemane ande Piele ande baana boolo ba Zebedai. ³⁶gawu-ga boomo ande kiene lugabalelee ni ³⁷bini salaana yaya nusaamaga, meeme se yimasaa-ma gandanda, mudima-meeme wuyamono pasi yi lufa. ³⁸Lugapusu ndebuna, lugabululu gusaama mbunzu mu maana ni Dawa, ni wumazolo digisi gobo lulu, kono gulunwa; asi kaalaba luzolo lumeeme, laba lunu lunze. ³⁹Lugaya-fudugu, gayabaga balongogo bayama. Nde ni Piele lowo numasala si daanga mu gusaama ande meeme. ⁴⁰Gebaana, saamaana ni lowo nubwaya mu masumu. Muhungu wugele ngolo asi luudu ngolo lowo galwiyi. ⁴¹Lugabisa saama mbala yiyooolo ni Dawa, digisi gobo lulu ni wumazolo, asi sala luzolo lunze, lowo ni lumeeme. ⁴²Gabisa yababaga gu dolo. ⁴³Lugabisa basisi, lugaya bisa saama mbala yidede gadodo gifa gimoso. ⁴⁴Lugabesagana ande biwi gabaleele ni nwigu kaga gu dolo? Hululugana, dalaana daanga lumagugu. ⁴⁵Wunu wuyatege wumabesaga-na, Mwana-muudu lubaya mudimini gu miogo mi baada ba masumu. Bini nimigaana. ⁴⁶Lugaya dodabunu, mbal'mso Yudu lugadulu ande gibwili ginene gi baada badumusu bamfumu babanganga-Nzaama ande bambudu babulu ande midi gu miogo ande mambeese. ⁴⁷Yudu gabaleele ni nwini gama wunu wungini wa besi. ⁴⁸Mbal'moso nde ni mbodo Longi, lugamuwe besi; lubabesagana lubamugeme. ⁴⁹Yesu ni mbayi, sala giwumaya sala. Lubageme Yesu. ⁵⁰Asi muudu wumoso wugele ande Yesu lu-gagiese tswi lu muuda-gisala wumosu wu banganga-Nzaama. ⁵¹Yesu ni fudulu mbesa-aga mu giswama; yabeene ni wunu wunwana-ga gu mbese gafaga se gu mbese. ⁵²Ni mee-me ndomaaga Dawa gibwigi gi basuda mu kebe ga bawanzio, lulu nga lowo luguduulu? ⁵³Abunu maguga mana mabasonogo? ⁵⁴Yesu galeele baada ni numaya ande midi ande mambeese nga bini numaya gama mwibi; Meemee ga yigaala ande bini hoso bufugu mu nzo-Nzaama, lo nusala kama. ⁵⁵Mama gugu ndebunu masonogo mibigili. Balongogo babosogo lubamudini. ⁵⁶Lubamudwala gu nzo-Kaifi, mfuma-banga-nga-Nzaama gugele balongoga-misigi ande bambudu babulu. ⁵⁷Piele se bugawingini wulaba budiga mapaana. ⁵⁸Basaga gimbangi gi bupala mutulu guzwa Yesu, ⁵⁹asi lowo basala mono si gimi. ⁶⁰Baada boolo badodo ni muudu wunu gado-do ni nde gini bubulu nzo-Nzaama, gungoya mafugu madede wutuyinimisi. ⁶¹Mfuma-banganga-Nzaama lugamuwufulu ni kiwuyadodo? baada baba bayagufunu. Ndaga logwaga? ⁶²Asi Yesu lo gasi si ndaga. Nde ni duleele ni gumusomo nze wugele Klis-to, mwana-Nzaama. ⁶³Yesu ni nzege wuma-dodabunu. Bu nwini mono Mwana-muudu wu-bwanzana ya gogo lugidada mu Gimfumu gi Nzaama wiyagulumugu mu madudu. ⁶⁴Mfuma-banganga-Nzaama lugapaga milele ni wumadugu Nzaama; ki se nuyasaga? ⁶⁵Ki numamono? Biwi ni: "Gafi kaga". ⁶⁶Lubabululu gumulogoleene made ande gumubulu mambada ande makofi;

⁶⁸bamu-loma ni gabigili ni nawa wutumubulu. ⁶⁹Mukaada wumoso wumono Piele yanzie ni nze se bu wugele ande Yesu, mwisi Ngalili. ⁷⁰Asi Piele ni lowo gwama, loyimayaba kiwi wuyadodo. ⁷¹Yanzie mukaada wumbana lugamono nde ni muudu wuwu bu galgele se ande Yesu mwisi Nazaleti, ndagande se yifanagana ande yinde. ⁷²Piele lugabisa nanga gwana ni yimu-yabaga gwama muudu wunu. ⁷³Bana bagele yanzie lubabesagana yagele Piele lubamuleele ni gumusomo nze wugele wumoso mu kebe ga baada bana; ndaganze yigufuna. ⁷⁴Piele lugalala Nzaama ni meeme yimuyabaga muudu wunu. ⁷⁵Tama lowo nsusu lugagogolo. Piele lugawibigi bumuleele Yesu ni wini nanga meeme mbal dede, yana nsusu loo yana gugogolo. Lugadugu wena dili.

Chapter 27

¹Mu gipwili bambudu babanganga-Nzaama lubawanagana ande bambudu ba bulu mutu-lu bazwe Yesu.

²Bamuganga misingi lubamu-dwala gugele, Pilada, mfuma-maana.³Yudu lugamono bunu ni maana nzimabini lugaya lusa swe mu kodo lugafi mutulu bana-nga guwolo nzimi; ⁴gasayitabana mu nzo-Nzaama. ⁵Lubayidolo, biwi ni dukono guyifu-dulu mu kesi, nzimi yiye yisumugu; ⁶lubayayisuumeene maana maguzigaaga banzenzi ⁷gugele mubuumu-manzungu ma-dumu. ⁸Duugu lunu gihene gini giyi kuumu "Yongo lu matsili". ⁹Ndebunu magasonogo mubigili Yelemi ni basene nzimi bibende magumadede basu-meene yongo lumagugu, tala-nzimi yinungu bana ba Isaledi, ¹⁰nzimi yini bawe mubuu-mu-manzungu ande mabungu. ¹¹Mfuma-maana lugasaamasa Yesu, gamu-wufulu ni nze wugele mfuma-bayudu? ¹²Nde ni nzege wumadodabunu. ¹³Mfuma-maana ni baada bayagufunu; kiwi wuyadodo? mvudu lowo gwaga? ¹⁴Yesu wulemene pwede; mfumu wunu gamono paana yi guwi-bigeene. ¹⁵Gifu gibiwi gigele ni mu hoso fedi lu Pagi badusa muuda-bologo wumoso; ¹⁶ndelunu gugele ande muudu wumoso kumumaana Balabasi. ¹⁷Ndelunu Pilada gabawufulu naa nu mazolo mu kebe ga baad baba boolo Yesu ande Balabasi yinuduseene mu bologo? ¹⁸Ginaga bamufuneene buhala; ¹⁹Lugabwanzana ya gidi gi gusaamasa baada, mugesana lugaya-muleele ni guwingini mu paana yi muudu wuwu lowo, meeme lowo yimayama pimi gu dolo, yimamono pasi yivulu mutulande. ²⁰Bambudu ba banganga-Nzaama ande bambudu ba bulu bagele baleele baada ni lomaana banuduseene Balabasi, bazwe Yesu. ²¹Ndelunu Pilada lubawufulu Pilada, biwi ni Balabasi. ²²Yesu yimugidi kiwi? Babosogo ni muzwe yata kulunsi. ²³Nde ni kiwi gamagidi? Biwi lubabadaga tsili ni muzwe yta kulunsi. ²⁴Nde bugamono bunu lugaloomo maja lugwululu gu miogo, ni mee-me yimadugu gwama mu paana yi muudu wuwu. Dalaana mudabini, matunudala. ²⁵Biwi ni matsili mande madudiagageene bisi ande baana babisi. ²⁶Lugabaduseene Bala-basi. Lubamana bulu Yesu fimbu, lugabawe mu gwamuzwa yata kulunsi. ²⁷Basuda lubawingisi Yesu mu nzo yi gizusi, guyulu baada; ²⁸lubamusudulu milele, bamu-si loomo. ²⁹Bamuvadasa pu yinganga yata mudwe, bamuwe gamudi gu miogo; lubafuga-mana bamuseya ni mbodo mfuma-bayudu. ³⁰Bamulogolone made, bamubulu fimbu. ³¹Gungoyo lubamusudulu mvele lubaya mu-zwa yata kulunsi. ³²Mu nzili bamono mwisi Sirene wumoso, kuumaana Simoni, lubamwe kulunsi mu ngolo, ni gamuseneene; ³³lubaduulu ya bademe-nega ni Gologota, gihene gi gigwili gi mudwe, ³⁴lubawe Yesu maja ma ngene, lugalolo, lu-gananga gunwa. ³⁵Lubamusi yata kulunsi, lubagabagana mi-lele minde mu gusoolo; ³⁶ndebunu ndaga-mibigili yigugu ni bagabagana milele mimee-me, basoolo mvele wumeeme. ³⁷Lubabwa-nzana bamudala. ³⁸Basonogo yata mudwe ni wuwu mfumu wu bayudu. ³⁹Bibi boolo bagele yata makulunsi ande Yesu, nde yakebe. ⁴⁰Badiga-nzili bamuduga, baniegesa midwe, ⁴¹ni gama nze wini bubulu nzo-Nzaama, wini wini yiduungu mu mafugu madede, luhulusu si nzege! Ni wugele Mwa-na-Nzaama, dulugu ya kulunsi! ⁴²Balongoga-misigi ande bamfumu banga-nga-Nzaama ande bambudu ba bulu bagele se mu gumuseye ni: ⁴³gama gagele Mfuma-ba-yudu, gahulusa bagwene, galuhuluseede ndege! Gadulugu ya kulunsi bunu nga dumu-gwigili! ⁴⁴gadoda ni gagele mwana-Nzaama, Nzaama gamuhuluseede. ⁴⁵Bibi bana boolo bu mudu-ga se ndebunu. ⁴⁶Duugu daanga lu samana mu gipwili tii mu daanga luva mu kebe gamoso, pibi luyibwi gisi gimutsini. ⁴⁷Yesu lugawabaga mu daanga lu-va ni Eli, Eli lama sabachthani, guya leesege ni Nzaama, mutula kiwi wuma ngwesele? ⁴⁸Baada bana bamu wugu badoda ni gaya demene Eli. ⁴⁹Muudu wumoso luga seene tini gamu dwaleene loomo lumaja gu nsonga-lubanzi ni ganwi; ⁵⁰baada bambaana ni muwesele dumu dele ni Eli bugiya musalasa. ⁵¹Yesu luga bisa wabaga, luga wesele moonono. ⁵²Mulele wu nzo-Nzaama luwu pagaga biyese biolo duugu guto tii gubaana, maana luma ni-gagana, midoyo lumi mana budigi; ⁵³maluu-mu luma zibigi, baada bapimi bavulu bana bafi luba mana wusugu mu lufa. ⁵⁴Luwusugu Yesu mu lufa baada bavulu bamonagana ande bana baduugu mu lufa ya kebe ga bulu. ⁵⁵Muudu wunu wubasi mu gudala maluumu, bu gamono bimi bini gagele mu boomo buvu-lu tsili, luga guumunu ni gu musomo muudu wunu gagele Mwana-Nzaama, ande baada bana ba gagele abi se. ⁵⁶Gugele yana ande bakaada bavulu badala gandanda, ⁵⁷mu kebe gabiwi Madiyi, maana Jagi ande Yozefi ande Madiyi wu bulu lu Magadala ande maa-na baana ba Zebede. ⁵⁸Mu gingwese mvama wumoso mwisi Alimate lugayaloomo nzili gugele Pilada ni gazigi Yesu ya maluumu mande. ⁵⁹Pilada lugagumunu, gagele mulongogo wu Yesu. ⁶⁰Lugamuzigi ande milele mi mpembi, ⁶¹mu kebe ga mudoyo, lugasi gifigi gi mudo-yo. ⁶²Madiyi mwisi Magadala ande Madiyi wunu wumbaana bagele ndeyana badala. ⁶³Bufugu bulebe bugele bayilamana mutulu fedi, bambudu ba banganga-Nzaama ande bafilisi lubaya mono Pilada ni Mfumu, ⁶⁴mu-pal wunu gadoda ni bugini wusugu mu lufa mu bufugu budede, ⁶⁵pimi dusi baada bada-laaga maluumu ni loo balongogo baana bubini yadogolo mvumu lunu bupal bubwini digagana ni gagele wumoono. ⁶⁶Pilaada ni baada bigi, nda nwadala. ⁶⁷Luba gie, bamono ni wigi, lubasala fudulu mudoyo.

Chapter 28

¹Bufugu butomo bulebe Sabbata mu gipwili Madiyi ande Madiyi wu bulu lu Magadala, luba gie gu maluumu, ²baya бага mudoyo badogolo, wanzio wu Nzaama wubwanzana. Maana buma nigagana bufugu beene. ³Gamonoga nga misieme mi mvulu, milele minde mpembi nga mvulu yi midoyo. ⁴Baada badala maluumu bagele nga bifa-ngaama gisini boomo. ⁵Wanzio galeele bakaada bana ni: Guwogu boomo lowo, ⁶Yesu wunusaga, wuwusugu mu lufa, nga bugadodo; yanwadala gihene gigele. ⁷Ndanwabaleele balongo ni wuwusugu mu lufa; wuyanuzili gu Ngalili. Nwena wanagana ndegunu. ⁸Bakaada bagele tomo mu boomo, gungoyo lubasangaga; bamonabuna ⁹Yesu wutubadugeene ni: Mbodabini! Lubafuga-mana ya mili minde. ¹⁰Nde ni: Guwugu boo-mo lowo; dwalaana paana gu bulu. Twayamo-naganaana gu Ngalili. ¹¹Biwi yana mu nzili, basuda bana badala maluumu, bamoso lubadwala paana gugele bamfumu babanganga-Nzaama, ¹²asi biwi mu kebe ga gimvugu gibasele lubabawe kaga nzimi yivulu ni: ¹³Gwada bunu lowo, dodana ni luduyama, balongogo baana lubayamuwibi. ¹⁴Ni mfuma-maana wumawugu, butwa nun-waneene; ¹⁵basuda lubasene nzimi, lubalebe ndaga yini; asi paana yini yiyalagana mu kebe gabayudu tii lolabubu. ¹⁶Balongogo lubagie gu Ngalili tii ya musele wubalese Yesu, lubamumono, lubafugamana, ¹⁷asi bamoso bagele mu mamede. ¹⁸Yesu lugaya besaganabiwi, gabaleelabubu: "Gimfumu gigiosogo agi gu miogo mimeeme gugele gu tala, gugele yata maana. ¹⁹Nda-nwa gidili baada babosogo mu gisi balongogo bameeme, nubabodogo mu kuuma-Dawa, mu kuuma-Mwana ande mu kuuma-Muhunga-Nzaama. ²⁰Nubalongo mapaana mamosogo mayinulo-ngo; ngwigi ande bini tii mu bufugu bunsugu.

Mark

Chapter 1

¹Lulu lugele luyandaga lu Musomo wu Pimi wu Yesu-Klistu, Mwana-Nzaama ²Nga bu basonogo mu mugana wu Mbigudi Yisaya: Nzaama ni: "Wuwu ntumu wuyitunudumusu mu guydigi nzili". ³Muudu wumoso wuyabadaga mu nsege yi bwasa: Yidigaana nzili yi Mfumu, sungigaana dumanzili dunde. ⁴Yowani galonga mu tsege ni baada babodamana, babolomono midimi, bananga masumu. ⁵Baada babosogo batsi yi Yudu we ba Yelusalemi bawena mu gufungunu masumu we gubodamana mu nzele wu Yodani. ⁶Yowani gavaada mulele we mugaba wu pela-mbisi mu lugede, gadiaya baposo we bwigi. ⁷Galonga ni wunu wini ya gu ngoy'ame umandigi me mu ngolo, lo yimafana gujibili misingi masabadi mande. ⁸Me iya nubodogo mu maja, nde gina ya nubodogo mu Muhungu ⁹Lugadulu Yesu gu Nazaleti, gabodamana mu nzele Yodani. ¹⁰Lugadugu mu mwese gawugu ndaga ni nze wugele mwan'ame wu luzolo, ¹¹Ndaga yigele nga yembi. ¹²Gungoyo muhungu lu wumudwala nsege yi bwasa lugamegamana guge Sadana; ¹³Gasele mafugu magumu mana, gagala we bambisi ba musidi; bawanzio bawiya mu gumusalene. ¹⁴Luwingini Yowani mu bologo, Yesu lugagie gu Ngalili; gaya longa ndaga-Nzaama ni: ¹⁵Baada babolomono midimi, gimfumu gi Nzaama gidulu bel'a bele, nugumunu Musomo wu Pimi. ¹⁶Lugamono Simoni we Andele baloba bambisi we bugoni, ¹⁷Yesu lugabademene nundebe yinugidili balobo ba baada. ¹⁸Mbala moso lubasisi bugoni, lubamulebe. look ¹⁹Daanga lu gawena lugamono Yagob mwana Zebedai we Yowani mbel'a Yagob. bagele mu bwada bayidiga bugoni. ²⁰Yesu lugabademene, lubasisi gidabi we bada ba gisala mu bwada, lubalebe Yesu. ²¹Yesu we balongogo bande lubagie gu Capernaum. Mu bufugu bu guhululugu Yesu lugawingini mu nzo-Nzaama yi bayudu, lugabululu gulongo. ²²Baada bamona guwibigene bu galonga nde, mutul lo galonga nga balongo ba misigi; si galonga we giyege. ²³Mudu moso wugele we muhungu wufa gayawingini mu gimvugu gi baada lugabululu guwabaga. ²⁴Yesu wu Nazaleti: Nze ki pana we bisi? Wumaya mu guduzwa bisi? Yiguyaba pimi, nze ugele musantu wumadumusu Nzaama. ²⁵Yesu lugangenene muhungu wufa ni lemene pwede, dugu mu ludu lu mudu wu. ²⁶Muhungu luwunigisi ludu ngolo tsili, luwudugu mu ndaga yi kalakala. ²⁷Baada babosogo lu bamono guwibi-gene tsili; lubabululu guwufulagana ni kipana yini mudu wu galede malongi mafini nga gwi ni gage mfumu. Wuyida mihungu mifa, mise mimuwugene. ²⁸Lulu pana yinde yimayalagana tini mu Ngalili lulwosogo. ²⁹Lugadugu gu nzo-Nzaama, gagie we Jagi we Yowani gu nzo Simoni we Andele. ³⁰Mana-mugesa Simoni gagele wuyama wa bawa; lubalele Yesu. ³¹Lugapusu bela-bele lugamunimisi we gumusa gogo, nde lugabululu gu muselene. ³²Mu masisigi lu bamudwalene bakasa ba mihungu mifa. ³³Baada babosogo lu bayi ya mbela-nzo. ³⁴Gazunusu baada bavulu bampili we mpili. ³⁵Mu gipwili Yesu lugaya lugelene mu nsege mu gusama. ³⁶Simoni we baana bamoso lubaya musaga. ³⁷Lubamumono, baada babosogo bagusaga. ³⁸Lugabelele ni twenana mu mabulu ma bela-bele, giyiwiyele nde gini. ³⁹Gadigi Ngalili muwosogo mu gwalongo. ⁴⁰Bufugu bumoso mukaasa wu lebele lu gayafumaneene Yesu, lugamubonene ni wumazolo wafana gumbigisi meme? ⁴¹Yesu lugamuwugeene kiene,

lugamugeme mu gogo, lugamulele ni : eYimazolo, guzunu.⁴²Mbal'moso lebele luluwi, muudu lugazunu.

⁴³Lugamudumusu mu ngolo ni ge tini gu bulu.⁴⁴Gamuleele ni gwadeleene muudu lo, nda walulese gugele nganga-Nzaama, wulede magaba bugele misigi mu Mose.⁴⁵Si nde bunu muudu wunu gayadaya biheni bibiosogo bu gazunu nde. Yesu lo gazolo gubisa monogo ya bulu, gasaala mu tsege.

Chapter 2

¹Gungoy'a mafugu Yesu lugayafugu ya Capernaum, baada lubawugu ni gagele mu nzo, ²baada bavulu lubayayulu ya mbele, gabalonga ndag'a-Nzaama. ³Baada lubayi we gipoyi gi gigada, bagele bana; ⁴Lo bagugu gumono, baada bagele bavulu; lui ndelunu lumono gipwidili mu yanga lu badubulu, lubawingisi mukaasa. ⁵Yesu lugamono lugwigili lu biwi, lugaleele gidana ni masumu manze mamawa. ⁶Gugele we basonogo babwanza badoda ⁷ni muudu wu bunu gadodo abuna? Gayasawala Nzaama; na umafana gudogolo masumu ma baada ni gumakono Nzaama? ⁸Yesu lugamono manunga mabi lugabawufulu ni kimanungu magele mu midimi mi bini? ⁹Nuwufana gulele gigada ni masumu manze mamawa, nimigi, sene tanzi yaga ndawene. ¹⁰Nuyabaga ni mwan'a Nzaama gagele luve lu ve lugudogolo masumu ma baada? ¹¹Iyagulese, nimigi, sene tanzi yaga, ndagwaga. ¹²Mbal' moso luganimigi, lugasene tanzi, lugadigi ya kebe ga baada, baada bomono guwibigene, balumusuzi Nzaama. ¹³Yesu lugaduugu ya simi lu nzele, lugabulusu gulongo. ¹⁴Yesu gagele mu gudigi, lumumono Yesu, mu gihene gigafudusuga paga, lugamudememe, nde se lugamulebe. ¹⁵Yesu gawingini mu nzo'Levi wudiaya we balongogo baana, we bafudusu-paga, we baada bambana bagisaga-saga. ¹⁶Basonogo we bafadisi lubamono bunu lubaya bawufulu ni mutul'aki nuyadia we baada baana? ¹⁷Yesu lugabawugu lu gabalele ni munganga gasaga bakaasa, si bakaasa basagaga munganga; melo yiwini baada ba pimi, yiwiyene baada babili nzili. ¹⁸Balongogo ba Yowani we bafadisi bu bananga gudua mutula bisama; lubayi guge Yesu ni mutul'aki balongogo banze baqkono gu guginaga madia mu gusama? ¹⁹Yesu ni bambayi ba mudimi baginiga madia mu daanga lugele mudimi? ²⁰Bufugu bwini kono mudimi bwi ndebu bu bini gudua. ²¹Basaga gidene gi mulele gifini mu mulele wu kulu, ni mulele wumabisa pagaga. ²²Basaaga vini lufini mu mabungu makulu, ni lowo vini we bungu bima beebe. ²³Mu bufugu bugele bu saba, Yesu we balongogo baana badiga mu ngunu yimoso bayavina mbenge yi ble, ²⁴bafadisi ni mutulaki baya sala abunu mu bufugu bu saba? ²⁵Yesu ni nudaangaga magasele Davidi lugawugu nzala? ²⁶Bunu gawingi mu nzo-Nzaama mu daanga lu Abiatadi, mfum'a banganga-Nzaama, lubadi mampa madiaga banganga-Nzaama nde we bagele we nde? ²⁷Yesu ni saba lusalamana mutul'a muudu, si lo ni muudu mutul'a saba; ²⁸muudu gagele mfumu wu saba.

Chapter 3

¹Yesu lugabisa wingini mu nzo-Nzaama yi bayudu, gamono muudu wubele gogo.²Baada badala Yesu ni bugazunusa muudu mu bufugu bu saba mutul bamufunu.³Yesu lugamuleele ni nimigi ya kebe.⁴Lugabawufulu ni mu bufugu bu saba, nufana sala pana yipimi ni lo yifa, gubigisi ni guzwa muudu? Balemene pwede.⁵Lugadigisi misi, gamono midimi mibiwi mifa, lugalele mukaasa ni dandalala gogo; lugadandalala gogo luluzunu.⁶Bafadisi lubawanagana we baada ba Elodi ni bamuzwe.⁷Yesu lugagie gu nzele we balongogo baana. Baada bavulu badugu gu Ngalili, gu Yudu, ⁸gu Idume, gu Sidoni, gu ndama-Tidi, gu Yelusalemi, tii gu ndama-Yodani; lubawugu magasala nde lubayi guge nde.⁹Yesu lugadumusu balongogo ni bamudwalene gabwada mutulu baada bakono gwamuyangigisi.¹⁰Gazunusa baada bavulu, nde bakaasa bavulu lubaya mubwiline ya mili.¹¹Mihungu mifa lumimumono, lumiya fugamana ya misi minde, miwabaga ni nze wugele mwana-Nzaama. ¹²Lugabaleele ni gumega lo gudelene muudu.¹³Lugabanaga gu musele, lugademene baana bagazolo nde, lubamulebe.¹⁴Gasolo baada guma-bolo, bagalaaga we nde, gabadumaaga mu gwalongo¹⁵we ngolo yi guyidi mihungu mifa.¹⁶Dalana balongogo guma-bolo: Simoni,¹⁷Jagi, Boanerge, Andele, Fidipo,¹⁸Batelemini, Madai, Domasi, Jagi wu Alfe,Tade, Simoni wu Kanana, Yudu Iskalotiwunu wudege Yesu. Lubagie gu nzo¹⁹²⁰baada bagele bavulu si bugudia lo ²¹Gidana we maana Yesu, lubawugu, lubaya mulaba mu gumusene, biwi ni: nze wugele zobo. ²²Basonogo badugu gu Yelusalemi badodo ni gagele we Belzebul sa gayayidi mihungu mifa.²³Yesu lugabademene, lugabalele mu matigi ni: Abunu Sadana gamafana guyidi Sadana?²⁴Gifumu ni gimagabalagana gifudugaga, ²⁵nzo se gifa gimoso²⁶Ni Sadana wunwana we baada bana ni lo baada bande bi abi, ngolo yinde bu yina wa.²⁷Lo gugele we muudu wufana guwingini mu nzo ni gawibi ni lo gamaganga munga-nzo misingi. ²⁸Iya nulele gu musomo ni masumu ma baada bumini wa,²⁹gubebese misigi mi Nzaama bugwini wa sdi wunu wini bebese Muhunga-Nzaama lo bini muweselene; ³⁰masumu mande magele makono nsugu.³¹Lulu Yesu ni gagele we muhungu wufa; mana we bapanga baana lu baya mulaba yanzie;³²lu bamudumusu muudu mu gudemene; nde ni maname na? bapanga bame bana? dalana mu kuga bini;³³Maname we bapanga bame gugele wunu wuyalaba luzolo lu Nzaama. ³⁴Nde ni man'ame we gidan'ame, we bapanga bameme gugele baba gele mu kug'a meme, ³⁵wunu wulabaga luzolo lu Nzaama.

Chapter 4

¹Yesu lugabisa bulusu gulongo ya nsimi lu nzele, gabwanzana mu bwada; baada bavulu bayabwanzana ya simi, ²gabalonga mu matigi. ³Galongo ni muudu wumoso wugwini mbenge; ⁴Yimoso mu nzili, banono lubayidi; ⁵yimoso mu midoyo, maana lo magele, luyiwumu, ⁶mu gukono gu maana we migese. ⁷Yimoso mu kebe ganganga, lo yibudu; ⁸yimoso mu maana mapimi, luyiyele, luyibudu mbenge magumu madede, magumu ma samana we kama yimoso. ⁹Lugadodo ni wugele we matswi maguwugene, gawugu. ¹⁰Balongogo we baada bagele we nde lubamuwufulu mu tulu matigi ¹¹Nde ni giswegama gi gimfumu gi Nzaama gigele mu kebe ga bini ¹²bana bagele yanzie gubalele mu matigi mutulu bamona si bakono gumono, bawugabakono gubagisi si gimi ni lo bamabolomono midimi, masumu mabi mamawa. ¹³Lugabisa balele ni lo nuyabagisi tigi yiyi? Abunu si nwini bagisi matigi mamosogo? ¹⁴Mugwini gagwiniga ndaga. ¹⁵Bamoso bagele mu nzili, bamawugu ndaga yi Nzaama, mbal moso Sadana wumaya yidogolo. ¹⁶Bamoso bamawugu ndaga-Nzaama tomo we kiesi; ¹⁷Bamoso babwilene mbenge mu kebe ga nganga, bana bayawugu ndaga-Nzaama; si minianga we biesi bitshi we gimvama bimaya gwedese ndaga-Nzaama we gukonoso mbenge. ¹⁸Bamoso bamabwilene mbenge mu mana mapimi ¹⁹nde bana bawuguga ndaga-Nzaama babuduga mbenge magumu madede, magumu masamana, we kama yimoso ²⁰Lugabisa balele ni basaaga mwindi gu tsina mese ni lo gu tsina toso? Lo ni mu guwusa ya tala mudi wu mwindi? ²¹Lo gugele we gimi giswama ni gokonogo mu wangala; ²²muudu wugele we matswi ma guwugu gawugu. ²³Lugabisa balele ni gebana mu guwugu gu bini. ²⁴Bini nwini megamana mu gimegene, bu bini nubwese. ²⁵Bini bwese wunu wugenene; wunu wumakono, bini muwolo si gandama gagagel'agi. ²⁶Lugabisa dodo ni gifa gimoso gimfumu gi Nzaama gigele nga muudu wumamwanga mbenge mu maana; ²⁷gayama ni lo wudala, pibi we moso mbenge yimena, yiyela; ²⁸Maana miyi beene ma menesa bididi we mbenge; ²⁹ni mbenge yimabenge ni lo yimayele bamabulusu guvini. ³⁰We ki dumafana gumege gimfumu gi Nzaama ni lo tigi? ³¹Giyafanagana we lumbenge lu ..., ni batulu gwini lugalaga lutsisi tsili, ³²ni ba lugwini, luyelega nga mimboyi mimiosogo, lusaga tanga yiyinene. ³³Gabalonga mu matigi mana makono pasi muguwugu. ³⁴Lo galonga gukono tigi; si ni bagele bibene bu gabangana mamosogo. ³⁵Bufugu beene mu masisigi Yesu ni dubwilana ya simi lu nzele. ³⁶Lugafudulu baada, badwala mu bwada bugagele nde; gugele se we mabwada mbaana gihene gini. ³⁷Gudigi gipubulu giginene, maja mawingina mu bwada. ³⁸Gagele wuyama yata kuse, lubamuwusulu, lubamuleele ni longo lo wuyamono ni budu ya fa? ³⁹Lugawusugu, lugangenene muhungu we nzele ni galana pwede. Muhungu luwuwi, gumu lugusala pwede tsili. ⁴⁰Lugabawufulu ni mutul'aki nuyawugu bomo, lo nugele we lugwigili? ⁴¹Lubawugu bomu buvulu badodagana ni ki muudu wuwu si muhungu we nzele munu gumuwugene?

Chapter 5

¹Lubaduulu ya simi lu nzele mu tsi yi Gadala.²Yesu wuduuga mu bwada, muudu wumoso se wutumudugeene gu gilungunu, gaduugu gu malumu; gagele we muhungu wufa.³Muudu beene gayaama gu malumu si muudu wugubisa muganga misingi lo gagele.⁴Daanga luvulu gagala we milungu gu mili we misingi, si bu gamigiesa, lo si muudu wumoso wungolo wumuguga.⁵Gagala hoso daanga gu malumu we gu misele wululwalasa mu midoyo.⁶Lugamono Yesu, lugasene tini, lugaya fugumana mu ndaga yingolo ni ki bigele nze we me,⁷Yesu mwana-Nzaama Pungu?Yituguboneene mu kum'a Nzaama, gungiangigisi lowo.⁸Ndebunu Yesu gamulele ni duugu muge muudu wu, muhungu wufa!⁹Lugamuwufulu kum'ag na? nde ni Gibugu ginene, dugele bavulu.¹⁰Lugamuboneene guvulu ni gududumusa guleye lowo.¹¹Gu misele gugele we gibwili gi bangulu badiaya,¹²Mihungu mifa migele mu gumusameene ni dudumusu mu bangulu bana mutul duwingini mu kebe gabiwi;¹³Lugamidumusu, mihungu mifa lumiduugu, miyawingini mu kebe ga bangulu; gugel gibwili gidese gi mili miolo (2 000) giyabwa mu nzele.¹⁴Bana babadisa lubadini gabiwi bena mwanga paana mu mabulu we mu mavulu. Baada lubaya daala maana masalamana.¹⁵Bayi guge Yesu, lubamono muudu wu mihungu mifa, wubwanzana, wuvada milele nga muud'a muudu; bamono guwibigene.¹⁶Baada bamono mapana maana masalamana guge muud'a mihungu mifa we guge bangulu, lubade pana;¹⁷Baboneene Yesu ni badogo mu maana maana.¹⁸Lugawingina mu bwaada, muud'a muhungu wufa lugalomo nzili mugwene we nde.¹⁹Yesu lugananga, lugamulese ni ndawe gu nzwaga wada mamosogo mamasalamana.²⁰Lugaduulu gu bulu lugadodo mamosogo maga muselene Yesu. Baada lubamono guwibigene.²¹Yesu lugawingini mu bwaada, lugagie mu simi; baada bavulu bawiya guge nde.²²Mfumu wumosi wu nzo-Nzaama yi bayuda lugawingini mu nzo yi Yairusu; Lugabwilene Yesu ya mili.²³Nde ni mwana'ame wu mukaada wudulu gu nsugu, twene wumusi gogo, gazunu.²⁴Yesu luganimigi, lugagie, baada bavulu bamulebe.²⁵Gisi gugele we mukaada wuduga munge wusele mvulu guma-yolo mu makaasa.²⁶Ganiogamana ngolo, gamenese bimi mu gudege, si logasa'zunu.²⁷Lugawugu Yesu wudiga, lugayi gu ngoy'a Yesu lugageme nsong'a mulele.²⁸Galudodeene ni yimagama nsong'amuleele wunde bu nzuna.²⁹Daanga nde lunu munge lumatswigigi; gawugu ludu hendele.³⁰Mbal'moso Yesu lugawugu gimi gimadungu ludu lunde; ³¹lugawufulu balongogo ni na wugama nsong'a mulele wu meme? ³²Bi ni yaya baada bagele bavulu na wufana gugama mulle wunze?³³Mukaada lugadegede we bomo daanga lugayabene mapaana mana... lugaya fugamana guge Yesu, lugamulese mapaana mana mabwi.³⁴Yesu lugamulese ni ndawe lugwigili lwaga lutuguzunusu.³⁵Daanga lugele Yesu wudoda, baada bamoso baduugu gu nzo Yewisi lubalese Yewisi ni mwan'a nze wufi; ki mfunu mu guyangasa longo?³⁶Yesu lugalele mfumu wu nzo-Nzaama ni guwugu bomo lo sa mudimi.³⁷Lo yimazolo si muudu mu ngwan'daba, kaga Piele, Jagi we Yowani, pang'a Jagi.³⁸Lubaduulu ya nzo yi mfumu wu nzp-Nzaama, Yesu lugamono baada bavulu badila, bamoso babadaga tsili³⁹Lugawingini, lagabaleele ni ki nuya dilene we gusa lubu? mwana lo gwana gufa, si wuyama.⁴⁰Lubamuseye. Lugadusu gidana we maana we bana bagele yana; lugawingini tii yagele mwana.⁴¹Lugamugeme mu gogo, lugamuleele ni Talithakoumi, mbangudulu mwana mukaada, nimigi.⁴²Mbal'moso luganimigi, gabulusu gudigi. gagele we mitsia midigi gum-a miolo. Lubamono guwibigeene.⁴³Gabaleele ni gumege gudeleene muudu lo pana yiyi; muwaana madia.

Chapter 6

¹Yesu lugadogo yana, lugagie gu bulu bwana. Balongogo baana lubalebe.²Mu bufugu bu Saba, lugabulusu golongo mu nzo-Nzaama. Baada bavulu bamuwuga bagele munu bamono guwibigene, badoda ni gunu biwamudugu bimi bibi we nduungu we bipa?³Lo ge ni musala-mabayi, mwan'a Madiyi, pang'a Jagi we Joses we Jude we Simoni? Bapanga baana lo bagele we bisi yaya? Lubananga gumugwili.⁴Yesu lugabalele ni muudu bamugumunaaga gu bulu bwana.⁵Si Yesu lugabelele ni muudu bamugumunaaga gu bulu bwana. Lo gasele si gipa gimoso, gasi bakaasa miogo, lugabazunusu.⁶Yesu gamono guwibigeene, lugayaalonga mu mabulu mabela-bela.⁷Lugademene balongogo baana, lugabadumusu bolo-bolo, gabawe ngolo yata mihungu mifa.⁸Gabalele ni gusene si gimi gimoso lo mutula nzili, kaga gamudi, lumpa lo, mupa lo, nzimi se lo.⁹Vadana sabadi we gikudu gimoso pele.¹⁰Gabalele ni mu manzo mabatunu yamba, lemenana, ma batununanga, bedegaana mili nudigi.¹¹Ni batununanga, dudana mili, nudigi.¹²Lubagie, benalongo gubolomono midimi.¹³Bayida mihungu mifa we gusa bakaasa masa, babazunusa.¹⁴Luwugu mfumu Elodi, kum'a Yesu yiluma tsili ni Yawani Mbodigi wufudumugu, sa gasala bipa mu kum'ande.¹⁵Bamoso ni Elia, bamoso ni mbigudi.¹⁶Si luwugu Elodi, nde ni Yowani wuyigiese mudwe wufudumugu.¹⁷Gisi ndege Elodi wugemese Yowani, wumusi mu bologo mutul'a mugesana Elodia, wugele wu pangana Filipe. Yowani lu gamenene ni lo guge pimi mu gudwala muges'a pangaga.¹⁸Yowani lugamungene ni lo guge pimi mu gudwala mugees'a pangaga.¹⁹Elodia lugamuwugeene kobo, gasaga gamuzwe si lo gaguga.²⁰Elodi gawuga Yowani bomo, bu gagele muudu wu Nzaama, bu gamugeba.²¹Elodi gaselese fedu lu gubudugu gu nde;²²Mwan'a muges'ana gagini pimi tsili, Elodi lugamuwufulu ni ki wumazolo ni yiguwe?²³Lugalala Nzaama ni yiguwaya gigiosogo gi wuloma si gidini gi maana ma gimfumu gimeme.²⁴Mwana lugawufulu maana ni ndomo ki?Maana ni lomo mudwe wu Yowani.²⁵Lugaya fudugu tini guge mfumu ni wuyapa mudwe wu Yowani yat'a longo.²⁶Mfumu lugawugu kiene, bu galala Nzaama ya misi mi baada bu gunanga lo.²⁷Lugalomo mudwe wu Yowani guge suda wumoso;²⁸Suda lugayadwala mudwe wunu, mwana'mukaada lugawe maana.²⁹Balongogo ba Yowani lubawugu, lubaya sene mvumu lu bayasa mu gumalumu.³⁰Balongogo lubawanagana wen Yesu, basileene Yesu muzimi.³¹Yesu ni twenana mu tsege, nuhululugu bitsi. Baada bagele bavulu bu gudua lowo.³²Bawingini mu bwada, lubagie mu tsege.³³Baada bavulu babamono we gubayabeene, mu mabulu manene mamosogo bayabalaba gu mili bena bazili gu bamagana.³⁴Yesu lugadugu mu bwada, gamono pasi mutulu baada bagele nga bana ba mameme mama kono mudwalasa; lugabulusu gubalongo.³⁵Pibi yizola gubwa, balongogo ni Mfumu yaya dugele mu tsege, ³⁶bafudulu baada bamana sumu madia mu mabulu ma bela-bele, pibi se yibwaya.³⁷Yesu nu nubadisi bini beene; si lubamuleele ni nzimi yigele yitsisi, twaya sumu madia matala kwe? bunu twabadisi?³⁸Gawufulu balongogo ni nugele we mampa makwe? bambisi bakwe? Biwi ni:Mampa madana we bambisi bolo.³⁹Lugaleele balongogo ni baada babwanzana mu bibugu yat'a bididi.⁴⁰babwanzana mu bibugu bi baada kama (100) we baada magumu madana (50).⁴¹Lugasene mampa maana madana we bambisi bolo, gadono Nzaama, lugawe balongogo baana ni bagabeene baada.⁴²Baada babosogo badi, bu babayugudu,⁴³bayulusu bidungu guma-biolo we bidini bi mampa we bisenge bi bambisi.⁴⁴Badi baada mili midana (5 000).⁴⁵Mbal'moso gadumusu balongo mu gwen'aga ya simi lu nzele, gu ndam'a Bethsaida, nde gasal'a fudulu baada;⁴⁶lugabafudulu, gayasama gu musele.⁴⁷Mu masisigi, bwaada bugele ya keme ga nzele, Yesu gasala ya simi.⁴⁸Bamono pasi mu gusabala bwaada, muhungu wugele wubadwala mu lugala lumbana, ya gwatsia bwisi, Yesu lugawiya gugele biwi yat'a nzele, ngande wubadigi.⁴⁹Lubamumono, banunga ni muhungu wufa, lubawabaga;⁵⁰babosogo bu bamumono, bawuga boomo, Yesu wuwu meeme, guwugu boomo lowo.⁵¹Lugawingini mu bwaada, muhungu luwui; babosogo bamono guwibigeene;⁵²nde bunu se lo babagisi gipa gi mampa mutul bagele midimi bwidi.⁵³Lu babwili ya simi lu nzele, bagie gu Genezareti.⁵⁴Ya simi, baada lubayabene ni wuna Yesu,⁵⁵bawiya tini mugudwala bakaasa.⁵⁶Mu mabulu mamosogo mabadula mansisi we mamanene basamene bakaasa mu gimvuga, balamana kag nsongo yi mulele wunde lubazuna.

Chapter 7

¹Bafadisi we ndam'a basonogo baduugu gu Yelusalemi lubaya ziungu Yesu.²Bamono balongogo bande bamoso badiaya miogo mikono guwululu; ³mutulu bafadisi we bayudu babosogo badiaga ni lo bamawululu miogo pimapimi; ⁴ni bamadugu gu zaana tomo bu bawebelga; bagele se we misigi mimbana nga guwululu magobo we mabungu.⁵We bafadisi we basonogo lu bawufulu Yesu ni mutul'a ki balongogogo bakono gulabaga misigi mi bambudu, badiaga miogo mijili?⁶Yesu ni: Bapal' ba, Yisaya ga boda bigili mu tul'abini ni baada banzidisaga kaga gu gono, mu mudimi lowo; ⁷nulabga mapana ma baada, ma Nzaama lo ga bini.⁸Lugabisa balele ni nulabaga misigi mi Nzaama kaga mapana ma baada.⁹Mose gadodo ni zidisi mag we gid'aga ni lo batuguzwa si nugidaga si gimi.¹⁰Nudogolo misigi mi Nzaama nusi misigi mi bini beene.¹¹Si nudodoga ni muudu ni lo gamazidisi gid'ana ni lo mana bamuzwe;¹²Ni wudodo abunu, numulelega ni gakono gusalasa gid'ana we mana¹³Nde bunu nugidili ndaga-Nzaama gimi gi pamba, nuyasalene mapana ma bini beene.¹⁴Lugabisa bademene gabalele ni: Wana! ¹⁵Lo gugele we gimi yanje gisumunuga muudu si gugele gini giduguga gisumunuga.¹⁶Wugele we matswi maguwugene gawugu.¹⁷Lugawini mu nzo, balongogo bande lubamuwufulu mutula tigi yini; ¹⁸nde ni bini se lo nuyayabene tigi yiyi? ndungu lo gabini? ¹⁹Gimi gibebesga muudu gini gimaduugu mu kebe; gini giwinginiga ni gimaduugu gienega gu tsege.²⁰Lugabisa dodo ni gini giduguga mu kebe ga muudu nde gini gisumunuga; ²¹mutulu gimaduugu mu mudimi.²²Bimi biduguga mu mudimi abibi: mafamanungu mafa, ginduumu, gwibi, lulende, lese, bifu bifa we bimbana se...²³Bimi bibiosogo biduguga mu kebe biwi bibebesga muudu.²⁴Yesu lugadogo yana gagie gu Tyr we gu Sidon ni gabadamana;²⁵si mukaada wumoso wubela mwana lugaya mubwilene ya mili ni nzunuseene mwana wuwu;²⁶Mukaada gagele mugrec, gamulomo ni gamudusu mwana muhungu wufa;²⁷Yesu ni madia ma baana lo bawaga bambwa.²⁸Mukaada lugagumunu ni: E ndebunu Mfumu, bambwa badiaga bisenge gu tsina mese.²⁹Yesu ni ndawene, mwana bu gazuna.³⁰Lugafudugu gayabaga mwana wuzunu.³¹Yesu lugafudugu gu Tyr mu nzila Sidon we Decapole, ³²baya mudwalene mwana wumoso gifa-matswi, nde se baba.³³Yesu lugamudwala mu lugala, lugamusi ndeme mu matswi, lugamugeme mu ludimi; ³⁴Lugadele gu tala, lugahumunu ni: Ephphatha mbangudulu ni 'zibigi'.³⁵Mbal'moso matswi mande lumazibigi, ndaga se luyiduugu.³⁶Yesu lugabalele ni gwadelene muudu lo, si nde bunu paana luyimwangagana.³⁷Baada babosogo bamona guwibigene we bifa-matswi biwuga we ba baba badoda.

Chapter 8

¹Mu mafugu maana baada bagele bavulu, madia lo magele, ²Yesu lugademene balongogo baana, gabaleele ni iyawugene baada baba kiene, mafugu madede lo gudia. ³Ni yitubawesele bafudugu gu manzo mabi, bu bini wono. ⁴Balongogo ni yaya dugele mu nsege abunu dubadisa? ⁵Yesu ni nugele we mampa makwe? Bi ni nsambwadi. ⁶Yesu lugasene mampa, lugamagiese-bidini bidini, lugalede mersi guge Nzaama, lugawe balongogo babosogo. ⁷Bagele we ndam'a bambisi, Yesu lugadono Nzaama, lugabalede guge balongogo. ⁸Lubadi, lubayugudu, balongogo badolo bidini bi mampa bini bisala. ⁹Gugele baada mili mina (4 000). Yesu lugabalele ni fudugana mu mabulu mabini. ¹⁰Lugawini mu bwada, lugagie gu bulu bu Dalmanuta. ¹¹Bafadisi basaya miaga bi-abi mu gumega Yesu; bamulomo gidimi gu ngolo yinde. ¹²Yesu lugamono kiene ni lo si bufugu bumoso Nzaama gini sa si gidimi mosi. ¹³Lugabasisi, lugagie mu simi lu nzele. ¹⁴Balongogo lubasisi madia mu bwadabagele we lumpa lumoso pele. ¹⁵Yesu ni gebaana guge baada ba Ilodi basi mieme mifa mu mampa. ¹⁶Balongogo lubadodagana ni mutulu dumakono mampa? ¹⁷Gisi lo Yesu wuyabene manungu ma bi, lugabawufulu ni mutul'aki nuyadodagana bini we bini? Lo numaya we mampa? Lo yana gubaga ndungu? misi lo guzibigi? ¹⁸Misi migi si numonaaga, matswi migi, si nuwugaaga. ¹⁹Bufugu bu yiselene mampa madana mu gudisi baada mili midana (5 000); biduungu bikwe nuyulusu we mampa mana masala? ²⁰Guma-molo. Si luyigiese mampa mu gudisi baada mili mina? Bi ni nsambwadi. ²¹Lo nuya yabene? ²²Bagie gu Bethsaida lubayamudwalene gifa-misi ni gamugageme. ²³Gamugeme mu gogo, lugamusi made mu misi, gamufulu ni ki wuyamono? gamusi se miogo ya mudwe. ²⁴Iyamono baada nga midi si midiga. ²⁵Lugabisa nusa miogo mu misi, lugadele gamono pima-pimi. ²⁶Yesu gamulele ni gufudugu se gu bulu lo, nda gu nzwaga. ²⁷Yesu we balongogo lu bagie mu mabulu ma ndam'a Cesare lu Filipino, mu nzili gabawufula ni na batemenaga? ²⁸Bi ni Yowani Mbodigi; bamoso ni Elia, bambana ni mbigudi wumoso. ²⁹Nde si bini? Piele ni wugele Klisto. ³⁰Yesu ni gumege gudelene muudu lo. ³¹Lugabulusu gubadelene ni gumasala bitsi Mwana-muudu daanga lunde gumono pasi ludulu. Bamfumu ba banganga-Nzaama we basonogo bu bamuzwaya; si gungoy'a mafugu madede bu gini fudumugu. ³²Gabalesa mapana maama pwasa. Piele lu gamudwala mu lugala ni gudodo bunu lo. ³³Si Yesu lugadele balongogo baana, lugangeneene Piele ni ganga gono Sadana, lo wuya yabene mapana ma Nzaama. ³⁴Lugademeene baada we balongogo baana, gabaleele ni wunu wumazolo gundaba meme, gawesele mapana mana, gaseene kulusu lwaana, gandaba. ³⁵Guya lesege ni wunu wumazola guhulusu mono waana, bu gini lubilisi; si wunu wini bilisi moyo waana gisini meeme, we ndaga-Nzaama, bu gini hulugu. ³⁶Mfunu ki muudu mu gubaga gisi gigiosogo, si gabilisi mono waana? ³⁷Ki bimadigi mono? ³⁸Ndebunu muudu wunu wini ngwigi meeme nsono we mapana mameeme, gini hulusu mono waana.

Chapter 9

¹Gungoy'a mafugu masamana Yesu lugadwala Piele we Jagi we Yowani gu to musele. Gunu gabelele ni gu musomo mu kebi ga baada bagele yaya bamoso bini gala lo yana gufa lu bini mono gimfumu gi Nzaama. ²Gunu mbunzu we milele mi Yesu migidi mpembi yingolo misema ngolo tsili; ³gudigi misieme mimiosogo mu gisi. ⁴Gasolola we Eliya we Mose. ⁵Piele ni Mfumu dudungana manzo ma tenta madede, dulemenaana yaya; yimoso yi Elia, yimoso yi Mose, yimbana yinze. ⁶Lo gagayabene magadoda mutulu gagele mu bomo. ⁷Dudu lumoso luya mufugu; ndaga se luyidugu munu ni wunu gagele mwan'a meeme wu luzolo, numuwugeene. ⁸Ndelunu balongogo lubadele mu kug'abi bamono kaga Yesu we biwi. ⁹Mu gugulumuga musele, Yesu gabaleele ni gumege gwa deleene muudu lowo maana mabamono tii lwini fudumugu Mwana-muudu. ¹⁰Lubageme paana yini si lo babagisi gufumugu mu bafa ki. ¹¹Balongogo lu bamuwufulu ni mutul'aki basonogo badodoga ni tomo Elia giyi? ¹²Yesu ni tomo Elia wini ya gini yafudulu bimi bibiosogo. Mutula ki basonogo ni Mwana-muudu gamafedi gumono pasi yivulu we gumusawala? ¹³Si me iyanuleele ni Elia wuyi, nga busonogo. ¹⁴Lubabesagana we balongogo, bamono baada bavulu we basonogo badodogana; ¹⁵lubamono Yesu, badungumugu, luba se tina mu guwa mbodo. ¹⁶Gabawufulu ni mutul'aki nuya dodogana? ¹⁷Wumoso mu kebe ga biwi lugamufuduleene ni Mfumu me imaya we mwan'ameme wugele we muhungu wufa, gawagalaga. ¹⁸Hoso gihene muhungu wufa wuya mubwisi ngolo, wuduga mafulu, wubwaya bwidi mu maana, wugelegega mini; bolongogo baaga lo bagugu mu bisaama bibiwi. ¹⁹Gigana gikono lugwigili, ngini galaaga we bini tii ki daanga we gunu salasaga? Yanwa twaleene. ²⁰Lubaya mudwaleene. Mwana we gumono Yesu, muhungu wufa luwumubwisi ngolo mu maana, wuduga mafulu lugabwi bwidi mu luudu. ²¹Yesu luga wufulu gidana ki daanga gabele? Duugu gimbele giana. ²²Guvulu muhungu wufa wumu bwisiga mu maja we gu mbaa ni gafi, si ni wumazolo, duselese, duwugeene kiene. ²³Yesu ni: Ni wumafana gimi gi pasi lo gigele guge muudu wunu wumagwigili. ²⁴Mbal'moso gidan'a mwana wubawabaga ni yimagwigili, ya selese meeme mu mudimi wu bwidi wuwu. ²⁵Yesu lugamono baada bvulu, lugangeneene muhungu wufa nde ni muhungu wufa duugu mu mwana, gwafudugu se lowo. ²⁶Gaduugu we milolo luudu lubwi bwidi. Mwana gafi ngambu, bamoso ni wufi. ²⁷Yesu lugamugeme mu gogo, luganimigi. ²⁸Luyawingini Yesu mu nzo, balongogo baana lubamuwufulu mu lugala ni mutul'aki dumakono gugugeene guyidi mihungu mifa? ²⁹Gabaleele ni gimi gina gimafana gudugu kaga mu bisaama. ³⁰Lubadogo yana bagie gu simi lu nzele wu Ngalili; Yesu bu gaswama. ³¹Galonga balongogo ni Mwana-muudu ba mudega guge baada ba masumu, bu bamuzwa, gungoy'a mafugu madede bu gini fudumugu. ³²Balongogo lo ba bagisa tigi yina, bawuga bomu mu gumuwufulu. ³³Ya Capernaum Yesu gabawufulu ni ki nusiline miaga mu nzili? ³⁴Lo badodo gimi; gisi lowo badoda mutulu gunwanene gimbudu. ³⁵Nde lunu lugademene balongogo guma-bolo gabaleele ni wunu wumazolo gugala wutomo gafedi guseleene bambaana babososogo. ³⁶Yesu lugalese mwana-mbele ni wunu wumayamba mwana-mbele mu kum'ame, ³⁷gamangiamba meeme. ³⁸Yowani ni Mfumu gudugie dumono we muudu wena duusu mihunga mifa mu kum'anze, ludumungeneene, mutul lo gagulaaba nze. ³⁹Yesu ni gumuganga nzili lo... ⁴⁰Wunu wukono guduzolaga no gagele mbayi wu bisi. ⁴¹Wunu wini guwa gobo lu maja mu kum'ameeme, mutul wugele wumeeme, gu musomo lu gini kono lufudu. ⁴²Ni muudu wumawa mwana-mbele nsono, pimi gumuganga mudoyo mu kodo we mutabana mu nzele. ⁴³Ni gogo lumoso lugudwala mu mambi, pimi mu lugulugiese, ⁴⁴si lo ni wene gu mbaa yikono guzimigaaga. ⁴⁵Ni guulu lumoso lugudwala mu mambi, lugiese; pimi wugele we gulu lumoso lugifu si lo ni we mili miolo. ⁴⁶wen'ami gu mbaa yikono guzimigaaga. ⁴⁷Ni disilunze lugudwala mu gubwa, ludogolo, pimi wuwingini mu gimfumu gi Nzaama we disilumoso ni lo wukonoso mutula misi miolo, wene gu mbaa; ⁴⁸gunu mbaa yizimigaaga. ⁴⁹Muudu muwosogo..... ⁵⁰Muungu wugele gimi gipimi si ni wubebe wugalaga se mfunu; sagana gugala pimi we baada babosogo.

Chapter 10

¹Yesu lugaduugu gunu, lugagie gu ndam'a Yudu, gibugu gi baada lugimulebe bugele gifu giana lubulusu gulongo se.²Bafadisi lubamulebe mu gumumege, lubamuwulu ni bagala wumafana guwesele mugese? ³Yesu ni ki musigi Mose ganuwe?⁴Bi ni Mose gaduwe nzili mu guzwa waala numafedi gusonogo mugaana mu gulese ni waala lumafa.⁵Yesu ni mutul'a midimi mibini mibwidi sa Moise ganuwe ndolo⁶Mu luyandaga lu tsi Nzaama gasele bagala we mukaada;⁷bagala gini sisi gidana we mana gini gosagana we mukaada;⁸bini gidigi muudu wumoso; ⁹Muudu lo gamafana gugabala gigamagoso Nzaama.¹⁰Lubadulu mu nzo, balongogo lubabisa muwufulu.¹¹Yesu ni wunu wini wesele mugese wumadwala wumbana gama sala masumu gini sala masumu; ¹²gifa gimoso ni mukaada se wumadwala bagala wumbana gamasa ginduumu.¹³Lubayamudwalene baana mu gubasa miogo, balongogo lubabadusu; ¹⁴Yesu lugamon'abunu lo gagele kiesi, lugadodo weselana baana biyi guge meme mutul gimfumu gi Nzaama gimafanagana we baana.¹⁵Yesu ni iyanulele gu musomo, wunu wikono gukala mu mudimi nga wu baana babandele lo gini mono gimfumu gi Nzaama.¹⁶Lugasi baana miogo ya midwe.¹⁷Yesu lugawena, muudu wumoso lugaya mubwilene ya mili ni Longo ki yimafedi gusala mu guwingini mu gimfumu gi tala?¹⁸Yesu ni ki wumatemene ni mfumu wu pimi? Mfumu wupimi kaga Nzaama;¹⁹Yabeene misigi mimi: Lo wini zwa, gusala ginduumu lo, guwibi lo, guda bupal lo, guda gimbangi gi bupal lo mutul'a mugwene, zidisi gid'aga we maaga.²⁰Muudu wunu lugadodo ni mfumu misigi mimiosogo bu ndabaga duugu gimbele.²¹Yesu lugamudele, gamulese ni gimi gi moso gitugukono, ndawadege gimvama ginze gigiosogo, nzimi gabeene bansukami nga wumono gimfumu gi tala. Lulu ndebe meme.²²Lugawono luudu, gafudugu mu kiene.²³Yesu lugabolomogo, lugalese balongogo ni gwini gala pasi bamvama mu gumono gimfumu gi Nzaama.²⁴Balongogo bamono guwibigene.Lugabalese ni baana bame, gwini gala pasi bamvama mu guwingini gu tala.²⁵Lo gugele pasi pundu mu guwingini mu ndono yi ndongo.²⁶Balongogo lubawibigene, lubadodono ni na wini hulugu?²⁷Yesu lugabadele, lugadodo ni gugele pasi guge muudu, guge Nzaama pasi lo.²⁸Piele lugamulele ni bisi duyagulaba.²⁹Yesu ni iyanulele gu m usomo logugele we wumoso wusisi nzo yana mutul'a meme ni lo bapanga baana, ni lo maana ni gidaana, ni lo baana bana ni lo tsi yana mu gwa ndaba meme ni lo gamabaga kama we kama.³⁰Sana manungu nga nuwingini mu gimfumu gitala³¹Bavulu mu baada batomo bini gala bansugu we bavulu bini gala batomo.³²Lubagele mu nzil'a Yelusalemi, Yesu lugadigi gu gilungunu, balongogo bagele mu bomo.³³Yesu lugasene balongogo gum'a bolo, lugabulusu maana mini mu bwileene.³⁴Yesu lugadodo ni lutunu gwenaga gu Yelusalemi, mwan'a muudu bu bini mugama, bini muniogolo, bini mubulu, bini mulogoleene made, bini muzwa, si gungoy'a mafugu madede bu gini fudumugu.³⁵Baana ba Zebedai we Jagi we Yowani lubapusu gugele Yesu , lubamulele ni Mfumu, dusalasa mu yini yiduguleesa.³⁶Yesu ni ki numazolo inugideene?³⁷Wini dusa wumoso gu gogo lunze lugidaada, wumbana gu gogo lugimaya ya gidi ginze gi gimfumu.³⁸Yesu ni nuyabaga gimi gi nuya lomo; bu nwini gugu gunwa gobo yi ngina nwa meme we mbodogo yi ngini sene meme?³⁹E dumagumunu; Yesu ni ndebunu bu nwini nwa gobo lu ngini nwa meme, bu nwini bodamana mbodogo yi ngini bodamana meme.⁴⁰Gugala gu gogo lugidaada ni lo gu gimaya lo gumatala meme.⁴¹Balongogo gumu lu badombogeene Jagi we Yowani.⁴²Yesu lugabademene, lugabalelee ni nuyaba muudu wu basaga mfumu bu baniogologa.⁴³Lo gugele bunu mu kebe gabini. Wunu wumazolo gugala mfumu mu kebe bini gagidigi muud'a gisala.⁴⁴Wunu wumazolo gugala wutomo gagidigi muhigi wu baada babosogo.⁴⁵Mwana-muudu logawiyene gumusalene si gusalasa baada.⁴⁶Lubadulu gu Yedigo, Yesu we balongogo baana.⁴⁷Lubadogo yana, baada bavulu bawiya we Bartime mwan'a Time, gifa-misi, we gilom'a lomo.⁴⁸Lugademene ni Yesu mwan'a Davidi ngugeene kiene.⁴⁹Yesu luganimigi, lugadodo ni numudemene;⁵⁰gifa-misi lutabana gazaga, lugayi gugele Yesu.⁵¹Yesu ni ki wumazolo? Nde ni yimazolo mono.⁵²Yesu ni nimigi, lugwigili lwaga lutuguzunusu.

Chapter 11

¹Lubadulu bela-bele we Yelusalemi, we Betfaze we Bethani, gu mbim'a midi mi olive, yesu lugadumusu balongogo bolo²ni ndanwe gu bulu buge gu gilungunu bu numona mwan'a pundu wu baganga musingi wu bakono nabada gele. Numujibili, nwamudwala yaya.³Ni batunuwufulu ni nuyadwala gunu? dodani ni Mfumu wumadumu, gagele we mfun'ande.⁴Lubagie, lubamuzibili.⁵Baada bagele yana lubawufulu ni mutulaki nayamuzibili?⁶Lubadodo bu gabalese mfumu.⁷Lubamudwala, lubasi milele yatal'apundu, Yesu luganabada, lugagie.⁸Baada bavulu lubadanda milele mu nzili we bifufu.⁹Baada bana bagele gu gilungunu baya biga Hozana mwan'a Davidi, hozana, mu ndiga yingolo.¹⁰Nde awunu wuyaya mu kum'a mfumu; hozana ndag'a tala.¹¹Yesu lugawingini mu nzo-Nzaama yi Yelusalemi, lugasele mamosogo, lugagie gu Betania we balongogo baana 12.¹²Bufugu bulebe, lugadogo ya Betania, gawugu nzala.¹³Lugamono mudi wu mbenge, lugapusu mu guguulu mbenge, mudi kaypele, mbenge gule mu gisi.¹⁴Yesu ni abunu mudi wu wumakono mbenge?¹⁵Lubadulu gu Yelusalemi, lugawini mu nzo-Nzaama yi bayudu, lubululu baada badega we gusumu mu kebe.Lugamana bwisi mamese we bidi bigudegene.¹⁶Lo gasisi si gimi mu nzo-Nzaama.¹⁷Yesu lugabululu gungana ni nzo yime yigele yi bisaama mutul'a baada bobosogo, bini nuyigidili nzo yi bibi.¹⁸Bamfumu babanganga-Nzaama we basonogo lubawugu Yesu, basaga mpili yi gumugama; bamuwuga bomomutulu baada bavulu balaba Yesu.¹⁹Mu masisigi Yesu lugadugu gu bulu.²⁰Mu gipwili, Yesu wudiga we balongogo, bamono mudi wunu wuwumu; ²¹Piele lugademene Yesu ni Mfumu, mudi wuwulaga wuwumu.²²Yesu ni sana manungu guge Nzaama.²³Iyanulele gu musomo ni muudu wumalele musele wu ni dogo yana ndabwi mu mwese mamede lo si wumagwigili, mana magamadodo bu mini gugu.²⁴Yesu ni mamosogo ma nwini lomo mu bisaama, gwigilana ni nubege, bu nwini mo no ni mamagugu.²⁵Ni wumanimigi mu gusaama, ni wugele we pana we mugwene, mulomo pardon Nzaama nga gaguweselene nze msumu. ²⁶Ni lo nuyaweselene bapanga ba bini, Nzaama se lo gini nuweselene.²⁷Daanga lubafudugu gu Yelusalemi, Yesu mu gudigi mu nzo-Nzaama, bamfumu ba banganga-Nzaama we basonogo we bambudu balubundu,²⁸lubamuwufulu ni nawutugulese mu gusala mapana we luve lu na?²⁹Yesu ni iyanuwufulu abu: Nundese mu luve lu na bini se nuyasala mapana maama mese nga yinulese muudu wupe luve.³⁰Mbodogo yi Yowani yi Nzaama e yi baada?³¹Lubabululu gudendagana bi-abi, ni budu madodo ni guge Nzaama, gadodo ni mutul'aki nukono gu mugwigili? ni guge baada, ³²Ni dumafudulu ni baada... badina baada bomo mutul bayaba ni Yowani gagele mbigudi wu musomo ³³Ndelunu lu bafudulu ni lo duyaba. Yesu ni mese lo yinulesa guduugu luve luyiselenege mapana mana.

Chapter 12

¹Yesu lugabisa balele mu matigi ni muudu wumoso lugagwini vinu mu yongo, lugaganga lupangu, lugasimi zuingi, lugasi baada mu nzo yileye yigaduungu mu gudalaaga yongo; lugabasilene gisala nde lugagie gumbana.²Mu daanga lu guvini lugadumusu muuda-gisala wumoso mu gwasene gobo lu nde.³Si lubamugeme, bamana mubulu, bamusisi miogo.⁴Gadumusu muuda-mbaana wu gisala; ba mubulu mu mudwe, lubamana mudugu.⁵Lugadumusu wudede wu bazwe; gabisa dumusu baada bavulu; lubabazwe, bamoso lubamana babulu.⁶Gagele we mwanana wu luzolo; lugamudumusu guge bi ni bubini muzidisi ni mwan'ameme.⁷Bi ni: Dalaana gigidi ginde, dumuzwana, yongo nga lusaala lu bisi.⁸Lubamuzwe, lubamutabana yanzie yongo.⁹Lulu mungaa-yongo ki gagida? Gini mana zwa baada ba gisala babosogo, gawe baada bambaana yongo lunu.¹⁰Lo nudanga ndaga yiyi ni mudoyo wutbana baduungu-nzo wugidigi gunzu lu geme nzo?¹¹Lugel'abunu mu luzolo lu Nzaama, gugele mapimi ma Nzaama guge bisi?¹²Basaga gumugama si badina baada. Bu bayabene tigi yini Yesu gadelene biwi; lubadogo yana, lubagie gabiwi.¹³Bamudumusu ndam'a bafadisi we ba ilodi mu gumugama mu mandaga maana.¹⁴Bayamulele ni Mfumu: Duyabene ni nze wudodoga gumundaga, lo wugalga kiena-kiene, lo wudalga mambunzu, wulongoga ndaga-Nzaama mu masongo. Paga dufuda guge Kaisala to lowo?¹⁵Yesu ni mutul'aki nuyamegeene? Yanwatwaleene nzimi me yiyimono.¹⁶Lubamuwe, nde ni mbunzu yiyi yi nawe bisono bibi? Biwi ni: bi Kaisala.¹⁷Nde ni yi Kaisala gugele Kaisala, yi Nzaama gugele Nzaama.¹⁸Basaduse bakono gugwigilaka mu lufudumugu lubayi guge Yesu ni:¹⁹Mose gadulonga ni mukaada ni wumafileene mudima si lo gamabud'ande mwanabi gamutsidi mutulu gabud'ande.²⁰Gugele we bana-babagala nsambwadi, wutomo wumadwala mugese, gubud'ande lowo wumafa, ²¹gifa gimoso se guge wuyolo we wudede;²²lowo si wumosi mu kebe ga biwi nsambwadi wusisi mwana, mukaada se lugafi.²³Mugese gini gala wuna gungoy'a lufudumugu?²⁴Yesu ni lo nubilanga ndaga-Nzaama we ngolo yinde? ²⁵mutulu mu lufudumugu mawala lo mini bisa gala, we bakaada we babagala bini gala nga ba wanzio.²⁶Mutul'a lufudumugu, lo nudanga magadodo Nzaama mu mugaan'a Mose mu mana madelene mudi wulema mbaa ni me yigele Nzaama wu Abalahami, Nzaama wu Yisagi, Nzaama wu Yakobi?²⁷Lo gagele Nzaama wu baada bafi si wu baada bamono; nugele mu gifu.²⁸Musonogo wumoso wunu wuwugu ni Yesu galede mvudu yipimi guge basaduse, lugaya besagana, lugamuwufulu ni ki musigi wumadigi misigi mimiosogo? ²⁹Yesu ni: Isaledi wigili, Mfumu Nzaama gagele wumoso peelee, wumbana lo gagele. ³⁰Wutomo awu: Wini zolaga Mfumu Nzaama mu mudim'aga wuwosogo, mu manungu m'aga mamosogo, mu moon'aga wuwosogo.³¹Wuyolo awu: Muzolo mugwene nga nzege bene. Musigi wumbana wumadigi misigi mimi lo wugele.³²Musaduse lugamulele ni: Mfumu, wumadodod gu musomo ni Nzaama gagele wumoso peelee, wumbana nga nde lo gagele.³³Gumuzolo nde mu mudimi wuwosogo, mu manungu mamosogo, mu moon'aga wuwosogo, mu ngolo yiyosogo we guzolo mugwene nga nzege beene gumadigi magobo mamosogo.³⁴Yesu lugamono ni gafudulu mvudu yi ndungu lugamulele ni gimfumu gi Nzaama lo gigele guley'ande nze. Muud'ambana lo gabisa muwufulu si pana.³⁵Yesu lugalebe gulongo mu nzo-Nzaama, gadodo ni abunu basonogo bayadodo ni Klistu gagele mwana-Davidi? ³⁶Davidi ndege beenebugayulu muhung'a Nzaama gadodo ni Mfumu gadodo guge Mfumu ni: Bwanzana ti gunu guyniadasa bambeni ba'ga ³⁷Davidi ndege gayamudemene mfumu, abunu gagele mwan'ande? Baada bavulu bamuwigila mu kiesi.³⁸Gabalanga ni: Gebaana guge basonogo bavadaga bamvele baleye,³⁹basagaga bihene bitomo mu nzo-Nzaama we mu mambese, babawaga mbodo munu, ⁴⁰bawologa manzo ma bakaada ba mifidi, balulesga mu bisaama bileye. Bu bini samasama ngolo tsili.⁴¹Yesu lugabwanzana gungoy'a gidini gi mudi wudala buleeda baada magaba; bamvama baleeda magaba mavulu.⁴²Guyi we mukaada wu mufidi wumoso lugasi nzimi yi bibende biolo.⁴³Yesu lugademene balongogo baana, lugabalele ni: Iyanuleele gu musomo ni mukaada wu wu mufidi gamaleede gudgi gibegene ginde gigiosogo gudigi baada babosogo;⁴⁴mutulu bamasa ndaama si nde gamasa gibegene ginde gigiosogo gi nzo yinde.

Chapter 13

¹Yesu lugaduugu mu nzo-Nzaama, molongogo wumoso lugamulele ni: Longo, dala, kimidoyo mimi? ki manzo maama?²Yesu ni: wumamono manzo maama? Lo gwini sala si mudoyo wumoso bu mini bubugu.³Gabwanzana ya to musele ya simi lu nzo-Nzaama. Piele we Jagi we Yowani we Andele lubawufulu mu lugala ni:⁴Dulele ki daanga mapaana mana mini salamana we ki gidimi twini mono mu guyababeene ni magugu?⁵Yesu ni: Gebaana, muudu gakono gunudoneene.⁶Mutul baada bavlu bini ya mu kum'ameme ni Me; bini bwisi baada bavulu.⁷Lu nwini wugu biduumu we lubu lu biduumu, gubwa gisagasaga lo; lo se gwini ni nsugu.⁸Bisi biolo we bimfumu biolo bini gala mu gunwanagana, maana bu mini nigagana, lama bu lwini ya; lwini gala kaga luyandaga lu pasi.⁹Gebaana bini beene, bu bini nusamasa guge leta, bu bini nubulu fimbu mu nzo-Nzaama, gisini meme; gugele nga gimbangi.¹⁰Tomo ndaga-Nzaama bayilongo mu bisi bibiosogo.¹¹Ni batunu gama, gubogodo lo, nwini dodo mana mabini nulese; mutulu lo ni bini nwini dodo, si muhung'a Nzaama.¹²Panga bu gini gemese pangana, dada mutul'a mwana, baana se gifa gimoso mu tul'a badada we bamaya babiwi, bu bini bazwese.¹³Baada bavulu bini numenge, gisini meme, si wunu ganga mudimi, bu gini hulugu.¹⁴Nwini mono baada¹⁵Wunu wugele yata'yanga, gakono gudulugu, gakono sene gimi mu nzwana;¹⁶wunu wini gala gu mangunu gakono gwafudugu mu gusene mvele.¹⁷Kiene guge bakaada bini gala we mazumu, we bana bini nwisaga baana mu mafugu mana!¹⁸Samana ni mapana maama makono gusalamana mu gisiwi,¹⁹mutulu pasi yini gala mu daanga lunu, lo yimasalamana geele.²⁰Ni Nzaama gakono gufiodonaga mafugu ma pasi, nga si muudu lo gaka hulugu, si gafiodono mutul'a baada bande bagasolo.²¹Ni muudu wumadodo ni Yesu gagel'aya, ni lo gagele guna, gumugumunu lowo.²²Guini gala we ba Mesia ba bupal we batumu ba bupal bini gidaga bidimi bi gubwisi baada.²³Gebaana, me yinulwengisi.²⁴Mu mafugu maana, gungoy'a pasi, daanga lo lwini monogo, ngono lo gini sege.²⁵Miodo bu mini ya bwa mu tsini.²⁶Nwini mono mwan'a muudu wiya gulumugu mu madudu we mugieme we ngolo.²⁷Gini dumusu bawanzio, bini goso baada bande bagasolo mu gisi gimutsini tii gu nsug'a tala.²⁸Labana ni mbenge yimabenge mu mudi, kaya yimamene, yana gisiwi gi maya.²⁹Gifa gimoso ni numamono mapana maama, nuyabeene ni mwan'a muudu wudulu belabele we mbele.³⁰Iyanuleele gu musomo ni mbana yiye lo yini digi ni mapana maama lo magugu.³¹Tala we maana bu mini, si ndag'a meme lo yini digi.³²Yini yimadeleene daanga, lo si muudu wumoso wuyaba, lo si bawanzio gu tala, lo si Mwana, Daada peelee.³³Gebaana, samana, zibilaana misi, nuyabaga bufugu bwini bwa pana yini;³⁴gwini gala nga muudu wumasilene baada gi sala nzo, nde wumagwe gumbaana.³⁵Zibilaana misi, nuyabaga bufugu bwini ya fudugu mung'a gisala, ni mu moso e ni mu pibi, ni mu gipwili e ni mu masisigi.³⁶Gebaana gakono gwanubaga gu dolo.³⁷Mapana mayiyanuleele lo ni bini peelee, si baada babosogo; geabaana.

Chapter 14

¹Gu ngoy'a mafugu molo gugele ni fedi lu Pagi lusalamana, bamfumu ba banganga-Nzaama we basonogo basaga gugama Yesu ni bazwe; ²si lo bazola ni gugele mu bufugu bunu, badina baada bomo. ³Gu Betani, Yesu gagele mu nzo yi Simoni wunu wubela lebedi, bamono mukaada wumoso wuya wingini bi badiaya; gagele we masa ma nsungu matal yivulu lugadiogene Yesu yata mudwe. ⁴Baada bamoso lo bagele kiesi, ni mutula ki gamabisi masa manaa? ⁵Bawugeene mukaada wunu kobo bi ni duka madege mu tala yivulu, nzimi dugabeene bansukami! ⁶Si Yesu ni numuwesele, pi pasi yi ki? Gamasala pimi mu gele meme. ⁷Bansukami ga bigi we bini daanga lulwosogo, nufana gubasalasa hoso daanga; lo ge meme. ⁸Gamasala yini yimafana gugele ndegamadiageene luudu lu meme lu malumu. ⁹Gumusomo pana yimasala mukaada wuwu yini dula bihene bibiosogo bi bini longaaga ndaga-Nzaama mu gisi gigiosogo. ¹⁰Yudu Iskalioti wumoso mu guma-bolo gasege gudege Yesu lu gaya wugagana we banganga-Nzaama; ¹¹Bagele kiesi, lu bawugagana tal'a nzimi; lulu Yudu gasaga mpila yi gumugemese. ¹²Bufugu bu fedi lu mampa makono mweme wungene lulubesagana balongogo basaga kihene gu gwa dia we Yesu; ¹³ndelunu Yesu lugadumu balongogo bolo ni ndanwe gu bulu lunene bu nwa mono muudu wumoso we bungu yata mudwe, numulebe. ¹⁴Yagawingini nde numulele mung'a nzo ni dulese gihene gi giya dia Longi fedi lu Pagi we balongogo baana. ¹⁵Bu ganulese sugu lulunene lu lutala lunga yilamana, ¹⁶Bamono bwi ndebunu bu gabaleele Yesu, bu babayidigi se. ¹⁷Gandulu mu masisigi we balongogo baana guma-bolo. ¹⁸Lubadiaya ya mese Yesu gabaleele ni gu mosomo wumoso mu kebe gabini bu bugatega meme. ¹⁹Kiene luyibageme babosogo, bamuwufula wumoso-wumoso ni meme? ²⁰Nde ni wumoso mu kebe ga bini, wunu wasa gogo mu longo we meme. ²¹Mwana-muudu gaya gwene labene bisonamana muge nde; si pasi gugele wunu wumudega. Pimi gugele muudu wunu ni lo gwana gabudugu. ²²Lubadiaya Yesuugasene lumpa, lugadono Nzaama, lugamana lugiese, lugamanawa balongogo baana ni lulu lugele luudu lumeeme. ²³Lugaseene se gobo, lugadono Nzaama, lugabawe. ²⁴Lubanwi, nde ni maama matsili mameeme, matsili ma guwugagana we baada babosogo. ²⁵Iyanulele gu musomo ni lo ngini bisa nwa vinu tii bufugu bu ngina nwa vinu lu fini gu tala. ²⁶Lubamenese gubigi, bagie gu to musele wu ba olive. ²⁷Yesu ni bini nuwugusu nsono mutul basonogo ni ngini bulu mudisi mameeme, mameme bu mini pasagana. ²⁸Lu ngini fudumugu, ngini dedegeene gu Ngalili. ²⁹Piele ni lubini wugusu babosogo nsono, me lo bini ngugusu nsono. ³⁰Yesu ni nze Piele wa nanga meme mbala dede, yana gwagala nsusu wuyolo lo yaana gugogolo; ³¹Si Piele lugabulu tulu ni si gufa bungini fa we nze, babosogo se lubalebe ndaga yini. ³²Ludaduulu mu ngunu yi Getsemene, Yesu lugabaleele ni nusala yaya, me nga saama. ³³Gagele we Piele, we Jagi we Yowani; gawuga bomo. ³⁴Gabaleele ni mudimi lo iya guwugu pimi, zibilaana misi. ³⁵Lugapusu bitsi, lugabululu gusaama ni Mfumu digisi gobo luulu ni wumazolo; ³⁶Gasaama ni Abba, Dawa, ni wumazolo digisi gobo luulu, sala luzolo lunze lo ni lu meme. ³⁷Gaya бага balongogo bayama, lugawufulu Piele ni nze wuyama? lo wumasala si daanga lumoso? ³⁸Zibilaana misi, nusaama, mapana maama madigi gamiwi. ³⁹Lugabisa saama gandanda. ⁴⁰Lugayafudugu, bi kaga gu dolo, lo budodo si gimi. ⁴¹Mu mbal yidede, gabaleele ni yamaana luulu daanga lumagugu mwana-muudu lubadimini guge baada ba masumu. ⁴²Nimigaana, twenaana, dalaana muudu wu ya tege wumaduulu. ⁴³Lugadoda bunu Yudu lugaduulu we baada baana, we mambese, we midi; bayi we banganga-Nzaama, we bosonogo, we bambudu ba lubundu. ⁴⁴Gidimi gi gabawe gigele beze mu gumuyabeene we gumugama. ⁴⁵Lugaduulu yana, lugamuwe beze ni Rabbi. ⁴⁶Nde lunu lubamugeme. ⁴⁷Muudu wumoso wutswili tswi lu muud'a gisala wu mfum'abanganga-Nzaama. ⁴⁸Yesu lo gazolo bunu, lugafudulu tswi lunu, gabaleele ni numaya we mambese we midi nga gwi ni meme yigele mwibi. ⁴⁹Me yigala aya we bini mugulongo ndag'a Nzaama hoso daanga, lo nusala kama. Gimi lo ndaga-Nzaama yimagugu. ⁵⁰Babosogo lu bamudini. ⁵¹Lubageme mwana-bagala wumoso wumulaba we luputu lu toso; ⁵²Lugadini buguulu. ⁵³Badwala Yesu gugele bamfumu ba banganga-Nzaama we basonogo we bambudu ba lubundu. ⁵⁴Piele lugamuleber tii mu kebe ga nzo yi mfum'a banganga-Nzaama, gabwanza we baada bagisala wuwoda mbaa. ⁵⁵Bamfumu babanganga-Nzaama basaga pana yi gumuzwelene, si lo basa yimono; ⁵⁶Bavulu baleda bimbangi bi bupal si lo bigugagana. ⁵⁷Baada bamoso lubawugu kobo lubamudonene mapana ni. ⁵⁸Ngina bubu nzo-Nzaama yiyi, ngini bisa yiduungu mu mafugu madede. ⁵⁹Si ndebune lo bawisagana. ⁶⁰Mfum'a banganga-Nzaama lugabisa wufulu Yesu ni lo wufudulu si ndaga? ki bayagufunene? ⁶¹Yesu lo gafudulu si gimi. Mfum'a banganga-Nzaama lugabisa muwufulu ni wugele Klistu, mwana-Nzaama wu lusagumunu? ⁶²Yesu ni: E. Bunwini mono mwana-muudu mu madudu mumbim'a Nzaama; gini yafudugu mu madudu. ⁶³Mfum'u wu banganga-Nzaama lugamana paaga milele miana ni ki se dusegene bambangi? ⁶⁴Nuwugu masawala, ki numamono? ⁶⁵Babosogo ni bugayafa kaga. ⁶⁶Lugele Piele gu bana-lupangu, muuda-gisala mu mukaada wumoso wu mfum'abanganga-Nzaama lugayi; ⁶⁷lugamono Piele wuwoda Piele mbaa, wutu mudala, wutumuleele ni nze se buwugele we Yesu; ⁶⁸Lugananga ni yimuyabaga gwama, loiyiyaba ki wuyadodo; lugayagala ya mbele nsusu lugagogolo. ⁶⁹Muuda-gisala wu mukaada wumono Piele galele baada ni wu se bu gagele mu kebe ga baada baana; lugananga gwana. ⁷⁰Gungoyo baada

lubabisa lele Piele ni nze bu wugele mu gibugu gi baada bana, wugele mungalili.⁷¹Nde lunu Piele lugalusu gulala Nzaama: Gu musomo me iyabaga gwama muudu wunu.⁷²Nsusu wumagogolo mbala yi yolo, Piele wumawibigi bu mulele Mfumu bu bu wini nanga me mbala dede yana nsusu lo yana gugogolo; Piele lugabulusu gudili we kiene.

Chapter 15

¹Mu gipwili bamfumu ba banganga-Nzaama we bambudu ba lubundu we basonogo lubawanagana. Gungoyo lubadwala Yesu guge Pilada, bamuganga misingi. ²Pilada lugamuwufulu: Wugele mfum'a bayudu? Yesu ni: "Nze wumadodo." ³Bamfumu babanganga-Nzaama bamufunu mapaana mavulu. ⁴Pilada lu gabisa muwufulu: Lo wuyafudulu si gimi? Dala, mapana makwe baya gufunene? ⁵Yesu lo gafudulu si gimi, Pilada gamono guwibigeene. ⁶Mu hoso fedi badusa mud'abololo wumoso wunu wuloma baada. ⁷Gugele we mud'abololo kumaana Barabas we bambayi baana bazwe muudu. ⁸Bunu baada bavulu bayaloma Pilada nga bugele gifu gibi. ⁹Pilada lugabalele: Numazolo yinudusene mfumu wu bayudu? ¹⁰Bu gayabeene ni bamufunu mutul'a musogo. ¹¹Si bamfumu ba banganga-Nzaama lu bapusu baada ni Pilada gabaduseene Balabasi. ¹²Pilada ni: Kidi ki guge wunu wu bayademene mfum-abayudu? ¹³Muzwe. ¹⁴Pilada ni ki gamagidi? lubabisa baadaga: "Musi ya kulusu". ¹⁵Pilada mu gubawa kiesi lugabaweseleene Balabasi. Gungoyo lugabululu Yesu fimbu ni bamuzwe. ¹⁶Basuda lubadwala Yesu mu kebe ganzo, lubademene basuda babi babosogo. ¹⁷Lubavadasa yesu gazaga gamoso gabenge, lubamusi pu yinganga yat'a mudwe. ¹⁸Gungoyo bamuwaya mbodo; mbod mfum'abayudu! ¹⁹Lubamubula fimbu mu mudwe, bamulogodeene made, bafugama ya mili minde. ²⁰Lubamuseya-seya, lubamudogolo gazaga gabenge, lubamufudelene milele miana, lubamudwala ya nzie mu gumuzwa ya kulusu. ²¹Lubawe Simoni wu Sirene gidan/Alexandre we Rufus mu gusene kulusu mu gingolo-ngolo, gadugu gu manguunu. ²²Lubadwala Yesu gu gihene gibademene: "Golgotha" mbangudulu gihene gi gigwili gi mudwe. ²³Lubamuwe vinu lubagoso we mweme wu myrrhe si lo ganwi. ²⁴Lubamusi ya kulusu, lubagabagana milele minde. ²⁵Gugele mu daanga lu va mu gipwili. ²⁶Gibwili gi banganga-Nzaama we basonogo bamuseya ni nze wuwusuluga bagwene. ²⁷Bisono bilesa mapana mabamuzwelene: Mfum'abayudu. ²⁸Bagomo ya kulusu bibi bolo we Yesu, wumoso gu gogo lugimaya, wumoso gu gogo lugidada; nde bunu mabasonogo lumaguugu. ²⁹Baada badiga nzili bay'a muduga we guniege mudwe, badodo ni: Nze wu bubuluga nzo we guyidungu mu mafugu madede ³⁰..... ³¹Bamfumu babanganga-Nzaama bamuseya, badoda ni gabigisa bagwene, lo gamafana gulubigisi ndege? ³²Wesele Klistu, mfum'a Isaledi gagulumugu lulu ya kulusu dumumono, dugwigili. ³³Mu midi pibi luyibwi mu tsi yiyosogo mu daanga lu dede lu gingwese. ³⁴Mu daanga lu dede lu gingwese Yesu lugawaba mu ndaga yingolo: Eloi, Eloi, lama sabachthani? mbangudulu ni: Nzaam'ame, Nzaam'ame, mutul'aki umangwesele? ³⁵Bamoso bagele yana bawugu guwabaga gu Yesu badodo ni dalana wudemene Elia. ³⁶Muudu wumoso mu kebe gabiwi lugagie tini gayululu vini lungene mu ginuga niganwisi Yesu, lugamusi gugono, gasene gu nsong'a mudi. ³⁷Si Yesu lugawabaga ngolo tsili, lugafi. ³⁸Mulele wu nzo-Nzaama luwupagaga bidini biolo duugu gu tala tii gu baana. ³⁹Muudu wudala bologo gamono ni Yesu wumasele mono; ⁴⁰Bakaada baba Madiyi wu Magadala, Madiyi, maan'a Jagi we Salome, bagele badala gandanda. ⁴¹Bakaada bana ba musalasa we gumulaba lu gagele gu Ngali. ⁴²Mu gingwese bagele muguyilamana gu mutula fedi lusaba, ⁴³(conseiller)..... wumoso kum'ana Yozefi, mwisi Adimate, lugayalomo luudu lu Yesu mutula gwazigi; ⁴⁴Pilada, lugawufulu muudu wudala bologo ni wufi? nde E. ⁴⁵Pilada lugawugu muud'ana lugaleede ludu lu Yesu gugele Yozefi mugwa zigi ya malumu mande magasumu. ⁴⁶Ya mbele basi mudoyo wuwunene. ⁴⁷Madiyi wu Mgadala we Madiyi maan,a Yose bagele badala gu bamuziga.

Chapter 16

¹Ludigi bufugu bu saba Madiyi wu Magadala we Madiyi maana Jagi we Salome lubasumu maasa mansungu basa ya malumu ma Yesu. ²Bufugu butomo bagie gu malumu ³Lubasololo bi-a-bi: Na wadudogoleene mudoyo wunene ya mbel'a malumu? ⁴Lubazangana misi bamono ni mudoyo wunene badogolo. ⁵Lubawingini gu malumu bamono muudu we milele mimpembi wubwanzana, bi lubawugu bomo. ⁶Lugabalele ni guwugu bomo lowo, nuyasaga Yesu wubasi ya kulusu, wufudumugu; dalana ya gagele. ⁷Nwabaleele balongogo we Piele ni wudedegene gu Ngalili, nwamubaga gu Ngalili nga bu gadodo. ⁸Bawugu bomo lubadini, lo baleele si muudu. ⁹Yesu gafudumugu mu gipwili, gamonogo tomo guge Madiyi wugaduusu mihungu mifa nsambwadi. ¹⁰Lugadwala paana guge balongogo baana bagele mu kiene badila. ¹¹Lubawugu ni Yesu wufudumugu, wumumono, si lo bamugwigili. ¹²Gungoyo lugadugeene balongogo bolo mu nzil'a bulu. ¹³Lubayafudugu mu gudeleene bana bakono gugwigili. ¹⁴Gungoyo lugayadugene bana badiaya, bagele gum'a moso; lugabawele mutul'a midimi mibi mibbwidi we gukoono lugwigili. ¹⁵Ndawene mu tsi yiyosogo nulonmgo ndaga-Nzaama. ¹⁶Wunu wini gwigili, wini bodamana, bu gini hulugu; wunu wini nanga bu bini musamasa. ¹⁷Dalaana bipa bini mono bana bini gwigili: bini yidaga mihungu mifa, bini dodaga mandaga mafini; ¹⁸bini gamaga bangongono, lo bini fa ni banwa ndigili, bini saaga bakaasa miogo; bakaasa bazuna. ¹⁹Mfumu lugamenese gubaleele, lugabanaga gu tala, wubwanzana ya gogo lugidada lu Nzaama. ²⁰Lubagie mu gulongo mu tsi yiyosogo. Mfumu gasalaga we biwi, gagumunaga ndaga-Nzaama mu bipa bini biya balaba.

Luke

Chapter 1

¹Baada bavulu bamege gusonogo mapaana mana madigi mukebe gabisi. ²Bamasonogo ndebunu buduwugu gugele bana bamamono gu misi duugu mu daanga lunu, bana baya-mwanga ndaga-Nzaama. ³Ndelunu meeme se iyamamono ni yigusonogeene nze mwana-meeme wu luzolo, Theophile, ⁴mutulu wuya-beene pima-pimi mapaana mayimagodololo meeme bumadigi duugu mu luyanaga. ⁵Mu daanga lugele Elodi mfumu wu Yudeye, gugele ande nganga-Nzaama wumoso, kuu-maana Zakaliyi, mugesana Elisabeth, ⁶mu gigaana gi Aloni, mbudabanganga-Nzaama bagele banunu, ⁷asi mwana lowo gabiwi, asi bamonoga baada bapimi gu misi mi Nzaama. ⁸Ngabugele gifu gibanganga-Nzaama, ⁹lu-basoolo Zakaliyi mu gufufu bidi mu bufugu bunu mu kebe ganzo-Nzaama, ¹⁰baada bamoso bagele basaama yanzie. ¹¹Wanzio wu Nzaama lugaya muduugeene mu googo lugidada ya mese ma gimeenge ni: ¹²Guwugu boomo lowo, yitwagudwaleene paana yipimi, muge-saaga Elisabeth gagubudune mwana-bagala, wini muwa kumu Yowani. ¹³Ginaga gagele wudegeda mu boomo. ¹⁴Gini guwa kiesi givulu, mutulu gini gala muuda-gisala gi Nzaama munene, baada babosogo bini mono kiesi mugende, ¹⁵gini budugu wungayulu ande Muhunga-Nzaama; lowo gini sala nwa mono makobo. ¹⁶Gini ya nga tumu wu Nzaama nga bugele mubigili Eliyi, gini yagoso baana ande badaa-da babiwi, ¹⁷gini yafudulu baada ba midwe bwidi mu nzili yipimi, gini yagidili baada ba Nzaama. ¹⁸Asi Zakaliyi ni abunu paana yini yimafana gusalamana mutulu meeme ande mugesameeme dununu? ¹⁹Wanzio ni buwini mono, meeme ngwigi wanzio Gabriel, kalga gu misi mi Nzaama. ²⁰Mu miaga miwamasa, wufaya bungudu, lowo wubisa dodo tii lwini gugu paana yiyi. ²¹Baada bagele yanzie bamono guwibigeene ni Zakaliyi wumalama mu kebe ganzo-Nzaama; ²²gayaduugu luhugu, guwagala lowo, gabaleela mu bidimi. Lubayabeene ni wuwa-nagana ande wanzio. ²³Gisala lugiwi lugafu-dugu gunzwana. ²⁴Elisabeth lugade zumu, gaswama bangono basamana munzo; gadoda ni: ²⁵Nzaama wu-ngungeene kiene, wumatogolo nsono mu misi mi baada. ²⁶Mu ngona-samana, Nzaama lugadumusu wanzio Gabriel gu Nazaleti mu maana ma Ngalili, gugele mwana mukaada wumoso wukono guyaba bagala, kumaana Madiyi, ²⁷gagele ande muudu wumufula wala mu gigaana gi Davili, kuumaana Yozefi. ²⁸Gamu-we mbodo ni: Mbodo, nze wugamawugeene Nzaama kiene. ²⁹Madiyi galumono gisaga-saga ni: Kimbodo yinawa? ³⁰Wanzio gamuleele ni: Guwugu boomo lowo, Nzaama wuguwugeene kiene wudaya zumu, ³¹wubuda mwana bagala, wini muwa kumu Yesu, gini gala wuwumunene, bini mudeme-naaga Mwana-Nzaama wu tala; ³²gini tsidi ya gidi gigimfumu gi Davili; ³³gini yalaaga munzo-Yagobo mvulande mvulu, gimfumu ginde lugini sala wa. ³⁴Madiyi ni: Abunu paana yini yimafana gusalamana ni meeme lowo ngiaba bagala? ³⁵Wanzio ni: Muhunga-Nzaama wigi ande nze, mungolo yi Nzaama gwasalamana. Mwa-na wunu gini gala Mwana-Nzaama. ³⁶Daala pangaaga Elisabeth, wude zumu lu-ginunu, loolo bangono basamana. ³⁷Gugele Nzaama lowo gwigili ande gimi gipasi. ³⁸Ma-diyi ni: Meeme ngwigi muudaana wu gisala wu mukaada; gusalamana ndebunu! Wanzio luga-musisi. ³⁹Mbal'moso Madiyi lugagie tini gu misele gu vili lumoso lu Yudu, ⁴⁰tii munzo-Zakaliyi, lu-gawe Elisabeth mbodo. ⁴¹Elisabeth lugawu-gu mbodo

yini, mbal'moso mwana luganiga-gana mu zumu, lugayulu Muhunga-Nzaama.⁴²Gabadaga ni: Sagamaga mu kebe gabakaa-da babosogo, mbenge yi zumu lunze yisaga-maga. ⁴³Abunu nze maana Mfuma-meeme wumafana gwatala meeme? ⁴⁴Ndelunu luyi- mawugu mbodo yinze mwana sagamaniga-gana mu kiesi mu kebe gazumu lumeeme. ⁴⁵Kiesi gugele wunu wumawugu mapaana ma Nzaama mabatumuleele, wumagwigili. Bumini salamana. ⁴⁶Madiyi ni: Moonameeme wulumusu Nzaa-ma, ⁴⁷muhunga-meeme wumono kiesi gi Nzaama, Mfumameeme,⁴⁸ mutulu gamadala muudaana-gisala wu mukaada mu disi lupimi. Duugu loolo, baada babosogo mu gisi bini temenenaaga makiese, ⁴⁹magamasala Nzaama wu tala mamadigi bunene. Kuumaana yigele yi musantu,⁵⁰Kiene yinde yenega yatala baada bana bamudiniga boomo. ⁵¹Gaseleene ngolo yi googo lwana, gamanapasa banga-lusigisi. ⁵²Gamanabwisi bamfumu balumona banga-ngolo, ganabasa bana balugumuna. ⁵³Gama-disi bana bagele nzala, lubayugudu; gamana bwisi bamvama. ⁵⁴Gayasalasa Isaleele, muudaana wu gisala, gamuwugeene kiene, ⁵⁵nga bugaleele baka-aga babisi duugu Abalayama tii badigili baana babosogo. ⁵⁶Madiyi gagele bangoono badede gunzo-Elisabeth ⁵⁷tii gunu gubudugu mwana. ⁵⁸Bapanga ande bambayi baana lubawugu bamono kiesi givulu mu paana yipimi yimuseleene Nzaama. ⁵⁹Mu bufugu bunana lubayi mugwayadigi mwana, bamudemena Zakaliyi, ⁶⁰asi muge-saana ni kuumaana "Yowani"; ⁶¹biwi ni mu gigaana ginze Yowani nawa? ⁶²Lubawufula gidaana kuumu mu bidimi. ⁶³Zakaliyi lugaloomo lubayi, lugasonogo ni: "kuumaana Yowani". Bamono guwibigeene. ⁶⁴Mbal'moso lugabulusu gudodo, lugalumu-su Nzaama. ⁶⁵Baada babosogo bandaama yini ande mu mabulu ma Yudeye bagele mu boomo, lubawuga paana yini. ⁶⁶Baswega mu midimi ni nawa gini gala mwana wunu wu-masa Nzaama googo?⁶⁷Zakaliyi wuyulu Muhuna-Nzaama lugabigili ni: ⁶⁸Gasagamaga Mfumu Nzaama wu Isa-leele wumayadala baada baana ande guba-guulu. ⁶⁹Wutududumusu Muhulusu munga-ngolo munzo-muudaana-gisala Davili, ⁷⁰Nga budo-do mibigili mikulu ni: ⁷¹Muhulusu gadulugu-la gumioogo mi bamenge!⁷²Ndelunu gayalese kiene yinde duugu bakaaga babisi, gayawibigi guwisagana gwana ande biwi. ⁷³Labeene lusilu lugasi ande kagaabisi Abalayama, ⁷⁴ni bugini duguulu gumioogo mi bamenge babisi, dumuseleene gukono boomo, ⁷⁵mutulu dugidigi baada bapimi daanga lulwosogo gu misi minde. ⁷⁶Nze mwanameeme wini gala mubigili wu Nzaama wu taala, wini digaaga ya misi mi Nzaama mu guyidigi nzili yinde ⁷⁷mu gulese baada ni gayaya mu gubahulusu ande guwu-lulu masumu mabiwi. ⁷⁸Nzaama wubisi gigi munga-kiene ande munga-luzolo, gini dudumusu mooso wunu wini dulesaaga nzili yigulaba ⁷⁹nga bwiggi daanga gu tala mugudusu muwangala baada bagele misi pibi ande mu pibi yi lufa; badogolo boomo mu midimi, badigi mu dulu-dulu. ⁸⁰Mwana gagele wugula mu luudu, Muhu-nga-Nzaama se wugele wuyela. Gagala ndege mu tsege tii gugaya monogo ya misi mi baada ba Isaleele.

Chapter 2

¹Mu daanga lunu Kaisala gadusu musigi ni muudu muwosogo galusonogoso. ²Wugele mfumu gu Siriyi Quirinius; ³Muudu-muudu genalusonogoso gu bulu lwana lugisini. ⁴Yozefi ande Madiyi bagie gu Bedeleme, bulu lu mfumu Davili gu ndaama Yudu, baduugu gu Nazaledi gu ndaama Ngalili; bagele mu gigana gi mfumu Davili, ⁵mugesaaana gagele ande zumu. ⁶Lubagele gunu mwana wutomo wu bagala lu gabudugu; ⁷Madiyi lugamudimi milele, luga-musi mu gimi gibadisine mameme mu guko-no gu gihene mu nzo yi banzenzi. ⁸Gugele se ande baada bana bansasga mameeme mu nsege ⁹lubamono mugiema-Nzaama, lubawugu boomo buvulu. ¹⁰Asi wanzio wu Nzaama lugabaleele ni: Gu-wugu boomo lowo, ngwigi ande paana yi pimi yiwaya muudu muwosogo kiesi. ¹¹Mwana wu bagala wumoso wubudugu gu bulu lu mfumu Davili, gagele Klisto, Mfumu wini hulusu baa-da. ¹²Dalaana gidimi mu gumuyabeene: Nwini mono mwana mu kebe gadindi luba-koomo bamudimi milele. ¹³Mbal moso gibwili gi bawanzio lugiyi mu gulumusu Nzaama badoda ni: ¹⁴Lugugu gugele nzaama gu tala, dulu-dulu mu tsini gugele baada bagagumunuga. ¹⁵Bawanzio lubafudugu, badisi-mameme lu badodo ni twenana gu Bedeleme twadala paana yi yimabwa, yitudulese Nzaama. ¹⁶Lubagie tini, bamono Yozefi ande Madiyi ande mwana mu dindi mu diaya mameme. ¹⁷Lubamono mwana lubade paana yini yiba-leele wanzio mutula mwana wunu, ¹⁸Baada babosogo bawugu paana yini bamono guwi-bigeene. ¹⁹Madiyi gaswega mapana mana mamosogo gu mudimi. ²⁰Badisi-bambisi lubafudugu, balumusu Nzaama mu mana mamosogo mabamono we mabawugu. ²¹Luduulu bufugu buguwugu mwana, bamuwe kumu Yesu, kumu yisala dodo wanzio. ²²Lugugu mafugu maguwululu midimi, luba-badwala mwana gu nzo-Nzaama gu Yelusale-mi, labene misigi mi Mose, Yozefi ande Madiyi lubalese gugele Nzaama; ²³nga bu basonogo mu Mugaana-Nzaama ni mwana-bagala mu-wosogo gagele wu Nzaama, ²⁴ndebunu se balede bambembi bolo ande mayembi moolo nga magaba. ²⁵Gugele ande muudu wumoso gu Yelusa-lemi kumana Simioni, gagele wu lugwigili ande wungafana gu misi mi Nzaama, gazila nzaama gadogolo kiene mu Isalele, gagele wungayulu ande Muhunga-Nzaama. ²⁶Bu-gayabeene ni nde mugufa tomo gini mono Klisto. ²⁷Muhunga-Nzaama luwumupusu gu nzo-Nzaama mu gugugusu Ndaga-Nzaama; ²⁸Lugamuseene ya miogo, lugamusagamana ²⁹Gadodo ni Nzaama, mapaana mawukenese mamagugu, wesele muudaaga wu gisala gafi mu dulu-dulu. ³⁰Misi mimeeme mimamono Muhulusi ³¹wuwusolo mutula baada babosogo ³²Gagele mooso wu baada babosogo ande lugugu lubaana baaga ba Isalele. ³³Gidaana ande maana bamona kiesi mu mapaana madoda baada mutula nde. ³⁴Simioni lugabasagamana lugaleele maana Madiyi ni dala mwana wini bwisi ande guni-misi baada bavulu mu Isalele, gagele gidimi gi Ndaaga-nde yini nangaka baada. ³⁵Nde-bunu manungu ma baada bumini monogo; nzege buwini lwala mu mudimi nga mbeese. ³⁶Gugele ande mukaada wumoso wubigila, kumana Ana, wufileene mudimi, mwana Fanwele, gagele mitsia nsambwadi mu wala; ³⁷Lo gakonosa mu gusama mu nzo-Nzaama, gaselene Nzaama pibi ande moso ande gugini gudua mutulu bisaama. ³⁸Daanga ndelunu Ana se lugayaduulu mu gusaama ande gumo-go ande Yesu mutulu Nzaama gahulusu Yelu-salemi. ³⁹Lubasele mamosogo mana malomoga misigi, Yozefi ande Madiyi lubafudugu gu Nazaleti mu mana ma Ngalili. ⁴⁰Mwana gagula ande ndungu ande ngolo. Nzaama gagele wumusagamana. ⁴¹Gidaana ande maana bawena gu Yelusa-lemi hoso mvulu mu daanga lu fedu lu pagi; ⁴²lugagagusu mitsia guma-miolo lubagie gu Yelusalemi nga bugele gifu gibliwi. ⁴³Gisi mu gwa fudugu, mwana wusala gidaana ande maana lo bayayabeene, ⁴⁴banunga ni gagele ande baada bambana mu nzili yi bawena. ⁴⁵Bamusege bufugu bu mutsini lowo gasala monogo; lubafudugu gu Yelusalemi. ⁴⁶Baya-mumono mu bufugu bu dede mu kebe ga nzo-Nzaama ande balongi ba bayudu bamoga. ⁴⁷Baada babosogo bana bamuwigila bamona guwibigene mu mamvudu mande. ⁴⁸Gidaana ande maana bamono guwibigene guvulu; maana ni mwana mu tulaki wutuduwa pasi yiyosogo yiyi? Dugusege daanga luleye; ⁴⁹nde ni ki nuyatsegeene? Nuyabaga ni mee-me yimafedi gugala mu kebe ga nzo yi Dawa? ⁵⁰Lowo bayabeene ki gabaleele. Gungoyo lugafudugu gu Nazaledi mu lemvu lulwosogo. ⁵¹Maana gaswega bimi bini bibiosogo gu mudimi. ⁵²Yesu gagula ande ndungu ande luzidi ande kiene yi baada. Nzaama ande baada babosogo bubamuzola.

Chapter 3

¹Mu mvulu yi guuma-daana yi gimfumu gi Kayisala Tibeke, yana Poso Pilada mfumu wu Yudeye, Elodo mfumu wu Ngalili, yayaana Fidipo, mfumu wu Yitulu ande Trachonite, Lisania, mfumu wu Alabileene. ²Ana ande Kayifi bamfumu-babanganga-Nzaama; Nzaama lugaleele Yowani mwana Zagaliyi mu nsege. ³Gayalonga mu mabulu ma ndaama-nzele wu Yodani ni baada babolomono midimi, baboda-mana, bawesele masumu; ⁴nga busonogo mubigili Yesaya ni: Yini ndaga yini badagaaga mu kebe ga nsege ni: Yidigaa-na nzili yi Mfumu, sungigaana dumanzili dun-de. ⁵Muwana buwini ziamana, misele mimiosogo bumini silimigi, makonda-kondo bumini sungamana, mzwingi bumini zigamana. ⁶Nzaama bugini hulusu baada babosogo. ⁷Galeela bana bawiya mu gubodamana ni: Dalaana bini bambisi baba, na wunuleele ni nwadini kobo yi Nzaama? ⁸Salaana mapaana mana mayalese ni gumu-ndaga nubolomono midimi mibini, asi nukono gunungeene Abalayama kagabini; loolo Nzaa-ma wumafana gugidili midoyo mimi bana ba Abalayama. ⁹Nzaama wusene gipanga gagiese midu gu migasi; mudi wunu wuyakono gubudu mbenge yipimi, gayugiese, gawusi gu mbaa. ¹⁰Baada ni: Dugidi kiwi? ¹¹Yesu ni: Wunu wugenze bikudu biolo, gimoso gawe wunu wumakono gikudu, wunu se wigi ande madia gagabeene wunu wigi nzala. ¹²Bafudusu-paga se lubayi mu gubodamana; biwi ni: Longi, dugidi kiwi? ¹³Yowani ni: Guloomo muudu nzimi lowo yatala yini yi banudumu. ¹⁴Basuda se lubamuwufulu ni: Asi bisi? Nde ni: Guwolo muudu nzimi mu gingolongolo lowo, gumudoneene paana lowo mutula nzimi; bini nudele yini yibanufuduga. ¹⁵Ginaga baada bazila guyabeene ni Yowani gagele Klisto, ¹⁶nde lugabaleele ni; Meeme iyanubodogo mu maja, wunu wumandigi mee-me mu ngolo wiya, gini nubodogo mu Muhu-nga-Nzaama ande mbaa. Meeme nkudu lowo yimafana gugudulululu masabadi mande. ¹⁷Wusene muyungulu gayungulu mbengaa-na yigamadwa, gaswege mbenge, bipwisi gasi gu mbaa yikono guzimigigaaga. ¹⁸Ndebunu Yowani gabasiamasa mu malongi mande. ¹⁹Asi Elodi mu gubuyi gugasala, Yowani lugamuyama; mutulu bugadigisi: gawolo yayana Fidipo mugesese kuumu Elodiasa. ²⁰Lugasi Yowani mu bologo. ²¹Yesu bugaya bodamana nga baada babo-sogo; lugasaama Nzaama tala luyizibigi, ndaga luyiduugu tii yata mudwe wu Yesu nga yembi ni: ²²Nze wigi Mwana-meeme wuyizolo; ngwigi kiesi mugele nze. ²³Yesu gabulusu gisala ande mitsa gidese gi maguumadede, nga banunga baada ni gagele mwana Yozefi, mwana Eliyi, ²⁴mwana Mata-ta, wubudu Leviyi, mwana Melegi, mwana Yanayi, mwana Yozefi, mwana wubudu Matatiasa, mwana wubudu Amoso, wubudu Nawumu, mwana wubudu Esiliyi, mwana wubudu Nagaya, ²⁶mwana wubudu Maada, mwana wubudu Matatiasa, wubudu Semeye, mwana wubudu Yozege, mwana wubudu Yodo, ²⁷mwana wubudu Yowanana, mwana wubudu Leese, mwana wubudu Zolobabeele, mwana wubudu Saladiele, mwana wubudu Neliyi, ²⁸wubudu Melege, mwana wubudu Adiyi, mwana wubudu Kosama, mwana wubudu Elemadama, mwana wubudu Ele, ²⁹mwana wubudu Yesu, mwana wubudu Eliyezele, mwana wubudu Yolimi, mwana wubudu Matata, mwana wubudu Levi, ³⁰mwana wubudu Simiono, mwana wubudu Yudu, mwana wubudu Yozefi, mwana wubudu Yonama, mwana wubudu Eliyagimi, ³¹mwana wubudu Meleye, wubudu Mene, wubudu Matata, mwana Nadana, mwana wubudu Davili, ³²mwana Yisaya, mwana Yobede, mwana Bowaza, mwana Solomono, mwana Nasono ³³mwana Aminadaba, mwana Adimini, mwana Adini, mwana Hezelono, mwana Peleze, mwana Yudu, ³⁴mwana Yogobo, mwana Yisagi, mwana Abalayama, mwana Deelee, mwana Nawolo, ³⁵mwana Selugu, mwana Lagawu, mwana Pelege, mwana Yebele, mwana Saala, ³⁶mwana Gayanama, mwana Alafasada, mwana Seme, mwana Nowo, mwana Lamege, ³⁷mwana Madusala, mwana Enogo, mwana Yaleda, mwana Maleyele, mwana Gayanama, ³⁸mwana Enoso, mwana Sedi, mwana Adama, mwana-Nzaama.

Chapter 4

¹Yesu lugaduugu gu nzele wu Yodani, gagele wuyulu Muhunga-Nzaama, Muhungu wunu luwumudwala mu nsege yi zele ande zeze. ²Gagele nzala mafugu maguumana; gungoyo nzala luyimu-geme. Gwindegunu guyamumege Sadana. ³Gamuleele ni: "Ni wigi mwana-Nzaama gidili mudoyo wuwu lumpa wudi." ⁴Yesu ni: "Baso-nogo ni: "Moonamuudu lowo wigi peelee mutu-lu madia." ⁵Sadana lugamudwala yato musele, gamule-se bimfumu bigisi gigi ande bimbvama bibio-sogo, ⁶gamuleele ni bibiosogo biwumamono bigi bimeeme; ⁷ni wumafugamana ya misi mimeeme, buyiguwaya bibiosogo. ⁸Yesu ni: "Basonogo ni: "Wini saama Nzaama peelee ande gumusaleene." ⁹Sadana lugabisa dwala Yesu yato musele gu Yelusalemi, gamuleele ni: ¹⁰"Lele yaya, gina-ga basonogo ni bawanzio bubini yaguyamba, ¹¹mutulu wukono gubudili saasa". ¹²Yesu ni: "Basonogo ni: "Gumumege lowo Mfumaaga Nzaama." ¹³Lugawugu ndebunu Sadana lugamudini. ¹⁴Yesu lugafudugu gu Ngalili, gabulusu gwa-longo mu manzo-ma-Nzaama; ¹⁵baada ba-bosogo bagele bamulumusa. ¹⁶Lugafudugu gu Nazaleti bulu lugansasaga, gawingini mu nzo-Nzaama nga bugele gifu giana. ¹⁷Lubawe mugaana wu mubigili Yisaya, gayazibili yabasonogo ni: ¹⁸"Ngolo yi Nzaama yigi we meeme, wukidili muudu wunu wumwanga Musomo Wupimi gugele bansukami. Gatumusu mugwa gudulu-lu baada bigi mu misingi, mu gumonoso bafi-misi, mu guhulululu bana babamwesega pasi, ¹⁹mu gulese baada daanga lwini monogoso Nzaama kiene yana." ²⁰Lugafudulu mugaana gugele muuda-gisala, lugabwanzana. Gabaleele ni: "Mapaana ma-ma mamagugu loolo mutulu bini nuyangugu meeme; ²¹baada babosogo bamudala bamu-mono gisaga-saga mu mapaana mapimi ma-gadoda, bamona guwibigeene. ²²Biwi ni: Wuwu lowo ni mwana-Yozefi? ²³Gabaleele ni: Gumusomo bunwa teleene tigi yiyi ni: "Munganga, luzunusu nzege." Bu-nwabisa ndeele ni: "Mubigili bamuguumunaa-ga ya bulu lwana." ²⁴Bunwa bisa ndeele ni: "Duseleene bisi se yaya mawusele gu Kapele-nawumu." ²⁵Iyanuleele gumundaga ni mu daanga lu mubigili Eliyi gugele ande bakaada bavulu bafileene badimi mu Isaleele, luwingini laama, Nzaama lowo gadumusu mubigili si nzo yi mufili wumoso, ²⁶kaga gu mufili wugele ya bulu bu Salepta gu ndaama-Sidoni. ²⁷Babele lebele se bagele bavulu mu daanga lu mubigili Elize, lowo si wumoso wuzunu, Namani peelee mwisi Siriyi wuzunu. ²⁸Baada babosogo bagele mu kobo lubawu-gu bunu. ²⁹Lubanimigi babosogo, bamudwa-la guto musele ni bamuzwa gu midoyo; ³⁰asi gagele gisi wuwelemege mu kebe gabiwi, lu-gabili gwana. ³¹Gagie gu Kapelenawumu gu ndaama Nga-lili, gayalongo mi bufugu bu sabbat. ³²Baada bamona guwibigeene malongi mande magele ande gimfumu. ³³Gugele ande muudu wu muhungu wufa mu kebe ga nzo-Nzaama, muudu wunu lugaba-daga ngolo ni: ³⁴"Ah! Yesu, mwisi Nazaleti, kiwi paana nze we bisi? Wumazolo guduzwa? Nze wigi musantu wumadumusu Nzaama! ³⁵Yesu ni: "Muhungu wufa, ganga goono lwaga, duugu mugele muudu wuwu! Mbal'moso muhungu luwubwisi muudu wunu mu maana, luwuduugu. ³⁶Baada bamona guwibigeene ni: Ki ndaga yini? Kigifa gi muudu wuwu? Ande mihungu mifa mimuwugune? ³⁷Gayadodo ande gimfumu? Musomo wunde luwuyalagana ndaama yini yiyosogo. ³⁸Lugagie gunzo-Simoni, maana-mugesu Simoni gagele wubela bawa lungolo, lubaloo-mo Yesu ni gamuzunusu. ³⁹Lugaleele bawa mu ndaga yi ngolo ni: Bawa duugu! Mbal'mo-so bawa luluwi, mukaada wunu luganimigi, gabulusu gulumusu Yesu. ⁴⁰Mu gingwese, baya mudwaleene bakaasa bavulu ba gifande-gifa; gabazunusa, banga-mihungu mifa bazuna; mihungu mibadaga ni: ⁴¹"Nze wigi Mwana-Nzaama!" Asi Yesu wumi-ganga goono, mutulu bumiyabeene ni gigi Mesiya. ⁴²Lutsie bwisi, Yesu lugadoogo ya bulu, luga-gie ndebuna ndege beene; asi baada bena musaga, lubayamono, lowo bazola ni gabasisi; ⁴³nde ni ngwigi ande baada bambaana bagu-longo ndaga-Nzaama mu mabulu mambaana mamanene mayatumu Nzaama. ⁴⁴Gayalonga mu manzo-ma-Nzaama ma gisi gigiosogo.

Chapter 5

¹Baada bagale bazila Yesu mu gubalongo ya smi lu muyulu wu Genezelete; ²Yesu lagamono mabwaada moolo mu kugu, lugawingini mu bwaada bu Simoni, gagele ande balobo bambaana bawulula bugondi; ³lugabulusu gulongo wungabwazana. ⁴Lugamenese gulongo, lugaleele Simoni ni: Pusaana yana, nulumu bugondi bubini yakebe gamwese; ⁵Piele ni: Longi, dulobo pimi yimutsini si gimi lowo, asi mu ndaganze, buduyaluumu. ⁶Lubaluumu, bugondi bubwi bugogo bunioma, bambisi bagele bavulu tsili, ⁷lubademene banga-bwaada buyolo mu gwabasalasa. ⁸Simoni Piele lugamono bunu lugafugamana ni: Mfumu, doogo yaya, meeme ngwigi muudamasumu; ⁹babosogo bagele mu boomo tsili mutulu bambisi bubahinagana. ¹⁰Asi Yesu ni: Guwugu boomo lowo, ndebuna buwini yalobaaga baada. ¹¹Piele ande Jagi nde Yowani lubasisi mabwada ande bambisi ya nsege, lubalebe Yesu. ¹²Ya vili lumoso, mukaasa wu lebele wumoso lugabwa ya mili mi Yesu ni: Mfumu, ni wumazolo, nzunusu. ¹³Yesu ni: E yimazolo, lugamalamana, mbal'moso lugazunu. ¹⁴Gamudumusu gugele nganga-Nzaama galeede magaba nga bubalongo Mose. ¹⁵Lugugu lunde luwena gisi gimutsini, baada bavulu bawiya mu bibwili mu gumuwugu ande guzunu mu bikaasa bibi. ¹⁶Nde gayasaama mu tsege yi zele-zele. ¹⁷Bufugu bumoso Yesu gagele wulonga, bafalisi ande balongo-misigi baduugu gu mabulu ma gisi gi Ngalili, gisi gi Yudeye ande gu Yelusalemi bagele ndeyana; bipa bi Nzaama bisalamana, baada bazuna. ¹⁸Lubayadwala gigada gimoso, asi buguwi-ngini mu nzo lowo, baada bubahinagana, ¹⁹baada bana bana lubawingisi gipoyi yatala yanga mu ndono yimoso tii yagele Yesu. ²⁰Lugamono bunu, Yesu ni: Mbayi, masumu manze mamawa. ²¹Bafalisi and balongo-misigi ni: Muudu wuwu gigi nawa mugume-nese masumu ma muudu, gamadugu Nzaama. ²²Yesu bugayabeene mamnangu mabiwi lugabawufulu ni: Gwigi gimi gitsisi mu gudodo ni: masumu maaga mamawa? Sene tanzi yaaga ndawe? ²³Asi nuyabeene ni Mwana-muudu gigi ande ngolo yiyosogo mu gisi gigi mu gumense masumu ma muudu ande gumudumu ni nimigi, ndagwaga. ²⁴Nuda-laagabunu: Mukaasa, nimigi, sene tanzi yaga, ndawe. ²⁵Mbal'moso luganimigi, gasene tanzi yana, lugagie gwana. ²⁶Babosogo bamono guwibi-geene, lubabulusu gulumusu Nzaama badoda ni: Madumamono lolo mamahinagana bunene. ²⁷Luduugu Yesu, gamono mufudusu-paga kuumana Levi, wufudusa paga, nde ni: Yandebe. ²⁸Mbal'moso luganimigi, gasisi bimi bibiosogo, lugamulebe. ²⁹Lugasele fedimunzwana, gademene bambayi baana ande baada bambaana bavulu ³⁰asi bafalisi ande balongo-misigi lubawufulu balongogo ba Yesu ni: Mutulakiwi nuyadia ande gunwa gihene gimoso ande baada bamasumu? ³¹Yesu ni: Baada bigi ngolo basaga munganga; asi bakaasa bena sagaaga munganga. ³²Meeme lowo yiwiyeene baada bapimi, asi baada bamasumu. ³³Biwi ni: Balongogo ba Yowani baginiga madia hoso daanga bagalg basaama, asi banze lowo gabiwi. ³⁴Nde ni: Numono geele mudimi ndeyana, bambayi baana bamagini gudia? ³⁵Lwini kono mudimi, ndelunu lubini gini madia ande gusaama. ³⁶Yesu lugabadeleene tigi ni: Gidene gi mulele wufini basaaga mu mulele wukulu, ni lowo gido gi mulele wunu giya giginene tsili, mulele wukulu buwupagaga tsili. ³⁷Ndebunu se basaaga mono mafini mu mambini, ni lowo mabungu makulu, ni lowo mono mamabulu mambini ni lowo mabungu, mamadiagaga; ³⁸asi bamasaaga mu mabungu ni lowo mambini mafini. ³⁹Muudu ni wunwi mono makulu gazolaaga gunwa mono mafini; gamonoga ni makulu mamadigi pimi.

Chapter 6

¹Bufugu bugele bu Sabbat, Yesu gayadigi mu ngunu yi ble yomoso. Asi balongogo baana bayavina mbenge yi ble, bayinugumuna gu miogo, bayidiaya. ²Bafalisi babamono ni: Mutulakiwi bini nuyasalabunu mapaana ma gitsini mu bufugu bubu? ³Yesu ni: Nudangaaga magasele Davili lugawugu nzala? ⁴Gasene mampa magitsini maledega banganga-Nzaama magaba mu kebe ga nzo-Nzaama, lugadi ande baada bagagelabiwi. ⁵Gabisa baleele ni: Mwana-muudu gigi se mfumu wu bufugu bu sabbat. ⁶Bufugu bumbaana bu sabbat Yesu gagele wulonga mu nzo-Nzaama yi bayudu, muudu wumoso wusiyagana gogo lugidaada lugaya-wingini; ⁷bafalisi ande balongo-misigi bagele bamuzooma ni bamugeme, badala ni bu gamuzunusa e lowo. ⁸Bugayabeene manungu mabiwi, lugademene mukaasa wunu ni: Nimigi, duugu yana yakebe ga baada. Lugagie. ⁹Yesu ni: Nundeele ni bufugu bu sabbat bwgi bu gusala mapimi e gubiyi, bu guzwa e guhulusu baada. ¹⁰Lugadigisi misi, lugaleele muudu wunu ni: Dandalala gogo, lugadandalala, lugazunu. ¹¹Babosogo bagele mu kobo basaga bamugidi kiwi, Yesu. ¹²Yesu gayasaama Nzaama pibi yimutsini guto musele; ¹³bufugu bulebe, lugasoolo balongogo guuma-boolo bagademene ni: Batumu. ¹⁴Gugele: Simoni wugagidili Piele ande makwinaana Andele, Jagi ande makwinaana Yowani ande Filipino ande Batelemiyi; ¹⁵Madaai ande Toma ande Jagi mwana Lufe ande Simoni muuda-gingolongolo. ¹⁶Yudu, mwana Jagi ande Yudu Isikaliodo wudege Yesu. ¹⁷Yesu lugayagulumugu musele tii ya gibedi gugele balongogo baana bavulu ande bakaasa ba gifande-gifa bavulu bawiyine guzunu, ¹⁸and banga-mihungu mifa. ¹⁹Babosogo basaga gumulamana ginaga ande ngolo yimoso yiduuga mu luudu lunde yibazunusa. ²⁰Lugadele balongogo baana, gabaleele ni: Kiese gugele bini bansukami, mutulu gimfumu gi Nzaama gigi gibini! ²¹Kiesi gugele bana bigi nzala luulu, mutulu bunwini yugudu! Kiesi gule bini nuyadili luulu, mutulu bunwini sangaga! ²²Galaana mu kiesi ni batunudugu, batunu mwese pasi, batunumenge mutula kuuma-Mwana-muudu! ²³Galaana mu kiesi mutulu bwindebunu se bubamwese mibigili mikulu pasi gugele bakaaga babini; asi matabisi mabini mini gala mavulu gu tala. ²⁴Asi kiene gugele bini bamvama mutulu mutulu numono geele pimi yibini! ²⁵Kiene gugele bini nuyugudu geele mutulu nwini wugu nzala! Kiene gugele bini nuyaseye luulu, mutulu nwini gala mu kiene yi bidili mu daanga lunu. ²⁶Kiene ni baada babosogo badodone mapimi mabini, ginaga bakaaga babini badoda se ndebunu mutulu mibigili mibupala. ²⁷Asi bini nuyangugu wana: Zolaana bamenge babini, nubasalaaga mapimi. ²⁸Nusagama bana bayanuhongo, nusaameene bana bayanumwese pasi. ²⁹Ni muudu wutugubulu mbada mudama, muwe se lunu lumbaana gagubulu, ni muudu wutugulugulu gikudu, muwe se gazaga. ³⁰Gumunsungu lowo wunu wutuguloomo, wunu wutugulugulu hoso gimi gini, gumulaba lowo. ³¹Salaana mapimi manumazolo ni banusele bini se. ³²Nukazolo peelee bana banuzologa bini, mutulu bamimpani se bazologa ndebunu; asi mfunu kiwi yana? ³³Nukagabeene peelee bana banugabaganagabiwi; ³⁴nukasalaaga peelee mapimi gugele bana banusaga mapimi; mutulu baada ba masumu basalga se ndebunu. ³⁵Asi zolaana bamenge babini, nubasele mapimi, nukanungeene ni banufuduleene; nwini бага matabisi mamadigi guvulu gu tala. ³⁶Galaana banga-kiene nga bwigi Gidaabini gugele baada ba masumu. ³⁷Nukono gusaamasa baada bambaana, bini se bakono gunusaamasa; nukono gubelese baada bambaana, bini se bakono gunubelese. Nuweseleene bagwene masumu mabiwi, bini se Nzaama bugini nuweseleene. ³⁸Gabaana, Nzaama bugini nugabeene; gini yulusu maposi maposi mabini nga bunu yulusuga bini mabagwene. Nkudu bugini digigisi manusalga bini. Gini numege mu gimegeene ginumegega bini baada. ³⁹Gabadeleene tigi yimbaana ni: Gifa-misi gimafana gudwala gifa-misi gigwene mu nzili? Gabini yabwa mu zwingi? ⁴⁰Mulongogo lowo gamadigi longi waana; asi ni wumalongogo pima-pimi wumafana gumudigi. ⁴¹Mutulakiwi wuyamono gididi mu disi lu mugwene, asi lowo wuyamono mudi wigi mu disi lwaga? ⁴²Abunu wumafana guleele mugwene ni dala gididi mu disi lunze, ni lowo wuyamono mudi wugele mu disi lunzege? Wigi mupala, dogolo tomo mudi wigi mu disi lwaga, gungoyo ngawadogolo gididi mu disi lumugwene. ⁴³Mudi wupimi bawuyabaga gu mbenge yiwi, wufa se gifa gimoso; wungene wubudaaga mbenge yiye. ⁴⁴Mukefe wubudaaga malele, mugaasa wubudaaga magoono. ⁴⁵Muudu mupimi gasalga mapaana mapimi maduuguga mu mudimaana, muudu mufa se gasalga mapaana mafa maduuguga mu mudi-maana; mutulu gono lumuudu ludusuga maana magele mu kebe gamudimi. ⁴⁶Mutulakiwi nuyatemene ni: Mfumu, Mfumu, asi lowo nuyasala mayiyanuleele? ⁴⁷Nuzili yinulese muudu wumaya gugele meeme wuwuga ndaga-Nzaama wuyiselene ande kiwi gamafanagana. ⁴⁸Gigi nga muudu wumadungu nzo yatala mudoyo, luyulu maja, nzo lowo yibwi. ⁴⁹Asi wunu wumawugu, asi lowo gatuyise-leene, gamafanagana ande muudu wumaduu-ngu nzwana yatala zelee, luyulu maja, nzo yini luyibubugu gubiyi tsili.

Chapter 7

¹Yesu lugamenese gudodo lugaya wingini gu Kapelenawumu.²Mfuma-basuda wumoso mwisi Lomo, lugadumusu bambudu babayudu mu gwaalaba Yesu ³gaazunusu muudaana wugisala wugazola guvulu, gagele mugufa.

⁴Lubayamuboneene ni ndawamuzunusu, ⁵mfumaana gigi muudu mupimi tsili, wuzologa gisi gibisi, nde wududungeene nzo-Nzaama yiyi.⁶Yesu luganimigi wena, mu nzili gamono bambayi bamfumu wunu ni: Gamadodo ni: ⁷Nze kadulu gu nzo-meeme lowo yimafana guguyamba nze, sa yimakono gwiyi mege beene, dodo, ndaganze, mukaasa bu gazuna. ⁸Ngwigi ande basuda ande muuda-gisala bayidumuga munu gungugeene; ni yimadodo: Sala bubu, wumasala! Yawiyi, wumaya! Ndawe, wumagwe!⁹Yesu lugawugu ndaga yini, gamono guwibi-geene ni: Lowo yana yimasala mono geele lugwigili lugifa gigi mu kebe ga Isaleele. ¹⁰Lubafudugu gu nzo, baada bana bayabaga mukaasa wuzunu.¹¹Yesu lugagie gu vili lumoso ande balongo-go baana ande gibwili gi baada bavulu baya mulaba. ¹²lubaduulu ya nsonga-bulu bamo-no baada bavulu badwala mvumu yi mwana-bagala wumoso, gu maluumu, maana wufi-leene mudimi. ¹³Lugamono maaana kiene luyimugeme; gamuleele ni: Gudili lowo. ¹⁴Lu-gabesagana, lugageme mugoombi, lugade-mene mvumu ni: Mwana, wusugu! ¹⁵Mwana lugawusugu, lugabwanzana, lugabulusu gudo-do, Yesu lugamudimini gugele maana.¹⁶Baada babosogo bamono guwibigeene, lubabulusu gulumusu Nzaama ni dumabaga mubigili wumunene mu gisi gibisi. ¹⁷Musomo wu Yesu luwuyalagana gisi gi Yudeye gigiosogo ande mu bisi bibela-bele.¹⁸Yowani lugawugu bunu, ¹⁹lugadumusu balongogo baana boolo mu gwawufulu Yesu ni gwiggi nde wuduyazili e wumbaana wiya? ²⁰Lubagie, lubamuwufulu ndebunu.²¹Lunu Yesu gagele wuzunusa bakaasa ba gifande-gifa, wuyida mihungu mifa.

²²Gabaleele ni: Ndanwamuleele manuma-mono: bafi-misi bamona, bafi-matswi bawuga, bamvumu bawusuga mu lufa, bigada binimi-ga, babele lebele bazuna, baansukami bawuga ndaga-Nzaama. ²³Kiese gugele wunu wini kono gubwisi lugwigili lwana mugele meeme.²⁴Lufudugu baada ba Yowani Yesu gasala wufulu baada bagele yana: Bini gugele Yowani mu tsege, nuyadala kiwi? Gamudi ganigisa muhungu? Biwi ni: Lowo. ²⁵Asi kiwi? Muudu wuvada milele mitala? Bavadga milele migifa gini bigi mu manzo ma bamfumu banene ba gisi gigi. ²⁶Mubigili? Ndege ni E, wumadigi mubigili.²⁷Yowani gigi wunu wubasonogo ni: Dalaana wuyitunudumusu mu gwayidigi nzili. ²⁸Yesu ni: Lowo si wumoso wumadigi Yowani mu bunene mu gisi gigi; mu gimfumu gi Nzaama wunu wumadigi gukieyege wutumudigi nde mu bunene.²⁹Bafudusu-paga ande baada bambaaana bawugu ndaga yini bu bamugumunu Nzaama bawiya mugubodamana. ³⁰Asi balongo-misigi ande bafalisi lowo bagumunu bunu, lowo bazola gubodamana gugele Yowani.³¹Kiwi bimafanagana ande baada baloolo? ³²Gumafanagana ande baana babambeelee bamaya wanagana gihene gimoso, bana bawufula bambaana ni mutulakiwi bisi dunubulune mizigi, bini lowo nuyagini, dunubigine migungu mikiene, bini lowo nuyadili?³³Yowani Mubodogo lowo gadiaga mampa, ganwaga si gimi, bini ni: Gigi ande muhunga wufa (mufu), ³⁴Mwana-muudu wudiaya, wunwaya, bini ni: Wuzolo gudia ande gunwa gihene gimoso ande bafudusu-paga ande baada bamasumu. ³⁵Asi nduungu yi Nzaama yimonoga gugele baada bana bamuguumu-nuga.³⁶Yesu gagele wudiaya mu nzo-mufalisi wumoso wumudemene, mukaada wumoso wusala masumu lugayawingini, ³⁷ganimi-geene Yesu gungoyo, wudila, lugamuboloso mili ande nsanga, lugamugunzunu ande bamfufu baana lugamuwe besi; ³⁸gungoyo lugamugwidi maasa mansungu gagelamiwi mbwada fa.³⁹Munga-nzo yini wununga gu mudimi ni: Muudu wuwu ni gagalaaga mubigili bu gakayaba ni mukaada wuwu gigi muuda-masumu. ⁴⁰Yesu ni: Simoni, nde ni: Longi, dodo.⁴¹Yesu ni: Baada boolo bagele ande mfugu yi muudu wumoso wulefesa nzimi; wumoso ma-guuma-daana, wumbaana kama daana; asi lowo si wumoso wugele ande nzimi yigufudu. ⁴²Munga-nzimi lugabawugeene kiene, luga-baweseleene. Kinde wumafana gudigi guzolo mulefese wunu? ⁴³Simoni ni: Yimanungu ni wunu munga-nzimi yivulu. Yesu ni: Ndebunu tsili.⁴⁴Yesu lugabolomogo gugele mukaada wunu, galeele Simoni ni: Mudele mukaada wuwu, duugu lugawingini wungwaya besi, wungululu mili ande nsanga yaana, wukun-zunu ande bamfufu baana, ⁴⁶asi nze munga-nzo lowo wumapa maja maguwululu mili, lowo wumapa besi.⁴⁶Nze lowo wumatiageene maasa yata mu-dwe, asi nde wumatiageene masa yata mili. ⁴⁷Ndelunu iyaguleele ni masumu mande mavulu magasele, mu gumono luzolo luulu, lugamelese, mamawa gamiwi. Asi wunu wuba-maweseleene ndaama, gigi ande luzolo ndaa-ma.⁴⁸Lugaleele mukaada wunu ni: Masumu manze mamawa. ⁴⁹Baada bagele ya mese bamono paana yiguwibigeene ni kimuudu wuwu, wuyamenese si masumu ma baada? ⁵⁰Asi lugaleele mukaada ni: Ndawe pimi, lugwigili lwaga lutuguhulusu.

Chapter 8

¹Gungoyo Yesu gayalonga mu mabulu mama- nene ande matsisi; ²gawena ande balongogo guuma-boolo ande bakaada bagadusu mihu-ngu mifa ande bagazunusu; mu kebe gabiwi ande Madiyi wu bulu bu Magadala ³wuga-duusu mihungu mifa nsambwadi ande mugesu Chuza gapidi ga Elodi ande Suzana ande baada bambaana. ⁴Baada bagele bayulu badugu ndama ande ndama, lugade tigi ni: Muudu wumoso wum-wanga mbenge mu maana, ⁵yimoso yibwi mu kebe ganzili, banono lubayidi, yimoso baada lubayiniada; ⁶yimoso yatala midoyo, buyime-ne, asi lude mooso luyiwumu mu gukono gu puyi; ⁷yimoso luyimene nzili moso ande nganga, nganga luyimana yidimi, ⁸yimbaana ya mana mapimi luyibudu mbenge kama. Lugabadaga ni: Wunu wugenze matswi maguwugeene gawugu! ⁹Balongogo ni: Dubanganeene tigi yiyi. ¹⁰Nde ni: Bini peelee numafedi guyabeene biswama bi gimfumu gi Nzaama, bambaana gubaleele ndebuna mu matigi mutulu bakono gumono bibaya mono, bakono gubagisi biba-ya wugu. ¹¹Guyalesege ni: Mbenge yigi ndaga-Nzaama, ¹²yibwi mu nzili yigi bana bayayiwugu asi Sadana wiya yidogolo mu midimi mibiwi ni lowo baada bamahulugu. ¹³Mu midoyo gwigu bana bamawugu mu kiese gigiosogo, asi mu gukono migasi, gungoya madaanga, bama-bwa, lugwigili lubiwi lwigi ndaama. ¹⁴Yibwi mu ngaanga gwigu baada bana bama-wugu, asi bamabwa mutula biesi bigisi gigi ande gimvama ande mapasi ande minianga, ginaga lugwigili lubiwi lundene. ¹⁵Mu maana mapimi gwigu bana bamawugu, bamagama mu midimi, bamaganga mudimi, bamabudu mbenge. ¹⁶Basaaga mwinda gutsinaa toso, ni lowo gu-tsini gantini, bawusaaga yatala mese, baada bamonaaga kiesi mu kebe ganzo. ¹⁷Ginaga lowo gwigu ande gimi giswama ni gikono guya-bagana mu gisi gigi. ¹⁸Gebaana mu guwugu gubini, mutulu bini wa wunu wubege geele, bini wolo wunu wumakono; bini muwolo si gimi gigayanungu gubaga. ¹⁹Maana Yesu ande bapanga baana bazola gumumono, asi gugele pasi, baada bavulu tsili. ²⁰Lubaya mulaba ni bagusaga guna maaga ande bapanga baaga. Nde ni: ²¹Maanamee-me ande baapanga bameeme gwigu bana bawuguga ndaga-Nzaama, bayiselene. ²²Bufugu bumoso Yesu ande balongogo bawena gu simi lunzele, Yesu wuyaama. ²³Ya Kebe ganzele muhungu wungolo wubula bwada, maja mawingina; bagele mugufa. ²⁴Lubamuwufulu ni: Mfumu, buduyafa. Nde lugangeneene muhungu, luwubululugu, maja se lumalemene, guumu luguyi pwede. ²⁵Nde ni: Lugwigili lubini alunu? Mu boomo bunu ande guwibigeene bi-abiwi ni: Kinde wuwu, ande muhungu ande maja mamuwugune? ²⁶Lubabwili gu gisi gi bangelaseni ya simi lu Ngalili, ²⁷muudu wumoso munga-mihungu mifa mivulu wugalga buguulu, gayamaga gu maluumu lugaya duugeene Yesu. ²⁸Lugamono Yesu, lugaya mubwileene ya mili, gabadaga ni: ²⁹Nze Yesu, Mwana-Nzaama wu tala, kipaana nze ande meeme? Yituguboneene, gungiangigisi lowo. ³⁰Yesu ni: Kuumaaga nawa? Nde ni: Gibwili gi baada; ginaga mihungu mifa mivulu migele mu kebe gande; 31mimuboneene ni: Gudu-luumu gu zwingi lu mbawa lowo. ³²Gugele ande gibwili gi bangulu bavulu bayadiaya gu baana-musele, mihungu lumiloomo Yesu ni gamidumusu munu, ³³lugamidumusu, lumiya wingini; bangulu lubaya bwa mu nzele, lubafi. ³⁴Baada badisa bangulu lubamono bunu lubadwala paana mu mabulu mamosogo; baada lubamana yadala. ³⁵Bayabaga muudu wunu wubwanzana mukuga Yesu, wuvada pimi, bamono guwibigeene. ³⁶Baada bana bamono budigi pna yini luba-bulusu guda, ³⁷bana bawugu lubaboneene Yesu mu gusisi gisi gibiwi; bagele mu boomo. Yesu lugafudugu gwana gu simi. ³⁸Muudu wunu galoomo Yesu ni gamulebe, asi nde ni lowo, fudugu gu nzwaga, ndawada butuguhulusu Nzaama. ³⁹Lugayada gu bulu lubiwi ande bihene bibiosogo magamono mu gele Yesu. ⁴⁰Lugayafudugu gayabaga baada bavulu bamuzila, ⁴¹wumoso lugaya muduugeene, kuumana Yayilusu, gagele mfuma nzo-Nzaa-ma yi bayudu lugamubwileene yata mili ni: ⁴²Ngwigi ande mwana wu mukaada wumoso peelee wu mvulu guuma-yoolo, gigi mu gufa. ⁴³Luwena Yesu baada bagele bamuyulu, gisi mukaada wumoso wuduuga matsili mvulu guuma-yoolo, ⁴⁴lugalamana nsonga-mulele wu Yesu, mbal'moso matsili lumatswigigi. ⁴⁵Yesu ni: Naa wumandamana abuna? Piele ande baada bamoso ni: Longi, yaya baada bigi bavulu, nze ni: Naa wumandamana? ⁴⁶Nde gwigu muudu, mutulu yimawugu ngolo yima-duugu mu luudu lumeeme. ⁴⁷Mu boomo bunu, mukaada gamono ni bangiabeene, lugayabwa ya mili mi Yesu, lulu. ⁴⁸Yesu ni: Mwana, lugwigili lwaga lutuguhu-lusu; ndawe pimi. ⁴⁹Muudu wumoso lugayaleele mfuma-nzo-Nzaama, ni muwesele Longi, mwanaaga wufi. ⁵⁰Yesu ni: Guwugu boomo lowo, sa peelee mudimi, mwanaaga bu gahuluga. ⁵¹Luyadulu Yesu, gawingisi peelee mu nzo Piele ande Jagi ande Yowani ande gidaana-mwana ande maana-mwana. ⁵²Baada bagele badila, banienga. ⁵³Asi Yesu ni: Gudili lowo, mwana lowo gufa, wuyaama. Lubageme gu-museye. ⁵⁴Lugamugeme mu googo, gamudemene mu ngolo: Mwana, wusugu! ⁵⁵Lugawusugu, Yesu ni: Muwana madia. ⁵⁶Gidaana ande maana bamono guwibigeene, asi gabelelele ni: Gude-leene muudu lowo paana yiyi.

Chapter 9

¹Yesu lugagoso balongogo baana, lu gabawe luve lugudusu mihungu mifa ande guzunusu makaasa; ²gabadumusu mu gwalongo Muso-mo wu Pimi wu Gimfumu gi Nzaama ande guzunusu bakaasa. ³Gabaleele ni muudu lo gusene si gimi gimo-so si mupa, si madia, si nzimi, sene peelee mvele wumoso; ⁴mu nzo yi bini nuyamba, lemenana nde munu tii mu bufugu bu nwini dogo ⁵Ya bulu lubini nunanga, nusala bedege mili nudigi gabini. ⁶Bawena bulu lumoso-lumoso bena longo Ndaga-Nzaama ande guzunusu bakaasa ⁷Elodi lugawugu mapaana mana lo gamono ki gagidi, bamoso badoda ni wunu Yowani wu gagiese nde mudwe wumawusugu mu lufa ⁸bamoso ni babigili bakulu bamawusugu ⁹Asi nde ni Yowani me yimuzwe, wunu ki nde? gasaga gumumono. ¹⁰Luyafudugu balongogo, lubasileene Yesu muzimi, gungoyo lubagie gu Bethsaida. ¹¹Baada lubawugu, lubamulebe gwindegunu gabalonga Gimfumu gi Nzaama ande guzunu-su bakaasa. ¹²Lubwaya gingwese balongogo lubaleele Yesu Mfumu fudulu baada baba babosogo mu mabulu ma bela-bele basaga madia. ¹³Yesu ni bini beene nubadisi. Biwi ni yaya dungenzene peelee mampa madaana ande bambisi boolo. ¹⁴Gugele baada gidese gi mamili madaana. Yesu ni bambwanzana mu mandongo ma baada maguuma-daana (50). ¹⁵Lubabwanzana ndebunu babosogo. ¹⁶Yesu lugaseene mampa ande bambisi bana lugadele gu tala, lugamasagamana. Gungoyo lugamana gele, lugawe balongogo ni bamana gabeene baada babosogo. ¹⁷Lubadi, lubayu-gudu babosogo; balongogo bamana dolo bidini bini bibwaya mambugu guuma-moolo. ¹⁸Bufugu bumoso bagele basaama biwi beene balongogo ande Yesu, Yesu ni baada batemenega meeme nawa? ¹⁹Biwi ni Yowani mubodogo, bamoso ni Eli, bamoso ni wumoso mu kebe ga mibigili mikulu wumawusugu mu lufa. ²⁰Nde ni asi bini nununguga ni yigele nawa? Piele ni Klisto wu Nzaama. ²¹Yesu ni gumege guleele muudu lowo. ²²Lugabwese ni mwa-na-muudu gamafedi gumono pasi yivulu, ba-mbudu babanganga-Nzaama ande bambu-du bamoso babayudu ande balongoga misigi bubini munanga, bini muzwa, asi gungoya mafugu madede bugini wusugu mu lufa. ²³Gabaleele babosogo abu: Ni muudu wumazolo gwiyi gugele meeme gawesele mapaana maana, gaseene kulunsi lwana ngandaba; ²⁴wunu wumazola guhulusu moonono wana bugini wubilisi, asi wunu wini wubilisi mutula meeme bugini hulugu. ²⁵Mfunu kiwi muudu mu gubilisi moonande mutulu biesi bi gisi gigi gungoyo ndege gabe-be? ²⁶nde bunu wunu wini ngugu meeme ande ndaga-meeme nsono, Mwana-muudu se gini muwugu nsono bufugu bugini yafudugu mu mugieme wu Dawa ande bawanzio. ²⁷Iya-nuleele gumusomo nibaada bamosobagele yaya bubini mono gimfumu gi Nzaama, bini gala lo yana gufa. ²⁸Gungoya mafugu naana Yesu lugaya saama guto musele ande Piele ande Yowani ande Jagi ²⁹Mu kebe ga bisaama mbunzu ande milele minde lumigidigi mpembi tsili biseema guvu-lu. ³⁰Gamoga ande baada boolo gugele Eli ande Mose ³¹mu gwene gunde mu mugieme gu Yelusalemi. ³²Gudolo balongogo bana bamono mugieme wu Yesu ande baada bana bolo. ³³Mu guga-balagana gubiwi ande Yesu Piele ni Mfumu pimi dudungana manzo madede yaya: yimoso yi nze, yimoso yi Mose, yimoso yi Eli, duleme-ne gabisi yaya. ³⁴Lugadoda bunu bamono mbal'moso ma-dudu lumaya fugu Yesu; balongogo bagele mu bomo lubawusugu. ³⁵Ndaga luyidugu mu kebe ga madudu ni wunu mwana wuyisoolo, numuwugeene. ³⁶Lunu Yesu gagele ndege, balongogo bagele mu boomo lubawugu ndaga yini, balemene pwede. ³⁷Bwisi lubutse, lubagulumugu musele; baa-da bavulu bayi gugele Yesu. ³⁸Muudu wumo-so mu kebe gabaada bana lugawabaga ni Lo-ngi, ni buwumazolo, dala mwana-meeme wu bagala ndewu peelee; ³⁹hoso daanga muhu-ngu wufa wumubwisiga ngolo, wuwabaga, wudusa mafulu; ⁴⁰Yilomo balongogo banze, lo bayagugu. ⁴¹Yesu ni baada midimi mibwidi, tii ki daanga ngini galaaga ande bini mu gunusalasaaga? Yawamudwala yaya. ⁴²Lugayamudwala, mu-hungu wufa luwumubwisi ngolo tsili mu maa-na asi Yesu lugawunwanasa, lugazunusu mwana, lugamuleede gugele gidaana. ⁴³Baada babosogo lubamono guwibigene mu gumono ngolo yi Nzaama. Hoso muudu bu gazolo mana masalamana yana. ⁴⁴Yesu ni bini balongogo wigilana pimi gimi gigi: Mwa-na-muudu bubini mudege gugele bamenge; asi balongogo lowo babagisa kiwi gayaba-leele. ⁴⁵Bawuga boomo mu gumuwufulu. ⁴⁶Gisi banunga ni wugele mbudu mu kebe ga biwi; ⁴⁷Yesu bu gayabene manungu mabiwi, luganimisi mwana-mbele wumoso, lugadodo ni ⁴⁸wunu wumagumunu mwana-mbeele mu kum'ameeme, gamakumunu meeme; wunu wumakumunu meeme, gamagumunu wunu wutumusu meeme; mutulu mbeele mu kebe gabini babosogo nde wunu wugele mbudu. ⁴⁹Yowani ni Mfumu dumono muudu wuoso wudusa mihungu mifa mu kuumanze, ludutu-mungenene; ⁵⁰Yesu ni gumungenene lowo, mumengabini lowo gigi mbayabini. ⁵¹Yesu lugadumusu baada mu gwayidigi gihene gi guyama ya bulu bumoso mu maana ma Samaliyi; gisi bugayabeene ni daanga lunde lugugamaga lubesagana, gamono ni geene gu Yelusalemi. ⁵²Asi lowo bamuyamba mutulu gawena gu Yelusalemi. ⁵³Yowani ande Jagi lubawugu kobo, bazolo ni Yesu gazwe gu mbaa bulu lunu. ⁵⁴Yesu luananga mutulu gawiyene guhulu-su baada, ⁵⁵asi lowo ni mu gubazwa; ki ma-nungu mana? ⁵⁶Lubadogo yana, lubagie gu bulu lumbana. ⁵⁷Mu nzili bamono muudu wuzola gulaba Yesu bihene bibiosogo. ⁵⁸Yesu ni migenge migi ande mazwingi, banono ande mayama, asi Mwana-muudu nzo lowo gwana. ⁵⁹Lugaleele wumbana ni yawandaba. Nde ni Mfumu ngwesele tomo ngazigi gidaana meeme; ⁶⁰Yesu ni wesele bafi bazigi bafi

babiwi, asi nze ndawalongo Ndaga-Nzaama.⁶¹Wumbana se ni meeme buyigulaba, asi tomo ngawa bapanga bameeme mbodo yinsugu. ⁶²Yesu ni muudu wuyasala ngunu gadalaaga gungoyo, ni lowo, logamafana mu Gimfumu gi Nzaama.

Chapter 10

¹Yesu lugadumusu balongogo maguumu nsambwadi a boolo mu mabulu magakagwe nde mamanene ane matsisi, gabagabala boolo-boolo nde ni: ²Yongo lwigu lunene, baada bagisala batsisi; numleele munga-gisala ganubwese baada bambaana. ³Ndanwe, itunudumusu nga mameeme gugono lu batama. ⁴Guwa muudu mbodo lowo, guvada masabadi lowo, gusene ngodo lowo, si gamupa lowo. ⁵Ni numawingini mu nzo yi baada, tomo nu-baleele ni: Mbodabini! ⁶Ni muudu mupimi wigi mu kebe ganzo yini mbodo yibini yigala ande nde, ni gubwasa, mbodabini yinufudu-geene. ⁷Galaana mu nzo yibatunuyamba tii gunwini dogo; gwenaaga gisagasaga lowo. Muuda-gisala gadiaga mu gisala giana. ⁸Gudia ande gunwa ande guyaama gubini kaga mu nzo yini. ⁹Ni numawingini ya bulu, batunuyamba, diana bimi bibatunuwa. Nuzu-nusu bakaasa, nubaleele ni : Gimfumu gi Nzaama giyi bela-bele ande bini. ¹⁰Asi ni batununanga ya bulu lunu, ndaana mu bala-bala, gunzunaana mili mibini, nubale-se gubiyi gubiwi ¹¹nubaleele ni nuyabeene ni gimfumu gi Nzaama gimasala bela-bele. ¹²Iyanuleele ni bufugu bunu gubiyi gubiwi gwini digi gunu gusala baada ba Sodom. ¹³Kiene gugele nze Korazini! ande gugele nze Bethsaida! ni baada ba Tyr ande Sidono bamo-nonaaga tomo biwi bipa binumono bini, nga duugu tama babolomono midimi mibiwi, nga bavada mangodo ande gulusidi budo. ¹⁴Nde-bunu mu bufugu bu nsugu nwini saama gudi-gi biwi. ¹⁵Asi nze Kapelenawumu, wugele ya to musele, buwini gulumugu tii gu tsina-bafa. ¹⁶Wunu wutunuwugu, gamangugu meeme, wunu wutunanga, gamananga meeme, wunu wumananga meeme, gamananga wunu wutumusu meeme. ¹⁷Bayafudugu mu kiesi babosogo ni: Mfumu, ande mihungu mifa miduwugune. ¹⁸Yesu ni: Buyimona Sadana wiya gulumugu nga misie-me mi mvulu. ¹⁹Dalaana, yinuwe ngolo yi guniada bangongono ande bakudu ande ngolo yi mumenge yiyosogo; guwugu boomo lowo. ²⁰Asi nukono gumono kiesi mutulu mihungu mifa mitunuwugeene, nusangaga mutulu makuumu mabini mamawingini mu mugaana wu moono. ²¹Yesu lugamono kiesi mu kimpeve, gadodo ni: Dawa,yitugulumusu bu wumazibili baana misi, miwumakono guzibili gugele bambudu bandungu ande bambaga. Dawa, sene lugugu lwaga. ²²Dawa wupe bimi bibiosogo, asi lowo gugele ande muudu wuyaba ni Nzaama naa, Mwana- peele wuyaba, Mwana se bamuyabaga, kaga Nzaama. ²³Lugabolomogo gugele balongogo, gaba-leele mu ndungu ni: Kiesi mubimi binuma-mono! ²⁴Mutulu bamfumu ba gisi bavulu ande mibigili mivulu lowo misala mono biba-saga, lowo se basala wugu. ²⁵Mulonga-misigi wumoso wuyamege Yesu lugamuwufulu ni: Longi, kidi kiwi muguwingini mu gimfumu gi Nzaama? ²⁶Yesu kiwi baso-nogo mu mugaana-misigi? Kiwi wudangaga? ²⁷Nde ni: Wini zolaaaga Nzaamaaga mu mudimaaga wuwosogo, mu manungu maaga mamosogo, mu moonaaga wuwosogo, mu ngolo yaaga yiyosogo; wini zolaaga se pan-gaaga nga nzege beene. ²⁸Yesu ni: Wumado-do pimi; sala ndebunu. ²⁹Asi mu gulubingisi nde ni: Pangaama naa? ³⁰Yesu ni: Bufugu bumoso mu nzila-Yelusa-lemi, bibi lubamana bulu muudu wumoso wuwena gu Yeliko, bamupaga milele, bamu-wolo bimi bibiosogo, gusala bitsi ni gafi. ³¹Nganga-Nzaama wumoso lugayadigeene nde munu, lugamumono, lugademe gwana; ³²Mulevi wumoso lugademe gwana se. ³³Musamaliyi wumoso lugayamumono, kiene luyimugeme, ³⁴lugamuwululu, gamusi mwe-me, lugamuseene yata pundu gayamusisi gu lupidadi; 35galeele munganga ni sala munsa-sa, ni nzimi yimalobo, bungini yagubwese lungini yafudugu. ³⁶Yesu ni: Naa pangaana mu kebe ga baada baba badede? ³⁷Nde ni: Wunu wumuwu-geene kiene. Yesu ni: Ndawasala ndebunu nze se. ³⁸Mu nzili Yesu ande balongogo baana lubawingini ya bulu bumoso; mukaada wumoso kuumaana Malata lugabayamba. lugabululu gulaama, ³⁹pangaana Madiyi lugayabwanzana ya mili mi Yesu wulaba ndaga-Nzaama. ⁴⁰Malata lugaamono ni gisala gimahingana mu ginkugu, lugalomo Yesu ni Madiyi gamu-salasa. ⁴¹Asi Yesu ni Malata, pangaaga Madiyi gamasoolo nzili yipimi yini yimakono si muudu wumoso ni gamulugulayi. ⁴²Nze ka-mono pasi yivulu.

Chapter 11

¹Bufugu bumoso Yesu gagele wusaama; lugamenese, mulongogo waana wumoso ni: Mfumu, duloongo bisi gusaama nga buloongo Yowani balongogo baana.²Nde ni: Lunuyasaama, nudodo bubu: Dawa! kumanze yi musantu iyabagana; gimfumu ginze giyi.³Duwe madia mamaana mu bufugu buloolo; ⁴Duweseleene gubiyi gubisi, nga buduwe-selga bisi bana badusalga gubiyi; dugebe dukono gubwa mu manzili mafa.⁵Lugabisabaleele ni: Mukebe gabini ni wumoso gigi ande mbayi, wutumuduugene mu kebe gapibi ni: ⁶Nseene madia, ngwigi ande munzenzi gunzo; wuwu ni: ⁷Bisi twigi gu toso, buguzibili nzo lowo, iyanuleele ni: ⁸Si lowo gamanimigi mu gimbayi mu gumusalasa, bugini nimigi mu gumuwa bigagelabiwi mutula kiene.⁹Meeme iyanuleele ni: Lomaana, bubini nuwa, bedegaana ya mbele, bubini nuzibili, sagaana, bunwini mono. ¹⁰Mutulu wunu wumaloomo, bubini muwa, wunu wumabe-dege, bubini muzibili, wunu wumasaga, bugini mono.¹¹Nawa mukene gabini wini wa mwanaana mudoyo ni wutumuloomo bugu, ni lowo giyala ni wutumuloomo muswini? ¹²Ni lowo wutumuwu kudu ni wutumuloomo kie? ¹³Asi bini baada bamasumu ni nuwaya baana babini bimi bipimi, abunu Gidaabini gutala gikono guwa bana bayamuloomo Muhunga-Nzaama?¹⁴Yesu lugayidi muhungu wufa mukebe ga muudu wugele gingudu; lugawagala, baada babosogo bamono guwibigeene. ¹⁵Asi baada bamoso ni: Gigi ande mufu, sa gayaduusu mihungu mifa.¹⁶Baada bambaana ni gasele gipa gimaduu-gu gu tala mu gumugumunu. ¹⁷Gisi Yesu wuyabeene manungu mabiwi, lugabaleele ni: Baada ba gisi gimoso ni banwana bi-abi, gisi gini ginsuguga mu gugabalagana; manzo bu mabubuguga.¹⁸Ni Sadana wunwana ande baada baana, abunu gayidi mihungu mifa mindege, ¹⁹bini ni meeme ngwigi ande Belzebul (mufu), abunu si balongogo bameene bayasala bipi? ²⁰Ni meeme iyasala mu ngolo yi Nzaama, gimi ndegini giyalese ni Gimfumu gi Nzaama gigi mu kebe gabini.²¹Ni muudu wumadigi ngolo, gigi ande mada maana wugeba nzwana pima-pimi, nzo yini yigi pimi; ²²asi wunu wutumudigi mu ngolo ni wutwamuwineene, wutumuwolo bimi bibiosogo, gamana bigaaba gugele baada. ²³Ni muudu lowo gigi giamba ande meeme, lowo gigi wumeeme, wunu wukono gugo-saaga gigi gapasa.²⁴Muhungu wufa ni wumaduugu mugele muudu, wusagaga gufudugu guwuduugu; ²⁵ni wumayabaga nzo yini bwasa, bayigomo, ²⁶wena saga mihungu mimbaana nsambwa-di, lumiya wingini, muudu wunu gagidiga muhigabiwi; masumu magala mavulu gudigi mana matomo.²⁷Yesu gagele wulonga, asi mukaada wumoso lugabadaga mu kebe gabaada bagele yana ni: Kiesi gugele mukaada wunu wugunwisi, kiesi se gugele mabele mana. ²⁸Yesu ni: Bunu lowo, kiesi gugele baada bayawugu ndaga-Nzaama ande guylaba!²⁹Ginaga baada bawiya bavulu tsili nde ni: Baada baba bigi bafa, bayazolo bamono gipa; gisi lowo gugala gipa gimbaana nga gini gisele Yono ya misi mibisi Ninive. ³⁰Ndebunu se Mwana-muudu gini mono gugele baada baba.³¹Mu bufugu bu nsugu, mfumu wu mukaada wini duugu gu ndaama Saba, gini ya saga nduungu gugele Salomono, dalaana yaya wumadigi Salomono.³²Bufugu bunu bisi Ninive bubini nimigeene baada baba bubini mubelese, mutulu biwi bolomono midimi mu malongi ma Yono; yaya wigi wunu wumadigi Yono.³³Mwindi lowo bawusaaga gu tsina gantini, asi bawusaaga yatala mese, wulema nzo yimutsini. ³⁴Misi migi mwindi wu luudu lwaga, ni migi mimoono, luudu se lwigi pimi, asi ni migi mikaasa, luudu se lwigi lukaasa, lwigi mu pibi. ³⁵Gebe mwindi wunze wukono gugidigi pibi. ³⁶Ni luudu lwaga lulwosogo lwigi mu mooso, pibi lowo yini gubwisi, nga mwindi wuyaleme.³⁷Yesu gagele wulonga, mufalisi wumoso lugaya mudemene ni gadia gunzwana, ³⁸asi gamono guwibigeene ni lowo gawululu miogo.³⁹Asi Mfumu ni: Bini bafalisi nuwululuga magoobo ande maloongo yanzie peelee, gisi mu kebe nuyulu bupala ande mapaana mafa. ⁴⁰Bazobo baba! Nzaama wunu wusele nzie, lowo gasele kebe? ⁴¹Nugabeene bansukami bini bigi mu kebe ga magoobo ande maloo-ngo mabini, masumu mabini bumini wa.⁴²Kiene gugele bini bafalisi! Nuwaga Nzaama gidini gu guumu gi bididi ande gi mimboyi, asi numuzolaaga gabini Nzaama;⁴³Kiene gugele bini! Nuzologa bidi bigilungu-nu mu mambese ande mu manzo ma Nzaama, banuwaga mbodo yi luzidi. ⁴⁴Kiene gugele bini! Nwigi nga maluumu mabaniadaga, ma-kono guyabaganaaga!⁴⁵Mulongo-misigi wumoso ni: Longi, mu gudodo bunu wutududugu ande bisi se! ⁴⁶Yesu ni: Kiene se gugele bini balongo-misigi! Nuwaga bagwene bimi bibugogo, bini beene nusenaaga si gandaama.⁴⁷Kiene gugele bini! Nuduunguga maluumu ma mibigili mini mizwaaya bakaaga babini! ⁴⁸Nuya monogoso gubiyi gu bakaaga babini bazwaaya mibigili.⁴⁹Ndelunu Nzaama ni: Ngini badumusu mibigili ande batumu, bubini manabazwa bamoso, bambaana bini bamwesaaga pasi; ⁵⁰mutulu baada baba bini fudu matsili ma mibigili mimiosogo duugu luyanaga lu gisi, ⁵¹duugu matsili ma Abele tii ma Zakaliyi, wubazwe guugu nzo-Nzaama, guugu mese ma gimenge.⁵²Kiene gugele bini balongo-misigi! Nudogolo fungulu luguwingini ya mbele yi nduungu; asi bini beene se nuwinginaaga; baada bambaana buguwingini lowo.⁵³Lugaduugu mu nzo yini, bafalisi ande balongo-misigi bumulaba mu kobo, ⁵⁴baya-muwufula mapaana mavulu ni bamusuumu ndaga.

Chapter 12

¹Bufugu bumoso Yesu ande balongogo baana bawanagana ande baada bavulu tsili, bamoso baniadagana mu kukono gu gihene. Yesu ni bini balongogo gebana mu mampa mamako-no mweme, bafalisi bageke bapala. ²Gabisa baleele ni lo gugele ande giswama yatala maana gikono gumonogaga yanzie. ³Paana yinumadodo gu sugu buyini duugu ya nzie. ⁴Gabisa balele ni guwugu muudu boomo lowo mutul nde gazwaga peelee luudu; ⁵asi gugele ande wunu wuzwaga ande luudu ande moonono, nudini nde wunu boomo. ⁶Ni baada badega banono mu tala yitsisi, ni bamfufu ba mudwe babadaanga, Nzaama wuyaba mfunu yi bimi ande guvulu gubiwi, asi nze muudu? ⁷Yabeene ni nze wumadigi bimi bibiosogo mu mfunu. ⁸Muudu wunu wini gumunu Mwana-muudu ya misi mi baada, meeme se bungini muguu-munu ya misi mi bawanzio ba Nzaama; ⁹asi wunu wini nanga meeme ya misi mi baada, meeme se bungini munanga ya misi mi bawanzio ba Nzaama. ¹⁰Muudu wunu wini dodo gubiyi mu kuuma-Mwana-Nzaama, bubini muweseleene, asi wunu wini sawala Muhun-ga-Nzaama, lowo bini muweseleene. ¹¹Ni batugufunu gugele leta lo gumono pasi mu gusaama, lowo ni nze wini saama; ¹²Muhunga-Nzaama wini guwa mawini saama. ¹³Muudu wumoso lugamulomo ni muleele panga-meeme dugaba bimi bibisi; ¹⁴asi Yesu ni meeme lo yigele zusi ni lowo mugabasa bimi bi baada, ¹⁵gebaana mu bimbama bi gisi gigi. ¹⁶Lugabadeleene tigi yiye: Muudu wumoso wubege bimi bivulu mu ngunu, nde ni kidi kiwi lulu? ¹⁷Yidungu manzo mamananene, ngiulusu bimi bibi; ¹⁸bunu ndeele mudimameeme ni ¹⁹bimi bibi bimagugu mutula mitsia mivulu, lulu hululugu gwaga, dia, nwa, mono kiesi. ²⁰Asi Nzaama ni nze giyungu gigi, mu pibi yilolo buwuyafa; bimi na wusileene? ²¹Gifa gimoso nga muudu wunu wukono gunungu-neege Nzaama mu bisala binde. ²²Lugabisaaleele balongogo baana ni gubogo-do lowo mutula gudia ande guvada. ²³Luzingi lubini lumadigi madia ande milele. ²⁴Dalaana banono, bagwinaaga, asi badiaga, Nzaama wubadisa; muudu wutubadigi mu mfunu. ²⁵Nawa mu mabogodo mande wuma-fana gubwese mafungu ma luzingi lwana? ²⁶Asi mabogodo makiwi? ²⁷Ni Nzaama wuvadasa bididi bikono gusa-laaga mu tsege, gudigi mfumu Salomono, ²⁸kiwi bini mukono mu gunuvadasa bini? ²⁹Gusaga madia ande gunwa lowo, gubogo-do lowo nga bamimpani; ³⁰ndege Nzaama wuyaba puisa-bini. ³¹Sagaana tomo gimfumu gi tala, bimi bini bibiosogo nwini bibaga mangoyo. ³²Degaa-na bimbama bibini, nzimi nugabeene bansu-kami. ³³Swegaana gu tala bimbama bibini, gunu bibebaaga, babiwibaaga. ³⁴Yana yagele gim-vama giaga ndeyana se yini gala mudimaaga. ³⁵Vadaana migaba mibini mu lugede, leme-saana mindi mibini; ³⁶galaana nga baada bayazili mfuma-gisala wubiwi wugie gu fedi, bunu bamuzibili mbele. ³⁷Kiesi gugele baada bana bini donaaga mu daanga lugini duulu mfumabiwi si mu kebe gapibi. Gumusomo iyanuleele ni bini dia mu kiesi mese mamoso ande nde. ³⁸Nuyabaga bufugu ande daanga lugini yafudugu nde; galaana mba nga yilamana. ³⁹Gifa gimoso munganzo gagebe nzo yana pibi ande moso mutulu gayabaga daanga lwi-ni ya wingini mwibi. ⁴⁰Nde bunu se bufugu bwini yafudugu Mwana-muudu lowo bumaya-bagana. Galaana banga yilamana. ⁴¹Piele ni tigi yini yimadala bisi peelee e ande baada babamoso? ⁴²Yesu ni muda-gisala wupimi gugele nawa? Gugele wunu wugebega nzimi pimi ande gudisi baada hoso daanga. ⁴³Kiesi gugele muudu wugifa gigi. ⁴⁴Mfuma-ana gini mubwese gisala gimvana ya to baada babosogo. ⁴⁵Asi ni muuda-gisala wumamono ni mfuma-ana lowo gayadulusileene, wumabulusu gwa bulu baada bagisala bambaana babakaada ande babagala, gudigisi gudia ande guwudu mono, ⁴⁶Iwini duulu mfumaana gini muwa duumbu. ⁴⁷Muudu wunu wuyaba luzolo lu mfumaana asi lowo gatulusaleene, bini mubulu ngolo. ⁴⁸Asi wunu wukono guluyabeene, ni wuma-sala gubiyi, gini bulugu bitsi. Bini lomo bimi bivulu gugele wunu wubawe bivulu, bini laba tsili wunu wubawe gisala givulu. ⁴⁹Meeme iyalemese mbawa mu keebe ga baada ba gisi, asi ni yileme geele, mfuna-meeme kiwi? ⁵⁰Lulu, meeme iyazili mboda-mana, asi kiwi yimalameene? ⁵¹Bini nuyanungu ni meeme iyadwala dula-duluwu? lowo iyagabala baada. ⁵²Duugu loolo, baada bagele badaana mu kebe ga nzo bayagabalagana bana badele, bana boolo. ⁵³Daadabaada gayagabalagana ande mwana wu bagala, maayabaada gayagabalagana ande mwana wu mukaada; bugu wu mukaada gayagabalagana ande mugesamwanaana; babosogo bu bamengagana. ⁵⁴Ni dudu lumoso lumamonogo ndama-wes-te bini ni mvulu buyinogo, ni muhungu gu ndama-side bini ni moso wugala wungolo, ⁵⁵ndeunu se mvulu bu yinogoga; moso se gifa gimoso. ⁵⁶Abunu bini bapala numonoga mapaana mana? ⁵⁷Asi nubagisaga, nugiesaga mana magele mapimi mutula bini beene? ⁵⁸Ni muudu wu-tugufunu gugele leta, nuyagwene nzili moso, pimi nze muboneene, nuyidigi paana yini yiwi mu kebe gabini boolo; ni lowo wena fudu nzimi yivulu, bubena gubulu, wafudu se nzimi yivulu. ⁵⁹Wini wingini se mu bologo ni lowo wumamenese nzimi.

Chapter 131Baada lubayadeleene Yesu ni Pilada wuzwe bisi Ngalili bawaya Nzaama magaba.

²Nde ni nuyanungu ni baada bana bafi, bambaana ba-tubadigi mu pimi? ³Lowo, ni lowo numabolo-mono midimi mibini, nwinifa se nga biwi. ⁴Baada guma-nana bana babwileene gibege gu Silowo, nuyanungu ni bamadigi gubiyi? ⁵Lowo, bini se ni lowo numabolomono midimi, nwinifa se babosogo nga biwi. ⁶Yesu lugabeleene tigi yiya: Muudu wumoso gazolo ni gavini mbenge mu mudi waana wugagwini, asi lowo wubudu mbenge. ⁷Lu- galeele muuda-gisala ni dala mudi wuwu, lowo wuyabudu mbenge lolo mvulu dede, wugiese; lowo wusala si gimi mu maana. ⁸Muuda-gisala ni: Mfumu wuwesele tomo yiwudisi bididi mvulu yiya, daanga lumoso bu wini budu, ⁹ni lowo bu twini wugiese mu mvulu yini ya. ¹⁰Mu bufugu bu sabbat Yesu gagele wulonga mu nzo-Nzaama; ¹¹mukaasa wumoso wu mukaada wubela mugaga mvulu guuma-naa-na gagele ndemunu; ¹²Yesu lugamudemene ni makaasa manze mamawa lugamusi googo, luganimigi; ¹³mbal'moso lugabulusu gulumusu Nzaama. ¹⁴Mfuma-nzo-Nzaama yini ni gibi, lugaleele baada ni mafugu maguzunusu baada magele masaamana, mu bufugu bu sabbat lowo. ¹⁵Yesu ni: Bini bapala baba, mu bufugu bubu nudisaaga bapundu we bangombi babini we gubanwisi? ¹⁶Asi mukaada wuwu mudigili wu Abalayama wubele mvulu guuma-naana, gu miogo mi Sadana; gakono guzunu loolo? ¹⁷Bamenge ba Yesu babosogo lubafi gu nso-no, asi baada babosogo bagele mu kiesi. ¹⁸We kiwi gufanagasa gimfumu gi Nzaama? ¹⁹Gimafanagana we lumbenge lutsisi lu ba-magwini, lulumamene lumagidigi mudi wuwu-nene wuyayabwa banono baduunga mayama mabiwi, nga lumbenge lu kefe ni lowo luba. ²⁰Nga kiwi bimbaana? ²¹Nga ndaama-mu-giele wu mampa, ni batuwigoso we mfufu mampa mawubuga. ²²Luwena Yesu gu Yelusalemi, gayalonga mu mabulu mamosogo matsisi we mamanene mu nzili mu gadiga; ²³muudu wumoso ni: Mfumu banawa bini hulugu? ²⁴Nde ni: Nze sa ngolo yaaga ni wuwingini ya mbele yi tsisi, mutulu bavulu bini mege guwingini, asi lowo bini gugu. ²⁵Lwini nimigi munga-nzo lugini ganga nzo we fungulu, baada bavulu bini bedegaaga ni Mfumu, Mfumu duzilbili; asi meeme ngini ba-leele ni: Gunu nugalga? ²⁶Biwi ni bisi ga bu-dudi we nze, budunwi we nze, nze bu wulongo ya bulu bubisi. ²⁷Gini bisa nuleele, gunu nu-galga? yinuyabaga. Dogaana yaya bini nusalga masumu! ²⁸Ndebunu nwini dilaaaga we gungwengese mini lunwini mono Abalayam we Yisagi we Yagobo we mibigili mu gimfumu gi Nzaama; bini yanzie. ²⁹Bunwini mono bini duugu gu sude, gu nodo, gu este gu weste bini wingini. ³⁰Bana balusaaga ya gidi gitomo, bini fudugu gungoyo, bagele gungoyo bini gala baada ba-tomo. ³¹Bafalisi lubayaleele Yesu ni doogo yaya, nda gumbaana Elodi bugayaguzwa. ³²Nde ni nwamuleele ni ngwigi ndeyaya mafugu made-de, nzunusa bakaasa, tusa mihungu mifa tii gu ngwini menese gisala. ³³Buyiya sala duugu lolo tii gunu. Mubigili lowo gamafana gufa ya bulu bumbaana, kaga ya Yelusalemi. ³⁴Yelusalemi, Yelusalemi, wuzwaga mibigili mi Nzaama we baada bagudumusuga Nzaa-ma, wubazwaga gu midoyo! Mbal kwe meeme yimasaga gugoso baada banze nga nsusu wu-yagoso baana baana gu tsina mavaga-vaga, asi lowo numuzolo! ³⁵Baada bubini gudini. Lowo nwini bisa mono meeme tii gunu gugu bufugu bunu bu nwini dodo ni: Nzaama gasa-gamana wunu wumaya mu kuuma-Mfumu!

Chapter 14

¹Mu bufugu bu sabada, Yesu gagele wudiaya mu nzo mfuma-bafalisi wumoso, ²lugamono mukaasa wumoso, ³lugawufulu balongo-misi ni dumafana guzunusu mukaasa mu bufugu bubu? ⁴Lowo bamuwe mvudu. Lugamulamana, lu-gazunu. ⁵Nde ni mu kebe ga bini ni mwana-muudu wumoso ni lowo ngombi wumabwa mu zwingi mu bufugu bu sabada, bugini mu-dusu e lowo? ⁶Lowo bamono mvudu yigumu-wa. ⁷Yesu lugabadeleene tigi yiyi mutulu bavulu bayabwanzana gisagaga mu mambese. ⁸Nde ni muudu ni wutugudemene ya fedi, gwagala ya gihene gitomo lowo, daanga lumoso mun-ga-fedi gasileene muuda-mbaana gihene gi-hene gini. ⁹Lugaya gunimisi wagala mu nso-no. ¹⁰Pimi mugwagala ya gidi ginsugu, lugiya munga-fedi wutwagusa gu gilungunu; gwina kiesi gugele nze. ¹¹Ndebunu wunu wini luza-ngana, bubini mugulumunu; wini lugulumunu, bubini muzangana. ¹²Lugabisa dodo ni pimi lowo mu gudemene baada ba banene ni lowo bambayi baaga, ni lowo bapanga baaga, ni lowo gigana giaga mu fedi, mutulu ni biwi se batugudemene, bini gu-disi nga buwubadisi nze; asi ni wumademene baana bamakono gimvama, lowo bini gugu guwudisi; ndebunu Nzaama gini gufudu gu tala. ¹³Muudu wumoso ni kiesi gugele wunu wini dia mu gimfumu gi Nzaama. ¹⁴Yesu lugamu-deleene tigi yiyi: Muudu wumoso lugadisi baada bavulu bagademene. ¹⁵Lugadumusu muudu mu gwabalaba ni daanga lugugu; ¹⁶si muudu wumoso lowo gayi; muudu-muudu we nzilaana yimbaana. ¹⁷Wumoso ni meeme yimadala nguunu yiba mategeene. ¹⁸Wumbaana ni meeme yimagwe we bango-mbi bafini bayimasuumu. ¹⁹Wumbaana ni meeme yimadugu mu gusala wala, lowo ngwi-ya. ¹⁹Munga-fedi lugawugu kobo, gadumusu muuda-gisala mu mabalabala ²⁰gademene baada babosogo badia gabiwi, gugele bigada, gugele bansukami. ²¹Lugayafudugu ni mfumu bihene bimbaan bigi. ²²Mfumaana ni bisa fudugu ndawe tii mu mabulu mabela-bele demene baada babo-sogo; ²³mutulu bihene bikono gugala bibwasa; nzo yiyulu. ²⁴Lowo si muudu wuyidemene wini dia we meeme. ²⁵Yesu lugabolomogo gugele gibwidi gi baa-da bavulu ²⁶ni wunu wumazolo gwandaba meeme gabilagana maana, gidaana, bapanga baana, mugesana, galubilagana ndege bee-ne. ²⁷Gaseene kulunsi lwana, ni bunu lowo, lowo gamafana gugala mulongogo wu mee-me. ²⁸Ni muudu gamazolo guduungu nzo yileye, tomo gayidigi nzimi we bimi bigisala bibiosogo; ²⁹ni lowo gamamenese guduungu, ³⁰baada bubini museyaaga. ³¹Gifa gimoso ni we mfuma-gisi wumazolo gunwasa mfumu wumbaana, tomo gagodolo ni basuda bande bagele ngolo, ³²ni lowo ga-loomo dulu-dulu, bawisagana. ³³Ndebunu se ni muudu lowo gamawesele mapaana maana mamosogo, lowo gamafana gugala mulongo-go wumeeme. ³⁴Muungu wigi pimi, asi ni wumanzulugu, guwuseleene bunu? ³⁵Wigilaana pimi ni nwigu we matswi.

Chapter 15

¹Bafudusu-paga we baada bambaana bama-sumu lubaya wigili Yesu. ²Bafalisi we balo-ngoga-misi lubabulusu gumusubu ni muudu wuwu gayambaga baada ba masumu, gadiaga we biwi. ³Yesu lugabadeleene tigi ni: ⁴Naa mukebe gabini wigi we mameeme kama, ni lumoso lumakono, gakono gwalusaga gwana, gasisi mana mamoso maguumu va we uva tii gulu-monoga? ⁵Yana gamono kiesi, gafudugu gu bulu. ⁶Gademene bambayi baana ni dugalaana mu kiesi mutulu lumeeme lunu lubili, lumamono-go. ⁷Iya-nuleele ni gwini gala se ndebunu gu tala ni muudu wumoso wu masumu wumahu-lugu, asi lowo ni bana bamoso maguumu va we uva bamakono mfunu. ⁸Ni lowo mukaada wugele we nzimi bibende guumu, asi gimoso lugibili. Lowo gini lemese mwindi gagisege tii gugimonoga? ⁹Lugagi-mona gademene bambayi baana ni dumono kiesi, nzimi yimeeme yibili yimonogo? ¹⁰Ndebunu gwini gala kiesi gu tala Nzaama we ba-wanzio ni muuda-masumu wumoso wuma-hulugu. ¹¹Yesu lugabisa dodo ni: Muudu wumoso wugele we baana boolo ba bagala, ¹²wunu wumbeelee ni Dawa, pe gobo lumeeme lu nzi-mi, nga bolomono googo. Lugabagabeene gibia boolo. ¹³Tama lowo gugagie wumabebese nzimi yiyosogo; ¹⁴lugabulusu gumono pasi we laama luwingini mu gisi gini. ¹⁵Lugabulusu gwadisi bangulu ba muudu wumoso, mu gusaga madia, lo gamamona, ¹⁶lugabulusu gwadia mbenge yi bangulu. ¹⁷Mu pasi yini lugabulusu gunungu bu diaga baada ba gisala ba gidaana, nde ni yifuduga gu nzo-bisi; ¹⁸ngini boneene dawa ni yisele ngweseleene mayimasala gu misi mi Nzaama we minze. ¹⁹Gubisansene lowo nga mwanaa-ga, nseene nga muuda-gisala. ²⁰Lugafudugu gugele gidaana; mu nzili, gi-daana lugamumono gandanda wiya, lugaya muyamba tini. ²¹Asi nde ni: Dawa, yisele masumu gu misi mi Nzaama we minze, gubisa nseene nga mwanaaga lowo. ²²Gidaana ni bini baada ba gisala, numuwe-bese mwanaameeme wuwu, numuvadasa mvele mupimi we masabadi we lupede; ²³nuzwe mwana-ngombi mupimi wu maasa, ²⁴dusalaaana fedi mutulu mwanameeme wubili wumamonogo. Lubasele fedi. ²⁵Mwana wunu wumbudu gu mayongo luga-wugu misigi we magini gu bulu; ²⁶lugawufulu muuda-gisala ni kiei bini? ²⁷Nde ni pangaaga wuyafudugu, gidaabini wumuseleene fedi. ²⁸Lugawugu kobo ni meeme lowo ngwingina; gidaana lugabulusu gumuboneene. ²⁹Nde ni mutulakiwi wukono gusalabunu mugele mee-me yigele yaya daanga luleye we bambayi ba meeme? ³⁰Mwanaaga wumaya bebese gi-mvama ginze mu gele bakaada ba banduumu, wutumusaleene fedi! ³¹Gidaana ni nze wigi yaya we meeme we bimi bibiosogo, bimeeme ga bigi binze. ³²Asi dugele kiesi mu gufudugu gu makwinaaga wufi wumawusugu mu lufa, bugabili luulu wu-mamonogo.

Chapter 16

¹Yesu gadeleene balongogo baana tigi ni: Mvama wumoso gagele we gapidi gaana, bayamulese ni bugamuwibiga. ²Lugamudene gamuwufulu ni kiwi bini biyawugu mu kuuma-nze? Lowo wubisa sala we meeme. ³Gapidi wunu ni: Kidi kiwi luulu? mu gisala bamatogolo, manguunu kugaaga, mu guloo-mo, nsono peelee. ⁴Luulu yisele bubu: Baada bavulu lubawugu ni lowo yiyabisa sala, bubini temenaaga mu manzo mabiwi. ⁵Lugademene baada boolo bagele we mam-fugu ma mvama wunu, lugawufulu wutomo ni mfuganze tala kwe? ⁶Nde ni matono ma ma-asa kama, nde ni bwanzana, sonogo maguu-madaana. ⁷Wuyolo ni meeme masagi ma ble kama yimoso, nde ni sonogo maguumanaana. ⁸Mfuma-gisala lugasigisi gapidi gaana gabu-pala mu mana magasala mutulu baada ba gisi gigi bamadigi baada bamono mwindi mu nduungu. ⁹Meeme iyanuleele ni nzimi nuyi-seleene pimi mu kebe ga bambayi, lu nwini yikono Nzaama gini nuyamba gu tala. ¹⁰Muudu wigi mupimi mu mapaana matsisi, gagele se mupimi mu mapaana manene. ¹¹Ni lowo wigi mupimi mu mapaana ma bupala ma gisi gigi, naa wini guwa mapaana mapimi? ¹²Ni lowo wumaseleene pimi mapaana ma muudambaana, naa wini guwa manzege? ¹³Muudu wumoso gasalaaga we bamfunu boolo: gamafana guzolo gusaleene wumoso, wumbaana wutumunanga. Lowo wini gugu gusaleene we Nzaama we gimvama gi gisi gigi. ¹⁴Bafalisi bamuwuga luba bulusu gumuseye. ¹⁵Yesu ni bini nuzologa gululeese ya misi mi baada ni nwigu bapimi, gisi lowo Nzaama wu-nuyaba ni nugele baada bafa. Nusalaga masu-mu gu misi mi Nzaama mu guluzangana gunu. ¹⁶Misigi we mibigili misele gisala gi miwi tii mu daanga lu Yowani mubodogo-baada; asi luulu luyi Ndanga-Nzaama, hoso muudu ga-yasa ngolo yana mu guwingini mu gimfumu gi Nzaama. ¹⁷Maana we tala, bimafana gu wa-laga gudigi gisenge gi musigi. ¹⁸Wunu wumawesele mugese wumadwaala wumbaana, gamasala ginduumu; wunu se wi-ni yadwala mukaada wunu gamasala ginduu-mu. ¹⁹Gugele we mvama wumoso wugele mu luzingu lupimi tsili, gavada milele mitala; ²⁰gugele we nsukami wumoso ya mbela-nzo-nde kuumaana Lazala; ²¹gadiaya gu tsina-mese mande we bambwa bamulegeda bido. ²²Lufi Lazala, bawanzio bamudwala yagele Abalayama, lufi mvama bamuzigi pimi tsili. ²³Gu tsina-bafa, gamona pasi yivulu, lugaza-ngana misi gamono Abalayama we Lazala gu tala; ²⁴lugawabaga ni Dada Abalayama, ngugeene kiene, mudumusu Lazala ganogo-seene dumaja ya nsonga-luleme, yaya ludimi luwumu. ²⁵Abalayama ni: Mwana, wibigi bimvama binze yata maana, Lazala gagele mu pasi, gugu wuyahululugu, nze wuyamono pasi. ²⁶Gwise bugu wanagana lowo, gwiki ande gibege ginene ya kebe gabisi we bini. ²⁷Mvaama ni yitu guboneene, mudumusu si Lazala gu nzo-bisi galeele bapaanga baama baba bagala badaana ni: ²⁸Bakono gwiwi guugu, gabaleese mapaana maama. ²⁹Abalayama ni Mose we misigi bigi ndegu-nu, babawugeene. ³⁰Nde ni lowo gumafana-bunu, dada Abalayam, pimi muudu wufi gaba-leele, nga basobo midimi. ³¹Abalayama ga-mufuduleene abubu: Ni lowo bamawugeene Mose we misigi si muudu wumawusugu mu lufa, lowo gabiwi bini sobo.

Chapter 17

¹Yesu galeele balongogobana ni: Gwigi pasi ni baada bakono gusala masumu; asi pasi yivulu gugele wunu wini bwisi mwana-mbeele mu masumu. ²Pimi muudu wugifa gini gumu-gaanga mudoyo mukodo, gumuluumu mu nzele. ³Gebaana mu kebe gabini, ni pangaaga wu-masala gubiyi, muyama; ni wumasobo, muwe-seleene. ⁴Ni wutugusala gubiyi mbala nsam-bwadi, muweseleene mbala yini yiyosogo ni wiya guloomo dologolo. ⁵Balongogo ni: "Mfumu, dubwese lugwigili;" ⁶Yesu ni: "Lugwigili lubini ni lugalaaga nga lumbenge lu mudi, numafana guleele mudi ni doogo yaya, mudi wumadoogo wumaya mene mu nzele." ⁷Ni mukebe gabini gwigi ande mfuma-gisala wumono muudaana wu gisala wiyaduugu gu musidi, ⁸bugini mudemene ni yatslileene madia e gini muzili gawebele, gasobo milele gamusileene madia? ⁹Gini weseleene muudaana wu gisala gasele gisala giana; ¹⁰ndebunu bini nwigigi baada ba gisala, salaana gisala gibini. ¹¹Ludiga Yesu ya kebe ga mabulu ma Sama-liyi ande Ngalili wena gu Yelusalemi, ¹²babee-le makaasa ma lebele guumu lubayamuduu-geene ya bulu lumoso, banimigi ndebuna guleye, biwi ni: ¹³Yesu, Longi, duwugeene kienel! ¹⁴Lugabamono, nde ni: Ndanwalulese gugele banganga-Nzaama; ¹⁵mu nzili bayalumomo ni bazunu; ¹⁶wumoso gagele musamaliyi, lugafudugu mu guwa Yesu madono; lugafu-gamana. ¹⁷Yesu ni: Asi bamoso abana? ¹⁸Lowo bama-zunu biwi babosogo guumu, wuwu munzenzi, abana uva abana? ¹⁹Gamuleele ni: Nimigi, ndawe, lugwigili lwaga lutuguhulusu. ²⁰Bafalisi bawufulu Yesu ni: Kidaanga gimfumu gi Nzaama giniya? Nde ni: Lowo gigi nga nsaga. ²¹Lowo gwini gala ni: Gigi ayaya, gigi aguna; dalaana gigi mu kebe ga gabini. ²²Lugaleele balongogo baana ni: Gwini gala ande daanga lunwini saga gumono Mwana-muudu si bufugu bumoso peelee, asi lowo nwini sala mumono. ²³Bini nuleele ni: Gigi ayaya, gigi aguna. Bupala gwene lowo. ²⁴Gwi-ni gala nga misieme mi mvulu mutala miene-ga saama ande saama. ²⁵Tomo gwini gala pasi yivulu mu gisi, baada bubini mutabana mu daanga lunu; ²⁶bugele mu daanga lu Nowo, baada badiaya gabiwi, banwaya gabiwi, badwalagana, badwalasa baana babiwi, ²⁷luyanogo mvulu, bafi babo-sogo; Nowo lugawingini mu maswa. ²⁸Gwini gala se nga mu daanga luduugu Loti, baada ba Sodom bagele badiaya, banwaya, badwalagana, badwalasa baana babiwi, basala manguunu ande bisalasala bibiwi, ²⁹asi luya-dulugu mbaa yitala, babosogo lubafi. ³⁰Bufugu bunu wunu wini gala yalala yanga lunzo lowo gini bisawingini mu gwasene gimi, ³¹wunu wigi mu nguunu, lowo gini yafudugu gu bulu. ³²Wibigaana paana yi mugesu Loti. ³³Wunu wini saga guhulusu moonaana bugini wubilisi, asi wunu wini bilisi moonaana bugini wubisa wubaga. ³⁴Bufugu bunu, mu baada boolo bini mu nguunu, bini sene wumoso, wumbaana wumasaala; ³⁵bini yaama toso moso, bini sene wumoso, wumbaana wumasaala; ³⁶mu bakaada boolo bini dwaga ya gidingi, bini sene wumoso, wumbaana wumasaala. ³⁷Balongogo ni: Mfumu, mapana mana midi digi gunu? Nde ni: Yana yini gala mvumu, ndeyana yini yayulu banono.

Chapter 18

¹Yesu lugabadeleene tigi yiye mutulu basaa-maaga hoso daanga ²Gugele ande zusi wumoso ya kebe ga bulu lumoso lowo gadina si muudu wumoso boomo, si Nzaama se lowo. ³Gugele ande mukaada wumoso wiya muyan-gigisi ni gamugiesene paana, gamubingisi; ⁴asi nde lowo gamudala si gudala. ⁵Gugele ande mukaada wumoso wuya mu-loomo ni gamugiesene paana, gamubingisi; ⁶asi nde lowo gamudala si gudala; bufugu bumoso lugamugumunu. ⁷Zusi wuwu ni si buyikono gudinaaga Nzaama boomo, mu-kaada wuwu wumangwonoso, menese paana yinde loolo. ⁸Yesu ni: Wana bupala bu zusi wuwu. ⁹Nzaama lowo gini salasa baada bana bagele ande mfunu mu gubasalasa, badiliga pimi ande mooso? bugini lama mu gubasalasa? ¹⁰Galowo. Bufugu bwini wiye Mwana-muudu bugini yamono lugwigili mu gisi gigi? ¹¹Lugabisa badeleene tigi yiye mutula baada balulesga ni bagele baada bapimi gu misi mi Nzaama: Gugele ande baada boolo bayasaa-ma mu nzo-Nzaama ¹²bagele mufalisi wumoso ande mufudusu paga wumoso. ¹³Mufalisi ni Nzaama mersi maaga, meeme lo yigele nga baada-ba-masumu baba: bibi, ban-duumu, nga mufudusu-paga wuwu mu kuga-meeme, ¹⁴meeme kiniga gudina mutul'a nze. ¹⁵meeme yiguwaaga gidini giguumu gi bimi bimeme; mufudusu-paga luganimigi mbunzu mu tsini, wubula tulu ni Nzaama, ngungene kiene meeme muuda-masumu. ¹⁶Yesu ni Nzaama gagumunu mufudusu-paga asi lowo ni mufalisi. Muudu wunu wuyabanasa, bubini mugumunu, asi wunu wuya lugulumunu, bubini mubanasa. ¹⁷Lubaya mudwaleene bana babambele ni gabasi miogo ¹⁸asi balongogo ni gibi. Yesu nukono gubaganga nzili, weselana baana biye gugele meeme; gimfumu gi Nzaama gimafa-nagana ande baana babambele; wunu wuma-zolo guwingini mu gimfumu gi Nzaama gagi-digi nga mwana-mbeele. ¹⁹Mfumu wu muyu-du wumoso ni Longi mupimi, kidi kiwi mu gu-baga moonoo wukno nsugu? ²⁰Yesu ni ki wumatemeneene ni Longi mupi-mi? ²¹Yatala maana muudu mupimi lowo ga-gele, Nzaama peelee gu tala. ²²Yabeene misi-gi mimi: guzwa muudu lowo, guwibi lowo, gu-deeleene mugwene gimpangi gi bupala lowo, gusala ginduumu lowo, zidisi gidaaga ande maaga. ²³Nde ni ndabga misigi mimi mimio-sogo dugu gimbeele giama. Yesu ni gimi gi-moso gitugukono: ndawadege bimi biaga bibiosogo, nzimi gabeene bansukami, bunu wandaba. ²⁴Muudu wuwu lugawono luudu, ginaga ga-gele mvama wumunene. ²⁵Yesu ni gugele pasi yivulu bamvama mu guwingini mu gim-fumu gi Nzaama. ²⁶Yesu ni gugele pasi bamvama mu guwingini mu gimfumu gi Nzaama. ²⁷Lowo gugele pasi pundu mu guwingini mu ndono yi ndongo asi gumadigi tsili pasi mva-ma mu guwingini mu gimfumu gi Nzaama. ²⁸Baada bagele yana ni asi nawa wumafana guhulugu? ²⁹Yesu ni gimi gigele pasi gugele muudu, lowo gigele pasi gugele Nzaama. ³⁰Piele ni Mfumu bisi dusisi manzo mabisi ande bimi bibisi duyagulaba nze. ³¹Yesu ni gumusomo iyanuleele: lo gugele amnde wunu wusisi nzwana, gidaana ande bapanga baana ande bimi biana mu gwandaba meeme ni ga-kono gubaga gimi; ³²gini bagele bimi gudigi bi daanga luulu, gini bagele moonoo wukono nsu-gu. ³³Lugadwala balongogo baana gandanda gabaleele ni mapana masonogo mibigili lumaguga gu Yelusalemi ³⁴Mwana-muudu bamudimina gugele bamimpani, bubamu-seya, bamulogoleene made, bubamubulu, bu bamuzwa; ³⁵asi gungoya mafugu madede bu gawusugu mu lufa. ³⁶Asi ndebunu lowo si muudu wubagisa magabaleela. ³⁷Lugabesagana ande Yeliko gifa-misi gimoso lugiwigili lubu, lugiwigili ni ki paana gunu? ³⁸Baada ni wunu Yesu wu Nazaleti wuyadigi, nde gagele mu kug'a nzili; ³⁹lugabadaga ni Yesu, mwana-Davili ngugeene kiene. ⁴⁰Baada lubamuyama ni ganga gono lwaga; nde lugabisa badaga ni Yesu, mwana-Davili ngugeene kiene. ⁴¹Yesu luganimigi mu kug'a nde ni wumazola yigugidi kiwi? ⁴²Nde ni yimazolo yibisa mono ⁴³Yesu ni: Lugwigili lwaga lutuguzunusu. Mbal'moso lugamono. ⁴⁴Lugabululu gwalaba Yesu. ⁴⁵Baada babo-sogo se lubabululu gulumusu Nzaama.

Chapter 19

¹Muudu wumoso mwisi Yeliko kuumana Zakayi, ²mfumu wu bafadusu-paga, gasaga gumono Yesu, ³asi gamono pasi mutulu gagele wugidini; ⁴lugayanabada mu mudi mu nzili yidiga Yesu. ⁵Luyaduulu Yesu gihene gini, gabulu misi abuna muge nde, lugamudemene ni: Yadu-lugu, loolo iyayama mu nzwaga. ⁶Zakayi lugayadulugu tini mu kiesi gigiosogo. ⁷Baa-da ni gibi, dalaana wumadia gu nzo yi munga-masumu. ⁸Asi Zakayi ni: Mfumu, ngwaya bansukami ndama bimi bimeeme, ni yiwolo gimi gi muudu mu gingolongolo, iyamufuduleene mbala yina; ⁹Yesu ni: Nzo yiwi yimahulugu loolo; mutulu mungayi gigi se mwana Abalayama. ¹⁰Ginaga Mwana-muudu gayasaga ande guhulusu bana babili nzili. ¹¹Bagele bawigila, ginaga baduulu bela-bele ande Yelusalemi, banunga ni gimfumu gi Nzaama giguga mu daanga ndelunu, Yesu lugabadeleene tigi ni: ¹²Muudu wumoso wu munene lugagie gu gisi gimoso gileye ni gayala gimfumu bunu giyafudugu. ¹³Tomo gademene baada baana bagisala guumu, gabawe muudu-muudu nzimi basala bomono googo. ¹⁴Asi musi giana, baada lobamuzola; lubaya badugeene ni: Lowo dumazolo ni nde gaduyala. ¹⁵Lugaya fudugu lugademeene baada baana bagisala bamuwe nzimaana. ¹⁶Wutomo ni: Mfumu dala nzimaaga yima-budu mbala guumu yatala yini yiwupe. ¹⁷Nde ni: Gwigi pimi, yala mavili guumu. ¹⁸Wuyolo ni: Mfumu, nzimaaga yibudu mbala daana yatala yini yiwupe. ¹⁹Nde ni: Gwigi pimi, yala mavili madaana. ²⁰Wungadede ni: Mfumu, dala nzimaaga yiyiswege ya mulele; ²¹ngiaba ni nze wigi muuda-gingolongolo, wusenega bimi bikene, wuviniga bimi bikene, yiwuga gwama boomo. ²²Nde ni: Nze wigi muuda-gisala mufa, ni buyabeene ndebunu, kiwukono gusileene nzimaama mu banki, ²³nga yibudu yimbaana ya tala? ²⁴Lugaleele baada bagele yana ni: Numuwolo nzimi yina, nuwe wunu wumaga guumu. ²⁵Biwi ni: Nde gigi ande guumu. ²⁶Iyanuleele ni: Bini bwese unu wugenzene geele; bini wolo wunu wumakono. ²⁷Gun-goyo nwagama bamenge bameeme bananga meeme muguyaala, nubazwe ya misi mimee-me. ²⁸Lugamenesabunu, Yesu lugagie gu Yelusalemi. ²⁹Lugabesagana ande mabulu ma moolo: Bethphage ande Bethanie gu ndaama-musele wu baolive, lugadumusu balongogo boolo gu bulu bugele ya simi, nde ni: ³⁰Ndanweene bunumona mwana-pundu wumoso wubama-ganga musingi, lowo yana gusala munabada, numugudululu nwiyande; ³¹ni batunuwufulu, dodana ni: Mfumu gigi mfunande. ³²Ndebunu bugabadumu Yesu, lubagie bamono mwana pundu, ³³lubamugudulula, baada lubabawufulu, biwi ni: ³⁴Mfumu gigi mfunande. ³⁵Lubaya mudwaleene, lubasi milele yatala, ³⁶luganabada, lugabulusu gwene. ³⁷Lugabesagana ande Yelusalemi, mu gugulumugu musele wu baolive, balongogo baana bavulu tsili kiesi lugibageme, mutulu bipa bibamono lubabulusu gulumusu Nzaama babadaga ni: ³⁸Kiesi gugele wunu wiya mu kuuma-Mfumu! Dulu-dulu gu tala! Lugugu gugele Nzaama! ³⁹Bafalisi bagele yana ni: Longi, ngeneene balongogo baaga baganga magono. ⁴⁰Yesu ni: Iyanuleele ni bamaganga magono, midoyo mimi bumini badaga! ⁴¹Lugabesagana ande vili, lugadili ni: ⁴²Si nze peelee ni wuyabaaga mapana mayaya-gudwaleene dudu-dulu! Asi daala luulu baguswegeene. ⁴³Bufugu bwiwi bamenge baaga bini ya guziende, bini guzwa baada babosogo ande bimi, bini gububulu manzo mamosogo, ⁴⁴lowo bini sisi si gamudoyo gamoso mu muningi mutulu wubili daanga luyagudala Nzaama. ⁴⁵Lugawingini mu nzo-Nzaama, gabulusu guyidi baada badaga bimi; gabaleele ni: ⁴⁶Basonogo ni: Nzo yimeeme yini galaaga nzo yi bisaama, asi bini nuyigidili yi bibi. ⁴⁷Galonga mafugu mamosogo mukebe ganzo-Nzaama, bafalisi ande balongo-misigi ande bamfumu babanganga-Nzaama ande bamfumu babayudu babosogo basaga gumugama; ⁴⁸asi lowo baguga, ginaga badina baada boomo mutulu bubagumuna mapana mande maguwibigeene.

Chapter 20

¹Bufugu bumoso Yesu wulonga baada mu kebe ga nzo-Nzaama, balongo misigi ande bafalisi ande bamfumu babanganga-Nzaama ande bambudu ba bulu lubayawingini ² ni:Duleele na wutuguwa luve lugolongo mapaa-na mama?³Yesu ni meeme se iyanuwufulu abubu: ⁴Nundele naa wumuwe Yowani gisala gi gubodogo baada?

⁵Lubadalagana ni dumadodo ni Nzaama, gaduwufulu ni mutulakiwi nukono gumugumunu? ni baada, baduzwa gu midoyo, ginaga bayaba ni gagele mubigili. ⁷Biwi ni: Duyabaga. ⁸Yesu ni: Meeme se lowo yinuleela naa wupe luve lu gulongo.⁹Lugabadeleene tigi yiyi: Muudu wumoso lugagwini mbenge yana, lugasileene baada gisala, nde lugagie gumbaana. ¹⁰Luyelee bimi, lugadumusu muuda-gisala wumoso mu gwasene gobo lunde lubimi; lubamana mubu-lu, bamufudulu miogo peelee;¹¹Lugadumusu wumbaana, bamana mubulu, ande gumudugu, bamufudulu se miogo peelee. ¹²Lugabisa dumusu wudede, lubamana mu lwalasa, lubamuyidi. ¹³Munga-yongo ni: Kidi kiwi? Tumusa mwa-naame wu luzolo, daanga lumoso batumu-wugeene. ¹⁴Lubamono biwi ni: Dalaana gigi-di ginde, dumuzwaana, yongo lusaala lubisi.¹⁵Lubamuduusu mu yongo, lubamuzwe. Yesu ni: Munga-yongo gini gidi kiwi?

¹⁶Bugini ya bazwa, yongo gawe baada bambaana. Luba-wugu bunu biwi ni lowo gwini gala bunu.¹⁷Yesu lugabadele ni: Nubangana paana yiyi: Mudoyo wutabana baada badunga nzo wugi-digi mugama-nzo (gunzu lugeme nzo). ¹⁸Wu-nu wini bwa yatala bugini bogogo, wunu wini gala ya masini bugini fa.¹⁹Ndelunu bamfumu babanganga-Nzaama ande balongo misi basaga mpili yi gugama Yesu, asi badina baada boomo, ginaga bu bayabeene ni tigi yini gadeleene biwi. ²⁰Ba-saga bana balulesga ni bapimi gu misi mi baada, bamuda mwede bamugeme, bamu-dwala gugele bamfumu ba Leta. ²¹Bamuwufulu ni: Mfumu, nze wulongoga gumusomo, wugabalaaga baada, wudalaaga mambunzu, ²²duleele dufudu paga gugele Kayisala e lowo?²³ Bu gayabeene nduungabiwi, lugabaloomo nzimi yibagelayiwi. ²⁴Nde ni mu gibende gigi, mbunzu ande bisono binawa nuyamono? Biwi ni: Bi Kayisala. ²⁵Nde ni: Bi Kayisala, wana Kayisala, bi Nzaa-ma wana Nzaama. ²⁶Balemene pwede, loba-mono gigudodo mu mvudu yini yiguwibigeene ya kebe ga baada. ²⁷Basaduseye bamoso badodoga ni lufudumugu lo lwigi lubayawufulu Yesu ni: ²⁸Longi, Mose gadulongo ni mukaada wuma-fileene mudimi, logamabudu si mwana, panga-mudimi gamutsidi babudande. ²⁹Gisi gugele ande mukaada wudwala mudi-mi wutomo, mudimi lugafi, ³⁰wumbaana lugamutsidi, lugafi gusisi si mwana lowo; ³¹ndebunu bamidimi nsambwadi bafi, gusisi si mwana wumoso lowo. ³²Mukaada se lugafi ³³Mu bufugu bu nsugu naa wini gala mudimi wu mukaada wunu?³⁴Yesu ni: Lolo babagala ande bakaada badwalagana; ³⁵asi mu daanga lwini ya mawala lowo mini bisagala. ³⁶Mutulu baada bini wingini mu gimfumu gi tala bini gala nga bawanzio, lowo bini bisafa. ³⁷Mose bu galese pimi ni baada lowo bisa fa, ndebunu gademene Nzaama ya mudi wulema mbaa ni: Nzaama wu abalayama, Nzaama wu Yisagi, Nzaama wu Yagobo. ³⁸Ginaga Nzaa-ma lowo gigi Nzaama wu baada bafi, asi wu baada bamoono, ndebunu baada bande bigi bamoono. ³⁹Balongo-misigi ni: Longi, wumadodo pimi. ⁴⁰Lowo bamono kiwi bimbaana bamuwufulu. ⁴¹Yesu ni: Abunu badodogo ni: Yesu mwana Davili? ⁴²Ni mu Migungu ndege Davili gado-do ni: Mfumu galeele Mfumame ni: Bwanzana ya gogo lumeeme lu gidaada, ⁴³tii gunu gungini niada bamenge banze. ⁴⁴Ni Davili wumudemena Mfumu, abunu gigi mwanaana?⁴⁵Gisi baada babosogo bu bamuwuga wu-leela balongogo baana ni: ⁴⁶Gebaana gugele balongo misigi, bazolo bamvele baleye, bidi bitomo mu mambese ande mu manzo-ma-Nzaama ande gubawa mbodo; ⁴⁷bawologa manzo ma bakaada bafleene badimi, badigi-diga bisaama. Bini basaamasa guvulu.

Chapter 21

¹Yesu lugadele baada baleeda magaba mu kugande, gamono mukaada wufileene mudimi gasi magaba bibende biolo. ²Nde ni: "Iyanu-leele gumundaga ni mukaada wuwu wumufu-lumbele gamaleede magaba gudigi baada babosogo ³mutulu gamaleede nzimi yiyosogo yigagelayi mu nzwana, ⁴asi bini bamoso numaleede yini yimakono mfumu gugele bini. ⁵Baada bambana badodone nzo-Nzaama ni yigi yipimi ande midoyo mipimi ande bimi bipimi bibawaga Nzaama magaba. ⁶Asi Yesu ni bufugu bwiwi bwini bubugu nzo yiyi, lowo nwini bisa mono si gamudoyo gamoso. ⁷Lubamuwufulu ni: Mfumu, ki danga mapana mana mini bwa? Ki gidimi gini monogo? Nde ni: Gebaana, bakono gunudoneene. Baada bavulu bini wiyaga mu kumameeme ni: ⁸Meeme ngwigi Mesiya! Daanga lumagugu! Asi gubalaba lowo. ⁹Lwini bwaga biduumu ande gisagaga mu gisi, guwugu boomo lowo; lowo ni bufugu bunsugu bunu. ¹⁰Lubwese ni: Gwini gala ande biduumu mu kebe ga bisi biolo, bada bazwesagana, maana manigagana ngolo tsili mu bihene bivulu, ¹¹laama ande makaasa ma gifande-gifa mini ya, ande bidimi bigisobagani bini monogo gu tala, bini ledaga bomo. ¹²Bubini nugamaga, bini nusaamasaaga mu manzo-ma-Nzaama ande gugele leta, bini nuwingisaaga mu bologo, bini numwesaaga pasi gugele bamfumu bagisi mukumameeme. ¹³Gwini gala daanga lubini lupimi lugute-leene meeme gimbangi. ¹⁴Guwugu boomo lowo, gumono pasi lowo, meege beene bungini nuwa mapaana ma-nwini saamaga, ¹⁵mamvudu mabini mini gala maguwibigeene, manduungu, makono gu-dodo geele si muudu wumoso mu gisi gigi. ¹⁶Bagidaabini, bamaya babini, bapanga babini bamaya wumoso, badaada wumoso, bagigaana gimoso, bambayi babini bubini nufuunaaga; ¹⁷bubini zwaaga bavulu mu kebe gabini. ¹⁸Baada babosogo bubini nume-nge mutula meeme asi lowo gwini bili si vini lumoso lubamfufu mu midwe mibini. ¹⁹Gan-gaana midimi, ndebunu bunwini hulusu mioono mibini. ²⁰Lunwini mono ni Yelusalemi basuda batu-luziede, baada badina guleye, bagele mu kebe ga gisi gibayudu badina guto'misele, ²¹bage-le mu mabulu bu guwingini gu bulu lulunene lowo, ²²lunwini yabene ni Yelusalemi bulu-yafa; bufugu bunsugu bumaduulu. ²³Kiene gugele bakaada ba mazumu ande bana bini nwisaga baana mabele mu daanga lunu, mutulu gwini monogo kobo yi Nzaama mu kebe ga baada. ²⁴Bini bazwaaga gu ma-mbeese, bini dwalaaga bamoso mu mabologo mu bisi bimbaana; bamipani bini niadaaga Yelusalemi gu mili tii gunu gwini gugu daanga lubasileene Nzaama. ²⁵Gwini monogo ande bidimi gu tala, mu kebe ga daanga ande mu kebe ga ngono ande mu miodo. ²⁶Baada bini gala mu boomo mu bisi bibiosogo mutulu lubu lwini gala luvulu mu nzele wunene ande bipumbu; bini faaga gu boomo. ²⁷Ndelunu Mwana-muudu gini monogo mu madudu mu mugieme ande gimfumu gigio-sogo. ²⁸Lunwini mapaana mana mamabu-lusu, nimigaana, hedelaana midwe, guhulugu gubini gumabesagana. ²⁹Yesu lugabadeleene se tigi yiyi: 30"Dalaana mudi wu bafigi, ni kaya yimasawugeene, nuyabaga ni mvulu luyinogo, ³¹ndebunu se ni numamono bidimi bini, nuyabeene ni Gimfu-mu gi Nzaama gimabesagana". ³²Iyanuleele gumusomo ni baada babosogo lowo bini gala ni bafi lwini bwa mapaana maama. ³³Tala ande mana bubini walaga asi mapaana mameeme lowo mini sala walaga. ³⁴Gebaana! Nukono gululeede mu biesi bi gisi gigi ande mu guwudu mono, nukono gunienge mutulu minianga mi gisi gigi, ³⁵ni lowo bufugu bu nsugu bunu nubwileene mu gitungumugili nga mwede, ginaga bunu bwileene baada bagisi gimutsini. Nukono guyama dolo, nusaamaaga daanga lulwosogo, mutulu nukono gubwa lwini yaduugu Mwana-muudu. ³⁷Mu mooso Yesu galonga mu nzo-Nzaama, asi mu gingwese gayasaama guto'musele wu ba olive. ³⁸Baada babosogo bawiya agipwila-gipwili mu gulaba malongo mande.

Chapter 22

¹Lubesagana fedi lu Pagi, lubafufuga mampa makono mugiele, bamfumu ba banganga-Nzaama ande balongo-misigi basaga mpili yi guzwa Yesu, ²asi badina baada boomo. ³Luwingini Sadana mu mudimi wu mulo-ngogo wumoso kumaana Yudu Iskaliodo, ⁴wuwu lugaya wugagana ande biwi mu gubadegeene Yesu. ⁵Bamono kiesi givulu, lubamugenese nzimi; nde lugagumunu. ⁶Lunu lugabululu gusaga mu gubadimineene Yesu ni baada bakono guyabeene. ⁷Lugugu bufugu bu fedi, mu daanga lubawaaga Nzaama magaba ma mameeme, Yesu lugadumusu Piele ande Yowani mu gwayidigi gihene gibena dia fedi, gabadumu ni: ⁸"Ndanwa yidigi gihene". ⁹Biwi ni: "Mfumu, wumazolo gunu?" ¹⁰Nde ni: "Wigilaana, ni numaduulu ya bulu bubunene, bunwa mono muudu wuduugu gu mwese ande bungu yata'mudwe; numulebe tii ya nzo yigayawingini. ¹¹Nga numuleele munga-nzo ni Mfumu gamawufulu ni gihene ginde gi fedi ande balongogo baana agini?" ¹²Bu ganuleese sugu lumoso lunene mu nzo yitala ande bimi bibiosogo bifana. Ndegunu gunwa yidigi madia. ¹³Lubagie, bamono se ndebunu bugabaleele; lubalama madia ma fedi. ¹⁴Lugugu daanga, Yesu gagele ya mese ande balongogo baana. ¹⁵Gabaleele abubu: "Ki kiesi meeme yimona mu gudia abubu ande bini mu fedi lulu lu Pagi gukono yana gumono pasi!" ¹⁶Iyanuleele ni lowo ngini bisa dia abubu ni Gimfumu gi Nzaama lowo gimagugu. ¹⁷Lugaseene gobo, gadono Nzaama, luga-baleele ni: "Gabaganaana mono maama, ¹⁸iyannuleele ni meeme lowo ngini bisa manwa tii gunu gwini ya Gimfumu gi Nzaama". ¹⁹Lugaseene se lumpa, gadono Nzaama, lugamana lugele, gabawe ni: "Diana, luulu lwigi luudu lumeeme, nusala salaaga abubu mu gusala nungaaga meeme". ²⁰Gungoya gudia, lugabawe gobo, gabaleele ni: "Gobo luulu lwigi guwugagana gufini gu Nzaama, mu matsili mameeme mamadiagaga mutula bini. ²¹Asi dalaana: Muudu wutega gigi yaya ya mese ande meeme. ²²Eyi, Mwana-muudu bugafaya nga buzoleene Nzaama, asi pasi gugele wunu wumudega. ²³Lubabululu gudoyagana biwi ande biwi ni: "Na wunu wumafana gusala abunu?" ²⁴Bagele badodogana ngolo tsili ni nawa wunu wumadigi mfunu mu kebe gabiwi babosogo? Yesu ni: ²⁵"Bamfumu ba bisi bibiosogo ni wumadodo, babosogo bamula-baaga, babademenega "Baada bapimi". ²⁶Asi lowo gwigu bunu mutulu bini. Wunu wumazolo ni gagele mfunu yivulu, gaseleene bagwene, nga mwana-mbeele; wuduma bagwene, wusala se nzege beene. ²⁷Nawa wumadigi mfunu wunu wigi ya mese, e wunu wuya wuyagaba madia? Ga wunu wigi ya mese? Meeme ngwigi mu kebe gabini nga wunu wuyagaba madia! ²⁸Bini nwigu daanga luleye ande meeme, mu mamosogo mayimanwana amiyi, bunuma-mono magasala Nzaama, ndebunu se meeme iyanusala bini; ²⁹bunwini dia ande gunwa ya mese mameeme mu Gimfumu gi Nzaama; ³⁰nwini saamasaga baada babasogo ba Isaleele yata'bidi bi Gimfumu gimeeme, bigana bibiosogo guu ma-biolo (12). ³¹Simoni, Simoni! Wigili: "Sadana wuloomo luve lugunubwisi; ³²asi meeme yigusaamene ngolo ni wukono gubwa, mutulu nze se wunimisi lugwigili lubapanga baaga". ³³Piele ni: "Mfumu, meeme ngwingina bologo ande nze, mfaya se ande nze!" ³⁴Yesu ni: "Piele nsusu gagala lowo yana gugogolo loolo, nze bu wunanga mbala dede ni wungiabaga". ³⁵Yesu ni: "Luyinudumu gukono si gimi gimoso gu miogo: si gamupa, si sabadi, ande gimi ginukono gunugie?" Biwi ni: "Lo si gimi gimoso". ³⁶Nde ni: "Luulu hoso muueu wigi ande mupa wana gasene, wigi ande mbeese yana gasene; wumakono mbese, gadege mvele wana, gasuumu mbeese. ³⁷Mutulu iyanuleele ni mabasonogo mutula meeme lumaguga: "Bamusi ya kebe ga baada bafa". ³⁸Balongogo ni: "Mfumu, dala mam-beese moolo amaama mamagugu. ³⁹Yesu nga bugele gifu giana, lugagie gu to'musele wu ba olive. Balongogo baana lubamulebe. ⁴⁰Lugaduulu, gabaleele ni: "Saamana mutulu nukono gubwa mu masu-mu". ⁴¹Lugabasisi, gapusu gandanda, gidese gi mili maguumu madede (³⁰m), lugafugamana, gasaama ni: ⁴²"Dawa, ni wumazolo, digisi pasi yiyi, sala luzolo lunze, lowo ni lumeeme". ⁴³Wanzio wuduugu gu tala lugaya muwa ngolo. ⁴⁴Boomo lubuhinagana, Yesu lugabisa saama ngolo tsili, mooso luwuzulumuga mu luudu lunde nga matsili mayanogo mu maana. ⁴⁵Luganimigi, gayafudugu yagele balongogo, gaya babaga bayama, bawono ande kiene. gabaleele ni: ⁴⁶"Ki numayameene? Nimigaana, saamaana, mutulu nukono gubwa mu masumu". ⁴⁷Gagele wudoda, baada bavulu lubaya duugu. Yudu, wumoso mu kebe ga balongogo wuyabadwala; lugabesagana ande Yesu lugamuvileene. ⁴⁸Yesu ni: "Yudu, wumadege Mwana-muudu mu gumuvileene?" ⁴⁹Balongogo ba Yesu lubamono ndebunu, lubawufulu Yesu ni: "Mfumu dumafana gunwana gu mambeese?" ⁵⁰Wumoso mu kebe gabiwi lugagiese muuda-gisala wu mfuma-banganga-Nzaama tswi. ⁵¹Yesu ni bunu lowo, lugafudulu tswi lu muudu wunu. ⁵²Yesu lugaleele bamfumu ba banganga-Nzaama ande bamfumu ba baada badalga nzo-Nzaama ande bambudu bana bayi mu gumugama ni: "Nufedi gwiwi ande mambeese ande mambede gagwi ni ngwigi mwibi?" ⁵³Mafugu mamosogo ga yigalga ande bini mu nzo-Nzaama, lowo nusala nsaga mu gukama; asi daanga lugugu gugele bini ande gugele mfuma-bisala bipibi". ⁵⁴Lubageme Yesu, bamudwala gu nzo-mfum-banganga-Nzaama. Piele gagele wudala ndebuna gandanda. ⁵⁵Lubagungugu mbawa, Piele se bugagele mu gibwili wuwoda mbawa mu kebe ga lupangu. ⁵⁶Muuda-gisala wumoso wu mukaada gagele wugodolosa Piele mu kuga-mbawa, nde ni: "Muudu wuwu se bugagelande!" ⁵⁷Asi Piele luananga ni: "Meeme yimuyabaga gwama". ⁵⁸Gungoya-daanga bitsi muudu wumbaana lugamono Piele nde

ni: "Nze se bu wigi wumoso mu kebe ga baada bana! Piele ni: "Meeme lowo gwama".⁵⁹ Gungoya mwa-daanga muudu wumbaana se wumabisa dodo mu ngolo ni: "Gumundaga muudu wuwu bubagelande, gigi mwisi Ngalili.⁶⁰ Asi Piele ni: "Lowo iyayabeene ni wuyadodo kiwi?" Lugadoda nde mbal'moso nsusu luga-gogolo.⁶¹ Mfumu Yesu lugabolomono misi gadele Piele, Piele lugawibigi bumuleele Yesu ni: ⁶²"Wini nanga meeme mbala dede, nsusu lowo yana gugogolo". Piele lugaduugu, lugaya dili yanzie. Baada bageba Yesu bagele bamuseya ande gumubulu, bamuganga mulele gu misi biwi ni: ⁶⁴"Dodeede na wutugubulu?" ⁶⁵Bu bamudu-ga se misingi. ⁶⁶Lutsie bwisi, lubagosagana bambudu ba bigaana bi bayudu ande bamfumu ba ba-nganga-Nzaama ande balongo-misigi. ⁶⁷Lubayadwala Yesu mu kebe ga Gimvugu gi biwi giginene bamuwufulu ni: "Nze wigi Mesiya? Duleele". ⁶⁸Nde ni: Lowo gabini nwa guumunu ni yitunuleele, lowo se nwafudulu ni yitunuwufulu gimi. ⁶⁹Duugu luulu Mwana-muudu gagala ya googo lugidaada lu Nzaama-Pungu, munga-ngolo". ⁷⁰Babosogo lubabadaga ni: "Nze wigi mwana-Nzaama?" Nde ni: "Bini bene numa-dodabunu". ⁷¹Biwi ni bisi bene dutuluwu-geene; ki gimbangi gimbaana duyasaga?

Chapter 231-

²Baada babosogo lubanimigi, badwala Yesu gugele Pilada; babulusu gumufunu ni dutwamubaga wuleela baada ni gigi Mesiya, gigi mfumu bakono gufudu paga, gayawingisi baada mumilenge.³Pilada lugawufulu ni: "Nze wigi mfuma-bayudu?" Nde ni: "Nzege wumadodabunu". Lugabolomogo gugele bamfumu ba banga-nga-Nzaama ande bayudu gabaleele ni: ⁴"Meeme lowo iyamono si pana yifa mugele muudu wuwu, yidumuzweleene". Babosogo lubabadaga tsili mu ngolo ni: ⁵"Gayapusu baada mu gusala gisaga-saga mu malongi mande; gabulusu gu Ngalili, wumadigi mu gisi gi bayudu gigiosogo, luulu umayaduulu tii yaya".⁶Pilada lugawugu bunu lugawufulu ni muudu wuwu gigi mwisi Ngalili. ⁷Lugawugu ni ga-duugu mu maana mayala Elodi, lugamudu-musu gugele nde, ginaga mafugu mana gagele ya Yelusalemi.⁸Elodi gamono kiesi givulu mutulu Yesu; ginaga bugawugu magagidande, gasaga ndege beene gamono gipa. ⁹Gamuwufulu mapana mavulu asi Yesu lowo gamuwe si mvudu yimoso.

¹⁰Bamfumu ba banganga-Nzaama ande balongoga misigi bagele bamu-funa mu mapaana mabupala.¹¹Elodi ande basuda baana bagele bamuse-ya, bamubeya. Lugamufudulu gugele Pilada. Elodi ande Pilada bagele bamengagana; ¹²asi bufugu bunu lubagidigi bambayi.¹³Pilada lugagoso bamfumu ba banganga-Nzaama ande bamfumu bambudu ande baada babosogo, gabaleele ni: ¹⁴"Bini nuyatwaleene muudu wuwu, numufuunu ni gayabwisi baada gisagasaga; asi meeme yimusaamasa ya misi mibini, lowo yimamono si gubiyi gumoso gugamasala nde."¹⁵Elodi se lowo gatumumono gubiyi, sa gatumufudulu guugu. Ndelunu bu gumuzwa lowo.

¹⁶Dumubula mafimbu, dumuwesele. ¹⁷Mu hoso fedi lu Pagi, Pilada gagele ande gifu gigudusaaga muudu wumoso mu bologo.¹⁸Babosogo lubabadaga mu ngolo ni: "Muz-we muudu wunu, duweseleene Balabasa!"¹⁹Gisi lowo wuwu gawingineene bologo mutulu gawingisi gisagasaga ya bulu lubiwi ande muudu wugazwe.²⁰Pilada gazola guwesele Yesu, asi baada babosogo ni: ²¹"Musi yata kulunsi, musu yata kulunsi".²²Lugabisa baleele mbala yidede ni meeme lowo iyamono gubiyi gugamasala, iyamubulusu fimbu, imuwesele.²³Biwi ni lowo, musu kaga yata kulunsi.

²⁴Lugawugu kobo, lugabaduseene muudu wubaloma, ²⁵gabawe Yesu ni basele luzolo lubiwi.²⁶Mu nzili yibadwala Yesu, lubamono Simoni mwisi Cyrene wuduugu gu manguunu, basuda lubamuwe kulunsi yi Yesu ni gamusenese gungoyo.²⁷Gibwili gi baada bavulu bayalaba Yesu, bakaada bavulu bayadila, asi nde ni: ²⁸"Bamama baba, nukono gundili meeme, nuludili bini beene ande baana babini".²⁹Mutulu tama lowo bubadoda ni: "Kiesi gugele bana bakono gubudu gele ande bayakono gunwisi baana!"³⁰Baada bini lelaaga misele ni: "Nudubwileene, miwanda miduswege".³¹Ni mudi wutse batuwugi-dabubu, asi wuwumu?"³²Bayadwala se baada boolo, bibi muguba-zwa ande Yesu.³³Lubaduulu ya gihene gihademenega "Gigwili gi mudwe" lubasi Yesu yata kulunsi ande bibi bana boolo, wumoso gu googo lugimaya, wumbaana gu gu googo lugidada, Yesu ya kebe. Yesu ni: "Dawa, baweseleene, lowo bayayabeene gimasala".³⁴Lubamana giese milele minde bamana gabagana mu gusoolo.³⁵Bambudu ba bayudu bagele bamuseya, badoda ni: "Gahululu bagwene, galuseede ndege beene ni gigi Mesiya, wusoolo Nzaama!"³⁶Basuda se bagele bamuseya, lubagie bela-bele bamusi mulele wumaja mangene gu gono; biwi ni: ³⁷"Luhulusu nzege beene ni wigi mfuma-buyudu!"³⁸Yata mudwe basonogo ni: "Wuwu mfuma-bayudu".³⁹Mwibi wumoso lugaduga Yesu ni: "Nze lowo wigi Mesiya? Ni gwiki nze, luhulusu, duhulusu se bisi." ⁴⁰Wunu wumbana ni nze boomo lowo gwaga? Lowo wuyamudini Nzaama? ⁴¹Dala duumbu lunze ande lumee-me ga gisini gubiyi gubisi, asi nde kene, gamagidi kiwi?"⁴²Lugabwese ni: "Gungialala meeme lowo bufugu buwini yafudugu mu guyala baada." Yesu ni: ⁴³"Iyaguleele gumusomo ni kaga loolabubu duyagala nze ande meeme gu paladisu".

⁴⁴Daanga lugele yata'mudwe (12h00/midi) lubwi pibi gisi gimutsini tii gungoya madaanga madede.⁴⁵Mulele wu nzo-Nzaama luwupa-gaga ya keba-kebe biyese biolo.⁴⁶Yesu lugawabaga mu ngolo ni: "Dawa, moonoo wumeeme yituwufudulu gu miogo minze".⁴⁷Gungoyo lugafi. Mfuma-basuda, mwisi Rome, lugamono bunu, lugalumusu Nzaama ni: "Gumundaga muudu wuwu lowo gasele si gubiyi gumoso!"⁴⁸Baada babosogo bayalaba Yesu, bambayi baana ande bakaada bagele mu gumono gandanda mamosogo madiga duugu gu Ngalili.⁴⁹Bana bagele yana bafuduga babosogo babena bulu tulu mu kiene.⁵⁰Muudu wumoso Yozefi muyudu mwisi Arimathe, bugagele mu gimvugu ginene gi ba yudu, asi logagumunu muzumu to ndaga yi bayudu bana bamoso,⁵¹nde gasaya mudimi mu gimfumu gi Nzaama.⁵²Lugayaloomo Pilada nzili mu guzigi Yesu. Lugamudogolo yata'kulunsi, gamudimi milele,⁵³gayamusa mu maluumu mabasimi mu mudoyo, mabakono guzigi geele si muudu.⁵⁴Gugele mu bufugu bu gitana, sabbata lugele mu gwiya.⁵⁵Bakaada bayalaba Yesu duugu gu Ngalili ande Yozefi lubaya dala luudu lu Yesu mu maluumu; lubamana yasaga maasa mansungu.⁵⁶Mu bufugu bu sabbata bagele mu guhululugu nga bwigi misigi.

Chapter 24

¹Ande gapibi mu gipwili, bakaada lubagie gu maluumu ande maasa mansungu, ²bamono ni mudoyo wumbela-maluumu bawupuudu mu lugala. ³Lubawingini lowo bamono luudu lu Yesu. ⁴Lowo bayabeene lugele gunu, bagele mu boomo lubamono baada boolo bayabaduu-geene milele mibiwi misema, lubasudigi ma-mbunzu mabiwi. ⁵Babawufulu ni: "Mutula kiwi nuyasaga muuda-moono mu kebe gaba-mvuumu?" ⁶Lowo gigi yaya, wuwusugu mu lufa, wibigaana maganuleele gu Ngalili ni: "Mwana-muudu bini mudimini gu miogo mi baada ba masumu bini muzwa yata'kulunsi, ⁷gungoya mafugu madede bugini wusugu mu lufa". ⁸Lubawibigi ndaga yini yi Yesu, lubafudugu gu bulu, bayadeleene balongogo bana bamo-so gumoso ande bana bambaana. ⁹Gugela-bunu: Madiyi mwisi Magadala, Jani ande Madiyi maana Jagi. ¹⁰Bakaada bambaana babagelabiwi bade se gifa ndegini gugele batumu. ¹¹Asi lowo basala bagumunu, bamono ni lowo gumafana gusalamana bunu. Ndelunu Piele lugasene tini tii gu maluumu; luganiege gamono kaga milele mibadimi Yesu. ¹²Gamo-no guwibigeene tsili pana yini, lugafudugu. ¹³Mu nzila-bulu bumoso kuumu Emmaus, bugele bela-bele ande Yelusalemi balongogo boolo bayadoda ¹⁴pana yini yibwi bufugu bunu. ¹⁵Bagele benasa miaga, Yesu lugabaduu-geene, gawena nzili moso ande biwi ¹⁶asi lowo bamuyaaba. ¹⁷Lugabawufulu ni: "Kiwi nuyaya dodo?" Biwi bagidigi kiena-kiene; wumoso mu kebe gabiwi, kuumana Cleopas lugamuleele ni: ¹⁸"Nze wigi munzenzi? paana yimabwa guugu yiyinene, lowo gwaga guiyabeene?" ¹⁹Nde ni: "Ki paana?" Biwi ni: "Yimabwileene Yesu mwisi Nazaleti! gagele mubigili wungolo; gasele mapaana mamanene gu misi mi Nzaa-ma ande mi baada babosogo. ²⁰Bamfumu babisi ba banganga-Nzaama ande bagisi ba-mudege, bamuzwe yata'kulunsi. ²¹Mapaana mana madigi, lolo bufugu budede; gugele ni muudu wunu gaguulu baana ba Isaleele gu miogo mi bamenge. ²²Asi mu kebe gabisi bakaada bagie gu ma-luumu agipwili-agipwili, bayadudeleene ni gwiki gumundaga, ²³lowo batumono, bawa-nzio batubaleele ni wuwusugu mu lufa. ²⁴Bambayi babisi bamoso babagala bagie, bayadudeleene se ndebunu; lowo batumu-mono. ²⁵Nde ni: "Bini biyungu bibi nukono lugwigili, tii ki daanga nwini yabene mapaana mabaso-nogo ²⁶mutula meeme duugu mu migaana mi Mose tii mu migaana mimiosogo mi Babi-gili ni ²⁷meeme bubini tege, bini nzwa, bungi-ni wusugu mu lufa?" ²⁸Lubabesagana ande bulu lubawena, Yesu gasele nga nde wudigagana, biwi ni ²⁹gudi-gagana lowo, yiyi pibi, twene gunzo bisi. ³⁰Lubayidigi madia, nde lugamana giese lumpa, lugadono Nzaama, lugabawe. ³¹Mbal'moso misi mibiwi lumizibigi, lubamuyabeene; asi nde lugawalaga. ³²Biwi ni: "Kiwi buna ngagwi ni mbawa mu kebe ga-bisi lugatudoleelaaga nde mu nzili!" ³³Lubawusugu mu gipwili, lubafudugu gu Yelusalemi, bayabaga balongogo bana guu-ma-moso bagungamana gihene gimoso badoda ni: ³⁴"Gumundaga Yesu wuwusugu mu lufa, Simoni bugamumono!" ³⁵Biwi se lubabululu gubadeleene bubagelande mu nzili ande bugabawe lumpa. ³⁶Bagele badoda mbal'moso Yesu lugaya badugeene, gabawe mbodo ni: "Mbodabini!" ³⁷biwi bagele mu boomo banunga ni mufu. ³⁸Asi nde ni: "Nukono guwugu boomo, wuwu meeme, mamede makiwi? ³⁹Dalaana miogo ande mili mi meeme! Mufu wigi ande miswini ande bigwili? ⁴⁰Nundamana mu miogo ande mu mili. ⁴¹Ginaga bagele bamede mu gugwigili, kiesi bugihinagana ande guwibigene, lugabawufulu ni bigi ande ndama-madia; ⁴²lubamuwe gidi-ni gi mbisa-mwese wubafufu; ⁴³lugadi. ⁴⁴Lugababaleele ni: "Luyigelande bini buyinu-leele mana mamafedi gubwa mutula meeme nga bu basonogo mu migaana mi Mose ande mi Babigili ande mu Migungu. Mapaana mana mamosogo mamafedi gusalamana ndebunu. ⁴⁵Luga bazibili nduungu mutulu bayabeene mapaana mabasonogo mu migaana, gabalee-le ni: "Dalaana mabasonogo: "Mesiya gamafedi gumono pasi, asi gungoyo gawusugu mu lufa mu bufugu budede; ⁴⁶kuuma-nde bayilongo mu bisi bibiosogo, duugu ya Yelusalemi. ⁴⁷Baada babolomono idimi, basobo bifu bibi-wi, bawesele mugeleene wufa; masumu ma-biwi bubini baweseleene. ⁴⁸Bini nwigu bambangi numona mamosogo mayadigi. Mege ngini nudumusu gini gihene Dawa. ⁴⁹Bini nulemene yaya ya kebe ga bulu luulu tii gunu gunwini бага ngolo yini duugu gu tala. ⁵⁰Luga baduusya ya bulu, gaba dwala bela-bele ande Bethanie, luga basagamana. ⁵¹Ndeyana luba gabalagana, nde luga nabada gu tala. ⁵²Biwi lubafudugu gu Yelusalemi mu kiesi givulu tsili; ⁵³bagala hoso daanga mu kebe ga nzo-Nzaama basaama, balumusa Nzaama.

John

Chapter 1

¹Mu luyanaga lugisi gugele Ndaga ande Nzaama, Ndaga yigele Nzaama. ²Ndaga yigele ande Nzaama. ³Lowo si gimimo gisalamana gukono Ndaga. ⁴Moono wugele mu kebe ga Ndaga, moonu wunu wugele mooso mu keb ga baada. ⁵Mooso wunu wudwaga mu kebe ga pibi, asi pibi lowo yiwugumunu. ⁶Nzaama gadumusu muudu wumoso kuumu Yowani ⁷mugwada gimbangi gi mooso mutu-lu baada bamugumunu mu ndagande. ⁸Nde lowo gagele mooso asi mbangi wu mooso. ⁹Mooso wunu wigi wu mundaga, ndewunu wuyi ya mu tsini mu guzibili baada misi.

¹⁰Luwugele mu gisi gigi, lo bawuyabeene, asi wiwusele gisi gigi. ¹¹Wuyi mu kebe gaban-gawi, asi lowo bawugumunu. ¹²Asi baana babosogo bawugumunu, wuba-gidili baana ba Nzaama mu kuumande, ¹³ba- budugu mu luzolo lu Nzaama, lowo ni mu matsili, lowo ni mu luzolo lu gimuuu. ¹⁴Ndaga yigidigi muudu wunu wugala ande baada mu kiene yi biwi ande mu gumusomo; budumono mugieme wunde nga mugieme wu Mwana-Nzaama wumoso peelee wugigande. ¹⁵Yowani bu gamudeleene gimbangi, gabad-ga ni: Nde wunu wuyinuleela ni: Wunu wiya mangoyo, bu gadedegene geele, wumandigi meeme mu mamosogo. ¹⁶Mu kebe gande dubege mapimi mamosogo ande kiene yinde. ¹⁷Ndebunu misigi mileede Mose, mundaga ande kiene Yesu wuyabidwa-la. ¹⁸Lowo yana si muudu wusala mono Nzaa-ma, asi Mwanaana wumoso wigi mu kebe gande wuyadumonogoso. ¹⁹Dalaana gimbangi gi Yowani ludumusu bayudu banganga-Nzaama ande baada ba Levi mu guyabeene ni nde gigi nawa: ²⁰Nde ni lowo yigele Mesiya. ²¹Biwi ni wigi nawa si? Eliyi? Nde ni lowo gwama. Mubigili? Nde ni lowo. ²²Biwi ni twena leele bana badudumu ni wigi nawa? ²³Nde ni ngwigi ndaga yini yiyabadaga mu kebe ga tsege nga bu sonogo mubigili Yi-saya ni: Yidigaana manzili ma Mfumu, sungi-gaana dumanzili dunde. ²⁴Batumu bana ni mutulaki wuyabodogo ni lowo wigi mubigili Yisaya, lowo wigi Klisto? ²⁵Gisi bagele bafalisi. ²⁶Yowani ni: Meeme iyanubodogo mu maja, asi gwigu mu kebe gabini ande wunu wuma-ndigi meeme; ²⁷meeme nkudu bugugudululu masabadi mande lowo, numuyabaga, bugiya. ²⁸Mapaana maama madigi ya Betani gu nda-ma nzele wu Yodani gubodoga Yowani baada. ²⁹Bufugu bulebe Yesu lugayi gugele Yowani, wa Yowani: Nde wuwu wuyideleene meeme gimbangi ni: ³⁰Dalaana Mwana lumeeme wudogolaaga masumu ma baada; wumandigi meeme mu mamosogo. ³¹Yimuyabaga asi meeme yibodoga mu maja mutulu guyaba-gasa baana ba Isaleele bamuyabeene. ³²Yowani lugade gimbangi gigi ni: Yimono Muhunga-Nzaama wuyagulumugu ya mudwe wunde nga yembi. ³³Meeme lowo yimuya-beene, asi nde wutumu mu gwabodogo baada mu maja, nde wunde ni wunu wuwini Muhu-nga-Nzaama wutwa mugulumugeene, nde wunu wini bodogogaaga mu Muhunga-Nzaa-ma. ³⁴Ndelunu luyimono, luyide gimbangi ni gigi Mwana-Nzaama. ³⁵Bufugu bulebe Yowani gagele ande balo-ngogo baana boolo, ³⁶lugamono Yesu wudi-ga nde ni: Dalaana Mwana lumeeme wu Nzaa-ma. ³⁷Balongogo bana boolo lubawugu bunu lubalebe Yesu. ³⁸Nde ni kiwi nuyandabeene? Biwi ni: Longi, wugalga gunu? ³⁹Nde ni: Yan-wadala. Lubamono, balemene bufugu bunu mu kugande. ⁴⁰Mu kebe ga balongogo bana boolo bawugu Yowani, balebe Yesu wumoso gugele Andele, makwina-Piele wunu wumuleele ni bisi dumo-no Mesiya (Klisto), ⁴¹wunu wumudwala gugele Yesu. ⁴²Yesu ni: Nze wigi Simoni, luulu wu-magidigi Cephas = Piele. ⁴³Bufugu bulebe Yesu lugamono Fidipo mu nzila-Ngalili, lugamudemene ni: Yawandaba. ⁴⁴Gagele mwisi Bethsaida, bulu lumoso ande Piele ande Andele. ⁴⁵Nde lugamono Nathanael, gamuleele ni: Bisi dumono Yesu-Klisto mwana-Yozefi mwisi Nazaledi wunu wusonogo Mose, wudodeene mibigili. ⁴⁶Nathanael ni: Gimi gipimi gimaafana gu-duugu gu Nazaledi? ⁴⁷Yesu lugamumono wiya nde ni: Dalaana muyudu mupimi, gubiyi lowo gwana. ⁴⁸Nde ni: Abunu wumangia-beene? Yesu ni: Meeme yigumono duugu luwugele gu tsina mudi, yana Fidipo lowo gugudemene. ⁴⁹Nathanael ni: Longi, nze wigi Mwana-Nzaama, mfuma-bayudu. ⁵⁰Yesu ni: Wuma-gumunu mutulu bu yituguleele; zili buwa mono mamahinagana. ⁵¹Gamuleele ni: Gu musomo bunwa mono bwazibigi tala, bawa-nzio ba Nzaama babanaga, bagulumuga yata Mwana-Muudu.

Chapter 2

¹Gungoya mafugu madede Yesu ande balo-ngogo baana ande maana bagie gu fedi ²gu bulu lu Cana gu ndaama Ngalili. ³Mono lumawi, maana lugamuleele ni mono mawi; nde ni: ⁴nze mukaada, ki paana nze ande meeme? Daanga lumeeme lowo yana gugugu? ⁵Maana lugaleele baada-bagisala ni labaana bu ganuleele nde. ⁶Yana gugele ande mabungu masamana mabawulula bayudu masumu; ⁷Yesu ni: Yulusaana fa maja mu mabungu maama, ⁸nudwala gugele gapidi ga fedi. Lubadwala. ⁹Gapidi lugalolo, gawugu ni maja magidi mono, asi lowo gayabeene gumaduugu, lugademene munga-fedi ni: ¹⁰Mu fedi tomo badusuga mono mapimi, gungoyo mamakono pimi mamayaduugu, asi nze abunu wudede-gese makono pimi? ¹¹Gini gigele gipa gitomo gisele Yesu ya bulu lu Cana; mugiemee wunde luwumonogo, balongogo lubamugumunu. ¹²Lugagie gu Kapelenawumu ande maana ande balongogogo baana ande bapanga baana. ¹³Lubesagana fedi lu Pagi, lubagie gu Yelu-salemi. ¹⁴Gunu Yesu gayamono baada badega bangombi ande mameeme ande mayembi mu kebe ga nzo-Nzaama, bamoso basengegesa nzimi. ¹⁵Lugasene fimbu gamana bapasa, lugaba-dusu, gamana bundulu mamese. ¹⁶Nde ni duusaana mayembi mabini, nzo yi Dawa nuyi-gidili zaana? ¹⁷Balongogo lubawibigi mabasonogo mu mugana-Nzaama ni: Nzaama, luzolo lumeeme mutula nzo yinze lulema nga mbawa. ¹⁸Ba-yudu ni kigipa wumazolo gudulese? ¹⁹Yesu ni bubulaana nzo yiyi, buyibisa yidungu mu ma-fugu madede. ²⁰Bayudu ni mu gudungu nzo yiyi gusele mvulu maguumana, asi nze ni wuyinimisi mu mfugu madede? ²¹Gisi gadoda mutulu luudu lunde. ²²Ndelunu lugawusugu mu lufa balo-ngogo lubawibigi mapaana mana mabasono-go ande magadodo nde, lubamugumunu. ²³Lugagele mu fedi ya Yelusalemi, baada bavulu bamugumunu mutulu bipa bagasala; ²⁴asi nde lowo gabasileene mudimi mutulu bu gabayabeene babosogo; ²⁵lowo gazolo ni bamudeleene gimbangi si gimoso bugaya-beene midimi mibiwi.

Chapter 3

¹Mbudu wumoso mu kebe ga bayudu kuuma-ana Nicodeme, gagele mufalisi, lugaya wufulu Yesu mu pibi ni:

²Longi nze wigi wunu wudu-musu Nzaama; mawusala nze wumbaana lowo gamafana gusala. ³Yesu ni:

Gumusomo, ni muudu lowo gama-bisa budugu, lowo gini mono gimfumu gi Nzaama. ⁴Nde ni: Muudu gafudugaaga mu zumu lumaana, asi bunu gamafana gubisa budugu? ⁵Yesu ni: Gumusomo ni muudu lowo gamabo-damana mu maja ande mu Muhungu, lowo gamafedi gumono gimfumu gi Nzaama. ⁶Mapaana ma muswini magele mamuswini, ma gimpeve ma gimpeve. ⁷Guwibigeene lowo mutulu yituguleelabunu. ⁸Muhungu wenega guwumazolo, wusaya lubu; asi guwumaduugu, nze wuyabaaga, gumagana nze wubaaga. Ndebunu se bwigi muudu wumadudugu mu Muhungu. ⁹Nde ni: Abunu bunu? ¹⁰Yesu ni: Nze gawigi longi wu misigi, wuyabaga bimi bibi? ¹¹Gu-musomo iyaguleele ni dudodoga mapaana maduyaba ande madumonoga, asi bini nugu-munaaga gimbangi gi bisi. ¹²Ni lowo nuyagumunu maana magisi gigi, abunu nwini gumunu maana matala, lungini nudeleene? ¹³Lowo yana si muudu wuba-naga gu tala, Mwana-muudu peelee wigi gu tala wuyagulumugu.

¹⁴Ndebunu busi Mose ngongono wu gibende mu kebe ga nsege, ndebunu se Mwana-muudu galumu ¹⁵mutulu wunu wini mugu-munu gabege moonu wu mvulu ande mvulu. ¹⁶Nzaama bugabodazolo baada, lugadumusu Mwanaana wumoso wugigande, mutulu muu-du wunu wutumugumunu, gakono gufa, asi gabege moonu wu mvulu ande mvulu. ¹⁷Nzaama lowo gadumusu mwanaana ni gasaamasa baada asi mutulu bamugumunu, nga bahulugu. ¹⁸Wunu wumasa mudimi mugende, lowo bini musaamasa, asi wunu wutumunanga, bamusaamasa tama. ¹⁹Gusaamasa gunu gwig mooso wuyi mu kebe ga baada, asi baada lowo batuwuzolo, mutulu biwi bazolo bisala bi pibi; ²⁰bazolaaga ni bisala bibiwi bimonogo mu mooso, bigi bifa. ²¹Baada basalga mu mooso, basalaga bisala bipimi, bini bimonoga baada, bigi bisala bi Nzaama. ²²Yesu ande balongogo baana baya bodogo baada mu maana ma Yudeye; ²³Yowani se gagele wubodoga baada ya Enono, mu kuga Salimi, gunu baada bavulu bawiya mu gubo-damana; ²⁴yana lowo tomo guwingini bologo. ²⁵Balongogo ba Yowani bagele basaya miaga ande muudu wumoso wunanga mapaana ma guwululu masumu. ²⁶Lubayaleele Yowani ni: Longi, dumamono muudu wunu wuwuledeene nze gimbangi luwubodoga nze mu nzele wu Yodani; wubodoga, baada bavulu bena gugele nde.

²⁷Muudu lowo gamafana gusala hoso paana yini, ni Nzaama lowo gatumudumu. ²⁸Bini beene nuteleene gimbangi luyidodo ni: Mee-me lowo ngwigi Klisto, asi bu batumu, sa yide-degene. ²⁹Munga-mugese gwig mudimi; asi mbaya-mudimi wigi yana wumuwuga, gigi mu kiesi givulu mu ndaga-mbayana; kiesi gimeeme se gigi gipimi.

³⁰Pimi meeme kulumugu, nde gabanaga. ³¹Wumadugu gu tala gigi wu tala, wugisi gimaana, gigi wugisi gimaana, gadodoga nga muudu wu maana. ³²Wumadugu gu tala ga-dodoga mapaana ma tala, magamono, maga-wugu, gigi ya tala baada babosogo. ³³Wunu wumagumunu gimbangi ginde, gagumunu ni Nzaama wigi. ³⁴Wunu wudumusu Nzaama, gadodoga ma-paana mamosogo mamudumu Nzaama, gaga-laaga si yimoso; ³⁵Mamosogo Nzaama wumuwe nga bugamuzolo. ³⁶Wunu wumasa mudimi mugele Mwana, gabege moonu wu mvulu ande, asi wunu wutumunanga lowo gini бага moonu wu mvulu ande mvulu; gini mono kobo yi Nzaama mu bufugu bunu.

Chapter 4

¹Yesu bugayaba ni bafalisi bayabeene ni ga-yabodogo baada gudigi Yowani, ²gisi lowo gabodoga ndege, gugala balongogo baana, ³ndelunu gadogo ya Yudeye, lugafudugu gu Ngalili. ⁴Gugele ni gadigi ya Samaliyi, ⁵lugaduulu ya Sychar, bulu bumoso bugele mu kuga yongo lu Yozezi lusalamuwa gidaana Yagobo, ⁶yana yagele zwingi lu maja lu Yagobo. Yesu gagele wubwanzana mu kuugu ande guwono gu nzili. ⁷Mukaada wumoso mwisi Samaliyi lugaya deye maja. Yesu ni: Pe maja nwi. ⁸Ginaga balongogo bayasumu madia gu bulu. ⁹Mukaada wunu ni: Abunu wumandomo maja bisi ande bini gaduwugaganaaga bayudu ande bisi Samaliyi? ¹⁰Yesu ni: Nze wukando-mo meeme maja ni wuyabaaga magaba ma Nzaama ande wunu wuyagulomo maja; Gaka guwa maja mamoono. ¹¹Mukaada wunu ni: Mfumu nze si gimi gigudeyeene maja lowo gwaga, zwingi se lwigi luleye, gunu makagaduugu maja? ¹²Nze wumadigi Yagobo wudusileene bisi zwingi lulu, lugadeya ndege beene, ande baana baana ande gudisi bambisi baana? ¹³Yesu hoso muudu wumanwa maja maama bugini bisa wugu pwisi, ¹⁴asi wunu wini nwa mameeme, lowo gini bisa wugu pwisi; mutulu mangini muwa meeme mini nogaaga mvulu ande mvulu. ¹⁵Mukaada wunu ni: Mfumu, ngwe maja mana, menese pwisi, kono gwadeyaaga se maja yaya. ¹⁶Yesu ni: Nda mudemene mudimaaga. ¹⁷Nde ni: Mudimi lowo gwama. Yesu ni: Gumundaga, mudimi lowo gwaga. ¹⁸Mutulu wudwala badimi badaana, wunu wulolo, lowo gigi mudimaaga. ¹⁹Mukaada wunu ni: Mfumu, iyamono ni nze wigi mubigili. ²⁰Bakaaga babisi bayasaama ya musele wuwu, nze ni pimi gwasama gu Yelusalemi. ²¹Yesu ni: Mukaada wuwu, gwigili; gwini gala ande daanga lunwini yasaamaaga gumbaana, lowo ni Yelusalemi, lowo se ni ya musele wunu. ²²Nuyasaama wunumakono guyabeene, bisi dusaamaga wunu wuduyaba; mutulu guhulu-gu gwigili mu kebe bayudu. ²³Daanga lugugu lugusaama Nzaama Dawa gumusomo, baada bini musaamaaga mu mu-hungu ande gu musomo, ²⁴mutulu nde gigi muhungu, bagazologa Dawa biwi ndebana. ²⁵Mukaada wunu ni: Ngiaba ni Mesiya wuba-demenega Klisto bugini ya, ni wumaya twini yabeene mapaana mamosogo, bugini dulese. ²⁶Yesu ni: Gwigi meeme wuwu. ²⁷Luyadulu balongogo, bamono guwibigeene mu guwugu mapaana mabadoda; asi lowo si muudu wumoso wusala wufulu ni ki paana mu kebe ga mukaada ande Yesu? ²⁸Mukaada lugaduugu gu bulu, gayademene baada babosogo ni: ²⁹yanwadala muudu wu-moso wumandele mapaana mayisele meeme mamosogo, lowo gugala Klisto? ³⁰Baada ba-bosogo lubayi. ³¹Lunu balongogo bamuleela mu gwadia. ³²Nde ni meeme iyadia bimi binukono gu-yaba bini; ³³Biwi ni gwigili ande muudu wutu-muwa madia? ³⁴Yesu ni: Madia mameeme magele gugusu luzolo lu Nzaama, wunu wutumusu ande gusala gisala ginde. ³⁵Nudodaaga bini ni daanga luguvini mbenge lugugu? Zibilaana misi, dalaana mbenge yibenge mu mayongo. ³⁶Wunu wuyavini mbenge pimi gabage lufudu lwana, gaswege moonoo mvula nde mvulu mutulu gamono kiesi ande wunu wugwini. ³⁷Ande tigi badaaga ni: Muudu wumoso wugwiniga, wumbaana wumayavini. ³⁸Yinudumu mu gwavini mbenge yinukono gugwini, bini nuwingini mu gisala gibaada bambaana. ³⁹Bisi bulu bu Samaliyi bavulu bagumunu Yesu mu ndaga-mukaada wunu yigadodo ni: Wumadele mapaana mayisele meeme mamo-sogo. ⁴⁰Lubamulomo mu gagala ande biwi; gasele mafugu moolo. ⁴¹Baada bavulu tsili bagumunu ndagande; ⁴²baleela mukaada wunu ni: Lowo mutulu ndaganze dutumugunu; asi mutulu bisi beene dumamono mu misi mibisi, dumawugu mu matswi ma bisi ni gumundaga gigi Muhulusi gu baada babosogo. ⁴³Lugafudugu gu Ngalili; ⁴⁴nga bugadodo ndege ni mubigili bamugumunaaga ya bulu lwana. ⁴⁵Gunu bamuyamba pimi tsili ginaga bu bamono bipa bigasele mu fedu gu Yelusa-lemi. ⁴⁶Lugafudugu gu Cana gugele ande mwana mfuma-basuda wumoso wubeela; ⁴⁷lugawu-gu ni Yesu wuduulu mu maana ma Ngalili, lugaya musaga ni gazunusu mwanaana wu bagala wugele mu gufa. ⁴⁸Yesu ni: Nuyagwigili kaga mutula bipa binu-yamono; ni bunu lowo nga lowo gabini. ⁴⁹Mfuma-basuda ni: Mfumu, twene wazunu-su mwana ni lowo bugafi. ⁵⁰Yesu ni: Ndawe, mwana wuzunu. Lugafudugu ande lugwigili mundaga-Yesu. ⁵¹Mu nzili lugamono baada baana bagisala biya ni: Mfumu, mwana wuzunu. ⁵²Nde ni: Mu ki daanga? Biwi ni duugu yono mu mooso (13h00). ⁵³Gidaana lugawibigi ni gwigili mu daanga beene ndelunu lumulele Yesu ni mwanaaga wuzunu; lugamugumunu ande baada ba nzo yana babosogo. ⁵⁴Gini gigele gipa giyoolo gisele Yesu gu Ngalili lugaduugu gu Yudeye.

Chapter 5

¹Yesu gagie gu Yelusalemi, gu fedi lubayudu. ²Gunu bakaasa bavulu bayi ande makaasa magifa ande gifa, bagele bamana yama gu tsina-mbalanzi mu kuga muyulu wu Bethesda. Bagele bifa-misi, bigada ande bakaasa bamba-ana. ⁴Ginaga gugala hoso daanga ni wanzio wumayagulumugu, wunu wumabwa wutomo mu maja, wumazunu. ⁵Gugele ande muudu wumoso wubeele mvulu maguuma-dede ande nana. ⁶Lumumono Yesu, lugamuwufulu ni: Wumazolo wuzunu? ⁷Nde ni: Mfumu, muudu wugunduumu mu maja gubwasa, hoso daanga muuda-mbaana wubwaga. ⁸Yesu ni: Nimigi, sene tanzi yaaga, ndagwaga. ⁹Mbal'moso lugazunu,ugasene tanzi, lugagie gwana. ¹⁰Bayudu ni loolo Sabbat, abunu wumasene tanzi? ¹¹Nde ni wunu wumanzunusu wuma-ndeele ni sene tanzi yaaga, ndaweene. ¹²Biwi ni: Naa wutuguleele abunu? ¹³Nde lowo gamuyabeene, ginaga Yesu bugabili ya-na. ¹⁴Luyamumono Yesu mu nzo-Nzaama gamu-leele ni luwumazunu, gubisaa sala masumu lowo nilowo wini bisa beele guvulu. ¹⁵Nde lugayaleele bayudu ni muudu beene gisi Yesu. ¹⁶Lwindelunu bayudu bayasaaga Yesu, mutu-lu gasala mu bufugu bu Sabbat. ¹⁷Asi nde ni Dawa wusala tii loolabubu, meeme se yigele mu gusala. ¹⁸Bayudu basaga gumuzwa lowo ni mutulu bisala mu bufugu bunu asi mutulu galugidili Mwana-Nzaama; gigi Nzaama. ¹⁹Yesu lugabisa sene ndaga ni: Gumusomo iyanuleele ni Mwana gamafana gusala maga-makono gumudumu Gidaana; gasalga maga-monogo gugele nde. ²⁰Mutulu Dawa wuzolo Mwanaana, nde wumulesga mamosogo ma-gasalga; bunwini mono mamahinagana, lunu nga numono guwibigeene. ²¹Nga bugawusulga Nzaama baada bana bafi, mwana se gawaga wunu wugamazolo moonoo. ²²Nzaama gasaamasaaga muudu, gisala gini wuwe Mwanaana mutulu baada babosogo babalumusu gibiyi aboolo: Dawa ande Mwana; ²³wunu wumananga gulumu-su Mwana, gamananga se gulumusu Dada wunu wumudumusu. ²⁴Gumusomo iyanuleele ni wunu wumawugu ndaga-meeme, gamagumunu wunu wutumu-su mu gwaleede moonoo wu mvulu ande mvu-lu; wunu lowo bini musaamasa, gini бага mo-ono wu mvulu ande mvulu. ²⁵Gumusomo daanga lugugu baada bana bafi bubawuga ndaga-Mwana-Nzaama; bana bini yiwugu lowo bini fa. ²⁶Nzaama bugigi mu kebe gande ande moo-no wugawe se Mwanaana, ²⁷wumuwe gimfu-mu gi gusaamasa baada, mutulu gigi Mwana-muudu. ²⁸Gumono guwibigeene lowo mutulu daanga lwini wugu baada bana bigi gu maluumu lubi-ni wugu ndagande, bubini wusugu mu lufa. ²⁹Bana basala mapimi bini бага moonoo wu mvulu ande mvulu, asi bana basala gubiyi bu-bini basaamasa. ³⁰Lowo yimafana gusala mayimazolo mege, yisalaaga luzolo lu wunu wutumusu; gusaa-masa gumeeme gwiki gu musomo. ³¹Ni yimalede gimbangi gi mege, gigi gifa; ³²asi ni muudu wumbaana wundedeene gimbangi gigala gipimi. ³³Bunudumusu Yowani gugele meeme, bu ganudeleene gimbangi. ³⁴Meeme lowo ni muudu wiya teleneege gimbangi, asi iyanu-leele mutulu nuhulugu. ³⁵Yowani gagele mwinda wuleema mu kebe gabini, asi numu-moneene kiesi kaga mu daanga lutsisi. ³⁶Ngwigi ande gimbangi gimoso gimadigi gi Yowani; mutulu bisala bipe Dawa mu gusala bilesa ni nde wutumu; ³⁷Gimbangi gimeeme, ndege beene Dawa wundedeene. Bini lowo numawugu geele ndaga-Nzaama, si mbunza-nde lowo yana guyimono. ³⁸Mu kebe gabini ndaga yinde lowo gayi yigi mutulu numugu-munaaga wunu wugadumusu. ³⁹Nulabaaga Mugaana-Nzaama pima-pimi, nununguga ni wi wuledega moonoo wu mvulu ande mvulu; winde wunu wudaaga gimbangi gimeeme; ⁴⁰asi lowo nwiyaagaaga moonoo gugele meeme. ⁴¹Lugugu lumeeme lowo lwigi gugele bini. ⁴²Asi meeme ngiaba ni bini numuzolaaga gabini Nzaama. ⁴³Meeme iyi mu kuuma-Nzaama Dada, asi lowo numakuumunu ni muudu wumaya mu kuumaana, bunwini mu gumunu e lowo? ⁴⁴Abunu numafana gumugumunu ni nusa-gaga lugugu lubini mu kebe gabini, luledega Nzaama lowo gabini? ⁴⁵Gunungu lowo ni meeme ngini nufunu ya misi mi Dawa, asi Mose wunusileene manu-ngu. ⁴⁶Ni nugumuna Mose, bunukakumunu meeme se, mutulu nde bugasonogo mutula meeme. ⁴⁷Ni nugumunaaga magasonogo nde, abunu nwini gumunu ndaga yimeeme?

Chapter 6

¹Yesu lugabwili gu simi lu nzele wu Tiberiade; ²Baada bavulu bayaya mulaba mugudala bi-pa bigayasala.

³Gayabwanzana yato musele ande balongogo baana. ⁴Gisi fedi lu Pagi lugele lubesagana. ⁵Yesu lugazangana misi, gamono gibwili gi baada bavulu tsili biya, lugawufulu Fidipo mu gume-ge, buyabeene kiwi gagida, ⁶nde ni: Gunu dusuuma madia mabaada baba babosogo? ⁷Fidipo ni: Baada bamahinagana, madia ma kama yolo lowo maguga;

⁸Mulongogo mu kuuma Andele, makwina-Simoni Piele ni: ⁹Yaya ande mwana bagala wigi ande bambisi boolo ande mampa madaana; lowo se magu-ga. ¹⁰Yesu ni: Nubaleele babwanazana mu bididi. Lugadono Nzaama, lugamana bagabeene muudu-muudu ya nzala yana. ¹¹Lubayugu-du, Yesu ni: ¹²numana dolo bisenge bini bibwaya, bikono gubebe. Bagele baada gidese gi mili midaana. ¹³Bayulusu mambuugu ma bisenge guuma-moolo. Baada lubamono gipa gini ni: ¹⁴Nde wuwu tsili mubigili wunu wumafedi gwiyi mu gisi. ¹⁵Asi Yesu lugabeene ni bayanungu ni bamuyadigi gimfumu, lugadogo yana, gafudu-gu guto musele. ¹⁶Mu gingwese balongogo lubawingini mu bwaada ni beene gu Kapelenawumi ya simi lunzele. ¹⁷muhungu wungolo luwubulu mu bwaada, maja mawingina. ¹⁸Gugele gapibi gabwaya, asi Yesu lowo yana gwababaga. ¹⁹Balugu kayi gidese gi mili maguu-moolo ni lowo maguumadede, badelabuna Yesu we-na yata maja, ²⁰lugabesagana ande bwaada, lubawugu boomo. Nde ni: Nukawugu boomo, wuwu meeme! ²¹Bu bakamuseene mu bwaa-da nde ni lowo; tama lowo bwaada lubuganga ya simi. ²²Baada bana basaala gu simi bamono gisa-gasaga ni balongogo bawingini mu bwaada biwi beene, Yesu lowo gawingini, bwaada se bugele bumoso peele ya mbungu. ²³Bwisi butsie, baada bambaana baduuga gu simi lu Tiberiade gunu gubadisi Yesu, ²⁴baada lubamono ni Yesu ande balongogo baana lowo bigi yana, lubaseene mabwaada, bayamusaga tii gu Kapelenawumu. ²⁵Luba-mumono ya simi lunzele biwi ni: Longi, kidaa-nga wuyi guugu? ²⁶Yesu ni: Lowo nuyansegeene mutulu bipa binumono, asi mutulu madia mayinudisi, ²⁷salaana mutulu moonu wu mvulu ande mvulu, nukono gusala mutulu madia mana mabebege; Mwana-muudu gini nuwa madia ma moonu mamuwe Nzaama wumusi gidimi. ²⁸Biwi ni: Dugidi kiwi mu gusala gisala gi Nzaama? ²⁹Nde ni: Gisala gi Nzaama gigi ni nugumunu wunu wugadumusu nde. ³⁰Biwi ni: Kigipa wumasala gidumono bisi ni Nzaama wigi, gidugumuneene bisi? ³¹Baka-ga babisi bubadi mu nsege mampa maduugu gu tala! Bamademene mana. ³²Yesu ni: Gumusomo iyanuleele ni: Mose lowo ganuwe mampa ma tala, mampa ma tala wunuwaya Dawa, ³³mampa ma tala maleda-ga moonu. ³⁴Biwi ni: Mfumumu, duwaaga hoso daanga mampa mana. ³⁵Yesu ni: Mampa ma moonu gwiigi meeme, yinuleele ni wunu wumakumunu meeme, lowo gini bisa wugu nzala ni lowo pwisa-maja. ³⁶Mana mapaaga Dawa, bini numamona mu kebe gameeme, asi lowo nuyagumunu. ³⁷Wunu winiya gugele meeme lowo ngini musa yanzie. ³⁸Meeme yiwiyeene yaya mu gusala luzolo lu wunu wutumusu, lowo mu gasala luzolo lwa-ma, luzolo lunu lwigi lugukono gubilisi si muu-du wumoso, ³⁹asi muguhulusu muudu mu-wosogo mu bufugu bunsugu. ⁴⁰Gugele ni muudu muwosogo wumagumunu Mwana gahulugu. ⁴¹Bayudu bangunagana ni: Wuwu lowo ni Ye-su mwana-Yozefi ande Madiyi baduyaba bisi? ⁴²Asi buni gayadodo ni gaduugu gu tala? ⁴³Yesu ni: Nukangunagana binabini. ⁴⁴Ni Nzaama wunu wutumusu lowo gamatumusu muudu wugamabende ndege, lowo ngini mu-hulusu mu bufugu buni. ⁴⁵Basonogo ni: Bubini balongo malongo ma Nzaama, wunu wini wugu Nzaama ande malongi mande giyi gugele meeme. ⁴⁶Lowo yana si luudu wusala mono Nzaama, wunu peele wugadumusu wumumono; ⁴⁷Iyanuleele gumusomo ni: Wunu wumakuu-munu meeme gigi ande moonu wu mvulande mvulu. ⁴⁸Meeme ngwigi mampa mamoono. ⁴⁹Bakaga babini badi mana mu nsege, bafi. ⁵⁰Dalaana mampa mamoono maduugu gu tala, wunu wutumadia, lowo gini fa. ⁵¹Mee-me ngwigi mampa mamoono maduugu gu tala; mamoa mangini lede meeme, gwiigi mu-swini wumeeme wungini lede muguhulusu baada babosogo. ⁵²Bayudu basaya miaga ni: Abunu gini dudisi muswinande? ⁵³Nde ni: Wana, gumundaga ni lowo numadia muswina-Mwana-muudu, ni lowo numanwa matsili mande, lowo nwini ba-ga moonu mu kebe gabini. ⁵⁴Wunu mamadia muswinameeme, wuma-nwa matsili mameeme, gigi ande moonu wu mvulande mvulu; bungini muhulusu mu bu-fugu bunsugu. ⁵⁵Muswinameeme wigi ma-dia, matsili mameeme maja magunwa. ⁵⁶Wu-nu wini wudia ande guwunwa gigi mu kebe gameeme, meeme ngwigi mu kebe gande. ⁵⁷Nga butumusu Dawa wunu wigi wumoono, meeme se ngwigi wumoono, ndebunu se wu-nu wumadia gigi wumoono. ⁵⁸Meeme ngwigi mampa mana maduugu gu tala; lowo ni nga madi bakaga babini, lubafi. Mameeme male-dega moonu wu mvulande mvulu. ⁵⁹Mapaa-na mama Yesu gamalongo mu kebe ganzo-Nzaama yi bayudu ya Kapelenawumi. ⁶⁰Balongogo ba Yesu bavulu bagele mu gumusubu ni ki malongi mama? ⁶¹Gisi nde wubayabeene, lugabawufulu ni: Nuyawugu boomo? ⁶²Kiwi bini gala ni numamono Mwana-muudu wena gu tala gu gaduugu? ⁶³Muswini wule-daaga moonu, Muhungu wuledaga moonu. Mapaana mayitunuleele migi muhungu ande moonu. ⁶⁴Balongogo bamoso lowo bamugumuna, Yesu ginaga bugayaba bana bakono gumu-guna ande muudu wini mudege. ⁶⁵Lugabisa baleele ni: yinuleele ni muudu lowo gamafana gwiyi gugele meeme ni Dawa lowo gatumu-dumusu. ⁶⁶Duugu lunu bavulu mu kebe ga balongogo lowo babisa gwene ande Yesu. ⁶⁷Nde ni: Asi bini bamoso guuma-boolo bu nuyagwene se? ⁶⁸Simoni Piele

ni: Mfumu, duwene gugele naa? Bisi dugumunu mapaana manze maya-duwa moonoo wu mvulande mvulu.

⁶⁹Duyaba ni nze wigi Musantu wudumusu Nzaama. ⁷⁰Yesu ni: Bini lowo ni meeme yinusolo? Asi mu kebe gabini wumoso gigi Sadana! ⁷¹Ginaga bu gayabeene ni Yudu mwana Simoni Isikaliido bugini mudege.

Chapter 7

¹Yesu lugayadiga gu Ngalili, lowo gazola Yudeye mutulu bayudu bazola gumuzwa. ²Gisi fedi lugudungu bidaama lugele lubesa-gana. ³Bapanga baana ni dogo yaya nda wasala bipa gu Yudeye, balongogo baaga ande baada bagumono. ⁴Basalaaga bipa bikono baada gumono. ⁵Ginaga bapanga baana lowo bamugumuna, ⁶Nde ni: Daanga lumeeme lowo yna gugugu. ⁷Baada bayamenge meeme mutulu yiyalese gubiyi gubiwi; lowo ni banumenga bini. ⁸Bini nwere gu fedi lunu, meme lowo ngwena. ⁹Lugasala gwana gu Ngalili. ¹⁰Lubagie biwi, nde lugasala laba, gagele wuswama; ginaga basaga gumugama. ¹¹Bayudu bayamusaga ni gigi gunu? ¹²Badodagana bi-abi bamoso ni: Gigi muudu mupimi, bamoso ni lowo: Gigi muudu mufa, gayadinisi baada. ¹³Badoda mu guswama, badina bamfumu babayudu boomo. ¹⁴Mu kebe ga fedi Yesu lugaya wingini mu nzo-Nzaama, gabulusu gulongo. ¹⁵Bayudu bamono guwibigeene ni muudu gayabaga gu-danga, abunu gayalongo abubu? ¹⁶Nde ni: Malongi mameeme lowo migi mamege, asi migi mawunu wutumusu. ¹⁷Muudu wunu wumazolo gusala luzolo lwana, gayasaga lugugu lwana; ¹⁸ai wunu wusaga lugugu luwunu wumudumusu, gigi muudu mupimi. ¹⁹Lowo nwigu ande misigi mi Mose? Asi numilabaga. Nuyazolo kaga nunzwe meeme; gisini kiwi? ²⁰Baada bagele munu ni: Nze wigi ande muhungu wufa; naa wuya guzwa? ²¹Yesu ni: Meeme yimasala gipa gimoso, bini nuyamono guwibigeene; ²²Mose ganusilee-ne musigi duugu bakaga babini ni mwana-bagala numuwugu, nusalaga bunu mu bu-fugu bu sabbat. ²³Lunusalaga bunu musigi wu Mose wufaga, asi meeme ni yimazunusu muudu, yimaseene mulongo? ²⁴Nukono gusaamasaaga mu gi-muudu, asi nusaamasaaga mu nzili yipimi. ²⁵Baada bamoso ni: Lowo nde wuwu wubaya-saga gugama? ²⁶Dalaana wulonga mu nzo-Nzaama, si muudu wuyamuleele paana gu-bwas! Bamfumu se bamugumuna? ²⁷Wuwu gadumuyaba; asi Klisto naa wini yaba gugini duugu nde? ²⁸Yesu lugabaga ni: Bini nungiaba, nuyaba ngwigi mwisi kiwi! asi wunu wutumusu numu-yabaaga. ²⁹Asi meeme wugadumusu yimu-yaba. ³⁰Yimuyaba mutulu yiduugu gugele nde, nde wutumusu. Basaga gumugama asi muudu wumoso lowo gagugu mutulu daanga lunde lugele lowo yana gugugu. ³¹Baada bavulu bamugumuna ni: Lwini ya Klisto, gini salaaga bipa gudigi biyasala wuwu? ³²Bafalisi ande bamfumu babanganga-Nzaama lubabawugu, ludumusu bapudisi mugwabagama. ³³Yesu ni: Mafugu mameeme mamasala ma-gudaanga; mfuduga guyiduugu. ³⁴Bunwini nsaga, asi lowo nwini mono; lowo se nwini duulu yangini gala meeme. ³⁵Bayudu lubabulusu gudoyagana ni: Gini gwe gunu? Kala galaba bana bamana dini gu gisi gi bagreki? gini ya longaaga ba greki? ³⁶Kigamazolo gudodo mu ndaga yiyi ni: Bunwini nsaga, asi lowo nwini mono; lowo se nwini gugu gwiyi gungini gala meeme? ³⁷Mu bufugu bunene bunsugu bu fedi, Yesu lugabadaga mu kebe ga baada ni: Wunu wu-mawugu pwisa-maja, ganwa gugele meeme. ³⁸Wunu wumakumunu gini бага banzele ba maja nga bu basonogo. ³⁹Gadodone Muhungu wini бага bana bini mugumunu, ginaga wugele lowo yana gwiyi tii gugini fudugu nde mu mugieme. ⁴⁰Baada badoda ni: Gigi tsili mubigili, ⁴¹ba-moso ni: Gigi Klisto; bambaana ni: Gu Ngalili gumafana guduugu Klisto? ⁴²Lowo basono-go ni Klisto gini duugu gu Bedeleme, mu nzo-Davili, mu gigaana gi Abalayama? ⁴³Baada lubamana gabalagana gisini nde; ⁴⁴bamoso basaga gumugama, asi lowo baguga. ⁴⁵Bapudisi lubafudugu gugele bamfumu ba banganga-Nzaama ande bafalisi; bawa ni: Awunu? ⁴⁶Biwi ni: Lowo dumasala mono geele muudu wugifa gina! ⁴⁷Bafalisi ni gibi: Bini se wunudoneene? Numugumunu? ⁴⁸Baada bana bakono guyaba misigi, babapiaga! ⁴⁹Nicodeme wunu wuyamono Yesu mu pibi ni: ⁵¹Mu misigi mibisi lowo bawaga muudu duumbu ni lowo yana gumusaamasa. ⁵²Biwi ni: Nze se wigi mwisi Ngalili? Daleede, gu Nga-lili lowo gusala duugu mubigili. ⁵³Muudu-muudu lugafudugu gu nzwana.

Chapter 8

¹ Yesu gagie gu musele wu baolive, ²asi mu gipwili lugabululu gulongo mu nzo-Nzaama; baada bavulu bamana bwanzana. ³Balongo misigi ande bafalisi luba yamudwaaleene mukaada wuba-geme mu ginduumu. ⁴Lubamusi ya kebe ni: Longi mukaada wuwu dumugama wusala ginduumu; Mose gadulo-ngo ni mukaada wufa gigi dumuzwe gu mido-yo; gisi bubaya mumege. ⁵Asi nze wumadodo kiwi? ⁶Luganiege, wusonoga mu maana ande luleme. ⁷Bagele kaga bamuwufula, lugabadeele nde ni: Mu kebe gabini wunu wumakono masumu gamulumu mudoyo wutomo. ⁸Lugabisa fu-dugu mu gusonogo. ⁹Gadalabuna gihene gibwasa, mukaada pee-le. ¹⁰Nde ni: Wumamono? Abana? Lowo si wumoso wutugubelese. ¹¹Mukaada wunu ni: E, Mfumu, si wumoso lowo. Yesu ni: Lowo yigubelese, asi gwafudugeene nzili yiyi lowo. ¹²Yesu ni: Meeme ngigi mooso mu kebe gabaada, wunu wundaba meeme lowo gini digaaga mu pibi, asi gini zingaaga mu mooso. ¹³Bafalisi ni: Wuyaludeleene gimbangi nzege beene, gigi gifa. ¹⁴Yesu ni: Gimbangi gimeeme lowo gigi gifa, mutulu lowo ngwigi mege, twigi ande wunu wutumusu, bini numuyabaga guyuugwe meeme. ¹⁵Gusaamasa gubini gwigu gu muswini, asi meeme nsaamasaaga mudu. ¹⁶Ni yimasaasa, gwigu gumundaga mutulu lowo ngwigi mege; asi ngwigi ande Dawa wunu wutumu. ¹⁷Basonogo ni: Gimbangi gi bada boolo gigi gipimi. ¹⁸Ni meeme yimada gimbangi giama, Dawa wunu wutumu munu gutodeene se. ¹⁹Biwi ni: Gidaaga gunu gigi? Nde ni: Numu-yabaga, lowo se nungiaba meeme, ni lowo bunu kamuyaba. ²⁰Mapaana mama gamolo-ngo mu kebe ga nzo-Nzaama yabaleda maga-ba; asi lowo bamugeme, mutulu daanga lunde lowo lugugu. ²¹Yesu ni: Meeme bungwena, bini bunwini nsaga, nwini fa mumasumu mabini, asi lowo nwini duulu ya ngwena meeme. ²²Biwi ni: Galuzwaya ndege, wa bugaya dodo: Lowo nwini duulu yangwena meeme. ²³Gabisa baleele ni: Bini nwigu baada bagisi gigi, meeme ngwigi wu gisi gitale, sa yitunu-leele ni: Nwini fileene masumu mabini; ni lowo numakuumunu meeme. ²⁵Biwi ni: Nze wigi naa? Nde ni: Yinuleelele duugu tama. ²⁶Mapaana mabini migi mavulu magunuleele ande magu nusaamasa; asi wu-nu wutumusu gadaga gumundaga, magan-deele nde mana mayileelele baada. ²⁷Asi lowo bayabeene ni gadodone Gidaana. ²⁸Yesu ni: Nwini ngiabeene lunwini mono Mwana-muudu wubanaga mu mugieme, ²⁹ni mayisalga lowo ni mamege, asi magazologa Dawa, mana magandongoga nde. ³⁰Ndelunu baada bavulu bagumuna. ³¹Lugaleele bayudu bana bamugumunu ni: ³²Ni nwigu numalaba ndagameeme, lowo nwini gala bahigi, ndaga yiyi yigi yimundaga buyini nudusu mu gihigi. ³³Biwi ni: Bisi lowo duma-sala gala geele bahigi; abunu wuyaduleela-bunu? ³⁴Yesu ni: Gumusomo ni wuyasala masumu, wigi muhiga-masumu; ³⁵muhigi gagalaaga mwana-munga-nzo; ³⁶asi ni wumalaba ndaga yiyi, Mwana bugini gudogolo mu gihigi. ³⁷Meeme ngiaba ni bini nwigu gigaana gi Abalayama, asi nuyasaga gunzwa, mutulu lulabaaga mayidodoga meeme. ³⁸Gisi lowo mapaana mama maduguga gugele ndege Dawa; asi mabini maduguga gugele gidaabini. ³⁹Biwi ni: Gidaabisi ga Abalayama. ⁴⁰Nde ni: Gidaani ni gagalaaga Abalayama, nga lowo nuyasaga gunzwa, nga nuyasala mapaana nga nde. ⁴¹manuyasala bini migi mayanudumu gidaabini; biwi ni: Lowo twigi bana bamaga-nga, gidaabisi Nzaama. ⁴²Yesu ni: Gidaabini ni gugalaaga Nzaama nga bunuyanzolo meeme wugadumusu, mu-tulu mayisalga meeme migi magandelega nde. ⁴³Kinuyakono gubagiseene ndaga yi-meeme? Ga mutulu lowo nuyazolo guyuugwe. ⁴⁴Ginaga gidaabini Sadana, nusalgala luzolo lunde. Gigi mupala, gigi muzwe-baada, gigi mfuma-bupala mutulu magasala migi yata bupala, ginaga gayabaga mundaga dugu gu gisini giana. ⁴⁵Meeme iyanudodo gumundaga, lowo nuya-kuumunu; ⁴⁶naa mu kebe gabini wumafana gundeele ni wusele masumu? ⁴⁷Wunu wigi mu Nzaama wulaba mapaana mameeme, asi bini bamoso lowo gabini nwigu mu Nzaama. ⁴⁸Bayudu ni: Wumamono! Duguleele ni: Wigi musamaliyi, wugele ande muhungu wufa! ⁴⁹Yesu ni: Muhungu wufa lowo gwama, asi iyawa Dawa lugugu, bini nde nuyansawala meeme. ⁵⁰Meeme lowo iyasaga lugugu lumege, asi gwigu ande wunu wulusaga ande gusaamasa. ⁵¹Gumusomo ni muudu wumalaba ndaga-meeme, lowo gini fa. ⁵²Biwi ni: Duguleele ni wigi ande muhungu wufa, nze ni lowo. Dala mawuyadodo nze: ⁵³Abalayama ande mibigili mifi tama. Nawu-madigi mugwene Abalayama e nze? Nze wuya-lusa ya gihene ginawa? ⁵⁴Yesu ni: Meeme ni iyasaga lugugu lumege beene, lwigi lubwasa, asi Dawa wunuya dodo ni gigi Nzaamabini, nde wuyapa lugugu lunu. ⁵⁵Bini numuyabaga; asi meeme yimuyaba mutulu niyimadodo ni yimuyabaga, ngwigi mupala nga bini nukono gumuyaba. ⁵⁶Abala-yama, gidaabini gagele kiesi lugamono bufu-gu bumeeme. ⁵⁷Bayudu ni: Nze wigi yana mbele, lowo gu-magugusu mvulu maguumu madaana, abunu wumadodo ni wumumono Abalayama? ⁵⁸Yesu ni: Gumusomo, Abalayama lowo yana gubudugu, meeme ngwigi. ⁵⁹Lubawugu bunu, lubadololo midoyo ni bamulumu; asi luga-badamana, lugaduugu mu nzo-Nzaama.

Chapter 9

¹Mu gwadigi, Yesu lugamono gifa-misi; ²Wa balongogo baana ni: Longi, muudu wuwu gabudugu gifa-misi gisini gubiyi gu gidaana e gundege? ³Yesu ni: Lowo ni ndege ni lowo gidaana, asi mutulu gulese ngolo yi Nzaama. ⁴Pimi mee-me ndese gisala gi Nzaama wunu wutumusu; ndelulu lugele mooso mu kebe ga baada; ⁵Iwini bwa pibi bugusala lowo. ⁶Lugadodo bunu, lugasene maana magamu- gwidi mu misi ande made; ⁷gungoyo lugamu-dumu mu gwawululu misi mu maja Silowe, guyalesege ni gudumu. Lugagie, gasele ndebunu, gayafudugu wumona pimi. ⁸Bana bamuyaba ni: Wuna nga muudu wuyalooma bimi ande nzimi? ⁹Bamoso ni: E, gande, bambaana ni: Lowo ni nde. Asi wumu-fana. Ndege ni: Wuwu meeme. ¹⁰Lubamuwufulu bu gamono; ¹¹nde ni Yesu wumakwidi todo, luyimawululu misi mu maja ma Silowe, ndelulu luyimamono. ¹²Biwi ni: Awunu nde? Nde ni: Lowo ngiaba. ¹³Lubamugeme, bamudwala gugele bafalisi; biwi se lubamuwufulu bu gamono. ¹⁴Gisi gamono mu bufugu bu Sabbat. ¹⁵Lugaba-leele bugamono. ¹⁶Bafalisi lubabwi gisagasaga ni: Muudu wuwu lowo gigi wu Nzaama, wusala mu bufu-gu bu Sabbat; ¹⁷lubagabalagana bamoso ni abunu si gayasala bipa bi abu? ¹⁸Lubafun-gusu gifa-misi, nde ni gigi mubigili. Bayudu basaya miaga ni lowo gafi misi tii guyi gidaana ande maana. ¹⁹Lubawufulu gidaana ande maana ni wuwu mwana-bini wubudugu gifa-misi? Abunu ga-mamono? ²⁰Biwi ni: Gwigi nde, ²¹asi nu-muwufulu ndege gigi mbudu. Bisi lowo duya-yabeene. ²²Gidaana ande maana badina bayudu boo-mo ni lowo batubayidi mu nzo-Nzaama yibiwi ²³ni badodaaga ni Yesu wumuzunusu. ²⁴Lubabisa leele gifa-misi ni lumusu Nzaama; wuna dumuyaba gigi muuda-masumu. Asi nde ni: ²⁵Si gagele muuda-masumu, meeme wu-nzunusu. ²⁶Lubabisa muwufulu bu gamono, asi nde ni: ²⁷Yinuleele geele, lowo numangugeene, todo kiwi bimbaana? Numazolo nugidigi balongogo baana? ²⁸Lubamana mudugu ni asi mulo-ngogaana ganze. ²⁹Mfumabisi Mose wumo-ga ande Nzaama; wuwu lowo dumuyaba. ³⁰Nde ni: Iyanumono gisagasa, ni numuya-baga; Nzaama gagawugaaga bisaama bi muu-da-masumu, ³¹ni wuwuga bisaama binde, ga gigi muudaana. ³²Lowo yana muudu gamasala donoso gifa-misi, ³³ni gakono gudugaaga gugele Nzaa-ma, lowo gakasalabubu. ³⁴Biwi ni: Dogo ya-ya, wumazolo wudulongo bisi, nze wubudugu yatala masumu? ³⁵Lugawugu Yesu ni bamuyidi, bufugu bu bawanagana gamuwufulu ni: ³⁶Wumugu-munu Mwana-Nzaama? Nde ni: Gigi nawa, Mfumu nga yimugumunu? ³⁷Wumumono, mugumunu, nde wuwu wuyaguleele. ³⁸Luga-fugamana ni: Mfumu yimagumunu. ³⁹Yesu ni: Meeme yiyi mu gusaamasa baada mutulu bifa-misi bamono, bamonoga bafi-misi. ⁴⁰Bafalisi bagele yana ni: Bisi se bifa-misi? ⁴¹Nde ni: Bifa-misi masumu lowo ga-biwi, asi bini numonoga, ndelunu nwigu mu kebe ga masumu.

Chapter 10

¹Gumusomo iyanuleele ni muudu gawingi-naaga ya mbele yi dindi, ni mugibeghe gagele mwibi, gawologa baada bimi. ²Asi wunu wu-nginiga ya mbela-lupangu, gagele munga-gi-sala. ³Wunu wuzibigiliga mbele, mameeme maya-ba ndaga yinde, gamademenega mu makuu-mu; nde wumadusuga yanzie. ⁴Ni wutuma-dusu, gaga ya gilungunu miwi yangoyo miya mulaba, ginaga mayaba ndaga-nde. ⁵Malabaaga munzenzi, mini mudini guleye, mayabaaga ndaga yi ginzenzi. 6. Lowo baya-beene tigi yide Yesu. ⁷Lugabisa baleele ni: Gumusomo Meeme yi-gele mbele yi lupangu; ⁸bana babosogo ba-dedegene bagele bibi we bawolo-bimi bi baa-da mu ngolo, asi mameeme lowo masala ba-wugeene. ⁹Meme yigele mbele yi lupangu, wunu wuma-wingini yagele meeme, bugini wingini we gu-duugu, bugini hulugu, bugini bage se bididi bi gudisi mameeme maana. ¹⁰Mwibi giyiga ka-ga mutulu guwibi, gubebese we guzwa; asi meeme yiwiyeene guhulusu baada; babeghe se bimi bivulu. ¹¹Meeme yigele muboolo-mameeme mupimi, wunu wuledaga moonoo wunde mutulu ma-meeme maana. ¹²Wunu wumakono gubaga mameeme, lo gagele muboolo-mameeme, ni wumamono tama, ¹³bugadina, gasisi tama ga-mana zwa we gupasa mameeme. ¹⁴Meeme yigele muboolo-mameeme mupimi, ngiba mameeme maama, miwi se mangiaba. ¹⁵Nga bugangiaba Dawa, meeme se bungia-ba Dawa, yiledaga moonoo wumeeme mutulu mameeme maama. ¹⁶Ngwigi we mameeme mambaana mamakono mu lupangu, mayaba ndaga-meeme, pimi yimawingisi magidigi ma gibwili gigi, mabeghe muboolo wumoso. ¹⁷Ndebunu Dawa ganzologa mutulu ndedega moonoo wumeeme, bungini bisa wubaga. ¹⁸Lowo si muudu wumafana gundugulu, yiwuledaga mege beene, yimafana guwulede we guwuwo, nga bupe Gidaama gimfumu. ¹⁹Bayudu lubabisa gabalagana lubawugu mapana maana. ²⁰Bamoso ni gagele we mihungu mifa, bambaana ni wubele lese; mfunu kiwi mu gumuwugu? ²¹Bambaana ni lowo ni mihungu mifa, abunu si gaya mono-goso bafi-misi? Muhungu wufa wuzibilga misi? ²²Mu daanga lu... baya sala fedu lu gusagamana baana gu Yelusalemi. ²³Yesu gayadiga mu kebe ganzo-Nzaama yi Salomoni. ²⁴Bayudu bagele bamuziede, biwi ni: Ki daa-nga wini duwa mvudu yiyi ni wugele Klisto? boda duleele. ²⁵Yinuleelaa, asi lowo nuyagumumunu, bipa biyiyasala mu kuuma-Dawa numona; ²⁶asi lowo kga nuyakumunu mutulu lowo nugele mameeme mameeme. ²⁷Mameeme mameeme mayaba ndaga-mee-me; meeme yimayaba, bu mandabaga. ²⁸Yimawaga moonoo wu mvulande mvulu, lowo mini fa, lowo si muudu wini lugulu gu miogo mimeeme. ²⁹Dawa wupe biwi wumadigi baada baboso-go mu ngolo. lowo si wumoso wumafana gu-balugulu gu miogo mi Dawa. ³⁰Meeme we Dawa dugele muudu wumoso. ³¹Bayudu lu- babisasene midoyo ni bazwe. ³²Yesu ni yinilesa mapaana mapimi mavulu mayaduugu gugele Dawa; nundese ki paana nuyanzweleene gu midoyo? ³³Biwi ni lowo ni mutula paana yipimi asi mutulu nze wuyasa-wala Nzaama, wuyalusa ya gihene gi Nzaama, asi nze wugele muudu. ³⁴Yesu ni lowo basonogo mu misigi mibini ni bini ntwigi ba-nzaama? ³⁵ni bana bawuguga ndaga-Nzaama batubademene ba nzaama, musigi lowo wumafa, ³⁶asi wunu wugadu-musu nde yaya mu gisi, bini ni masawala, bu yimadodo ni yigele Mwana-Nzaama? ³⁷Ni lowo yiyasala magatumu Nzaama, nuko-no gukumunu. ³⁸Asi ni meeme yiyasala mapana ma Nzaama, gwigilaana; nganubeene ni Dawa gigi muge meeme, meeme ngwigi muge Dawa. ³⁹Lubasaga ni babisa mugama, lugabili. ⁴⁰Gabisa yamonogo mu mbima-nzele wu Yo-dani, gihene gimubodogo Yowani. ⁴¹Baada bavulu bawiya gugele Yesu ni Yowani lowo ga-sele si gipa gimoso, asi mamosogo magalonga nde mutula muudu wunu magele mamusomo. ⁴²Yana baada bavulu bagwigili mugele Yesu.

Chapter 11

¹Gugele we mukaasa wumoso ya Betani, bulu bu Madiyi we Malata , kumaana Lazala. ²Ma-diyi wunu wudiageene Yesu maasa yata mili wumugunzunu we bamfufu baana; Lazala, pa-ngaana. ³Bapanga baana lubadumusu Yesu muudu mugwa mulaba ni mbayaana Lazala wubeela. ⁴Luwugu Yesu, gadodo ni lowo magele ma-kaasa ma lufa, asi magele magulese mugie-ma-Nzaama, ndebunu Mwana-Nzaama gasene mugieme. ⁵Yesu gabazola babosogo yanzo-biwi, duugu Malata, Madiyi we Lazala. ⁶Lugawugu gubee-le gu Lazala gabisa sala mafugu moolo ya bulu lugagele. ⁷Gungoyo lugaleele balongogo baana ni dufudugaana gu Yudeye. ⁸Balongogo ni Longi, bayudu bu bakaguzwa gu midoyo, wubisa fudugu gugele biwi? ⁹Yesu ni bufugu bumoso lowo bwiwi we ma-daanaga guma-moolo mu moso? Muudu ga-budilaaga sasa mu moso; mutulu wumona. ¹⁰asi wuyaya digi mu pibi ndewunu wabudili sasa mutulu lo gayamono. ¹¹Lugamenese gudodo bunu, nde ni mbaya-bisi Lazala wuya-ma dolo, bungwenaa muwusulu. ¹²Balongogo ni Mfumu, ni dolo bugazuna. ¹³Yesu gadodeene lufa lu lazala, asi biwi ba-nunga ni dolo-dolo. ¹⁴Yesu lugabaleele pwa-sa ni Lazala wufi. ¹⁵Yigele kiesi buyikono meeme, bini mu gugwigili, twenaana ndegunu. ¹⁶Domasi, mwana mayasa ni twenaana bisi babosogo. ¹⁷Luyadulu Yesu, mvumu yigele mafugu mana mu kebe ga maluumu. ¹⁸Betani lugele bela-bele we Yeusalemi. ¹⁹Bayudu bavulu ba-ya siamasa Madiyi we Malata. ²⁰Malata luga-wugu ni Yesu wuduulu, lugayamuyamba, asi Madiyi gagele wubwanzana mu nzo. ²¹Madiyi mugele Yesu ni Mfumu, ni wugalaga yaya nga panga-meeme lo gakafa? ²²si nde-bunu meeme iyabeene ni mamosogo mawu-looma nze, Nzaama bu gaguwaya. ²³Yesu ni pangaaga bu gawusuga. ²⁴Malata ni iyabeene ni gini gala we moonoo mu bufugu bu nsugu. ²⁵Yesu ni meeme yigele moonoo we lufudumugu. Wunu wuma-kumunu si wufi, gini gala we moonoo; ²⁶wunu wugele wmoonoo, wumakumunu meeme lowo gini fa. Wumagumunu bunu? ²⁷Nde E yimagumunu Mfumu, yimagwigili ni nze wugele Klisto, Mwana-Nzaama wunu wu-mafedi gwiwi mu gisi gigi. ²⁸Lugadodo bunu, lugafudugu, lugayaleele Madiyi mu tswi ni Yesu wudulu, wugudemena. ²⁹Madiyi luga-wugu bunu mbal'moso luganimigi gaya muya-mba tini. ³⁰Yesu gagele lowo yana guwingini ya bulu; gagele gunu guyamuyamba Malata. ³¹Bayu-du bana bagele mu nzo ande Madiyi, bana baya badala, lubamono wumadugu tini, luba-mulebe ni wumadili gu maluumu. ³²Luga-duulu yagele Yesu, lugamubwileene ya mili ni: Mfumu ni wugalaaga, pangameeme lowo nga lowo gamafa. ³³Yesu lugamono bunu kiene luyimugeme yivulu tsili, mudimi luwuyi gisagasaga; ³⁴nde ni gunu numusi? Baada ni, Mfumu, yawa dala. ³⁵Yesu lugadili. ³⁶Bayudu ni dalaana bu gamuzolo nde. ³⁷Bambaana ni gande wuzibili misi mi gifa-misi, lowo gamafana gumuwusulu? ³⁸Yesu mu kiene yivulu lugagie gu maluumu. ³⁹Nde ni dogolaana mudoyo wuwu ya mbele; Malata ni Mfumu wusele mafugu mana mu maluumu, luulu wubwi nsungu. ⁴⁰Yesu ni lowo yimaleele nze, ni wumasa lugwigili bu wumona mugiema-Nzaama. ⁴¹Lubadogolo mudoyo, Ysu lugadele gu tala, nde ni: Dawa yituguwa madono bu wumangu-ngeene. ⁴²Meeme ngiaba ni nze bu wungu-guga hoso daanga, asi yimadodabunu mutulu baada bagele yaya bagumunu ni nze wutumu-su meeme. ⁴³Gungoyo lugabadaga ni Lazala duugu! ⁴⁴Mufi lugaduugu, mili we miogo bamunga-nga misingi, mbunzu bamulala mulele. Yesu ni numugudululu, geene gwana. ⁴⁵Bayudu bavulu bayadala Madiyi we bamo-no paana yini, lubagumunu Yesu; ⁴⁶bamoso lubayaleele bafalisi magasele Yesu. ⁴⁷Bamfumu ba banganga-Nzaama we bafalisi lubaya wanagana ni dugidi kiwi mutula muu-du wuwu? ⁴⁸ni lowo baada babosogo bu bamugumuna; gayasala bipa bivulu. Nwini mono bisi Lomo bamaya zwa gisi gi bisi. ⁴⁹Kaifi, mfuma-banganga-Nzaama ni lowo nuyaba si gimi gimoso. ⁵⁰Gumafana muudu wumoso gafiene baada babosogo, asi lowo ni gisi gi mutsini gifi. ⁵¹Gisi lowo gadodo mu gimuudu gindege, bu gagele mfuma-banganga-Nzaama mu daanga lunu bu gabigili ni Yesu wumafedi gufileene baada babosogo; ⁵²we gugoso baana ba Nzaama bamana dini mu bisi bimbaana. ⁵³Duugu lunu lubagiese mbada ni Yesu gafi. ⁵⁴Ndelunu Yesu lugalulese gu misi mi bayu-du; asi gagie gu ndama gisi gi zeze-zele ya bulu lumoso kuumu Efalayimi we balongogo baana. ⁵⁵Lubesagana fedu lu Pagi, baada lu babulusu gwene gu Yelusalemi mu guluwululu. ⁵⁶Bagele basaga Yesu, bagele mu nzo-Nzaa-ma ni: Nuyanungu kiwi? Lowo giya gu fedu? ⁵⁷Gisi bamfumu ba banganga-Nzaama bado-do ni wunu wini mumono, gadodo bamugeme

Chapter 12

¹Gusala mafugu masamana mu gusala fedi lu Pagi, Yesu lugagie gu Betani gugala Lazala wugawusula mu lufa.

²Malata lugabadisi mu gingwese ande Lazala ya mese. ³Madiyi luga-gwidi Yesu maasa mansungu ma tala yivulu, ma midi mi naadi mu mili; gamagunzunu we bamfufu bande. Nzo yiyosogo yigele nsunga-maasa maana. ⁴Yudu Yisigaliodo, wunu wudege Yesu ni mu-tulakiwi mukaada wuwu gamabebese maasa mabunu, dukamadege mu tala yivulu: "kama dede", nzimi dukagebene bansukami? ⁶Lowo ni gadodabunu mu gusalasa bansukami, asi bu gagele mwibi, gasena nzimi yi kesi. ⁷Yesu ni numuwesele Madiyi gaswege maasa mutulu gusa mu mvuma-meeme.

⁸Bansu-kami bini galaaga w bini mafugu mamosogo, asi meeme lowo ngini galaaga we bini tii gunu. ⁹Luwugu bayudu pana, lubagie gu Betani ni bamumono, bamufulu se paana yigawusulu Lazala mu lufa. ¹⁰Bamfumu ba banganga-Nzaama basaga se guzwa lazala ¹¹mutulu baada bavulu babadina, balaba Yesu. ¹²Bufugu bulebe, baada bavulu bayi gu fedi lu Pagi, lubawugu ni Yesu wiya gu Yelusalemi, ¹³lubamana sene malwanga gu mioyo, luba-mana zaala milele mu nzili babiga ni Hozana! Gsagamaga wunu wumaya mu kuuma-Nzaa-ma, mfumu wu Isaleele! ¹⁴Yesu ganabada yata mwana-pundu, nda bu basonogo ni: ¹⁵Nze bulu bu Sioni, guwugu boomo lowo, dala mfumaaga wiya yata pundu. ¹⁶Balongogo baana ginaga lowo babagisa, bayawibigi lubamono mugieme wu Yesu mu mana mabasonogo mutulande. ¹⁷Bana bamono bu gawusulu Lazala mu lufa, bagele bena deleene baada bambaana, ¹⁸gimi ndegini baada bavulu bayi mutulu paana yini yibawugu. ¹⁹Bafalisi ni dalaana, kiwi dubisagidi, luulu baada babosogo bamu-laba nde? ²⁰Mu kebe ga baada bana baya saama, guge-le we gigana gi bagreki.

²¹Lubaleele Fidipo mwisi Bethsaida gu Ngalili ni dumazolo gumo-no Yesu; ²²nde lugaleele Andele, bagie gibi aboolo gugele Yesu. ²³Nde ni daanga lu mugieme wu Mwana-muudu lumagugu. ²⁴Iyanuleele gumusomo ni lumbenge lu loso lumabwa mu maana, lu-galga lumoso ni lowo lumafa; asi ni lumafa lubuduga mbenge yivulu.

²⁵Wunu wumazolo moonoo wana, bugini wu-bilisi, asi wunu wini nanga moonana mu gisi gigi, gini бага moonoo wu mvulande mvulu. ²⁶Wunu wuyanseleene meeme, gandebe bi-hene bibiosogo; Dawa bugini muwa mugieme.

²⁷Moonoo wumeeme wuyi gisagasa; todo ki-wi? ...Dawa, pulusu mu daanga luulu; asi ga gisini nde gigi yiwiyeene.

²⁸Dawa, lumusu kuu-maaga! Ande ndaga yidugu gu tala ni yigulu-musu; bungini bisa guwulumusu. ²⁹Bagele yana ni bunu mawugu? Nzese wunu, bambaa-na ni wunu wanzio wutumuleele paana. ³⁰Yesu ni ndaga yini lowo yitodeene meeme asi bini. ³¹Daanga lugugieseene Nzaama baada duumbu lumagugu we luguyidi mfuma-maana.

³²Lugini nzangana meeme Nzaama gu tala, ngini demene baaada babosogo bagele mu kuga-meeme.

³³Gadodabunu mu gulese lufa lunde. ³⁴Baada bagele yana ni dudangaga mu miga-na ni Klisto gini yalaaga mvulande mvulu, asi bunu nze wuyadodo ni Nzaama gini zangana Mwana-muudu gu tala? Mwana-muudu beene nawa? ³⁵Yesu ni moso wu wigi mu kebe gabi-ni wumasala bitsi wumazimigi, digaana nde-luulu lugele moso, mu pibi lo nwini bisa mo-naaga gu gwenese. ³⁶Yesu ni ndeluulu, lu-gele moso, nuwugumunu; mangoyo lugaya swama.

³⁷Asi bunu bu bamono bipa bagasala nde, lowo gabiwi bamugwigila, ³⁸nga budodo mubigili Yisaya ni: Mfumu, na wugumunu malongi ma bisi? Gugele nawa guyamonogo gogo lu Mfumu? ³⁹Bugumugunu lowo mutulu Yisaya bugabisa dodo ni: ⁴⁰Misi mibiwi mifi, bakono gumono, midimi se miyi bwidi, bakono gubagisi, bako-no gubolomono midimi, bakono guhulugu. ⁴¹Yisaya gadodabunu lugamono mugieme wu Nzaama. ⁴²Bamfumu ba bayudu bamoso bu bamugumunu asi badina bafalisi ni lowo batubadusu mu lubundu. ⁴³Biwi bazola lu-gugu lubiwi, lu Nzaama lowo. ⁴⁴Yesu ni wunu wumakumunu meeme gama-gumunu wunu wutumusu meeme, ⁴⁵wunu wumamono meeme, gamamono wunu wutumusu meeme. ⁴⁶Meeme ngwigi moso mu kebe ga baada, wunu wumakumunu lowo gagala mu pibi, ⁴⁷Wunu wumawugu ndaga-meeme ni wutuyi-tabana, lowo meeme ngini musaamasa, mee-me lowo gwama yiwiyeene gusaamasa baada asi mu gubahulusu. ⁴⁸Wunu wumanangaa meeme we malongi mameeme, ndaga-meeme yini mugieseene mbada mu bufugu bunu. ⁴⁹Meeme lowo yi-longo mapaana mamege beene asi ma wunu wutumusu. ⁵⁰Meeme ngiaba ni mapaana mande maledega moonoo wu mvulande mvulu; ndelunu meeme yinuleele ndebunu buga-ndelega Dawa.

Chapter 13

¹Bufugu bu fedi lu Pagi bugele lo yana gu-duulu, Ysu bu gayabeene ni daanga lunde lugusisi gisi gigi lubesagana, ²bu gayabeene ni Sadana wuwingini mu mudima-Yudu Iska-liodo mu gumudege lubadiaya mu gimgwese ande balongogo baana. ³Yesu bugayabeene ni Gidaana wumuwe bi-biosogo bi gisi gigi, ⁴luganimigi mu kuga-mese, gasudulu milele,ugasene wunu wugele mu lugede; ⁵lugabulusu guwululu mili mi balongogo baana ande gubagunzunu. ⁶Lugaduulu yagele Piele, Piele ni Mfumu nze wungululu meeme mili? ⁷Yesu ni lowo wuya-bagisi mayiyagidi meeme, wini bagisi man-goyo. ⁸Piele ni lo wungululu mili. Yesu ni: ni lowo yituguwululu, lowo wugele wumeeme. ⁹Piele ni ngululu si ande mili ande miogo ande mudwe. ¹⁰Yesu ni wunu wumawebele gagele mfunu mu guwululu mili peelee; nugele pimi asi lowo ni bini babosogo. ¹¹Gadodabunu ni lowo bini babosogo mutul bu gayabeene wunu wumu-dega. ¹²Lugamenese gubawululu, lugawufulu ni nuyabene mutulaki yitunugidabunu? ¹³Nu-temenega Longi, Mfumu, e gugele ndebunu. ¹⁴Meeme mfumu, longi itunuwululu, bini se nuwululagana bini abini. ¹⁵Meeme itunulese mbana. ¹⁶Gumusomo iynuleele ni muda-gisala gagalaaga mbudu gu misi mfumaana; tumu se gagalaaga mbudu gu misi mi wunu wumudumusu. ¹⁷Ni nuyaba mapaana maama numaseleene mu kiesi. ¹⁸Lowo iyanuleele ni bini babosogo mutulu iyabene bana ba yisoolo, mutulu mana mabasonogo magugu ni wunu wudiaga madida mameeme madia mameeme wumbolomogeene. ¹⁹Mapaana maama iyanuleele mutulu numa-yabeene yana makono gugugu. ²⁰Wunu wu-mayamba wuyimadumusu meeme, gamangia-mba meeme; wunu wumangiamba meeme, gamayamba wunu wutumusu meeme. ²¹Mudimi wu Yesu wugele wuyi gisagasa, lugabaleele ni ²²muudu wumoso mu kebe gabini bu gayatege meeme. Babosogo bada-lagana ni naa wunu? ²³Wumoso wunu wuzola Yesu gagele wumu-yameene yata mili, ²⁴Simoni Piele lugamule-bele ni muwufuleede nze; gaduleele naa wunu. ²⁵Nde se lugamuwufulu. ²⁶Yesu ni wunu wungwaya gidini lumpa gimawudu; ²⁷lugaseene lugawe Yudu Isikaliodo, mbal'moso Sadana lugamuwingini. Yesu ni gidisileene yini yimazolo gugidi. ²⁸Si muudu wumoso ya badiaya lowo gaba-gisa mapaana maana magamuleela. ²⁹Bamo-so banunga ni gamuleele mapaana ma nzimi yigaswegega, gasumeene bimi bi fedi, ni lowo gagabeene bansukmi. ³⁰Yudu lugaseene lumpa, mbala'moso lugaduugu mu pibi yini. ³¹Luduugu Yudu, Yesu ni lugugu lu Mwana-muudu lulumonogo ande lu Nzaama mu kebe ga mwanaana. ³²Nzaama bugini mulumusu. ³³Baana, iyanuleele nga buyileele bayudu, lowo iyalama mu kbe gabini; gu iyagwene meeme, bini lowo nwini gugugu mu gwene. ³⁴Iyanusileene musigi wufini awuwu: Zolaga-naana bini ande bini, nga buyinuzolo meeme. ³⁵Ndebunu baada bagisi bini yabeene ni nugele balongogo bameeme. ³⁶Piele ni Mfumu, wuyagwe gunu? Me buyi-gulaba. ³⁷Gungoyo ni mutulaki yikono gugulu-laba? Meeme ngini leede moonoo wu meeme mutulanze. ³⁸Yesu ni nze wini leede moonaa-nze mutulu meeme? Gumusomo, iyaguleele ni nze wananga meeme mbal dede, nsusu lowo yana gugogolo.

Chapter 14

¹Nukono gugala midimi gisagasaga, numu-guumunu Dawa, nukuumunu meeme; ²bihe-ne bigi bivulu mu nzo-Dawa, ni bunu lowo, nga lowo yitunugenese. Luulu lungwena yimanuyidigeene bihene. ³Ngini yanusene lungini yafudugu twagalaana gihene gimoso. ⁴Nuyaba gu yiyagwe meeme, nzili se nuyiya-ba. ⁵Toma ni: Mfumu duleese guwuyagwe, bisi bunu duyaba nzili? ⁶Yesu ni: Meeme ngwigi, nzili, ngwigi mundaga, ngwigi moonoo; muudu lowo gamafana gwe gugele Dawa ni lowo gamadigi yagele meeme. ⁷Ni nungia-baaga meeme, nga numayabeene Dawa; nu-mumono, numuyabeene. ⁸Filipo ni: Mfumu, duleese Dawa dumuya-beene; ⁹Yesu ni tama yingwigi mu kebe gabini, numuyabaga Dawa? Wunu wumamono meeme, gamamono Dawa. ¹⁰Fidipo, kumunu meeme, Dawa ande mee-me twigi muudu wumoso, ¹¹bisala biyisalga meeme nde wubisalga; mapaana mayidodoga migi mande, lowo ni mameeme. Kumunu. ¹²Wunu wumakumunu gini salaaga mapaana manene mutulu meeme iyafudugu gugele Dawa. ¹³Mamosogo manwini muloomaaga mu kuumameeme, bungini nuwaaga, mutulu Dawa galumu mugele Mwanaana. ¹⁴Hoso gimi ginwini loomo, bungini nuwa. ¹⁵Ni nunzologa, gebaana misigi mimeeme. ¹⁶Ngwena nuloomeene musalasa wumbaana gugele Dawa, nwini mumono bini peelee numu-yaba; baada ba gisi gigi bamuyabaga, lowo se bini mumono. ¹⁷Gini galaaga ande bini mvu-lande mvulu. ¹⁸Lowo ngini nusisi nga baana bansiono; ¹⁹ngini galaaga ande bini daanga lulwosogo; mutulu ntwigi bamoono nga meeme. ²⁰Bun-wini yabeene mu bufugu bunu ni Dawa ande meeme twigi muudu wumoso, bini se nwini gala muudu wumoso ande bisi. ²¹Wunu wumanzolo, gagebe misigi mimee-me; ndewunu wungini zolaaga, ndewunu Dawa wugini zolaaga. ²²Yudu wumbaana, lowo ni Isikaliido ni: Mfumu, abunu wini monogo gugele bisi peelee, bamoso lowo? ²³Yesu ni: Wunu wumanzolo, gini gebaaga misigi mimeeme, ndebunu Dawa bugini muzolaaga, twini galaaga ande nde. ²⁴Asi wunu wumananga meeme, lowo gigi ande misigi mimeeme; ndaga yinuwiguga lowo ni yimeeme, yigi yinde Dawa wunu wutumusu. ²⁵Mapaana mama meeme yitunuleele lun-gwigi mu kebe gabini; ²⁶Iwini ya wunu wini nudumusu Dawa mu kuumameeme, gini nulo-ngo mapaana mamosogo, gini nuwibigaaga mamosogo mayitunulongo meeme. ²⁷yitunu-sileene dulu-dulu; lowo ni buleedega baada bagisi gigi. Nukono gusa midimi gisagasaga, nukono gudilaaga. ²⁸Nuwugu mamosogo mayinuleele. Meeme luyiyagwene gugele Dawa, bini galaana mu kiesi. ²⁹Lulumakono yana gugugu mapaana mama, asi lumini gugu nugwigili. ³⁰Lowo ngini bisa nuleele, daanga lwiya mfuma-baada bagisi gigi lumagugu. ³¹Nimigaana, dudogo yaya mutulu baada ba gisi gigi bayabeene ni meeme yimuzologa Dawa, yisalga magatumu-ga nde.

Chapter 15

¹Meeme ngwigi muuda-gisala mupimi wu-gwiniga midi, Dawa gigi munga-ngunu. ²Lu- daanga lu mudi lulwosogo lugangamana ande meeme, lukono gubudaga mbenge, buga lu-giesega, lunu lubuduga mbenge, buga luwu-luluga mutulu lubisa budu mbenge yivulu. ³Malongi mameeme manuwululu; ⁴Ganga-manaana ande meeme, nga bwiggi mudi ande taanga yana; sa yibuduga mbenge. Wunu wigi ngege lowo gamafana gududu mbenge. ⁵Meeme ngwigi gisini gi mudi, wunu wuma-gangamana ande meeme, ndwunu wubuduga mbenge; wunu wumakono gugangamana ande gabudaaga mbenge; ⁶ndebunu ludaa-nga lunu lukono gubudaga, bu balugiesega balusaga gu mbawa, muudu wunu wukono gubudaga mbenge bini mulumu gu mbawa. ⁷Ni nwiggi mugele meeme, nugeba ndaga-meeme, gimi gigiosogo gi nwini loomo, bunwini gibaga. ⁸Ni nuyabudu mbenge yivulu, lugugu lu Da-wa bu lwini monogo, ndebunu bini nwini gidi-gi balongogo bameeme. ⁹Ndebunu bunzolo Dawa, meeme se yinuzolo bini. Duzolaganaa-na. ¹⁰Ni duzolagana bini ande meeme bungwigi meeme ande Dawa, nugeba misigi mimeeme, bukebega meeme misigi minde, bungini nuzolaaga. ¹¹Mapaana mama yitunuleele mutulu dumono kiesi bini ande meeme. ¹²Wana musigi wuwu: Zolaganaana bini ande bini. ¹³Muudu wumalede moonaana mutulu bambayi baana wumadigi mapaana mamoso-go mu gisi. ¹⁴Nwigi bambayi bameeme, ni nusala ma-paana mayiyanudumu. ¹⁵Lowo se nwiggi baa-da bagisala mutulu nuyabeene mamosogo matumu Dawa; muuda-gisala gayabaaga ma-paana ma mfumaana. ¹⁶Lowo ni bini nunsolo meeme, asi meeme yinusolo bini, yinuwe gisala gi gwabudu mbe-nge yini yilamga. ¹⁷Iyanuloomo ni nuzolaga-na bini ande bini. ¹⁸Ni baada banumenga, nuyabeene ni tomo bamenge meeme. ¹⁹Ni nugalaaga baada ba gisi gigi, lowo bakanumenge, asi bunwigi ba-meeme, bayisolo, sa bayanumenge. ²⁰Wibigaana luyinuleele ni: Muuda-gisala ga-digaaga mfumaana; ni meeme bamamonoso pasi, bini se bunwini pasi, ni bageba mapaana mameeme, mabini se bubini magebaaga. ²¹Bini nusalaga bunu, mutulu bamuyabaga wunu wutumusu meeme. ²²Ni meeme kono gwiyaaga, nga lowo bakasaama, asi ngaluulu, munu guyaba masumu mabiwi, bubini saama. ²³Wunu wumamenge meeme, gamamenge Dawa. ²⁴Ni bakono gumonaaga bipa biyimasala mu kebe gabiwi bimakono gusala muudambaana mu gisi gigi, nga pimi, asi biwi bamono mu misi mibiwi, bamenge ande meeme ande Dawa. ²⁵Asi, gumasalama bunu mutulu mabasonogo mu misigi ni: Bamenge gukono gisini, magugu. ²⁶Lwini ya wunu wini yabwisaga midimi, wun-gini dumusu mu kuuma-Dawa, Muhungu wu mundaga, wini duugu gugele Dawa, buwini todeene meeme; ²⁷bini se bunwini todeene mutulu nwiggi ande meeme duugu luyibulusu gisala gigi.

Chapter 16

¹Mapaana mama yitunuleele mutulu nukono gubwisi lugwigili lubini; ²bubini nuyidaaga mu manzo-Nzaama mabiwi, bubini nuzwaaga mu manungu mabiwi ni bayasaleene Nzaama. ³Bini salaagabunu mutulu baduyabaga Dawa ande meeme. ⁴Yikono nuleeleene tomo mu-tulu yigelabini gimvugu mu daanga lunu, asi lulu mutulu nusawibigaaga ni buyinuleele. ⁵Lulu iyafudugu guyidugu, asi lowo si muudu wuyangufulu ni: Wuyagwe gunu? ⁶Luyitunu-leelabunu, nuyi kiena-kiene. ⁷Ni lowo yima-gwe, gigigi gimeeme lowo gini ya; pimi mee-me ngwene, nde giyi. ⁸Lugini ya nde, gini lese baada babosogo gu-biyi gubiwi mu gusaamasa baada ande mu duumbu lubini бага ande mapaana mapimi. ⁹Gini balese masumu mabiwi mutulu lowo bakumunu meeme, ¹⁰mapaana mapimi mu-tulu gwene gu meeme, lowo ngini bisa mono-go; ¹¹mu duumbu lu baada, mfuma-bupala wuyala geele gisi, nde se bugini бага duumbu. ¹²Mapaana magunuleele migi mavulu asi lowo nuguga guganga mudimi mutulu lwiya Muhungu wu mundaga, gini nulese mundaga wuwosogo. ¹³Lowo gini dodaaga mu kuuma-ndege, asi gini nulesaaga magawugu ande mana miniya. ¹⁴Gini nulesaaga mugieme wu meeme mutulu meeme ngini muwaaga magi-ni nulesaaga. ¹⁵Mamosogo migi ma Dawa, migi mameeme; ndelunu magini nulesaaga meeme ngini mu-waaga. ¹⁶Gumasala bitsi, lowo nwini bisamo-no, gumasala bitsi bu nwini mono mutulu iyagwe gugele Dawa. ¹⁷Balongogo badoda bi-abi ni: Ki guyalesege gudodo gunde ni: Gumasala bitsi lowo nwini mono, bunwini mono, iyagwe gugele Dawa? ¹⁸Bisi lowo duyayabeene. ¹⁹Yesu ni: Meeme yinuyabeene ni lowo nuya-bigisi buyitunuleele... ²⁰Bunwini dili, bunwini nienge, asi kiene yibi yini gidigi kiesi. Lunwini dilaaga bada ba gisi bini gala mu kiesi. ²¹Nu-yaba ni lubuduga mukaada, gamonoga pasi mu misongo, asi ni wumabudu mwana, lowo gabisa nungaaga busoso bunu; gamonoga kiesi gi mwana wumabudugu. ²²Bini se nwigu mu kiene, asi bunwini mono kiesi gini gikono guwalagaga. ²³Bufugu bnu lowo nwini bisa ngufulu si gimi gimoso; iyanu-leele gumundaga ni gigiosogo ginwini loomo Dawa mu kuumameeme bugini nuwa. ²⁴Lo-wo numasala loomo geele si gimi; numuloo-mo, nga numono kiesi. ²⁵Yinuleela mu matigi, asi lwigu lungini kono gubisa nuleele ma matigi; ngini nuleelaaga pwasa mutula Dawa. ²⁶Mu daanga lunu nwini loomaga mu kuuma-meeme, asi lowo ngini nuleelaaga ni: Iyanu-sameene gugele Dawa; ²⁷mutulu ndege Da-wa wunuzolo, bini se numuzolo; ²⁸nukumu-nu meeme ni yiduugu gugele Dawa, nde wutu-musu mu gisi gigi; luulu iyafudugu gugele nde. ²⁹Balongogo ni: Luulu dumayabeene gudodo gunze, lowo se gwigu mu matigi, dumayabee-ne ni mapaana mamosogo nze wumayaba; ³⁰dumamono ni wuduugu gugele Nzaama, luulu dutugugumunu. ³¹Yesu ni: Luulu numakumunu? ³²Daanga lumagugu, lubanupasa gisagasa, lununsisa mege beene; asi lowo ngwigu mege, Dawa gigi ande meeme. ³³Itunuleelabunu mutulu nugele gimvugu ande meeme, nugele midimi dulu-dulu. Galaana ande gibagala! Gubiyi gu gisi gigi meeme yigubelese!

Chapter 17

¹Lugamenese Yesu gudoda lugadele gu tala, nde ni Dawa, daanga lu mugieme wu mwa-naaga lumagugu; ²nga buwumuwe gimfumu gi guyala baada ande gubawa moonu wu mvulande mvulu. ³Moonu wu mvulande mvulu wugele gugele nze; ⁴Meeme yiguwe mugieme mu gisi nga bu wutumusu, ⁵luulu, Dawa, pe meeme se mugieme nga wunu wuyigelawi gunu mu luayanaga lu gisi gigi. ⁶Gisala giwutumusu yisele, baada bawupe baguyabeene, bayaba ndaganze. ⁷Bayabeene ni nze wutumusu mu kebe gabiwi; ⁸bagwigili mapaana manze, bagwigili ni nze wutumusu yaya. ⁹Iyabasaameene biwi, lowo mutulu baada ba gisi gigi, asi bana ba wupe batuguyabeene. ¹⁰Bayaba ni mapaana mamosogo maduguga guge nze. ¹¹Bayaba ni meeme lowo yimasala muudu wu gisi gigi, iyayafudugu gugele nze. Dawa, gebe baada ba wupe, mu kuumaaga yi musantu; bagele nga bisi, nze buwugele muge meeme, meeme munze. ¹²Lowo yimasala bilisi si muudu wumoso mu gisi gigi, ¹³luiyayafudugu gugele nze, wesele ni basala mu kiese givulu. ¹⁴Ndaganze yibasi-leene, bamengege se mu gisi gigi. ¹⁵Iyaguloomo wubagebe mu gubiyi gu gisi gigi, ¹⁶mutulu lowo bamasaala se baada ba gisi gigi. ¹⁷Bawululu nzege mu ndaganze yikono bupala. ¹⁸Meeme yibadumusu mu gisi gigiosogo nga buwutumusu meeme. ¹⁹Meeme iyaluwululu mu ndaganze, nze se wubawululu biwi. ²⁰Iyasaameene se bana bini gwigili mutulu biwi se bagele muudu wumoso ²¹nga dugele nze ande meeme, dugele muudu wumoso. ²²Yibawe mamosogo mawupe nze, bunu biwi bagele se muudu wumoso nga nze ande meeme, bagele mu kebe ga bisi; ²³bunu baa-da ba gisi gigi nga bayabeene ni nze wutumu-su meeme, wubazolo nga buwunzolo meeme. ²⁴Dawa, yimazolo ni bana ba wupe dugelabi gihene gimoso, bamono mugiemanze nga bu wunzolo yana gisi lowo gusalamana. ²⁵Dawa mupimi, nze gisi lo guyabeene, asi meeme yilongo kuumanze, iyabagana; gisi giyabeene ni nze wutumusu meeme; ²⁶luzolo lunu luwusi mugele meeme, iyaguloomo ni lugele se mu kebe ga biwi.

Chapter 18

¹Lugamenese gudodo Yesu ande balongogo bana lubagie gu simi lu maja ma Cedolomi gihene gi bawena daanga lulwosogo; ²Yudu se bugayabeene gihene beene. ³Lugadwala basuda ande mada ande bibunu bimbaa gwindegunu. ⁴Yesu bugayabeene gu gilungunu mapaana mamosogo mamuwiyine, lugabadugeene ni nuyasaga nawa? ⁵Biwi ni Yesu mwisi Nazaledi. Nde ni meeme awu. Yudu se ndeyana. ⁶Lubawugabunu, lubafudugu lungongoyo, lubabwi mu maana. ⁷Lugabisa bawufulu: Nuyasaga naa? Biwi ni Yesu mwisi Nazaledi. ⁸Yesu ni yinuleele ni meeme awuwu, ni nde-bunu weselaana baba bamoso beene gabiwi. ⁹Gadodabunu mutulu magadodo ni lowo yimasala bilisi si muudu wumoso magugu. ¹⁰Simoni Piele lugaduusu mbeese, lugatswili muuda-gisala wumoso wu nganga-Nzaama tswi, kuumaana Malugusu. ¹¹Yesu ni bunu lowo, fudulu mbeesaaga mu giswama; meeme kono gunwa gobo lupe Dawa? ¹²Lubamugeme, lubamuganga misingi. ¹³Bamudwala tomo gugele mfuma-banganga - Nzaama Ana mu daanga lunu, gisi bugo bu Kaifi. ¹⁴Kaifi wuwu galeele bayudu ni pimi muudu wumoso gafi mutula baada bavulu. ¹⁵Simoni Piele gagele wulaba Yesu ande mulongogo wumoso wuyabagana ande mfu-ma-banganga-Nzaama, nde lugawingini, ¹⁶lugalomeene Piele nzili, lubamuwingisi. ¹⁷Mukaada wunu wusala ya mbele lugawufu-lu Piele ni nze lowo wugele mulongogo wu muudu wuwu? Nde ni meeme lowo gwama imuyaba. ¹⁸Guumu gugele pioyo, baada ba gisala bagele bawoda mbawa, Piele wunimigi mu kuuga-mbawa. ¹⁹Nganga-Nzaama lugawufulu Yesu malongi ande balongogo bande. ²⁰Yesu meeme yilo-nga hoso daanga mu manzo ma Nzaama, mu kebe ga bayudu; lowo ni mu guswama. ²¹Asi kiwi wuyangufulu? Wufulu bayilonga, dala ababa bana bangugu, ki yidodo? ²²Muudu wumoso lugamubulu mbada, ni nze luzidi lowo gugele mfuma-banganga-Nzaama? ²³Yesu ni ndese ki gubiyi yimadodo? ni lowo kiwi wumbuleene? ²⁴Lubamunganga misi-ngi, bamudwala gugele Kaifi, mfuma-banga-nga-Nzaama. ²⁵Simoni Piele nde yana wuwoda mbawa. Lubamuwufulu ni nze lowo wugele mu kebe ga baada baba? Lungananga ni lowo gwama. ²⁶Panga-muudu wugiese Piele tswi ni me buyigumono mu kebe ga yongo lu Sedolomi? ²⁷Nde ni lowo ni meeme; mbal'moso nsusu lugagogolo. ²⁸Mu gipwili lubadwala Yesu gugele Kaifi. ²⁹Pilada lugaduugu yanzie, gabawufulu ni kiwi gamagidi muudu wuwu? ³⁰Wa biwi: Ni gakono gusalaaga gubuyi nga ludutumuga-ma? ³¹Pilada ni senaana muudabini, nwamusaa-masa bini beene bugele misigi mibini. Biwi ni: Bisi lowo dumafana guzwa muudu. ³²Gugela-bunu mu gugugusu ndaga-Yesu yigadadodo mu gufa gunde. ³³Lubisa wingini Pilada, gawufufulu Yesu ni nze wugele mfuma-bayudu? ³⁴Yesu ni nzege wumadodabunu e baada bambaana batugu-leele? ³⁵Pilada ni meeme yigele muyudu? baada ba gigana giaga ande bangang-Nzaama batuguleede gugele meeme; kiwi wumagidi? ³⁶Yesu ni gimfumu gimeeme lowo gigele gi gisi gigi, ni lowo nga luyimagamaga, nga baada ba gisala ba meeme bu bakanwaneene. ³⁷Pilada ni nze wugele mfumu? Nde nzege wumadodo ni yigele mfumu; yiwiyeene gulede gimbangi gi musomo. ³⁸Pilada gamuwufulu ni gumusomo kiwi? ³⁹Lugabisa duugu gabawufulu ni nawa numazolo yinuduseene mu bologo mu kebe ga baada baba boolo Yesu ande Balabasi? mutulu meeme loyiyamono gubiyi gu muudu wuwu. ⁴⁰Biwi ni Balabasi! Yesu lowo, gafi kaga; asi Balabasi mwibi, gazwaga baada.

Chapter 19

¹Pilada lugamana bulusu Yesu fimbu, ²basu-da lubamuvadasa pu yinganga ande mvele wu tala. ³Lubabesagana yagele nde bamuwaya mbodo ni: Mbodo mfuma-bayudu, bamubula mambada. ⁴Pilada lugabisaduugu yanzie ni dalaana muudaabini mutulu meeme lowo iyamono si gubiyi gunde. ⁵Yesu ndebunu ande pu yinga-nga ande mvele wunu wu tala, Pilada ni: Muuda-bini awuwu. ⁶Bamfumu babanganga- Nzaama ande bambudu ba bulu ni: Muzwe ya kulunsi, muzwe ya kulunsi; Pilada numuzwe bini beene, meeme lo iyamono si gubiyi gu-nde. ⁷Bayudu ni misigi mibisi gafi kaga mutulu wulusi ya gihene gi Nzaama ni gigi Mwana-Nzaama. ⁸Pilada lugawugabunu, boomo buvulu lubumugeme. ⁹Lufudugu mu nzo yibamusaamasa, lugamuwufulu ni nze mwisi kiwi? Asi Yesu si ndaga lowo gamusi. ¹⁰Pilada ni lowo wuyapa si mvudu yimoso? Yabeene ni meeme yimafana guguzwese ni lowo guguwesele wene. ¹¹Yesu ni lowo wigi ande ngolo yini, ni lowo yiduugu gu tala. Wunu wumatege meeme gamasala gubiyi gumadigagana. ¹²Pilada gasaga bu gawesele Yesu, asi bayu-du ni: Ni wutumuwesele, lowo wugele mbaya Kaisala mutulu muudu wutuluwa gimfumu gazolaaga Kaisala. ¹³Pilada lugadusu Yesu yanzie; lugaya fudugu ya gidi ya gihene giba-demena ni Gabbatha giyazolo gudodo ni Gibasiangana. ¹⁴Lubayilamana mutulu fedi, mu gipwili, Pila-da ni dalaana mfumabini. ¹⁵Banganga-Nzaa-ma ni lowo gigi mfumabisi; mfumabisi Kaisala. Bayudu ni Mudogolo, muzwe ya kulunsi! ¹⁶Lugabadimineene ni bamuzwa ya kulunsi; lubagie ande. ¹⁷Yesu lugasene kulunsi lwana tii ya Golgo-tha, gihene gi mudwe wu gigwili, ¹⁸gunu ba-musi ya kebe ga bibi bolo. ¹⁹Pilada gasonogo mu mandaga madede: giyudu, gigreki ande gilatin yata mudwe wu Yesu ni: Mwisi Nzaledi, Mfuma-bayudu. ²⁰Bayudu bavulu badaanga bisono bini mutulu gugele bela-bela ande Yelusalemi. ²¹Bamfuma-banganga-Nzaama ni Pilada gusonogo lowo ni Mfuma-bayudu, ndege wulusi gimfumu, ²²asi Pilada ni: Mana mayi-masonogo, yisonogo. ²³Gungoyo basuda lubagabagana milele mi Yesu mu magogo mana, ²⁴asi mvele bamusi mugusolo ya kebe ni nawa wumusola gwana. ²⁵Maana Yesu ande pangana Madiyi mugesas-Clopas ande Madiyi mwisi Magadala bagele mu kuga kulunsi. ²⁶Yesu lugamono maana ande mulongogo wu gazola nde ni: Mwana, dala maaga, ²⁷mukaada dala mwanaaga. Duugu lunu mwana lugayagala ande maana. ²⁸Yesu bugayabeene ni mapaana mamosogo mamagugu nga bubasonogo, lugawabaga ni iyawugu pwisa maja. ²⁹Lubaya mudwaleene maja mangene guto mudi tii mu kuga gono. ³⁰Luganwi, lugadodoni: Mamosogo mama-gugu. Lugabogolo kodo, lugafi. ³¹Bayudu mu bomu bu fedi lu Pagi ni ma-mvumu makono gusaala mu tala, lubaloomo Pilada mu gubabogolo mili, babadogolo; ³²asi bayabaga Yesu wufi, ³³lubabogolo bana bolo. ³⁴Basuda lubamono ni Yesu wufi, wumoso lugamugwini yongo mu lubanzi, matsili ande maja lumadiagaga. ³⁵Wunu wumumono lu-gade gimbangi ni gumundaga wufi mutulu nugwigili. ³⁶Gusalamana ndebunu bu basonogo ni lowo si gigwili ginde gimoso gini bogogo. ³⁷Babi-sa sonogo ni bubini mono wunu wubadubulu. ³⁸Gungoyo mulongogo wumoso wu Yesu wu-dina bayudu boomo, kuumana Yozefi mwisi Alimadeye lugayaloomo Pilada ni gazigi mvu-uma-Yesu; Pilada lugagumunu. Gamuzigi mu mbima kulunsi, gisi yagele ande maluumu mafini nde yana mu kebe ga mudoyo. ³⁹Nico-deme, mbudu wunu wuyaduugeene Yesu mu pibi lugayi ande maasa mansungu mavulu, lubazigeene Yesu. ⁴⁰Bamulala milele mi mpembi, bamugwidi maasa nga bugele gifu gibayudu. ⁴¹Gisi gihe-ne gini gigele gikono guzigi geele muudu. ⁴²Bazigi Yesu nde yana bela-bele.

Chapter 20

¹Mu bufugu bu lumingi Madiyi mwisi Maga-dala, gadugu agipwili tii gu maluumu, gaya baga mudoyo badogolo ya mbele; ²lugaya-demene Piele ande mulongogo wuzola Yesu ni mudoyo badogolo ya mbela-maluumu ma Yesu. ³Babosogo lubagie ndegunu. ⁴Bawena tini, asi wubadigi tini wunu wumoso, gadulu muu- da-tomo; ⁵logawingini, asi luganiege gamo-no milele mu maana. ⁶Simoni Piele lugayawingini lugamono milele mini mu maana ⁷ande mulele wubamuganga gu mudwe mu kugu wungadimi. ⁸Mulongogo wunu wumoso, lugawingini, lugamono, lugamunu si. ⁹Babosogo lowo gabiwi babagisa ni Yesu bugini wusugu mu lufa nga bubasonogo. ¹⁰Lubafudugu. ¹¹Madiyi gagele yanzie wudili, gadele abuna ba wanzio bolo bavada mpembi babwanzana yabasi Yesu wunu gu mudwe-toso, wunu gu mili. ¹²Bawanzio ni kiwudili nze mukaada wuwu? Nde ni badogolo mvumu yi Mfumame yigele yaya ni bayisi gunu. ¹⁴Lugabolomogo, gamono Yesu wunimigi, asi lowo gamuyabeene. ¹⁵Yesu ni kiwuyadili nze mukaada wuwu? Nde ni Mfumu ni nze wutu-mudogolo, ndeele. ¹⁶Yesu ni Madiyi! Lugabolomogo ni Longi! ¹⁷Yesu ni gukama lowo, lowo yana yimaba-naga gugele Dawa, gidaabini, Nzaamaama, Nzaamabini. ¹⁸Madiyi ludwala paana gugele balongogo ni wumono Mfumu, bugamamogo ande. ¹⁹Bufugu bunu mu gingwese, balongogo ba-gele baluganga nzo, mu boomo bu bayudu, Yesu lugayabaduugeene ni mbodabini! Dalaa-na miogo ande lubanzi lumeeme. ²⁰Bagele mu kiesi mutula Yesu. ²¹Lugabisa baleele ni mbodabini! Bugatumu meeme Dawa, ndebunu se meeme iyanudu-mu. ²²Gungoyo lugabafegele ni maana Mu-hunga-Nzaama. ²³Banwini weseleene masu-mu bu mini wa, banwini kono guweseleene lowo mini wa. ²⁴Domasi lowo gagele yana. ²⁵Lubayamu-deleene nde ni meeme mu gugumunu mona miogo ande lubanzi lunde, gungoyo yisaya lu-leme lumeeme mu bido binde; ni buno lowo bupala. ²⁶Gungoya mafugu nana, Yesu lugabisa ya monogo mugele balongogo, Domasi se buga-gele, Yesu ni mbodabini! ²⁷Lugaleele Domasi ni dala miogo ande lubanzi lumeeme, yawin-gisi luleme lwaga; kagala mudimi bwidi mu gugumunu. ²⁸Domasi ni Mfumaama! Nzaamaama! ²⁹Yesu ni mutulu wumamono, sa wumagumunu. Kiesi gugele bana bamagumunu gu-kono gumono! ³⁰Yesu gasele bipa bimbaana bivulu tsili ya misi mi balongogo asi lowo babisonogo bibio-sogo mu mugaana wuwu. ³¹Mapaana maa-ma bamasonogo mutulu nugwigili ni Yesu gigi Mwana-Nzaama, Klisto; mu kuumande nubege moonu wu mvulande mvulu.

Chapter 21

¹Yesu gayamonogo gugele balongogo baana gu muyulu wu Tiberiade, ²Simono Piele, Do-masi wu mayasa, Natanaele, mwisi Kana mu maana ma Ngali, baana ba Zebede baba ba-gala ande bagele gihene gimoso. ³Simoni Piele ni meeme yimalobo, bamoso ni bisi se bu twena. Balobo pimi yimutsini asi lowo bageme si gimi. ⁴Ya simi, Yesu lugabawufulu ni nugeme ba-mbisi? asi biwi lo bamuyabene, lubafudulu ni lowo. ⁵Yesu ni lumaana bugondi mu gogo lu gidaada; lubaluumu, bageme bambisi bavulu tsili, lowo baguga guzangana bugondi mu gu- dusu ya nsege. ⁶Mulongogo wugazola Yesu lugaleele Piele ni wuna Yesu; Piele lugavada mulele ande mugaba, lugabwi mu mwese. ⁷Balongogo bambaana baluga kayi, lubaya-zangana bugondi bugele bogogo buvulu. ⁸Lubaduusu bwada ya simi, ⁹bayabaga mbaa ande bambisi ya tala ande mampa mumbimi. ¹⁰Simoni Piele lugawingini mu bwada, mugogogo bugondi, gamono bambisi babanene bayulu fa; ¹¹bambisi bagele bifa magumu madana ande madede, si bugondi lowo bupa-gaga. ¹²Yesu ni yanwadia, biwi ni nze nawa? mutulu bubayabeene ni wunu kaga Yesu. ¹³Yesu lu-gapusu bela-bele, lugabawe mampa we ba-mbisi. ¹⁴Gugele mbala yidede mu gumonogo gugele balongogo baana. ¹⁵Yesu ni Piele nze wunzologa meeme gudigi baba bamoso? Nde ni E. Yesu ni gebe mameeme mameeme. Lugabisa muwufulu ndebunu, nde ni E. Mumbala yidede Yesu ni Piele mwana Simoni, nze wunzologa meeme? Piele ni Mfumu nze wuyaba ni bu yiguzologa; ¹⁶Yesu ni: "Gebe mameeme ma meeme." ¹⁷Iyaguleele gumusomo ni mu gimbeele, wuvada mugaba nzege, wuwena guwumazolo; ¹⁸asi luwini nunu, wini guvadasaaga mugaba muuda-mbaana, bini gudwalaaga guwuma-kono gugana. ¹⁹Gadodabunu mu gulese bwini gala lufa lu Piele mu mugieme wu Nzaama; gungoyo gamuleele ni yawandaba. ²⁰Piele lugabolomogo, gamono mulongo wunu wuzola Yesu wiya, wunu wumubwileene ya ta mili mu daanga lubadiaya, wumufulu ni Mfumu nawa wini gudege? ²¹Piele ni Mfumu, kiwi bini muwiyeene wuwu? ²²Lo matugudala nze, ni meeme yimazolo ni gagele wumoono tii lungini yafudugu meeme, nze gunu kiwi? Asi nze yawandaba. ²³Paana yini luyiyalagana mugele balongogo babosogo ni Yesu gamadodo ni mulongogo wunu lowo gini fa; asi lowo gwana gadodo bunu. ²⁴Mapaana maama ndege mulongogo wuwu wumasonogo; magele gumusomo. ²⁵Maga-sele Yesu magele mavulu, ni mu gumasonogo mamosogo gihene lowo gikamonogo mu gisi gimutsini.

Acts

Chapter 1

¹Tiyofili, mu mugaana wutomo yisonogo bisala bi Yesu ande malongi mande tii mu bufugu bugagie gu tala. ²Gasisi musigi wumoso gugele batumu ande bana bagayaduugune gungoya pasi yi lufa mu mafugu maguumu mana. ³Gabalonga Gimfumu gi Nzaama. ⁴Gabaleele ni gusala doogo lowo ya Yelusalemi, galaana nde yaya tii gwini gugu lese lunusileene Dawa; ⁵ynuleela ni Yowani gabodoga mu maja asi bini nwini bodamana mu Muhunga-Nzaama. ⁶Lubawanagana, bamuwufulu ni Mfumu, lui ndelunu luwini yidigi gimfumu gi Yisaleele? ⁷nde ni lowo yitunudala bini paana yini, yigi yi ndege Nzaama. Bini nwini daaga gimbangi gimeeme duugu ya Yelusalemi ⁸tii mu gisi gi bayudu gigiosogo ande gu Samaliyi tii gu nsuga-gisi gigiosogo. ⁹Lugadodo bunu, lugabanaga gu tala, baada boolo bavada milele mimpembi lubaya museene mu madudu; biwi ni ¹⁰mutulakiwi nuyadala gu tala? ¹¹Bunumamono gweene gu muudu wuwu, ndebunu se buginiya fudugu. ¹²Lubadoogo gu misele, bayafudugu gu Yelusalemi, bagala gimvugu mu gusaama mu kebe ga sugu lugele gu tala-nzo. ¹³Bagele Piele, Yowani, Andele ande Jagi, Fidipo ande Toma, Batelemi ande Jagi mwana Lufe, Simoni munga-maana ande Yudu mwana Jagi. ¹⁴Bawanagana mu bisaama hoso daanga ande bakaada ande Madiyi maana-Yesu ande bapaanga baana. ¹⁵Piele ni ngabudodo Mfumu Yesu ni Davili ¹⁶mutula Yudu wunu wumudege, ¹⁷wugele mu kebe gabisi, wufi tomo nde, wubwi mudwe, ¹⁸gasuumu nguunu mu nzima-masumu maana, mila minde ande bimi bi zumu bibiosogo lubipasagana. ¹⁹Paana luyipasagana Yelusalemi lulwosogo, gihene gini bagidemena Nguunu yi matsili, ²⁰basonogo mu Mugungu ni muudu wumbaana wini mutsidi, asi lowo gini gala yana, gigi gihene gi kiene, kuumagiwi Hakeldema. ²¹Ndelunu, mu gumutsidi muudu wuwu gugele wunu wumagala mu kebe gabisi ludumagala ande Mfumu Yesu; ²²duugu mbodigi yi Yowani tii lugadusisi gungoya lufa mwana. ²³Lubabaduusu baada boolo gu gilungunu, Matiasi ande Barsabasa. ²⁴Lubasaama Nzaama, basoolo Matiasi, ²⁵mu gulaba gisala ya gihene gugele Yudu. ²⁶Lubagugu batumu guuma-boolo.

Chapter 2

¹Mu bufugu bu fedu lu Pantekoti bagele babosogo mu kebe ganzo ²mbalamoso bamono ngagwi ni muhungu wungolo wuduugu gu tala wuya wingini ³ande mbaa, muudu-muudu wudoda mu ndaga yifini yi ginzenzi. ⁴Baada babosogo bagele bayulu Muhunga-Nzaama. ⁵Daanga lunu gugele ya Yelusalemi ande bayudu ande bigaana bi baada baduugu busa ande busa mu gwasama mu fedu lunu. ⁶Babawuga muudu-muudu mu ndagaana yi bulu. ⁷Biwi ni baaba lowo bigi bisi Ngalili? ⁸Abunu si bisi duyabawugu muudu-muudu mu kebe gabisi mu ndaga yaana yi bulu? ⁹Gugele bisi Mediyi, bisi Elami, bisi Mezopotamiyi, ¹⁰bisi Pafiliyi, bisi Kapadoso, bisi Ngipiti, bisi Lomo, bisi Sileene, ¹¹bisi Libiyi, bisi Kelete, bisi Alabi ande bayudu. ¹²Biwi ni kipaana yiyi? ¹³Baada bambaana ni bamawudu mono ¹⁴Asi Piele ni wigilaana, lowo ni mono bamawudu, ¹⁵asi nga budodo mubigili Joel, ¹⁶ni Nzaama gadodo ni ¹⁷mu mafugu mansugu ngini diaga muhunga-meeme yatala baada babosogo. Baana babini babagala ande babakaada bubini bigilaaga, bubini monaaga mapaana mu gimona-misi, babini bubini yamaaga mandosi. ¹⁸Gifa gimoso se baada bameeme ba gisala baba bagala ande baba bakaada bubini bigilaaga. ¹⁹Ngini leese bidimi biginzenzi gu tala ande yatala maana ande matsili ande mbaa. ²⁰Daanaga lwini bwa pibi, ngoono gini gidigi matsili, bufugu bunu lowo yaana bwini gugu. ²¹Wunu wini saama kuuma-Mfumu Nzaama, bugini hulugu. ²²Bini baana ba Yisaleele nuyaba ni Nzaama wuduusu mu lufa muudu wunu wunuzwe yata kulunsi, ²³numono bima bigasala Nzaama mu nzilande, ²⁴Nzaama wumudogolo mu mapasi ma lufa, maana lowo magugu gumuswege. ²⁵Ndelunu Davili gadodo ni iyamono Mfumu ya googo lugidaada gimeeme mutulu kono gudegede. ²⁶Ngwigi mu kiesi, iyamusileene mudimi. ²⁷Nze lowo winu ngwesele gutsinabafa, ni moonoo wumundaga wupimi wuduugu nsungu. ²⁸Nze wundese manzili mamoonoo wigi ande meeme. ²⁹Bapaanga baama, Davili buga baleele bugayabeene ni Nzaama bugini tsidisi mwana-gigaana ginde wumoso ya gidi ginde gi gimfumu, ³⁰gadodo ni mvuumu yinde lowo yini duugu nsungu. ³¹Iyanuleele mu mudimi wuwosogo ni nde bugafi, bugazigamana, maluumu mandé migi tii loolo. ³²Yesu wunuw Nzaama wumudwala gu tala, bisi twigi bambangi baana. ³³Ndebunu Nzaama wumudogolo ya googo lwana lugibagala, wumwanga Muhungande, bisi duwumona, duwuwuga. ³⁴Davili lowo gabanaga gutala, asi bugadodo ni Mfumu galeele Mfumu ni bwanzana ya googo lumeeme lugibagala, ³⁵tii gunu gungini guniadasa bambeni baaga. ³⁶Lunu baana ba Yisaleele babosogo lubayabeene pima-pimi ni Yesu wunu wunuzwe yata kulunsi Nzaama wumusi Mfumu ande Klisto. ³⁷Lubawugu bunu, bawugu midimi pasi, bawufulu Piele ande bana bamoso ni dugidi kiwi luulu? Piele ni bolomonaana midimi mibini, nubodamana mu kuuma-Yesu; ³⁸mutulu masumu muudu ande muudu mavungungu ³⁹nubege Muhungu wu Velele nga buganugenese bini ande baana babini babosogo ande baada bigi guleye. ⁴⁰Piele gabaleele ande mapaana mambaana gamana basiamasa ni badini baada bafa. ⁴¹Duugu lunu, lubamana bodamana, bagala gihene gimoso ande batumu, balaba malongi bagaaba mampa ande gusaama mu gimvugu. ⁴²Baada gidese gi mili midede babodamana mu bufugu bunu. ⁴³Baada bawuga boomo lubamona bipa bisala batumu, ⁴⁴bamana yadege bimi bibiwi, bagabagana nzimi, ⁴⁵nga bugele pwisi yi muuda ande muudu. ⁴⁶Bana bagwigili bagala gimvugu gimoso, bagabagana mampa, badiaya gimvugu mu manzo, mu kiesi ande gulugulumunu, ⁴⁷basaama Nzaama mu nungu lumoso mu kebe ganzo-Nzaama, ndebunu Nzaama gabwesa baada hoso bufugu mu kebe babiwi bana bahulugu.

Chapter 3

¹Bufugu bumoso mu daanga lu bisaama bimooso, mu 15h00, Piele ande Yowani bagele bena gu nzo-Nzaama, ² bamono gigada gimoso gilooma nzimi ya mbela-nzo-Nzaama, yibademena ni Yi Salomono; ³lugibamono, lugibaloomo nzimi. ⁴Piele ni dudele bisi, meeme lowo ngwigi ande nzimi, ⁵woolo se lowo gwama. ⁶Asi mu kuuma-Yesu mwisi Nazaleti iyaguwa gini gingwigagiwi, nimigi! ⁷Piele lugagigeme mu googo lugidaada, luginimigi; ⁸mbalmoso lugibulusu guniada, gulelemege gilumusa Nzaama; giwingini mu nzo-Nzaama ande Piele ande Yowani. ⁹Giwingini mu nzo-Nzaama gilumusa Nzaama. ¹⁰Baada babosogo bamono guwibigeene luba mumono wuniada, wulumusa Nzaama, ¹¹bawiya tini gu mbela-nzo-Nzaama. ¹²Piele lugabamono, nde ni bini baana ba Yisaleele, kiwi nuyawibigeene abubu? ¹³Lowo ni bisi dumalabubu, mu ngolabisi, asi Nzaama wu kaagabisi Abalayama ande Yisagi ande Yagobo wumalumusu muudaana wu gisala Yesu wunu wudimini gugele Pilada wunu wununanga. ¹⁴Muudu mupimi wumakono masumu, numunanga, nuzolo gizwa-baada; ¹⁵nuzwe Mfumamoono wuduusu Nzaama mu lufa, bisi twigi bambangi. ¹⁶Luulu muudu wuwu wunuyamono, wunutabana, gama nimigi mu lugwigili lukuumaande, Yesu. ¹⁷Bapaanga, lunumamono bubu, meeme iyabeene ni tomo lowo nuyabeene manusala bini ande bamfumu babini. ¹⁸Babigili basonogo ni Klisto gafedi gumono pasi. ¹⁹Luulu bolomonaana midimi mibini mutulu masumu mabini mavungugu, nubege ngolo yi Mfumu Yesu ²⁰ndebunu Nzaama gini nudumusu Mfumu Yesu nga buganugenese.<<<<<< HEAD²¹Nzaama wunugenese gunudumusu muudu wunu wini duugu gu tala mu gwagugusu mapaana mamosogo nga budodo babigili. ²²Mose gadodo ni mu kebe gabini Nzaama gini duusu mubigili wumoso wunwini wugeene. ²³Wunu wini kono gumuwugeene gini fa gimakulu.=====¹Nzaama wunugenese gunudumusu muudu wunu wini duugu gu tala mu gwagugusu mapaana mamosogo nga budodo babigili. ²Mose gadodo ni mu kebe gabini Nzaama gini duusu mubigili wumoso wunwini wugeene. ³Wunu wini kono gumuwugeene gini fa gimakulu.>>>>>>>

db00441f5b90bc2c0a970ab00da5b3bd2c78aff4²⁴Babigili badodo duugu Samwele tii bana bambaana mapaana maama. ²⁵Bini nwigibana ba mibigili nga bugaleele Abalayama ni bigaana bi baada babosogo bini sagamaga mu zumu lunze. ²⁶Gungoyo Nzaama ganu dumusu muudaana wu gisala ni muwesele masumu bini ande baada babosogo.

Chapter 4

¹Lugele Piele ande Yowani badoda, banganga-Nzaama ande bamfumu ba bigaana ande basudusu lubaya baduugeene mu kobo ²mutulu baya babaga balonga buwusugu Yesu mu lufa. ³Lubaba geme, baba wingisi mu bologo duugu mu gingwese tii gutsie bwisi. ⁴Asi baada gidese gi mili midaana bagwigili mana mabawugu. ⁵Lutsie bwisi bamfumu ba banganga-Nzaama ande bambudu ba bigaana ande balongo-misigi ande basadusu lubaya wanagana ya Yelusalemi ⁶ande Ana, mfuma-banganga-Nzaama ande Kayifa ande Yowani ande Alegizandele ande gigaana giana gigiosogo. ⁷Lubasi Piele ande Yowani ya kebe baba wufula ni mu luve lunawa bamazunusu mukaasa wunu? ⁸Piele wuyulu Muhunga-Nzaama ni bini bambudu ba bigaana ande ba dibundu nudodeede ya misi mi baada ni mu luve lunawa dumasala bubu. ⁹Nuya dusaamasa mutulu paana yipimi yimasalamana, ¹⁰nuyabeene ni yimasalamana mu kuuma-Yesu mwisi Nazaleti, wunuzwe yata kulunsi, Nzaama wumunimisi mu lufa. ¹¹Yesu Klisto gigi mudoyo wunutabana bini baduungu manzo, wunuzwe yata kulunsi, wugidigi guunzu lugeme. nzo. ¹²Lowo gwig ande kuumu yileedega moonono mu kebe ga baada, kaga yinde peele. ¹³Lubamono gibagala gigele Piele ande Yowani, bamono guwibigeene ni biwi lowo bayaba gudaanga ande gusonogo biwi bagala ande Yesu ¹⁴lubamono wugele gigada wunimigi mu kebe ga baada, lubalemene pwede. ¹⁵Asi luba baduusu yanzie, bawufulagana biwi ande biwi ni ¹⁶dugidi kiwi, paana yiyabagana bulu lulwosogo? yikono guyalagana tsili abunu; buguyiswege lowo. ¹⁷Dubaleelaana ni bakono gubisa deleene si muudu. ¹⁸Lubademene Piele ande Yowani ba baleele ni gubisa longo lowo mu kuuma-Yesu. ¹⁹Asi biwi ni nugiese bini beene dunu wugeene bini e duwugeene Nzaama? ²⁰mutulu madumamono, madumawugu bu gumaswege lowo. ²¹Luba bayangigisi, luba bawesele mutulu lowo bamono gubiyi gugubagemeene, ²²ginaga baada babosogo lubamono gigada ginimigi, luba lumusa Nzaama. ²³Ndelunu Piele ande Yowani lubaya deleene bapaanga babiwi mabamono. ²⁴Lubawugu bunu babosogo lubalumusu Nzaama mu ndaga yingolo ni Mfumu, nze wusele tala, maana ande bimi bibiosogo ²⁵wudodo mu nzila-gidaabisi Davili mu Muhungande Velele ni mutulakwi bampani babeele lese? mutulakwi baada baya nuungu mapaana ma pamba-pamba? ²⁶Bamfumu ba gisi babolomogeene Mfumu Nzaama ande Klisto? ²⁷Elodi ande Pilada bawugagana, bamenge Yesu muudaaga wu gisala, wuwusi miogo. ²⁸Bayasala mu ngolanze mapaana mawugene nzege, mawusele gu miogo miaga duugu tama. ²⁹Luulu, Mfumu wigili mapasi ma baada baaga ba gisala, baselese pima-pimi gisala giaga gi gumwangasa ndagaaga, ³⁰lese bipa binze bibinene, bakaasa bazunu mu kuuma-muudaaga wu gisala wumundaga, Yesu. ³¹Luba menese gusaama, gihene gini giba gele luginigagana, baada babosogo Muhungu luwubayulu; bagele ngolo mu gumwangasa ndaga-Nzaama. ³²Baada bana bagwigila bawiya bavulu, bagala babosogo mudimi wumoso, bagosa bimi bibiwi gihene gimoso, lowo si muudu wulugabala. ³³Batumu baleeda gimbangi gi guwusugu gu Mfumu Yesu mu lufa mu ngola-Nzaama yiyosogo, ndelunu Nzaama bawaaya lusagamana luvulu. ³⁴Baada babosogo badega maana mabiwi ande manzo mabiwi ande bimi bibiwi, nzimi bayadwaala gugele batumu; ³⁵ndelunu bagabagana nzili nga bugele pwisi yi muudu ande muudu. ³⁶Gifa gimoso muudu wumoso kuumaana Yozefi, mwisi Chypre, ³⁷luga dege nguunu yaana, nzimi gaya wa batumu.

Chapter 5

¹Muudu wumoso kuumaana Anania gadege nguunabiwi ande mugesaaana Safila, ²luba swege nzimi yimoso, ndaama yimbaana luba yadwala gugele batumu. ³Asi Piele ni mutulakiwi Sadana gatu gu doneene ni wugabala ndama nzimi, wuya doneene Muhunga-Nzaama? ⁴Lunukono gudege nguunu yini, lowo yigele yinze? Lowo wumadoneene muudu, asi Nzaama. ⁵Lugawugu ndebunu, lugabwi, lugafi. Baana babagala lubaya muzigi. ⁶Baada bawugu paana yini bawugu boomo buvulu. Mugesaaana lugayatsidi gungoya madaanga madede, Lowo gayabeene mana madigi. ⁷Piele ni ndeele nudege nguunu yibini mu tala kwe? Nde ni ndeyini. ⁸Piele ni mutulakiwi nuwugagana mugwadoneene Muhunga-Nzaama? ⁹Dala baada bayazigi mudimaaga ahaha ya mbel, bubena guzigi. ¹⁰Mbalmoso lugabwi, lugafi. Baya muzigi mukuga-mudimaana. ¹¹Paana yini yileede boomo buvulu mu Dibundu lulwosogo. ¹²Batumu basala bipa bivulu. Baklisto babosogo bagala gimvugu gutsina mbalanzi yo Salomono. ¹³Lowo si muudu wubesagana yagele biwi, asi ndebunu baada babazola guvulu; ¹⁴ndelunu Nzaama gababwesa babagala ande bakaada, ¹⁵bayadwala bakaada bamoso ya matoso mu mabala-bala, ni givili-vili gi Piele gitubalamana, bazuna. ¹⁶Baada baduuga gu ndaama-Yelusalemi bawiya ande bakaasa, bamoso banga-mihungu mifa; babosogo bazuna. ¹⁷Asi mfuma-banganga-Nzaama ande basusaduseye basaya buhala mu gisala gini, ¹⁸lubaya bagama, babasi mu bologo. ²¹¹⁹Mu kebe gapibi wanzio du Nzaama lubayadwala baduusu ²⁰gabaleele ni ndanwa longo Paana yi Pimi mu kebe ga nzo-Nzaama. Lubagie, lubabulusu gulongo. Luyi mfuma-banganga-Nzaama gu kungi ande baada baana, ²²lugadumusu basuda ni babaseene mu bologo. ²³Gubagie, bayabaga bologo lunga ganga, asi lowo babamono mu kebe. ²⁴Luwugu mfuma-banganga-Nzaama ande mfuma-basuda paana yini, bamono gisaga-saga. ²⁵Muudu wumoso lugaya baleele ni baada banusi mu bologo abana balonga mu nzo-Nzaama. ²⁶mfuma-banganga-Nzaama ande mfuma-basuda lubagie mu bugiege, ginaga badina baada boomo ni lowo batuba luumu midoyo lubaya badwala mu kebe ga kungi. ²⁷Mfuma-banganga-Nzaama gabaleele ni dunu ngeneene mu gulongo mu kuuma-muudu wunu, ²⁸asi bini nubebese Yelusalemi mu malongi mabini. ²⁹Piele ande bana bamoso ni dumafedi guwugeene Nzaama asi lowo ni baada. ³⁰Nzaama wu baada babisi wunu wuduusu Yesu mu lufa, wunu wunuzwe yatala mudi. ³¹Nzaama wumunisi ya googo lunde lugi bagala, wumusi mfumu ande muhulusi wu baada bana bamu silinige mudimi; mu kebe ga Yisaleele ande mu gudogolo masumu ma baada. ³²Bisi twigi bambangi bande mu Muhunga-Nzaama. ³³Lubawugu ndebunu, lubawugu kobo yivulu ni bazwe batumu, asi mufalisi wumoso mu kebe gabiwi kuumaana Gamaliele lugaba leele ni ³⁴gebaana gugele baada baba, nuba duusu tomo; gigi mulongogo wu luzidi ya misi mi baada babosogo. ³⁵Nde ni dalaana mapaana madigi tomo, muudu wumoso kuumaana Tedasi, galusaaya muudu wumfunu, ³⁶baada bavulu baba mulaba, asi numuzwe, Yudu se gifa gimoso, numuzwe. Baada baba baya laba Tedasi ande Yudu bamana pasagana. ³⁷Nuba wesele baada baba, ni mapaana mabaya sala migi ma baada, bumini nsugu, ³⁸asi ni migi ma Nzaama, bumini labaaga; bunu ngagwi ni bini nuya nwanasa Nzaama. ³⁹Biwi se lubamuwugeene. ⁴⁰Lubamana babulu fimbu, lubaba wesele. ⁴¹Bagie mu kiesi givulu mutulu pasi yibamono mu kuuma-Yesu ⁴²ndelunu baya longa hoso bufugu mu nzo-Nzaama ande mu manzo ma baada ni Yesu gigi Klisto.

Chapter 6

¹¹Baklisto bawiya bavulu mu daanga lunu,²bunu bayudu bana badoda ndaga yi gigreki banienga ni bana badodoga ndaga yi giarameye bayagaba gu ginduungu madia gugele bakaada bafileene badimi. ³Ndelunu batumu lubagoso baada babosogo babaleele ni ⁴biwi bu gugoso bisala bioolo lowo ande gulongo Ndaga-Nzaama ande gugaba madia;⁵Lubasoolo baada bapimi nsambwadi bigi ande Muhunga-Nzaama mutulu bagabaaga madia. ⁶Lubaya badwala gugele batumu, babasi miogo.⁷Duugu lunu gisala giwena pimi tsili, baada bawiya kaga bavulu, paana yiyalagana tini mu kebe ga Yelusalemi. Banganga-Nzaama bavulu bayiguumunu.⁸Etieni wuyulu Muhunga-Nzaama gasala bipa bivulu. ⁹Asi baada bakono guzolo guwugu paana yini, baduusu gu Silisi ande gu bulu lu Alegizandele luba mubolomogeene,¹¹¹⁰bamudoneene mapaana gugele bamfumu ni 11gayadugu Mose ande guzwa misigi minde.¹²Lubaseene bambangi bande bupal badoda ni ¹³dutumuwugu wudoda ni Yesu buga zwaya gihene gigi gi bisaama, ¹⁴bugasoba misigi midulongo Mose. ¹⁵Babosogo bagele mu kungi bamono ni mbunzu yi Etieni yibolomogo ngagwi ni mbunzu yi wanzio.

Chapter 7

¹Mfuma-banganga-Nzaama lugawufulu Etieni ni migi gumundaga mapaana maama? ²Nde ni wigilaana bini bapaanga ande badaada kaagabisi Abalayama lumudemene Nzaama gamuleele ni dogo gu Mezopotami, gisi gi gidaaga ande gigigaana giaaga, ³ndawene gu gisi giyiguleesa meeme. ⁴Yaana lowo gumagwe gu Alani, gadogo gu Kaladeye. Gungoya-lufa lu gidaana, Nzaama lugaya mudwala mu gisi gigi ginwigi bini loolo. ⁵Lowo valise si gidini gi maana, Asi gamuwe lusili ni ngini guwa gisi gigi, lunu gagele si mwana lowo gwana. ⁶Luba wugagana mu guyaadigi mwana wu bagala, Yisagi lu gabudugu. ⁷Luga muyadigi mu bufugu bu nana; nde lugabudu Yagobo gidaana bana guuma-boolo ba Yisaleele. ⁸Gamuleele ni gigaana ginze gini gwe gihigi mvulu kama yina gu gisi gi ginzenzi. ⁹Baana bana bawugeene makwinabiwi Yozefi musogi, bamudege mu gihigi gu Ngipiti. ¹⁰Asi mu guzolo gu Nzaama, luga musaga mana; Falawu mfuma-Ngipiti gamuwe gimfumu mu kebe ga gisi ginde. Nzaama lugamuwe manungu ande mudimi wupimi. ¹¹Luwingini nzala gu Kanana ande gu Ngipiti, ¹²Yagobo lugawugu ni badega madia gu Ngipiti, luga dumusu baana baana ni basuumu. ¹³Mu mbala yiyoolo Yozefi luga luleese gugele bapanga baana ande gugele Falawu. ¹⁴Yozefi lagademene gidaana ande gigaana giana gigiosogo, bayi tu Ngipiti baada maguumu nsambwadi ande badana (75). Lugabaleese gugele Falao. ¹⁵Ndelunu Yagobo lugagie gu Ngipiti, gafi ndegunu ande baana baana; ¹⁶bayazigi mamvuumu mabiwi gu Sikeme, ya maluumu masala suumu Abalayama gugele baana ba Amolo. ¹⁷Baana ba Yisaleele babuduga bavulu, lubayulusu gisi, ¹⁸nga bugenese Nzaama kaaga Abalayama; Falawu wumbaana lugatsidi, lugabulusu gubamwese pasi, ¹⁹wuzwaya baana babagala babaseene, ginaga gamu yabaga Yozefi. ²⁰Mose lugabudugu, gagele mwana-bagala mupimi gu misi mi Nzaama, gasele bangoono badede peele mu nzo-gidaana, lubaya mutabana mu nzele; ²¹gunu mwana-Falao lugaya mudolo ande gumunsasa nga mwanaana. ²²Mose gagulande ngolo ande nduungu mu gudodo ande Mu bisala binde bigalongogo gu ngaana-Falawu. ²³Lugagugusu mvulu maguumu mana, bufugu bumoso lugaya dala bapaanga baana, ²⁴gayabaga mwana-mwisi Ngipiti wumoso muniogola mwana muhigi wumoso, mugumunwaneene, lugazwe mwisi bulu; ganunga ni ²⁵buba muguumuna ni bu gayabasalasa mu luzolo lu Nzaama, gisi lowo gabiwi. ²⁶Bufugu bulebe, gayabaga baana ba Yisaleele boolo banwana biwi ande biwi. ²⁷luga bagabala, wumoso ni naa wutugusa mfuma-bisi ²⁸wumazolo wuduzwe nga buzwe mwisi-Ngipiti yoono? ²⁹Lugawugu ndebunu, lugadini gu Madiani, gunu gaya bien baana boolo ba babagala. ³⁰Gungoya mvulu maguumu mana wanzio lugaya duugeene Mose mu kebe ga mbaa yileema mu mudi wutse ya musele du Sinayi, ³¹si kaya gutswimi lowo. ³²Ndaga luyiduugu mu mudi ni sudulu masabadi maaga, wigi ya gihene gi velele, peele ngwigi Nzaama wu badaada baaga, Nzaama wu Abalayama ande Yisagi ande Yagobo. ³³Gagele wudegeda, bu gudala lowo. ³⁴Mose wubasawala ni naa wutugusa mfuma-basuda, Nzaama wutumuleele ni yiwugu bidili bi baana ba Yisaleele, nze iya gudumusu gu Ngipiti wabaguulu mu gihigi. Lugawanagana ande wanzio mu kebe ga mbaa yini yilema, lugagidigi tumu wu Nzaama. ³⁵Nzaama gamugidili mfumu wuyaguulu baada. ³⁶Lugabuduusu gu Ngipiti gababwilisi nzele wunene wu maja mabenge, gasele bipa bivulu; mu nzili basele mvulu maguumu mana mu kebe ga gisi giwumu. ³⁷Mose gabaleele ni Nzaama gini duusu mu kebe gabini mubigili wumoso nga meeme; ³⁸³⁹asi bubamunanga, manungu mabiwi mafudugu gu Ngipiti. ⁴⁰Lubaleele Aloni ni duyidigeene bidegi dubisaama, Mose ni kipaana yitu mubwileene guto musele. ⁴¹Lubaleede magaba ma gidegi gi mwana-ngombi, bagele mu kiesi givulu. ⁴²Asi Nzaama lugabawe mugaga, nga busonogo babigili ni bunupaya magaba ma bambisi banugiese mimini mvulu maguumu mana? ⁴³Lowo nudwala magaba tu ganzo gabini ga nzaama wu Mologo ande wu Lefana. Ngini nudwala gihigi tu gisi gileye, gu Babilono. ⁴⁴Bakaaga babisi baswega nzo yi tente, bu badigayiwi, ⁴⁵bana se bubayisisa tii gunu, nga budodo Nzaama gugele Mose mu daanga lugele Yoswa mfumu tii mu daanga lu Davili. ⁴⁶Lugaloomo Nzaama ni gamudungeene nzo mu kiene yigamuwugeene, ⁴⁷asi Nzaama ni lowo ni nze, gwigu Salomono wini yiduungu. ⁴⁸Nzaama gagalaaga mu manzo maduungu baada gu mioogo mibiwi nga budodo mubigili ni ⁴⁹Tala yigi gidi gi meeme, maana gidini gi mudi giyi dululuga mili mi meeme; kinzo numafana gutungeene meeme Nzaama? Gunu ngini hululugaaga? ⁵⁰Lowo gwigu ni meeme yisele bimi bibiosogo? ⁵¹Bini baada nwigu mudwe bwidi nga bampani, nuyasala nga bakaaga babini; ⁵²naa nukono gumonososi pasi mu kebe ga babigili? Nunanga Ndaga-Nzaama, nuzwe wunu wuya nuleele Ndaga-Nzaama, numu dege. ⁵³Misigi mi Nzaama numilabaaga. ⁵⁴Lubawugu bunu luba muwugeene kobo yivulu, babulusu gugwengese mini. ⁵⁵Asi nde ni iyamono mugieme wu Nzaama, Mwana-muudu se awuna wunimigi ya googo lu kobo gidaada lu Nzaama-Pungu. ⁵⁶Lubabisa wugu yivulu, bamusi milolo, baganga matswi mabiwi. ⁵⁷Babosogo lubaya mubwileene, bamuduusu yanzie yi bulu, babulusu gumuluumu midoyo ni gafi; ⁵⁸milele mibiwi lubawe mwana-bagala wumoso kuumaana Sawudi ni gagenzene. ⁵⁹Lubamuluuma midoyo Etieni gagele wusaama ni Mfumu Yesu, ⁶⁰seene moonoo wumeeme, asi gubawa pasi lowo baada baba mu gubiyi gubamatsala meeme. Gafi wungaa fugamana, misi tu tala.

Chapter 8

¹Sawudi se bu gaguumunu ni Etieni gafi. Baada ba luzolo lupimi lubamuzigi. ²Duugu lunu, lugabulusu guwa baklisto pasi, ³gawena nzo ande nzo duugu ya Yelusalemi mu gwaa gama baklisto ande gubasa mu bologo. ⁴Baada bavulu bamana dini mu mabulu mambaana mu gwalongo Ndaga-Nzaama. ⁵Fidipo lugaya longo gu bulu bu Samaliyi, gunu gasele bipa bivulu mu kuuma-Yesu. ⁶Baada lubamono ndebunu, bavulu baya mulaba, ganzunusa banga-mihungu mifa, bigada binimiga, ⁷mihungu mifa migele miwabaga ngolo tsili lumiya duuga. ⁸Gugele kiesi givulu tsili ya kebe ga bulu lunu. ¹¹⁹Muudu wumoso kuumaana Simoni bamu yabeene ni gigi muudu wu mfunu yivulu, badoda ni gigi muuda-Nzaama; ¹⁰gisi gagele nganga, mulogo. Duugu bambudu tii bambelebamudemena Mbudu. ¹¹Gabadoneene daanga luleye, ¹²asi lubawugu malongi ma Fidipo, luba mono bipa binde lubabodamana babosogo ande biwi ande muudu wunu. Nde gamono guwibigeene bipa bi Fidipo. ¹³Duugu lunu gaya mulaba yangoyo, lugaguumunu Mfumu Nzaama ande Mfumu Yesu. ¹⁴Batumu bagele gu Yelusalemi lubawugu ni vu Samaliyi baada babolomono midimi, luba dumusu Piele ande Yowani. ¹⁵Basaya baada miogo, bayamba Muhunga-Nzaama ginaga wugele lowo yana gudulugu gunu, ¹⁶baboda mana peelee mu kuuma-Yesu. ¹⁷Ndelunu Piele ande Yowani lu babasi miogo lubayamba Muhunga-Nzaama. ¹⁸Simoni lubamono ndebunu gazolo ni gawe Piele ande Yowani nzimi ¹⁹bamu degeene Muhunga-Nzaama gasaaga baada miogo. ²⁰Asi Piele ni fa gwaaga ande nzimaaga, ²¹nze lowo wigi wu Nzaama, lowo wumafana si bitsi. ²²Lugabisa muleele ni bolomono mudimaaga, wesele bisala-sala biaga, daanga lumoso Nzaama wutu guwugeene kiene. ²³mutulu wigi ande gubiyi guvulu mu kebe ga mudimanze. ²⁴Simoni ni nunsameene mutulu mana mawumadodo makono gubisa gala mu kebe ga meeme. ²⁵Lubamenese baya longa nzile-nzili mu mabulu ma Samaliyi tii lubaya fudugu gu Yelusalemi. ²⁶Wanzio lugaya leele Fidipo ni ndawe mu nzili yikono gudigaaga baada gu ndaama-Gaza mu gwamono Yelusalemi, ²⁷gwigu ande muudu wumoso mwisi Etiopi, bamudongono, ²⁸gigi gapidi ga bisala bi mfumu wu mukaada. Gayasaama Nzaama tu Yelusalemi. ²⁹Muhunga-Nzaama luwumudwala bela-bele ande pusu-pusu yi muudu wunu. ³⁰Luga besagana gamuwugu wudaanga mugaana, nde ni ki wumabagisi mu mugaana wunu? Nde ni abunu mbagisa ni muudu lowo gama ndese? ³¹Lugamudemene ni yawabwanzana mu kuga-meeme yata pusu-pusu. ³²Mapaana magadaanga mu Muganaa-Nzaama amaama: Gigi nga lumeeme lubaya zwa, nga mwana-lumeeme wubaya hele mavini, lufi luhugu. ³³Bu bamusawala, bu bamunanga, bu bananga gusaamasa paana yinde, nawa wini dodo mapaana ma gigaana ginde lugafi nde? ³⁴Fidipo ni gini ya dodeene nawa, ndege beene e muuda mbana? ³⁵Fidipo gabulusu mvudu yinde mu mapaana magadaanga mu Mugaana wu Yesaaya, gungoyo lugamulongo Musomo wu Yesu. ³⁶Lubawena mu nzili, tongo ni kiwi bimakono mu gumbodogo mu maja maama? ³⁷Luga ganga pusu-pusu, ³⁸Fidipo luga mubodogo. ³⁹Lubaduugu mu mwese, Muhunga-Nzaama luwuwaalasa Fidipo, baya longa Ndaga-Nzaama nzile-nzili mu mabulu duugu ya ... tii ya bulu bu Kayisaala. ⁴⁰Tongo gagie mu kiesi gigiosogo, lowo gabisa mumono Fidipo.

Chapter 9

¹Poolo gagele kaga mu gumwese baklisto pasi ande gubazwa. ²Lugaya loomo nzili gugele mfuma-banganga-Nzaama ni gagama bisi Damasa, ³Asi mu nzili lugabwi mu tsini, gamono misieme mingolo, lumi muzwe misi. Gawugu ndaga mu tala ni ⁴Poolo, mutula kiwi wuya paaga pasi yiyi? Nde ni nze nawa Mfumu? ⁵Ndaga ni meeme Yesu wuwu yawaaga pasi. ⁶Asi, nimigi, wingini ya bulu bu Damasa, ⁷bu wena yabeene gisala gi waya salaaga. Luga nimigi, lowo gabisa mono si gimi mu misi, ⁸bagagela biwi ba mudwala gu miogo; gunu gasele mafugu madede gudia lowo, gunwa lowo. ⁹Bubawugu ndaga yini, asi lowo bamono si muudu. ¹⁰Nzaama lugaya duugeene muklisto wumoso tu Damasa kuumaana Ananiasa, gamuleele ni ¹¹nda wamusaga mwisi Dalasa wumoso mu nzo-Yudu, kuumaana Sawudi, Gigi mu gusaama; ¹²gamono mu gimona-misi Ananiasa wumusaya miogo. ¹³Asi Ananiasa ni Mfumu, nguguga baada bavulu ni muudu wunu yawaaga baklisto pasi gu Yelusalemi. ¹⁴Bamfumu ba banganga-Nzaama bamuwe nzili ni gagele baada baya duumunu kuuma-nze. Yesu ni muudu wunu meeme yitumusoolo mu gudwala Musomo wu peelee mu bisi bimbaana ande gugele bamfumu babiwi. ¹⁵Lugagie, gamusi miogo, nde ni paanga Poolo, Yesu wunu wuwu mono mu nzili wumatumu mutulu wubisa mono. ¹⁶Mbal'moso gamono mu misi minde bimi biduugu nga magala ma bambisi, ¹⁷luga bodamana, luga bulusu gulumusu Nzaama. ¹⁸Gagele mafugu mavulu ya Damasa wena longo Ndaga-Nzaama mu manzo ma Nzaama ni Yesu gigi Mwana-Nzaama. ¹⁹Baada bagalonga bamuwuga boomo ²⁰lugalonga ni Yesu gigi Klisto. ²¹Badoda ni lowo ni nde wuwu wuya gama baada ²²ande bakaada ande babagala wubasaya mu bologo? ²³Basaga gumugama bamuzwe. ²⁴Asi luga yabeene, baklisto ba Damasa luba muduusu mu gibege gi lupangu mu kebe ga giduungu, ²⁵ginaga mambele magele bamaganga. ²⁶Lugaduulu ya Yelusalemi, gasaga gugosagana ande baklisto ²⁷asi bamuwuga boomo. ²⁸Muudu wumoso kuumaana Balanabasa lugamudwala gugele batumu, gabaleele ni muudu wuwu gaya longo pima-pimi Ndaga-Nzaama, gawanagana ande Yesu mu nzili, gabaleese bu baduugu ya Yelusalemi ande bu baya wingini. ²⁹Si ndebunu bu badodagana ande bayudu badoda gigreki, Basaga kaga gumuzwa. ³⁰Baklisto luba wugu, luba mudinisi gu Dalasa mu nzila-bulu bu Kayisaala. ³¹Dibundu lulu saala pwede mu mavulu ma Yudeye ande ma Samaliyi ande ma Ngalili. Baada bawiya bavulu, baledagana gibagala mu boomo bu Nzaama ande mu ngolo yi Muhunga-Nzaama. ³²Piele lugaya digi gagie gu Lire, gunu gaya бага gigada gimoso kuumu Eneye, ³³lowo ginimiga mvulu naana, kaga ya toso. ³⁴Piele ni Eneye, nimigi, sene toso yaaga, Yesu wutu guzuunusu. ³⁵Bisi Lide ande bisi Salono lubamono ndebunu, luba bolomono midimi. ³⁶Ya bulu lumoso kuumu Yopeye, gugele ande mukaada wumoso kuumaana Tabitha yimbaana Dorcas, mbangudulu ni mbambi, gagele bifu bipimi, gasalasa bakaada bafileene badimi; ³⁷lugafi mu makaasa, lubamuwebese, bayamusa gu sugu lugele gu tala. ³⁸Lubawugu ni Piele Gigi gu Lide, ginaga lwiggi bela-bele ande Yopeye, lubaya mudemene. Lugaduulu, luba mudwala gu sugu lunu. ³⁹Bakaada bana babosogo badila lubamana zangana milele migansuma nde, migabawaaya. ⁴⁰Luwingini Piele, lugaduusu baada babosogo, luga fugamana, luga saama. Gungoyo luga bolomogo gugele mukaasa, gadodo ni Tabitha, nimigi. Luga zibili misi, gamono Piele, luga bwanzana. ⁴¹Piele luga munimisi, lugademene baklisto ande mifulumbele; baya mono mukaada wudala. ⁴²Baada bavulu luba gwigili mu Yesu, Piele gagele ya Yopeye daanga luleye, gagala gu nzo-Simoni wunu wuyidiga bimi bi mapele ma bambisi. ⁴³Paana yini luyi yalagana bulu bumutsini.

Chapter 10

¹Ya bulu bu Kayisaala gugele ande muudu wumoso wusaama givulu ande nzo yaana yiyosogo, kuumaana Koloneye, gadala mbele yiba demena ni yi bisi Itali ²gawaaya baada nzimi yivulu. ³Mu daanga lu 15 gamono mu gimona-misi wanzio gaya muleele ni ⁴Koloneye, bibi kiwi? Nde gawugu boomo buvulu, wudegeda; asi wanzio ni Nzaama wuwugu bisaama binze, wumoono se magaba manze. ⁵Dumusu muudu gademene Simoni wuba demenega ni Piele gigi mu nzo-Simoni gu Yopeye, ⁶bela-bele ande nzele. ⁷Lufudugu wanzio, mu daanga lu ... , Koloneye lugademene baada bagisala baana boolo ande suda wumoso wusaama Nzaama ⁸luga badeleene paana yiga mono, gungoyo lugaba dumusu gu Yopeye. ⁹Bwisi butsie mu daanga lu midi (12h00) Piele gagele wusaama gu sugu, biwi mu nzili, lugawugu nzala ni gadi, ¹⁰gamono mu gimona-misi tala yima zibigi, ¹¹gimi yimoso nga mulele giya gulumugu ya kebe ande bambisi ba musidi ande banono ba tala ¹²bawugeme babosogo mu mansongo ami mana. ¹³Gawugu ndaga ni Piele, nimigi, zwa, wudi; ¹⁴nde ni lowo Mfumu, meeme lowo ndiaga gimi ginga sumugu. ¹⁵Mu mbala yi yoolo, gifa gimoso. Mu mbala yi dede gawugu ni Piele, gudodo lowo ni gimi gi Nzaama gigi gi masumu. ¹⁶Mulele wunu wufuduga gu tala. ¹⁷Piele galu mona gisaga-saga. Ndelunu baada badede bagele bademena Simoni ya mbela-nzo. ¹⁸Luga nunga magamono baada бага dumu Koloneye bagele ya mbele bawufula ¹⁹mu ndaga yingolo ni Simoni-Piele wigi? Gawugu Muhunga-Nzaama wumuleesa ni baada bayi, ²⁰nimigi, ndawe ande biwi, guwugu boomo lowo, gwiigi meeme yitu badumusu. ²¹Piele ni nuyansegeene kiwi? ²²Biwi ni wutudumusu Koloneye wunu wudalga mbele, gigi muuda-bisaama. muudu mupimi, baada babosogo gamudungeene mudimi; gaya gudemene wene gu nzwaana, wanzio wutwa muleele abunu, wawugu paana yigi gunawa mutula nze. ²³Piele luga bawingisi mu nzo; bwisi butsie lubagie ande nzili midi ande bapaanga ba bambaana ba Yopeye. ²⁴Bufugu bulebe luba duulu ya bulu bu Kayisaala, Koloneye luga demene bambayi baana ba mudimi ande ba gisala. ²⁵Koloneye luga yamubwileene ya mili, luga musaameene. ²⁶Piele luga munimisi, ni meeme ngwigi se muudu nga nze. ²⁷Luba bulusu masolo, Piele gamono baada bayulu mu nzo, nde ni nuyaba ni gwiigi gitsini muyudu mu gubwanzana ni lowo mu gudwala munzenzi? ²⁸Asi Nzaama gama ndeele ni gudemene lowo si muudu wumoso ni muuda-masumu. ²⁹Ndelunu lowo yima sa miagamu ndaga-nze. Wuma temeneene kiwi? ³⁰Koloneye ni gumadigi mafugu mana, mu daanga ndeluulu lu 15h yigele mu gusaama, yimono muudu wumoso wuvaada milele mi mpembi, nde ni ³¹Koloneye, Nzaama wuwugu bisaama binze, wumono magaba manze mawuwaaga bansukami. ³²Mude mene Simoni-Piele gu Yopeye, gigi mu nzo-Simoni wunu wuyidigiga bimi bi mapele ma bambisi. ³³Gwigi pimi nze buwumaya, dluwugeene bisi beene ya misi mi Nzaama maga duleela mu gono lunze. ³⁴Piele ni gumundaga Nzaama gagabalaaga baada, ³⁵asi mu bigaana bibiosogo gamonoga muudu mupimi wunu wuya musaama, wunu wuya muwugu boomo, wunu wuya sala luzolo lunde, wuya sala mapimi. ³⁶Nuyaba bini berne ndaga gudumusu Nzaama gugele baana ba Yisaleele, Musomo wu Pimi, wu dulu-duluu mu kuuma-Yesu Klisto ni gigi Mfumu wu baada babosogo. ³⁷Nu yaba mapaana madigi mu gisi gi Yudeye, duugu gu Ngalili magalongo Yowani mutula gubodamana, ³⁸mutula Yesu mwisi Nazaleti, buga musu Nzaama miogo mu Muhungu ande mu ngolo yiga muwe. Gasala mapaana mapimi ande guzunusu baada babosogo bagawaaya Sadana pasi mutulu Nzaama gagala ande nde. ³⁹Bisi twigi bambangi bana bamono bimi bi gasele nde gu Yelusalemi, Yesu wunu wubazwe yata kulunsi, ⁴⁰wunu wuga nimisi Nzaama mu lufa mu bufugu budede....asi ni babosogo, ⁴¹kaga bambangi бага soolo geele ndege beene ande bisi bana dudi ande dunwi gihene gimoso ande nde gungoya-lufa lunde. ⁴²Gadulomo ni dusala longaaga baada, dudaaga gimbangi gi musoolo Nzaama ni gigi wunu si i saamasa baada bamoono ande bangafa. ⁴³Wunu wudeleene babigili gimbangi ni hoso muudu wini musileene mudimi masumu maana mamosogo bumini wa mu kumande. ⁴⁴Lugagele Piele mu gudodo Muhunga-Nzaama luwuya dluugeene baada babosogo bana bamu wigila. ⁴⁵Baklisto bana bayi ande Piele bamono guwibigeene ni Muhungu wuya gulumugeene ande bana bakono gumu guumunu, bamimpani. ⁴⁶Bawuga bamimpani se balumusa Nzaama mu mandaga ma ginzenzi. ⁴⁷Asi Piele ni dumafana gunangasa mbodigi yi maja gugele baada bana babodamana mu Muhunga-Nzaama? ⁴⁸Lugaleede nzili ni babodamana mu kuuma-Yesu Klisto; bamu loomo ni galemene kaaga-mafugu ande biwi.

Chapter 11

¹Batumu ande bapaanga bagele mu gisi gi Yudeye lubawugu ni bamimpani se babege Muhunga-Nzaama ²luduulu Piele ya Yelusalemi, lubabulusu gumuwele ³ni nze wuyadia ande bamimpani ⁴asi nde ni wigila, luyigele mu gusaama ya Yopeye yimono gimona-misi, ⁵ngagwi ni mulele wunene wiyaagulumugu mu tala, bawu geme mansongo ami mana, ⁶ya kebe ande bambisi ba musidi ba gifa ande gifa ande banono ba tala. ⁷Ndaga luyindeele ni nzwe, ndi ⁸asi meeme ni lowo yimasala dia geele gimi gimasumugu mu gono lumeeme. ⁹Luyibisa ndeele ni gimi gimadodo Nzaama ni gigi gipimi gigalaaga gimi gi masumu. ¹⁰Yindeele mbal'dede, luyi fudugu gu tala. ¹¹Muhunga-Nzaama luwutumu ni ngweene ande baada baduugu gu gisi gi Kayisaala, bagele bagele basaamana. ¹²Lubagie tii mu nzo-Koloneye. ¹³Gunu gadudeleene bu gamono wanzio wumuleele ni gadumusu baada mu gwalaba Simoni-Piele gu Yopeye ¹⁴gaguleele bu wumahulugu nze ande nzo yaaga yiyosogo. ¹⁵Luyibulusu gubaleele, Muhunga-Nzaama luwuya gulumugu nga mu bufugu bunu yatala baada babosogo. ¹⁶Meeme luyiwibigi Ndaga-Nzaama ni Yowani gabodoga mu maja asi bini nwini bodamana mu Muhungu. ¹⁷Ni Nzaama wuduwe Muhungaana, bisi dusi lugwigili mugele mwanaana, meeme ngwigi nawa mu guganga baada bambaana nzili? ¹⁸Luba wugu bunu, luba lemene pwede, gungoyo luba buulusu gulumusu Nzaama ni Nzaama wuma bolomono se midimi mi bamimpani. ¹⁹Baada bana badini guyangigisi mu bisi bimbaana nga gu Fenisi ande gu Chypre ande gu Antioso, duugu lufi Etieni ya Yelusalemi bayaa longa peelee bayudu. ²⁰Asi baada bana baduugu gu Chypre ande Sileene bayaa longa ba greki gu Antioso, ²¹baada bavulu ba bolomono midimi. ²²Paana luyiduulu ya Yelusalemi, Luba dumusu Balanabasa gu Antioche, ²³luga duulu yana, bamono kiesi givulu. ²⁴Gagele muudu wuyulu Muhunga-Nzaama; baada bavulu luba gwigili Paana yi Yesu. ²⁵Lugaya saga Sawudi gu Talasa. ²⁶Luga mu mono, lugaya mudwala gu Antioche, gunu mvulu yimutsini. Ndegunu baada babawe kuumu yi Baklisto mu mbala tomo lubalonga Ndaga-Nzaama. ²⁷Gugele ande babigili baduugu gu Yelusalemi bena gu Antioso ²⁸mu kebe gabiwi wumoso kuumaana Agabusu, luga dodo ni nzala yigi mu gwiyi mu gisi yimutsini. Gugele mu daanga lu mfumu Kolodi. ²⁹Baklisto bamono ni badumusu bapaanga babiwi madia mu gisi gi Yudeye, ³⁰ndelunu luba dumusu Balanabasa ande Sawudi gugele bambudu ba Dibundu baba dumusu nzimi.

Chapter 12

¹Mu daanga lunu mfumu Elodi gagele wuyangigisa baklisto. ²Luga zwe Jagi paanga Yowani gu mbeese. ³Gamu geme Piele mu mafugu ma fedi lu mampa makoono mugiele. Bayudu bagele mu kiesi luba mono bunu. ⁴Luga musu mu bologo, gadumusa basuda bibugu bina-bina mu gu mudalaaga, gagana gumuduusu ya misi mi baada bamu zwe mu bufugu bu fedi lunu lugele lu Pagi. ⁵Asi baklisto bagele munu gumu nsaameene ngolo tsili. ⁶Gagele bamuganga misingi miolo, wuyaama ya kebe ga basuda boolo. ⁷Wanzio lugaya mudugeene, luga muwusulu, gamuleele ni ⁸vaada masabadi maaga ndebe meeme. ⁹Piele luga duugu, gamono nga gu ndosi. ¹⁰Luba digi basuda babosogo tii ya mbele, mbele luyi zibigi yibeene, Piele ande wanzio luba duugu. ¹¹Lubili wanzio, Piele luga sala yabeene ni gugele wanzio wu Nzaama wuya mudogolo gu miogo mi Elodi ande mi bayudu. ¹²Luga mono bunu, lugagie gu nzo-Madiyi, maana-Yowani wuba demena ni Madigo, gunu baklisto bavulu bagele basaama. ¹³Luga bedege ya mbele, muuda-gisala wumoso wu mukaada, kuumaana Lodo, luga yazibili, gamono Piele, luga yawingini tini ni wunu Piele. ¹⁴Biwi ni wigi mu bela-lese, nde ni gumundaga gwigie Piele, ¹⁵asi biwi ni wunu wanzio waana. ¹⁶Gagele kaga wubedega ya mbele, luba muzibili ¹⁷bamono guwibigeene, nde ni lememaana pwede. Luga bulusu guba deleene bu gamono. Nde ni nwa mudeleene se Jagi paana yiyi ande bapaanga bambaana. Luga sala basisi. ¹⁸Gagie gu gisi gi Kayisaala, Musomo wu Nzaama wuyalagana gisi gimutsini. ¹⁹Bufugu bugele ndebunu Elodi gagele wubwanzana ya gidi, wuvaada milele mi gimfumu, mu kobo yivulu ²⁰gisini gipa gini; luga zwese basuda bana. ²¹Yata-gidi wanzio luga yamuzwa ²²gisini lugugu lu Nzaama lumu waaya nde baada ²³ni gigi Nzaama, lowo gigi muudu; misobo lumi mudi. ²⁴Asi Ndaga-Nzaama yigele yiyalagana. ²⁵Lumenese Balanabasa ande Sawudi gisala tu Yelusalemi, luba fudugu gabiwi ande Yowani wuba demena ni Madigo.

Chapter 13

¹Gugele mu dibundu lu Antioso ande babigili ande balongoga-misigi bana, gugele Balanabasa ande Simioni wubademena ni Ndombi ande Lugusu, mwisi Sileene mbaya-mfumu Elodi ande Sawudi. ²Bagele bagini madia, basaama, luya baleele Muhunga-Nzaama ni nubasi mu lugala baada baba Balanabasa ande Sawudi basaleene Mfumu Nzaama. ³Gungoya guba saameene ande gubasa miogo, ⁴Luba badumusu tu Selewusu, bagie mu maswa tii gu Chypre. ⁵Bayaa longa Ndaga-Nzaama mu manzo ma Nzaama ma bayudu andi Yowani wuba demena ni Madigo. ⁶Gunu baya mono nganga wumoso wusala bakiti kuumaana Baala Yesu ⁷gagele mbaya-mfumu Selegiwusu Poolo wuludemena mubigili ⁸gazola guwigili Ndaga-Nzaama. ⁹Asi Muhungu wunu wudwalasa Sawudi wunu wugidigi Poolo luwu mudeele mu misi, wumu leele ni ¹⁰nze mupal wuwu, mwana-Sadana, kidaanga wini wesele gubebese gisala gi Nzaama? ¹¹Lowo wubisa mono, wugidiga muuda-gisala wu Nzaama, luga geme gusaga muudu gamu dwalaaga mu googo. ¹²Mfumu wunu luga mono ndebunu, luga gwigili mu Yesu, luga nanga malongi ma mbayaana. ¹³Yowani luga fudugu gu Yelusalemi. ¹⁴Asi Poolo ande bambayi baana luba gie gu Antioche mu nzila-maja, badigi ya Paphos ande ya Pamphilie. ¹⁵Mu bufugu bu Sabbata luba daanga Ndaga-Nzaama mu mugaana du misigi ande wu babigili, mu kebe ga nzo-Nzaama yi bayudu ¹⁶munga-nzo-Nzaama luga dodo ni bini baada ba Yisaleele ni nwigu ande paana yigu dodo, dodana. ¹⁷Poolo ni Nzaama wubisi wudwalasa bakaaga babisi mvulu maguumu mana mu gisi gibwasa, ¹⁸wubagidili bavulu mu gisi gi Ngipiti gu gaba duusu, ¹⁹wuzwe mizili mi baada nsambwadi (7) gu Kanana, wuduwe gisi gigi, nga mbingi yibisi. ²⁰Mapaana maama masele mvulu kama yimoso ande maguumu madaana. Gungoyo Nzaama lugaleede bambaga tii mu daanga lu mubigili Samwele. ²¹Luba mu loomo mfumu, Nzaama luga bawe Sawulu, mwana-Kisi, gasele mvulu maguumu mana, gungoyo luga mudogolo, gatsidisi Davili, mwana-Yese. ²²Nzaama ni nde wini sala mapaana mayizologa meeme. ²³Mu zumu lunde mwini duugu Yesu, wini ya hulusu baada ba Yisaleele nga bugenese Nzaama. ²⁴Mapaana mana mabulusu Yesu lowo tomo gubudugu. Yowani galonga baada babolomono midimi, babodamana. ²⁵Luga menese gisala giana gadodo ni bini nunu nguga ni meeme ngwigi nawa? Lowo gwama ngwigi wunu wunuya zili bini. Asi wigilaana, ande muudu winiya gungoya-meeme, nkutu meeme lowo yimafana mugu gudululu misingi mi masabadi mande. ²⁶Bini gigaana gi Abalayama ande baada bana bayaa saama Nzaama mu kebe gabini, Nzaama wudu dumusu Paana yiyi. ²⁷Nde bunu bisi Yelusalemi ande bamfumu babiwi numuyabaaga Yesu, mapaana mabayaa daanga hoso bufugu bama yabaaga, ²⁸asi bagugusu mabasonogo babigili, bazwe Yesu gukono gisini, baloomo Pilada mu gumuzwa. ²⁹Bamuzwe yata-kulunsi, baya muzigi. ³⁰Asi Nzaama wumunisi mu lufa. ³¹Gayaa monoga mafugu mavulu gugele bana бага gelabiwi duugu gu Ngalili tii gu Yelusalemi. ³²Bisi baba twigi bambangi bande duyaya mudwaleene paana yiyi ³³yima gugusu Nzaama gugele baana baana, nga bunu buba sonogo mu Migungu mi yoolo ni wigi mwana-Yese, loomo ngwigi Gidaaga. ³⁴Gamu nimisimu lufa mutulu gakono gubolo, ndelunu gabisa dodo ni ³⁵guzolo lowo ni muudaaga gabolo gu maluumu. ³⁶Davili luga sala mapaana mazola Nzaama bugafi, buba muzigi, buga bolo, ³⁷asi wunu wuga nimisi Nzaama mu lufa, luudu lunde lowo lubolo. ³⁸Bini bapaanga, nuyabeene ni mapaana maama migi gugele nde peelee. ³⁹Wunu wutu mugwigili masumu mande magunzunugu, asi lowo ni mu misigi mi Mose. ⁴⁰Gebaana ni mabasonogo babigili makono gunu bwileene. ⁴¹Bini baada nusaaga lulene, ngini nuleese gimi gi guwibigeene, ginwini kono guguumunu ni muudu wutu nudeleene. ⁴²Poolo ande Balanabasa lubagie gabiwi ...luba baboneene ni babisa longo mu bufugu bumbaana bu sabbata lwini ya ⁴³biwi se luba basiamasa ande gubaleele masagama na ma Nzaama. ⁴⁴Bufugu bunu lubugugu, baada bavulu bayi bana bagwigili ndaga yini, asi bayudu luba bawugeene musogi, badoneene Poolo mapaana, bamuduga. ⁴⁵Asi nde ande Balanabasa badoda pima-pimi ni ndaga yiyi yi moono yika dulugu tomo gugele bini, ⁴⁶asi bunu yinanga, duya yidwala gabisi gu mbaana. ⁴⁷Nga busala dudumu Mfumu Yesu ni nze yigusi nga mooso wuyaala baada bambaana mutulu wudwala musomo wuwu tii gu nsuga-gisi. ⁴⁸Baada bana bakono mu gigaana gi bayudu lubawugu ndebunu, bamono kiesi givulu tsili, baada bavulu bagwigili musomo wunu, bahulugu. ⁴⁹Ndelunu Ndaga-Nzaama luyi yalagana ndaama yini yiyosogo. ⁵⁰Asi bayudu luba sindigi baada babosogo bakaada ande babagala bagele nga bambudu babulu mu gunanga ndaga yini. ⁵¹Luba bulusu guyangigisi Poolo ande Balanabasa, ba bayidi mu maana mabiwi; lubagie gabiwi gu Yikono. ⁵²Baklisto ba Antioche bagele mu kiesi gi bayulu Muhunga-Nzaama.

Chapter 14

¹Ya Yikono, Poolo ande Balanabasa baya saama mu kebe ga bayudu ande bagreki, bavulu babolomono midimi.

²Asi bayudu luba nanga ndaga yini, babulusu gusa gisa-saga mu kebe ga baada bana bagwigili, bakono mu gigaana gibiwi. ³Si ndebunu Nzaama gaba waaya ngolo yigu longo pima-pimi, basala bipa bivulu bi gifa ande gifa.

⁴Baada luba mana gabalagana, bamoso balaba bayudu, bambaana balaba ba bigili.

⁵Luba gosagana babosogo basaga guzwa Poolo ande Balanabasa, ⁶luba yabeene, luba dini mu mabulu ma Lystre ande ma Derbes ande ma Lyaconie; ⁷gunu bayaa longa Ndaga-Nzaama. ⁸Ya Lystre, Poolo gaya бага gigada gimoso gikona gunimigi duugu lugi budugu, ⁹gugele gilaba malongi ma Poolo. ¹⁰Poolo lugagileele ni nimigi, luginimigi ande milolo mi kiesi, lugi niada. ¹¹Baada luba mono gimi gisele Poolo, lubasi milolo. Banganga-Nzaama babiwi ande baada babosogo bazola gubasa magaba, ¹²asi biwi ni lowo, luba demena Poolo ande Balanabasa banzaama, bamana bapaaga milele mibiwi, baba leele ni bisi se twigi baada nga bini, ¹³dutwaya nudwaleene Paana yi Pimi mutulu nubolomono midimi, nuwesele bimi bi pamba- pamba ¹⁴nudeleene kaga Mfumu Nzaama ¹⁵wusele tala ande maana ande banzele ande bimi bibiosogo. ¹⁶Mu daanga lutomo Nzaama gawesela hoso baada basele luzolo lubiwi. ¹⁷Si buga basala mapimi, buga bawaaya mvulu ande bimenene ande madia ande kiesi, ¹⁸lowo gabiwi gawesela gubawa magaba. ¹⁹Bayudu baduugu gu Antioche ande gu Yikono lubaya gosagana ande bana bagele yana, luba mana luumu Poolo midoyo, bamu duusu yanzie banunga ni wufi. ²⁰Asi baklisto lubayi, luba fudugande gu bulu, gagele wu moonono. Bwisi butsie, lugagie gu Derbes ande Balanabasa. ²¹Luba longo ya bulu lunu, bagidili baklisto bavulu, gungoyo luba fudugu tu Lystre ande gu Yikono ande Antioche. ²²Bagele mu gwa siamasa baklisto, benaa baleele ni baganga mudimi, gimfumu gi Nzaama bagi winiga mu gingolo-ngolo. ²³Luba saameene bambudu ba mabundu, luba basi miogo, gukono gudua si gimi, ²⁴luba badimi i gu miogo mi Nzaama. ²⁵Gungoyo lubayaa longa mu mabulu mama Pisidie ande Pamphilie ande Perge ande Attalie. ²⁶Guga badumusu Nzaama gu Antioche, ²⁷bagele daanga luleye. ²⁸Luba deeleene baklisto babosogo mapaana masele Nzaama gu baduugu.

Chapter 15

¹Baada baduugu mu gisi gi Yudeye, balonga ni bagala wuba kono guyadigi lowo gi i hulugu labene misigi mi Mose. ²Bagele basaya miaga mivulu mu kebe ande Poolo ande Balanabasa, ndelunu lubagie gu Yelusalemi Poolo ande Balanabasa mu gudwala Paana yini. ³Badigi ya Phénicie ande ya Samaliyi, bagele benaa deeleene bapaanga bu bolomono bama kono mu gigaana gi bayudu midimi. ⁴Gu Yelusalemi baya deeleene batumu ande bambudu ba Dibundu maga baseleene Nzaama. ⁵Baada baduugu mu kebe ga bafalisi babolomono midimi, basaya miaga mutula paana yi guyadigi babagala, badoda ni baada bana baba yadigi geele. ⁶Ndelunu Piele ni bini bapaanga, nuyaba ni duugu tala Nzaama wunu soolo bini, ⁷wunu deeleene gimbangi giga nuwe Muhungaana, ⁸lowo gagabalaaga ni baba bayudu, baba bamimpani, ⁹wunu goso mu lugwigili, wunu wululu midimi bini babosogo. ¹⁰Kinuya duweleene bugogo bubwosogo bubu? ¹¹Asi duya mono ni bisi babosogo twini hulugu mu kiene yi Mfumu Yesu gifa gimoso ande bisi se. ¹²Poolo ande Balanabasa luba dodo, baada babosogo luba lemene pwede, bawigila bipa bisele Nzaama. ¹³Gungoyo Jagi ni wigilaana, bini bapaanga ¹⁴Simoni gatu duleele bu nungu Nzaama mu daanga lutomo mu gusoolo baada ba makono mu gigaana gi bayudu mu guba gidili baada baana. ¹⁵Mapaana mana mama gugagana loolo nga bu sonogo babigili ¹⁶ni bungini bisaya duungu nzo yi tente, bungini bisa yimenese. ¹⁷Ndebunu baada bubini musaga Mfumu Nzaama ande baana musilinige mudimi; ¹⁸yini yigi Ndaga-Nzaama duugu tama. ¹⁹Dukono gupidigisi bana badalga Nzaama, ²⁰asi duba leese mu guwesele bakidi ande ginduumu ande gukono gudia bambisi ba musidi bama duugu mu magaba ma ba nzaama ba gidegi maba makono gugiese mimini ande mu gukono gunwa matsili ma biwi. ²¹Duugu tama misigi mi Mose bami longoga mu mabulu mamosogo mu kebe ga manzo ma Nzaama hoso bufugu bu sabbata. ²²Batumu ande bambudu ba dibundu luba soolo Silasa ande Yudu wuba demena ni Balasabasa ni beene gu Antioso ande Poolo ande Balanabasa ²³²⁴Duwugu ni gwigu ande baada baduugu gugu baya nuyangigisi mu malongi mabiwi magisaga-saga gunu. ²⁵Ndelunu dutu nudumusu Poolo ande Balanabasa ande baada ba dumasoolo ²⁶baguumunu gufa mutula Mfuma-bisi Yesu. ²⁷Yudu ande Silasa bini nuleele se ndebunu. ²⁸Ndebunu dunuleelegamu gukono guseene bugogo buvulu bu pamba-pamba, ²⁹asi gukono gusala ginduumu ande gukono gudia miswini mi bawaaga bidegi magaba ande gukono gunwa matsili. Ni Numa ndebunu bunwini gala pimi. Nusaala pimi gwigu bisi batumu ande bambudu ba dibundu duma sonogo. ³⁰Luba duulu ya Antioche, luba bawe mugaana, ³¹luba wudaanga bagele mu kiese givulu mu lusiamasa luba wugu mu kebe. ³²Yudu ande Silasa biwi se buba bigila, ba siamasa bapaanga hoso daanga mu mapaana gifa ande gifa. ³³Gungoya mafugu luba fudugu gu baduugu..... ³⁴Silasa gazolo ni gasaala yana ³⁵asi Poolo ande Balanabasa basaala ya Antioche, bayaa longa Ndaga-Nzaama. ³⁶Gungoya mafugu Poolo ni Balanabasa, twadala bapaanga badu longu Musomo wu Nzaama mu mabulu madu yaadiga. ³⁷Balanabasa gazolo ni beene ande Yowani wuba demena ni Madigo, ³⁸asi Poolo luga nanga mutulu gasala basisi ya Pamphilie, lowo gazolo gubasalasa. ³⁹Miaga lumi wingini, luba gabalagana, Balanabasa lugagie gu Chypre ande Madigo, ⁴⁰Poolo ande Silasa, bapaanga lubaba dumusu gu ⁴¹Syrie ande gu Cilicie Mu luzolo lu Nzaama baasiamasa mabundu.

Chapter 16

¹Luduulu Poolo ya Derbes ande ya Lustre gamono Timote, maana gigi muklisto wu muyudu, gidaana gigi mugreki
²baada bamu deleene gimbangi gipimi. ³Ndelunu Poolo luga museene, gamu yadigi. ⁴Lubayaa diga mu mabulu, bayaa siamisa baklisto ni balebe mapaana masonogo batumu ande bambudu ba dibundu lu Yelusalemi. ⁵Baada bawiya bavulu tsili hoso bufugu mu dibundu. ⁶Lubwili Poolo ande bambayi baana tu ndaama-Phrygie ande Ngalati, Muhunga-Nzaama nlowo wuzolo ni balongo Mu mabulu mana, ⁷gifa gimoso se ya Bithynie ande ya Mysie, ⁸lubagie gu Trowasa. ⁹Mu pibi Poolo gamono mu gimona-misi mwisi Macédoine wumoso wumu demene ni yawiyi gu bulu lubisi, wudu salasa. ¹⁰Mbal' moso ludu dodo ni tweene gwig Nzaama wutu dudumusu gunu mu gwaa longo Ndaga yinde. ¹¹Duya digi ya Samothrace, bufugu bulebe luduya duulu ya Néapolis; ¹²luduya duugu ya Filipi, bulu buma digi mfunu mu gisi gi Macédoine, bugele gu miogo mi bisi Lomo, gunu dusele kaaga-mafugu. ¹³Mu bufugu bu sabbata, ludugie gu nzele ni budu mona gihene gisaamaga bayudu, gunu duya mono bakaada bagosagana, ¹⁴wumoso kuumaana Lydie, badega milele mi lugie, gasaama Nzaama, gagele wuwigila mapaana malonga Poolo. ¹⁵Luga bodamana ande nzwaana yiyosogo, luga loomo Poolo mu gwaa lemene ndaama-mafugu gu nzwaana; nde se ludugie. ¹⁶Mu nzili duya waneene mukaada wumoso wumona mapaana mu muhungu wuga, gabaga nzimi yivulu mu gisala gini wuwaya bamfumu baana. ¹⁷Gadoda mugele bisi ni baada baaba bigi baada ba gisala gi Nzaama wu tala, baya longo Ndaga-Nzaama yileedega moonoo. ¹⁸Poolo luga mono ni gudigi mafugu mavulu, luga wugu kobo, luga leele muhungu wunu ni mu kuuma-Yesu Klisto, duugu. Mbal' moso luwu duugu. ¹⁹Bamfumu baana luba wugu kobo mutulu gisala gibiwi gimafa, ²⁰luba bageme, baba dwala gugele bamfumu ba leta ²¹ni baada baaba bigi bayudu, baya longo mapaana mafa, baya sa gisaga-saga ya bulu lubisi ; dukono gulaba misigi mi gimfumu gi Lomo. ²²Baada babosogo luba wugu kobo. ²³Ba zusi luba sudulu milele mibiwi, baleede nzili mu gubulu Poolo ande Silasa mafimbu. ²⁴Gungoyo, luba bawingisi mu bologo, miogo mu misingi. ²⁵Ya kebe ga pibi bagele basaama, babiga migungu mi Nzaama, bana bamoso mu bologo baba wigila. ²⁶Mbal' moso muhungu wumoso wungolo luwu wingini mu kebe ga bologo, nzo luyi nigagana, mambele luma zibigi, misingi mi bamana ganga baada babosogo lumi mana tswigigi. ²⁷Gapidi ga bologo luga wusugu gamono mambele ma bologo bwasa ganungu ni baada badini, luga seene mbeese ni galuzwe. ²⁸Asi Poolo ni luga muyama ni guluzwa lowo, bisi babosogo twigi nde yaya. ²⁹Gapidi luga loomo mwinda, gagele mu boomo wudegeda, luga baduusu ya mubwileene ya mili n..... ³⁰bamfumu, Kidi kiwi meeme mu gu hulugu? ³¹Biwi ni gwigili mu Mfumu Yesu, buwini hulugu nze ande nzo yaaga. ³²Baba longo Ndaga-Nzaama, luga badwala gu nzwana. ³³Ndelunu mu pibi luga bulusu guba wululu bido, luga bodamana ande nzwana yiyosogo. ³⁴Gungoyo luga bawe madia, bagele nzo yiyosogo mu kiesi givulu mutulu bagwigil mu Nzaama. ³⁵Bwisi butsie, bazusi luba dumusu ndaga ni baba wesele baada bana beene gabiwi, ³⁶gapidi ga bologo lugaya leele batumu ni bama tumusu mu gwaa nuduusu, ngweene gabini. Duugaana ndeluulu ndanwe pimi. ³⁷Poolo ni bisi twigi bisi Lomo, lowo dumz gidi si gubiyi gumoso, biwi batu dubulu ya misi mi baada, batu duwingisi mu bologo, ³⁸lowo duya duugu mu guswama, biwi beene biyi badu duusu. ³⁹Bazusi luba wugu ni bigi bisi Lomo, bawugu boomo, lubaya baduusu, gungoyo luba balomo mu bugiege ni badoogo mu maana mabiwi. ⁴⁰Luba doogo yana, bagie gu nzo yi Lydie gibiaboolo. Luba mono bapaanga luba bulusu guba deleene ande guba siamisi tii luba gie gabiwi.

Chapter 17

¹Luba digi mabulu moolo maama Amphipolis ande Appolinie, luba gie gu Tessalonigi gunu gusaama bayudu.

²Nga bugele gifu gi Poolo, gasele yana mafugu madede (3) badodone mabasonogo mu Mugaana wu Nzaama.

³Gagele wudaanga, wubangana mabasonogo, ⁴baada bavulu bagwigila gugele bakaada, gugele babagala, mu kebe gabiwi ande bayudu ande ba greki, bamoso luba bambangana ande Poolo ande Silasa. ⁵Asi bayudu baba wugeene musogi, luba balebe gu nzo-Yasono guba gele ni baba dwala gugele bazusi. ⁶Luba bili gabiwi, ndelunu luba geme munga-nzo. ande bapaanga bagele yana. ⁷Baya bafuunu ni bayaa sa gisaga-saga mu kebe gabisi dukono gulaba misigi mi Kayisaala, gu bama duugu bayaa bebese gisi; luulu bayi yaya badoda ni gwigu ande mfumu wumbaana kuumaana Yesu. ⁸Baada babosogo ande bazusi luba wugu ndebunu, lubabwi gisaga-saga, ⁹babafudusu nzimi, luba bawesele. ¹⁰Pibi ndeyini bapaanga luba badumusugu gu Bien, gunu bayamba Ndaga-Nzaama pimi mu kebe nga nzo-Nzaama yi bayudu ¹¹gudigi bisi Tessalonigi; balaba hoso bufugu mapaana mabasonogo ni migi ndemana maba wugu biwi. ¹²Baada bavulu bana bakono mu gi gaana gi bayudu ande bakaada banene ande bamfumu bamana gwigili. ¹³Asi bayudu ba Tessalonigi luba wugu ni Poolo wuya longo gu Bérée, luba wingisi gisaga-saga.

¹⁴Mbal'moso bapaanga luba dinisi Poolo gu nzele, asi Silasa ande Timote bu basaala. ¹⁵Bana badwala Poolo baya musisi ya Athènes, nde ni Silasa ande Timote bambaga yaya. ¹⁶Mudimi wu Poolo wugele mu kobo mutulu bidegi biyuulu bunu bunu. ¹⁷Luga bulusu gudodagana ande bayudu mu kebe ga nzo-Nzaama ande baada bana basaama ande bana bagayaa бага yana hoso bufugu. ¹⁸Gadodagana se ande baada bana balonga mu ndaga yi Épicurien ande mu gi Stoicien . Bambana ni ki mapaana nze wuya dodo? ¹⁹...Bisi yaya mono ni migi mafini, wuya longo ni Yesu wunimigi mu lufa, baada bubini nimigi mu lufa. ²⁰Mbangudulu kiwi malongi mana? Dubanganeene. Baya muwufulu mu gimvugu gi Aéroport. ²¹Gisi... badigisa ande bisi bulu ande bagele yana, daanga lubiwi mu mapaana mamonoga ni migi mafini. ²²Ndelunu Poolo luga nimigi mu kebe ga Aéroport gadodo ni bini bisi Athènes, meeme yimono ni nwigu ngolo mu ginzaama, ²³yi mono ni ya kebe ga bulu lubini gidini gimoso ginu sonogo ni "Gugele Nzaama wunu kono guyaba" wuyiya nulongo meeme, ndewunu wunu saamaaga asi numu yabaaga. ²⁴Nzaama wusele tala ande maana ande bimi bibiosogo, gagalaaga mu manzo maduungu baada gu miogo mibiwi, ²⁵miogo se mimu waaga gimi ngagwi ni nde miogo lowo gwana, nde wuwaaga baada muhungu mu mboomo ande moonoo ande bimi bibiosogo. ²⁶Mu muudu wumoso wusele baada babo sogo mu gisi bigi yataa maana, wuba sileene hoso baada ande nsugu yibiwi mu maana ande madaanga mabiwi ma bisala nga gisiwi ande mvulu ande mooso. ²⁷Ndelunu pimi mu gumu saga ande gumu mono, lowo gigi gu leye ande bisi. ²⁸Ni nde lowo, nga bisi lowo twigi mu gisi gigi, dudiga, duhumuna mutulu nde wuduzolo, nga busonogo muudu wumoso ni ²⁹bisi twigi badigili baana baana. ³⁰Nzaama galabaaga daanga lu buyungu bu muudu, asi gaziliga muudu gabolomono mudimi, ndelunu wusi bufugu ande muudu wunu wini saamasa baada babosogo. ³¹Wu mudeleene gimbangi giga mudumusugu mu lufa. ³²Bisi Athènes luba wugu paana yi gunimiga mu lufa, lubabwi mu guseye Poolo, biwi ni lowo twini bisa guwugu bufugu bumbaana. ³³Asi bamoso bu bamu gwigili, nga Denys, wumoso mu kebe ga gimvugu gi Aéroport ³⁴andé mukaada wumoso kuumaana Damaris ande baada bambaana bayaa mulaba, luba mana pasagana.

Chapter 18

¹Poolo luga doogo gu Athènes, gagie gu Kolinti gu gaya mono Aquila, muyudu wumusi... ²baduugu gu Italie, baya dini musigi wusi mfumu Claude ni basisi Lomo. ³Lubayi gugele Poolo, bayidigande gimvugu manzo ma tente. ⁴Poolo gadoda hoso lumingi mu nzo-Nzaama, galonga bayudu ande bagreki ni babolomono midimi. ⁵Luduugu Silasa ande Timote gu Macédoine, Poolo gadeleene bayudu gimbangi ni Yesu gigi Klisto nga bubadumu Muhunga-Nzaama. ⁶Bayudu bagele mugu mudugu, bananga gumu wugu, asi nde luga dudu mili miana mu maana...lugagie gwana. Gasala baleele ni meeme lowo gwama ngwigi ande paana, matu nudala Bini beene. Luulu yimagwe gwama gugele bamimpani. ⁷Lugaya digeene gu nzo yi Titiyusu Yustusu, muudu wuwuga Nzaama boomo, yigele bela-bele ande nzo-Nzaama. ⁸Munga-nzo ande baada baana babosogo luuba gwigili mu Yesu, kuumaana Kilisipusu. Bisi bulu lu Kolinti bavulu babolomono midimi, lubabodamana. ⁹Mu pibii, Nzaama lugaya monogeene Poolo mu gimona-misi, gamu leele ni guwugu boomo lowo, dodo, guswege lowo ¹⁰mutulu ya bulu bubu baada bameeme bigi bavulu; meeme ngwigi ande nze, lowo si muudu wumoso wagu sala gubiyi. ¹¹Poolo galongo Ndaga-Nzaama yana mvulu moso ande ndaama. ¹²Luga gidigi Galiono mfuma-maana ma Akayi, bayudu luba bolomogeene Poolo, baya mufuunu ¹³ni muudu wuwu wuya wingisi gisaga-saga mu misigi mi Mose. ¹⁴Poolo gazola gudodo asi Galiono ni bini bayudu yidigaana bini beene pana yiyi. ¹⁵Ni yigalaaga yi gusaamasa baada ni lowo yi guzwa muudu, meeme buyi kayigiese, asi yigi yi misigi ande yi makuumu mabini ande mandaga mabini, nugiese bini beene. ¹⁶Luga baduusu. ¹⁷Luba geme Sosthene munga-nzo, bamana mubulu ndeyana, asi Galiono lowo gawingini. ¹⁸Poolo ande Priscille ande Akila gungoya-mafugu luba doogo yana bagie gu Syrie. Bamu giese Poolo bamfufu ya Senkreye nga ... mwisi Nazaleti, gungoyo lubagie. ¹⁹Ya Efese, Poolo luga sala sisi Priscille ande Akila mutulu gazolo ni gasala mogo ndege beene ande bayudu mu kebe ga nzo-Nzaama. ²⁰Luba loomo ni Poolo galemene kaaga-mafugu yana, nde luga nanga. ²¹Asi luga déjà gabaleele ni bungini yafudugu ni Nzaama wuma zolo, lugagie. ²²Luga duulu ya bulu bu Kayisaala, gagie tomo gu Yelusalemi mugwa wa dibundu mbodo, gungoyo luga gie gu Antioche. ²³Luga doogo yana, gawena mu mabulu ma ndaama Ngalili ande Phrygie gayaa siamisa baklisto. ²⁴Muyudu wumoso wudoda pimi ande gusonogo pimi, kuumaana Apolloso, mwisi Alexandrie, lugayi ya Efese, ²⁵gagele ande malongi ma Mfumu Yesu ande nduungu, balonga pimi tsili asi lowo gayabeene mbodigi yi Yowani. ²⁶Luga bulusu gulongo mu nzo-Nzaama, Akila ande Priscille bagele bamu laba. Luga menese, luba mudemene, babulusu gumu leese pima-pimi ande gumu banganeene nzili-nzili. ²⁷Gazolo ni geene gu Akayi, ndelunu ba paanga luba sonogeene baklisto ba Akayi ni bamu yamba pimi. Luga duulu, gamonogo ni gigi muudu wumfunu gugele bana bagwigili, gaba salasa guvulu mu luzolo lu Daada Nzaama. ²⁸Gaba lesa pimi ni Yesu gigi Klisto, gananga ya misi mi baada manungu ma bayudu, labeene maba sonogo mu migaana.

Chapter 19

¹Luya duulu Apoloso ya Kolinti, Poolo gagele wumana digi mu mabulu ma misele gaduulu tii ya Efese, gu gaya mono baklisto bambaana. ²Luga bawufulu ni nubege Muhungu wu Nzaama? Biwi ni lowo duyaaba kuumu yini. ³Nde ni asi kimbodigi nuseene? Biwi ni yi Yowani. ⁴Nde ni Yowani gabodoga mu maja mutulu nubolomono midimi, nuguumunu Yesu, wunu wini ya gungoya nde. ⁵Luba wugu bunu, luba bodamana. ⁶Luga basi miogo, Muhungu luwuya bagulumugeene badoda mandaga ma ginzenzi, babigila. ⁷Ba gele baada gidese gi guuma-boolo. ⁸Poolo luga yawingini mu nzo-Nzaama ga doda pimi ande gibagala, gaba longo Gimfumu gi Nzaama, gasele bangoono badede. ⁹Asi bayudu bamoso lowo bamuzolo, bagele midwe bwidi, bamu sawala ande gumu dugu. Poolo luga basisi ndeyana, gadwala ba klisto gu mbaana, gaya balonga mu kebe ga nzo yi Tiranusu. ¹⁰Gasele mvulu yoolo mu mutulu baada babosogo bana baduugu gu ndaama yi Asie, bayudu ande baada ba bi gaana bimbaana bawugu Ndaga-Nzaama. ¹¹Nzaama gaselese Poolo bipa bivulu ande bi ngolo ¹²bakaasa bazuna, bangaa mihungu mifa luba lamana milele minde, mihungu mifa miduuga. ¹³Asi gugele ande baana ba Mfuma-ba nganga-Nzaama kuumaana Seva, ¹⁴basala ande kuuma-Yesu mu guduusu mihungu mifa, badoda ni duugaana mu kuuma-Yesu wunu wuga longoga Poolo, asi lowo bigi baklisto. ¹⁵Muhungu wufa wumoso luwu baleele ni meeme lowo yimuyaba Yesu, lowo yimuyaba Poolo, yinuyabaga bini, nwiggi banawa? ¹⁶Lu wubabwisi, wumana babulu; biwi luba dini buguulu, bamana lwala. ¹⁷Paana yini luyi yabagana gugele baada babosogo ande bayudu ande baada ba bigaana bimbaana bagele ya Efese. Baada bagele bagele mu boomo, luba bulusu gulumusu kuuma-Yesu. ¹⁸Baklisto bavulu bawiya, bafunguna masumu mabiwi, mabasele. ¹⁹Bana bagele ande bakidi, biyaa dwala ande migaana mi magie, bamisaya gu mbawa ya misi mi baada babosogo, mimoso mi tala yivulu. ²⁰Ndelunu Ndaga-Nzaama yimwangagana tini ande ngolo. ²¹Poolo luga menese gisala ya Efese, gazolo ni gaduulu gu Yelusalemi, gadigi mu nzili yi Macédoine ande Akayi, gungoyo geene gu Lomo. ²²Luga dumusu baklisto boolo gu Yelusalemi, gugele Timote ande Eraste bana banusalasa, nde gasaala ndaama-mafugu yana ndegee. ²³Mu daanga lunu gugele ande baada bayidiga bidegi ni banzaama, babidega tala yivulu. ²⁴Lubaya wingini ya Efese ni dalaana baada baba bayaya longo ni lowo gwiggi ande nzaama wubasele gu miogo mi baada. ²⁵Lowo nuyamono ni Diana, nzaama wu bisi Efese, gigi wu Asie ande wu gisi yimutsini? ²⁶Baada luba wugu ndebunu, luba bulusu gusa milolo bulu lumutsini. ²⁷Wubulusu nungu lunu kuumaana Demetriyus. ²⁸Gisaga-saga lugi wingini ya kebe ga bulu, baada baya biga ni Diana du Efese gigi wumu nene. ²⁹Luba geme Gayusu ande Aristarque baya dungu gu Macédoine. ³⁰Poolo gazolo ni gawingini mu mapaana mana asi baklisto ni lowo matugudala. ³¹Ndelunu bamfumu ba basuda bana bagele bambayi baana lubaya muleele ni guwingini mu paana yini lowo. ³²Baada baya dodo gisaga-saga, bamoso lowo gabiwi bayaba ni gugele kiwi. ³³Lugie Alexandre ande bayudu mu lugala, luga baganga magono ni wigilaana ³⁴asi luba muyabeene ni gigi muyudu, luba bisa milolo gidese gi madaanga moolo ni Diana wu bisi Efese gigi wumunene. ³⁵Mfumu wu basuda wuyala ya bulu lunu luga baganga magono, gadodo ni bini bisi Efese, naa wukono guyaba ni nzo-Nzaama yi Diana, wuya bwa gu tala yigi yaya? ³⁶Lowo si muudu, lemenaana pwede, nuwesele buzobo. ³⁷Nuya dwala baada banufuunu bamakono gabiwi gubebese nzo-Nzaama, bamakono gudugana, ni Demetriyus ande baada baana baya fuunu muudu, yaya gagwigi ande bazusi ande manzo ma gusaamasa baada, nuba wesele beene gabiwi! ³⁸Lowo nuya mono ni mapaana mama lowo migi gigielele? ³⁹Twini dodo kiwi? ⁴⁰Ni paana yigi, pimi yiwi mu kebe ga gimvugu gima yabagana. ⁴¹Luga menese gudodo, luga bafudulu.

Chapter 20

¹Luwi gisaga-saga, Poolo luga demene baklisto, luga basiamisi, gabawe mbodo yinsugu, lugagie gu Macédoine.

²Mu nzili yi gisi gi Grèce , gayaa siamisa baklisto. ³Gu ngoya bangoono badede, bayudu luba bisa mubolomogeene luga gana ni geene gu Syrie. ⁴Lugawugu bunu, gazolo ni gafudugu gu Macédoine. Gagie ande Sopater, mwana-Pyrrhus, mwisi Bérée ande Aristarque ande wumbaana kuumaana Wuyoolo, bisi Tesselonigi ande Gayusu, mwisi Derbe ande Timote ande Tychique ande Trophime, bisi Asie; baya muleede babosogo. ⁵Baya duzili gu Troas. ⁶Duya wanagana gungoya-mafugu masamana ya Troas. Ludu menese fedi lu mampa makono mugiele ya Fidipi, dusele yana mafugu nsambwadi. ⁷Mu bufugu bu lumingi, ludu gabagana lumpa, Poolo luga leele baklisto ni twini gwenaana migiese, ndelunu gadodo tii ya kebe ga pibi, ⁸bamana lemese mindi mivulu mu nzo yitala yidu gele.

⁹Mwana-bagala wumoso kuumaana Eutyche, gagele wuyama ya neele lu nzo yitala, lugaya bwa mu twini, luga fi ginaga Poolo gadodo daanga luleye. ¹⁰Asi luya dulugu Poolo, luga muyamba ya tulu, gamu seene gu miogo, ga dodo ni nukono gumono pasi, gigi wumoono. ¹¹Luga fudugu gu tala, gagiese lumpa, luga di. Luga menese gudodo ya gwatsia bwisi, luga gie gwana. ¹²Baada bagie ande mwana wunu babosogo bagele mu kiesi givulu tsili. ¹³Ludu wingini mu bwada, Poolo gazoloso gwene gu mili, duya mubaga ya Assoso ya gagene gwa duzili. ¹⁴Ludu wanagana, dugie ande gu Mitylene mu bwada. ¹⁵Bufugu bumoso budigi ludu yaduulu ya gisaanga gi Kioso, bufugu bulebe dugele ya gisaanga gi Samoso, bufugu budede dugele ya Mileti. ¹⁶Poolo gazolo ni dugele ya Yelusalemi mu bufugu bu fedi lu Pentekoti, ndelunu gazolo ni mu gukono gudigisi daanga tu Asie, twene mu nzili yi Efese ni Nzaama wu mazolo. ¹⁷Ya Mileti luga dumusu baada gu Efese bademene bambudu ba Dibundu. ¹⁸Luba wanagana gabaleele ni bini munu guyabeene ni luyi duulu meeme mu maana ma Asie, abunu yigalaaga bini. ¹⁹Ngwigi mu gisala gi Nzaama ande luulu, mu gulu gulumunu ande nsanga mu misi gisini minianga minsegeene bayudu mu mamfuunu mabiwi mabaya saya. ²⁰Luyi sala nuswegeene si paana yimoso, abunu iya longa mu hoso nzo ande mu gimvugu. ²¹Nuyaba buyi nulugisa mu gu bolomono midimi ande bayudu ande baada bambaana mu gusileene Mfumu Yesu mudimi ande Daada Nzaama. ²²Guduya gwe gu Yelusalemi Muhungu wu ndeela ni miogo mi meeme migala mu misingi, gunu pasi yinzila ande misingi. ²³Mu mabulu mamosogo mayi diga, buyi wuga ndaga yini. Lowo ngiaba kiwi bini mbwileene gunu. ²⁴Asi lowo iya mono mfunu yimoono wu meeme, gimi gima digi mfunu gwigi gumenese bisala gipe Mfumu Yesuw yigi duulusu tii ya nsugu. Gisala gi gulongo baada Ndaga-Nzaama ni Nzaama wuwu geene baada kiene. ²⁵Lungwena luulu, lowo ngini bisa monogo gu misi mibini. ²⁶Ngiba ni lowo yisala nuswegeene si gimi gimoso gima deleene Gimfumu gi Nzaama, ²⁷ni muudu wuma sala lubelese matu mudala ndege beene, asi lowo ni meeme. ²⁸Gebaana mioono mibini ande mi baada batu nuwa Nzaama mu gudwalasa; ²⁹mu mafugu mini ya baada bavulu bini ya duugu mu gisi ni bigi baada ba Nzaama gisi bigi bango bamana vaada pela-lumeeme. Gebaana Dibundu lunuwe Muhunga-Nzaama mu matsili ma Mwanaana.

³⁰Gebaana se mu bihene ...mutulu ³¹Gebaana, nuyaba ni meeme yinu lugisa pibi ande mooso, daanga lumoso ndila, yisele mu kebe gabini mvulu dede. ³²Luulu, iya nu dimini gu miogo mi Nzaama ganu gebe, ganu dwalasa mu ngolo yaana bugigi munga-luzolo ande munga-kiene nga bunu bu gagenese magaba gugele bana bamusilineege mudimi. ³³Lowo yisala zoloso si nzimi ni lowo wolo ni lowo milele mi muudu. ³⁴Nuyaba ni yisala gu miogo miama mu gu gugusu pwisi yimeeme ande pwisi yi baada bagele ande meeme. ³⁵Bu yinu longa mu gusala bisala mutulu gusalasa bana bamakono bimi nga bu duleele ndege Mfumu Yesu ni gwigi kiesi yivulu mu gu gabeene mugwene, asi lowo ni mu guseene. ³⁶Luga menese gudodo, luga fugamana, wusaama. ³⁷Babosogo bagele badila, bamana mubumu mu gumuwa baiser lunsugu ³⁸ginaga gaba leele ni lowo bini bisa monagana. Lubaya muleede gu mbuungu.

Chapter 21

¹Ludu doogo yana, dugie mu nzili yi Koso, bufugu bulebe luduya duugu ya Lodo ande ya Padala. ²Yana ludu wingini mu maswaa tii ya Fenisi. ³Ludu digi gisaanga gi Chypre, duya ganga ya Tyr. ⁴Yana dusele mafugu nsambwadi mu kebe ga baklisto, bawaaya Poolo manungu ni gakono gwene gu Yelusalemi. ⁵Luba menese guduusu bimi mu maswa, ludu doogo yana ande bagele ande baana ande biwi beene baklisto baya duleede tii ya tsina mbuungu yadu fugamana mu gusaama yata' zelee ande guleedagana mbodo yinsugu. ⁶Luba fudugu gabiwi, Bisi ludu wingini mu maswaa. ⁷Duya duugu ya Pitolemasa ya dusele bufugu bumutsini ande baklisto, ⁸bufugu bulebe ludu vie gu bulu lu Kayisaala tii mu nzo yi Fidipo, wunu wulonga Ndaga-Nzaama, gagele mu kebe ga baada bana nsambwadi...budu gala we nde. ⁹Gisi baana bande ba bakaada bana (4) bakono guyaba babagala buba bigila. ¹⁰Mafugu madu sele yana gisi mubigili wumoso kuumaana Agabusu, gaduugu gu Yudeye, ¹¹wuya seene mugaba wu Poolo wulu ganga miogo ande mili wudoda ni Muhunga-Nzaama wumadoda ni ndebunu bwini ganga bayudu ba Yelusalemi bamimpani miogo. ¹²Ludu wugu bunu ande bisi ande baklisto bagele yana ludu leele Poolo ni guduulu gu Yelusalemi lowo, ¹³asi nde ni nuya saleene abunu kiwi, bunu yandilisi ande gundwalasa mudimi? Meeme iyilamana mu gunkanga misingi ande mu gumono lufa gu misi ya Yelusalemi mutula kuumu yi Mfumu Yesu. ¹⁴Poolo lowo gwana gazolo gudu wugeene, ludu wesele, ni Nzaama gasele luzolo lwana. ¹⁵Gungoya mafugu, ludu faire gabisi gu Yelusalemi ¹⁶ande baklisto bamoso bisi bulu lu Kayisaala bana bayi ande mwisi Chypre wumoso, kuumaana Minasono, gigi muklisto wutama gazola ni gagalaaga ande bisi. ¹⁷Ya Yelusalemi baklisto badu yamba mu kiesi. ¹⁸Bwisi butsie Poolo luga gie gu nzo yi Jagi, gu gaya бага bambudu ba Dibundu babosogo. ¹⁹Luga bawe mbodo, luga bazimi seene mapaana masele Nzaama mu kebe ga bamimpani mu gisala ginde. ²⁰Luba wugu bunu, luba bulusu gulumusu Nzaama, bamuleela nde ni wuma mono ni baada bakwe bama guumunu Ndaga-Nzaama mu kebe ga bayudu. Babosogo baba ganga misingi, ²¹gisi lowo nze bagu dumusu mu guba longo ni bakono gulabaaga misigi mi Mose ande mi bakaaga babiwi mu guyadi gaaga baana babiwi baba bagala. ²²Dugidi kiwi? Bubini wugu kaga ni nze wuduulu yaya. ²³Bisi duma mono abubu, wudu wugeene. Twigi yaya ande babagala bana basi lusili gugele Nzaama. ²⁴Ndaweene ande biwi nuwebele, wuba fudeene nzimi ba bagiese bamfufu. Baada babosogo luba gu mono, bamono ni nze se bu wulabaga misigi mi Mose. Mapaana mamosogo ma bawuguga mu kuumanze migi ma bupala. ²⁵Bisi dulugisi baklisto bana baduugu mu kebe ga bamimpani mu gukono gusala ginduumu ande mu gukono gudua miswini mi bambisi baba mawa bidegi magaba ande mu gukono gunwa matsili ande baba makono gugiese mimini. ²⁶Nde se luga sele ndebunu; bwisi butsie, luga gie gu nzo-Nzaama, luga si bufugu bu guwebele mu gufungunu masumu ande guleese magaba ma hosu muudu. Gudigi mafugu nsambwadi bayudu ba Asie, luba mono Poolo mu nzo-Nzaama, luba pusu baada mu gusa gisaga-saga ande mu gugama Poolo, bagele basaya milolo ni dalaana muudu wunu wuyaya longo baada mu gukono gulabaaga misigi mi Mose. ²⁷⁷⁸⁹⁷⁸⁹³⁰Baada babosogo bawiya tini ni bageme Poolo bamuduusu ya bulu, bamana ganga mambele mamosogo ginaga basaga gu mu zwa; ³¹paana luyi yalagana tii gunu guwugu mfuma-basuda ni Yelusalemi lumwosogo lubwi gisaga-saga. ³²Mbal'moso luga seene basuda, luba mu mono, luba wesele gumu bulu. ³³Gagele bamu ganga misingi miolo, nde luga bawufulu ni gigi nawa? Gama gidi kiwi? ³⁴Baleeda mamvudu ma gisaga-saga, ma gisobagani. ³⁵Gapidi luga mono ni gisaga-saga giya givulu, luga leele basuda mu gumu dogolo yana bamudwala gu Camp lubiwi. ³⁶asi mu nzili baada bawena ande milolo ni numu zwa, ndelunu basuda luba muzangana. ³⁷Nze lowo wigi mwisi Ngipiti wunu wu pidigisi geele baada, wunu wudwala baada bazwaga bagwene mili mina (4.000) mu tsege yibwasa? ³⁸Poolo ni meeme ngwigi muyudu, mwisi Talasa, mu gisi gi Cilicie. ³⁹Yitu guloomo ni wuma zolo ndeele baada baba gimigimoso. ⁴⁰Nde ni dodo. Poolo luga nimigi yata'gigaala gi nzo yi basuda, luba lemene pwede, lugadodo mu ndaga yi gi-arameye ni

Chapter 22

¹Wigilaana bini bapaanga ande badaada, meeme ngwigi muyudu, yibudugu ya Talasa mu gisi gi Cilicie, asi yima nsasaga ande gudaanga ya bulu luulu gu miogo mi Gamaliele, ²yima longogo pima-pimi misigi mi bakaaga babisi. Ngwigi kiesi mutula Mfumu Nzaama ngabini. ³Luba muwugu wuma dodo mu ndagabiwi, luba lemene pwede. ⁴Yimwesa baklisto pasi, yigama ande bakaada ande babagala yiba luma mu bologo. ⁵Luyiseene migaana mi gweneene gu Damasa mu gwa gama bana balaba ndaga yi Yesu ande gubaganga misingi, ngwiyi ande biwi ya Yelusalemi, baba wa duumbu. ⁶Mbal'moso luyi bwi, yiwugu ndaga mu tala yima ngufulu ni Sawulu, Sawulu, mutulakiwi wuya peleene pasi abubu? ⁷Meeme ni nze naa wunu, Mfumu? ⁸Nde ni meeme Yesu, mwisi Nazaleti. ⁹Bana bagele yana lowo ba bawuga, asi ba mono kaga misieme nga mbawa. ¹⁰Meeme ni Mfumu, kidi kiwi? ¹¹Nde ni nimigi, ndawe gu Talasa, gunu bu wamono muudu wumoso waguleese gisala giwusala. Lowo yimona si gimigi mu misi mutulu misieme mini mingwi ngini. Bayigelabiwi luba keme mu googo, ludu gie. ¹²Luyi wanagana ande muudu wumoso wugangamana ande Nzaama ande wuyabeene misigi, baada babosogo bagele bamuwaya luzidi, gagele muyudu wupimi, kuumaana Ananiasa. ¹³Lugaya besagana ande meeme luga ndeele ni paanga Sawulu, bisa mono; mbal'moso luyi mumono. ¹⁴Gandeele ni Nzaama wu bakaaga babisi wutu gusoolo mutulu wuyabeene luzolo lunde, wuyabeene Yesu, muudu mupimi, wuwugu ndagande. ¹⁵Wudaaga gimbangi ginde mu gugele baada babosogo mu mapaana mamosogo mawu mamono ande mawu ma wugu. ¹⁶Guzili lowo, nimigi, bodamana, wululu masumu maaga, wulumusu Nzaama. ¹⁷Luyi fudugu gu Yelusalemi..... ¹⁸Meeme ni Mfumu Nzaama, bangiaba buyi gama ande buyi wingisa mu bologo bana balaba ndaga yinze mu manzo ma Nzaama. ²⁰Luba zwe mbangi wunze Étienne, meeme se buyi gele, buyi langasa, milele mi baada bana migele gu miogo mi meeme. ²¹Asi gandeele ni ndawe, ngini gudumusu guleye gugele baada ba bigaana bimbaana. ²²Luba muwesele ni gadodo, baada luba si milolo ni numu dogolo yaya muudu wu gifa gigi, gakono gubisa monogo wumoono. ²³Luba saya milolo, bagele bamu swila maana mu tala, batabana milele mibiwi, ²⁴Mfuma-basuda luga leele basuda ni bamu wingisi gu camp lubiwi bamu bulu fimbu mutulu gayabeene gisini gi miloolo mini. ²⁵Luba muganga misingi, nde ni gwigigi pimi mu gubulu mwisi Lomo ni lowo yaana gumusaamasa? 26.....lugaya leele mfuma-basuda ni wuya gidi kiwi? Dala muudu wuna gigi mwisi Lomo. ²⁷Mfumu wunu lugaya muwufulu ni nze wigi mwisi Lomo? Nde luga guumunu. ²⁸Mfumu ni meeme yifudu nzimi yivulu mu gugidigi mwisi Lomo. Asi Poolo ni meeme yibudugu mwisi Lomo, ngwigi munga-bulu. ²⁹Baada bana bazola gumu saamasa, luba doogo gabiwi. Mfuma-basuda se gawugu boomo mutula misingi miba muganga. ³⁰Bwisi butsie, mfumu wunu gazolo ni gayabeene paana yiba funeene Poolo. Luga mugudululu misingi, galeele mfuma-banganga-Nzaama ni bawingini mu kungi ande bambudu babosogo. Luba yasa Poolo ya kebe ga baada.

Chapter 23

¹Poolo luga badele babosogo, gaba leele ni bapaanga, meeme gayi masaleene Nzaama pima-pimi tii loolo,
²Ananiasa, mfuma-banganga-Nzaama ni numu bulu gu gono. ³Nde ni nze Nzaama wini gubulu, wigi nga gibege gi mpembi. Wuya mbulusu meeme ande gunsaamasa asi nzege wulabaaga misigi. ⁴Baada bagele yana ni wuya dugu nganga-Nzaama? ⁵Nde ni lowo iyabeene ni gigi nganga-Nzaama. Ngiaba ni basonogo ni baleelaaga mfumu gubiyi.
⁶Poolo luga mono ni mu gimvugu gini bamoso bagele basadusu, bambaana bafalisi, luga baleele ni bapaanga, meeme ngwigi mufalisi, ngwigi mwana-mufalisi. Nuya nsaamasa mutulu yisaaga mudimi mu gunimigi mu lufa.
⁷Ginaga bafalisi baguumu naaga gunimigi mu lufa, asi basadusu.... ⁸Ndelunu luba gabalagana, badoyagana...
⁹Bafalisi luba nimigi mu kobo badodo ni bisi lowo duya mono si gubiyi gu muudu wuwu. Gugala daanga lumoso wanzio wutu muleele ni lowo ¹⁰Mfuma-basuda luga mono ni miaga mima hinagana, ni lowo bama mana giele Poolo bidini-bidini, luga leele basuda mu gumu zangana bamu dwala gu Camp lubiwi mu ngolo. ¹¹Mu pibi Nzaama lugaya muleele ni guwugu boomo lowo, ndebunu buwu ndeedeeni gimbangi ya Yelusalemi, bu waya sala se gu Lomo. ¹²Bwisi butsie bayudu maguumu mana luba wugagana mu gugini gudua ande gunwa ¹³mutulu guzwa Poolo.
¹⁴Lubaya leele bamfumu babanganga-Nzaama ande bambudu ni numu loomo mfuma-basuda ganu duseene Poolo, ngagwi ni numa zolo gugodololo Paana yinde, bisi dugini gudua ande gunwa duya muzwa ¹⁵nde lowo yaana gudulugu mu tsini. ¹⁶Gisi mwanaana-paanga gagele ndeyana wuwuga, lugaya deleene Poolo, ¹⁷nde luga dumusu suda wumoso ande mwanaana-panga gugele mfuma-basuda gaya muleele mu nduungu ni ¹⁸19 ²⁰mwana-bagala gadodo ni bayudu basi mfuunu ni baguloomo wuba duuseene Poolo migiese bamu wigili ²¹gubawa geele lowo, bu baya muzwa, bagini gudua ande gunwa gisini mvudu yinze, batu guda mwede. ²²Mfuma-basuda luga fudulu mwana wunu, gamu leele ni gwa deeleene lowo si muudu wumbaana paana yiyi. ²³Luga demene basuda boolo gaba leele ni yidigaana basuda ba makonga kama yoolo (200) ande basuda ba bapundu maguumu nsambwadi (70) beene gu bulu bu Kayisaala pibe-pibi. ²⁴Nuyidigi se pundu wuseena Poolo. ²⁵Luga sonogeene Mfumu Feligisi ²⁶ni wuwu meeme Kolodo Lysiasa yitu gu sonogeene mugaana wuwu. ²⁷Guugu bayudu baya fuunu muudu wunu wuyi tugu dumusu, ²⁸yidele paana yinde mu kebe ga gimvugu ginene, lowo gwiggi ande paana yi lufa ni lowo yi bologo, gwiggi mapaana ma misigi mibiwi. ²⁹Muudu beene gigi mwisi Lomo; ³⁰ndelunu luyi tugu dumusu mutulu nze wuba wigili. Butwini monagana. Ni meeme ande basuda lowo, nga bamuzwe. ³¹Basuda luba seene Poolo ³²bagie ande pibe-pibi tii gugele Antipatris. ³³Baada bana badwala Poolo, luba duulu ya bulu bu Kayisaala, luba duusu mugaana, bawe Feligisi, bamu leese Poolo. ³⁴Nde ni gigi nawa? Mwisi kiwi? ³⁵Luga wugu ni gigi mwisi Silisi, nde ni ngini muwufulu ni baada bana batu mufuunu bama duulu yaaya. Lubaya musa mu nzo yi mfumu Elodi.

Chapter 24

¹Gungoya-mafugu madaana, Ananiasa, mfuma-banganga-Nzaama ande bambudu bamoso mu kebe vous ande Teletulu luba gie gugele mfumu wu maana mu gwaa fuunu Poolo. ²Luba duulu, Teletulu ni mfumu Félix, ³bisi dugini guumunu mu mudimi wumoso mu gisala ginze, ⁴zibili matswi, ngwigili. ⁵Muudu wuwu gigi wunu wuya bebese bulu lu bisi, wuya wingisi dibundu lu bisi Nazaleti mu kebe gabisi, ⁶nkutu wumana sawala nzo-Nzaama, ndelunu ludu tumu gama. ⁷Lugaya duulu Lydiasa, mfuma-basuda, luga wolo Poolo mu ngolo gu miogo mi bisi, luga gie we nde. ⁸Bisi ni luwa musaamasa, nzege buwa yabeene gubiyi gunde gudu maya mufuuneene. ⁹Bayudu babosogo ni gigi muudu mufa. ¹⁰Luga demene Poolo ni dodo. ¹¹Poolo ni meeme ngwigi kiesi mu gusaama ya misi minze mutulu nze wuma sala mitsia mivulu mu gihene gigi. ¹²Nzege laba gudodo gu meeme, buwu haha ni lowo gwama yima gidi si gubiyi gumoso. ¹³Meeme yima sala yaaya ya Yelusalemi gideese gi mafugu guuma-moolo mu gusaama Nzaama, lowo yima sala si muudu wumoso gubiyi, lowo si paana yimoso mu kebe ga nzo-Nzaama, lowo si ya kebe ga bulu. ¹⁴Duugu tama ngwigi mu gisala gigi gi Daada Nzaama wu bakaaga babisi. Yilabaga misigi pima-pimi ande maba sonogo babigili. Asi loolo bamaya mfuunu, gimi lowo bagu leese gubiyi guyi masala. ¹⁵Luyi maya fudugu ngwigi mu nzili ndeyiyi yi Nzaama wubisi ande biwi se, yimaya leede magaba gugele Nzaama, ¹⁶iya guumunu mu gunimigi mu lufa si baada bafa, si baada bapimi. ¹⁷Asi luya duulu bayudu ba Aziyi baya mbaga meeme mu kebe ga bisaama bi gufungunu masumu ¹⁸mu kebe ga nzo-Nzaama, yigele meege beene; ¹⁹bagu leese loolo gubiyi gu meeme ²⁰ni lowo gubiyi guyi sele mu kebe ga kungi yinene. ²¹Gimi gimoso giyi dodo meeme mu ndaga yingolo kaga gunimigi mu lufa. ²²Mfumu Feligisi gagele wuya beene pima-pimi mapaana maama, ndelunu gaba leele ni duzili Liziasa, mfuma-basuda mu gusaamasa Poolo, ginaga buga yabeene dibundu luulu lu Yesu. ²³Ndelunu luga dumusu Poolo mu bologo, nde ni bambayi baana se biyaaga mu gumudala ndegunu. ²⁴Gungoya mafugu Feligisi lugayi ande mugesana Dulusili wu muyudu, mu gwa wigili paana yini yi lugwigili mu Mfumu Yesu. ²⁵Luga baleela, Feligisi gagele mu boomo, luga sobo bufugu bu gimogo; luga mu fudulu mu bologo. ²⁶Feligisi gademena Poolo hoso daanga mu gwa mogo we nde, gazila ni Poolo gamufudu nzimi lugigi mu bologo, ginaga gawuga bayudu boomo, ²⁷asi gungoya mvulu yoolo, Polosiwusu Fesitusu lugaya mu tsidi mu gimfumu, Poolo gasaala mu kebe ga bologo.

Chapter 25

¹Luga duulu Fesitusu ya Yelusalemi, gungoya-mafugu madede, mfuma-banganga-Nzaama ande bambudu lubaya fuunu Poolo. ²Gisi bagele baganga mfuunu ni bamuzwe mu nzili, ³luba muloomo ni beenande gu Yelusalemi. ⁴Asi Fesitusu ni Poolo gigi mu bologo, wunu wigi ande mufuunu giyi twenande gu bulu bu Kayisaala, ⁵bamfumu babini se biyi ndegunu baamufuunu. ⁶Fesitusu gagele gunu mafugu gidese gi naana (8) nilowo guumu (10). Bwisi butsie luga demene kungi. ⁷Lubaya dwala Poolo, bayudu baduugu gu Yelusalemi luba bulusu gumu doneene mapaana. ⁸Asi Poolo ni lowo gwama yimasala si gubiyi gumoso, gugele mu misigi mi bayudu, gugele mu nzo-Nzaama, si gugele mfuma-maana. ⁹Feligisi mu guwa bayudu kiesi, gawufulu Poolo ni wuma zolo ni ngagu saamasa gu Yelusalemi ? ¹⁰Poolo ni yaya ngwigi ya misi mi mfuma-gisi, mfumu munene, meeme lowo yimasala si gubiyi gumoso, nzege munu guyabeene. ¹¹Ni yisele gubiyi, lowo ngwigi boomo mu gufa. Nutwala gugele Kayisaala. ¹²Ndelunu Feligisi ni wena gugele mfumu wumunene. ¹³Luya duulu mfumu Agrippa ya bulu bu Kayisaala ande paangaana Bérénice, lubaya wa Feligisi mbodo. ¹⁴Gungoya-mafugu, Feligisi luga mudeleene paana yi Poolo. Nde ni yaya gwigu ande muudu wumoso wubaya fuunu, luga. ¹⁵Meeme buyi musaamasa luyi gele gu Yelusalemi, mu daanga luya mufuunu banganga-Nzaama ande bambudu; ¹⁶asi buyi nanga gumuzwa, gigi mwisi Lomo. ¹⁷Baada batu mufuunu bigi ndeyaya ande meeme. ¹⁸Mu mifuunu mibiwi, meeme lowo yimasala mono si gubiyi gumoso ¹⁹kaga mapaana ma dibundu lubiwi lu Yesu wunu wudodoga Poolo ni wufi, wunimigi mu lufa. ²⁰Meeme lowo yimono bu gugiele paana yini. ²¹Nga buga loomo ndege Poolo ni gasaama ya misi mi mfumu munene, ndelunu luyimu dumusu mu bologo. ²²Agrippa ni yima zolo yimu wugu meege beene, Fesitusu ni migiese. ²³Bwisi butsie Agrippa luga yi ande basuda ande mugesana Bérénice, luba wingini mu nzo yi bazusi. ²⁴Feligisi ni Mfumu Agrippa ande bini babosogo numa yuulu yaya, dalaana muudu wuwu bayudu bamufuunu duugu gu Yelusalemi tii yaya, ²⁵basaya milolo ni gafi kaga. ²⁶Lowo yima mono gimi gi gusonogeene mfumu wunene mu mifuunu mibiwi ²⁷meeme lowo yiya mono paana yi gumu dumuseene gu Lomo.

Chapter 26

¹Agrippa luga wufulu Poolo ni wigi ande gimi gi gudodo? ²Poolo ni Mfumu, ngwigi kiesi mu gusaama ya misi minze loolo, ³nze wigi wunu wuyaba misigi mi bayudu ande mapaana mabiwi gudigi baada babosogo. ⁴Bini babosogo nungiaba meeme duugu gimbeele ya kebe ga Yelusalemi. ⁵Nuyaba ni ngwigi mufalisi mu kebe ga dibundu lubisi. ⁶Dalaana loolo yima gamaga gisini lese lunu luduwe Nzaama duugu bakaaga babisi, ⁷lese lusilineege bakaaga babisi mu kebe ga bigaana guuma-biolo (12) bi baana ba Yisaleele mudimi pibi ande mooso. ⁸Lowo si muudu wumoso wuyasa mudimi mu gunimigi mu lufa? ⁹Mu daanga luyi saya miaaga, yigama baada bana basaama Yesu, buyi bazwaaya. ¹⁰Luba paya nzili bamfumu ba banganga-Nzaama, ¹¹yiba mwesa pasi hoso daanga mu kebe ga manzo ma Nzaama, ni bawesele mu gulaba Nzaama wubiwi wunu; yibalaba tii mu mabulu ma ginzenzi. ¹²Mfumu Agrippa, meeme yigele mu nzili yi Damasa ande mugaana wupe mfuma-banganga-Nzaama, mbal'moso misieme mitala lumiya kanga misi, luyi bwi mu tsini, ¹³baada bayi gelabiwi se bu bamono; gugele mu kebe ga mooso, daanga yataa mudwe. ¹⁴Luyi bwi ndebunu, yiwugu ndaga yimoso mu tala ni Sawulu, Sawulu, mutulakiwi wuyapaaga pasi yiyi? ¹⁵Meeme ni nze nawa Mfumu? Nde ni meeme Yesu. ¹⁶Nimigi, iya gugidili muuda-gisala wumeeme, wadaaga gimbangi gimeeme bu duma wanagana loolo. ¹⁷Ngini gugebaaga bihene bibiosogo biwini ya mwangaaga paana yimeeme mu kebe ga bayudu ande mu bigaana bimbaana. ¹⁸Wini yaa bazibilaaga misi mutulu bamono mooso, badoogo mu pibi yi Sadana; bana bini wesele gusala masumu, bini kuumunu meeme, bubini бага gihene mu Gimfumu gi Nzaama, masumu mabiwi bumini vungugu. ¹⁹Mfumu Agrippa, luyi wugu ndaga yini, lowo yisi mudwe bwidi, luyi bulusu gulongo Ndaga-Nzaama ya Damasa ande ya Yelusalemi; gungoyo mu gisi gi bayudu gigiosogo ande mu bisi bimbaana. ²⁰Yibalonga mu gusobo mugeleene wubiwi, bawesele bisala bifa, badeleene Mfumu Nzaama. ²¹Gisini ndegini bayudu baya kama mu kebe ga nzo-Nzaama ni banzwe. ²²Asi Nzaama luga kebe, ndelunu tii loolo iya yada gimbangi bihene bibiosogo. ²³Lowo yima laba mapaana mana mamosogo, babigili ande Mose badodo ni Yesu gini mono pasi, bu gini nimigi mu lufa, gini leese mooso mu kebe ga baada babosogo. ²⁴Ludoda Poolo bunu, Mfumu Feligisi ni Poolo, nze wigi mubela-lese. ²⁵Nde ni lowo, Mfumu, lowo gwigilese, mapaana mayi madodo migi ma mundaga. ²⁶Gisi Mfumu Fesitusu wuyaba mapaana mamosogo maama madiga ya mbese. ²⁷Poolo ni Mfumu Agrippa, wumaguuumunu mapaana mamosogo ma ba bigili? ²⁸Nde ni Poolo, wuma zolo ni wukidili muklisto kaga ndeluulu? ²⁹Poolo ni si ndeluulu, si daanga lumbaana, lowo ni nze peele, asi nugidigi nga meeme bini babosogo nwigilese. ³⁰Babosogo bagele yana ande bamfumu mabiwi luba mana nimigi, bamwamagana gabiwi, bena dodo ni ³¹muudu wuwu lowo gigi si ande gubiyi gumoso gu gafileene ni lowo gu gawingineene bologo. ³²Agrippa luga leele Fesitusu ni muudu wuwu budu kaa muwesele gwana ni gakono guloomaaga ni gamono Kayisaala, Mfuma-maana wunene.

Chapter 27

¹Luba dumusu mfuma-basuda wumoso kuumaana Zuluwusu ni gadwala Poolo ande baada bambaana ba bologo gu Lomo, mu gisi gi Italie. ²Dugie mu maswaa mu nzili yi Asie ande mwisi Macédoine mu gisi gi Tesselonigi wumoso kuumaana Aristarque.³Bwisi butsie, ludu duulu ya bulu bu Sidoni. Zuluwusu gazola Poolo guvulu, luga muwesele mu gwa dala bambayi baana. ⁴Mu nzili yi Chypre muhungu bu wudu yangigisi. ⁵Ya Myra, ludu mono maswaa maduugu gu bulu bu Alegizandele ⁶mawena gu Italie, ludu wingini. ⁷Muhungu wuduwe pasi yivulu mu nzili, dusele mafugu mavulu; ⁸ndelunu Duya duulu duwono ya gihene giba demenaga ni Mambuungu Mapimi, bela-bele ande bulu bu Lazeye. ⁹Dudigisi yana daanga luvulu, ginaga gugele gubiyi mu gubisa gweene mu nzila-maja, ndelunu Poolo luga luugisi bangaa-maswaa ni ¹⁰nzili yiduya gweene, lowo yigi pimi, duma fana gwaa fa bisi baada, maswaa se mamaya beebe. ¹¹Asi lowo gabiwi bamu wugeene si biwi, si bamfumu ba basuda, si baada bana bambaana bagele munu mu kebe. ¹²Bazola ni baduulu ya mbuungu yi Fenigisi, ginaga badina pioyo. ¹³Lowo duduulu ya banunga biwi, muhungu wuduugu gu misele, ¹⁴luwu duseene, luwu nigisi maswaa, ¹⁵bu dukaa bugumugu, luduya ganga ya gisaanga gi Kawuda, ¹⁶ludu hululugu ndeyana. ¹⁷Luba pusu ya simi, ¹⁸luba ganga misingi mu maswaa mutulu makono guhungu. ¹⁹Dusele yana mafugu mavulu ²⁰mutulu muhungu wugele wuvulu, wungolo, dusele daanga luleye, mu mooso gu tala daanga lowo lumonoga, si miodo se lowo mu pibi. Dunuunga ni bu dufi. ²¹Mafugu mana mamosogo dugele nzala, ndelunu Poolo luga bulusu guba wele ni buyi nuleele, dukono gudigi gihene gina, lowo nuzolo guwugu ndaga yimeeme, numa mono luulu? ²²Asi nukono guwugu boomo, lowo si muudu wumoso wufaya, maswaa peelee ma beebe, bu mabila. ²³Mu pibi yini Poolo luga mono wanzio wuya muleele ni guwugu boomo lowo, meeme Nzaama waaga ngwigi ande nze, ²⁴buwu monagana ande Kayisaala, mfuma-maana wunene. ²⁵Baada babosogo bawigabiwi mu kebe ga maswaa buba huluga gisini nze. Luga baleele ni bambayi, nukono gumono pasi, Nzaama wumeeme buga sala mapaana maga mandeele. ²⁶Asi lowo dubinga ya gisaanga gina gimoso. ²⁷Mu kebe ga pibi yi bufugu bu guuma-mana (14) bangaa-maswaa luba mono ni duma duulu mu kuuga-maana, luba mege maja, bamono ni maja migi mavulu, ²⁸ludu pusu gandana, luba bisa mege, maja magele kaga mavulu, luba ganga kaga ndebunu ²⁹ni lowo maswaa mamagwe gisaga-saga; bazila ni bwisi butsie. ³⁰Bawuga boomo ni maswaa buma nioma ³¹asi Poolo ni nukono guwugu boomo, lowo gufaya si muudu wumoso, lowo nubilisa si gimi gimoso gi luudu. ³²Luga leele basuda babosogo ande mfumabiwi Zuluwusu ni ³³dumasala mafugu guuma-mana (14) lowo gusala dia si gimi gimoso, ³⁴yanwiyi ande baada babosogo, nudi. ³⁵Luga mana giese lumpa, gadoono Nzaama, luga mana bawa. ³⁶Babosogo luba di hoso muudu ya nzala yana, bimi bini bisaala babi luumu mu nzele. ³⁷Bagele baada kama yolo, maguumu nsambwadi ande basaamana. ³⁸Babosogo luba bege ngolo mu luudu. ³⁹Lutsie bwisi, lowo bamona simi lu nzele, bagana gwa ganga ya gihene gimonoga ngagwi ni zeele. ⁴⁰Luba giese misingi, gidini gi gibeye gi gimoso lugi doogo, ⁴¹gini gimbaana lugiya gologo yataa zeele, gigele gimana budigi mu mipugisi mi nzele. ⁴²Basuda mu boomo bunu banunga ni baada bu badina gabiwi mu gugasa, bazola ni bazwe baada ba bologo bosogo, asi Zuluwusu mu guhulusu Poolo, luga nanga nungu lunu. ⁴³Gaba leele ni baada bana bayaba gugasa babwi baada batomo mu maja, ⁴⁴bana bamoso nga baya labaaga mangoyo, bagele bidini bi mabayi ni lowo ni maswaa tii gunu gubaya duulu ya zeele. Ndebunu bahulugu baada babosogo.

Chapter 28

¹Luduya duulu ya gisaanga gi bademena ni Malada, mvulu yigele yinoga, ²bisi bulu lunu badu yamba pimi tsili, luba dugungugeene mbaa yivulu, dugele duwoda bisi babosogo mu guyidi pioyo. ³Poolo luga dolo bidini bi mabayi ni gasi gu mbaa, gisi gugele ande ngongono, luga wugu mbaa, luga mulaminini mu googo. ⁴Bangaa bulu ni muudu wuwu gazwaga baada, lowo gahuluga, dalaana Nzaama wutu muwa duumbu si bunu buga maduugu mu nzele. ⁵Asi Poolo luga lugumunu googo, ngongono luga bwi ya mbaa, lowo gabisa wugu si busoso bitsi mu googo. ⁶Baada bazila ni gawuubu, gabwi, gafi; asi luba mono ni daanga luvulu luma digi si gimi lowo, biwi ni lowo gwana gigi muudu mufa, gigi nzaama. ⁷Gugele ande muudu wumoso ya bulu lunu kuumaana Pubiliyusu, gadu seene pimi tsili gu nzwana, dusele yana mafugu madede. ⁸Gidaana gagele wubeela bawa ande gudigi zumu, Poolo lugaya mudala, gamusaameene, gamusi mioogo, luga zuunu. ⁹Bakaasa bambaana bavulu bawiya, bazuuna. ¹⁰Ludu basisa baduwe bimi bivulu bigwenabiwi mu nzili. ¹¹Duwingini mu maswaa kuumamiwi Les Dioscures ¹²luduya duulu ya Silakusu, dusele yana mafugu madede. ¹³Gungoya mafugu moolo Luduya duulu ya Puzolo mu nzila Legio. Bufugu bunu bulebe, muhungu luwu bisa bulusu. ¹⁴Ya Puzolo dusele poso moso mu kebe ga baklisto, bazolo ni dugelabiwi. Bwi ndebunu duya duulu ya Lomo. ¹⁵Baklisto ba Lomo luba wugu baya duyamba ya Zaana lu Appiusu ande Manzo Madede ma Banzenzi. Poolo luga bamono, gagele mu kiesi givulu, luga dono Nzaama. ¹⁶Poolo luba muleede gu mioogo mi suda wumoso wuga galande. ¹⁷Gungoya mafugu madede, Poolo luga demene bamfumu ba bayudu ba Lomo, gaba leele ni bapaanga, meeme lowo gwama yima gidi si muudu wumoso gubiyi, si musigi wumoso wu bakaaga babisi wuyima bebese lowo, asi bakeme, bandimini gugele bisi Lomo. Luba nsaamasa, bubaka ngwesele mutulu lowo gabiwi bamono gubiyi gumoso mu kebe gameeme guba nzweleene, asi bayudu luba nanga. ¹⁹Lowo yima fuunu gigaana gibisi. ²⁰Yimaya mu gunu leele ni misingi mimi bama kanga mutulu ndaga yiyi yisilineege baana ba Yisaleele mudimi. ²¹Biwi ni bisi lowo guyaba ni nze bagu geme, lowo gumono si muudu wuma duugu gunu, si mugaana wuma duugu mu gisi gi bayudu se lowo mu kumanze. ²²Duma zolo ni nzege beene wudu deleene, duyaba ni nzili yiwuya laba nze, gihene bibiosogo baada bayi nanga. ²³Luba ledagana lese. Lugugu bufugu bunu, luga bulusu guba deleene, bagele ya gihene gini giga gala nde. Duugu mu gipwili tii mu gingwese gagele wuba leela Gimfumu gi Nzaama ande misigi mi Mose ande Yesu ande mapaana mabasonogo babigili. ²⁴Baada bamoso bagele baguumuna mapaana maba wuga, bambaana bananga gabiwi. ²⁵Bagabalagana ndebunu guwugagana lowo gugele. Gaba leele peelee ni Muhunga-Nzaama wudodo gugele mubigili Yisaya ni ²⁶Bunwini wugaaga pimi, asi lowo nwini bagisaaga, Bunwini dwalaaga pimi, asi lowo nwini monaaga. ²⁷Bwi ndebunu baada bana bayi midwe bwidi, balu ganga matswi, bazigi misi mutulu bakono gumono, bakono guwugu, bakono gubagisi, ndebunu bakono gwa fudugu gugele meeme Nzaama ni yiba zuunusu. ²⁸Nzaama luga bisa dodo ni nuyabeene ni Nzaama wudumusu paana yima daleene moonu wu mvulande mvulu gugele baada ba bigaana bimbaana, biwi bubini muwugaaga. ²⁹Luba wugu ndebunu, bayudu luba gie gabiwi, mu nzili bayaa dodagana biwi ande biwi. ³⁰Poolo gasele mvulu yoolo mu nzo yini yiga fudune. Gayamba baada babosogo bana baya mudala. ³¹Gaba longa pima-pimi Gimfumu gi Nzaama ande Paana yi Mfumu Yesu, gukono guwugu boomo.

Romans

Chapter 1

¹Wuwu meeme Poolo, muuda-gisala wu Mfumu Yesu wunu wugawe gisala gi gulongo Ndaga-Nzaama ²ndebunu bu sonogo babigili ni ³Mwana-Nzaama gini budugu mu ngolo yi Muhunga-Nzaama mu gigaana gi Davili mu muswini, ⁴gufa gunde ande gunimigi mu lufa mu ngolo yi Nzaama. ⁵Ndelunu mu nzila-nzimi Nzaama wungwe gisala gi gulongo Ndagaana mu bisi bibiosogo mutulu baada basileene Mfumabisi Yesu mudimi, bamu zidisaaga. ⁶Bini se nwigu mu kebe baada bana бага demene Nzaama mu guwingini mu gimvugu gi Mfumu Yesu. ⁷Iya nusongeene bini bisi Lomo babosogo бага zolo Nzaama ni nugelande ande бага demene, Daada Nzaama ande Mfumu Yesu banudele mu disi lupimi. ⁸Iya doono tomo Daada Nzaama mutula bini ⁹ginaga mu gisi gigiosogo бага dodeene lugwigili lubini. ¹⁰Mu bisaama bimeeme bibiosogo, Nzaama gigi mbangi, ¹¹iya nuloomeene ni nuleedaganaaga ngolo bini babosogo, ndebunu iya zolo gwa numono ¹²mutulu gusiamisaganaaga bini ande bini ande meeme mu ngolo yi Muhunga-Nzaama. ¹³Yima zolo ni nuyabeene ni bunzologa mu gwa nudala duugu tama, asi kugaaga. ¹⁴Nzologa ni gisala gimeeme gimonogo mu kebe ga baada bana bigi banga-luugu ande бага kono guluugu ande бага бага longogo ande бага бага kono gulongo. ¹⁵Ndelunu iya zolo ni bini bisi Lomo se nuwugu

Paana yiyi yi Pimi.¹⁶Yigi paana yizolo Nzaama ni baada babosogo mu gisi bahulugu ni bamasa lugwigili, tomo bayudu, gungoyo bigaana bimbaana. ¹⁷Gwigi ngolo yi Nzaama yiga leese duugu luyanaga tii nsugu, yini yiya gidili baada pimi ya misi miana ndebunu buba sonogo ni muudu mupimi bamu monoga mu lugwigili lugini bageene moonoo wu mvulande mvulu.¹⁸Duugu gu tala Nzaama gigi mu kobo gugele baada bana bigi mu gusala masumu ande gubiyi gugwosogo ndegunu guya baganga nzili yi gumono Gimfumu gi Tala. ¹⁹Mapaana maga zologa Nzaama wuma leese pima-pimi ndege beene.²⁰Ndelunu duugu luga sala yidigi gisi gigi bifu binde bigi mu gumonogo ni bigi bipimi mu kebe ga bisala biana ande ginzaama giana. ²¹Baada bugu baweseleene lowo gubiyi gubiwi mutulu bamu yaba Nzaama, asi bazolaaga gumu zidisi ande gulu doono; manungu mabiwi migi ma buyungu, misi mibiwi mifi. ²²Bazolaaga gusaama Nzaama wumoono, ²³bayaya saama bidegi, banono ba tala ande bambisi ba musidi ande bana bayaya siene ya tulu ande guwa muudu wunu wufaaga lugugu lu Nzaama. ²⁴Gimi ndegini Nzaama gaba wesele mu mapaana mabiwi mansono ande ma muudu, ginaga biwi bamu zolaaga Nzaama, ²⁵asi bazolo gufugamaneene bimi bini biga sele Nzaama wunu wuma fana gulumu mvulande mvulu. Amen. ²⁶Mapaana mapimi bama gidili ma bupala, babagala bena gugele bakaada bambaana, bakaada bena saga badimi bambaana; ²⁷Gimi ndegini Nzaama wuba wesele ba salaaga bu bamazolo biwi beene, asi duumbu luba zila. ²⁸Ginaga bazolaaga guwugeene Nzaama, bamu munge, ndelunu nde se wuba wesele mu buzobo bubiwi, bena sala bisala-sala bibiwi, ²⁹babwi luleene ande musaga ande mudwe bwidi ande kono, kiene lowo mu kebe gabiwi, ³⁰gisala gudugagana biwi ande biwi ande gudodo bupala ande gusagagana buhala ande guzwagagana ande gudodagana, ³¹ande gusala mapaana mafa ma gifande gifa; ³²bagugusaaga malese mabiwi, badala ande misi gubiyi guya salamana mu kebe gabiwi; baana luzidi lowo gugele bibudi bibiwi.

Chapter 2

¹Nze wunu wuya giese mapaana ma baada bambaana, si wigi nawa, ²yabaaga ni gubiyi gunu guwuya mono bagwene, nzege se wugu sala nga biwi, wuya lugieseene duumbu nzege beene. ³Nze wutu mudigi Nzaama mu pimi? Nze ni buwini bingi ya misi minde? ⁴Nzaama wugu zila ni wusobo mugeleene waaga. ⁵Nze wunu wuya kono guzolo gusobo, matu gusala nzege. Nzaama gini saamasa hoso muudu mu bisala biana yataa maana maama. ⁶Gini wa hoso muudu matabisi mana mama fana ande nde. ⁷Bana baya sala mapimi bini бага moonoo wu mvulande mvulu, ⁸asi bana baya sala gubiyi bini бага duumbu; ⁹bini gala mu pasi ande kiene mu bufugu bu nsugu, ¹⁰asi baada bana baya sala mapimi ande gusaga lugugu lu Nzaama, bini gala mu mugieme; Nzaama gini badala mu disi lupimi mu bufugu bunu ¹¹ginaga nde lowo gigi ande gadongo. Bini mono tomo pasi bayudu, bigaana bimbaana mangooyo; bini mono se mugieme tomo bayudu, bigaana bimbaana mangooyo. ¹²Baada bana bakono guyaba misigi mi Mose lowo bini basaamasa mu misigi mini mu gubiyi gibiwi, nga baada bana bayaba misigi mini, ¹³asi bana bamiyaba bini basaamasa labeene mapaana maba yaba mutulu hoso muudu gigi mu gumi saleene mu guzolo gwana. ¹⁴Gifa gimoso nga baada ba bigaana bimbaana bana bama kono misigi mini, asi munu gumisaleene ¹⁵ginaga Nzaama gaguumunuga baada bana baya zidisi misigi, asi lowo ni bana baya miwugu, asi gukono gumi saleene, manungu mabiwi maya badwala mu nzili ¹⁶Mu bufugu bu nsugu misigi bumini bingisi baada bamoso, bumini belese baada bambaana, labeene mapaana bmigi mu kebe ga Ndaga-Nzaama. ¹⁷Nze muudu wunu wuya lusigisi ni wigi muyudu, wuyaba misigi, wuya longo baada bambaana, wuya leese bifa-misi nzili, ¹⁸lowo wuya zolo ni baada basalaaga ginduumu ni lowo bbasaamaaga bidegi, ¹⁹abunu si nzege wuyaya sala ginduumu ande guwibi bidegi mu manzo ma Nzaama ma baada bana? ²⁰Ni nze wuyaba misigi, abunu si wumi salenege? ²¹Nze wuya milongo baada bambaana peelee, nzege lowo? ²²Wuya longo baada ni bakono guwibi, asi nzege munu gwa wibi; ²³wuya longo misigi mi Nzaama, asi wuya muwa Nzaama nsono daanga lu wuyaya zwa misigi miana. ²⁴Mugaana wu Nzaama wuya dodo ni bayudu bigi mu gudugusu Nzaama gugele baada ba bigaana bimbaana. ²⁵Guyaadigi gunze labeene misigi mibini kiwi guya monogoso ni nze lowo wuya laba misigi? ²⁶Ni muudu wuba kono guyaadigi wulaba misigi, wumi zidisa, Nzaama lowo gini museene ngagwi ni bamu yaadigi? ²⁷Muudu wunu bugini gufuunu nze muyudu wunu wuba yaadigi mutulu guyaadigi gunze gwiki gu gimuudu, gu muswini, asi lowo gwiki gu mudimaaga, lowo wuya sala mapaana migi mu misigi, gisi mapaana ndemana maba sonogo mu misigi maya nanga misigi. Guyaadigi gunze gwiki gupamba. ²⁸Muyudu mupimi gwiki wunu wuya laba mapaana maba sonogo, ²⁹asi lowo ni wunu wuba yaadigi, asi mu mudimi Muhunga-Nzaama lowo gwana, gamu lumusaaga gwana Nzaama, asi nde baada bamu lumusa.

Chapter 3

⁰¹Mfunu yi gugala muyudu ande yi guyaadigi yigi kiwi? ⁰²Mfunu yigi yivulu mutulu Nzaama gasi tomo lusili gugele bayudu. ⁰³Bayudu bamoso lowo bamu zidisa Nzaama, bunu Nzaama buga bananga mutula gubiyi gubiwi? Galowo. ⁰⁴Basonogo ni pimi wugele ande gibingi ni batu gufuunu, dumonogo muudu mupimi mu ndaga yaaga, nga bwigi Nzaama, si baada bigi bapala, nde gadodaaga bupala bupala. ⁰⁵Dudodo kiwi ni mapaana mapimi munu gu monogo mu gubiyi gubisi? Ni mutulakiwi Nzaama gaya duwa duumbu? ⁰⁶Bunu lowo. Gwigi ndebunu ni Nzaama bugini saamasa kaga baada, nde bugigi mupimi. ⁰⁷Asi ni bupala bumeeme munu gubudugu mapaana mapimi maga zologa Nzaama, mutulakiwi ngini бага duumbu? ⁰⁸Baada bamoso ni dusalaaga kaga gubiyi, mapimi bumini monogaaga, asi lowo ni mapaana mana migi mameege. Baada bana bubini бага duumbu lubiwi mu bufugu bunu. ⁰⁹Bayudu bama digi baada bambaana? Galowo. ¹⁰Baada babosogo babwi mu masumu, mu gisi gigi lowo gwigi ande muudu mupimi si wumoso, ndebunu buga dodo Nzaama, lowo si wumoso; ¹¹basalaaga si pimi yimosow magono mabiwi maduusuga kaga bihongo bikele. ¹²Baada babosogo bigi gifa gimoso ya misi mi Nzaama, bamu dini, basagaaga mbunzu yinde. ¹³Bigi nga maluumu manga zibigi, ludimi lubiwi luduusuga made makele nga made ma ngongono, ¹⁴badodoga kaga bupala mu magono mabiwi. ¹⁵Bamu dinaaga Nzaama boomo, ¹⁶bihene bibiosogo biba digiga biwi basisiga pasi ande kiene, ¹⁷lowo bayaba gubwisi baada midimi, ¹⁸tini kaga mu gwa zwa bagwene. ¹⁹Mapaana maba dodoga Nzaama mamosogo migi mutulu baada bana balabaga misigi, si ndebunu lowo gwigi ande muudu wini dodo ni nde lowo gini saama ²⁰mutulu ya misi mi Nzaama lowo gwigi ande muudu mupimi wunu wulabaga misigi miana pima-pimi, baada babosogo bigi mu masumu. ²¹Nzaama mu guzolo gwana wuwe baada nzili yi gugidigi baada bapimi ya misi minde, gwigi kaga gusileene Mwanaama Yesu mudimi; ²²baada babosogo bana baya mugwiigili, gwigi baada babosogo, gugele bayudu, gugele bigaana bimbaana ²³mutulu baada babosogo babwi mu masumu, ²⁴ndelunu Yesu wuya badogolo mu masumu, galoomaaga si gimi gimoso. ²⁵Nzaama gigi pimi daanga lulwosogo, tomo buga wesele baada basalaga masumu, ²⁶luulu se gaya zolo ni baada bawesele masumu, babolomono midimi, babege moonoo wu mvulande mvulu ni bama guumunu Yesu wunu wulu leede nga magaba mu gufileene baada babosogo yataa kulunsi mutulu Nzaama gadogolo baada mu gihigi gi masumu. ²⁷Mutulakiwi baada baya saaga luleene ya misi mi Nzaama? ²⁸Gwigi mfunu? Galowo, Nzaama gigi peelee wu bayudu, bigaana bimbaana lowo? ²⁹Lowo gwigi bunu, Nzaama gigi wu baada babosogo bana bigi ande lugwigili, ³⁰Nzaama gigi wumoso peelee, nde wunu wugidiliga baada pimi ya misi miana mu lugwigili. ³¹Ndebunu lugwigili luya sa misigi gihene gi mfunu mu kebe ga baada babosogo gugele bayudu, gugele bigaana bimbaana.

Chapter 4

¹Duma fana gudodo kiwi mutula kaagabisi Abalayama? Gabege kiwi mu gimuudu ginde? ²Nzaama buga mumono ni gigi muudu mupimi, gwiki mutula mapaana maana mapimi maga sala. Wuma fana gulu sigisi, asi lowo galu sigisi ya misi mi Nzaama. ³Basonogo ni Nzaama gamu guumunu mutulu lugwigili lwana, gasaya mudimaana mugele Nzaama. ⁴Muuda-gisala gabagaga nzimi mu gisala giana giga masala, ⁵asi lowo gwiki ni Nzaama gaguumunu muudu wunu wuma kono lugwigili, gifa gimoso ni muudu lowo gama sala gisala, lowo se gama fana gubaga nzimi. Lowo gwiki ni magaba ma kiene. ⁶Davili ni Nzaama wumonoga mapimi ma muudu, galabaaga gubiyi gunde. ⁷Bamono kiesi baada bana бага weseleene Nzaama masumu mabiwi ande bana бага gunzunu masumu. ⁸Muudu wunu wugawe kono gudalaaga Nzaama masumu maana, gagele mu kiesi. ⁹Gwiki baada bana peelee baba yaadigi bana fana ya misi mi Nzaama e baada babosogo ande bana бага kono guyaadigi? ¹⁰Gwiki baada babosogo bigi ande lugwigili. Nzaama gamu guumunu Abalayama kidaanga? lunu luba muyaadigi e gungoyo? ¹¹Bamu yaadigi gungoyo. Tomo Nzaama wumu guumunu labeene bisala biana ande mudimaana. Guyaadigi guyi mangoyo, gwiki gidimi gi mu luudu. ¹²Ndelunu Abalayama wugidigi kaagabisi wu lugwigili, gwiki baada babosogo bana бага yaadigi ande bana бага kono guyaadigi. ¹³Nzaama lowo ni gagenese Abalayama ande badigili baanani gini bawa maana mutulu misigi mini miga laba Abalayama, asi mutula lugwigili lwana. ¹⁴Misigi mileesega muudu nzili yipimi, asi Nzaama gadalaga lugwigili mu kebe ga mudimi wu muudu, ¹⁵Nzaama gawuguga kobo ¹⁶Nzaama galeede lese lowo ni mutula misigi, ¹⁷asi mutula lugwigili duugu kaagabisi Abalayama tii gugele bisi babosogo bana бага gwigili mu Nzaama wunu wuwaaga baada moonoo, wunu wusele bimi bibiosogo. ¹⁸Abalayama gamu sileene Nzaama mudimi, gigi daada wu baada bavulu, bugu badaanga lowo ndebunu budodo Nzaama nga buba sonogo ni wini gala daada wu baada bavulu. ¹⁹Mu mudimi wuga saya gagele ande mvulu kama, mugesana Saala se buga nunu, lowo gasala budu, ²⁰si ndebunu lowo gasala dogolo mudimaana gugele Nzaama, gagele kaga wumu lumusa. ²¹Luudu lugele luwoono, asi nungu lunde kaga gu lese lumu we Nzaama; ²²dalaana gimi gimu guumunu Nzaama ni gigi muudu mupimi mutula lugwigili lwana. ²³Bisi baada dusaaga mudimi ande lugwigili mugele Mfumu Yesu, mapaana maba sonogo ni Nzaama gamu mono muudu mupimi, lowo migi mutulu Abalayama peelee, ²⁴asi mutulu bisi babosogo bana бага guumunu ni Nzaama wuduusu Mfumabisi Yesu mu lufa mutulu gudu gidili baada bapimi ya misi miana; ²⁵ndelunu Nzaama gamu dwala mu nzila gufa gisni masumu mabisi, gamu fuduleene moonoo mutulu bisi duhulugu.

Chapter 5

¹Mu lugwigili ndelunu Nzaama wudu gidili baada bapimi, mu nzila Mwanaana Yesu wuya dudwaleene Mapimi maana. ²Twigi mu kiesi givulu mutulu dusaaga mudimi ni butwini бага ndaama-lugugu lu Nzaama. ³Dugalaaga kiesi mu daanga lu pasi mutulu nga duyabeene guganga mudimi pima-pimi ande gusileene Nzaama mudimi ⁴ande gugala ande gibagala mu luudu ande mu kebe ga mudimi; ⁶mu gumu sileene mudimi ndemunu dubege Muhungaana mu kebe ga midimi mibisi, gadu diageene Muhungu mu guzolo gwana. ⁶Ludu kono ngolo yi gudini masumu, Mfumu Yesu luga ya dufileene mu daanga lunu luga zoloso Nzaama. ⁷Gwigi pasi yivulu muudu mu gu guumunu ni gafi ya gihene gi muudu mupimi, wunu wuwaaga mapaana mana maga zologa Nzaama. ⁸Asi Nzaama mu guleese guzolo gwana wuduwe Mwanaana, wunu wuya dufileene mu daanga ludu gele baada ba masumu, ⁹luulu wudu wululu mu matsili maana, wudu hulusu, wudu gidili baada bapimi ya misi miana. ¹⁰Luulu luga dudogolo mu kobo yi Nzaama, dugosagana ande Nzaama, lumenge ludu gelalwiwi ande Nzaama luwi, dubege moonono mu nzila Mfumabisi Yesu, Mwana-Nzaama mu lufa lwana yataa kulunsi. ¹¹Luulu dugalaana mu kiesi mutulu dugidigi baana ba Ndaama mu matsili ma Mfumabisi Yesu. ¹²Lufa luwingini mu gisi mutula muudu wumoso Adama, wusele masumu; ndelunu baada babosogo babwi mu masumu. ¹³Luga kono guleede Nzaama misigi gugele Mose, Nzaama lowo gasala masumu ma baada. Duugu lusele Adama masumu, lufa lubwileene baada bavulu mutula muudu wumoso. ¹⁴Asi mapimi ma Nzaama ande kiene yaana mutula baada, wudu leese ni Adama gabala gifani-fani giana, lufa lugama muudu muwosogo wunu wuma kono guzidisi Daada Nzaama. ¹⁵Si ndebunu gubiyi gu Adama lowo guma fanagana ande magaba ma kiene yi Nzaama, maga duwe mu nzila muudu wumoso, Mfumu Yesu, magaba mama digi tala. ¹⁶Magaba mama digi mfunu ma muudu wumoso, maya hulusu baada bavulu gudigi lufa lu baada bavulu mutula masumu ma muudu wumoso. ¹⁷Baada babosogo babege magaba mana mapimi ande kiene yi Nzaama, ndebunu bubini galaagande ande guyaala mutula Yesu. ¹⁸Ndebunu buwi baada babosogo mu masumu mutula Adama, ¹⁹ndebunu se Mfumu Yesu wunu wudogolo baada mu masumu, wunu wuba gidili baada bapimi ya misi mi Nzaama, mu gulemvege gwana ²⁰Nzaama luga si misigi, masumu luma hinagana, ²¹asi mapimi ma Nzaama ande guzolo gwana gwigu yato, ngolo yinde ande kiene yaana yiduwe moonono wu mvulande mvulu mu nzila Mwanaana-Yesu, Mfumabisi.

Chapter 6

¹Duma fana gudodo kiwi? Dusalaaga gabisi kaga masumu mutulu Nzaama wudu wugeene kiene ande gudu leese mapimi maana hoso daanga? ²Bunu lowo, du faaga gisini masumu, dubisa mafudugeene? ³Nuyabaaga ni bisi baada bana dubodamana, dufi ande Mfumu Yesu, dunimigi mu lufa nzili yimoso ande nde mu ngolo yi Daada Nzaama? ⁴Mutulu bisi babosogo se dubege moonoo wufini. ⁵Ni bisi dufi ande Yesu, duwusugu mu lufa ande Yesu, gatwigi gifa gimoso nga nde, dugosagagana mu lufa, ⁶ndebunu se dugosagagana mu moonoo. Ndelunu lufa yataa kulunsi ludu sobo, luudu lubisi lu masumu ludoogo, dubege luudu lufini; lowo dubisa saala bahigi ba masumu. ⁷Ginaga ni muudu wumafa, wuma doogo mu masumu. ⁸Ni bisi dumafa ande Yesu, twini galaaga mu kuugande ⁹Yesu gafi mbala yimoso gisini masumu mabisi, wufudugu gu tala, lowo gini bisa fa. ¹⁰Ndebunu buga gie, gigi wumoonoo, lufa lowo lwini bisa mugama, lowo lusaala ande ngolo. ¹¹Bisi se dusaana mudimi ni twini galaagande mu kuuga Daada Nzaama. ¹²Masumu lowo mama fana gunu yaala, numa dini gimbili, guma weseleene luudu lubini lowo, ¹³lowo mama bisa saala ande ngolo ya misi mibini, bini lowo nubisa saala bahigi bamiwi; ¹⁴asi nulu leede gugele Nzaama ganu saleene nga bimi biana bi gisala mutulu bini nudoogo mu misigi w nugidigi bahigi ba Nzaama. ¹⁵Luulu dusalaana masumu mutulu lowo twigi mu misigi, twigi mu kiene yi Nzaama? Lowo gwigwi bunu. ¹⁶Ni muudu wuma guumunu gusaleene muudambaana gisala, ga guya leesege ni wuma guumunu gulemvege mu ndaga yinde, wuma gidigi nga muhigaana, gaboda laba mapaana mande. ¹⁷Gwigwi gusoolo mu gulaba masumu ni lowo Nzaama. ¹⁸Asi bini baada bana bagele tomo bahigi ba masumu, luulu nugidigi baana ba Nzaama bana бага guulu, galowo nubisa saala mu manzili mana, nuguumunu gulaba Ndaga-Nzaama. ¹⁹Mu daanga lutomo lunu gala mu gihigi gi masumu nusala mapaana mambaana, ²⁰luulu lunu magidigi baana ba Nzaama, mapaana mabini masobogo, mayi mapimi. ²¹Ndelunu Nuyabaaga ni mapaana mapimi mafuduga moonoo du mvulande mvulu, asi masumu mafuduga lufa lu mvulande mvulu. ²²Mfunu kiwi mu gufudugeene masumu ande lufa? ²³Gulemvegeene Nzaama guleedega moonoo wu kiene wu mvulande mvulu gugele baada bana bigi ande lugwigili mugele Mfumabisi Yesu Klisto.

Chapter 7

¹Bini bapaanga, nuyabeene mayi yazolo gunu leele mutulu nuyaba misigi mi Mose.²Misigi migalaga mu daanga lunu lwigu muudu ande moonu, gifa gimoso nga mukaada wigi mu waala, gagalaga mu misigi mi waala mu daanga lunu lugigi mu nzo yi mudimi. ³Ni wumaya saga bagala wumbaana gama sala ginduumu, asi ni mudimi wuma fa, lowo gama saala mu misigi, wuma fana gudwala mudimi wumbaana.⁴Ndebunu se bisi baada dugala tomo mu gihigi gi misigi dusala mapaana labeene misigi mini miba sonogo, dusala bunu bu zola luudu lubisi, ⁵asi luulu ludu doogo mu misigi, duwinigini mu Ndaga-Nzaama, mu gimvugu gi Mfumu Yesu,⁶mapaana mabisi masobogo, magidigi mapimi ya misi mi Nzaama, magidigi mafini, makulu mamosogo mawi. Luulu Muhunga-Nzaama wuyaya dudwala, ngolo yi misigi yiwi.⁷Misigi migi masumu? Lowo, ni misigi mikonaaga meeme lowo yikaya yabeene ni gusa misi mu bimi bi bagwene gwigu masumu. ⁸Masumu mabudugu mu misigi⁹miwi mibolomono mudimi wu meeme mu gusala bisala-sala ande gwa budu lufa. ¹⁰Ni misigi lowo, masumu nga migi ngagwi ni gimi ginga fa. Gwigu misigi miya ndeese masumu.¹¹Masumu makidigeene, matoneene, maya nzwa gungoyo yi misigi. ¹²Misigi miwi beene miduugu gugele Nzaama, migi mi Nzaamaa, migi pimi.¹³Gimi gipimi gigidigi gifa? Galowo gwigu bunu. Lufa ni luwingini, gwigu mutula masumu, gisini gigi ndegini. Gimi gigele gipimi gibolomogo, giya twaleene lufa gungoyo yi misigi. ¹⁴Misigi migi gimi gi gimpeve, asi meeme lowo ngwigu ande ngolo yi gudini masumu, yigidigi muhigamiwi.¹⁵Gimi giyi mazolo gusala, yigi salaaga, iya salaaga gini giyi makono gugana mu gusala. ¹⁶Ni yima sala gimi giyi makono guzolo mu gusala, lunu yima mono si ni misigi migi pimi¹⁷mutulu mu luudu lumeeme lunu luma kono ngolo, lowo ni meeme iya salaaga, gwigu masumu maya ngialaaga, ¹⁸ndebunu meeme bu gusala mapimi mayi yazolo lowo;¹⁹iya salaaga gubiyi guyi makono guzolo mu gusala, asi pimi yiyo zolo gusala, lowo iya yisala. ²⁰Lowo ni meeme iya salaaga bunu, asi gwigu masumu mu kebe gameeme. ²¹Luulu yima mono ni mu kebe gameeme mwigu ande mihungu miolo miya nwananasa meeme.²²Wunu wupimi wuya nzoleene Daada Nzaama, wuya tumu mu gulaba misigi mi Nzaama, ²³asi luudu bulu makono ngolo, lwigu mu gubwa gu ndaama yi muhungu wufa, wu masumu.²⁴Kiene peelee, naa wini togolo meeme mu gihigi gi luudu luulu lu masumu? ²⁵Galumu gwana Daada Nzaama mu kuuma Mwanaana, Mfumabisi Yesu wuya togolo mu gihigi gi masumu, luulu yiwingini mu gisala ginde, yibegge ngolo yi guyidi masumu.

Chapter 8

¹Luulu baada bana bigi mu gimvugu ande Mfumu Yesu lowo bini бага duumbu mutulu Muhunga-Nzaama wuba dogolo mu misigi mini mibuduga lufa, ²wuba dwala mu misigi mini mibuduga moonoo wu mvulande mvulu mu nzila Yesu Klisto. ³Nzaama wumenese ngolo yi gimi gini gugala pasi mu misigi mi Mose, wudogolo masumu gu misi mi baana baana luga dumusu Mwanaana Yesu mu gisi gigi, wuya gidigi muudu wu muswini ngagwi ni muudu wu masumu. ⁴Nzaama gasele bunu mutulu gumenese pwisi yi mapaana ma gisi gigi mu kebe ga baana baana, ⁵asi baada bamoso bana basaala mu luudu ande mu mapaana ma gisi gigi ande mu pwisi yi luudu, bisi dubege Muhunga-Nzaama, ndewunu wudu menese pwisi yi bimi bi gisi gigi, ndewunu wuya dudwalasaaga. ⁷baada bana baya bilaba, bamenge Nzaama, bamu zidisaaga, lowo bama fana guwa Nzaama kiesi, ⁸asi bana baya nanga biesi bini bigi ande moonoo wu mvulande mvulu, bigi midimi dulu-duluu. ⁹Asi bini nwigu mu Nzaama, Muhungaana wigi mu kebe gabini, wunu dwalasa, nwigu ande moonoo mutulu Mfumu Yesu gigi mu kebe gabini. ¹⁰Si bunwini fa mu muswini, asi nugidigi baada bapimi ya misi mi Nzaama. Baada bana bama kono Muhunga-Nzaama, lowo bigi ba Nzaama. ¹¹Ni muudu wunu wuya fudulu moonoo gugele Yesu wuguwe Muhungaana, ndebunu se bugini leede moonoo mu luudu lubini lunu lufaaga ¹²mutulu bini nwigu ande Muhungu wunde mu kebe gabini. ¹³Nukono gulaba biesi bi gisi gigi ni lowo bunwini fa, asi ni twigi mu Muhunga-Nzaama, numa nanga pwisi yi luudu lubini, nwini бага moonoo wu mvulande mvulu. ¹⁴Baada bana baya laba Muhunga-Nzaama bigi baana ba Nzaama, ¹⁵ginaga Muhungu wunu bege wunu gidili baana baana, lowo nwigu bahigi, lowo se nusaala ande boomo; ndelunu duma fana gumu demene Nzaama ni Abba Daawa. ¹⁶Muhunga-Nzaama wudu leesa ni twigi baana ba Nzaama, ¹⁷butwini бага ndaama yi bimi bini biga genese baana baana ande Yesu, ginaga budu monogande pasi, butwini galande se mu Gimfumu gi mugieme wunde. ¹⁸Pasi yiduya mono loolo, lowo yigi nga mugieme wunu wutwini mono gu tala. ¹⁹Gisi gimutsini gigi mu guzili mugieme beene ²⁰ginaga gibwi gu miogo mi wunu wukono gusalaaga si gimi gipimi, asi lowo ni mu ngolo yaana, gwigu guzolo gu Nzaama. ²¹Gisi gimutsini gigi mu gumono pasi ngagwi ni mukaada wigi ande misongo, ²²asi Nzaama bugini yimenese mu bufugu bunu ande guleese mugieme wuma digi guvulu, bugini menese gihigi gi mfuma-gisi gigi gigaya bebese. ²³Lowo ni mudimi peelee duyaya sa, asi dumono ni twigi ande Muhunga-Nzaama mu kebe gabisi ngagwi ni gidimi gitomo giga dugenese, ²⁴giga dudumusu mu gudu guulu ande mu gudu hulusu; wudu gidili baana baana. ²⁵Budu makono guyabeene gusaama ande ngolo, Muhunga-Nzaama munu gudu saameene ya gihene gibisi, ²⁶ande gudu loomeene mapaana matwiga miwi mfunu. ²⁷Ndege Nzaama munu guyabeene midimi mibisi ande pwisi yibisi. ²⁸Bisi duyaba ni mapaana mamosogo maga salaga Nzaama mutula bisi duya musileene mudimi ande bana бага gene migi mapimi. ²⁹Wuba soolo tama, wuba demene mu guba gidili nga Mwanaana Yesu, wuba gidili baada bapimi ya misi miana; ³⁰ndebunu Yesu wugi digi yayaana bambeele bavulu mutulu biwi se babege gobo mu mugieme wunde. ³¹Dubisa dodo kiwi ni Nzaama gigi ande bisi, naa wuma fana gudu nwanasa? ³²Ni Yesu Mwanaana lowo gamu swege ni gakono gufa, bunu kiwi bini mukono mu gudu wa bisi ande Yesu bini bibiosogo? ³³Naa wini fuunu baada bana бага soolo Nzaama? Si muudu lowo mutulu wuba mono ni bigi baada bapimi. ³⁴Naa ndewunu wini bagieseene duumbu? Si muudu lowo, ginaga Yesu wufi, wunimigi mu lufa, gigi ya googo lu gidaada lu Nzaama, munu gudu saameene. ³⁵Naa wunu wuma fana gudu gabala bisi ande Yesu mu guzolo gugu gu gadu zolo nde? Si kiene, si boomo, si nzala, si lufa, si biduumu, si pasi yi hoso gifa gini, si gukono gu nzimi ni lowo hoso gimi gini, bima fana? ³⁶Basonogo ni mutula nze bisi duguumunu gufa hoso daanga lunu, badu gidili ngagwi ni mameeme maba yaya zwa. ³⁷Asi bisi duyaba ni twigi ande gibingi gima digi bunene gu miogo mi wunu wudu zolo. ³⁸Lowo gwigu si gimi gimoso gini dugabala bisi ande Mfumabisi Yesu mu guzolo gunu gudu leese Daada Nzaama, gugele moonoo, gugele lufa, gugele mihungu mifa mi tala, si mi maana, si daanga luulu, si lunu lwini wiwi gungoyo, ³⁹lowo si gimi gimoso gini gugu.

Chapter 9

¹Iya nuleele paana-paana, lowo ni yi bupala, meeme ngwigi mu kebe ga Yesu, Mwana-Nzaama wunu wuya twalasa. Gigi gimbangi gi mundaga. ²Mudimameeme wigi mu kiene yivulu, mu pasi yima kono nsugu. ³Yima faana guzolo ni Nzaama gapoongo mutula bapaanga bayi zologa, ginaga bigi baada baana бага soolo, ⁴бага we misigi, бага sileene lusili, bigi gigaana giana. Nzaama gigi mu kebe gabiwi mu mugieme waana; ⁵bigi badigili ba Abalayama ande Yisagi ande Yagobo. Yesu mu gimuudu ginde gigi mu gigaana gabiwi. Nzaama galumu mvulande mvulu. Amen. ⁶Baana ba Yisaleele lowo gwigu ni babosogo bana babudugu mu muswini mu gigaana gini; baana ba Abalayama, lowo gwigu ni baana baana mu muswini, ⁷asi gwigu baada bana бага genese Nzaama gugele Abalayama ni gungoya Yisagi, wini gala daada wu baana bavulu. ⁸Gwigu baana ba lusili lu Nzaama ande Abalayama ⁹ginaga Nzaama gadodo ni mu daanga ndeluulu lungini yafudugu yaaya, mugesaga Saala gini gala wubudu mwana wu bagala. ¹⁰Dumu nungaana Lebegi, mugesaga kaagabisi Yisagi, gabudu baana boolo. ¹¹Nzaama gasalaga mapaana mu guzolo gwana, ndebunu galeele Lebegi nga buba sonogo ni ¹²meeme Nzaama yima soolo Yagobo, asi Esawu, mbudu gini gala mu gusaleene Yagobo makwinaana. ¹³Paana yiwi yidigi yana Lebegi lowo tomo gubudu. Nzaama lowo gamu soolo Yagobo ni mutula bisala biana. ¹⁴Duma fana gudodo kiwi, ni Nzaama lowo gigi pimi? Lowo gwigu bunu. ¹⁵Nzaama galeele Mose ni meeme ni yima zolo gusalasa muudu, buyi musalasa, ni yima zolo guwugu kiene yi muudu, buyi muwugeene. ¹⁶Lowo gwigu mutula mapimi maana ni lowo mu ngolo yaana, ¹⁷asi gwigu mu guzolo gu ndege Nzaama. Ndelunu galeele mfumu wu Ngipiti ni gwigu meeme yigu si mu gimfumu mutulu baada bangiabeene mu gisi gigiosogo. ¹⁸Nzaama gawuguga kiene yi muudu wuga mazolo, gawaaga se muudu mudwe bwidi nga buga mazoloso. ¹⁹Mu kebe gabini daanga lumoso muudu wuma ngufulu ni mutala kiwi si Nzaama gadu monoga bisi baada bafa? Naa wuma fana gunanga luzolo lu Nzaama? ²⁰Nze naa wuma fana gusobo luzolo lunde? Nzungu yi dumu yima fana guwufulu muudu wuyi yidigi ni mutula kiwi wuma ngidigeene meeme bubu? ²¹Mubuma-nzungu wuma fana guyidigi hoso bunu buga magana, ni nzungu yi tala yivulu ni lowo yitala yi nsisi mu dumu lumoso ndelunu; gwigu luzolo lwana. ²²Baada bana basala gubiyi, Nzaama gaba leesa kobo yinde, bana bamana fa, ²³bisi бага zolo ande бага soolo mu kebe ga baada babosogo, ²⁴lowo ni mu kebe ga bayudu peelee, wudu we ndaama-lugugu lunde. ²⁵Basonogo mu mugaana wu Ozeye ni baada bana bama kono mu gigaana gi meeme ngini bademene baada baama, bana bayi kona guzolo, ngini bademene baada ba guzolo; ²⁶gihene gi baba demena ni bigi baada baama, ginde gini gibini bademene ni baana ba Nzaama wu moonoo. ²⁷Yesaya se buga dodeene baana ba Yisaleele ni si ndebunu bunwigi guvulu gudigi mbenge yi zeele mu nzele wu nene, lowo ni baada bana babosogo bubini hulugu, ²⁸ginaga gimi gini gidodo Nzaama bugini gi gugusu gigiosogo mu mbala yimoso yataa-maana. ²⁹Yesaya bu ga dodo geele duugu tama ni Nzaama gakono gudu sileene ndaama badigili, dukaya gudigi nga bisi Sodomoo ande Gomooloo. ³⁰Dudodo kiwi ni baada ba bigaana bimbaana bakono gusaga gu gidigi baada bapimi ya misi mi Nzaama mu lugwigili bagidigi bapimi, ³¹asi baana ba Yisaleele bana balaba misigi mi Mose lowo gabiwi gu bodo? ³²Mutulu lowo gabiwi bamu saga mu lugwigili, basaya manungu mabiwi mu bisala bibiwi, bayaya bulu masasa mu mudoyo wunu wu si Nzaama ni wubwisaaga baada, asi muudu wunu wini musileene mudimi, lowo gini gama nsono; ndebunu buba sonogo ni ³³dalaana mudoyo wuyi masa mu Siyono, mudoyo wini bwisaaga baada.

Chapter 10

¹Bapaanga ba guzolo, iya nuloomeene mu mudimi wuwosogo gugele Nzaama ni bayudu bahulugu; ²mutulu balu leede gugele Nzaama, asi bamu yabaga pima-pimi, ³lowo bayaba buga gidiliga Nzaama baada pimi ya misi miana, gini gimbangi gi mee⁴Ginaga Yesu wuya nsugusu misigi mi Mose mutulu baada babosogo bana baya gwigili bayabeene abunu gugidigi pimi ya misi mi Nzaama. ⁵Mose gasonogo ni muudu mugu hulugu galaba misigi ande gumi saleene.⁶Dalaana abunu muudu gama fana gugidigi mupimi ya misi mi Nzaama mu lugwigili. ⁷Gudodo lowo ni naa wuma fana gwa gulumugu yaaya mu tsini? Naa wuma fana gubanaga gu tala?⁸Ndaga ayiyi mu kuuga nze, mu kebe ga mudimaaga ande mu gono lwaga, ndeyiyi yiduya longo bisi, ni wutu yiguumunu mu gono lwaga, wutu yisa mu kebe ga mudimi waaga wuwosogo, ⁹wuma gwigili ni Yesu gigi wunu wunimisi Nzaama mu lufa, gigi Mfumu ande Muhulusu-baada, buwini hulugu. ¹⁰Lugwigili lwiigi mu mudimi, asi guguumunu gwiigi mu gono. ¹¹Basonogo ni Nzaama gadodo ni muudu wunu wuma mugele nde lowo gini wugu nsono. ¹²Ndelunu bayudu ande bigaana bimbaana bigi gifa gimoso ya misi mi Nzaama, gisobagani gubwasa; babosogo biginande Nzaama wumoso, ndewunu Mfumabiwi, wini gaaba bimi biana gugele baada babosogo bana baya musileene mudimi. ¹³Ndebunu bu basonogo ni wunu wini saga mbunzu yi Nzaama bugini hulugu.¹⁴Abunu si baada bini musaga ni lowo bama gwigili? Abunu bini mugwigili ni lowo bama sala wugu Ndagaana? Abunu bini wugu Ndagaana ni lowo bama sala mono geele si muudu mu gwa balongo? ¹⁵Ni lowo batu badumususu baada? Ndebunu bu basonogo ni gini gwiigi pimi mu gumono baada bamaya dwala mapaana mapimi.¹⁶Asi lowo ni baada babosogo baguumunu Paana yi Pimi. Yesaya ni Mfumu, naa wusala guumunu paana yiduya longo? ¹⁷Lugwigili lwiigiga mu paana yini yiduya wugu, paana yi Yesu, yiduya longo.¹⁸Bayudu lowo gabiwi bawugu paana yiyi? Ni buba yiwugu, lowo gabiwi bayi bagisi?¹⁹Mose gafudulu ni Nzaama gadodo ni baada ba bigaana bimbaana nwini basileene buhala ande guba wugeene kobo mutula meeme; bigi bazobo.²⁰Yesaya ni Nzaama gadodo ni baada bana bama kono gwansaga meeme, yiba we nzili mu gwa mono, yilu monogoso yagele biwi; bana bakono gundoomo si gimi gimoso, yiba zili bufugu bumutsini. ²¹Gabwese mutula baana ba Yisaleele ni yidandalala miogo gugele baada bana bakono gunzidisaaga ande bana bigi mudwe bwidi.

Chapter 11

¹Iya bisa wufulu ni Nzaama wutabana baana ba Yisaleele, baada baana? Galowo, mutulu mege ngwigi mwisi Yisaleele, mudigili wu Abalayama, mu kebe ga gigaana gi Benjame. ²Gigi gigaana giana giga soolo duugu tama, nga bunu yaaba ni basonogo ni Eliyi buga nienge ya misi mi Nzaama mutula baana ba Yisaleele ni ³Mfumu, meeme yisaala mege beene, babigili babosogo bamana bazwa, luulu baya ni meeme banzwe. ⁴Asi Nzaama gamu fuduleene ni kiwi? Gamu leele ni mege yilu swegeene babagala mididi nsambwadi (7.000) bana bakono gufugamana ya misi mi Nzaama wu Baala. ⁵Gifa gimoso mu daanga luulu Nzaama wusoolo gandaama ga tsisi ga baada mu guzolo gwana. ⁶Lowo ni gwigu mutula bisala bibiwi gaba soolo ni lowo mapimi mande mfunu yimiwi kiwi? ⁷Dudodo kiwi? Baana ba Yisaleele lowo gabiwi babege gimi gini giba saga. ⁸Ndebunu buba sonogo ni Nzaama gawe peelee baada bana бага soolo; gaba ganga biwi misi mutulu bakono gumono ande matswi mutulu bakono guwugu ande midimi mutulu bakono gubagisi. ⁹Davili se ni duugu lunu tii loolo bihene biba swega madia mabiwi bigidigi miede mibiwi, miya babwisi, babege gimi gibaya saga; ¹⁰bamonaaga, misi miba bwi pibi; benega mu gukoogamana, migaga mibayi busoso. ¹¹Yibisa wufulu ni bayudu luba tilimigi yataa mudoyo, luba bwi, lowo babisa nimigi, babwi gimbili? Galowo, asi mutula gubiyi gubiwi, baada babosogo ba bigaana bimbaana babege moonoo du mvulande mvulu, ¹²guba nimisi buhala bu gimpeve mutula bigaana bimbaana. Ni gulugulumunu gubiwi guya vaamasa bigaana bimbaana, abunu gwini gala bunene bu mapimi mabiwi mu guhulugu gu baada babosogo? ¹³Luulu iya leele baada bi bigaana bimbaana ni meeme ngwigi tumu wunu wuba dumusu gugele bini, ngwigi kiesi mu gisala giama. ¹⁴Iya nungu mu gulemese mbawa yi buhala bu gigaana gimeeme mutulu guhulugu gu baada ba bigaana bimbaana. ¹⁵Luga yi Nzaama mu lugala, luga wugagana ande baada babosogo, bigande gimvugu gimoso, asi lubini bisa wanagana, abunu gwini gala? Ga gwini gala paana-paana, yi gubisa duugu mu lufa ande gubaga moonoo! ¹⁶Ni gidini gitomo gi lumpa gigi gi Nzaama, guya monogo ni lulwosogo ga lwigi lunde! Ni migasi mi mudi migi mi Nzaama, taanga yiyosogo yigi se yinde! ¹⁷Baana ba Yisaleele bigi nga mudi wugama giese Daada Nzaama taanga, wutu gutsidisi nze ya gihene gini ¹⁸Ndelunu nze wunu wuma kono muyudu ¹⁹Nze ni wuma dodo ni Nzaama gagiese taanga yina mutulu meeme tsidi ²⁰gwigu ndebunu ni Nzaama wuma giese taanga yini gisini gukono gu lugwigili, ²¹.... ²²Nzaama wuleese mu mbal'moso pimi yaana ande kobo yaana. ²³Ni wuya laba pimi yinde, wuya sala mapimi, bu wumona pimi yinde, asi ni wusala gubiyi, bu wumona kobo yinde; ndebunu gini gugiese nga taanga yini. Asi wuma fana gufudulu taanga yiga magiese yabgihene gitomo ni bayudu bama wesele gusala masumu; (taanga yini yigi bayudu). ²⁴Nze wigi ludaanga lu mudi wugama gwini Nzaama... ²⁵Bapaanga ba guzolo, yinu leese gimi gimoso gini giga swege Nzaama ni nukono guyabeene ni nwigu banga-ndungu. Gimi beene gigi ni ndaama yi baana ba Yisaleele bamoso lowo bini yabeene daanga lwini hulugu baada ba bigaana bimbaana ²⁶ndebunu bwini hulugu nga buba sonogo ni Muhulusu gini duugu gu bulu lu Siyono, wunu wini ya menese masumu mamosogo mu kebe ga badigili ba Yagobo. ²⁷Lunu meeme lungini sa lusili ande biwi, lungini dogolo masumu mabiwi. ²⁸Ni duma laba Ndaga-Nzaama yibaya nanga biwi, gwigu mutula pimi yibini, asi ni duma laba buga soolo Nzaama, bugini bazolaaga kaga, gisini bakaaga babiwi. ²⁹Ginaga Nzaama gadogolaaga paana yiga dodo, gasobaaga se manungu mande. ³⁰Daanga lumoso bini bunu nanga gumu zidisi Nzaama, asi nde buga nuwugeene kiene, gifa gimoso bayudu se buba nanga gumu zidisi, asi buga bawugeene se kiene. ³¹Ndebunu buga leesega kiene yinde gugele baada babosogo mutulu bini babosogo numu yabeene. ³²Ginaga wuganga baada babosogo gihene gimoso mutula mudwe bwidi wubiwi. ³³Nzaama gigi ande gimvaama gima digi bunene ande ndungu yivulu ande bumbaga buvulu tsili. Naa wunu wuma fana guyabeene manungu maana ande magani mande ma kobo? ³⁴Nga buba sonogo ni naa wunu wuyaba manungu nma Nzaama? Naa wigi mbaga wunde? ³⁵Naa geele wusala muwa gimi ni nde gamu fudu? ³⁶Ginaga bimi bibiosogo bigi binde, bisalamana gugele nde, mutula nde. Galumu mvulande mvulu Daada Nzaama. Amen!

Chapter 12

¹Bapaanga bayi zolo, iya nuloomo ni nulu leede bini beene gugele Nzaama nga magaba mapimi, numu saamaaga, dalaana guzolo gunde mutula bisi. ²Gulaba mapaana ma gisi gigi lowo, asi numu dele nde mutulu ganu bolomono midimi, ganu we ndungu yifini, nuyabeene mapaana mapimi maga zologa nde, mana mamu waaga kiesi. ³Iya nulugisi mutula magaba maga ngwe meeme, mu guzolo gwana, bini se numa yaba, muudu gakono gulu sigisi, ⁴bisi twigi gifa gimoso nga luudu lu muudu, lwiggi ande bilama bivulu, hoso gilama gigi ande gisala gigiwi mu kebe ga luudu. ⁵Mu gimvugu gi Yesu hoso muudu gigi ande magaba maana magisobagani ande makienne maga muwe Nzaama mu lugwigili. ⁶Wunu wigi ande magaba ma gu dwalasa baada, gaba dwalasaaga pimi,..... ⁷Wunu wigi ande magaba ma gulongo baada Ndaga-Nzaama, gabalongo, labeene lugwigili lwana, wunu wigi ande magaba ma gusiamisi baada bambaana, gaba siamisi, ⁸wunu wigi ande magaba magu salasa baada bigi mu pasi, gaba salasaaga, wunu wigi ande magaba ma gu gaabeene baada bimi, gaba gabeene mu kiesi. ⁹Nuzolaganaaga mu guzolo gu mudimi wu moso, mu guzolo gupimi bini ande bini, ¹⁰nu galaaga nga bapaanga ba zumu lumoso, nu salasanaaga mu daanga lupasi, numu saleene Mfumu Yesu mu mudimi wumoso, ¹¹gugalaaga bumoolo lowo, nusalaaga bisala, gusalanaaga gubiyi lowo, ¹²nusalanaaga mapimi mu kebe gabini. ¹³Nugabanaaga bimi binwigabiwi mfunu. Nusaamaaga guvulu, nugalaaga mu kiesi mutula mudimi wunu si mu Nzaama, nugangaaga mudimi mu daanga lupasi. ¹⁴Numu loomo Nzaama gasagamana baada bana baya numseese pasi, asi gakono guba hongo. ¹⁵Dilaana ande baada bana baya dili, monaana kiesi ande bana bigi mu kiesi. ¹⁶Nulu gulumunu ya misi mi baada, gugala luleene lowo, gulu leesaaga lowo ndungu mu kebe ga baada, gufileegee bisala bimfunu lowo. ¹⁷Gusalaaga bagwene gubiyi lowo ni batu gusala gubiyi. ¹⁸Nugalaaga pimi ande baada babosogo. ¹⁹Mu daanga lukobo, guzolo lowo ni wusele gubiyi, ginaga basonogo ni dumu weseleene Nzaama gadu nwaneene. ²⁰Ni muudu wunu wugu minge gigi nzala, muwe gudia; ni gigi pwisa-maja, muwe ganwi, asi gumu nangasa lowo. Ni wu masala bunu, gini luwugu nsono. ²¹Guzolo lowo ni mapaana mafa magu yaala, asi salaaga mapimi mutulu wubelese gubiyi.

Chapter 13

¹Muudu muwosogo gazidisaaga bamfunu mutulu Nzaama wuleedega gimfumu gugele baada, nde wuba waaga.

²Wunu wuma kono guba zidisi, lowo gatu muzidisi Nzaama, ndelunu gatu lusageene duumbu ndege beene.

³Nzaama wusi bazusi mu gulabaaga baada mu mapaana mabiwi mafa, lowo ni mapaana mapimi. ⁴Ndelunu nze salaaga mapimi, nga bagu nwaneene mu bufugu bunu; asi ni wuya sala gubiyi, mudini Nzaama boomo ni lowo bubini gugala ande guguwa duumbu. ⁵Gwigi pimi mu gugala ande luzidi ande boomo bu Nzaama, lowo mu gudini peelee duumbu, asi mu gusala mapaana manu manungu mu mudimi wubini. ⁶Gisini gimbaana gisileene Nzaama bazusi mutulu gufudusu paga. ⁷Nufudu paga, numu dini Nzaama boomo, numu zidisi ande gumu lumusu. ⁸Nuzolaganaa bini ande bini, ginaga wunu wuzologa bagwene, gaba salaaga gubiyi, nga bunu bwigi misigi ⁹ni guwibi lowo, guzwa muudu lowo, guwumu mudimi lowo mu bimi bi baada bambaana, gusala ginduumu lowo; misigi mimiosogo miwingini mu kebe ga musigi wuwu ni wini muzolo mugwene nga nzege beene. ¹⁰Guzolo gusala muudu gubiyi lowo, asi gwigi gugusu misigi mimiosogo. ¹¹Nuyaba mafugu maama matwigi, nuwusugu gu dolo, guhulugu guduulu bela- bele, lugwigili lusaala guleye. ¹²Pibi yima zolo guwa, bwisi lubu tsie duweselaana mapaana mafa, mapibi ; duvaadaana mada ma mooso, duvaadaana Mfumu Yesu. ¹³Duweselaana guwudu mono ande gulaba biesi bi gisi gigi ande gubodoso muswini wu luudu ¹⁴andegusala ginduumu ande biduumu ande buhala ande gusa misi mu bimi bi bagwene.

Chapter 14

¹Yambaana muudu wunu wuma woono mu lugwigili, nukono gudendaganaaga ande guwelaaga ni lowo guseyaaga ²muudu wunu wuya dia bimi bini binukono gudiaga bini bamoso, si bididi, si miswini;³bimi bibiosogo Nzaama wubi si mutula muudu ni gabidi. ⁴Nze naa wunu wuya subu muuda-gisala wu mugwene, lowo gwig paana yinze, ni wubwi ni lowo wunimigi, mu kiwi matu gudala? Gini gigi gisala gi mfumaana, asi lowo ni ginze. ⁵Gisibagani gigi mu kebe ga baada, muudu wumoso ni mafugu mamosogo migi gifa gimoso, wumbaana ni mafugu mamoso mama digi mambaana mu mfunu. ⁶Gibi aboolo bigi mugu zidisi Mfumu Yesu wunu wufi ande wuwusugu mu lufa⁷mutulu gayaala baada bamoono ande bana bafi. ⁸Bisi ni buduya fa, gwig mutula Yesu; lowo gwig ande muudu wufaaga mutula ndege beene. ⁹Asi nze wigi nawa mugu saamasa ni lowo mu guwa muudambaana duumbu?¹⁰Ginaga bisi babosogo butwini saama ya misi mi Nzaama ndebunu bu basonogo ni ¹¹Meeme Nzaama ngwigi wumoono, baada ba bigaana bibiosogo bini ya fugamana ya mili mi meeme ande gupa lugugu. ¹²Hoso muudu gini saama mu mapaana ma ndegee been ya misi mi Nzaama, ¹³ndelunu dukono guwelaganaaga bisi ande bisi, dukono gumonaaga ni bimi bi baada bambaana bigi bi masumu¹⁴mutulu meeme Mfumu Yesu wundeese ni dukono gubwisi baada bambaana mu masumu. ¹⁵Dukono gusubaganaaga ande guseyaganaaga mutula bimi bi gudia,¹⁶asi dusagaana gugala pimi ande gubwisaganaaga midimi, dugalaaga mu kiesi labeene Muhunga-Nzaama. ¹⁷Dukono guwoonosaaga bagwene luudu, muudu wunu wuya sala bunu Nzaama ande baada bamu guumunaaga.¹⁸Yesu gaya fileene baada babosogo. ¹⁹²⁰Gubebese lowo gisala gi Nzaama gisini madia, ni lowo wudiaga miswini mini midiaga muuda-mbaana, ni lowo bididi bini biga diaga nde, ni lowo mono maga nwaga nde, ²¹bunu gusaga lowo ni wumu bwisi mu masumu mutulu Nzaama gasele bimi bibiosogo bipimi. ²²Gama lugwigili lwaga mutula nzege, guzolo lowo ni wubwi mu masumu mutula mapaana mawuya kono guzolo. Kiesi gugele muudu wunu wuya kono gulusageene duumbu. ²³Asi wunu wuya mede mu gudia gaya lusageene duumbu mutulu gimi gini giwu makono gugiese mu mudimi wumoso gigi masumu.

Chapter 15

¹Bisi baada bana twigi ngolo mu lugwigili dusiamisaaga bana bama wono mu lugwigili. ²Dukono gumono kiesi gi bisi peele, asi dusagaana ni biwi se bamono kiesi nga bisi. ³Mfumu Yesu gasaga kiesi gi baada babosogo, lowo ni gindege peele, ginaga basonogo ni masawala mabaya gusawala nze mayaya mbwileene meeme. ⁴Gisi basonogo ni mapaana mana maba sonogo duugu mu daanga lukulu migi mutulu bisi dulongogo guganga mudimi mu daanga lupasi ande guleedaganaaga gibagala, bunu nga duyaba gusa mudimi. ⁵Nzaama wu mudindamani ande wuleedega gibagala ganu we bifu bibi mu nzili yi Mwanaana Mfumu Yesu ⁶mutulu nugalaaga abiwi mu kebe ga gimvugu gibini, bunu nga numulumusu Nzaama, gidaana-Mfumabisi Yesu mu gono lumoso. ⁷Nuseenaganaaga pimi bini ande bini ndebunu buga seene Yesu baada bana baba yaadigi mutulu lugugu lu Nzaama. ⁸Iya nuleele ni Yesu gigi muuda-gisala gibiwi mugu gugusu mapaana maga genese Nzaama gugele bakaaga babisi, ⁹asi bampani baya mulumusu Nzaama mutula kiene yaana nga bu basonogo ni bungini guwu lumusaaga mu kebe ga baada ba bigaana bimbaana, bungini guwu bigineege migungu mu ndumu yi kuumu yinze. ¹⁰Gabisa dodo ni bini baada ba bigaana bimbaana, galaana mu kiesi ande bini baada ba bigaana giana бага soolo, ¹¹numu lumusu mu kiesi bini babosogo. ¹²Yesaya gabisa sonogo ni mu nzo yi Yese mwini budugu ande mwana-bagala wunu wini yaalaaga baada babosogo ande bampani bana bini musilineege mudimi; ¹³gini yadwala gusa mudimi ande lugwigili ande gubwisi baada midimi mu ngolo yi Muhunga-Nzaama. ¹⁴Iya nuleele bini bapaanga ba yizolo ni meeme yisi mudimi ni bini nwiggi bangaa yilamana mu guleedaganaaga gibagala bini ande bini, nwiggi ande ngolo ande ndungu yi gulongaganaaga Ndaga-Nzaama. Ndelunu buyi nusonogeene ni ngwigi kiesi mu gisala gigi gipe Nzaama mu kiene yaana ande guzolo gwana, ngwigi muuda-gisala wu Mfumu Yesu mu kebe ga bampani mu gulongo Ndaga-Nzaama mutulu biwi se bagidigi magaba mapimi mana mawululu Muhunga-Nzaama; ¹⁵Ndelunu buyi nusonogeene ni ngwigi kiesi mu gisala gigi gipe Nzaama mu kiene yaana ande mu guzolo gwana; ¹⁶ngwigi muuda-gisala wu Mfumu Yesu mu kebe ga bampani mu gulongo Ndaga-Nzaama mutulu biwi se bagidigi magaba mapimi mana mawululu Muhunga-Nzaama. ¹⁷Ngwigi kiesi mu gulumusu Mfumu Yesu mutula gisala giyi masala mu bihene bi gifande gifa duugu gu Yelusalemi tii mu bisi bimbaana nga Yilili. ¹⁸Yimana ya longa Ndaga-Nzaama ande gusala bipa bi gifande gifa, lowo ni mu ngolo yaama ni lowo mu guzolo gwaama, ¹⁹asi gwigi ndege Nzaama nga buba sonogo ni baada ba bigaana bimbaana bana bakono guyabeene, Paana yi Pimi yi Yesu. ²⁰Yizologa gwa longo tomo Paana yi Yesu mu bihene bini bi bamakono yaana guwugu kuumu yiyi mutulu bakono guduungu lugwigili lubiwi yatala kuumu yi muuda-mbaana nnga buba sonogo ni ²¹baada bana bakono gumu yaaba, babagisi; bana bakono gumu wugu geele, bamu mono. ²²Dalaana gimi giyikono guduuleene gugele bini. ²³Asi luulu luyi makoono gisala gimbaana guugu, bungwiya gunu; bunwini ya ndeede tii gu Espani. ²⁴Bunwini yandeede lungini gugusu ndaama-pwisi yimeeme mu kebe gabini. ²⁵Luulu yima gwe tomo gu Yelusalemi guba mandoomo bisi Masedoni ande bisi Akayi ²⁶mu gwa salasa baklisto ba Yelusalemi mu pasi yigi gunu. ²⁷Biwi beene bagene bunu mutulu baklisto ba bayudu bu baya basalasa biwi baada ba bigaana bimbaana mu gimpeve, ²⁸ndelunu bisi se bama fana mu gwa salasa baklisto ba bayudu mu muswini. Ni yima menese guba wa magaba, ngini yadigeene yagele bini lungini gwenaaga gu Espani. ²⁹Ginaga iyabeene ni mu kebe gabini ngwini бага lusagamana lu Mfumu Yesu luvulu. ³⁰Bapaanga ba yizolo, iya nuloomo ni nusaama guvulu mutulu meeme googo gu miogo mi bayudu, ³¹yilu geleene ande luudu ande mudimi hendele lungini ya duulu ya nwiggi bini, magaba ma baklisto ba Yelusalemi magele mapimi; ³²ndebunu mu guzolo gu Nzaama meeme tuulu mu kiesi yanwigi bini. ³³Nzaama gagele ande bini babosogo! Amen.

Chapter 16

¹Yitu nudumusu paangabisi wu mukaada, Folowebe, gigi gisiele mu Dibundu lu Senkele, ²numu seene pima-pimi mu kebe gabini, numu salasa mu mamosogo magini galamiwi mfunu mu kuuma-mfumabisi Yesu, ndebunu buga nsalasa meeme ande baada bambaana. ³Pilisigi ande Akilasa, bapaanga babisi bayi salagabiwi gisala gi Mfumu Yesu, nuba we mbodo. ⁴baada basi mudwe mu gupulusu meeme. Lowo ni meeme peelee iya badoono, asi ande baklisto ba mabundu mamosogo ma bigaana bimbaana. ⁵Nubawe baklisto ba dibundu lubiwi ande mbayaama Yepayinede wuyi zologa mbodo, wunu wulu leede magaba ma mbenge yitomo yi maana ma Aziyi gugele Yesu. ⁶ande Madiyi wunu moneene bini pasi yivulu ⁷ande Andolonikusu ande Yuniasa, bigaana giana, badusalabiwi gisala, badugelabiwi mu bologo, ⁸bana badelegeene mu guyaba Yesu, bigi baada bamfunu yivulu mu kebe ga batumu ande Apiliyasa wuyizolo mu Yesu ⁹ande Yulubene ande Sitakisi, bayizologa ¹⁰ande Apelese ande gigaana gi Alisitobulu ande paangaama Elodiono ¹¹ande gigaana gi Nalasisi, bigi mu Yesu ¹²ande Tidifene ande Tidifoso ande Pelesidi wuyizolo, bigi baada ba gisala ba Yesu ¹³ande Lufusu wunu wuga soolo Nzaama ande maaya wubisi ¹⁴ande Asinikilidi ande Felegono ande Helemese ande Potobasa ande Elemasa ande bapaanga bagigabiwi; ¹⁵ande Filologo ande Zulu ande Neele ande paangaama Olempe ande baada babosogo bagigabiwi ¹⁶ande baklisto ba mabundu mamosogo; nuleedagana mbodo yigono ande gono bini babosogo. ¹⁷Gebaana ande baada bana bayaya gaabala mabundu ande gwasala mapaana ma nsono mu malongi mabiwi ma bupala, ¹⁸lowo bigi baada ba gisala ba Nzaama, baya nungeene zumu lubiwi, gubesagana ande biwi lowo ni lowo bama bwisi baada bana bama kono ngolo mu lugwigili. ¹⁹Ngwigi kiesi mutula luzidi lubini, baada babosogo balu yabeene; iya zolo ni nugele ndungu mu mapaana mafa ande mu mapaana mapimi. ²⁰Mfumabisi Yesu ganudele mu disi lupimi. ²¹Timote wuyi salagande ande bapaanga baama Lusiwusu ande Yasono ande Sosipatele batu nudumusu mbodo ²²ande Gayusu wunu wungiamba gu nzwana, wunu se wuyambaga baklisto babulu lwana mu bisaama gu nzwana gatu nudumusu mbodo ande Elasidi wunu wuswegega nzimi yi baada ba bulu lwana babosogo ande paangaabisi Kalatusu batu nudumusu mbodo. ²³Meeme Teletiwusu, iya nusonogeene mugaana wuwu, yitu nudumusu mbodo mu kuuma-Yesu. ²⁴Dumu lumusaana Nzaama wubisi, nde munga-ndungu yi mvulande mvulu ande munga-ngolo wunu wuzologa ni mapaana mana maga swege duugu tama mayabagana mu migaana misonogo babigili ²⁵mutulu baada babosogo bama yabeene, basileene Mfumu Yesu mudimi, bamu zidisi. ²⁶Ganudele mu disi lupimi Mfumabisi Yesu, ²⁷Daada Nzaama galumu mvulande mvulu mu kuuma-Mwanaana Yesu. Amen.

1 Corinthians

Chapter 1

¹Gwigi meeme Poolo, tumu wu Mfumu Yesu wuga soolo Nzaama mu gumu saleene mu guzolo gwana ande paangabisi Sositene duya nusonogeene ande gunu dumusu mbodo ²bini baklisto ba bulu lu Kolinti bagasoolo Nzaama ande bana baya musaama hoso gihene gini mu kuuma Mfumu Yesu. ³Gidaabisi Nzaama ganudele mu disi lupimi ande ande gunudululu midimi. ⁴Iya mudoono guvulu Nzaama mutula gimbangi ginuya leedeene Yesu ⁵ande gisala gibini gipimi, ⁶lowo numa kono si gimi gimoso mu gulongo gubini ande ndungu yibini, ⁷ngwigi bamvaama banene tsili mu gisala gibini mu kuuma Mfumabisi Yesu. ⁸Nzaama wunu wunu soolo bugini nuguguseene mapaana maga nudemeneene bugigi Nzaama wupimi ⁹mutulu nukono gugala ande gifu si gimoso tii mu bufugu bunsugu bu Mwanaana Mfumu Yesu. ¹⁰Bapaanga ba guzolo, iya nuloomo mu kuuma Mfumu Yesu ni nukono gugala ande gadongo mu kebe gabini mu gudodo ni meeme ngwigi wu Poolo, muudambaana ni meeme ngwigi wu Apoloso, wumbaana se ni meeme ngwigi wu Kefasa, wumbaana se ni meeme ngwigi wu Yesu, ¹¹asi galaana nungu lumoso ande ndaga yimoso. Yesu gigi wunga gabalagana mu bilama? ¹²Nawa wuya nufileene bini, gwigi Yesu e Poolo? mutulu meeme yiwugu ni mu kebe gabini nwiggi mu gudodagana. ¹³Numana bodamana mu kuuma nawa? yi Poolo? Galaana muudu wumoso. ¹⁴Iya mudoono Nzaama buyi kono gubodogo gwama si muudu wumoso mu kebe gabini ni lowo nga numa dodo ni meeme ngwigi wu Poolo, ¹⁵gwigi Gayusu peelee ande Kilisipusu ¹⁶ande nzo yi Sitefanasa. ¹⁷Meeme, Yesu lowo gatumusu mu gubodigi ande gulongo baada mu ndungu yi baada bana bamana fa, ¹⁸asi gwigi mu gulongo Ndaga-Nzaama mu gimpeve, bunu baada nga bahulugu mu ngolo yi Daada Nzaama. ¹⁹Babisa sonogo ni bungini beebese ndungu yi baada ande gimbaga gibiwi, ²⁰Nzaama lowo gadodo ni ngini bagidili bazobo? agunu bigi banga-ndungu ande balongi ba misigi ande banga-miaga? ²¹Baada bazolaaga guguumunu Ndaga-Nzaama mu gimpeve, bayi monoga ni buzobo, ²²asi bisi duyaya longo ni Yesu wufi yataa kulunsi, ²³gimi ndegini bayudu bigi mu gudu sawala, asi bigaana bimbaana bigi lu gudu laba mu buzobo bunu; ²⁴baya mono ni gwigi ngolo ande ndungu yi Nzaama ndeyini yiya bademene, yima digi yi baada babosogo.

²⁵Ndelunu bayudu baya loomo bipa, asi bigaana bimbaana biya loomo ndungu.²⁶Bapaanga ba guzolo, dalaana mapaana maama mu kebe gabini baada бага demene Nzaama, baada ba ngolo yivulu lowo bigi bavulu, baada ba ndungu yi gimuudu yivulu lowo bigi bavulu, bamvaama lowo bigi bavulu,²⁷ asi Nzaama wusoolo baada bama koono ngolo mutula gumenese ngolo yi banga-ngolo ande bazobo mutula gumenese ndungu yi banga-ndungu²⁸ ande bimi bipamba-pamba, bima koono gabiwi mfunu mu gisi gigi mutula gumenese mfunu yi bimi bini bimfunu²⁹ bunu si muudu wumoso nga gakono gulu sigisi ya misi mi Nzaama.³⁰ Nzaama wugidili Mfumu Yesu ndungu yibisi wudu guumunu mutula nde.³¹ Basonogo ni muudu wunu wuma zolo gulu sigisi, galu sigisi mu bimi bini biga sele Nzaama.

Chapter 2

¹Bapaanga ba yizolo, luyi gele mu kebe gabini, lowo yisala nuleele si mbala moso ni meeme ngwigi munga-ndungu wunu wuyaba gulongo Ndaaga-Nzaama, ²asi yinu longa Yesu wunu wungiaba, wunu wufi yata-kulunsi.

³Meege beene yigele mu boomo, yidegeda, ngolo luyi wi mu luudu, ⁴ndaga yi meeme ande gulongo gumeeme lowo gumonoga ni ngwigi munga-ndungu, asi yinu deeleene gimbangi gi Yesu mu ngolo ande mu Muhunga-Nzaama ⁵mutulu lugwigili lubini nulu duungu yata-ngolo yi Nzaama, nukono gulu duungu mu ngolo yi muudu.

⁶Lwindeluulu, ndungu yi duyaya longo, duya yilongo gugele baada bapimi, yigi yini yiga sweege Daada Nzaama duugu tama, ⁷lowo gazolo ni bazda bayi yabeene mu daanga lunu, ni lowo nga lowo ba muzwe Mfumu Yesu munga-mugieme yata-kulunsi. ⁸Yini yigi ndungu yikono guyaba bamfumunba gisi gigi ande baada ba ndungu ba loolabubu, yigi mutula mugieme wubisi. ⁹Basonogo ni mapaana mana baada bama monaaga, bama wugaaga, bama yabaaga se mu midimi mibiwi; Nzaama gama yidigeene baada bana bamu zologa, ¹⁰wudu leese mu ngolo yi Muhungaana wunu wuyabaga mapaana ande manungu mamosogo mana migi mu kebe ga mudimi wu muudu.

¹¹Kimuudu wuyabaga manungu ma mudimi wu muudambaana, ni lowo gwigwi ndeege beene mu muhungaana? Gifa gimoso si muudu gayabaaga mapaana ma Nzaama, kaga Muhungaana peelee. ¹²Bisi dubege Muhungu wuduugu gugele Daada Nzaama, lowo ni muhungu wu baada ba gisi gigi, ¹³lwindelunu ludu yayabeene gusala mapaana maya duloomo Muhunga-Nzaama ande gudu dumu; ¹⁴asi baada bana bama koono Muhunga-Nzaama bugu mayabeene lowo, baya mamono ni gwigwi buzobo. ¹⁵Muudu wigi mu gimpeve, bugu musaamasa lowo.

¹⁵Nawa wuyabaga manungu ma Nzaama mu gumu ludigeene? Asi bisi twigi ande manungu ma Mfumu Yesu.

Chapter 3

¹Bapaanga ba guzolo, mu gudodo gupimi, lowo iya nuleele nga baada bigi ande Muhunga-Nzaama, asi nga baada ba gisi gigi, nga baana babambee² mutulu mu nkebe gabini gwig ande baada bayaya dodagana ande guwingisi gadoongo, muudu wumoso ni meeme ngwigi muud'a Poolo, wumbaana ni meeme ngwigi wu Apoloso.³ Meeme lowo yinu disi madia mabwidi, asi yinu nwisi midigi mutulu lowo nuka gugu, nwig mu muswini. ⁴Lunu yaya sala bunu, lowo nwig nga baada ba gisi gigi ? ⁵Poolo gigi nawa?Apoloso gigi nawa ? Gatwigi baada ba gisala bana bayaya saleene Nzaama mu gunu leele Ndagaana.⁶Hoso muudu gigi ande gisala giana, meeme yigwini mbenge, Apoloso wuya diageene maja, asi Nzaama nde wuya yimenese ande gu yiyesele. ⁷Mu kebe gabisi badele wumadigi mfunu gwig Nzaama.⁸Ndelunu gibisi baboolo twigi gigielele, twigi gu masini, hoso muudu gini lubageene matabisi maana labeene bisala biana. ⁹Bisi twigi baada bana bayaya sala mu kuuma-Nzaama, bini nwig nguunu yi Nzaama, nwig nzo yi Nzaama.¹⁰Mu magapa mana maga pe Nzaama, meeme yinsumigi pima-pimi bibege bi nzo, muudambaana galebe guduungu, ¹¹asi hoso muudu gagebe mu gulaba guduungu mutulu Mfumu Yesu wini ya nimisi bibege; muudambaana lowo gama fana gubi nimisi.¹²Baada bamoso bini bisala ande woolo ande bibende bi tala ande muleenge ande bididi, ¹³asi mu bufugu bu nsugu bini bimege gu mbawa mutulu guyabeene mfunu yi hoso gisala.¹⁴Gisala gi muudu wunu gini kono gunswimi gu mbawa, munga-giwi bugini бага matabisi maana, ¹⁵asi ni gimi gima twimi, munga-giwi lowo gini бага matabisi, asi bugini hulusu moonoo waana ngagwi ni nde wuma digi ya kebe ga mbawa.¹⁶Nuyaba pima-pimi ni bini nwig nzo yi Nzaama, ¹⁷Muhunga-Nzaama wigi mu kebe gabini, wunu wuma zwa nzo yi Nzaama, Nzaama bugini muzwa ginaga yigi yi musantu. ¹⁸Muudu gakono gulu doneene ni gigi nduungu ¹⁹ginaga nduungu yi gimuuu yigi buzobo ya misi mi Nzaama. Basonogo mu Mugaana-Nzaama ni nduungu yi baada Nzaama wuyi ganga, ²⁰manungu mabiwi se gama monoga makoono mfunu.²¹Muudu gakono gulu sigisi mu mapaana papa fana gusala baada mutulu mamosogo migi mabini, ²²gugele Poolo, gugele Apoloso ande Piele nande gisi ande lufa ande daanga luulu ande daanga Lunu lwini wiyi, bibiosogo bigi bibini ; 23basi bini nwig ba Mfumu Yesu, nde giginwu Daada Nzaama.

Chapter 4

¹Pimi nudu seenaaga bisi ngagwi ni baada ba gisala ba Mfumu Yesu bana bagaya dumusu Nzaama mu gulongo baada mapaana maana mana maswama. ²Gimi gimoso gima digi mfunu gwigu gugala muudu wunu wugaya sileene mfumaana mudimi. ³Meeme lowo iya lusaamasa meege beene ni yilu mono muudu mupimi, lowo se yima zolo ni baada bambaana bansaamasa, asi gwigu ndegee beene Nzaama wuma fana mugu nsaamasa. ⁴Mudima-meeme lowo wuya ndeese si gubiyi gumoso, asi Nzaama wunu wungiaba munu gumono. ⁵Ndelunu nukono gusaamasa baada tii lwini gugu bufugu bunu buga si Nzaama, bugini duusu mu wangala mapaana mamosogo mana maswama ande manungu ma midimi mi baada, lugini lumusu hoso muudu mu bisala biana. ⁶Bapaanga ga guzolo, iya nuleese gifani gi meeme ande Apoloso mu gunu longo dukono gusomogo midingi miba dusileene, dulabaana mapaana maba sonogo ni ⁷muudu gakono gulu sigisi ni wuma digi baada babosogo ngagwi ni lowo gama sala baga geele magaba gugele Nzaama. ⁸Nulu si bini beene gimfumu, nugidigi bamvaama, gisi bisi lowo gabisi twigi bamfumu ande bamvaama ya misi mibini mu gu yaala. ⁹Guya monogo ni bisi batumu Nzaama wudu si baada bansugu ngagwi ni baada ba bologo bana babaya zolo guzwa ya misi mi baada ande mi bawanzio. ¹⁰Mutula Mfumu Yesu bisi dugidigi bazobo, badu mwesa pasi, dufaya gu nzala ande pwisa-maja, ¹¹duya digi buguulu, badu bula, baya dudwala gisaga-saga, badu woonosa luudu, duya sala bisala bingolo mu gubaga madia; ¹²asi bini nwigu banga-nduungu, banga-ngolo, banu zidisa mu gimvugu gi Mfumu Yesu. ¹³Nuba duduga, bisi duba sagamana; ni badu mwesa pasi, bisi duganga mudimi; duba waaya mamvudu mapimi ni badu leela gubiyi. Baya dumono ngagwi ni bimi bipamba. ¹⁴Lowo ni iya nusongeene mugu nuwa nsono, asi mugu nulongo ngagwi ni baana baama ba yizologa. ¹⁵Ni batu nuwa baada midi guumu (10.000) mugu nudalaaga lunwigi ande Mfumu Yesu, lowo nwini gala ande ba daada bavulu, kaga wumoso peelee. Luyi leese Ndaga-Nzaama, yigidigi gidaabini mu gimvugu gi Mfumu Yesu. ¹⁶Lwindelunu iya nuloomo mu gulabaaga mugeleene wu meeme. ¹⁷Iya nudumusu mwanaama Timote wu yizologa, wuyi sileene mudimi mu gwa nuwibigi misigi mini miya twalasaaga meeme mu gimvugu ande Mfumu Yesu nga buyi milongoga bihene bibiosogo mu mabundu. ¹⁸Baada bamoso mu kebe gabini bayaya lusi gisi ni meeme lowo ngini ya nudala. ¹⁹Asi Nzaama wunzibileene nzili, bungini wiyi, lowo gwigu ni mutula gudodo gubiwi peelee, asi gwigu mutulu gusala se gisala gibiwi. ²⁰Gisala gi Nzaama lowo gigi gi gono, asi gigi gi ngolo yi Muhungaana. ²¹Numa zolo tsili kiwi? ngwiyi ande fimbu e ande mudimi wu dulu-duluu?

Chapter 5

¹Mu kebe gabini ginduumu giya wugagana guvulu gini bakono gusalaga bampani, muudu wumoso wuyama ande mugesagidaana. ²Bini lowo gabini nuya wugu si nsono, ntwigi mu gubulu tulu, lowo gabini gumu yidi. ³Meeme si bunu bungwigi guleye, ngwigi bande bini mu manungu mu kuumu yi Mfumabisi Yesu. ⁴Muudu wunu wuma sala gubiyi gunuw iya nuloomo ni lunwini wana gana mu gimvugu gibini, ⁵numu dimini gu miogo mi Sadana gamuzwe, asi bugini hulusu moonoo waana mu bufugu bunsugu mu gimpeve. ⁶Nukono gulu sigisi, nuyabaaga pimi ni gandaama ga mugiele gawubusuga mfufu yi mampa. ⁷Dogolaana mugiele wunu wu kulu wu masumu mu kebe gabini, nga nufanagana ande mfufu yi mampa yifini yini yima koono mugiele; ndebunu bunwigi geele duugu luga luleede Mfumabisi Yesu nga magaba ma mwana-lumeeme yata-kulunsi. ⁸Dusalaana fedi lubisi lu Pagi gukono mugiele wukulu ande ginduumu, asi dulu salaana ande mampa mama koono mugiele, dugalaana baada bama digi pimi. ⁹Luyi nusonogeene mugaana mu mbala yinawa, yizolo gunu leele ni nukono gugala giamba ande baada bana baya sala masumu ¹⁰nga ginduumu ande gwibi ande madiadi ande gusaameene bidegi ande bakidi. ¹¹Nukono gudiaaga ande baada bana baya ludemene baklisto, asi bigi mu guwudu mono ande gusala masumu ma gifande gifa. ¹²Meeme bugu saamasa bampani lowo, ndeege beene Nzaama gaba saamasa, asi baada ba gimvugu gibini. Mu Mugaana basonogo ni numu yidi muudu mufa mu kebe gabini.

Chapter 6

¹Mutulakiwi nwig ande mapaana mana maya nuwa pasi mu gimvugu gibini, ²lowo nuya leesagana, numa dele bini beene, asi nuyaya laba bampani? ³Lowo nuya mono ni baada bana lowo bama fana? ⁴Bini ga bunwini saamasa gisi gigi ande bawanzio? ⁵Iya nuleele mutulu gunu wugusu nsono ni lowo gwiki si muklisto wumoso mu kebe gabini wuma fana gugiele mapaana mabini? ⁶Kaga mumpani wuma fana? ⁷Ni nwig ande gubiyi mu kebe gabini, guya monogo ni bini beene nwig mu gible ⁸mutulu nwig bibi, bapala ande biwudu-mono⁹ ande banduumu ande basaama-bidegi ande banganga ande baada ba masumu ma gifande gifa. ¹⁰Asi nuyabanni baada bafa lowo Nini бага gihene mu Gimfumu gi Tala. ¹¹Dalaana bunu gelé bini tomo, asi Nzaama wunu wululu mu matsili ma Mwanaana, Mfumu Yesu, wunu si mu lugala mu gimpeve, wunu gidili baada bapimi ya misi miana. ¹²Bunwini dodo ni duma fana gusala mapaana mamosogo. E, gwiki ndebunu, asi mamosogo lowo migi mapimi, bugu wesele muudu lowo ni mapwisi ma gisi gigi ma luyaala. ¹³Nudodoga se ni madia bama si mutula zumu, zumu mutula madia. E, gwiki ndebunu, Nzaama bugini dogolo zumu ande madia, asi luudu lowo lwig mutula ginduumu, lwig mutula Nzaama, Nzaama mutula luudu. ¹⁴Nzaama wufuduleene Mfumu Yesu moonoo, bugini dufuduleene bisi se moonoo mu ngolo yaana. ¹⁵Nuyaba ni luudu lubini lwig bilama bi luudu lu Mfumu Yesu, yima fana gubi goso ande mukaada bwu nduumu? Galowo! ¹⁶Nuyaba ni wunu wuma goso luudu ande mukaada wu nduumu bama gidigi muudu wumoso, ginaga mu Mugaana basonogo ni bini gidigi muudu wumoso. ¹⁷Asi wunu wuma gosagana ande Mfumu Yesu wuma gidigi mu gimpeve muudu wumoso we nde. ¹⁸Nugi dini ginduumu mutulu masumu mamosogo migi yanzie, asi ginduumu Gigi mu kebe ga luudu lu muudu, luudu lwig nzo yi Nzaama, lwig ande Muhungu wu Nzaama mu kebe; nuyabaaga bunu? ¹⁹Bini lowo nwig babini beene, asi nwig baada ba Nzaama, бага suumu mu tala yivulu. ²⁰Nusaleene luudu lubini mugu wa Nzaama lugugu.

Chapter 7

¹Luulu iya nuwa mvudu yi mapaana Manu nusonogeene mu mugaana. ²Gwigi pimi ni hoso bagala gadwala mugesana, mukaada se gadwala mudimaana mutulu ginduumu giyi givulu. ³Lowo gwigi pimi mudimi mu gusaleene luudu lwana nga buga mazolo, mugesese se gifa gimoso. ⁴Wumoso gakono gunangasa mugwene luudu lunde mutulu luudu lu mudimi lwigi mutula mugesana, lu mugesese lwigi mutula mudimaana. ⁵Asi ni bama zolo guhululugu mu ndaama-mafugu mu gusaama, bama fana gulemene ndebunu ; gungoyo bama fudugeene gimvugu gibiwi ni lowo bama bwa gu miogo mi Sadana. ⁶Lowo ni iya nuwa misigi, asi iya nuwa nzili mu gugala nga meeme mu gukono gukweele ande bakaada bana bafileene badimi, balu lemeneene gabiwi ndebunu. ⁷Asi ni lowo nuya gugu mu guganga mudimi, ⁸gimi lowo, numa fana gabini gukweele ni lowo numa bwa gisaga-saga ⁹mutulu hoso muudu Nzaama wumu we magaba maana ma gisobagani. ¹⁰Bana bigi mu mawaala, iya bawa musigi wuma duugu gugele Nzaama ni mugesese gakono guduugu mu nzo-mudimi, mudimi se gakono guwesele mugesana. ¹¹Ni mugesese wuma nanga waala, gakono gubisa kweele, gafudugeene mudimaana, ni lowo bawuga gana. ¹²Luulu lwigi nungu lu meege beene, lowo ni lu Nzaama. Iya dodo ni muklisto wu mukaada ni wuma dwala mudimi wu mumpuni, ¹³ni lowo muklisto wu bagala wuma dwala mugesese wu mumpuni, bakono guzwa waala ¹⁴mutulu mumpuni bugini besagana ande Nzaama, ni lowo baana babiwi bini gala nga baana ba bampuni, gisi bigi bela-bele ande Nzaama. ¹⁵Ndelunu ni mudimi ni lowo mugesese wu mumpuni wuma zolo guzwa waala, numu wesele galu zwe mu pwede. ¹⁶Abunu si mugesese wu muklisto gini hulusu mudimaana ni lowo mudimi wu muklisto gini hulusu mugesana? ¹⁷Ni Nzaama wuma demene muudu, gwigi pimi mu gulaba misigi minde. ¹⁸Ni luga gudemene wugele muhigi wu muudu, ¹⁹ni lowo wuba kono guyaadigi, Nzaama wugu guulu, ²⁰wugu fudeene tala yivulu, ²¹wugu gidili muhigi waana, ²²wuba kono guyaadigi, gusaga lowo ni bagu yaadigi, lowo gwigi mfunu. ²³Paana yiya yilongo mu kebe ga mabundu mamosogo. ²⁴Bapaanga ba guzolo, hoso muudu gasele guzolo gu Nzaama ndebunu buga mudemene ande bugaya mudumu mu gusala. ²⁵Mutula pasi yi gisi gigi lowo ni iya nuwa musigi, asi gwigi nungu lwama mutula baada bana bakono gukweele ande bakaada bana bafileene badimi. ²⁶Gwigi pasi mu gusala gisala gigi ni wigi ande baana ni lowo mugesese ni lowo mudimi. Gwigi pimi mugu gisala ni wigi nzege beene. ²⁷Gwigi pimi mwana-mukaada mu gukweele, asi gini dalaaga guvulu mapaana ma nzo yana ande ma gisi gigi. ²⁸Asi wunu wigi mu waala, guzwa lowo waala lunu. ²⁹Lowo gwigi masumu mwana-mukaada ni lowo mwana-bagala mu gukweele. ³⁰Bapaanga ba guzolo, guma waala bitsi mapaana buma yaya sobo mu gisi gigi. ³¹Baada bana bigi mu gudili, lowo bini monogo ni bigi mu kiene; bana bigi mu kiesi, lowo bini monogo ni bigi mu kiesi; bangaa suumu bimi, lowo bini monogo ni bigi ande bimi; bangaa bisala-sala bi gisi gigi, lowo bini bisa monogo mutulu gisi gigi tala lowo bugiya waalaga. ³²Meeme iya zolo ni wunu wigi mu waala, gadeleene mapaana ma waala lwana ande ma gisi gigi, wunu wigi ndeege beene gadeleene gisala bgi Nzaama ³³mutulu mukaada-waala gadeleene mudimaana ande nzo yaana. Nukono gulu wa pasi mu midimi. ³⁴Si mukaada, si mwana-mukaada wuma kono gukweele, gaseleene Nzaama ³⁵asi gakono gulu gaabala mu bisala biolo. ³⁶Lowo iya nudumu mu gingolo-ngolo, ³⁷asi gwigi mutula mapimi mabini, bien nugala bela-bele ande Nzaama. ³⁸Ni mwana-bagala gaya zolo gukweele, pimi gagiese ndeege beene mu kebe ga mudimaana. ³⁹Nkudu guma digi pimi ni lowo gama kweele. ⁴⁰Ni mukaada wufileene mudimi wuma mono mudimi wumbaana, pimi badwalaganande ni gigi muklisto, asi gwigi pimi mu saleene Nzaama lugigi ndeege beene. Luulu lwigi nungu lumeeme luga mapa Nzaama.

Chapter 8

¹Luulu, dudalaana paana yi gudia madongo maba magabeene banzaama ba bidegi. Nuyaya dodo ni bisi babosogo twigi ande ndungu. ²E, gwigwi ndebunu, asi ndungu yini lowo yigi yipimi mutulu yiya dugidili luleene. ³Gisi muudu wunu wuya lumono ni gigi ndungu, lowo gwana gayaba si gimi gimoso ; Nzaama gayaba muudu wunu wumu zologa. ⁴Bisi duma fana gudia madongo mana maba magabeene banzaama ba bidegi? ⁵Bisi duyaba ni Nzaama gigi wumoso peele mu tala ande yataa maana, nde wunu wusele bimi bibiosogo ande bisi baada. ⁶Lowo gwigwi ande wumbaana, Mfumu se gigi wumoso, kaga Yesu-Klisto wunu wusalamaneene bimi bibiosogo ande mu nzilande, wunu wudu waaga moonoo wutwigi awiwi, bana bamoso bigi bifani-fani bipamba-pamba. ⁷Asi baada bavulu bayabaaga bunu. Bidegi lowo bigi ande madongo, si bunu buba biwaaga hoso daanga, si ndebunu lowo duma fana gubaga si gimi gimoso ni budu madia madongo mana; lowo se duma fana gukono si gimi gimoso ni lowo duma dia. ⁸Asi bana badiaaga bayabaaga ni babwaaga mu masumu lubaya dia madongo mana; gisi bigi banga-woono, ⁹Gebaana mu gukono gubwisi baada bana bama kono lugwigili lungolo...asi lowo gamiwi mini dugoso ande Nzaama ... ¹⁰Lunu ya dia mu kebe ga nzo yi nzaama wu bidegi, ni muudu wunu wuma kono lugwigili lungolo wutu numono bugini ganga mudimi mu gukono gudia? ¹¹Nuyabeene ni nubeebese moonoo wu muudu wunu wuya fileene Yesu, nze gaama wigi ndungu. ¹²Gudia gunu guya wingisi masumu mu kebe ga baada bana bama koono ngolo mu lugwigili, guya balwalasa biwi ande ndeege beene Mfumu Yesu. ¹³Lwindelunu meeme lowo ngini bisa dia madongo mana mama bwisi paangaana mu masumu.

Chapter 9

¹Meeme lowo ngwigi wungaa guulu? lowo ngwigi tumu wu Mfumu Yesu? lowo yisala mumono geele? Bini lowo ntwigi mbenge yi gisala gimeeme? ²Si bunu buyaya dodo baada bambaana ni lowo ngwigi tumu, asi bini beene ganwigi bambangi ba gisala gimeeme! ³Ya misi mi baada bana hahaha nsubu, yidodoga ni ⁴meeme lowo yima fana ginaga madia ande mono mu gisala giama ⁵ande gudwala mugese wu muklisto nga Piele ande batumu bambaana? ⁶Ni lowo meeme peelee ande Balanabasa duma fana gusaga madia bisi beene? ⁷Nuwugu geele ni suda wudiaya mu nzimi yaana ni lowo mugebe mameeme gakono gunwa midigi mi mabele ma bitwisi bigaya gebenni lowo musala-nguunu gakono gudua mbenge yi nguunu yaana? ⁸Asi yikono guleede bifani bi bimi biduya mono peelee, ginaga basonogo mu Mugaana wu misigi mi Mose ni ⁹Nukono gumu ganga pundu wunu wuya niada lowo musingi gu gono, Nzaama gaba zolaaga bangombi? ¹⁰Badu sononogeene paana yini. Pimi muudu wunu wuya sala nguunu gadi bimi bi nguunu yini ande wunu wuya gini. ¹¹Bisi dugwini mu gimpeve, gwigu gubiyi mu gudua mbingi yi gisala gibisi? ¹²Ni baada bambaana munu gudua, gubiyi gibisi agunu? ni bisi duganga mudimi mu gugano guganga nzili mu daanga ludu nulonga Paana yi Pimi yi Mfumu Yesu? ¹³Nuyaba pimi ni baada bana baya sala mu kebe ga nzo-Nzaama badiaga mu gisala gi nzo-Nzaama, bana bafufuga magaba ma Nzaama, badiaga mu magaba ndemana. ¹⁴Gifa gimoso se bana baya longo Ndaga yi Nzaama bana fana gudua mu gisala ndegini. ¹⁵Lowo yima loomo mu gingolo-ngolo, asi iya zolo gunu leele ni gisala gigi giya paaga kiesi, lowo ni meege yigi bege, asi gwigu ndeege Nzaama wupe. Ni iya gisala gubiyi, pimi mfi, asi lowo gwigu ande muudu wunu wini togolo kiesi kiesi gigi. ¹⁶Meege beene bugu lusigisi lowo mu gulongo Ndaga-Nzaama mutulu buba tumuga, gwigu kiene ni lowo yitu yilongo. ¹⁷Ni gugalaaga ni iya longo mu guzolo gu gwamaw nga ngwigi ande lufudu, asi buba tumuga gwama, ¹⁸ndelunu bugu loomo si gimi gimoso lowo, kaga yiwi beene Ndaga-Nzaama yini mfudu. Kiesi gimeeme Gigi gulongo Ndaga-Nzaama yi kiene. ¹⁹Ngwigi wungaa guulu, lowo muhigi wu muudu, asi yilu gidili muhigi wu baada bavulu mutulu yiba dwala gugele Mfumu Yesu. ²⁰Lungwigi ande paana mu kebe ga bayudu, iya monogo ni ngwigi muyudu mutulu yiba dwala gugele Mfumu Yesu; lungwigi ande baada bambaana bana bakono guyaba misigi mi Mose, iya monogo nga biwi mutulu yiba dwala gugele Mfumu Yesu; lungwigi ande bana bama kono lugwigili lungolo, iya monogo nga biwi mutulu yiba dwala gugele Mfumu Yesu. ²¹Lowo ni iya nanga misigi mi Mose, ginaga ngwigi mu kebe ga misigi mi Mfumu Yesu ²²mutulu biwi se bahulugu. ²³Iya sala bunu mutulu gubaga mbingi. ²⁴Nuyaba ni baada bana basenega tini, mu kebe gabiwi, gwigu wumoso peelee wubagaga magaba. Bini se nuseene tini, nubega magaba. ²⁵Baada babosogo bana basalaga nsaga yi gifande gifa, mu gubingi gwigu ande misigi mingolo ande malongi mavulu baba waaga. Basalaga bunu mutulu gubaga magaba ma plu yini yibeebega, asi bisi duya saga mpu yini yikono gubeebaaga. ²⁶Bwi ndebunu meeme yisenega tini misi gu gilungunu mutulu magaba, gifa gimoso nga muudu wunu wuya nwaana gu makofi, gabulaaga gisaga-saga ni lowonwuma bele. ²⁷Meeme iya gebe luudu lwama pima-pimi mutulu yikono gubele mu gisala giyi masala gi gulongo baada bambaana Ndaga-Nzaama.

Chapter 10

¹Bapaanga ba guzolo, iya nuleele ni nuba nungeede bakaaga babisi mu daanga lu Mose, ²badiga gu tsina-madudu, babwili nzele wu maja ma lugie gu mili, guya monogo ni buba bodamana, ³luba nwi ande gudia madia ma gimpeve gimvugu ande Mose, ⁴gunwa guya leesege ni gwiigi Mfumu Yesu mudoyo wu moonoo wunu wubadwala mu nzili. ⁵Mu kebe gabiwi, bamoso Nzaama lowo gaba guumunu, ndelunu, luba mana fa mu tsege yi bwasa. ⁶Bisi dubege ndungu, dukono gula bifu bibiwi bifa ande manungu mabiwi mafa. ⁷Nukono gusaameene bidegi, nukono gusala ginduumu nga biwi. Basonogo ni buba bwanzana mu gudia ande gunwa, buba nimigi mu gugini. ⁸Asi bisi dukono gusala nga biwi, dalaana baada midi maguumu moolo ande badede (23.000) bafi mu bufugu bumoso. ⁹Dukono gumu mege Mfumu Yesu nga biwi, dalaana bana bamana fa gu bangongono, lu bamana balunzu, ¹⁰bamoso wanzio wu lufa wumana ba zwa mutulu gunienge gubwi. ¹¹Bimi bibi bidu we ndungu, dukono gubisa bisala nga biwi mutulu dukono gubwa; ¹²muudu wunu wigi mu muningi gagebe, gakono gunwa. ¹³Mihungu mini miyaya numege migi bwindebunu mu kebe ga baada, asi Nzaama wunu wugugusuga malese maana bugini nugebaaga ande gunu wa ngolo mu gukono gubwa; lowo se gini zolo ni ngolo yinu wi ya misi mi mihungu mifa. ¹⁴Gimi gimoso gima digi mfunu, Nukono gusaamaaga bidegi. ¹⁵Iya nuleele nga baada ba ndungu, dalaana ludu nwaaga gidimi gi matsili ma Yesu ande ludu diaaga gidimi gi luudu lunde, ¹⁶dugalga mu gimvugu gimoso ande Yesu ngagwi ni bilama bi luudu lwaana ¹⁷mu kebe ga lumpa lumoso si twigi baada bavulu? ¹⁸Dalaana mu kebe ga baana ba Yisaleele, baada bana baleedega magaba ma gufufu ga bigi mu gimvugu ande Nzaama. ¹⁹Asi magaba mana maba waaga bidegi migi ande mfunu ni lowo giwi beene bidegi gigi mfunu? ²⁰Galowo, ndelunu yima zolo gunu leele ni bampani bawaaga Nzaama magaba, asi bawaaga mihungu mifa. ²¹Ndelunu, lowo yima zolo ni bini nugosaganaaga ande mihungu mifa daanga lunuya dia ni lowo lugu nwa, nugalaaga ya meese ma Mfumu Yesu ande ya meese ma mihungu mifa; ²²ni lowo, duma fudumunu kobo yi Nzaama. Bisi dutu mudigi mu ngolo? ²³Nudodoga ni Nzaama wudu we nzili yi gusala mapaana mamosogo. E, gwiigi ndebunu, asi mamosogo lowo migi mamfunu mu kebe ga gimvugu. ²⁴Muudu gakono gusaga mbingi yindeege, asi gasege yi baada bambaana. ²⁵Numa fana gudia madoongo mamosogo mabaya dege ya zaana, gumede lowo. ²⁶Ni mumpani wutu gudemeneene madia gu nzo yaana, dia bimi bibiosogo biga tugu wa, gumede lowo, gumu wufulu se lowo. ²⁷Asi ni muudambaana wutu guleele ni gudia lowo, bimi bini babi leede magaba gugele bidegi; nze gumu laba lowo ²⁸mutulu basonogo mu Mugaana wu Nzaama ni bimi bibiosogo bigi yataa maana bigi bi Nzaama, midimi miolo migi gubiyi. Lowo ni iya dodeene bunu nze, asi muudu wunu. ²⁹Ni midimi miolo migi gubiyi, asi mutulakiwi nde gama fana gwa guleele ni gusala lowo gimi ginawa? ³⁰Ni yima wa Nzaama madoono mutula madia, mutulakiwi baada bini ya nsubu mu madia mana? ³¹Diana, nwana hoso gimi mu guwa Nzaama lugugu, ³²asi guwa bayudu ni lowo baada bambaana mono lowo, ni lowo Dibundu lu Nzaama. ³³Meeme iya sa ngolo mu guwa Nzaama kiesi daanga lulwosogo mu mapaana mamosogo; iya saga kiesi gi baada babosogo, asi lowo ni gimeege beene mutulu baada babosogo bahulugu. Ndelunu bini se salaana ndebunu.

Chapter 11

¹Bini, nundabaaga meeme, nga buyi labaga meeme Mfumu Yesu. ²Meeme, ngwigi kiesi mu gisala gibini, nuya laba mapaana mamosogo mayi nulongo. ³Iya zolo ni numu yabeene Yesu ni gigi mfumu wu muudu muwosogo, mudimi gigi mfuma-mugesana, Nzaama gigi mfuma-Yesu. ⁴Gwigi gubiyi bagala mu guwingini ande pu gu mudwe mu nzo-Nzaama lugaya saama ni lowo mu gulongo Ndaga-Nzaama, ⁵ni lowo mukaada gu mudwe bwasa ni lowo wugiese gikulu-bandi, gaya beye mudimaana ande Mfumu Yesu lugaya saama ni lowo mu gulongo Ndaga-Nzaama. ⁶Mukaada ni lowo gama fugu mudwe waana ande gidambala daanga lulwosogo ni lowo wuma gaya bamfufu, gwigi nsono. ⁷Bagala lowo gama fana gufugu gufugu mudwe waana mutulu gigi gifani gi Nzaama wuga waaga lugugu; Nzaama se lowo gamu sele mutula mukaada. ⁸Asi mukaada gamu sele mutula bagala, mu nzila-bagala, ⁹ndelunu bawaaga mudimaana lugugu. ¹⁰Mudwe wu mukaada lowo wuma fana gugala bwasa mutulu Nzaama wuwu si gidimi gi luzidi mu bamfufu ni lowo mu gidambala mutula bawanzio, gigi gidimi gi bisala biana biga muwe. ¹¹Bwindebunu mu gimvugu gibisi ande Mfumu Yesu, mukaada gigi gu miogo mi bagala, bagala gigi gu miogo mi mukaada; ¹²ginaga bagala gabuduguga gugele mukaada, mukaada gasalamana mu nzili yi bagala mu guzolo gu Nzaama. ¹³Giesaana bini beene ni gwigi pimi mukaada mu guwingini mudwe wubwasa mu nzo-Nzaama. ¹⁴Ni bagala gagangaaga bamfufu, abunu si mukaada gama fana gugaya bande? ¹⁵Gwigi pimi ande kiesi ni mukaada gigi hoso daanga ande bamfufu baleye, Nzaama gamu we mutulu bamonogogaaga nga gidambala. ¹⁶Ni muudu wusaaya miaga, gumu leele ni mabundu ande baada lowo bama fana gusobo misigi mi nzo-Nzaama. ¹⁷Labeene mapaana manuya sala, meeme lowo yima fana gunu buleene miogo mutulu bimvugu binu yaya wingini bigi ande baada hahaha wingisi gadoongo. ¹⁸Lunu yaya wanagana ya meese ma Mfumu, lowo gwigi ni mutulu gunungu pasi yiga mono Mfumu Yesu, ¹⁹asi gwigi ande baada bayaya dia gu mfubi, bayaya dia bimi bibiwi beene mu gusigiseene bana bama koono bimi ande gubawa nsono ngagwi ni mu manzo mabiwi lowo badiaga, baada bambaana munu guwudu mono. ²⁰Ndelunu guya loomogo ni nuboda dala banawa bigi tsili baklisto, ²¹pimi numana gabalagana mutulu nuya wa Dibundu lu Nzaama nsono. ²²Mu mapaana ma gifa gini nuya zili ni meeme yinu buleene miogo? Galowo. ²³Dalaana malongi maga me meeme Mfumu Yesu, yinu longo ni mu pibi yini yiba dege Mfumu Yesu, gaseene lumpa, luga doono Nzaama, luga mana lugiese ande gugabeene balongogo baana, ²⁴gadodo ni gigi gifani gi luudu lumeeme mutula bini; hoso daanga nusalaaga ndebuubu mu gunungu meeme. ²⁵Luga bisa seene goobo lu vini, gadodo ni luulu lwigi lusili lu Nzaama lufini ande baada mu nzila-matsili mameeme. Nusalaaga ndebuubu mu gunungaaga meeme. ²⁶Hoso daanga lunwini diaaga lumpa ande gunwa goobo luulu, nwini longaaga lufa lumeeme. ²⁷Ndelunu hoso muudu wuya dia luudu ande gunwa goobo luulu gaya wingini mu gimvugu ande Mfumu Yesu; guya loomogo ni hoso muudu galu godoloso mu gudua ande gunwa, gayidigi mudimaana. ²⁸Asi wunu wuma kono gulu godoloso, ni wuma seene ndebunu ande jili mu mudimaana, ²⁹gayabeene ni ndeege beene wuya lusageeene pasi, wuya lubwisi mu masumu mu luudu lu Yesu ande mu matsili maana. ³⁰Gisini ndegini baada bavulu mu kebe gabini bamana beele, bamoso bamana fa. ³¹Ndelunu ni buduya ludala bisi beene mu kebe ga midimi, lowo duma fana gubwa mu masumu, ³²asi ni gwigi Daada Nzaama wunu wuyaaba gugiese mapaana mabisi pima-pimi, gakono gudu wa duumbu nzili yimoso ande baada ba gisi gigi. ³³Bapaanga ba guzolo, lunuya waanagana ya meese nma Mfumu, nuzilaganaaga bini babosogo. ³⁴Ni gwigi ande muudu wigi nzala, pimi gasala dia gu nzo yaana mu gukono gusaga kobo yi Nzaama mu kebe ga bimvugu bibini. Mapaana mambaana nginiya madala ndegunu.

Chapter 12

¹Bapaanga, luulu dudalaana mapaana ma magaba ma Nzaama. ²Yima zolo ni nuyabeene ni lowo gwiki ande muudu wuma fana gudodo ni Nzaama mupiaga Yesu ni gigi ande Muhunga-Nzaama ni lowo wumbaana gadodo ni Yesu gigi Mfumu ni lowo gigi ande Muhunga-Nzaama. ³Nuyabeene ni lunu gele bampani, nulaba bidegi bikono ndaga. ⁴Muhunga-Nzaama wigi wumoso peelee, ndewunu wuleedega magaba ma gifande gifa ⁵mu gusaleene kaga Mfumu Yesu. ⁶Nzaama gigi wumoso peelee, ndewunu wuleedega bisala bibiosogo bi gifande gifa gugele baada babosogo. ⁷Muhunga-Nzaama wuwaaga hoso muudu magaba mutula mapimi ma baada babosogo. ⁸Muudu wumoso wubege magaba ma ndungu yi gudodo mapaana, wumbaana magaba ma gulongo Ndaga-Nzaama pima-pimi, ⁹muudu wumbaana lugwigili lungolo, ¹⁰wumbaana se magaba magu sala bipa, wumbaana magaba ma gubigili mapaana ma Nzaama ande gulugisi baada, wumbaana se magaba magu yaaba mihungu mifa ande mihungu mipimi; wumbaana magaba magu dodo mandaga mafini, maginzenzi, wumbaana se magaba magu bangana mandaga. ¹¹Muhungu kaga windewunu wumoso wuleedega magaba mamosogo mana ma gifande gifa, ma gisobagani gugele hoso muudu mu guzolo gu Nzaama. ¹²Yesu gigi gifa gimoso nga luudu lu muudu ande bilama bivulu. ¹³Bisi babosogo ande bayudu ande bigaana bimbaana, ande bahigi ande bamfumu, dubodamana mu Muhunga-Nzaama mutulu guduungu luudu lumoso peelee ande gunwa Muhungu wunu wumoso. ¹⁴Luudu lwigi lumoso, asi lwigi ande bilama bivulu. ¹⁵Ni tswi luma dodo ni meeme lowo ngwigi disi, nga lowo lwigi mu kebe ga luudu; ¹⁶ni guulu luma dodo ni meeme lowo ngwigi googo, ¹⁷nga lowo lwigi mu kebe ga luudu. ¹⁸Muudu wuma fana guwugu nsungu ni lowo guwugu mandaga ni gagalaaga ande disi peelee? ¹⁹Bwindebunu Nzaama gasele luudu ande bilama bivulu, ²⁰ni lowo nga lowo lwigi lumutsini. Lukaya gala bunu ni lugalaaga gilama gimoso peelee? ²¹Disi lowo luma fana guleele guulu ni meeme lowo ngwigi ande mfunu yinze, mudwe se lowo wuma fana guleele mili ni meeme lowo ngwigi ande mfunu yibini. ²²Bilama bi luudu bidu monoga ni bima digi mfunu, binsono ya misi mi baada, dubi swegega pima-pimi, ²³bini bidu monoga ni bipamba-pamba, ²⁴ndebini bidu salasaga hoso daanga, bidu kono guzidisaaga ande gusweege. Asi Nzaama gazologa ni dubi zidisaaga bilama bibiosogo, bigi bimfunu. ²⁵Ni gilama gimoso gigi mu gubeele, bibiosogo bigi mu pasi; ni gimoso gima бага luzidi, bibiosogo bigi mu kiesi. ²⁶Bwindebunu mu kebe ga gabiwi gadoongo gagalaaga, bigi ande guzologana, bibiosogo bigi gifa gimoso. ²⁷Bini babosogo ntwigi bilama bi luudu lu Mfumu Yesu. ²⁸Bwindebunu Nzaama wumana sa baada mu bihene bi gisobagani ande magaba magaba se ma gisobagani; tomo gwiki batumu, bama laba babigili, gungoyo balongi ande bazunusu bakaasa ande baada bana baya salasa bagwene ande bana baya dwalasa bibwili bi baada. ²⁹Lowo ni babosogo bigi batumu ni lowo babigili, ni lowo balongi, ni lowo bangaa sala bipa, ni lowo bangaa zunusu bakaasa, ni lowo bana badodoga mandaga ma ginzenzi, ni lowo babangana ba mandaga, ³⁰lowo bigi ande magaba ma gifa gimoso ni magu sala bipa, ni magu zunusu bakaasa, ni magu dodo mandaga ma ginzenzi. ³¹Asi bini sagaana magaba mana mama digi mfunu. Luulu iya nuleese nzili yima digi mfunu.

Chapter 13

¹Ni meeme lowo yizologa baada, si buyi ma dodo mu mandaga ma ginzenzi ande ma bawanzio ande gugabeene baada bimi, si buyi tulu luumu ya kebe ga mbawa, si buyi malongo Ndaga-Nzaama, si buyi yaabeene mapaana maga swege Nzaama, ³lowo gwama ngwigi mfunu, iya fanagana ande gibende gini giya sa lubu lupamba-pamba nga ngungu ni lowo gidaadi giya bulu mizigi. ⁴Muudu wunu wuzologa bagwene galeedega kiesi mu kebe ga baada, gawugaaga kobo, gasalaaga baada gubiyi, gazolaaga ni baada bambaana basele gubiyi, ⁶gazologa mapimi ma baada babosogo, ⁷daanga lulwosogo gagebega lugwigili lwana ande gusa mudimi mu mapaana mamosogo. ⁸Gulongo mapaana ma Nzaama ande gudodo mu mandaga ma ginzenzi ande ndungu bibiosogo bubini nsugu, ⁹asi guzologana gwini galaaga mvulande mvulu. ¹⁰Daanga lwini ya mapaana mapimi, gimuudu bugini bili. ¹¹Luyi gele mwana-mbeele yinunga nga mwana-mbeele, yisala mapaana ande gudodo nga mwana-mbeele, asi luyi gidigi mbudu, mapaana ma gimbeele mamosogo yiwelese. ¹²Luulu, duya mono gisaga-saga ngagwi ni mu gipeele gikulu, asi mu daanga lunu, bungini muyaabeene pima-pimi Nzaama; bwi ndebunu buga ngiaba nde.

Chapter 13 0

-999¹ Ni meeme lowo ngwigi a de guzolo gu baada, si buyi tuba gabeene bimi, si buyi madodo mandats ma ginzenzi ande ma bawanzio, ² si buyi malongo Ndaga-Nzaama, si buyi tulu luumu ya kebe ga mbaa, si buyi mayabeene mapaana maga swege Nzaama, ³ Lowo gwama ngwigi mfunu; iya fanagana ande gibende gini giya duusu lubu nga ngungu ni lowo nga gidaadi giya bulu misigi.⁴ Muudu wunu wuzologa bagwene, galeedega kiesi mu kebe ga baada; gagangaga mudimi, galu zanganaaga, galu sigisaaga, ⁵ lowo gigi buko, gawugaaga kobo, gamengaaga baada, gasalaaga baada gubiyi, ⁶ gazologa gusala baada mapaana mapimi, gazolaaga ni baada bambaana basele gubiyi; ⁷ gagebega lugwigili lwaana daanga lulwosogo ande gusa mudi.⁸ Gulongo Ndaga-Nzaama ande gudodo mandaga maginzenzi ande ndungu bubini nsugu, ⁹ asi guzolo gwini galaaga mvulande mvulu.
¹⁰ Lwini ya mapaana mapimi, gimuudu bugini waalaga.¹¹ Luyi gele meeme mwana-mbeele, yinunga nga mwana-mbeele, yisala nga mwana-mbeele, yidoda mapaana ma gimbeele, asi luyi gidigi mbudu, mapaana ma gimbeele mamosogo yima wesele. ¹² Luulu duya mamono gisaga-saga nga mu gipeele gikulu, asi mu daanga lunu, bungini muyabeene pima-pimi ndebunu buga ngiaba nde meeme.¹³ Mu kebe ga bimi bibi bidede, guzolagana ande gusa gusa mudimi ande lugwigili, gimi gima digi mfunu gwigu guzolagana.

Chapter 14

¹ Tomo sagaana guzolagana mu midimi mibini ande magaba mana maga leedega Nzaama, mama digi tsili mfunu gwiki magaba ma gulongo Ndaga-Nzaama.² Ni muudu munu gudodo mandaga maginzenzi, maya kono guyaaba baada, lowo gwana gaya basalasa mutulu lowo gabiwi baya bagisi si gimi gimoso, asi gaya leele Nzaama, gaya lusalasa ndeege beene.³ Asi wunu wuya longo Ndaga-Nzaama, gaya salasa baada mutulu Muhunga-Nzaama wuya muleese mapaana maga swege Nzaama, mana maya yelese lugwigili lubiwi, munu guba sangasa ande guba sa gibagala.⁴ Muudu wunu wuya dodo mandaga maginzenzi, ndeege beene wuya бага mbingi, asi wunu wuya longo baada, gaya saga mbingi yi baada babosogo mu kebe ga Dibundu lumutsini.⁵ Gwiki pimi mu gulongo Ndaga-Nzaama, asi lowo ni mu gudodo mandaga maginzenzi.⁶ Ni yima ya gu bulu lubini, yidoda mandaga manu yakono guwugu gabini si paana yimoso, mfunu gimeeme yigi kiwi mu kebe gabini? Gwiki mfunu mu gunu longo mapaana ma Nzaama, mu gunu leese mapaana mana maga mandeele ande gunu wa nduungu.⁷ Gifa gimoso nga muudu wunu wuya bulu mizigi, ni lowo gaya duusu mandaga pima-pimi, abunu baada bayaba gubigi mugungu?⁸ Ni lowo muudu wunu wuya kono gubulu mvili-mvili pima-pimi, abunu baada bayilamana mu gunwanasa bambeni babiwi?⁹ Bwindebunu se baada lowo bama fana gubagisi malongi maya duugu mu mandaga maginzenzi ni lowo gwiki ande muudu wuya mabangana; maya digi gamiwi mu muhungu.¹⁰ Mandaga migi mavulu yataa maana, migi ma gifande gifa;¹¹ mamosogo maleesega mapaana, ndelunu mu kebe ga baada boolo ba mandaga ma gisobagani, wumoso gigi munzenzi gugele wunu wumbaana, wunu se gigi munzenzi gugele wunu wutomo.¹² Gwiki mfunu mu gusaga magaba ma Muhunga-Nzaama mutulu gyelese Dibundu lu Nzaama.¹³ Lwindelunu muudu wunu wuya dodo mandaga maginzenzi, pimi gamu loomo Nzaama gamu de magaba ma gubangana.¹⁴ Gwiki pasi ni meeme ngwiki mu gusaama Nzaama ni lowo mu gubigi mu gimpeve peelee,¹⁵ gisi ngwiki se mu gusaama ande gubigi mu nduungu yaama.¹⁶ Abunu muudambaana gama fana gulangasa ni Amen ni lowo gaya wugu mapaana ma bisaama bimeeme?¹⁷ Bisaama bini si bigi bini bima digi pimi, lowo gabiwi bini salasa baada.¹⁸ Iya doono Nzaama mu mandaga maginzenzi mayi dodoga gunu digi bini.¹⁹ asi yizologa gudodo ndaama yi mapaana mana maba yaba baada mu kebe ga gimvugu gi Dibundu, asi lowo ni gudodo mapaana mavulu maginzenzi.²⁰ Bapaanga ba guzolo, nukono gusalaaga nga baana ba bambeele, pimi nugele bambeele ya misi mi gubiyi, asi bambudu mu manungu mabini.²¹ Dalaana maba sonogo Nzaama ni ngini baleele baada bana mu ndaga yi ginzenzi, mu gono lu banzenzi, si lowo gabiwi bama zolo guwugu ndaga yimeeme.²² Gudodo mu mandaga maginzenzi gwiki mutula bampani, lowo ni mutula baklisto; gifa gimoso se gulongo Ndaga-Nzaama gwiki mutula baklisto, lowo ni mutula bampani.²³ Ni mu kebe ga gimvugu gi baklisto, baada babosogo nuya dodo mu mandaga maginzenzi, ni baada bambaana ni lowo bampani batu nuwugu, lowo bini dodo ni nwiggi babeela- lese?²⁴ Asi ni mumpani ni lowo muudu gwana wutwa nubaga mu kebe ga nzo-Nzaama, mudimi ga buwini mubulu,²⁵ bugini sulamana mutula masumu maana, bugini luyabeene, bugini mulumusuzi Nzaama ni gigi tsili mu kebe gabini.²⁶ Bini bapaanga, luulu dudodo kiwi? Daanga lunuya wanagana mu bisaama, gwiki pimi muudu wumoso mu kebe gabini gubigi mugungu, wumoso galongo Ndaga-Nzaama, wumbaana gadodo paana yitu muleese Nzaama, wumbaana se gadodo mu mandaga maginzenzi, wumbaana se gabangana mapaana mana mutulu Dibundu lubege lusalasa, luyele.²⁷ Ni baada bavulu badodo mu mandaga maginzenzi, gwiki pimi ni badoda wumoso-wumoso, bansugu mu baada boolo ni lowo badele; bunu wumoso gagele mu gubangana.²⁸ Ni lowo gwiki ande muudu wuma fana gubangana mapaana mana, mfunu lowo mu gubisa dodo mu kebe ga gimvugu, asi baada bana baluleele biwi beene, baleele se Nzaama.²⁹ Ni balongo ba Ndaga-Nzaama bama monogo si badele, balongaaga wumoso-wumoso, bambaana badodeene malongi mabiwi.³⁰ Bini babosogo numa fana gulongo Ndaga-Nzaama mu guwa baada babosogo ngolo ande mu gulongogo,³¹ asi ni gwiki ande muudu wuma seene paana gugele Nzaama mu daanga lu malongi, gwiki pimi ni wunu wuya longo gamu we tomo mugwene gihene gadodo.³² Gwiki pimi ni baada bana baya dodo, balu yaala, baseeleene mima-pimi magaba,³³ bakono guwingisi gisaga-saga, bagele dalalaa.³⁴ Mu kebe ga bimvugu bibiosogo bi baklisto, pimi bakaada bakono guwagalaaga, bawaaga badimi babiwi luzidi, nga buba sonogo misigi mi Nzaama.³⁵ Ni bigi ande gimi gi guwufulu, hoso mukaada nga gawufulu mudimaana gu nzo yibiwi.³⁶ Paana yiwi yiduugu gugele bini? Yiwiyeene bini peelee?³⁷ Ni gwiki ande muudu wuya nungu ni gigi longi ni lowo mubigili ni lowo nde gigi ande magaba ma Muhunga-Nzaama, gayabeene ni musigi wuwu wuyi masonogo meeme wigi wu Mfumu Yesu.³⁸ Asi ni wutu wunanga, matu mudala ndeege ande Nzaama waana.³⁹ Bapaanga ba yizolo, zaana ngolo mu gulongo pima-pimi Ndaga-Nzaama, asi guganga lowo nzili baada bana baya zolo gudodo mu mandaga maginzenzi.⁴⁰ Meeme iya nuloomo ni nusalaaga mu nzili yipimi ande luzidi mapaana mamosogo.

Chapter 15

¹Bapaanga ba yizolo, luulu iya nuwibigi Paana Yipimi yinu wugu geele.² yini yiye nulongo, yinu gangamana ayi, bunu, lugwigili lubini lwigi galwiwi lupamba.³ Meeme yinu longo tomo ma longi mayi seene perte beene ni Yesu buga fi, buba musigi, gungoya mafugu madede luga nimigi mu lufa.⁴ Buga monogo gugele Piele ande gugele balongogo baana;⁵ tomo gugele balongogo baana guuma-boolo,⁶ gungoyo gugele gidigi gi baada kama daana mu mbala yimoso⁷ nga buba sonogo mu Mugaana-Nzaama, bamoso bamana fa, asi bambaana bigi bamoono.⁸ Gungoyo gugele Jagi, gundugu meeme sibunu bungwigi mwana wu matsombe.⁹ Meeme lowo gwama yima fana mu guntemene tumu, ngwigi gimi gipamba¹⁰ mutulu yimonosa baklisto pasi yivulu, asi gwigu mu guzolo gwana ande mu kiene yaana gape ngolo yiye ni yimu seleene gisala gi gitumu.¹¹ Gwigi guzolo gwana guya salaaga mu keke gameeme, si ndebunu ande biwi ande meeme duya sala kaga gisala gi gunu longo Ndaga-Nzaama; ndegini ginuya gwigili.¹² Duya nulongo ni Yesu wunimigi mu lufa, abunu si mu keke gabini baada bamoso baya dodo ni baada bana bamana fa, lowo bini wusugu?¹³ Ni ndebunu Yesu lowo gwana gawusugu? Gimbangi gibisi gigi gi bupala?¹⁴ Ni Yesu lowo gawusugu, bisi duya longo kiwi? Bini nuya gwigili kiwi?¹⁵ Ni baada bana bafi lowo bini wusugu,¹⁶ Yesu lowo gawusugu? Lugwigili lubini lwigi galwiwi lupamba?¹⁷ Bini se nwigu kaga mu keke ga masumu mabini?¹⁸ Guya monogo ni baada bana bafi ande lugwigili mu kuuma Yesu babili gabiwi gimbili?¹⁹ Bisi dusi mudimi mu keke ga Yesu, duma fana gumono pasi gidigi baada bambaana?²⁰ Asi gwigu paana-paana ni Yesu wunimigi mu lufa, wuleese ni gwigu ndebunu, baada bana bamana fa, bubini wusugu.²¹ Gifa ndegini lufa luyi mu nzili yi muudu wumoso, moonoo se wuyi mu nzili yi muudu wumoso.²² Baada babosogo bafaaga bagangamana ande Adama, bini hulugu se mutulu bagangamana ande Yesu,²³ asi hoso muudu ande ndongo yaana; tomo Mfumu Yesu wini yafudugu, gungoyo baada bana bamu sileene mudimi.²⁴ Lunu Yesu lugini beebese bimfumu ande ngolo yiyosogo yi mihungu mifa ande gufudulu gimfumu gu miogo mi Daada Nzaama²⁵ ginaga daanga lunu Yesu lugini yaala tii gunu bugini niada bambeni baana gutsina mili miana.²⁶ Mbeni wunsugu wugini beebese Yesu gwigu lufa.²⁷ Ndebunu buba sonogo ni Yesu bugini niada bimi bibiosogo, asi Nzaama lowo,²⁸ mutulu nde Nzaama wini muniadasa bimi bini bibiosogo, daanga ndelunu lugini boda yaala bimi bibiosogo, nde Nzaama nga Daada, Yesu nga Mwanaana, bugini muzidisaaga.²⁹ Nuba nungeede baada bana baya bodamana mutula baada bana bamana fa.³⁰ Baya sa mudimi mu gubaga kiwi ni baada bana bafi lowo bini wusugu?³¹ Bapaanga, mutulakiwi gulu waaga pasi? Gisini kiwi ya Efese meeme yinwaanasa bambisi ba kobo ba musidi ni gugele mapaana ma gimuudu?³² Ni baada bana bafi lowo gabiwi bini wusugu, nga bunu dodoga geele ni dumana dia gabisi, dumana nwa gabisi ginaga migiese butwini fa gabisi.³³ Gulu doneene lowo, mu keke gabini bamoso lowo gabiwi bamu yaaba Nzaama, yinu wugusu nsono, gwigu ande baada baya bwisi bagwene mu masumu ginaga bambayi bafa ba beesesega bifu bi bambayi bapimi.³⁴ Asi bini weselaana manzili mana mafa.³⁵ Baada bubini wufulaaga ni baada bana bamana fa abunu bini wusugu? Bini gala ande luudu luki gifa? Zobo lu muudu! Luwu gwiniga lumbenge, ni lowo yaana luma fa, lumenega?³⁶ Ga gwigu Nzaama wulu waaga nzili mu gumene ande guduusu kaya mu guzolo gwana mu hoso mudi wuga mazolo.³⁷ Ndebunu se bimi bibiosogo bini bigi ande moonoo ande bini bigi ande miswini,³⁸ gugele baada, gugele bambisi ba musidi ni lowo ba mwese,³⁹ gugele banono batala⁴⁰ Gwigu se ande bimi bi tala ande bimi bi maana, guseeme gubiwi gwigu gisobagani,⁴¹ daanga gifa gimbaana, ngono ande miodo se gifa gimbaana; mu keke ga miodo, hoso moodo wigi ande guseeme guwiwi.⁴² Gifa gimoso lubini wusugu baada bini gala ande luudu lumbaana, lu gimpeve, lunu lukono gufaaga, asi daanga luba fi, baba zigi ande luudu lu muswini, lu lufa.⁴³ Gutsina maana lugele lungaa woono ande lupasi, asi lugini wusugu lwini gala lu mugieme.⁴⁴ Gu tsina maana lugele lu muswini, asi lugini wusugu, lwini gala lu gimpeve.⁴⁵ Mugaana wu Nzaama wuya dodo ni Adama wutomo gagele ande moonoo mu keke ga luudu, asi Adama wu yoolo gigi Muhungu wunu wuleedega moonoo.⁴⁶ Adama wutomo gasalamana mu maana, asi wuyoolo gaduugu gu tala;⁴⁷ Adama wutomo gigi du muswini, nde wudedegeene yataa maana, asi wuyoolo gigi wu gimpeve, gayi mangoyo.⁴⁸ Bimi bi maana bifanagana ande wunu wusalamana mu maana, bimi bi tala bifanagana ande wunu wunu wuduugu gu tala.⁴⁹ Lwindelunu bisi twigi gifani gi muudu wunu wusalamana mu maana ande wunu wuduugu gu tala.⁵⁰ Bapaanga ba guzolo, yima zolo gunu leele ni bimi bi muswini ande bi matsili lowo bini wingini mu Gimfumu gi Nzaama mutulu bigi bi masumu ande lufa, bisi lowo twini fa ni bisi babosogo, asi butwini bolomogo.⁵¹ Yinu deelee paana yimoso yimfunu, lwini bulu mvili-mvili,⁵² mbal'moso baada babosogo bana bafi, lubini wusugu, lowo bini bisa fa, twini bolomogo mu gifa gimbaana.⁵³ Bimi bini bibebeega, lowo bini bisa beebe, bini bifaaga, lowo bini bisa fa.⁵⁴ Lwindelunu lwiini gugu mapaana mamosogo maba sonogo ni lufa bulwini waalaga, gibingi bugini tsidi.⁵⁵ Lufa, agini gibingi ginze? ayini ngolo yinze yiwu zwaga baada?⁵⁶ Ngolo yifa yi guzwa baada yigi mu masumu, yigi mu misigi.⁵⁷ Bapaanga ba guzolo, dumu waana Nzaama madoono buga ya du ingisaaga mu nzila Mfumu Yesu.

⁵⁸Dusaamana ngolo mu gusala gisala gi Nzaama, dula leedaana pima-pimi, dugi salaana mu mudimi wumoso, gigi gimfunu.

Chapter 16

¹Mutula magaba magu dumusu bapaanga ba Yelusalemi, iya nuloomo ni hoso muudu gayidigaaga magaba maana hoso lumingi, mu guzolo gwana; nukono gunzili meeme. ²Labaana mapaana mayi longo bisi Ngalati. ³Lungini ya duulu yana, ngini dumu baada bana banwini soolo mu gudwala magaba mana; ⁴ni numa zolo ni meeme se ngwene we biwi, bungini gwene. ⁵Ngini gala gunu ni yima doogo gu Masedoni, gungini digeene. ⁶Yima nungu, bungini lama mu kebe gabini tii gunu gwini wa mwanga. ⁷lowo yima zolo ni ndigi gukono gumogo we bini. ⁸Iya nungu ni mu bufugu bu Pantekoto, ngini gala ya Efese ⁹mutulu ngwini gala ande gisala gimoso gipimi ande gi mfunu si bunu butwini gala ande bambeni bavulu. ¹⁰Ni Timote wuma duulu geele gunu, gumu woonoso geele luudu lowo mu hoso paana yini ginaga nde gasalaga gisala gi Mfumu Yesu givulu nga meeme. ¹¹Muudu gakono gumu yangigisi, asi numu salasa mu gulaba yaana pima-pimi mutulu gini yafudugu tii yaaya, meeme ngwigi mugu muzili ande bapaanga babisi. ¹²Asi Apoloso buyi musiamisiga mu gwiyi gunu, ni wubaga daanga bugini ya ande bapaanga bambaana, asi lowo ni mafugu maama. ¹³Zibilaana misi, dindamanaana mu lugwigili lubini, galaana ngolo ande gibagala. ¹⁴Mapaana mamosogo numa salaaga mu luzolo. ¹⁵Numu yaba Sedifaani ande baada babosogo ba nzo yaana, bigi baada batomo bana babolomono midimi ya kebe ga bulu lu Akayi; ¹⁶bigi bana bama fana gunu dwalasa ande baada bana bambaana se. ¹⁷Ngwigi kiesi mu gwiyi gunde we Akayikusu we Folutunatusu ¹⁸mutulu bagugusu pwisi yimeeme, yinu kono gupa bini gibagala nga buba nusele bini. Bigi baada bagu sileene mudimi. ¹⁹Mabundu ma ndaama yi Asie ande Pidisili ande Akilasa ande baklisto ba dibundu lunde ande bapaanga babisi babosogo yaaya batu nudumusu mbodo. ²⁰Nuleedagana mbodo yi gono, yi gipaanga gunu, bini babosogo mu gimvugu gi Mfumu Yesu. ²¹Mugaana wuwu gwigi meege beene Poolo iya wusonogo gu miogo miana. Yitu nudumusu mbodo yivulu mu kuumu yi Mfumabisi Yesu. ²²Ni gwigu ande muudu wukono guzolaaga Mfumu Yesu, pimi Nzaama gamu hongo! Marana tha! (Mfumabisi Yesu yawiyi!). ²³Nzaama ganudele mu disi lwana lupimi mu gimvugu giana ande Mfumu Yesu. ²⁴Yinu zologa guvulu.

2 Corinthians

Chapter 1

¹Gwigi Meeme Poolo wunu wugidili Yesu tumu waana mu guzolo gwana ande paangaana Timote duya nusonogeene bini bisi Kolinti ande baklisto ba Akayi babosogo. ²Gidaabisi Nzaama ande Mfumu Yesu banu dele mu disi lupimi. ³Dumu lumusaana Nzaama, gidaana-Mfumu wubisi Yesu wunu wuleedega ngolo gugele baada bigi mu pasi, ⁴ndelunu bisi duwaaga se baada bambaana bigi mu pasi yi gifande gifa ngolo yini yiga duwaaga nde. ⁵Ndebunu bu twigi mu pasi yini yimono Mfumu Yesu wunu wudu waaga ngolo, bisi se duba waaga ngolo baada bana bigi mu pasi ⁶mutulu mu pasi ndeyini ni dumaganga mudimi, butwini бага moonoo du mvulande mvulu. ⁷Bisi dunu siline mudimi ni pasi yinu yamono ndeyini yini nuwa ngolo nga bisi. ⁸Duya zolo ni bini nuyabeene pasi yidu mono bisigu ndaama Azi gunu gudu kaya fa. ⁹Dununga ni budu fi, asi Nzaama wunu wudu silinige mudimi, luga duhulusu; ¹⁰ndebunu buga duhulusu, ndebunu se bubini duhulusu mu daanga lunu. ¹¹Bisi dumu silineege mudimi hoso daanga, bini se nudu saamanege bisi mutulu mu bisaama bibini ande bi baada bambaana bubini duhulusu, baada bavulu bubini mudoono mutula bisi. ¹²Mapaana mamfunu mama fana gunuwa bini kiesi lowo ni migi mambaana, kaga mana manu yaaba, mana manuya bagisi ande maduya nusonogeene hoso daanga ni ¹³bisi bu twini numoneene bini kiesi, bini se bunwini dumoneene bisi kiesi mu bufugu bu nsugu; ¹⁴nukono gulaba biesi bi gisi gigi, asi nuwesele gimuudu gibini, Muhunga-Nzaama wunu dwalasaaga. ¹⁵Manungu mameeme magele ni ngwini yadigi ya bulu lubini ya Kolinti mutulu nwa ndeede gu Masedoni tii gu Yudeye, asi manungu luma sobogo. ¹⁶Lowo ni yima sala mu gimuudu ni mu mbala lowo yima dodo ni E, yima dodo ni Lowo. ¹⁷Mfumabisi Yesu mwana-Nzaama wuduya longo ande meeme ande Silasa ande Timote gadodaaga ni E ande Lowo mu mbala yimoso. ¹⁸Nde gigi wunu wudodoga peele ni E ¹⁹mutulu mu kebe gande mwigu kaga E. ²⁰Ndelunu bisi wudodoga ni Amen mu gulumugu Nzaama mutulu nde wuya gugusu mapaana mamosogo madugenese Daada Nzaama. ²¹Nzaama wudu si gidimi, wudu soolo, wudu diageene Muhungaana mu kebe ga midimi. ²²mu gudu leese mapimi mande mana maga duswegeene. ²³Lowo gwigu mutula gunu wa pasi gimi giyi koono guzolo gwa fudugu mu nzili yi bulu lubini, ndelunu ni yima sala gubiyi, Nzaama ganzwe. ²⁴Lowo duya saga gunu salasa mu gingolo-ngolo mapaana manu fana gusala bini mu lugwigili lubini, asi duya zolo mapimi mabini.

Chapter 2

¹Ni lowo iya nufudugeene gwigu mutulu Kobo gunu wa pasi ande kiene, ²ni yitu nuwa kiene, bini nupaaga meeme kiesi, banawa bini pa meeme kiesi?³Gimi ndegini giyi nusonogeene mugaana mutulu ni meeme ngwigi mu kiesi bini se nugele mu kiesi. ⁴Luyi sonoga yigele mu kiene ande nsanga mu misi, nuyabeene gimi fini, asi gumono pasi lowo.⁵Ni muudu wumoso mu kebe gabini gigi mu kiene, lowo ni gwigu mutula meeme peelee, asi mutula baada babosogo ni lowo mutula baada bamoso mu kebe gabini. ⁶Gimi gigi ni baada bavulu bamu nungeene muudu wunu, ⁷luulu nukono gubisa dala gubiyi guga masala nde, asi numu we gibagala.⁸Ndelunu iya nuloomo ni numu leese guzolo gubini. ⁹Dalaana gisini giyi nusonogeene, mutulu ngiabeene ni bunu labaga mapaana mayi nulongoga. Ni bunuya weselagana gubiyi mu kebe gabini, meeme se munu gunu weseleene bini ya misi mi Mfumu Yesu ¹¹mutulu gukono guleede nzili gugele Sadana nga bunu yaba mapaana mande mafa.¹²Luyi duulu ya bulu bu Twalasa, Nzaama ganseleene mapaana mapimi, ¹³asi yimono kiene mutulu lowo yimu mono paangabisi Tito, ndelunu luyi sala wa bisi Twalasa mbodo, luyi gie gu Masedoni.¹⁴Dulumusaana Nzaama bugaya dudwala hoso daanga mu gimvugu ande Yesu mu guleese gibingi giana hoso gihene gini ngagwi ni maasa ma nsungu yipimi ya misi mi baada. ¹⁵Bisi se twigi nga maasa ma nsungu yipimi mana maga diaga Yesu ya misi mi Nzaama ande gugele baada bana baya laba nzili yi moonoo du mvulande mvulu ande baada bana bamu nanga.¹⁶Bisi lowo twigi nga baada bana bayaya dege Ndaga-Nzaama, asi twigi bana bayaya laba guzolo gu Nzaama mu nzili yini yima fanagana, ¹⁷duyi longaana mu gimvugu ande Yesu ya misi mi ndege Nzaama wunu wudu dumuga.

Chapter 3

¹Bisi duya saga gulu monogoso ya misi mi baada ande gulu sa bisi beene nga buya sala baada bambaana bana bayaya sonogo mu mugaana ni lowo bana bayaya loomo? ²Mugaana wubisi wigi bini beene, wudu masonogo mu midimi mibini, muudu muwosogo wunu wuya wudaanga munu guyaba mapaana migi mu kebe. ³Nwigi mugaana wunu wuya sonogo Mfumu Yesu mu nzila-bisi, lowo gawu sonogo ande maja ma mugaana, asi ande Muhunga-Nzaama wu moonoo mu kebe ga midimi mibisi. ⁴Bisi dusaaga mudimi gugele Nzaama mu nzila-mwanaana Yesu ⁵ginaga ni bisi peelee nga lowo duma fana gusala si gimi gimoso, asi gwigwi nde wudu waaga ngolo yini yidu salaga gisala gigi. ⁶Bisi twigi baada baana ba gisala, wudu gidili baada ba lusili lufini, lowo gwigwi ni mu misigi, asi gwigwi mu Muhungaana. Misigi midwalaga muudu gu lufa, asi Muhungu wudwalaga gu moonoo wu mvulande mvulu. ⁷Misigi bami sonogo mu midoyo, lugugu lu Nzaama lumonogo mu daanga lunu lugele mbunzu yi Mose yiseema, baana ba Yisaleele bugu mudala lowo, si ndebunu gugele mu daanga lutsisi. ⁸Ni misigi midwalaga muudu gu lufa mima gala bunu, asi mugieme wu Muhunga-Nzaama abunu wini gala? ⁹wunu wugidiliga baada pimi ya misi mi Nzaama? ¹⁰Ni mugieme wunu wu kulu wuma gala ndebunu, si wunu wu loolo wuwunene? ¹¹Ni wunu buwu digi gawiwi, si wunu wini lama mvulande mvulu abunu wini gala? ¹²Bisi duya sa mudimi, ¹³asi lowo ni nga Mose wulu fugu mulele gu mbunzu ni baana ba Yisaleele bakono gumono misieme mini si bunu bumi kono gulama gamiwi. ¹⁴Asi ndungu yibiwi yibwi pibi tii loolabubu bigi gutsina mulele wunu wulu fugu Mose, lunu luba daangaaga migaana mi lusili lukulu. Mulele wunu wuma fana gudoogo kaga mu mooso wu Yesu. ¹⁵Tii loolabubu ndungu yibiwi yigi gutsina mulele lubaya daanga migaana mi Mose. ¹⁶Basonogo ni mulele wunu wini doogo ni duma dala Mfumu Yesu wunu wigi Muhungu. ¹⁷Ni bisi babosogo nde wutu duzibili misi lunu duma doogo mu gihigi, duma hululugu, ¹⁸duma gidigi nga nde wunu wini duwa mugieme, wunu wuma digi bunene. Gini gigi gisala gi Muhungu.

Chapter 4

¹Nzaama wubisi gigi Nzaama mupimi, wudu de gisala gigi, dugi salaga gukono guwoono luudu. ²Ndelunu dugi salaga pimi mutulu muudu muwosogo gagi yabeene, mu bufugu bu nsugu hoso muudu gini lusaameene ndege ya misi mi Nzaama. ³Ndaga-Nzaama duiy longaga pimi dukono guwingisi bupala mu kebe, dukono gubwese gimi, dukono gudogolo si gimi gimoso, ni lowo baada bana babili nzili lowo bini yiguumunu ginaga Sadana mfuma-gisi gigi wuba ganga misi, bamonaaga ⁴lowo baya yabeene si gimi gimoso, lowo baya mono mugiemu- Nzaama mu malongi ma Ndaga-Nzaama mu kuuma-mwanaana Yesu. ⁵Mu malongi mabisi dukono gulu monogoso bisi beene, dumonogoso Mfumu Yesu wunu wigi mooso mu kebe ga pibi nga buga dodo ndege, ⁶bisi twigi baada baana ba gisala baga wingisi mooso mu kebe ga midimi mutulu dulongo baada mugieme du Nzaama wunu wuya geege ya mbunzu yi Yesu. ⁷Bisi duseene gimi gimoso gima digi tala, gigi gi gimpeve mu kebe gabisi ngagwi ni gini gigi mu kebe ga mabungu mutulu gumonogoso ngolo yi Nzaama. ⁸Bisi twigi mu kebe ga pasi, asi pasi lowo yini duzwa; twigi mu kebe ga kiene, asi kiene lowo yini dudogolo guganga mudimi; ⁹bubini dubwisi, asi lowo bini duzwa. ¹⁰Bisi duvaada lufa lu Yesu mu luudu lubisi mutulu moonoo wunde wumonogo mu kebe ga luudu lubisi, ¹¹moonoo wunu wu Yesu wigi mu gumonogo hoso daanga mu kebe ga luudu lubisi, lufa lu Yesu munu gusala mugele bisi mutulu bini nugele moonoo mu luudu luulu lufaaga. ¹²Bisi babosogo twigi bangafa si butwigi mu muningi. ¹³Basonogo ni meeme yisi mudimi sa iya dodo bunu, bisi se dusi mudimi sa duya dodo bunu. ¹⁴Duyaba ni Nzaama wunu wunimisi Yesu mu lufa bugini dunimisi se bisi, butwini wusugu nzili yimoso ande Yesu mu lufa, butwini monogo ya misi mi Nzaama. ¹⁵Duya mono pasi yiyi yiyosogo mutula bini, bunu Nzaama ganu dele mu disi lupimi, nugele baada bavulu mugu musaama ande gumu wa lugugu ande madoono. ¹⁶Dukono guwoono luudu si bunu buluya beebe bitsi-bitsi, luudu lubisi lu gimpeve munu gufudugu hoso bufugu. ¹⁷Kiene yiduya wugu luulu lowo yima digi mugieme wunene wu mvulande mvulu ande wumfunu yivulu ¹⁸ginaga bisi lowo duya dala bini bini biya monogo gu misi, asi bini biya kono gumonogo gu misi, bini bi mvulande mvulu.

Chapter 5

¹Duyaba ni luudu lubisi lu gimuudu lwiggi nga nzo yi tente, bulwini fa, asi mudimi wubisi wigi ni ²bufugu bunu Nzaama gini duwingisi mu nzo yaana yi mvulande mvulu, nzo yini yikono guduungu muudu; ³bugini duvaadasa milele, lowo twini gala buguulu gu tala. ⁴Lowo duya saga gudogolo luudu luulu lu muswini, asi duya saga ni duvaada luudu lunu lukono gufaaga mutulu luudu luulu lutwigalwiwi loolo lwiggi bugogo. ⁵Ndege beene Nzaama wunu wudu genese luudu lutala daanga luga duwe Muhungaana. ⁶Twiggi ande gibagala daanga lulwosogo, ⁷asi duyaba ni daanga lutwiggi mu kebe ga luudu luulu lu muswini, ⁸twiggi guleye ande Nzaama; ndelunu duya sa ngolo ni duvaada luudu lunu lutala ⁹mutulu duduugalwiwi ya misi mi Mfumu Yesu ¹⁰ginaga hoso muudu gini baga matabisi maana labeene bisala biana biga sala yataa maana ni bipimi ni lowo bifa. ¹¹Bisi munu guyabeene mpili yi guzidisi Nzaama, ndelunu duya nuzoleene ni bini se numu yabeene pima-pimi nga budu muyaba bisi, nudiggi nkudu bisi, asi lowo duya nudumu. ¹²Kiesi gibisi gigi ni bini nuba leese baada bana baya nudala ni nwiggi baana ba Nzaama. ¹³Ni bisi duya monogo bazobo gwiggi mutula Nzaama, asi lowo twiggi bazobo, gwiggi mutula bini. ¹⁴Ndelunu muudu wumoso wufileene baada babosogo mutulu babege moonoo wu mvulande mvulu baada bana bigi mu kebe ga lufa lunde. ¹⁵Gafi mutulu baada babosogo bakono gugala ande moonoo wubiwi beene, asi mutulu wunu wufi, wuwusugu mu lufa gisini biwi. ¹⁶Bisi lowo Dubisa dalaaga si muudu wumoso mu disi luggi muudu, asi ni duma dala Yesu ¹⁷mutulu ni muudu wuma wingini mu gimvugu gi Yesu, wuma sobogo, gimuudu ginde gitomo gima sa, wuma gidiggi muudu mufini, ¹⁸Nzaama wuya gosagana ande bisi baada babosogo mu nzila Mwanaana Yesu ¹⁹wuga si ya kebe mu gugoso baada ande ndege Nzaama gukono gudala gubiyi gubisi. Ndelunu wudu de gisala gi guyabasa baada babosogo paana yini yigu gosagana. ²⁰Bisi twiggi baada bana baga dumu Yesu, baga demene Nzaama ni bagoso baada babosogo mu kuuma-Yesu. ²¹Nde gigi wunu wukono masumu (musantu), asi Nzaama luga muvaadasa masumu ma baada babosogo mutulu mu nzilande biwi babege moonoo.

Chapter 6

¹Bisi baada duya sala ande Nzaama duyanu boneene ni gubebese lowo mapimi magaya nusaleene Nzaama.

²Daanga lupimi aluulu lugaya dodo ni mu daanga lupimi buyi gusalasa, buyi guhulusu bufugu bunu. Duzolaaga ni muudu gabeye gisala gibisi, duzolaaga guwa muudu nsono, ³asi duzologa ni dumonogo daanga lulwosogo ni twigi baada ba gisala ba Nzaama, si mu daanga lupasi, si mu daanga lu kiesi. ⁴Duya mono pasi yivulu ande kiesi, asi duya ganga mudimi. ⁵Badu bula, duwingina mu bologo, Badu waaya gisala gipasi, badu nangasa dolo ande gudua, badu dumusa baada mu gwa duyidi, asi duya ganga kaga mudimi. ⁶Duya monogoso ni twigi baada ba gisala gisala ba Nzaama mu mapimi mana madu guumunu gugele Nzaama ande Muhungaana ⁷ande guzolo gunu tu mudimi ande malongi mabisi mu bngolo yi Nzaama. ⁸Mada mabisi ligi gumonogo baada bapimi ya misi mi Nzaama. Baada bamoso munu gudu zidisi, bambaana munu gudu sawala, bambaana badu luga ni dubagaaga, ⁹asi duyaba ni twigi bamvaama; badu luga ni twigi banzenzi gisi lowo bisi twigi banga-gisi, duyabagana; badu luga ni twigi banga-fa, asi twigi bamoono; ¹⁰badu waaya kiene, asi twigi mu kiesi, badu waaya duumbu, asi lowo duya fa; badu luga ni bapala gisi lowo duyaya longoa paana-paana. ¹¹Bapaanga ba bulu lu Kolinti, duya loomo ni nudu zibileene midimi mibini, ¹²nuguumunu mapaana maduya nulongo, nudu leese guzolo gubini nga budu nuzologa bisi. ¹³Meeme yinu seenega bini nga baana baama. ¹⁴Nugabalagana ande baada ba bifu bifa, gunu numono geele mooso wugosaganana ande pibi ni lowo muklisto ande mumpani ni lowo bidegi ande nzo-Nzaama ni lowo Yesu wuma gosagana ande Sadana? ¹⁵Yesu gigi mooso, bisi twigi nzo-Nzaama ndebunu buga dodo ndege Nzaama ni ¹⁶meeme ngini galaaga ande biwi, ngini gwenaaga ande biwi, ngwini gidigi Nzaama wubiwi, biwi bini gidigi baada baama. ¹⁷Ndelunu nuba dini, nukono gulamana gimi gifa, ¹⁸yanwiyi gugele meeme Nzaama wunu wuma digi ngolo yiyosogo. Meeme ngini gidigi gidaabini, bini nwini gidigi baana baama ba bakaada ande babanbagala.

Chapter 7

¹Bambayi ba guzolo, malese maama mamosogo mama faana ande bisi, migi mapimi; ndelunu dusaana ngolo duwesele gusala masumu, duma dinaana, dusalaaga mapaana mapimi nga Gidaabisi Nzaama.²Nudu seenaaga pimi mu midimi mibini. ³Bisi lowo duya nusala si gubiyi gumoso, meeme nkudu ngwigi kiesi givulu mutula bini nga buyi nusileene mudimi. ⁴Mu pasi yibisi yiyosogo, kiesi gimeeme gigi givulu mutula bini nga buyi nusonogeene geele. ⁵Luduya duulu ya Masedoni, lowo dumono kiesi si bitsi mutulu mapaana mapasi magele mavulu, baada bamoso lowo badalagana pimi, ⁶asi dusangaga mu daanga luya duulu Tito. Nzaama wunu wuwaaga baada bana bama wono luudu ngolo. ⁷Lowo gwigu ni nde peele wudu we kiesi, asi mapaana mana madu wugu, manuya sala mu lugwigili lubini, bunu mu we ndege beene ngolo ande mutula nwaneene meeme ande bunu zolo gubisa mono meeme. ⁸Ngiaba ni mugaana wuyi nusonogeene wunu we kiene, lowo ni gugele mu luzolo, buyi mono ni numona kiene ⁹asi kiene yileedega Daada Nzaama gunsugu yigidigiga kiesi, yilamaaga gayiwi, lowo yigi nga yini yiduuguga mu manungu ma baada bana baya mono pasi mu midimi; yini yidwalaga baada gu lufa. ¹⁰Asi yigi yi Nzaama, yini yidwalaga baada gu moonu wu mvulande mvulu, yini yisoboga mugeleene wu baada. Ndelunu meeme ngwigi mu kiesi gima hinagana mutula bini. ¹¹Dalaana mamvudu mama duugu mu kiene yibini yinu zoleene Nzaama amaama: guzolo gubini gipimi ande ngolo yibini yinu geme gisala gi Nzaama and1e gunanga masumu ande guwugu Nzaama boomo ande gunwana gubini ande gusaga mu gubisa mono meeme. Guya monogo ni lowo ngwigi si gubiyi gumoso. ¹²Ndelunu mugaana wuyi nusonogeene lowo wugele mutulu gubiyi gunu sele muudu ni lowo mutulu muudu wuga sele gubiyi, asi gwigu mutulu nuyabeene bu Nulu leedega mu gisala gi Nzaama. ¹³Gimi ndegini gidu waaga bisi gusangaga ande bu nuseene Tito mu kebe gabini, numu we kiesi givu!u tsili. ¹⁴Ni yitu lusigisi bitsi mu kuumabini, gwigu mutula mugeleene wubini ande lugugu luduya wugu mu kuumabini mu gisala gipimi ginuya sala nga budu wugu gu gono lu Tito. ¹⁵Ndelunu guzolo gubini gunu muleese guya muwa kiesi givulu ni wunu nunga ande luzidi lunu muyaamba mu kebe gabini ande gulu gulumunu gubini ya misi minde. ¹⁶Ngwigi mu gusangaga guvulu mutula bini, iya nusileene mudimi mu mapaana mabini mamosogo.

Chapter 8

¹Bapaanga babisi, duya zolo ni bini se nuyabeene mapimi ma Nzaama maga masala mu kebe ga mabundu ma Masedoni. ²Baklisto bama gala mu pasi yivulu tsili, lowo gabiwi bagele ande bimi, asi baleese kiesi gima digagana mu gugaaba gubiwi. ³Meege beene buyi mono, baya duloomo biwi beene ni badumusu baklisto bigi gu Yudeye lusalasa. ⁴Baleede bimi bivulu gidigi bidu gêne bisi, hoso muudu nga buga zoloso ndege beene mu mudimaana, gukono mabogodo ni lowo gumu sindigi. ⁵Balu leede tomo gu miogo mi Nzaama, gungoyo luba yi gugele bisi. ⁶Lwi ndelunu ludu tunudumusu Tito mu gwa nulongo gisala gini giga bulusu guugu. ⁷Bini nwigu bamvaama banene, nubege guzolo ande lugwigili ande ndungu yi mapaana mamosogo maga dugenese nulongo ⁸ginaga nuyaba buga luleede Mfumu Yesu mutula bisi, gigi mvaama wunu wulu gidili muudu wuma koono gibageene ⁹mutulu bini nubege gimvaama mu miogo minde mibwasa. ¹⁰Meeme iya nuleele ni gwigu pimi ni bini numa gala baada batomo mugu guumunu gisala gigi, tomo bini nubulusu mugu luleede ¹¹ginaga Nzaama gazolaaga ni nuleede nga bwigu gibageene gi hoso muudu, ¹²luleede guzolo gubini gupimi bunu nde gaguumunu ni gimi gini gi ¹³Lowo gwigu pimi ni mu daanga lunu makono gimi numono pasi mu gusalasa baada bambaana, ¹⁴asi gwigu pimi mu gusalasaganaaga ni gimi gigi, bwi ndebunu mu daanga lu pasi yinze, baada bambaana bubini ya gusalasa. ¹⁵Basonogo ni muudu wunu wuma dolo bimi bivulu, lowo bitumu hinagana, wunu wuma dolo gandaama, lowo gama kono gimi. ¹⁶Dumu lumusaana Nzaama wunu wuwe Tito luzolo lugunu salasa nga bisi. ¹⁷Nde wu guumunu mu gwiyi gugele bini mu guzolo gwana, ¹⁸ni wubaya buleene miogo mu mabundu mamosogo mu gisala gigi gi gulongo Ndaga-Nzaama. ¹⁹Gigi muudu wutu duwa mabundu mamosogo ni twenaagande mu gisala gi Nzaama. ²⁰Bisi dusaana ngolo mu gugebe pima-pimi nzimi yiwi, dumonogoso luzolo lubisi mu kebe ga gisala gigi, ²¹dumu waana Nzaama lugugu ya misi miana ande ya misi mi baada. ²²Luulu duya nudumusu paangaabisi wumbaana wudu silineege mudimi giya nzili yimoso ande Tito wunu wudu salagande tomo ande bapaanga bambaana mutulu gwa nusalasa; ²³duya nuloomo ni nuba leese guzolo gubini ginaga bayaya sala mutula lugugu lu Mfumu Yesu. ²⁴Bunu mabundu mamosogo nga mamu sileene mudimi.

Chapter 9

¹Lowo tsili gwigwi mfunu ni yinu sonogeene mu guwa baklisto ba Yudeye magaba mutulu meeme ngiaba ni midimi mibini migi mipimi. ²Gimi ndegini buyi nusileene gugele bisi Masedoni ni bisi Akayi bayilamana duugu mu mvulu yima digi. Baada bavulu mu kebe gabini baya laba gifu gibini. ³Ndelunu duya nudumusu ndaama bapaanga ba bisi-Masedoni balu moneene biwi beene ni ⁴paana yidu badeleene mu kuuma bini yigi ndebunu, nukono gudu wa nsono. ⁵Yima zolo ni tomo biwi biyi, meeme ngini yalaba gungoyo mutulu biwi bamono ni gwigwi ndebunu ni bini nuyidigi magaba mana, gukono gugala gitungu-mugili. ⁶Hoso muudu galu leedeene nga buga mazolo mu mudimaana, gukono mabogodo ni lowo gingolo-ngolo gi muuda-mbaana ginaga Nzaama wuzolo muudu wunu wuya leede mu kiese. ⁷Badodo ni wunu wuma gwini bitsi gabaga bitsi, wunu wuma gwini bimi bivulu gabaga se bimi bivulu. ⁸Nzaama wuma fana guwa muudu wu gifa gini bimi bivulu bi gifande gifa, bini bima fana gumu salasa hoso daanga ande mu gusalaaga baada bambaana mapimi ⁹ande guwaaga baada bana bakono gubagaaga bimi bivulu bini bi mvulande mvulu ndebunu buba sonogo. ¹⁰Nzaama wunu wuwaaga mugwini-mbenge, wumu disa, bugini muwa mbenge yivulu ande guelese bimi biga mana gwini, gini nugidili bamvaama ¹¹mutulu nugabaaga hoso daanga. Ndebunu baada bavulu bubini mudoonaaga Nzaama mutula magaba mabini matwini badwaleene. ¹²Bimi binu madumusu lowo ni bigi peele mfunu gugele baklisto, asi biya loomo se gubisa mu bisaama mutulu gudoono Daada Nzaama. ¹³Baada bavulu bini mulumusu Nzaama mutula gulemvege gubini ande guzolo gubini mu Ndaga-Nzaama bunu magaabeene baada bambaana bimi bibini. ¹⁴Bubini nusaameene gugele Nzaama ni ganu dele mu disi lupimi. ¹⁵Galumu gwana Nzaama wunu wuma kono wugu mumegande.

Chapter 10

¹Wuwu meeme Poolo iya nusonogeene, baada badodoga ni yimonogoga ni ngwigi pwede lungwigi mu kebe gabini, asi bamonoga ni ngwigi wu gikagala-ngolo bihene bimbaana. ²Nukono gungiamba ni yima duulu gunu mutulu yiya zolo guleese baada bana baya dodo ni bisi duya saleene gimuudu gibisi. ³Bisi twigi baada, asi gisala gibisi giya laba misigi mi Nzaama, lowo ni mi gimuudu, bisi lowo duya saleene mada ma gimuudu. ⁴Mada mabisi migi ma ngolo yi Nzaama, mana maya bwisi malongi ma bupala ande gububulu bibege bi midoyo, ⁵migi mana maya gama manungu ma baada bafa mu kuuma-Yesu. ⁶Bisi duma fana guganga gono lu baada babosogo bana baya kono guzidisi Yesu tii lubini muzidisi. ⁷Bini nuya mono mapaana yanzie. Ni muudu wulu mona ni gigi mu gimvugu ande Yesu, galu godoloso. ⁸Gwigi ndebunu ni bisi twigi mu Yesu. ⁹Meeme kalaaga ande nsono mu gudodeene ngolo yini yiga paaga Nzaama, lowo ni yigi mutulu gubeebese, asi mu gudwala gimvugu gibini gu gilungunu. ¹⁰Migaana mi meeme baya dodo ni miya waaga baada pasi, asi meeme numonoga pwede ni ngwigi mu kebe gabini, nukono guwa pasi ¹¹Gimi gimfunu nuyabeene ni mapaana maduya sonogo lutwigi guleye nde mana se maduya saleene lutwigi yaaya mu kebe gabini. ¹²Bisi lowo duma fana gulu monogoso ni twigi yatala baada babosogo mu ngolo yibisi beene ni lowo gulu mege ande baada bambaana. ¹³Duya saleene Daada Nzaama ndebunu bugaya dudumu ndege, lowo duma fana gusomogo mudingi wuga dusileene nde; baada baya dodo bunu bigi mazobo. ¹⁴Bisi lowo se duma fana gusigisi gisala gi baada bambaana, gidu makono gusala bisi. ¹⁵Gisala gibisi gigi ande mudingi, nde munu muduya salande... lugwigili lubini ni luye. ¹⁶Duma fana gwa longo Ndaga-Nzaama mu bihene bimbaana, asi lowo duma fana gusigisi gisala gikene, gibisi beene. ¹⁷Ginaga basonogo ni muudu gama zolo gulusigisi, gasigisi gisala gitu musaleene Nzaama. ¹⁸Ndelunu lowo gwigi ni ndege muudu wulu sigisa, asi Nzaama gazologa ni ndege gamu guumunu mu gisala giana.

Chapter 11

¹Yima zolo ni nungweseleene gaama gaaga ga buzobo. Nuganga bitsi mudimi. ²Meeme ngwigi mugu nusileene buhala, bunu bula duuga gugele Nzaama. Meeme yinu genese waala ande mudimi wumoso kuumaana Yesu, giniya nubaga bakono yaabagana ande bagala wumbaana, ³Gugala lowo nga kaagabisi Eva, wunu wugaya doneene ngongono. ⁴Bini nuzibili misi mu malongi ma baada bambaana, ni muudu wutwa nuleese Yesu wumbaana, lowo ni wuwu wudutu nulongo bisi, nukono gumu guumunu, labaana Ndaga-Nzaama yiyi yi Muhungu wumoso, wumbaana lowo. ⁵Yima nungu ni batumu babini baba nene lowo bama ndigi meeme mu gulongo ni lowo mu guyabeene pima-pimi Ndaga-Nzaama. ⁶Mapaana mamosogo buyi nulonga daanga lulwosogo. ⁷Yinu longa Ndaga-Nzaama gukono gunu loomo si gimi gimoso, lowo yinu waaya bugogo bumeeme, ⁸buyi lugulumuna mutulu yinu zangana bini; yisala gubiyi? ⁹Bapaanga ba Masedoni buba tumusu bimi bibiosogo bi yigelabiwi mfunu. ¹⁰Lowo ni yisala bunu mu gukono gunu zolo, lowo gwigu bunu, Nzaama munu guyaba ni meeme yinu zolo bini. Mfumu Yesu wunu wuya dudumu mu gisala giana munu guyaba ni ¹¹meeme ngini salaaga kaga ndebunu bihene bibiosogo tii gu ndaama yi Akayi mutulu baada bana baya lusigisi bamono. ¹²Biwi bigi batumu ba bupala, bayaya ludoneene ni bigi ba Mfumu Yesu, gisi lowo gabiwi. ¹³Lowo gwigu paana yi guwibigeene ¹⁴ginaga ndege Sadana gigi wanzio wu mooso, wanzio wu bupala. ¹⁵Biwi baya lusa ni bigi batumu ba Nzaama, gisi lowo, asi gu nsugu bubini бага duumbu lubiwi. ¹⁶Iya bisa nuleele ni nukono gunseene meeme ngagwi ni mubeela-lese ni lowo nga zobo, ¹⁷asi lowo gwigu ni mu guzolo gu Nzaama ¹⁸baada bavulu baya lusigisi mu mapaana mabiwi beene, meeme se buyi lusigisa ndebunu. ¹⁹Ni bini baada ba ndungu nuguumuna buzobo bu baada bana, abunu meeme yikono gusala nga biwi? ²⁰Nuguumuna ni banu lugulu bimi, banu bulu, banu gidili bahigi babiwi, ²¹meeme iya wugu nsono, todo ndebunu nga zobo, mu gulu sigisi, lowo ngini wugu nsono ya misi mi bini ande ya misi mi baada bana baya sala buzobo. ²²Meeme lowo ngwigi muyudu nga biwi? Lowo ngwigi mu-ebele nga biwi? Lowo ngwigi mudigili wu Abalayama? ²³Lowo ngwigi muuda-gisala gi Mfumu Yesu? ²⁴Nkudu yitu badigi biwi. ²⁵Meeme yimono pasi yi gifande gifa ande mu gumbulu fimbu mbala dede ande mu bologo mbala yivulu ande mugu bugumugu mu nzele ²⁶ande mu bisala bingolo gugele bayudu ande gugele baada ba bigaana bimbaana, mu mabulu manene ande mu tsege yibwasa ²⁷ande mu kebe ga bapaanga bafa. Daanga lumoso bandwalasa ande midoyo. ²⁸Mafugu mavulu dolo lowo gu misi, yigala nzala ande pwisa-maja, buguulu. ²⁹Yiwuga pasi ni muudu wuma bwa mu lugwigili lwana, yinu wugune bini kiene, yimona pasi yivulu hoso bufugu mu kebe ga mabundu. ³⁰Ni gulu sigisi, meeme yima fana gulu sigisi mu mapaana maama maya menese meeme ngolo. ³¹Lowo ni iya nuleele bupala, galumu gwana gidaana-Mfumabisi Yesu. ³²Luyi gele gu Damasa, mfuma-bulu lunu kuumaana Aletasa luga mana sa basuda ya mambele mabulu mamosogo mutulu bakeme meeme, asi baklisto luba tuusu ya neele lu gibege gi lupangu mu kebe ga gidungu mu pibi. ³³Ndelunu luyi gie gwama.

Chapter 12

¹Ni gulu sigisi, luulu buyi lusigisa. Yinu leele mapaana maga ndeele meeme Mfumu Yesu mu mudimi ande mayi mono mu gimona-misi. ²Meeme ngiaba ni gwigu ande muklisto wumoso wuga nabasa Nzaama gu tala gidigi mvulu guumana (14), nde peelee Nzaama wuyaba ni gwigu ndebunu. ³Luga banaga gawugu mandaga ma ginzenzi ⁴muudu bugu mayabeene lowo, bugu madodo lowo. ⁵Meeme lowo yima fana gulu sigisi meege beene mu gisala gimeeme, asi yima zolo gisigisi muklisto wunu wubanaga gu tala, ⁶Ni gulu sigisi meege mu mapaana mana maya ngwonoso luudu. Kono gudodo ngagwi ni zobo, asi yima zolo ni baada batodeene meeme mapaana mabaya mono ande mabaya wugu gugele meeme. ⁷Mu gukono gulu sigisi ande gukono gugala luleene mutula mapaana manene mayi mono ande mana maga ndeele, buyi beele gikaasa gingolo, ⁸luyi saama Nzaama mbala dede (3) ni ganzunusu. ⁹Nzaama gandelee ni guzolo gimeeme guma gugu gugele nze. Ngolo yimeeme yima monoga ni nze wuma woono. Yima zolo ni yilu sigisi mu guwoono gwama mutulu ngolo yi Mfumu Yesu yimonogo mugu nwaneene meeme. ¹⁰Lungwigi meeme wunga woono, ngolo yinde yimonogo ndelunu, ngwigi kiesi mu pasi yiya mono ande misingi mibaya tugu baada ginaga ngolo yinde yiya monogo mu daanga lungwigi meeme wunga woono. Ndelunu yima dodo ni lungwigi wunga woono, ngwigi ngolo. ¹¹Ni yidodo nga zobo' gwigu bini nuzolo bunu mutulu lowo nunwaneene, si lowo ngwigi mfunu yivulu gu misi mi batumu babini banene. ¹²Mapaana mayi sala meeme mu kebe gabini ande buyi ganga meeme mudimi gugele mu gunu leese ni ngwigi tumu ande bipa bini biga sala Nzaama bi gifande gifa. ¹³Mabundu mambaana matu nudigi bini mu kiwi? Nungweseleene ni lowo yinu waaya bugogo bumeeme. ¹⁴Bungwiya bisa fudugu mu mbala yidede gu bulu lubini, asi lowo ngini nuwa bugogo bu gudua gumeeme. Meeme lowo yiya nusageene ni nupe nzimi, asi yiya nusaaga bini baada. Pimi bibwidi bi baana baseene bugogo bu baana babiwi, asi lowo gwigu pimi ni baana baseene bugogo bu bibwidi bibiwi. ¹⁵Meeme ngini gala kiesi ni nseene nzimi yimeeme yinu salasa bini, asi lowo ni yilu salasa mege beene. Bunu guya leesege ni meeme yinu zologa bini guvulu, bini nunzolaaga meeme? ¹⁶Guya monogo ni meeme buyi kono gunu wa bugogo, ngwigi muudu mufa? Buyi nuniogola? ¹⁷Luyi nudumusu Tito ande paanga wumbaana, buyi nuniogolo? ¹⁸Tito buga nuniogolo gunu? ¹⁹Nuya nungu ni bisi dusaga gulu bingisi gu misi mi mibini? Galowo. Bisi duya sala mu gimvugu ande Mfumu Yesu ya misi mi Daada Nzaama. ²⁰Meeme ngwigi mu boomo ni mu daanga lutwini ya gunu baada bamoso bagele gisaga-saga, bisi se dumonogo gisaga-saga. ²¹Baada bamoso bafudugeene mu gusala masumu nga ginduumu ande bidoda-dodo ande gudodagana ande gusilagana buhala; bambaana mu kobo ande gudugagana ande luleene. Lowo yima zolo ni Nzaama gamwese nsono ya misi mibini mutula masumu ma baada bana bama fudugu gungoyo mu gusala gubiyi. Gwini pa meeme pwisi yi gudili.

Chapter 13

¹Bungwini bisa yafudugu gu bulu lubini mu mbala yidede. Ndebunu buba sonogo ni Paana yiyosogo yiwaaga ni baada boolo ni lowo badede batu yileedeene gimbangi. ²Iya bisa nulugisi mu mbala yiyoolo ni lowo ngini bisa nuwa bugogo bu gundisaaga. ³Nuya saga ni Mfumu Yesu ganu leele mu gono lumeeme, bunwini muwugu, gigi mu gusala mu kebe gabini, lowo gatu nuwoono. ⁴Luba musi yataa kulunsi, buga woono, asi luulu gigi ande ngolo yi Daada Nzaama. Mu gimvugu ndegini gitwigande, bisi se twigi banga-woono, asi butwini nuleese ni twigi ande ngolo yi Daada Nzaama, bunwini yimono. ⁵Numegeede gulu dala hoso muudu ni nwigu ande lugwigili, ni lowo nutu lumono, dodaana ni lowo nutu ludala pimi. ⁶Bunwini mono ni gisala gibisi gigi gipimi mu kebe gabini. ⁷Ndelunu duya saama Nzaama ni mu kebe gabini si muudu wumoso gakono gubwa mu masumu, lowo duya zolo ni numono, asi duya zolo ni nusalaaga mapaana mapimi, si bisi lowo dutu magugusu. ⁸Ginaga lowo duma fana gusala mapaana maga kono guzolaaga Nzaama, dusalaaga luzolo lunde hoso daanga. ⁹Bisi dumonoga kiesi ni twigi banga-woono, bunu bini nwigu ngolo. Duya nusaameene ni nugele baada bapimi tsili. ¹⁰Ndelunu iya nusonogeene daanga lungwigi guleye, lowo ni mu gunu mwese pasi, asi mutulu guyelese lugwigili lubini. Ndebunu lungini yaduulu, nukono gumono ni iya nusalasa gisala mu gingolo-ngolo. Ngolo yiduya salayiwi yigi yi Daada Nzaama, yigi mutulu guduungu gimvugu gibini, asi lowo ni mutula gubeebese gimvugu. ¹¹Bapaanga ba guzolo, galaana pimi, nuzolaganaaga bini babosogo, nusalasanaaga ande guleedaganaaga mbodo yi gipaanga ande guleedaganaaga gibagala bini ande bini ande guwugaganaaga ande gubwisaganaaga midimi; ¹²bunu Nzaama mupimi ande wu guzolo bugini galaaga ande bini hoso daanga. ¹³Baklisto babosogo batu nudumusu mbodo. ¹⁴Nzaama ganu dele mu disi lupimi mu guzolo gu Mfumu Yesu ande gimvugu gi Muhunga-Nzaama.

Galatians

Chapter 1

¹Gwigi meeme Poolo wunu wugidili Daada Nzaama tumu mu guzolo gwana ande gu Mfumu Yesu ande bapaanga bigi yaaya ²duya nusonogeene bini baklisto ba mabundu ma Ngalati mu gunuleese ni ³Gidaabisi Nzaama ande Mfumabisi Yesu bigi mu gunu dala mu disi lupimi ande mu gunu bwisi midimi. ⁴Yesu wulu leede ndege beene mu gudu guulu mu masumu mu guzolo gu Gidaabisi Nzaama. ⁵Nzaama gaseene lugugu lu mvulande mvulu. Amen. ⁶Iyamono guwibigeene ni bini nusisa Ndaga-Nzaama yi Pimi nuyaya laba baada ba gisaga-saga. ⁷Baada bambaana mu kebe gabisi, si wanzio wu tala ni munu gunuleese ndaga yimbaana, ⁸gugwigili lowo. Nulabaaga kaga ndaga yini yinu wugu gugele bisi, yini yinu yaaba; lowo gwigi ande yimbaana. ⁹Ni muudu wunudwala mu nzili yimbaana, muudu wunu gigi mu kebe ga gihongo gi Nzaama. ¹⁰Bini bapaanga ba guzolo, meeme lowo yiya saga gulu zoloso gugele, lowo se yiya saga guwa baada kiesi mu kebe ga malongi maama. ¹¹Ndaga yiyi lowo ni meege beene iya yisaga, lowo se ni muudu wuyi ndongo, ¹²asi gwigi ndege beene Mfumu Yesu wundongo, ni bunu lowo, nga lowo ngwigi muudaana wu gusala. ¹³Bini beene nuwugu buyi gele meeme tomo, buyi mwesa baklisto pasi, buyi sala mutulu guzwa Dibundu lu Nzaama. ¹⁴Buyi digi baada bana bangwigi abi deele lumoso mu gusaleene misigi mi Dibundu lubisi lu bayudu. ¹⁵Gisi Nzaama wunsolo luyi kono yaana gubudugu mu gumusaleene. Gwigi mu guzolo ande kiene yaana gatemeene lunu lugugu daanga. ¹⁶Lowo yigie gugele batumu batomo gu Yelusalemi ni lowo gugele hoso muudu wunu, asi gatumusu gu gisi gi Alabi ande gu Damasa. ¹⁷Gatumusu ni ngalongo Ndagaana gugele baada ba bigaana yimbaana, lowo ni gugele bayudu. ¹⁸Gu Yelusalemi, yigie gungoya mvulu dede (3), ndegunu guyi yabeene Piele; ¹⁹yimono tumu kaga Jagi, makwina Yesu, wumbaana lowo. ²⁰Lowo gwigi ni bupala yigi paana-paana iya nusonogeene. ²¹Yigele ande poso yoolo (2). Gungoyo luyi gie gu ndaama Siliyi ande gu ndaama Silisiyi. ²²Gunu baklisto bawuga peele baada badoda ni muudu beene ndewunu wumwesa baklisto pasi, wuyaya longo Ndaga-Nzaama, ²³asi lowo bangiaba. ²⁴Ndelunu luba lumusa Nzaama.

Chapter 2

¹Gungoya mvulu guuma-yina (14) luyi fudugu gu Yelusalemi mu gwa leese bambudu ba Dibundu ni gisala gimeeme gitomo ande gini gima laba gigi mu bigaana bimbaana lowo gigi gipamba, asi gigi ndebunu bu tumu Nzaama. ²Yigie ande Tito ande Balabasa. ³Baada bambaana mu kebe gabisi bazola ni bayaadigi Tito ginaga gagele mwisi Ngelese, ⁴bazola gudala gimvugu gibisi ande Mfumu Yesu mu ndungu, gisi lowo bagele baada babisi. ⁵Asi lowo dusala guumunu maana yini. ⁶Nzaama gadalaaga nzie yi muudu, meeme lowo yisala yabeene ni bagale banawa, lowo yimona mfunu yi guba yabeene si bunu bagele baada bamfunu, ⁷yibaleele kaga ni Nzaama wupe gisala gi gulongo Ndagaana mu kebe ga bigaana bimbaana ⁸ndebunu buga dumusu Piele mu kebe ga bayudu. ⁹Jagi ande Piele ande Yowani daanga luba yabeene ni Nzaama wudu gabeene bisala bamoso mu kebe ga bayudu, bisi mu kebe ga bigaana bimbaana, si luba duwe mbodo mu guleese ni duguumunu gisala gini. ¹⁰Luba duloomo mu gunungeene baada bana bama kono gibageene mu kebe ga Dibundu lu Yelusalemi; luyi guumunu. ¹¹Luyi duulu meeme ya Antioso, buyi muwele Piele mu gubiyi guga sele. Tomo buga diaya ande bapaanga ba bigaana bimbaana, ¹²asi luya duulu bapaanga бага dumusu Jagi, luga wesele gudia ande biwi, bawuga Balabasa boomo¹³mutulu bagele bakono guba yaadigi. ¹⁴Yimu leele ya midi mi baada babosogo ni nze wigi muyudu, mu kebe ga baada ba bigaana bimbaana wuma monogaaga nga bisi, abunu luulu wuya pusu baada bana ni bagalaaga nga bayudu? Ndaga-Nzaama lowo wutu yilaba. ¹⁵Bisi twigi bayudu ba matsili, asi Nzaama gadalaaga bigaana. Luulu dugwigili mu Nzaama ande mu Yesu, Nzaama gaya dudala bisi babosogo mu lugwigili lunu; lowo duma bisa saala baada ba misigi mi Mose; ¹⁶twini hulugu mu lugwigili, asi lowo ni mutula misigi mini. ¹⁷Ni duguumunu ni Yesu wudu fileene mutulu gudu dogolo mu masumu, asi bisi munu gubisa sala masumu, guya leesege ni Yesu wudu dumuga mu gusala masumu? Galowo. ¹⁸Asi gafileene kiwi? Meeme yifi nzili yimoso ande Yesu yataa kulunsi, luulu lowo ni meeme ngwigi wumoono, ¹⁹asi Yesu wigi wumoono mu kebe ga meeme²⁰mutulu nde wuleede moonoo waana mu gu togolo meeme mu lufa ndebunu buga zolo ndege beene ande gufa ya gihene gi meeme. ²¹Meeme lowo yima nanga ni Nzaama wudu dala mu disa lwana lupimi, ²²asi ni wuma guumunu muudu mutula misigi, mfunu yi lufa lu Yesu gubwasa!

Chapter 3

¹Ndungu lowo gabini bini bisi Ngalati? Naa wutu nulogo? Bini ga numono bini beene gimona-misi gi lufa lu Yesu yataa kulunsi ! ²Nuya laba misigi mi bakaaga babini e Nuya laba lugwigili lu Mfumu Yesu? Nuya laba Ndaga-Nzaama yinu gwigili mu ngolo yi Muhunga-Nzaama e nuya laba misigi? ³Nubulusu ande Muhunga-Nzaama, luulu numa fudugeene mapaana mabini beene, nwig biyungu? ⁴Mapaana mamosogo manuya sala migi gamiwi mapamba? Galowo. ⁵Nzaama gaya nuwa ngolo yi gusala bipa mutulu lugwigili lwana e mutula misigi? ⁶Nzaama gamu guumunu Abalayama ni gigi muudu mupimi gisini lugwigili lwana. ⁷Lwi ndelunu basonogo ni mutulu lugwigili lu Abalayama, Nzaama gamu genese ⁸ni bugini musagamana, ⁹bugini sagamana se baada babosogo bana bini fanagana ande Abalayama, bini gidigi badigili baana. ¹⁰Basonogo ni baada bana baya ¹¹Bana baya kono gulaba Ndaga-Nzaama bigi mu kebe ga gihongo gi Nzaama. Lowo gwig ande muudu mupimi gu misi mi Nzaama gisini misigi, ¹²asi mu lugwigili peelee muudu gamonogoga pimi ya misi mi Nzaama. ¹³Yesu wudu guulu mu masumu daanga luga fi yataa kulunsi ya gihene gibisi. Ndelunu nde wudogolo gihongo gibisi ndebunu bu basonogo ni muudu wunu wini luzwa mu misingi yataa mudi gigi mu kebe ga gihongo gi Nzaama. ¹⁴Lusagamana luga genese Nzaama gugele Abalayama lumonogo mu nzila Yesu gugele baada ba bigaana bimbaana mu lugwigili lunu ludu waaga Muhunga-Nzaama l'absence Ndagaana. ¹⁵Bini bapaanga, iya mege gimi gimoso gini gidu monoga. Ni muudu gigi mu gufa wuma sonogo mugaana pima-pimi, lowo gwig ande muuda-mbaana wuma fana gusobo si gimi gimoso mu kebe gungoya lufa lunde, lowo gudogolo si gimi, gubwese si gimi se lowo. ¹⁶Nzaama wugugusu mapaana mamosogo maga gene mu nzila mwanaana Yesu, mana maga genese Abalayama ande mudigilaana; lowo basonogo ni badigili baana. ¹⁷Yima zolo gudodo ni Nzaama wunu wusi lusili ande gulu gugusu, lowo ni gwig mutula misigi mini miyi gungoya mvulu kama yina ande maguumu madede (430), asi mutula lugwigili. Misigi mini lowo mima fana gudogolo lusili lunu ande gulu zwa. ¹⁸Asi mbingi yini Nzaama gayi leedaaga mutula misigi, gwig mutula lugwigili ndebunu buga genese Abalayama. ¹⁹Misigi gisala gimiwi kiwi? Gisala gi misigi gigi mutulu mapaana mana makono guzilaaga Nzaama. ²⁰Gwig bawanzio baya misa, ndelunu lowo gwig mfunu mu gudumusu muuda-mbaana ni ndege Nzaama. wigi mu kebe ga baada. ²¹Guya monogo ni misigi lowo migi nzili yimoso ande Pagani ma Nzaama? E, ndebunu tsili, mutulu ni misigi mibodisaaga moonoo wu muudu ya misi mi Nzaama, nga muudu wugidigi mupimi. ²²Basonogo ni gisi gimutsini gigi gu miogo mi Sadana, ndelunu mugu hulusu baada Nzaama galeede magaba ma lugwigili gugele baada bana baya musileene mudimi mu nzila mwanaana Yesu Klisto. ²³Ludu kono gubaga yaana lugwigili, dulaba misigi, gisi misigi miya dulaba hoso gihene, hoso daanga; dugele nga baada ba bologo tii gunu guduya бага lugwigili. ²⁴Daanga luga yi Yesu dugidigi baada bapimi ya misi mi Nzaama; ²⁵lowo dubisa saala baada ba gulaba misigi. ²⁶Mu lugwigili bini babosogo nugidigi baana ba Nzaama. ²⁷Gugele bayudu, gugele baada ba bigaana bimbaana, gugele ba bagala, gugele bakaada, gugele bamfunu, gugele bahigi, gugele baada ba gisala, ²⁸mu gimvugu gi Yesu ginu bodamana mu kuumaana nugidigi muudu wumoso, bimi binde bibiosogo bigidigi bibisi babosogo. ²⁹Nugidigi bini babosogo badigili ba Abalayama, bunwini бага mbingi yiga nugenese.

Chapter 4

¹Daanga lumoso yimazolo gudodo ni gigidi lugigi mwana-mbeelee, mu kebe ga nzo yi gidaanagigi gifa gimoso ande baada ba gisala ba gidaana si ndebunu bugigi munga-bimi ²mutulu gwigigi baada ba gisala baya munsasa, biwi baya mugebe, gigi gu miogo mibiwi hoso. daanga tii gugini gulu. ³Bisi se tomo dugele gu miogo mi Sadana, dugele nga baana, ⁴asi luya gugu daanga luga zoloso Nzaama, luga dudumusu mwanaana Yesu, wuya dudogolo mu gihigi gi mihungu mifa, ⁵dugidigi baana ba Nzaama, wudu dumusu Muhunga-mwanaana Yesu Mu midimi, wuyaya sa milolo⁶ni Abba Daada Nzaama mu guleese ni twigi baana baana. ⁷Luulu, lowo se wigi muuda-gisala, asi wigi mwanaana; ndelunu buwini бага mbingi yiyosogo yiga swegeene baana baana.⁸Tomo nugele ande banzaama bana bakono gusalaga si gimi gimoso, banzaama ba bidegi, lowo numuyaba Nzaama wu moonoo, nugele bahigi ba mihungu mifa. ⁹Asi luulu lunu tumu yabeene, nde se wunu yabeene, mfunu kiwi mu gubisa fudugeene mihungu mini mifa mipamba-pamba ande mu gubisa gidigi bahigi?¹⁰Nuya pa kiene ni nuya mono mfunu mu mafugu maama ande bangoono baaba ande mamvulu maama ande madaanga maama mamosogo manu mafudugu mu pasi ¹¹yini yiwi mono meeme mutula bini.¹²Bapaanga ba guzolo, nugidigi nga meeme mutulu meeme se buyi gele nga bini. ¹³Luyi yi gugele bini, yigele mukaasa, yiyeela misi, ¹⁴asi lowo nutini mutula makaasa, nungiamba pimi, nunseene ngagwi ni wanzio; nkudu ngagwi ni Yesu Klisto.¹⁵Nunseene pimi tsili ngagwi ni bunu kaya sogolo misi mibini nupe meeme. Nugidi kiwi?Bunu beele nga meeme? Ganu gele mu kiesi givulu ! ¹⁶Luulu numa menge mutulu yinu longo Paana yi Pimi?¹⁷Bapaanga ba guzolo, ngwigi kiesi mu kebe gabini, asi gwigi ande baada bambaana baya zolo gudu gabala bini ande meeme, ¹⁸mutulu banu we manungu mabiwi mafa. Meeme ni kalaaga tii gunu, nga yima bisa nulongo mapaana mambaana.¹⁹Gwigi pimi mu gusala mapimi daanga lulwosogo, lowo ni lungwigi meeme mu kebe gabini peelee. ²⁰Iya mono pasi mutula bini, nga pasi yi misongo mi mukaada wuya zolo gubudugu; yiwaaga ni wumabudu mwana. Pasi yiwi yimeeme yini wa ni bini numa fanagana ande Mfumu Yesu. ²¹Bini nuya zolo gulaba misigi, nundeeseede kiwi nuyaba mu misigi? ²²Basonogo mu misigi ni Abalayama gabudu baana ba babagala boolo, wutomo ande muuda-gisala kuumaana Agaala, labeene misigi mi gisi, ²³wuyoolo ande mugesana wu mfumu, kuumaana Sala, labeene lusili lu Nzaama.²⁴Paana yiwi iya leesege ni yigi lusili lutomo ande luyoolo. ²⁵Agaala gigi lusili lu musele wu Sinayi, baana bande bigi bahigi, gwigi Yelusalemi lu loolo, ²⁶asi lusili lu Saala lwigi Yelusalemi lutala, baana bande bigi bamfumu; bulu lunu lwigi maayabisi. ²⁷Basonogo ni nze mukaada wukino gubudu gala mu kiesi, sa milolo, nze wukono guyaba pasi yi misongo, nze wuba tabana, wini budu baana bavulu gudigi wunu wuga zologa mudini. ²⁸Bini bapaanga ba guzolo, nwigigi baana ba lusili lu Nzaama gifa gimoso ande Yisagi. ²⁹Daanga lumoso mwana wubudugu labeene misigi mi gisi gigi gamwesa wunu wubudugu labeene lusili lu Nzaama pasi. ³⁰Asi basonogo ni kiwi? Basonogo ni muyidi muuda-gisala wu mukaada ande mwanaana; lowo gama fana gudua mbingi yi gidaana, kaga mwana du gimfumu. ³¹Ndelunu bapaanga ba guzolo, bisi twigi baana ba gimfumu, lowo ni baana ba muhigi.

Chapter 5

¹Yesu wudu guulu mu gihigi gi masumu, lowo dubisa saala baada bagu labaaga misigi. ²Bini nuya bisa laba misigi, gebaana, wigilaana, meeme Poolo iya nuleele ni³nuya gunu yaadigi, lowo nwig ande mfunu yi Yesu mutulu nuya fudugeene misigi. ⁴Bini nuya saga gumonogo baada bapimi gu misi mi Nzaama mu misigi, nuya lugabala ande Yesu, Nzaama lowo gaya nudala mu disi lupimi. ⁵Bisi duya sa mudimi mugele Nzaama, wudu waaga Muhungaana mu gudu gidili baada bapimi ya misi miana mu lugwigili lubisi, ⁶lowo twigi mfunu yi gudu yaadigi; bisi twigi mu gimvugu ande Yesu.... ⁷Nubulusu pimi, asi naa wunu wutu nuwoonoso mu nzili? ⁸Mapaana manu yaya wugu lowo migi ma Daada Nzaama wunu demene. ⁹Ndaama yi mugiele yini yi wubusuga mfufu yi mampa, gwig ndebunu. ¹⁰Luulu meeme yisileene Nzaama mudimi mutula bini. Yima nungu ni bini se nuya mono nga meeme, asi wunu wuya nusa gisaga-saga bugini бага duumbu lu Nzaama. ¹¹Bapaanga ba guzolo,... nga Ndaga-Nzaama lowo yima fana guwa baada pasi, nga bu baya pa meeme, ¹²asi baada bana baya nudoneene balu gidili gabiwi bagobo. ¹³Si lowo nwig bahigi, nukono gusalaaga bisala-sala ande gulabaaga biesi bi gisi gigi; ¹⁴gimi gimfunu gigi gusalasanaaga mu kebe gabini ande guzolaganaaga, ginaga guzolo guma digi misigi mimiosogo, ndebunu bu basonogo ni nze muudu wumu zolo mugwene nga nzege beene. ¹⁵Ni nuya sala mapaana nga bambisi ba musidi, nuya leedagana pasi bini ande bini ande guzwesagana... ¹⁶Iya zolo gunu leele ni gulaba lowo pwisi yi luudu lu gimuudu, ¹⁷asi labaana pwisi yi Muhunga-Nzaama mutulu ni Muhunga-Nzaama wuya dwalasa mudimi wu muudu, wumenesega pwisi yi gimuudu, ¹⁸ginaga Muhunga-Nzaama ande gimuudu gibisi bawugaganaaga. Ni Muhunga-Nzaama wuma yaala muudu, misigi migalaaga se mfunu. ¹⁹Baada bana baya laba pwisi yi luudu bigi bana baya sala mapaana mafa, ma nsono ande guwibi ande gudodo bupala ande gusala ginduumu ande gusaama bidegi ande gusala bakidi ande gunwanagana ande gusagagana buhala ²⁰and e guwugagana misigi ande gugabalagana ande gudendagana ande guwugeene bagwene kobo ande guwudu mono ande gusala bisala-sala. ²¹Gebaana nga buyi nuleele geele, ni lowo lowo nwini mono Gimfumu gi Nzaama. ²²Muhunga-Nzaama wubusuga guzolo ande dulu-duluu ande kiesi ande gugangamana mudimi ande gulu yaala ande gusala mapimi. ²³Mapaana maama migi se nde mana ma zologo misigi. ²⁴Baada ba Yesu bigi baada bana bagafi abiwi yataa kulunsi, bana batabana gimuudu gabiwi gigiosogo, baya laba mapaana ma Muhunga-Nzaama. ²⁵Duweselaana Muhunga-Nzaama wudu dwalasaaga, ginaga wuduwe moonono. ²⁶Dukono gusalaaga mapaana mapamba-pamba ande bimi bi gimuudu ande gusa misi mi bimi bi baada.

Chapter 6

¹Bapaanga ba guzolo, dugebaana mu gukono gubwa mu masumu ma baada bambaana, ni muudu wumoso wuma sala gubiyi, ²pimi mu gumu ludigeene mu bugiege ande mu gu sala sagana nga bwiigi misigi mi Yesu mu guseena gana bugogo. ³Muudu wunu wuya lusa yatala-baada babosogo, lowo gwana gigi muudu wu mfunu. ⁴Hoso muudu galu si luzidi ndege beene, gayi digi mugeleene waana, ⁵ginaga hoso muudu gaseene bugogo bwana. ⁶Muudu wunu wuya wugu Ndaga-Nzaama gigi muuda-gisala wu Nzaama.... ⁷Gulu doneene lowo, Nzaama bamu damasaaga, ⁸wunu wuma gwini gimi gigaya moneene ndege kiesi, gini бага lufa, wunu wuma gwini gimi gini giya wa Muhunga-Nzaama kiesi, gini бага moonoo du mvulande mvulu. ⁹Dusalaaga mapaana mapimi hoso daanga gugele baada babosogo, guwoono lowo, ginaga ni dusala ndebunu butwini бага matabisi mu daanga lupimi, ¹⁰Dusalaaga guvulu gugele bapaanga batwigabiwi mu lugwigili. ¹¹Dalaana bisono bimeeme bibi bunene, iya nusonogeene ni nukono gulusa yataa baada babosogo, ¹²baada bana baya zolo gunu yaadigi, бага zolo Gulu monogoso ni bigi baada bapimi ya misi mi baada ni batu nusa gidimi, бага dini guba mwese pasi mutula kulunsi lu Yesu; biwi beene lowo бага laba misigi. ¹³Baya saga gulu monogoso mu gidimi gibini giba tunu sa mu luudu. ¹⁴Meeme lowo iya mono mfunu yi gungiadigi, gimi gigi mfunu moonoo wu mvulande mvulu wuyi mabaga mu lufa yataa kulunsi ande Yesu. ¹⁵Baada bana babosogo бага laba Yesu, iya baloomeene Nzaama бага dululu midimi, бага dele mu disi lupimi, бага w gabwe

Ephesians

Chapter 1

¹Wuwu meeme Poolo, tumu wu Mfumu Yesu iya nusonogeene bini baklisto ба Dibundu lu Efese, mbodabini mu kuuma Daada Nzaama ande yi Mfumabisi Yesu Klisto. ²Nzaama ganu dululu midimi, Mfumu Yesu ganu wugene kiene mu guzolo gunu guga dusagamana mu gimvugu gi Mfumu Yesu mu tala tala. ³Daada Nzaama galumu gwana. ⁴Nzaama lu guzolo gwana wudu soolo ni dugele baana baana duugu luyanaga lu gisi gigi. ⁵Wudu gidili baana baana mu nzili yi mwanaana Yesu, ⁶ndelunu bien dumu lumusaaga mutula guzolo gwana gu kiene, gudu makono gusuumu mu nzimi. ⁷Yesu wudu suumu mu matsili maana, ⁸wu duwe gimbaga gi Nzaama ande gimvaama⁹ ande guyabeene giswaama gi Nzaama. ¹⁰Nzaama wudu yidigeene mapaana mana mini gugu mu daanga lunu luga gene mu bufugu bunsugu yataa maana ande gu tala nga bunu bwiigi guzolo gwana. ¹¹Bisi dubege gobo lubisi mu bimi biga dugenese daanga luga dusoolo. ¹²Bisi dumu lumusu Nzaama, dumu sileene mudimi mutula bunene bwana mu nzila mwanaana Yesu. ¹³Mu nzili ndeyini bini se nubege gidimi gi Muhunga-Nzaama ya mbunzu mu ndaga yini yi nuwugu, yini yileedega moonoo wu mvulande mvulu. ¹⁴Muhunga-Nzaama wuya gugusu mana madu genese Nzaama ni butwini mabaga mu bufugu bunu. Luulu bisi dumu lumusu Nzaama mu bunene bwana. butwini mono Gimfumu gi Nzaama. ¹⁵Ndelunu mu lugwigili lubini mu Mfumu Yesu ande guzolo gubini, ¹⁶meeme iya nuloomeene gugele Nzaama ni ganu we gimbaga ande ndungu nuyabeene mapaana mande; ¹⁷ndelunu iya nuwa madoono. ¹⁸Iya nu saameene ni Nzaama se ganu we kangeene yi mudimi tii gunu gunwini mono bimvaama bi Gimfumu gi tala. ¹⁹Mu kebe ga gusaama bimeeme iya nuloomeene ni nuyabeene bunene ande ngolo yi Nzaama. ²⁰Mu ngolo ndeyini Nzaama gadogolo Yesu mu lufa, gamu si mu kuuga gidi ginde gi gimfumu, gayaalagande gu tala ya googo lunde lu gidaada. ²¹Yesu wubege gimfumu gima digi bimfumu bibiosogo ande ngolo yima digi ngolo yiyosogo ande kuumu yima digi makuumu mamosogo mvulande mvulu. ²²Nzaama wuniadasa mwanaana Yesu mapaana mamosogo gu tsina mili, wumu si mfumu munene wu Dibundu. ²³Yesu gigi ya dibundu lwana, hoso daanga dibundu lwigi luudu lunde luyuulu mu gisi gimutsini.

Chapter 2

¹Tomo nugele nga baada hangars mutulu nusala gubiyi guvulu, ²nusala mapaana ma nuzola bini beene, nulaba pwisabini yi luudu ande mudimi nga baada ba gisi gigi. ³Bisi se dugele ndebunu nga baada babosogo. Gusaamasa gu Daada Nzaama gugele gudu zila. ⁴Asi mu guzolo gu Nzaama ande kiene yi Mfumu Yesu mu gimvugu gini gitwigi mu Mfumu Yesu, wudu rigolo mu manzili mana. ⁵Luulu duya laba guzolo gu Nzaama ⁶mutulu wudu hulusu, wudu dogolo mu lufa lunu lugi mpeve, wudu gidili baada baana, butwini yaalaagande gu tala. ⁷Mu kiene yi Yesu ande guzolo gu Nzaama guga duleese mu nzila mwanaana duhulugu, dumono se gimvaama giga duswegeene gu tala; ⁸lowo gwigu ni mu ngolabisi ni lowo mapimi mabisi, asi gwigu mu kiene kiene yindeege Nzaama. ⁹Gwigu mu lugwigili lunu lutwigalwi mu Yesu Klisto. ¹⁰Ndelunu mu gimvugu gini gibisi ande Mfumu Yesu, dusalaaga mapaana mapimi. ¹¹Nungaana bu nugele tomo, bini lowo nugele baana ba Nzaama, nugele banzenzi, nugele guleye ande Nzaama, ¹²lowo nugele mu gigaana gi Nzaama, ¹³asi luulu lunu tumu yabeene Yesu ndegee beene wuya dugoso mu gimvugu gitwigande, dugidigi baada bamoso bayudu ande baada bana bamakoono bayudu. ¹⁴Yesu wudu se luudu lunde, wububulu gibege gini gidu gabala tomo ande Nzaama, ¹⁵wuzwe misigi mi bayudu, wudu dululu midimi. ¹⁶Mu gimvugu ndegini Yesu wufi yataa kulunsi, wuya goso baada babosogo, wuba gidili gigaana gimoso gifini. ¹⁷Nzaama wugidigi Daada wu baada babosogo, hoso muudu wuma fana gubesaganande mu gimpeve. ¹⁸Yesu wuya dogolo gimbeni mu kebe ga baada babosogo mu nzila kulunsi lwana ande matsili maana magaya diaga. ¹⁹Bini baada ba bisi bimbaana, lowo se nwigu banzenzi mu Gimfumu gi Nzaama ²⁰mutulu Yesu wuya nuwingisi mu kebe ga gigaana gi baana ba Nzaama, ndege wuduungu nzo yini yi gigi, ndege wuduungu yataa babigili ande yataa batumu bana бага dedegese gu gilungunu. ²¹Ndege gigi gunzu lunu lugeme nzo, gigi wunu wuleedege ngolo mu kebe ga nzo-Nzaama. ²²Mu gimvugu ndegini bini se nwigu ndaama yi nzo yini mutulu Mfumu Nzaama gigi mu kebe gabini mu gimpeve

Chapter 3

¹Ndelunu meeme Poolo, muuda-bologo du Nzaama ande wu Mfumu Yesu, iya saama Nzaama ²mutula bini baada bana nuduugu mu bisi ande mu bigaana bimbaana. ³Meeme Nzaama gansoolo mutulu nga nudwaleene Ndaga yiyi ande gunu leese mapaana mande mana maga nuswegeene. ⁴Mapaana beene mamosogo yima sonogo geele, ni nutu madaanga numa fana guyabeene giswaama gi Nzaama mutula kuuma Yesu-Klisto. ⁵Mu daanga lutomo Nzaama lowo galeesa giswaama ginde gugele baada, asi loolo wulu leese mu nzili yi Muhungaana gugele babigili ande gugele batumu baana. ⁶Giswaama beene gigi ni Ndaga-Nzaama yigi mutulu bayudu ande baada bana bamakono bayudu babosogo babege ⁷Meeme ngwigi muuda-gisala guma digi gukieye mu kebe ga baada ba gisala babosogo ba Nzaama, asi Nzaama wunsoolo mu mapimi maana mu gudwalasa Paana yaana gugele baada bana bama kono mu gigaana gi bayudu. ⁸Gwigi mahaama gugele meeme mu gubaga magaba maama ma gulongo Ndaga-Nzaama yi gimvaama. ⁹Mapaana maama maga swege Nzaama duugu tama, ¹⁰loolo meeme ngwigi mugu maduusu ya misi mi baada ba Dibundu lu Yesu mutulu gayabeene ngolo yi gisi gi tala ande gimbaga gi Daada Nzaama ¹¹ndebunu buga gene Nzaama lunu luga gugusu Mfumu Yesu. ¹²Mu gimvugu gitwigi ande Mfumu Yesu ande lugwigili lubisi, meeme iya nuloomo ni nukono guwoono luudu mutula pasi yi gifande gifa yi gisi gigi, ¹³asi dusaana ngolo, duganga mudimi, dudalaana kaga Daada Nzaama, dumu sileene mudimi, butwini бага matabisi Mu bufugu bunu. ¹⁴Iya fugamana ya misi mi Daada Nzaama, ¹⁵iya muloomo nde wunu wudalga baada babosogo gu tala ande yaaya mu tsini ni ¹⁶ga nuwe ngolo nga bunu bwigigi migasi mu tsina maana, nugeme lugwigili lubini mu ngolo yi Mfumu Yesu ande yi Muhunga-Nzaama, ¹⁷nugeme guzolo mu midimi mibini nga guzolo gunu guleese Yesu ¹⁸mutula baada mu lufa lunsono yataa kulunsi. ¹⁹E, numafana guyabeene gimbaga gi Nzaama ande gimvaama giana, ²⁰nde wunu wigi ande ngolo yigu sala mapaana mamanene ande mapaana mana madu kono gunungaaga bisi baada. ²¹Galumu Mfumu Nzaama mu kebe ga Dibundu mu nzila Yesu Klisto mvulande mvulu. Amen.

Chapter 4

¹Wuwu meeme muda-bologo wu Nzaama iya nuboneene bini baga demene ni nukono gugala gisaga-saga, asi galaana pimi ndebunu bwiwi kuumabini. ²Galaana pwede ande luzidi nulu gulumunu ya misi mi baada, nugangaags mudimi mu kebe gabini, nuzolanaaga bini ande bini. ³Saana ngolo ni pimi mu gimvugu gibini, gini ginu dululuga midimi mu nzila Muhunga-Nzaama. ⁴Luudu lwigi lumoso peelee, Muhunga-Nzaama se wigi wumoso peelee; gifa gimoso mudimi se wigi wumoso peelee. ⁵Nzaama gigi wumoso peelee, lugwigili se lwigi lumoso peelee, mbodidi se yigi yimoso peelee. ⁶Nzaama gigi wumoso, Daada wu baada babosogo wunu wuya yaalaaga baada babosogo ande bimi bibiosogo, wunu wigi mu gihene bibiosogo, wunu wusalaga mapaana mamosogo. ⁷Hoso muudu Yesu wumu we magaba maana ma gifa giana daanga luga banaga gu tala nga bu basonogo mu Mugaana-Nzaama ni ⁸wugeme baada ba bologo, wuba gabeene magaba. ⁹Mbangudulu ¹⁰luulu wuya lemene ya tala gisi gigiosogo ¹¹wugabeene baada bamoso gulongo Ndaga-Nzaama, bambaana batumu, bambaana babigili. ¹²Ndelunu wuba we ndungu yi guyabeene Ndaga-Nzaama pima-pimi ande gusala gisala giana pima-pimi ¹³mutulu bisi babosogo dugele gimvugu gimoso mu lugwigili gi Mfumu Yesu, Mwana-Nzaama ande gumuyabeene pima-pimi ni gigi Klisto; lunu dumonogo ni dugulu mu gimpeve. ¹⁴Dukono gubisa gala nga baana bambeele, ni hoso muhungu ni lowo hoso paana yini yidu bwisi ni lowo yidu doneene nga malongi ma baada ba bupala. ¹⁵Ludu yaya longo Ndaga-Nzaama mu guzolo gugwosogo, dugulu mu giklisto, ginaga ndege gigi mudwe. ¹⁶Gwigi mu guzolo gwana gaya duungu luudu lwana luya sala pima-pimi, sa luya yele ande gubwa ngolo. ¹⁷Iya nuloomo ande gunu sidi ni nukono gugala nga bamimpani bakono guyaba si gimi, bakono guzolaaga guyabeene mapaana mapimi maduuguga gugele Nzaama, ¹⁸ginaga bigi biyungu, bigi mudwe bwidi, ¹⁹bawuga gabiwi nsono mu gusala hoso gubiyi gunu. ²⁰Bini lowo ntwigi baada ba gifa gini abunu, ²¹bini ntwigi baklisto, nulongogo mapaana mapimi mana maga zologa Yesu. ²²Nuwesele mapaana mamosogo mana makulu, ²³sobaana mugeleene wubini duugu mu manungu tii mu mugeleene wubini ²⁴Vaadaana luudu lufini lunu luyidigi Nzaama mu gifani gi ndege beene, lunu luga monogo ni lupimi, luma kono si gifu gimoso. ²⁵Weselaans gudodo bupala. ²⁶Ni wigi mu Kobo, guyamayi lowo tii gunu mu pibi, yimenese sileene, gusala gubiyi lowo, ginaga bisi babosogo twigi bidini bi luudu lumoso. ²⁷Guweselene lowo Sadana daanga ni lowo wutu guyaala mu gasala gubiyi. ²⁸Mwibi gawesele guwibi, gasege gisala gi miogo, gadalaaga mutulu gasalasaaga baada bambaana ande gulu salasaaga ndege beene mu nzili yipimi. ²⁹Guduusaaga lowo ndaga yifa mu gono lunze, dodaaga mapaana mapimi ande mamfunu, mana mamaaga bagwene kiesi, mana madululuga midimi mi baada, mana mawaaga baada bambaana ngolo yi gusala mapimi. ³⁰Guwa lowo Muhunga-Nzaama wunu wigi mu kebe ganze nsono ande kiene ginaga Muhungu ndewunu wini gudogolo nze gimbili mu masumu mu bufugu bunu. ³¹Weselaana kobo, nuyidi manungu mamosogo mafa ande gisege ande misingi ande mabogodo. ³²Galaana pimi ande baada babosogo, nuweselanaaga gubiyi gunuya salaganaaga bini ande bini nga buga nuweseleene bini Nzaama mu nzila Mwanaana Mfumu Yesu.

Chapter 5

¹Bunwigi baana ba gazolo Nzaama, saana ngolo nugidigi nga nde. ²Mugeleene wubini wugele wunu wu guzolo nga buga duzolo bisi Nzaama, mu guzolo gunu Yesu wululeede yataa kulunsi nga magaba ma nsungu yipimi yini yiwaaga Nzaama kiesi mutulu guduwa bisi moonoo. ³Bini ntwigi baada ba Nzaama, lowo gumafana si bitsi mu kebe gabini ni gubiyi gumoso gu hoso gifa gini gumonogo ni lowo yiwugagana. ⁴Si ndaga yifa yikono guduugu mu magono mabini, si yi buzobo, si yi jili. Nduusaga mandaga mapimi mana mawaaga Nzaama kiesi nga bisaama bimadoono mutula mapimi maana. ⁵Nuyabeene ni lowo si muudu wumoso wu masumu wini wingini mu Gimfumu gi Tala yi Nzaama ande Yesu. ⁶Muudu gakono gunudoneene, kobo yi Nzaama yiyiga mu bifu bi gifa gini, mu masumu. ⁷Gugosaganaaga lowo ande baada ba masumu mutulu bini nudoogo mu gimvugu gini⁸ginugele tomo mu kebe gapibi, luulu numono mooso, nuwingini mu gimvugu gini gimonogoga mooso wunu wigi Mfumu Yesu; ⁹mooso wunu wuleesega mapimi ande nzili. ¹⁰Saana ngolo mu guyabeene mapaana mapimi ande mapaana mafa. ¹¹Nukono guwinginaaga mu binvugu bi baada ba pibi, nuba duusu ya misi mi baada. ¹²Gwigi nsono mu gudodeene mapaana maya sala baada bambaana mu gubadamana. ¹³Mapaana ni mama duugu yanzie, mamonogoga wangala, ¹⁴baada babosogo bu bama yabaga. Basonogo ni wusugu nze wunu wigi gu dolo, nimigi nze wunu wigi gu tsina bafa, Yesu nga gagu leese mooso. ¹⁵Gebaana mugeleene wubini, gugala nga biyungu lowo, asi galaana ndungu ¹⁶ginaga maama migi gubiyi, si muudu ni lowo hoso gini gunu doneene geele lowo. ¹⁷Gufa buyungu lowo, asi nubagisi Nzaama kigimi gaya zili gugele bini. ¹⁸Guwudu mono lowo, ni lowo matu nudwala gisaga-saga, asi nuyulu Muhunga-Nzaama. ¹⁹Nusiamisaganaaga bini ande bini mu migungu mi Nzaama mini leese Muhunga-Nzaama. Nubigaaga migungu mi gulumusu Nzaama mu kebe ga midimi mibini. ²⁰Numu doonaaga hoso daanga Daada Nzaama mu kuuma Mfumu Yesu mu mapaana mamosogo. ²¹Nuzidisanaaga bini ande bini mu kebe ga manzo, ²²bagese balabaaga ndaga yi badimi babiwi, baba zidisaaga; ²³badimi bigi bamfumu babiwi mu kebe ga manzo ²⁴ndebunu bugigi Yesu, Mfumu mu kebe ga Dibundu. ²⁵Badimi gazolo bagege babiwi nga Yesu buga zolo Dibundu, galu leede mu lufa mutulu gahulusu baada babosogo; ²⁶wulu gidili lupimi ya misi mi Nzaama, wulu wululu mu maja ande mu Ndaga-Nzaama. ²⁷Lowo lwigi ande gifu gifa si gimoso. ²⁸Badimi bazolo bagege babiwi nga buba zologa luudu lubiwi beene; lowo gwigi ande muudu wusala munge luudu lwana. ²⁹Muudu muwosogo wuzolo luudu lwana, galu waaga madia ande gulu gebe ndebunu bu gebega Yesu Dibundu. ³⁰Bisi babosogo twigi bidini ni luudu lu Yesu. ³¹Basonogo ni bagalaaga gini sisi gidaana ande maana, gini ya gosagana ande mugesana, ndebunu gibiwi aboolo bini gidigi muudu wumoso. ³²Gigi giswaama ginene gi Nzaama mutula Yesu ande Dibundu. ³³Ndelunu mudimi gazolo mugesana nga buga zologa luudu lwana, mugesana gazidisi mudimaana.

Chapter 6

¹Bini baana nuzidisi badaada ande bamaaya babini, wuwu musigi wubini wutomo gu misi mi Nzaama, ²wigi ande lusili, ³ndebunu bu nwini lama mu gisi gigi, nwini gala mu kiesi. ⁴Bini badaada ande bamaaya, guwugusaaga baana kobo lowo mu todeene yibini, asi nubagisi nsaasa mu nzili yipimi, mu Muhunga-Nzaama. ⁵Bini baada ba gisala, nuzidisaaga bamfumu babini ba gisala mu mudimi wumoso. ⁶Guzolo lowo ni hoso daanga banu dalaaga mu gusala pimi, nusala gisala gipimi ngagwi ni Nuya saleene Mfumu Yesu. ⁷Nusalaaga mu mudimi wupimi ngagwi lowo nuya saleene baada peelee, asi ande Daada Nzaama. ⁸Bini bahigi, nulu mono ni nwigu bahigi ba Yesu, gifa se gimoso bini bamfumu, hoso muudu gini бага matabisi maana, labeene bisala biana bipimi mu gisi gigi. ⁹Nuyabeene bini bamfumu ni ¹⁰Mu gumenese, sagaana gubaga ngolo yini yiga leedega Nzaama wu ngolo yiyosogo. ¹¹Nde ganu we mada mana mama fana gubelese Sadana ande Muhungu miana mifa ¹²mutulu lowo ni duya nwana ande baada, asi ande Sadana ande mihungu miana mifa; ¹³dusenaana mada ma Nzaama, magimpeve nga dubelese ngolo yi mihungu mini tii mu bufugu bunu butwini nsugusu Sadana. ¹⁴Vadaana mapaana ma Nzaama ngagwi ni mugaba mu lugede ande gudodo mapaana mapimi ngagwi ni gikudu gi gibende ya tulu ande Ndaga-Nzaama ngagwi ni masabadi gu mili mibini mutulu nubwisi baada midimi. ¹⁵Yilamanaana ngagwi ni basuda baya gwe mu biduumu. ¹⁶Hoso daanga nugeme lugwigili lubini ngagwi ni lubayi lugu kono gulwala mapunzu mutulu lugwigili ndelunu lwini zimi mbaa yi Sadana. ¹⁷Nuguumunu guhulugu ande Ndaga-Nzaama ngagwi ni mbeese yi Muhunga-Nzaama. ¹⁸Bimi bibi bibiosogo nubi loomo mu gimpeve, mu kebe ga bisaama gugele Nzaama. Nugalaaga pimi, nuzibili misi daanga lulwosogo. ¹⁹Nusaameene baada ba Nzaama babosogo, nunsameene se meeme mutulu ndongaaga Ndaga-Nzaama pima-pimi, ngiabeene giswaama gi yiwiyi ²⁰si bunu bungwigi mu bologo. ²¹Paangabisi Tisigi bugini ya nudeleene mamosogo maya digi yaaya ²²mutulu bini se nuyabeene buyi magidigi meeme ande gunu siamisi. ²³Daada Nzaama ande Mfumu Yesu banudele mu disi lupimi bini bapaanga ba guzolo ande ba lugwigili babosogo. ²⁴Nzaama ganu diageene kiene yinde ande guzolo gunde gukono nsugu bini nuzologa Mfumabisi Yesu.

Philippians

Chapter 11 Wuwu meeme Poolo ande Timote, baada ba gisala gi Mfumu Yesu, duya nusonogeene bini bisi bulu lu Fidipo bagasi mu mbimi ande bambudu ba Dibundu ande bisiele. 2 Gidaa- bisi Nzaama ande Mfumabisi Yesu banu dele mu disi lupimi. 3 Hoso daanga mu bisaama bimeene iya doono Nzaama 4 mutulu lusalasa lubini lunu yaya longo Ndaga-Nzaama duugu lunu tii loolabubu. 5 Ngwigi kiesi mutula bini. 6 Iya sa mudimi ni Nzaama wunu wunu we gisala giana gipimi bugini galaaga ande bini daanga lulwosogo tii lugini ya fudugu Mfumu Yesu. 7 Si ndebunu bu ngwigi mu bologo, ngwigi kiesi mutula gisala gigi gi Ndaga-Nzaama. 8 Nde gigi mbangi wumeeme. Yinu zologa bini babosogo mu mudimi wumeeme mu kuuma-Mfumu Yesu. 9 Iya nuloomeene ni Nzaama gagugusu luzolo lubini, galugidili lulunene, ganu we nduungu yivulu nuyabeene ande gubagisi pima-pimi Ndagaana, nuyi longo gugele baada, 10 nga nugidigi baada bapimi bana bamakono si gubiyi gumoso, nuyabeene gubiyi ande pimi tii bufugu bwini ya fudugu Mfumu Yesu. 11 Ganu vaamasa mu mapaana mapimi mana maduuguga gugele Yesu, mana mawaaga Nzaama lugugu ande mugieme. 12 Bapaanga, iya nuleele ni bologo luyi mawingini meeme lubodoso mapaana, Ndaga-Nzaama yiyalagana, 13 baada bavulu munu gwayi longogo gukoono boomo; 14 ande baada bigi gu ngana-mfumu bayaba ni bologo lumeeme lwigu gisini Ndaga-Nzaama. 15 Baada bamoso bayaya longo Ndaga-Nzaama mu luzolo lu Mfumu Yesu, 16 asi baada bambaana mu buhala ginaga lowo baya nzolo meeme, 17 baya nungu ni baya paaga meeme pasi mu bologo. 18 Si ndebunu meeme yisi mudimi ni ngwigi ande gibingi tii gunu mu gisala gigi. 19 Ngwigi kaga mu kiesi mu gugisala gukoono nsono mutulu Muhunga-Nzaama munu gunsalasa mu bisaama bibini si ngwigi wumoono, si ngwigi mu gufa. 20 Manungu ma baada bafa lowo gamiwi mini gidi si gimi gimoso, baada lowo gabiwi bini maguumunu. 21 Lowo yima yaaba kidi kiwi mutulu mapaana moolo maya ngwiyeene gu mudimi 22 ni kele wumoono ni lowo mfi gwama mutulu moonu wumeeme wigi Yesu Klisto, 23 lufa lumeeme lwigu matabisi, 24 asi bisaama bibini biya ndoomo ni kele wumoono. 25 Bu ngwigi mu gimvugu ande bini yiyamono ni ngwigi pimi ande mu kiesi givulu mu gugala wumoono mu kebe ga bini mutulu gunu salasaaga mu lugwigili lubini 26 ande mu gugalaaga kiesi mu lugwigili lu Mfumu Yesu. 27 Gimi gimfunu gigi ni nugalaaga pimi, nulabaaga Ndaga-Nzaama, 28 asi baada bana bamoso matu badala biwi beene, bubini bili, asi bini bu nwini bingi ya misi mi Nzaama. 29 Nuyabaaga ni meeme yinwana giduumu ande luulu ngwigi kaga mu gunwana; 30 Nzaama gigi ande bini mu giduumu gigi mutula kuuma-Yesu mu lugwigili lubini ande mutula pasi yinuya mono nga bunuya mono meeme tii loolo.

kulunsi.9 Ndelunu Nzaama luga muzangana yataa baada babosogo ande yataa bimi bibiosogo. 10 Wumu we kuumu yimadigi makuumu mamosogo gu tala ande mu gisi gigi ande gutsina maana, baada babosogo ande bimi bibiosogo bigi gutsina mili minde, 11 ndelunu bilumusu kuuma-Yesu ni gigi Mfumu mu lugugu lu Daada Nzaama.12 Bini bambayi baama, ngiaba ni nupaaya luzidi daanga luyi gele ande bini, gwigigifa gimoso se luulu lungwigi mu bologo. 13 Salaana mapaana mana mamadigi mapaana mana matomo. Nzaama gigi ande bini, gamaana pimi lugwigili lubini, ndelunu Nzaama gaya nuwa ngolo yigusala gisala giana nga bugaya zoloso ndege.14 Ngiaba ni gisala giyi sala sala meeme mu kebe gabini lowo gigi gipamba, 15 ndelunu salaana nga baada bama koono si gubiyi gumoso, leemaana nga miodo gu tala, baada ba gisi gigi banu mono ni ntwigi baada bapimi, ntwigi baana ba Nzaama, 16 nudwala Paana yi Pimi yi Yesu mu kebe ga baada bafa ba gisi, Paana yi Moono wu mvulande mvulu.17 Ni bubini nzwa, ngwigi kiesi mu gugoeo matsili mameeme ande lugwigili lubini nga magaba, 18 ndebunu iya nuloomo ni bini se nugele mu kiesi.

Chapter 21 Iya mono ni gimvugu gibini ande Mfumu Yesu ande guzole gwana giyuwa nuwa ngolo ande gibagala? Mu kebe gabini guzologana ande Muhunga-Nzaama bigi? 2 Ni gwigigidebunu nuya pa kiesi mu mudimi mu mugeleene wubini wu gimvugu ande nungu lumoso 3 Nulu gulumunaaga mu kebe gabini gulusaaga vato baada babosogo lowo gusagaaga mapimi ma nzege beene lowo, 4 asi hoso muudu gasagaaga mapimi ma baada babosogo, hoso muudu gamono ni muuda-mbaana wutu mudigi nde, gudendaganaaga lowo.5 Galaana nga baada bana bayaaba Yesu. 6 Gagala ya gihene gimoso gipimi ande Daada Nzaama gu tala, 7 asi luga lugulumunu, luga gidigi muudu yataa maana, 8 luga guumunu gwafa lufa lunsono yataa kulunsi.9 Ndelunu Nzaama luga muzangana yataa baada babosogo ande yataa bimi bibiosogo. 10 Wumu we kuumu yimadigi makuumu mamosogo gu tala ande mu gisi gigi ande gutsina maana, baada babosogo ande bimi bibiosogo bigi gutsina mili minde, 11 ndelunu bilumusu kuuma-Yesu ni gigi Mfumu mu lugugu lu Daada Nzaama.12 Bini bambayi baama, ngiaba ni nupaaya luzidi daanga luyi gele ande bini, gwigigifa gimoso se luulu lungwigi mu bologo. 13 Salaana mapaana mana mamadigi mapaana mana matomo. Nzaama gigi ande bini, gamaana pimi lugwigili lubini, ndelunu Nzaama gaya nuwa ngolo yigusala gisala giana nga bugaya zoloso ndege.14 Ngiaba ni gisala giyi sala sala meeme mu kebe gabini lowo gigi gipamba, 15 ndelunu salaana nga baada bama koono si gubiyi gumoso, leemaana nga miodo gu tala, baada ba gisi gigi banu mono ni ntwigi baada bapimi, ntwigi baana ba Nzaama, 16 nudwala Paana yi Pimi yi Yesu mu kebe ga baada bafa ba gisi, Paana yi Moono wu mvulande mvulu.17 Ni bubini nzwa, ngwigi kiesi mu gugoeo matsili mameeme ande lugwigili lubini nga magaba, 18 ndebunu iya nuloomo ni bini se nugele mu kiesi.

¹⁹Tama lowo iya nudumusu Timote, mu mudimi wuyi si mugele Mfumu Yesu nga nutumusu mapaana mabini mapimi mana mini pa gusangaga. ²⁰Nde peelee wumafana guyabeene mapaana mameeme ande gumono pasi yibini. ²¹Bini beene nuyaba buga luleede nde mu gisala gi Mfumu Yesu.... ²⁴Bini bapaanga bamoso, galaana mu kiesi mutula Mfumu Yesu. Dalaana meeme lowo yima woono mu gubisa nusonogeene mutulu mapaana maama migi mfunu yivulu. ²Gebaana gugele baada baya salaaga masumu ande gulongo mapaana mafa, bigi nga bambwa. ³Bisi twigi baada bana baya saleene Nzaama mu nzili yimafana mutulu duya sala mapaana mana maya dudumu Muhunga-Nzaama lu gusala, twigi kiesi mu gimvugu gi bisi ande Yesu, asi lowo ni duya sala mapaana mabisi beene ma gimuudu. ²⁵Yimanungaaga ni yinu dumusu paangabisi Epafoloditiw wunu tumusu mutulu gwa twaleene lusalasa lumfunu, ²⁶asi nuyaba ni nde wuduya sala ande gisala ande gunwana giduumu wubeela. Gigi mfunu mu gwa nudala. ²⁷Gabeele ngolo tsili, gusaala bitsi ni gafi, asi Nzaama luga muwugeene kiene, lowo ni nde peelee, asi ande meeme se lowo gazolo ni mono pasi yivulu ande gugala mu kiene yivulu.28 Iya mono ni yimu dumusu numu mono mutulu bini se nugele mu kiesi. 29 Ni wuma duulu, numu seene pimi tsili mu kiesi givulu nga paanga mu kebe ga Mfumabisi Yesu, 30 mutulu gamaduugu mu lufa gisini lusalasa lumeeme, mu gisala gi Mfumu Yesu. Baada ba gifa gigi nubaseenaaga pimi tsili.

Chapter 3

¹Bini bapaanga bamoso, galaana mu kiesi mutula Mfumu Yesu. Dalaana meeme lowo yima woono mu gubisa nusonogeene mutulu mapaana maama migi mfunu yivulu. ²Gebaana gugele baada baya salaaga masumu ande gulongo mapaana mafa, bigi nga bambwa. ³Bisi twigi baada bana baya saleene Nzaama mu nzili yimafana mutulu duya sala mapaana mana maya dudumu Muhunga-Nzaama lu gusala, twigi kiesi mu gimvugu gi bisi ande Yesu , asi lowo ni duya sala mapaana mabisi beene ma gimuudu. ⁴Meeme se yimafana gusala nga mamosogo maya sala baada bambaana ande gunungu nga biwi, nkudu yimafana gubadigi biwi ⁵ mutulu yibudugu nga muudu muwosogo, bangiadigi mu bufugu bu naana (8) labeene misigi mi bisi, ngwigi muyudu mu gigaana gi Benji, ngwigi mufalisi, yimwesa baklisto pasi yivulu labeene misigi mibisi, ⁶ lowo si muudu wumoso wusala ngwele, yidodoga ndaga yi gi-ebele. ⁷Asi mamosogo mana migi mapaana mapamba gu misi mi meeme gisini Yesu, ⁸duugu luyi muyabeene ni gigi ande mapaana mapimi, gagiesega pima-pimi mapaana ma baada, lowo ni nga baada ba gisi gigi mu misigi mibiwi, ⁹ yima monoga ni migi mapaana mapamba nga todo mutulu mbege moonoo wu mvulande mvulu mu lugwigili lu ngwigalwi mu Mfumu Yesu Klisto. ¹⁰ Iya saga daanga lulwosogo gufanagana ande Yesu mu pasi yiga mono yataa kulunsi ¹¹tii guga wusugu mu lufa, ¹²asi lowo yaana yima duulu ya gihene ginde, lowo yaana yima бага matabisi. ¹³ Ngwigi mu guseene tini tuulu ya gihene gini gi gigi nde, yikono gudala gungoyo. ¹⁴ Meeme ande bini dufinaana tini, ¹⁵dusagaana gubaga gimi gini gitala gigi gugele Daada Nzaama, bisi baada bama gulu geele, ¹⁶ twenaana gugaya dudemene Mfumu munene, Daada Nzaama mu nzila-mwanaana Yesu. ¹⁷Bini bapaanga, iya nulugisi ni nukono gulaba baada bana baya sala mapaana mansono mutulu biwi bini nsugu gubiyi nga buyi nuleelega hoso daanga, ¹⁸ asi bini numege gundaba meeme guba labaaga biwi lowo, ¹⁹ ginaga biwi baya dalaaga kaga zumu lubiwi, baya labaaga biesi bi gisi gigi. ²⁰Asi bisi twigi baada ba Gimfumu gi tala, gunu gwigu Mfumu Yesu, Muhulusi wu bisi, ²¹ wunu wini dubolomono luudu luulu, gini duwa luudu lunu lukono guwugaaga nsono. lunu lu mugieme.

Chapter 4

¹ Bapaanga ba guzolo, ngwigi kiesi givulu mu gwa bisa numono, bini nwigu kiesi ande gibingi gimeeme. Dindamanaana ndebunu mu gimvugu gi Mfumu Yesu. ² Nze Evodi ande Sintisi, iya nuloomo mu gugangamana ande Yesu. ³ Mbayaama wu gisala wubasalasaaga bakaada bana ande Clément basala ande meeme mu gumwangasa Ndaga-Nzaama ande bapaanga bana bamoso badu salabiwi, makuumu mabiwi mawingini mu Mugaana wu Moono. ⁴ Galaana mu kiesi bu nwigu mu gimvugu ande Yesu. ⁵ Gugalaaga mu kiene lowo, asi nugalaaga mu kiesi hoso daanga, nuloomaaga hoso gimi mu bisaama gugele Nzaama, ⁶ numu waaga madoono daanga lulwosogo mu hoso gimi gini, si mu daanga lu kiesi, si mu daanga lu pasi; guma saala bitsi Yesu mu gwiyi. Nusalaaga mapaana mapimi hoso daanga gugele baada babosogo. ⁷ Nzaama ganu dululu midimi, ganu we manungu mapimi nde wunu wuleedega dulu-duluu dumadigi mapaana mamosogo. ⁸ Numonogaaga ni nwigu baada bana bamafana mu gugala baana ba Nzaama ya misi mi baada, nugalaaga ande luzidi. ⁹ Mapaana manu longogo gugele meeme, gumatabana lowo, Nzaama bugini nugebaaga. ¹⁰ Ngwigi kiesi mu gimvugu gigi gi Yesu, lowo ni mutula bimi bingwigabiwi, ngiaba ni bini bunu nsalasa, ¹¹ asi iya mono kiesi si mu daanga lu kiese, si mu daanga lu pasi, si ngwigi nzala, si ngwigi mioogo. Bini se nugalaaga mu kiesi daanga lulwosogo. ¹² Meeme ngiaba guleese kiesi gimeeme hoso daanga si madia migi, si ma makoono. ¹³ Ngiaba ni Yesu wupaaga ngolo daanga lulwosogo ni ngwigi mu pasi. ¹⁴ Gwigi bini peelee bisi bulu lu Fidipo nuyaba pasi yi yimono meeme, gwigi bini nuyi mu gunsalasa luyi duugu gu Masedoni, ¹⁵ mu daanga lubulusu Ndaga-Nzaama mu gyalagana, bini beene munu guyabeene. ¹⁶ ¹⁶ Ya Tesalonigi se bunu tumusu luslala. ¹⁷ Nzaama ganu dele mu disi lupimi, gunu bwese matabisi mana mafana ande bini. ¹⁸ Luulu numa tumusu magaba ma mahinagana, magaba ma nsungu yipimi ya misi mi Mfumu Nzaama. ¹⁹ Iya muloomo ni gagugusu pwisi yibini yiyosogo mu gimvaana ginde gima digi pimi. ²⁰ Galumu gwana Gidaabisi Nzaama mvulande mvulu. Amen. ²¹ Nuba we baklisto ba Dibundu lubini babosogo mbodo mu kuuma Mfumu Yesu. ²² Bini se batu nudumusu mbodo gugele baklisto bigi yaaya ande bana basalga gu ngaana yi mfumu. ²³ Nzaama ganu dele mu disi lupimi bini babosogo. Amen.

Colossians

Chapter 1

¹ Gwigi meeme Poolo, wugasi Nzaama mu gisala giana mu guzolo gwana ande paanga wubisi Timote, ² duya nusonogeene bini baklisto nwigu ya bulu lu Koloso. Daada Nzaama ganu dele mu disi lupimi. ³ Mu kebe ga bisaama bibisi bibiosogo duya doono Nzaama hoso daanga ⁴ Nukono gulaba muudu wunu wuya lu nungeene ndeege beene mu gulu ande mu bisaama bi bupala, ⁵ gisi lowo gwana gigi ande Yesu mu kebe ga mudimaana, ⁶ gaya luleese ya misi mi baada ngagwi ni wanzio, asi lowo gwana gamu yaaba Yesu, mudwe wu Dibundu. ⁷ duugu lunu yinu yiwugu mu mbala yitomo mu kebe gabini, nuyabeene guzolo ande kiene yi Daada Nzaama ni yigi paana-paana ⁸ ndebunu bunu yiwugu gugele paangabisi wu mudimi Epalagasa, muuda-gisala wu Mfumu Yesu, bugaya duleene mapana mabini manuya sala. ⁹ Bisi se duugu ludu wugu paana yibini, duya nusaameene hoso daanga ni Nzaama ganu dwalasa mu nzili ande mu Muhungaana ¹⁰ mutulu nubudu mbenge yipimi ande ngolo yini yima faana, nudwala gisala ginde gu gilungunu, ¹¹ ganu yulusu ndungu ande yaana ande kangeene-mudimi mutulu hoso daanga nudindamana ande kiesi. ¹² Numu doono Nzaama ande kiesi mutulu wudu gidili baana baana bini бага mbingi yinde gu tala; ¹³ wunu doogolo mu kebe ga gihigi gi masumu munu gele, wunu duusu mu kebe ga pibi, wunu wingisi mu kebe ga mooso ande ¹⁴ gunu dwala mu Gimfumu gi Mwanaana wu gazolo. ¹⁵ Yesu gigi gifani gi Nzaama, gigi Mwana-Nzaama wutomo, gigi yataa bimi bibiosogo biga sele, gabi sele we nde, gabi sele mutula nde ande mu nzilande; ¹⁶ bimi bibiosogo bini biya monogo ande bini biya kono gumonogo ande ngolo yiyosogo ande bimfumu bibiosogo ande mihungu mimiosogo mu kebe ga tala ande yataa maana. ¹⁷ Bimi bibiosogo bubiya muwaneene, tomo nde wudegeene mu gisi; gigi mudwe wu Dibundu lu Nzaama. Dibundu lwigi luudu lunde, ¹⁸ gigi luyanaga ande muudu wutomo wunu wunimigi mu kebe ga baada bana bafi, ndelunu wugidigi muudu wutomo yataa mapaana mamosogo. ¹⁹ Ginaga Nzaama gazolo ni baada babosogo mu gisi gimutsini gaba gidili baana baana mu nzila Mwanaana Yesu ²⁰ ande guba dala mu disi lupimi ande guba bwisi midimi duugu gu tala tii yataa maana mu matsili mana maga diaga yatala kulunsi. ²¹ Bini se nugele tomo guleye ande Nzaama mutula mapaana mabini mafa, nugele bamenge ba Nzaama, ²² asi lunu wugu paana yiyi yipimi yi moonoo, Nzaama wunu goso mu kebe ga baana baana mu nzila-lufa lu Mwanaana, gaya zolo ni nugidigi baada bapimi bana bama kono gifu ya misi minde. ²³ Mudimi wunu yaasa ande lugwigili lubini nulu duungu yataa midoyo nga lumeeme; gudala lowo saama lumbaana. Paana beene yipimi ndeyiyi yiba yaya longo mu gisi gimutsini, yi ndeyiyi yiyi

gidigeene meeme muuda-gisala.²⁴Ngwigi mu kiesi givulu mugu gugusu pasi yisisi Mfumu Yesu yiga mono mu
kebe ga gisala gigi²⁵ mutulu guleese gisi gigiosogo gimi gi mfunu giga swege Nzaama, loolo gama zolo ni
giyabagana.²⁶Gimi beene gigi ni Mfumu Yesu gigi mu kebe ga baada babosogo bana baya muguumunu.²⁷Paana
beene yiga tumuseene meeme Daada Nzaama mu gwa nulongo ndeyiyi, nuyi sileene mudimi bunwini yibageene
gobo mu mugieme wu Nzaama.²⁸Ndebunu bisi duyaya longo baada babosogo ande guluugisi hoso muudu mu
guwingini mu gimpeve mu kebe ga gimvugu gi Yesu.²⁹Ngolo yi gisala gimeeme gigi gwiggi ndege Mfumu Yesu
wuya paaga, sa giya monogo.

Chapter 2

¹Iya zolo ni nuyabeene pasi yimeeme mu giduumu gingwigagiwi mu gisala gigi yigi mutula bini ande bisi bulu lu Laodiseye ande baada bambaana bana bakono gungiabeene. ²Iya bazoleene ni bagele ngolo ande gibagala, bamu yabeene Mfumu Yesu ni gigi paana yiga sweege Nzaama, bagele ndungu, bazolagana; ³mutulu ande ndungu ande gimbaga gi mapaana ma Nzaama biswama mu kebe gande. ⁴Muudu gakono gunu doneene, gakono gunu bwisi gisaga-saga mu mapaana ma gisi gigi ma bupala ande ma gimuudu, mana ma misigi mi bakaaga ande ma mihungu mifa; ⁵dalaana kaga Mfumu Yesu. ⁶Meeme ngwigi ande bini daanga lulwosogo mu manungu si lowo twigi gihene gimoso. Ngwigi kiesi ni bini nuboda gama lugwigili lubini mugele Mfumu Yesu. ⁷Bwi ndebunu buba nulongo Ndaga-Nzaama mu gimvugu ande Mfumu Yesu, nudindamana ndebunu, nuduungu moonoo wubini yataa Mfumu Yesu. ⁸Ginaga Nzaama wumu vaadasa bimi bibiosogo bingolo yitala ande yi gisi gigi. Numu doonaaga hoso daanga Daada Nzaama. ⁹¹⁰Daanga lunu bodamana, nufi ande Yesu, ¹¹nu nimigi se mu lufa ande ¹²Yesu mutulu nuguumunu ngolo yi Nzaama yini yiduusu Yesu gu tsina baada bana bafi. ¹³Tomo nugele nga baada bangaa fa mu gimpeve, bamimpani, baada baba kono guyadigi mutula gubiyi gubini, ¹⁴asi luulu Nzaama wudu weseleene masumu mabisi mamosogo, wudu fuduleene moonoo, wupaaga mugaana wunu wudu fuuna mu mapaana maga kono guzolaaga Nzaama, daanga lunu luga gele Mfumu Yesu yataa kulunsi. ¹⁵Lwi ndelunu Nzaama wuwoolo ngolo yiyosogo ande bimfumu bi Sadana, wubi leese gugele Mwanaana. ¹⁶Muudu gakono gunu wa pasi mutula bimi bubini bi gudua ni lowo bi gunwa ni lowo mutula mafedi ma Dibundu ande ma gifande gifa. ¹⁷Bini bibiosogo bigi gidimi gi mafugu ma nsugu. ¹⁸Nukono gulaba muudu wunu wuya lu nungeene ndeege beene mu gulu ande mu bisaama bi bupala, ¹⁹gisi lowo gwana gigi ande Yesu mu kebe ga mudimaana, gaya luleese ya misi mi baada ngagwi ni wanzio, asi lowo gwana gamu yaaba Yesu, mudwe wu Dibundu. ²⁰Bini nufi ande Yesu, banu guulu mu mapaana ma gisi gigi, lowo nubisa saala baada ba gulaba misigi mi gisi gigi, ²¹asi mutula kiwi bayaya nuleele ni gugala lowo gimi gigi, gudua lowo gigi, gusala lowo buubu? ²²Bini bigi bimi biwaaga gabiwi gungoya madaanga, ²³asi bisalasaaga luudu lu muudu mu guyaala mapwisi malwiwi, biya monogo gu misi ni bipimi, gisi bigi ni gimuudu.

Chapter 3

¹Bini nudoogo mu lufa nzili yimoso ande Mfumu Yesu, nukono gubisa ya labaaga mapaana ma gisi gigi, ²sagaana mapaana ma Nzaama, mana migi gu tala gugele wunu wuyaalaga mu kuugu yi Daada Nzaama. ³Ginaga moonoo wubini wigi mu kebe ga Mfumu Yesu duugu lunu fi we nde, ⁴nwini nimigi bufugu bunu gihene gimoso we nde lugini bisa ya monogo mu kebe ga mugieme waana. ⁵Bilisaana mu kebe gabini mapaana mamosogo mana maya wa Nzaama kobo, ⁶nga gusaama bidegi ande gusala ginduumu ande manungu mafa. ⁷Dalaana bunu gele bini tomo lunu laba mapaana ma gisi gigi nga kobo ande gunsubu baada ande gusala mapaana ma buzobo nga bambisi. ⁸Gukono guwugagana si ndaga yimoso yifa mu magono mabini, nubi tabana bimi bifa bibiosogo. ⁹Gudodaaga lowo bupala mu kebe gabini, ginaga nuwesele bimi bifa bibiosogo, ¹⁰luulu nugidigi baada bafini, ba Daada Nzaama, nwigu bifaani biana, numu yabeene pima-pimi. ¹¹Lowo gubisa saala mfunu si wigi muyudu, si muuda-mbaana, si wungaa yadigi, si wuba kono guyaadigi, si muhigi, si wunu wuba guulu, si wunu wungaa luugu, si wunu wuma kono guluugu, gimi gimfunu gigi guyabeene Mfumu Yesu mu kebe ga mapaana mamosogo. ¹²Bini nwigu mu kebe ga gigaana gi baana ba Nzaama, wunu soolo, wunu zolo, ndelunu pimi nuleesaaga mugeleene wupimi, nuzolaganaaga bini ande bini, ¹³and e guweselaganaaga gubiyi mu kebe gabini ndebunu buga nuweseleene bini Mfumu Yesu. Nugangaaga mudimi, nusalanaaga mapimi, nulu gulumunaaga. ¹⁴Yataa mapaana mamosogo tomo nusaaga guzolagana mu kebe ga gimvugu gibini, gimi gindegini giga nudemeneene Daada Nzaama. ¹⁵Ndebunu ganu dululu midimi, ganu yaala, bini nwigu nga bilama bi luudu, nudalaganaaga pimi. ¹⁶Ndaga-Nzaama yinu yaala mu kebe ga midimi mibini, numu bigeene migungu mi ndumu ande mi madoono Daada Nzaama, ¹⁷¹⁸Bini bakaada ba mawaala, nulabaaga mapaana maya zolo badimi babini nga buga zologa Nzaama, ¹⁹bini badimi, nuwaaga bageese babini kiesibgu misi; ²⁰bini baana, nuwaaga bibwidi bibini luzidi mu mapaana mamosogo, ndebunu bu zologa Nzaama; ²¹bini bibwidi, nukono guwaaga bana babini kobo ni lowo bama woono luudu. ²²Bini baada ba gisala, nusalaaga pimi gisala gibini, nukono gusalaaga mu daanga lubaya nudala peelee, asi nugi salaaga daanga lulwosogo mu mudimi wumoso ngagwi ni lowo gigi gi baada, asi gi Daada Nzaama. ²³Nuba zidisaaga bamfumu babini ba gisala. ²⁴Nuyabaaga ni bunwini бага matabisi mabini gugele Nzaama, mana maga swegeene baana baana. ²⁵Asi bana baya sala gubiyi bini mono pasi, ginaga Nzaama gaseenega baada babosogo gifa gimoso.

Chapter 4

¹Bini bamfumu ba bisala, nuba fudaaga pimi baada babini ba bisala, ndebunu buya loomogo gisala gibiwi; nuyabaaga ni bini se nwigu ande mfumabini gu tala.²Numu saamaaga guvulu Nzaama, numu saamaaga se mutula gisala gibisi, ³gadu zibileene manzili, meeme ngiabeene gulongo Ndaga-Nzaama pima-pimi si bungwigi mu misingi. ⁴Numu waaga se madoono mabini.⁵Nulu gebaaga gugele baada bama kono lugwigili, nugalaaga ndungu, gudigisaaga lowo pamba-pamba daanga lubini lu bisaama. ⁶Mugeleene wubini wugele wu kiene yi baada bambaana ngagwi ni madia maba masa mungu, guwaaga muudu ndaga yifa lowo.⁷Yitu nudumusu bapaanga baaba Tishigi ande Onezimi bayi zolo, banudeeleene mapaana mamosogo maya digi guugu, ⁸bigi baada bayi salagabiwi gisala gi Nzaama. ⁹Onezimi gigi wumoso mu kebe gabini, numu yaba.¹⁰Numu seene pimi Madigo wunu wigi ¹¹Yesu wubaya demene ni Yusitusu..... Bigi mu kebe ga baada bana baba kono guyaadigi, buyi salagabiwi gisala gi Nzaama.¹²Epalagasa wunu wubini gatu nudumusu se mbodo. Iya muleedeene gimbangi ni gaya nusaameene guvulu bini ande bisi Laodiseye ande bisi Yelapolisi ¹³mutulu nulemvege mu gusala luzolo lu Nzaama. ¹⁴Lugasi wunu wu munganga wuzolagana guvulu ande Demasa batu nudumusu se mbodo.¹⁵Nuba we bapaanga ba bulu lu Laodiseye mbodo ande bisi Nemfasa ande bisi dibundu lunde. ¹⁶Mugaana wuwu, pimi nwini wu daanga mu kebe ga gimvugu gibini, gungoyo nuwu daangasa se baklisto ba Laodiseye; bini se bunwini daanga mvudu yibiwi. ¹⁷Numu leele Alashipi gagebe gisala giana, gagisele pimi.¹⁸Meeme Poolo yitu nuwa mbodo yimeeme yi googo, nunungaaga gimvugu gibini ande meeme. Nzaama ganu dele mu disi lupimi.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Gwigi meeme Poolo ande Timote ande Silasa duya nusonogeene bini baklisto ba Dibundu lu Tesalonigi, baada ba Daada Nzaama ande Mfumu Yesu.²Duya doono Nzaama hoso daanga mu bisaama bibisi mutula gisala gibini ande guzolo gubini gunuya leese gugele baada babosogo ande lugwigili lubini mu kebe ga Mfumu Yesu ya misi mi Gidaabisi Nzaama. ³Duya nuloomeene Nzaama ganu dululu midimi, ganu dele mu disi lwana lupimi.⁴Bapaanga ba guzolo ba soolo Nzaama, ⁵Ndaga-Nzaama yinu wugu, lowo yigi ni gu gono peelee, asi yigi mu Muhunga-Nzaama ndebunu bunu dumono bisi mu kebe gabini.⁶Bini beene nwigu mu gulaba mapaana maduya sala bisi si ndebunu mu kebe ga pasi yibaya duwa, nuya sala ande kiesi giya nuwa Muhunga-Nzaama; ⁷gimi ndegini ginu gidili baada bana baya leese nzili yipimi gugele bisi Masedoni ande bisi Akayi.⁸Lowo gwigi ni mutula Ndaga-Nzaama peelee yinu wugu, asi ande mutula ndumu yi lugwigili lubini yiduulu guleye ⁹baada babosogo munu gunu dodeene ande mudimi wunu si mu guzili Mfumu Yesu, Mwana-Nzaama wunu wunimigi mu lufa, ¹⁰andebunu wesele mu gusaameene bidegi, numana bitabana, nubilomono midimi mibini, nuguumunu Nzaama, nudini Kobo yaana.

Chapter 2

¹Bapaanga babisi, nuyaba bini beene ni gwiyi gubisi mu kebe gabini lowo gugele gupamba. Bunu numono pasi yiba duwe gu bulu lu Fidipo ande gudu duugu. ²Asi gwiwi pimi mu guyabeene ni gisala giduya sala bisi lowo gigi gibisi gi gimuudu, ³lowo ni gi manungu ma muudu wu gisi gigi, lowo se ni duya saga guwa baada kiesi, ⁴gigi gi Daada Nzaama; nde wunu wudu waaga ngolo yiduya gisaleene, nde wunu wuduya saga guwa kiesi. ⁵Bini beene munu guyabeene ni mu kebe gabini, bisi lowo dusala saga gulu Santana ni bisi twigi tsili batumu ba Mfumu Yesu, lowo dusala nuleele si paana yimoso yi bupala, lowo dusala gala nzala-dia, lowo dusala saga si mbala yimoso lugugu lubisi beene, ⁶asi duya sala gisala gibisi pwede ande gulugulumunu ya misi mi baada bambaana ya misi mibini, ⁷ndebunu bugalaga maaya wunu wuya nsasa baana baana. ⁸Lowo duzolo ni dunu longo peelee Ndaga-Nzaama, asi dumono ni mu guzolo gudu nuzolo bini, dunu we se ande miono mibisi. ⁹Bini nwiwi mu gu yabeene pasi yidu mono bisi ande gisala gidu sala pibi ande mooso mutulu gukono gunu wa bugogo bubisi; ¹⁰bini beene ande Daada Nzaama nwiwi bambangi, bunu mona mugeleene wubisi mu kebe gabini, lowo wugele si gifu gimoso. ¹¹Nuyaba ni dunu sena ngagwi ni baana ya misi mi gidaabiwi mugu nusaangasa mu midimi ande mugu nulongo mugeleene wupimi ¹²ande mapaana ma Nzaama wunu wuya nudemene mu gimfumu giana ande mu mugieme waana. ¹³Duya mudoono hoso daanga Nzaama bunu seene bini Ndagaana yidu nulongo, lowo nuyi seene ngagwi ni ndaga yi muudu, asi nga yindeege beene Nzaama wunu wuya sala mu kebe gabini. ¹⁴Bapaanga, bini nugidigi gusala nga baklisto ba mabundu ma Yudeye, bapaanga babini beene banu waaya pasi ndebunu se buba mona biwi pasi gu miogo mi bayudu. ¹⁵Bayudu biwi ndebana bazwe Yesu ande babigili baya ganga bampani nzili mu gukono guwugu Ndaga-Nzaama, bakono guhulugu, bamenge Nzaama ande baada babosogo, ¹⁶baya sala bunu mutulu bagugusu masumu mabiwi ma hoso bufugu, asi Nzaama wuba we duumbu lubiwi. ¹⁷Bapaanga ba guzolo, duugu ludu gabalagana, midimi mibisi, wumeme tsili Poolo, migalaaga pwede, duzologa ni duwanagana, ¹⁸dusaga mpili ni twiyi gunu, asi Sadana wudu ganga nzili. ¹⁹Mudimi wubisi wudu saaga ande kiesi gibisi ande mugieme wubisi bima faana gumonogo mugele nawa? Lowo ni mu kebe gabini ya misi mi Mfumu Yesu lugini yafudugu? ²⁰Ga gwiwi ndebunu, bini nwiwi kiesi ande mugieme wubisi.

Chapter 3

¹Dumono bu guganga mudimi lowo, ndelunu ludu nungu ni dusaala bisi beene ya Atene, bini ludu nudumusu paangabisi Timote, muuda-gisala wu Nzaama mu gwa nulongo Ndaga-Nzaama ²ande gunu luugisi ni nugeme ngolo lugwigili lubini mu mpili ni muudu wumoso gakono gubwa mu daanga luulu lu pasi. ³Nuyabeene ni Nzaama wudu sileene pasi yiye yiduya mono. ⁴Lwi ndelunu yimono bu guganga mudimi lowo, yisaga mu guyabeene ni lugwigili lubini lwiye kaga lungolo ⁴mutulu Sadana gakono gwa bwisi si muudu wumoso, ni lowo gisala gisi gima gweene pamba. ⁵Ndebunu buyi nulongo ludu gele mu kebe gabini ni butwini monaaga pasi mu gisala gigi, ndebunu se duyile mono. ⁶Lugaya fudugu Timote guugu, bu gadu deeleene mapaana ma lugwigili lubini ande guzolo gubini ande kiesi gibini ginu ya saga ni duwanagana, gifa gimoso bisi se duya saga ndebunu. ⁷Duya mono kiesi givulu mutula bini si bunu buduya sala mu kebe ga pasi. ⁸Si ndebunu bisi twige bamoono mutulu mudimi wunu yasa bini mugele Daada Nzaama. ⁹Ki madoono duma faana gumu wa Daada Nzaama mu kiesi giduya numoneene bini? ¹⁰Duya saama ngolo pibi ande mooso ni Nzaama gadu zibileene nzili bisi twige gunu, twa monaganaana, ¹¹duya sa mudimi ni mu guzolo gwana butwini ya mu kuuma-Mfumabisi Yesu. ¹²Ndeege beene Nzaama ganu bwese guzolo yataa guzolo gunu gwige mu kebe gabini ande gunuya zolaaga baada bambaana nga buduya nuzolo bisi. ¹³Gwige guzolo gupimi, guma kono si gifu gimoso ya misi mi Gidaabisi Nzaama tii bufugu bwini yafudugu Mfumabisi Yesu ande baada bana baya musileene mudimi.

Chapter 4

¹Bapaanga ba guzolo, nuyaba mapaana madu nulongo mu guwa Nzaama kiesi ande bini mu gugala pimi, nwigu mu guma sala ndebunu, ²asi duya nuloomo ande gunu boneene ni nubisa masala pima-pimi gudigi mana matomo. ³Gimi gigaya zolo Daada Nzaama gwigu gulu gebe mu kebe ga mapaana mapimi ande gukono gusala ginduumu. ⁴Hoso muudu galu gebe luudu lwana, ⁵nukono gulu dwalasa mu biesi bi gisi gigi nga bampani bakono guyaba Nzaama. ⁶Si muudu wumoso gakono guvudu madia ma mugwene, gakono gumu sala si gubiyi gumoso ni lowo Nzaama gini bawa duumbu baada bana baya sala bagwene gubiyi. ⁷Ginaga Nzaama gadu loomoga mu gusala mapimi, asi lowo ni gubiyi. ⁸Muudu wunu wuya nanga mapaana maama, lowo ni gaya nanga muudu, asi gaya nanga Nzaama wunu si Muhungaana mu kebe gabini. ⁹Mutula guzolagana gu gipaanga, bugu nuleele si gimi lowo, ¹⁰bini beene nwigu mu gusaleene mu kebe gabini ande bapaanga ba Masedoni, ¹¹asi gimi giduya nuloomo gigi ni nuyabeene gulu saleene gu miogo mibini beene, gukono gunungeene muudambaana, ndebunu budu nulongoga; ¹²nuleesaaga mugeleene wupimi mu kebe ga gimvugu gibini, baada bambaana se banu guumunu, guwinginaaga mu mapaana ma baada banzie lowo, dalaana gisala gibini. ¹³Gumono guwibigeene lowo ni gwigu ande baada bangaa fa, bunwini kono gumono kiene nga baada bana bakono lugwigili, ¹⁴ginaga bisi dusi mudimi ni Yesu wufi, wunimigi mu lufa, ndelunu mu bufugu bunu Nzaama bugini ba nimisi nzili yimoso ande Yesu. ¹⁵Ndege Yesu gadodo ni mu bufugu bunsugu tomo baada bana bafi bini dedegeene mu gwa wanagana we nde, bisi twini gala bamoono mangoyo; ¹⁶17 18

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Gwigu meeme Poolo ande Timote ande Silasa duya nusonogeene bini bisi Dibundu lu Gidaabisi Nzaama ande Mfumabisi Yesu gu Tesalonigi. ²Nzaama ganu dele mu disi lwana lupimi, ganu dululu midimi mu kuuma Mfumabisi Yesu. ³Duya mudoonaaga Nzaama hoso daanga mutula ndumu yi lugwigili lubini mu bihene bibiosogo ande guzolo gubini mu mapaana manene manuya sala, ndelunu nwigu mu gubanaga tsili. ⁴Bisi duya mono kiesi bunuya ganga mudimi mu mabundu ma Nzaama mu kebe ga pasi yiyosogo ande lugwigili lunuya gama ande gudindamana mu gusala gisala gi Nzaama. ⁵Guya monogo ni numa faana guwingini mu Gimfumu gi Nzaama mutula pasi yinuya mono, ⁶ginaga Nzaama bugini bawa pasi baada bana baya nuwa bini pasi; ⁷bini ande bisi bugini du hululusu mu bufugu bwiniya duugu Mfumu Yesu mu tala ande bawanzio mu ngolo yaana, ⁸mu kebe ga ludimi lu mbawa baada bana bakono guyaba Nzaama ande bana bakono gulabaaga Paana Yipimi yi Mfumu Yesu. ⁹Duumbu lubini бага biwi lwigi guba tabana mu zwingi lu mbawa yini yikono nsugu ¹⁰bufugu bugini yafudugu mu mugieme ande baada bapimi, bana bamu guumunu mu gimbangi gibisi mu kebe gabini. ¹¹Ndelunu duya nusameene hoso daanga ni Nzaama ganu gidili baada bana bama digi pimi ya misi miana, gagugusu mapaana magaya nuzoleene mu gusala mu ngolo yaana mu kebe ga lugwigili lubini ¹²mutulu kuuma-Mfumabisi Yesu yilumu mu kebe gabini, bini se nulumu mu guzolo ande kiene yaana mu kuuma-Mfumabisi Yesu.

Chapter 2

¹Bapaanga ba yizolo, mutula bufugu bunsugu ande gimvugu gibisi we nde, muudu gakono gunu bwisi si bitsi mu mapaana ma bupala ²ni lowo ma gisaga-saga ni lowo si mu mugaana ni lowo manungu maba madodo ni mabisi. gebaana bakono gunu doneene, ³ni daanga lunu luma gugu bunwini mono bidimi, ⁴ndeege mfuma-bupala bugini dumaaga baada baana mu gumu lumusu ni gigi Nzaama yataa bimi bibiosogo, bubini musaamaaga mu kebe ga manzo ma Nzaama, gini lusa ndeege ni gigi nzaama. ⁵Bunuya wibigi ni buyi nuleele luyi gele gunu? ⁶Dalaana loolo gimi giya muganga nzili, gigaya lameene mu gwiyi mu daanga lwana, ⁷gigi ndebunu buga gene Nzaama ni daanga luma gugu, lwini doogo gimi gini gimu gangaga nzili. ⁸Muudu mufa giniya duugu mu ngolo yi Sadana, ⁹giniya doneene baada bana bakono gugabeene Paana Yipimi yi Mfumu Yesu ni bahulugu, gini salaaga bipa bi gifande gifa bi bupala, ¹⁰asi Yesu bugini muzwa gu mbawa yi gono lunde. ¹¹Nzaama gaya bawa baada bana bakono guyabeene nzili yi Yesu, ¹²mutulu baguumunu mapaana mana ma bupala, bakono guhulugu, babege duumbu. ¹³Bapaanga ba guzolo, duya mudoono hoso daanga Daada Nzaama mutulu wunu soolo duugu luyanaga ni bunwini hulugu mu mapimi mabini ande Muhungaana ande lugwigili lubini, ¹⁴ndelunu wunu demene mu gulaba Paana Yipimi mutulu nuwingini mu mugieme wu Mfumabisi Yesu. ¹⁵Bapaanga ba guzolo, galaana ngolo lugwigili lubini ande gulaba mapaana mamosogo mayi nulongo mu gono lubisi ande mu migaana mibisi. ¹⁶Mfumabisi Yesu wunu zolo ande Gidaabisi Nzaama banu we ngolo mu midimi ande gusa mudimi, ¹⁷ande gunu dala mu disi lupimi, nusalaaga mapimi ande guduusaaga ndaga Yipimi gugele baada.

Chapter 3

¹Bapaanga ba guzolo, gimi gimbaana nudu sameene bisi mutulu Ndaga-Nzaama yimana mwamaga ande gulumu mu bihene gimbaana ndebunu buyi salamana gugele bini; ²dudoogo gu miogo mi baada bafa bana bama kono lugwigili. ³Duya sa mudimi ni Nzaama wunu wuya gugusu ndaga yiga dodoga, buga nuseleene mapimi, buga nugebe mu kebe ga baada bafa, lowo banu gidi gimi, ⁴bunwa sala gisala pimi ndebunu buduya nuloomo mu gusala. ⁵Duya nulomeene ni Nzaama gadwalasa mu nzili gwana midimi mibini ande mu guganga midimi. ⁶Bini bapaanga, gebaana ande muudu wunu wuya wingisi gisaga-saga mu kukono gulaba mapaana madu nulongo bisi, ⁷bini beene nuyaaba budu gele bisi mu kebe gabini, lowo ni mu gisaga-saga, ⁸lowo dusala nuwa bugogo bu gudia gubisi, asi dusala mu pasi pibi ande mooso. ⁹Lowo guya leesege ni lowo duma faana mu gunu wa bugogo bubisi, ¹⁰nuyaba ni ludu gele mu kebe gabini, dunu longa ni muudu wunu wuya kono guzolo gusala gisala, gakono gudia gwana se. ¹¹Duya wugu ni mu kebe gabini gwig ande baada baya kono guzolo gusala gisala, baya wingisi gisaga-saga ande mapaana mapamba-pamba, ¹²duya baloomo ni bawesele gifu gini, basalaaga gisala, balu disaaga biwi beene. ¹³Bini bapaanga, nukono guwoono mu gusalaaga mapimi. ¹⁴Ni gwig ande muudu wuya kono gulaba mapaana madu nusonogeene mu kebe ga mugaana, numu si misi, nukono gubambagana we nde, gawugu gwana nsono; ¹⁵gumu menge lowo, asi numu ludigeene, gigi paangabini. ¹⁶Meeme Poolo, yitu nuwa mbodo gu miogo, gini gigi gidimi gi migaana mi meeme mimiosogo miyi sonogaaga. ¹⁷Nzaama mungaa dalalaa, ganu dululu midimi, ganu dele mu disi lwana lupimi, ¹⁸daanga lulwosogo galaana pwede ndebunu bwigi guzolo gwana mu kuuma-Mfumabisi Yesu.

1 Timothy

Chapter 1

¹Mwanaama wu mudimi Timote, wuwu meeme Polo, tumu wu Nzaama we wu Yesu Klisto iya gusonogeene mugaana wuwu. ²Daada Nzaama we Mfumu Yesu bagudele mu disi lupimi, baguwe dulu-duluu. ³Iya zolo ni nze wusaala ya Efese, wusala longo baada bawesele malongo ma bupala we matigi we miaga mi pamba-pamba, bakono guduumunaaga makuumu ma bambudu ba tomo, ⁴ndebunu baada bini gala we luzolo we lugwigili lumusomo we mudimi mupimi. ⁵Baada babili nzili, balongoga bagwene mapaana ma pamba-pamba mu gingolongo, asi biwi beene bama seleneege. ⁶Misigi migi mfunu yagele baada ni migi mu nzili yipimi, ⁷misigi lowo migi mutula baada bapimi, asi migi mutula baada baaba: ⁸bana bakono guzidisaaga mapaana ma Nzaama we badaada we bamaaya babiwi, ⁹bana bazwaaga bagwene, bana balaalaga Nzaama mu bupala, bana basalaga ginduumu, bana bakono gulabaaga misigi mi Nzaama, ¹⁰bana bakono guyaba Nzaama, baada ba mudwe bwidi, baada badegega bagwene, babagala bakweleganaaga biwi ande biwi, bakaada se gifa gimoso, ¹¹baada badodoga bupala, bakono guzolaaga paana-paana. ¹²Iya wa Mfumu Yesu madoono bugape gisala gigi we ngolo mu kukono gulaba mana mayi gidi meeme mu daanga luyi kono gugidigi muklisto, luyi mubeya. ¹³Luulu wunsoolo, wutele mu disi lunde lupimi, wupe luzolo we lugwigili. ¹⁴Ganseene meeme nga muudu wunu wulesega baada bambaana mugeleene wupimi ¹⁵mutulu gubaga moonu wu mvulande mvulu. ¹⁶Meeme ngwigi wunu wumadigi baada babosogo mu gusala masumu, asi Nzaama lugangugeene kiene. ¹⁷Luzidi we lugugu bigele ande Nzaama wunu wukoono nsugu, ¹⁸wukono gumonogaaga gu misi, gigi wumoso peelee; wumbaana lowo gigi. Amen! ¹⁹Nze mwanaama Timote, iya guwa malongo maama mutulu wigi we lugwigili we manungu mapimi mu mudimaaga; ²⁰baada bavulu lowo bigi ande manungu mapimi nga Imeneye we Alegizandele, badodoga mapaana mafa mu kuuma-Nzaama.

Chapter 2

¹Iya guleele ni mu daanga lu bisaama baada basaama tomo mutula biwi beene, baleeda se madoono mutula biwi beene, ²gungoyo basaama mutula baada bambaana, baleede se madoono mutula baada bambaana. ³baba sameene se bamfumu ba gisi, bawingisi dulu-dulu we luzidi we ginzaama. ⁴Mana migi mapaana maga zologa Muhulusu wubisi. ⁵Daada Nzaama gazologa ni baada babosogo bahulugu, bayabeene mapaana ma musomo ndelunu lugansolo meeme mu gumwangasa musomo wunde mu kebe ga baada bamakono mu gigana gi bayudu, ⁶bamu yabeene ni nde gigi kaga Nzaama wumoso peele wunu wuguulu baada gu miogo mi mumenge Sadana mu nzili yi Mfumu Yesu, ⁷wunu wululeede ndege beene nga magaba. ⁸Meeme iya zolo ni babagala basaamaaga mu gimvugu, bakono guwugaaga kobo mu daanga lu bisaama, ⁹bakaada se bavadaaga milele mipimi, bakono guvadaaga bibende mu kodo, ni lowo milele mi tala yivulu, mi luleene; ¹⁰guganga se bamfufu lowo mu guleede luzidi gugele Nzaama. ¹¹Lowo yima wa bakaada nzili mu gulongo Ndaga-Nzaama ni lowo mu guyaala babagala, mutulu Nzaama gasele tomo bagala, mukaada mangoyo. ¹²Sadana gadoneene Eva, lowo ni Adama; ¹³ndelunu mukaada lugabebese musigi wu Nzaama. ¹⁴Asi hoso muudu wumabudu baana ni wumasa lugwigili bugini hulugu, ¹⁵ni gigi pwede we guzolo we ginzaama, luleene lowo gwana.

Chapter 3

¹Muudu wumafana gudwalasa dibundu lowo gamafana gugala wu mugeleene wufa, gwiki ndebunu. Gamafana gudwaala mugesese wumoso peelee, gamafana gugala muudu wu luzidi, ²wu guluyaala ande guyaala nzo yaana, baana bande bamafedi gugala ande mugeleene wupimi, wu luzidi, lowo guwudu mono ande gugala nzala-nzimi. ³Gamafana guyambaaga banzenzi gu nzwana, gakono gugala muudu wu gisaga-saga ande wu gikagala-ngolo, gagele pwede. ⁴Ni lowo gamafana guyaala nzwana, abunu gini dwalasa dibundu lu Nzaama? ⁵Lowo gamafedi gugala muudu wufini mu dibundu ni lowo gini gala luleene. ⁶Asi gumabodo muudu wukulu mu dibundu wu basilineege baada babosogo mudimi, si bamimpani bamu guumunu ni gigi muudu mupimi. ⁷Lowo gamafana gudigisi gidese mu hoso paana yini. ⁸Bisielee se gifa gimoso, lowo si gisielee gimoso gimafana gugala ande mugeleene wufa nga guwudu mono ni lowo guda bupala ni lowo gugala gisaga-saga. ⁹Bisielee himafana gulaba mapaana maya bileese Nzaama mu gusala. ¹⁰Mu gubi nimisi ya misi mi baada, tomo guba mege. ¹¹Bakaada se bamafana gudwala mudimi wumoso, mugeleene wubiwi wumafana gugala wupimi. ¹²Luulu lu iya gusonogeene mugaana wuwu, tama lowo bu ngwiya gudala, ¹³ni yima lama geele, mugaana wuwu buwa guleese mapaana mawaa laba mu kebe ga dibundu lu Nzaama wu moono. ¹⁴bifu bi guseleene nga guunzu luma gama nzo. ¹⁵Yesu gagidigi muudu, gavaada muhungu wunu wumu bingisi, bawanzio luba mulumusu. ¹⁶Paana yinde yiyabagana gisi gimutsini, baada babosogo bamusileene mudimi, ndelunu Nzaama luga muzangana gu tala.

Chapter 4

¹Muhunga-Nzaama wudodoga gumusomo ni mafugu ma nsugu baada bubini bwisi lugwigili lubiwi gisini mapana ma bupal, ²mini longaaga baada bambana bana bigi we manungu mafa mu mudimi mibiwi. ³Baada bana balongoga gunanga madia, gisi lowo Nzaama wusi madia ma gifa ande gifa mutula muudu, ⁴mamosogo migi mapimi. ⁵Balongoga se ni gukwele gwig gitsini. ⁶Malongo mana ni wutumalongo, baada bubini guguumunu, bini mono ni gumusomo nze wuyasaleene lugwigili we ginzaama. ⁷Gulaba mapana mapamba-pamba lowo, ⁸saleene gumusomo ande lugwigili, ⁹baada badi madia mamosogo gungoya bisaama. ¹⁰Longo baada musomo wuwu, guguumunu lowo si muudu wumoso ni ¹¹gagusawala nze mutulu wigi mbee, ¹²leese gimbangi gipimi, bifu binze we gudodo gunze we guzolo se lugwigili we ginzaama ginze mu kebe ga baklisto tii gunu gungini duulu meeme; ¹³nze dangaaga kaga mugaana-Nzaama ya midi mi baada, ¹⁴longaaga, guwesele lowo magaba maguwe Nzaama ma Muhunga-nde duugu ludodo babigili lunu lubagusi miogo. ¹⁵Ni bisala binze biena gu gilungunu, baada bugini hulugu nzili gimoso we nzege beene. ¹⁶Gala ngolo mu gisala gigi, gebe malongo maama, lugebe se nzege beene.

Chapter 51Gungeneene mbuda-muudu lowo, asi muludigeene ngagwi ni gigi gidaaga, baludigeene se baana babagala we babakaada ngangwi bapanga baaga;

²bamaaya se gifa gimoso ngagwi ni maaga.³Salasa we luzidi bakaada bafileene badimi, bana bakono si muudu.
⁴Bana bigi we baana ni lowo badigili, bawesele gu miogo mi baana we badigili babiwi;⁵wunu wuma badagana tsili, muudu wumusalasa lowo, wululeede mu gusaama Nzaama we guloomo lusalasa pibi we mooso.⁶Longo baada ni mukaada wunu wuya laba biesi bi gisi gigi bagele wungafa.⁷Ni muudu lowo gaya salasa gigana giana mumpani mu gubiyi.⁸Mukaada wufileene mudimi mu gumusonogo kuumu tomo gagugusu mvulu maguumu masamana, bagele we bifu bibi:⁹gansasga baana baana pimi, gayambga banzenzi pimi gu nzwana, ¹⁰gadwala mudimi wumoso peele, gawululaaga mili mi baklisto, gasalaaga baada bigi mu pasi,¹¹gasalaaga mapaana mapimi. Bana bakono gununu gubasonogo lowo, ni lowo bubini bisa kwele, bini bwa madiadi, bubini bilagana nzila-Yesu, ¹²bini gwenaaga mu manzo ma gisaga-saga we gwawinginaaga mu mapaana ma baada bambana we bidodadodo.
¹³Ndelunu meeme yimazolo ni bakaada bana babisa dwala badimi babiwi, babudu baana,¹⁴babansasa, bayaala manzo mabiwi mutulu bavulu babili nzila-Nzaama, balebe Sadana. ¹⁵Ni we muklisto wu mukaada wigi ande bakaada bafileene badimi mu gigana gibiwi, wesele ni nde gabaselese, gakono guleede bugogo gu dibundunlu Nzaama, lunu luyasalasa bana bamakono tsili baada ba gubasalasa. ¹⁶Bambudu bana basalga gisala gipimi bamafana gubaga matabisi mabisi mbal yoolo, bana balongoga bagwene.¹⁷Ndaga-Nzaama yiyadodo ni muuda-gisala gabege lufudu lwana. ¹⁸Basonogo ni guganga lowo ngombi gono ni wuniada mbenge, mimi gayidi. ¹⁹Ni bamaya funu mbuda-dibundu, pimi gugele baada boolo ni lowo badede; ²⁰ni baada basele gubiyi, bangeneene ya misi mi baada babosogo, bunu bamoso nga bawugu boomo.²¹Iyaguleele ya misi mi Nzaama, mi Yesu we mi bawanzio mu gusala mapaana maama, ²²laba malongo maama, gugala we manungu mambana lowo, sala gifa gimoso gugele muudu wuwosogo.²³Gusa muudu miogo tina-tini lowo, guwinginaaga lowo mu masumu ma baada, lugenzaaga, gunwaaga maja peele lowo, ²⁴nwaaga se ndama-mono mutulu nze wubelega guvulu. ²⁵Baada bavulu masumu mabiwi mamonogoga mangoyo, bamoso gugilungunu, mapaana mapimi se mamosogo mamonogoga, mambana bu guswama lowo.

Chapter 6

¹Baada ba gisala bamafedi guzidisi guvulu bamfumu babiwi; lowo si muudu wumoso wumafana gubeye Mfumu Nzaama, ²wesele ni baada ba gisala bigi ande bamfumu babiwi babaklisto babazidisi nga bapanga babiwi ba luzolo. ³Longo mapaana maama. Ni we muudu wuya duugeene mapaana ma musomo wu Mfumu Yesu, wulonga mapaana mambana, lowo gigi mu lugwigili lubisi, gigi luleene, wubili nzili yi musomo, ⁴gigi we makaasa ma miaga we ma gudodagana; miaga nde mini mibadwalga mu buhala, mu masawala, mu manunginini, mu bupal, miaga mibiwi miwaaga. ⁵Banunguga ni mu giklisto bubini vaama. ⁶Mu nzila-giklisto gimvama gigi ni muudu wutululeede mu mpili yipimi, wumazolo ndaama-bimi yigigabiwi gukono gusaga manzili ma gisi gigi, ⁷bibiosogo bi gisi gigi buduya biwaneene, gugele milele, gugele madia, gugele manzo maguyama, dubi moneene kiesi. ⁸Asi baada bana basagaga gimvama gi gisi gigi Sadana gababwisiga mu manzili mande, wubazwaga se, gababwisiga mu pasi; ⁹ndelunu babilisiga lugwigili lubiwi, bena yangaganaaga. ¹⁰Asi nze muuda-Nzaama lowo gulaba mapaana mana, gama lugwigili, leese gimbangi giwude ya misi mi Nzaama we mi baada, ganga mudimi, gala muudu wu pwede we wu luzolo, ¹¹saga moonoo wukono nsugu mu bisala biaga tii bufugu bwini yafudugu Mfumu Yesu nga bugade gimbangi ya misi mi Pilaada. ¹²Gugala si gifu gimoso gifa lowo. ¹³Nzaama gigi wumoso peelee, nde se Mfumu wu bamfumu, bubini gugusu bufugu bunu bwibi monogo Mfumu Yesu wunu wukono yana gumonogo si gugele muudu wumoso, ¹⁴wesele ni lugugu we ngolo yinde bigele mvulande mvulu. Amen! ¹⁵Baleele bamvama ba gisi gigi baswege gimvama gibiwi gu miogo mi Nzaama. ¹⁶wunu wuleedega bimi bibiosogo. ¹⁷bini bileedega kiesi; baleele basele mapimi, badogolo midimi mibiwi mu bimi, bagabaaga se gugelebaada bambana; ¹⁸mu bufugu bunu bubini бага moonoo wukono nsugu. ¹⁹Mwana-meeme Timote, wigili mapaana mawu longogo, gulaba lowo mapaana magisaga-saga gi baada bambaana, ²⁰gulaba miaga mi bazobo lowo, dala bavulu babilisi lugwigili lubiwi. ²¹Nzaama ganudele mu disilupimi.

2 Timothy

Chapter 1

¹Meeme Poolo iyagusonogeene nze Timote mwana-meeme wu mudimi, mugaana wuwu mu luzolo lutwigalwi mu gimvugu we Daada Nzaama, ²meeme tumu wu Yesu Klisto wunu wuga dumusu mu guleele baada Paana yi moonoo. ³Daada Nzaama we Mfumu Yesu bagu dele mu disilupimi, bagu we dudu-duluu, bagu wugeene kiene. ⁴Iya fudulu madoono mavulu gugele Nzaama wunu wuba seleene bakaaga baama, ⁵wuyi yasaleene se meeme. ⁶Ni yima nungu gudili gunze, pwisi ni yigu monaaga. ⁷Iya mono ni lugwigili lunze lwigi nga lu kaagaaga wu mukaada, Loyisi wubudu maaga Enisi. ⁸Ndelunu iyaguwibigi ni wusi ngolo mu magaba mana maguwe Nzaama mafunu ⁹mutulu Muhunga-Nzaama wuduwaaga gibagala wudu salasaaga mu guzolagana we mu gulu yaala. ¹⁰Guwugu nsono lowo mu guda gimbangi gi Mfumu Yesu, ni lowo gimeeme mutulu ngwigi mu bologo gisini kuuma-Yesu, ¹¹asi guumunu gumono pasi mutula nde mu gumwanga Paana yi Pimi yiga tugu wa mu ngolo yaana. ¹²Nzaama wudu hulusu duugu tama yana lowo gusala gisi gigi, lowo ni mu mapimi mabisi, asi mu luzolo lwana gadusoolo mu gumu saleene ganu dele mu disilwana lupimi mutula Yesu Klisto. ¹³Luzolo lunu luya monogaaga mu gwiyi gu Yesu yaaya mu tsini, Yesu wuya belese lufa, wulu menese ngolo, wuleede moonoo wu mvulande mvulu mu Paana yi Pimi. ¹⁴Meeme Nzaama wunsoolo mu gugala longo we tumu waana mu gumwanga Paana yi Pimi, ¹⁵ndebunu meeme ngiaba ni mapaana mana maga tsileene nde bumini gugugu mu bufugu bunu. ¹⁶Nze laba mapaana ma musomo mayi guleese meeme, gama lugwigili we luzolo lutwigalwiwi mu Yesu, laba malongo maga guwe mu nzila-Muhunga-Nzaama. ¹⁷Wuyaba ni baada m'a Azi bu batini meeme nga Fizele we Elemojene. Daada Nzaama gawugeene nzo yi Onezifolo kiene mu gibagala giga paya mu bologo, gaya nsaga tii gu Lomo. ¹⁸Daada Nzaama we Mfumu Yesu bamu wugeene kiene mu bufugu bunu. Nze wuyaba se bisala biga nseleene meeme gu Efese.

Chapter 2

¹Nze mwanaama, sa ngolo mu mapaana mayi gulongo, nze se wulongo baada bambaana bana bawusilineege mudimi, ²biwi se nga balongo baada bambaana. ³Nze gala suda wu Yesu, guumunu gumono pasi bu monoga suda. Suda wupimi lowo galabaga mapaana manzie, ⁴munga-nsaga galabaga misigi mi nsaga yaana, ni bunu lowo nga gabingaaga. ⁵Gifa gimoso se musala-nguunu gadiaga muudu wutomo bimi bi nguunu yaana. ⁶Nungu mapaana mayi guleele, Yesu buga leese mpili yigu yabeene mapaana mamosogo ⁷Muhunga-Nzaama buga wusulu Yesu mu lufa. ⁸Davili gagele kagaana. ⁹Iya monaaga pasi gisini Paana yi Pimi yiyi longoga, yiwinginiga bologo nga muudu mufa, ¹⁰asi lowo bama fana gusa Paana yi Nzaama mu bologo. ¹¹Meeme kangaga mudimi mutulu baada bambana se bahulugu, babege lugugu lu mvulande mvulu. ¹²Dusaana mudimi mu mapaana maama; ¹³ni dumafa we nde we guganga mudimi, butwini galaaga we nde, twini yaalaaga we nde. ¹⁴Ni dutumunanga, nde se bugini dunanga, ni dutumulemvegeene, bugini gugusu maga dugenese, nde lowo gadaaga bupala. ¹⁵Nze baleele mapaana ma musomo, gusaaga miaga lowo mu mapaana ma pamba-pamba, mana mabebesega baada. ¹⁶Nze sa ngolo ni wumonogo muudu mupimi gu misi mi Nzaama, sala gisala gipimi mu lugwigili lulwosogo. ¹⁷Mu kebe ga baada babebesega bagwene, gwigwe Imeneye we Filede, babilisi nzili yipimi we lugwigili lubiwi, ¹⁸bigi nga gido giya simigi mu luudu lu muudu. ¹⁹Mu kebe ga nzo gwigwe manzungu masalasga hoso bufugu, mambaana maduuguga kaga ni fedi lwigi ni lowo banzenzi batala bamaya, ²⁰magoobo we maloongo se gifa gimoso. ²¹Muudu wunu wumawesele masumu gasalga gisala yipimi, mu luzolo lupimi, ndelunu nze gusaaga miaga lowo, ²²gusalaaga lowo nga mwana-mbeele, asi salaaga mu mudimi dudu-dulu, ²³miaga midwalga gudodagana. ²⁴Muudu wunu wuya sala gisala gi Nzaama gadodaganaaga ande baada bambaana, gagangaga mudimi, ²⁵gaswingigiga baada bambaana mu gubolomono midimi ²⁶ande guyabeene gusala mapimi, baduugu mu zwingi lu Sadana wunu wuba laba tomo.

Chapter 3

¹Mu mafugu mansugu pasi yini gala yivulu; ²luzolo ande kiene lowo bini bisa gala, luzidi gugele babadaada ande bamaaya bu lwini wa galwiwi; baada bini zolaaga nzimi, bini galaaga luleene ande gikagala-ngolo, ³bini subaaga bagwene, bubini basawalaaga ande guba munge, bini galaaga kobo ande kono; ⁴bini bawaaga pasi ande guba dege, lowo bini zolaaga gusala mapaana mapimi, ⁵bini salaaga mapaana gukono gunungu, bini zolaaga biesi bi gisi gigi, asi Nzaama lowo bini muzolaaga; ⁶bini leesaaga ginzaama gibiwi gu misi mi baada, ⁷asi gu mudimi lowo gibiwi si gandaama. ⁸Gugalaaga lowo mu gimvugu gi baada bana benaa sagaaga gubwisi bakaada mu masumu, ⁹ni bakono guyabeene nzila-Nzaama, ¹⁰bananga Ndaga-Nzaama nga bunanga Yanesi ande Yambelesi ndaga yi Mose; ¹¹si ndebunu manungu mabiwi lowo mini lama, baada bubini yabeene Ndaga-Nzaama. ¹²Nze wuyaba manungu ande bifu bimeeme ande malongo ande lugwigili ande kangeene yi mudimi wu meeme ande pasi yi yimonoga ande yiba paaga baada ¹³mu mabulu maama ma Antioso ande Yikoniumu ande Lisitele, asi Mfumu Nzaama luga togolo mu pasi yiyosogo yini. ¹⁴Yabeeni ni baada bana baya sala luzolo lu Nzaama, ba bamonosoga pasi. ¹⁵Baada bafa bigi mu gubwisi baada bambaana mu kebe ga masumu, asi nze laba kaga malongo mawu longogo ande guganga mudimi nga buwu yaaba duugu gimbeege giaga ni Mugaana wu Nzaama wini guwa nduungu yini guhulusu ni wuma sileene Yesu mudimi. ¹⁶Mugaana wu Nzaama wusonamana mu ngolo yi ndege Nzaama mutulu gulongo baada mapaana-mapana, mu guba swingigi bifu ande gugabeene gugala mu ginzaama, ¹⁷bunu nga bayabeene mpili yi gusalaaga mapaana mapimi.

Chapter 4

¹Ya misi mi Nzaama ande mi Mfumu Yesu nze sa ngolo mu gulongo baada ande guganga mudimi, ²ande gugala gibagala mutulu Yesu lugini ya saamasa baada bamoono ande bana bafi, ³baada lowo bini zolaaga guwugu mapaana-mapaana, bini zolaaga mapaana mabiwi beene, ⁴bini labaaga baada ba gisaga-saga ande bapala, ⁵asi nze saga guluyaala, ganga mudimi, longo Ndaga-Nzaama, ⁶gugusu gisala giaga giguwe Nzaama. ⁷Daanga lumeeme lu gufa ande lu gubaga ⁷matabisi luma gugu, yima nwana giduumu ginene, luulu luyi bege matabisi ma gisala gi yima sala, ⁸matabisi mana lowo ni Yesu gangwaaya meeme peelee, asi baada babosogo bana baya musileene mudimi. ⁹Nze sa ngolo mu gwaa fudugu, gulama lowo. ¹⁰Dala Demasi wusala nsisi meege beene, gayaa laba biesi bi gisi gigi, wugie gwana gu Tesalonigi, Kelesense wugie gu Ngalati, Tito gu Dalamati. ¹¹Lugasi peelee wusaala yaya. Yawiyi ande Madigo gaya nsalasaaga, Tisigi yimu dumu gu Efese. ¹²Gubili lowo mugwa twaleene gazaga gayi sisi gu Twalasa mu nzo yi Kalapu ande migaana mini mi pela-mbisi. ¹³Gebe ande Alegizandele mu mapaana maga nsele meeme, ¹⁴Nzaama gini muwa duumbu bu gananga guwugu madu mulongo bisi. ¹⁵Si muudu wumoso lowo wunwaneene meeme luyi saama gugele Leta, si ndebunu, Nzaama buga pe gibagala il, ¹⁶buga togolo gono lukulu, ndebunu bugini togolo pasi yiyosogo. ¹⁷¹⁸17 18 Bawe bi Pilisili ande Akilasa ande nzo yi Onezifolo mbodo, ¹⁹nze se batu gudumusu mbodo gugele Yibulusu ande Pudense, ande Linusu ande Kolodo ande bapaanga babosogo. ²⁰Yelasidi wusaala gu Kolinti, Dolofimi gu Miledi, ²¹gigi mukaasa. Asi nze sa ngolo wiyisileene luulu lumakono gunogo tomo mvulu. ²²Nzaama gagele ande nze, gagu dele mu disi lupimi.

Titus

Chapter 1

¹Wuwu meeme Poolo, muuda-gisala gi Nzaama ande tumu wu Mfumu Yesu Klisto iya gusonegeene ndaga yiyi, ²yileedega moonu wu mvulande mvulu wugenese Nzaama baana baana bamudimi. ³Nzaama lowo gadaaga bupal, meeme se ndugisi baada babosogo nga bunu butumu Mfuma-bisi Yesu. ⁴Gugele nze Tito mwana-meeme wu wumusomo mu lugwigili lutwigalwi mu Mfuma-bisi Yesu Klisto. ⁵Yigusisi gu Crète wusala sa bambudu ba dibundu mu gihene; ⁶bagele baada ba bifu bipimi: babagala bagele mugese wumoso peelee, ⁷baana babiwi bakono gugala gisaga-saga, waga lowo, bagele baklisto; ⁸mutulu Nzaama wusi ni mbuda-dibundu gamafedi gugala muuda-bifu bipimi, ⁹wukono gunwaaga mono mavulu, wukono lulene ande bidoda-dodo, wukono bupal ande gikagala-ngolo, wuyambaga baada gu nzwaana, wuzologa mapaana mapimi. ¹⁰Ginaga gwiki we baada bavulu mu kebe ga bana ba bagiese bigi mudwe bwidi, mandaga mabiwi migi ma pamba-pamba, madwalaga baada mu manzili mafa; ¹¹gwiki mfunu mu guba gama, baya longo mapaana ma nsono, maya pasa bigaana. ¹²Muudu wumoso wu nduungu mu kebe gabiwi gadodo ni bini bisi Crete nwiki bapala, bamoolo, bambisi bakobo ande bafa. ¹³Gimbangi gibini gigi gi kedigi, wuba ngeneene pima-pimi mutulu lugwigili lubiwi lubodo. ¹⁴Gulaba lowo mapaana ma bayudu and bans bakono guzolaaga mapaana mapimi. ¹⁵Baada bapimi, mapaana mabiwi mamosogo migi mapimi, asi baada bafa ande bana bakono gugwigili, lowo bigi si paana yimoso yipimi, ginaga manungu ande midimi mibiwi mibeebe. ¹⁶Baya monogo ni bamuyaaba Nzaama, gisi lowo gabiwi; baada baba zolaaga mutulu luzidi lowo gabiwi, bagugaaga gusala paana yipimi.

Chapter 2

¹Iyagusonogeene musomo wupimi. ²Longo banunu babagala ande babakaada, mutulu babagala bakono gulusa, ³asi bagele luzidi, baluyaala, bazolagana, bagele baada ba lugwigili lungolo, bagangaaga mudimi; ⁴bakaada bagele ande ginzaama, balongaaga baana babakaada mapaana mapimi, bazolaaga badimi babiwi ande baany babiwi, ⁵bananga madiadi ande gunwa mono mavulu, bagele bosala bipimi mu manzo mabiwi; ⁶baluyaala, bagele mudimi wupimi, ndelunu baada lowo bini sawalaaga ndaga-Nzaama. ⁷Wulongo se babagala bamakono gununu balebe bifu bipimi, baluyaala ande gusalasa mapaana mapimi, ⁸bagele luzidi. ⁹Nze dodaaga gumusomo, bunu bambeni banze lowo bini sawalaaga ndaga-Nzaama, ¹⁰ginaga gugele we baada bavulu bana ba bagiese mu kebe gabini bigi mudwe bwidi, mandaga mabiwi migi ma pamba-pamba, badwalaga baada mu manzili mafabagisala se nga balemvegeene bamfumu babiwi bagisala, babawaaga kiesi, bawesele miaga we bwibi, bagele bifu bipimi, ¹¹bini bamfumu babasileene mudimi, baada se bubini zidisaaga malongo ma Muhulusu wubisi, Nzaama. ¹²Bifu bi baklisto bimafedi gugala bini biyalese ni Nzaama wuzolo baada; mu luzolo ndelunu baada bawesele gimuudu gibiwi, ¹³baseleene ginzaama duugu daanga lunu tii gunu gwini gugu bufugu bu mugieme, ¹⁴bufugu bu kiesi we bu lugugu lu Mfumu Yesu; wunu wululede nga magaba mutulu gududogolo bisi mu masumu, wuzolo mapaana mapimi. ¹⁵Nze longo ande gibagala we gungana, muudu gakono gugubeye.

Chapter 3

¹Baleele ni balemvegaaga gugele bamfumu ba leta ande bambudu babiwi mu gusala gusala giba tuba loomo mu gusala; baleese luzolo lupimi we dulu-duluu; ²baganga mudimi, bidoda-dodo lowo, bagele pwede. ³Bisi se budu gele gisaga-saga nga biwi, budu bili nzili, dugele kono, mudwe bwidi we buhala we gumengagana; ⁴asi ludu wugu ni Nzaama gigi muudu mupimi, wuzolo baada, wudu hulusu, lowo ni mu ngolo yibisi, ni lowo mu mapimi mabisi, ⁵asi mu kiene yinde. ⁶Gaduhulusu mu daanga ludubodamana mu maja, ndelunu Muhungu wunde wuduwwulu mu maja; dubudugu dubudugu gufini, ⁷dubudugu baada bafini mu lusalasa lu Yesu Klisto, Muhulusu wubisi. ⁸Nzaama wuduwe muhungande wumafana we bisi mu guzingawi mu mudimi wupimi we gubaga moonoo wu mvulande mvulu. ⁹Ndaga yiye yigi gumusomo, nze sangolo ni baada basele mapimi, gama lugwigili, ¹⁰asi gulaba mapaana mapamba-pamba lowo, makono mfunu, gusaaga miaga lowo; mulongo muunga-miaga mbal moso ni lowo mbal yoolo, ni wumananga gwana, muwesele ndebunu; ¹¹yabeene ni muudu wu gifa gini wubili nzili yipimi, wubwi mu masumu, wulubelese ndege beene. ¹²Lungini gudumusu Ademasi ni lowo Tisigi, gulama lowo mu gwambaga ya Nigapolisi, ngini gala ndebunu ya mvula-tomo. ¹³Longo pima-pimi baada bayabeene gisala mapaana mapimi, mapaana mamfunu, bawesele mapaana mapamba-pamba. ¹⁴Wubawe se baklisto bana gunu mbodo. Wesele Nzaama ganudele mu disi mupimi. ¹⁵Wubawe se baklisto bana gunu mbodo. Wesele Nzaama ganudele mu disi mupimi.

Hebrews

Chapter 1

¹Tomo Nzaama gadoda gungoya babigili, ²asi luulu gadodoga mu nzila mwanaana Yesu wuga dumusu, wuga selande gisi gigiosogo. ³Gigi gifani gi Nzaama mu kebe ga baada, ⁴luga belese masumu mamosogo, wuya bwanzana mu kuuga Nzaama, kumande yidigi makuumu mamosogo mu ngolo, wudigi ande bawanzio ba Nzaama. ⁵Nzaama gigi ande mwana wumoso peelee, Yesu. ⁶Lowo gama sala demene geele wanzio wumoso ni mwanaana, nde gigi gidaana, asi bawanzio babosogo bamu saama Yesu nga bu gabaleele ndege Nzaama. ⁷Bawanzio gaba si ni ntwigi batumu bameeme, baada bameene ba gisala. ⁸Galeele mwanaana Yesu ni gidi gi gimfumu gi nze lowo gigi ande nsugu, nze wini yaalaaga mvulande mvulu, wini gielaaga mapaana ma baada pimi, ⁹lowo wini sala zolo si gubiyi gumoso, kaga mapaana mapimi. Nzaama ni nze yigu soolo, yigu si mfumu yataa baada ande bimi ande bibiosogo bidusele mu gimvugu, ¹⁰tala ande maana bubini waalaga, asi nze wigi mvulande mvulu, bubini beebe nga milele mima pagaga, ¹¹nze buwini migangaaga nga gazaga, asi lowo wini sala nunu si bitsi, wini galaaga gifa gimoso, ¹²ya googo lumeeme lugi daada tii gunu gungini ya guniadasa bamenge baagagu tsina mili nga yataa gihwini. ¹³Nzaama lowo gama sala leele geelendaga yiye gugele bawanzio. ¹⁴Bigi batumu ba Nzaama gugele baada бага zologa guhulusu.

Chapter 2

¹Ndelunu mapaana madu wugu madodo tomo Mfumu Yesqu, baada bambaana se luba madodo, mawe bana bakono gumu laba duumbu. ²Bana balebe nzila-Nzaama babege matabisi ma Muhunga-Nzaama, hoso muudu mu mpili yaana. ³Bisi ni lowo duya laba bwiigi luzolo lu Nzaama abunu twini hulugu? ⁴Ginaga Nzaama wulede gimbangi ni paana yiyi ni yigi yipimi, wulese bipa bi gifa ande gifa. ⁵Gihene gimoso mu Mugaana-Nzaama basonogo ni Nzaama wusi muudu yataa bimi bibiosogo ande yataa mapaana mamosogo, ⁶wumu we gimfumu gigu biyaalaaga; ⁷lowo gadimini gimfumu gugele bawanzio, asi daanga lunde lwiigi ndaama. ⁸Bawanzio ni muudu gigi nawa gu misi mi Mfumu Nzaama? Si ndebunu muudu gigi gu tsina bawanzio. ⁹Guya monogo ni Yesu bu gigi gu tsina bawanzio mu daanga lutsisi, asi buga guumunu gufileene baada, loolo Nzaama wumuwe lugugu ande mugieme yataa baada ande bimi bibiosogo. ¹⁰Mu guzolo ande kiene yini Yesu wuhulusu baada babosogo. ¹¹Yesu gadogologa masumu ma baada, wuba gidili bapaanga baana, wuba wululu mu matsili maana, sa gaba demenega bapaanga. ¹²Nde ni Nzaama gini gulumusu ya misi mi bapaanga bameeme, ¹³ngini gusileene mudimi mu kebe ga baads babosogo ande baana bawupe. ¹⁴Yesu gigi ande maja ande matsili mu luudu nga baada babosogo, ¹⁵asi yataa kulunsi wubelese mfuma-maana wugele ande ngolo yi lufa lu baada, wuba guulu mu gihigi gi masumu. ¹⁶Yesu gasalasaaga bawanzio, asi asi gasalasga bapaanga baana baada bagaya fileene yataa kulunsi, badigili ba Abalayama. ¹⁷Mu gufa gunde ande kiene yaana, Nzaama wumu gidili mfumu munene, wunu wusalga luzolo lu Nzaama, wunu wuya guulu baada mu masumu. ¹⁸Mutulu Sadana buga mumege, luulu ndr gawaaga baada ngolo yi gubelese Sadana ande mihungu miana mifa.

Chapter 3

¹Nzaama wunusoolo mu gugala mu kuuga Yesu gu tala, ²ndelunu sagaana ni nugelande gihene gimoso mu gimfumu gini, ³mutulu m/nwigi baada bana bafi, bana banimigi mu lufa nzili moso ande Yesu; gulaba biesi bi gisi gigi lowo. ⁴Mose gasala mapaana mana maga zologa Nzaama, ndelunu gamumege ande Yesu nga mungaa-nzo, wumadigi nzo yaana mu mfunu; mungaa-nzo gwiggi Daada Nzaama. ⁵Muudu wunu wusaaga mudimi mu gudungu nzo labeene luzolo lu Nzaama gigi mungaa-nzo. ⁶Mose gigi muuda-gisala mupimi wu Nzaama. ⁷Bisi twigi nzo yaana mu Muhungu, mungaa-nzo gwiggi Yesu. ⁸Luulu lunu mawugu ndagande gusa mudwe bwidi lowo⁹nga bakaaga babini mu daanga luyi megamana meeme mu kebe ga nsege ande mapaana mayisele mu nzila-Ngipiti. ¹⁰Sa yiya bawugeene kobo, ¹¹yiba leele ni lowo bini wingini mu gisi gi lusili. ¹²Gebaana ni muudu gakono gusa mudwe bwidi, gakono gugala ande mudimi wufagu misi mi Nzaama. ¹³Nulongaganaaga hosu bufugu bini ande bini mu gukono gusala masumu. ¹⁴Bisi twigi mu kebe ga Yesu, ni dutumu sileene mudimi tii gunu nga budu buludu tomo. ¹⁵Ni duwuga ndaga-nde dukono gusa mudwr bwidi. ¹⁶Banawa bana baya sa mudwe bwidi? Gwiggi baada bana бага duusu Mose gu Ngipiti. ¹⁷Banawa Nzaama gawugeene kobo? Gwiggi baada bana бага laba gusala masumu ande bana bafi mu nzili. ¹⁸Banawa Nzaama galeele ni lowo nwini wingini mu gisi gi lusili, gini gigwaa hululugu ande ndege? Gwiggi baada bana basaaya mudwe bwidi. ¹⁹Mu gukono gusa mudimi mugele Nzaama, lowo bawingini mu gisi gi lusili gini gi guhululugu.

Chapter 4

¹Dugebaana mutulu dukono gubilisi si muudu wumoso mu kebe gabini mu kukono gusa mudimi mu mapaana maduwugu, ²gifa gimoso nga baada bana bakono guwingini ya bulu buba genese Nzaama mu gwaa hululugu. ³Bisi bana duya wugu Ndaga-Nzaama butwini wingini mu gidi gi gini nga buga dodo mu Mugaanaana ni mu kobo yimeeme baada bana baya kono gunsileene mudimi, lowo bini wingini mu gisi gi guhululugu; ⁴ginaga ndege Nzaama buga hululugu mu bufugu bunu bu nsambwadi (7) luga menese gusala gisi. ⁵Luga bisa dodo mu kobo ni lowo bini wingini mu gisi gi gaba yidigeene mu gwaa hululugu. ⁶Luulu mu kiene yi Nzaama baada bambaana bamafaana guwingini mu gisi gini ni bamasa mudimi, ⁷ndelunu luga bayidigeene bufugu bumoso buga demene ni "Loolo". Yoswa ni gawingisaaga baada mu gisi gini, Nzaama lowo gakaya bisa dodeene bufugu bunu. ⁸Gadoda hoso daanga mu gono lu Davili ni lu numa wugugu Ndaga-meeme gusa mudwe bwidi lowo. ⁹Buga hululugu Nzaama mu bufugu bu nsambwadi (7), bisi se duhululugu, ¹⁰dukono gubwa nga bakaaga babisi bana basi mudwe bwidi mu Ndaga-Nzaama. ¹¹Ginaga wunu wuma hululugu gama fanagana ande Nzaama luga menese gusala gisi. ¹²Ndaga-Nzaama yigi ngolo, yigi yimoono nga mbeese yi kobo yi masaama moolo, yini yigabalaga luudu lu muudu bidini-bidini, yimonogo manungu ma muudu mu kebe ga mudimi. ¹³Mu kebe ga muudu lowo gwiggi ande gimi gimoso gikono guyabaaga Nzaama ande gumono ginaga misi minde mimonoga mudimi wu muudu, bu guswaama lowo. ¹⁴Bisi twigi ande mfumu wu banganga-Nzaama wunu wubelese masumu ma gisi gigi, wunu wumafana mu gudu salasa mu gudini masumu nga ndege wubingi ya misi mi Daada Nzaama, ¹⁵ndelunu bisi se dusi ngolo dugeme lugwigili lubisi. ¹⁶Dubesagana ande gidi gi gimfumu bufugu bwini gala ndebunu, Nzaama bugini dudala mu disi lwana lupimi.

Chapter 5

¹Nzaama gasoologa muudu wumoso mu kebe ga baada mu gugala mfuma-banganga-Nzaama, ²mutulu gawaaga Nzaama magaba ma gifa ande gifa mu gudogolo masumu ma baada bambaana ande ma ndege beene; ³ginaga gigi muudu, wubwaga se mu masumu. ⁴Muudu lowo gamafana gulusa ndege ya gihene gini. Dala Aloni, gwiki Nzaama wumu demene; ⁵Mfumu Yesu lowo galusi ni ndege mfuma-banganga-Nzaama, gwiki Nzaama wumusi daanga luga dodo ni duugu loolo nze wigi Mwanaama, meeme ngwiki Gidaaga, ⁶wigi nganga-Nzaama wu mvulande mvulu gifa gimoso ande nganga-Nzaama wunu Melekisedegi. ⁷Daanga lulwosogo Yesu mu bisaama binde mu gisi gigi buga lugulumuna ya misi mi Nzaama ande gudili, ⁸gagele wumu bonene mutulu gamu hulusu mu lufa, Nzaama buga wuga bisaama binde, luga sele luzolo lwana, ⁹ndelunu gamuwe gimfumu gi mvulande mvulu, ¹⁰luga musi mfuma-nganga-Nzaama gifa gimoso ande nganga-Nzaama wunu Melekisedegi. ¹¹Mapaana magu nuyabasa migi mavulu, asi gwiki pasi bini mu gubagisi, nwiki ande pwisi yi gunwa midigi nga baana ba bambeele, ¹²nwiki ande pwisi yi gulongogo bimi bi baana ba bambaana, mapaana ma gimbudu lowo yana. ¹³Muudu wunu wunwaaga midigi gigi mwana-mbeele, lowo gamafana guyabeene mapaana mafa ande mapaana mapimi; ¹⁴bambudu peelee bamafana guyabeene.

Chapter 6

¹Duwesele gulongogo mapaana ma luyanaga lu moonoo wu giklisto ande bisaama bi gusa mudimi gugele Nzaama ande bi gusa baada miogo ande bi gu bodamana gu gifande gifa, ²ande mapaana ma guwusugu mu lufa, migi mapaana ma baana ba bambee; ³luulu bisi dudalaana gugilungunu. ⁴Gwigi ande baada bayaa fudulu Mfumu Yesu yataa kulunsi mu mugeleene wubiwi wu mapaana makulu, mana mafa, ⁵bigi baada bana bamono kiesi luba yamba magaba ma Nzaama, mana ma Muhunga-Nzaama, ⁶asi bafudugeene mapaana mabiwi makulu; pimi mu guba swingigi balebe nzili yifini yi moonoo. ⁷Maana ni mvulu munu guma nogeene migi mu kebe ga lusagamana ni mayaa budu midi ande bididi bi gudua, ⁸asi ni mayaa budu nganga, lowo migi ma lusagamana, mini nsugu mu gumasa mbawa. ⁹Nzaama gasalaaga baana baana gubiyi, ¹⁰ndelunu duyaa nuzoleene mapaana mapimi gugele Daada Nzaama. ¹¹Duyaa nuzoleene ni nusi ngolo ande gudindamana mu guganga mudimi ande gusala mapimi, ¹²nukono gugala bamoolo mutulu nubege magaba mana manu genese Daada Nzaama mu lugwigili lubini. ¹³Nzaama luga genese Abalayama mu gumu gidili daada wu gigaana ginene gi baada ande mu gumu sagamana, lowo gadaanga kuumu yi muudambaana wutu mudigi mu bunene, ¹⁴galu daanga ndege beene mutulu lowo gwigigi ande wunu wutu mudigi nde. ¹⁵Mu gwa baga mamu genese Nzaama, Abalayama ga ganga mudimi. ¹⁶Mu gulaala Nzaama, muudu gadaangaga kuumu yi wunu wutu mudigi nde, ndebunu lusili lumenesega miaga mu kebe ga baada. ¹⁷Nzaama lowo gadodoga bupala, maga dodoga nde, buga magugusuga. ¹⁸Mapaana maama moolo gulaala Nzaama ande gusa lusili lowo mini sala sobo, ndelunu bisi duya sa mudimi mugele nde dusi manungu ni bugini duwa mana maga dugenese. ¹⁹Mapaana madu silineege bisi mudimi migi nga gibende gini gigangaga maswaa ya kebe ga nzele, gima fanagana ande mioono mibisi gu mioogo mi Mfumabisi Yesu wudedegeene gu tala. ²⁰Wuwingini ya kebe ga nzo-Nzaama, gigi nga mulele wunu wunene wuyaa gabala nzo-Nzaama, gigi mfumabisi banganga-Nzaama wu mvulande mvulu nga Melekisedegi.

Chapter 7

¹Melekisedegi gigi mfuma-Salemi, mfuma-banganga-Nzaama wunu wusagamana Abalayama mu daanga luga zwe bamfumu bana бага nwanabiwi. ²Kuumu yi yi gi kuumu yi gimfumu gi Dulu-duluu ande gimfumu gi Mapaana mapimi. ³Daada lowo gwana, maaya lowo gwana, kaaga lowo gwana, si gisini lowo gwana, si nsugu se lowo gwana. Asi gigi nganga-Nzaama wu mvulande mvulu nga Mwana-Nzaama. ⁴Luga wanagana ande Abalayama, lugamu sagamana. Abalayama luga muwe gidini gimoso gi bimi mu bidini guumu biga gabala (1/10); labeene bunene bunde, bimi bini biga seene mu biduumu. ⁵Baada babosogo ba gigaana gi Levi baleeda magaba ndebunu buleede Abalayama gugele Melekisedegi, ⁶asi Melekisedegi lowo gagele mu gigaana gigi. ⁷Muudu wuwaaga mugwene lusagamana gwigu wunu wuma digi bunene, Melekisedegi luga sagamana Abalayama, nde gamuwe magaba. ⁸Baada ba gigaana gi Levi bawologa magaba gugele bapaanga babiwi bafaga, asi Melekisedegi gigi wumoono, labeene Mugaana-Nzaama. ⁹Luga leede Abalayama magaba mana, Levi se buga leede, ¹⁰mutulu gigi mu zumu lu kaagaana Abalayama. ¹¹Luga leede Nzaama misigi gugele baada ba Yisaleele, ni banganga-Nzaama basalaaga gisala gipimi, nga Nzaama lowo gakaa leede misigi gugele banganga-Nzaama bambaana, nga Melekisedegi, nga Aloni. ¹²Ni ginganga-Nzaama gima sobo, misigi se mifedi gusobo. ¹³Baya dodeene Mfumu Yesu wuya budugu mu gigaana gi Yudu gikono geele gubaga si nganga-Nzaama wumoso, ¹⁴Mose nkudu lowo gasala mudodeene. ¹⁵Ginganga-Nzaama gi Yesu lowo gigi gi muswini, ¹⁶asi gi Muhunga-Nzaama, gifa gimoso nga Melekisedegi, lowo gigi ande nsugu. ¹⁷Mugaana-Nzaama wuya dodo ni nze wini gala nganga-Nzaama wu mvulande mvulu gifa gimoso ande Melekisedegi. ¹⁸Ndelunu Mfumu Nzaama gadogolo misigi mikulu mi Mose, luga si misigi mifini ¹⁹mutulu mini mitomo lowo migele mingolo, lowo gamiwi misele gisala gipimi. ²⁰Luga yaadigi Nzaama Mwanaana gimfumu, gasi lusili mu kuumandegge, asi luba yaalga banganga-Nzaama bambaana, lowo basaaga lusili. ²¹Mu daanga lu Yesu, Mfumu Nzaama gasi lusili ni nze wini gala nganga-Nzaama wu mvulande mvulu. ²²banganga-Nzaama bambaana bafi, ²³gimi ndegini gisala gikono gumonogaaga, asi Mfumu Yesu gigi wumoono mvulande mvulu. ²⁴Gini gisobagani gigi mu gisala gi ginganga-Nzaama gi Yesu ande gi baada bambaana. ²⁵Yesu gigi wunu wuma fana mu ginganga-Nzaama gipimi mutulu lowo gigi ande gubiyi si gumoso, si lusumu lumoso lowo, Nzaama wumu banasa gu tala, gadiminiga mapaana ma baklisto gugele Daada Nzaama. ²⁶Gigi wunu wuhulusuga baada babosogo bana bamu silineege mudimi, gigi wumoono mvulande mvulu, gagalaaga bela-bele ande baada ba masumu. ²⁷Lowo gigi nga banganga-Nzaama bamoso bana baleedega magaba hoso daanga mutula biwi beene andr mutula baada bambaana; ²⁸asi nde galuleede magaba ndege beene mbala yimoso labeene lusili lu Nzaama, luulu gigi Mfuma-banganga-Nzaama wu mvulande mvulu, gigi nganga-Nzaama mupimi tsili.

Chapter 8

¹Paana yimadigi mapaana mamosogo mu mfunu yigi ni Yesu gigi Mfuma-banganga-Nzaama wunu wuya bwanzana mu kuuga Daada Nzaama gu tala, ²wunu wusalga ya gihene gimadigi misigi mimiosogo, gihene gi musantu mu kebe ga nzo yi tente yini yiga duungu ndege Nzaama, asi lowo ni baada. ³Ndelunu hoso nganga-Nzaama wu gisi gigi galeedega magaba ma gifande gifa gugele Nzaama. ⁴Yesu ni gagalaaga se yaya nga bu gasalga se ndebunu; ⁵labeene buga leele Mfumu Nzaama muudaana wu gisala Mose luga zolo ni gaduungu nzo yi tente, gamuleele ni laba mapaana mana mawu wugu yato yi musele. ⁶Yesu wubege gisala gima digi bunene ya kebe ga baada ande Daada Nzaama. ⁷Ni bisala bini bitomo bigalaaga bipimi, nga Mfumu Nzaama lowo gakaya bisa sa lusili lumbaana ande baada. ⁸Nzaama luga mono gubiyi gu baada bana бага duusu mu buhigi gu Ngipiti mu gukono gulaba lusili luga bawe, ⁹ndelunu luga gabisa sa lusili lumbaana. ¹⁰Nzaama ni lusili lufini luyi yayasa mu kebe ga Yisaleele lugala ni hoso muudu galu geme mu mudimaana, lowo si muudu wumoso waya longo mugwene si mwanaana, hoso muudu buga yaba ndege beene misigi mimeeme. ¹¹Yimisaaya mu kebe ga mudimi wu hoso muudu, yimi sonoga yataa mambunzu mabiwi mutulu bangiabeene duugu bambeele tii bambudu ni meeme ngwigi Nzaama wubiwi, biwi bigi baada bameeme. ¹²Bungwini bawu guneege kiene mu gubiyi gubiwi, lowo ngini labaaga gubiyi gunu. ¹³Misigi mifini lumi wingini mu kebe gabiwi, mini mikulu lumi bwi mu guwalaga.

Chapter 9

¹Mu lusili lutomo gugele ande ²mu gihene gitomo giba demena ni gihene³mu sugu lunu luyoolo luma digi gitsini, gunu gwiki meese ma woolo ya bayaa fufa bidi, gwiki sandugu lu misigi lu woolo. ⁴Mu kebe ga sandugu lunu mwingi bungu lu woolo, mu bungu mwingi madia ma mana ande muhangawu Aloni bawu vaadasa bididi ande midoyo mi lusili lu Nzaama ande baada. ⁵Yatala gwiki bidegi bi bawanzio bamana dandalala mavaga-vaga mu guleese ni Nzaama wigi ya gihene gini. ⁶Banganga-Nzaama bawinginiga mu sugu lunu lutomo mu gusala bisala bibiwi, ⁷asi Mfuma-biwi nde peele wuwinginiga mu sugu luyoolo mbala moso mu mvulu yi mutsini ande matsili ma bambisi mu gulomo Nzaama ni gaba weseleene masumu mande ande ma baada babosogo maba sala gukono guyabeene. ⁸Muhunga-Nzaama wuyaya leese ni sugu lutomo lwigi kaga ⁹mutulu guyaa monogo ni lowo gwiki magaba ma gifande gifa mini wululu mudimi wu muudu; ¹⁰bini bigi kaga bisala-sala. ¹¹Asi Yesu wunu wululeede beene, wuya menese mapaana mana, wugidigi Mfuma-banganga-Nzaama lowo ni mu nzo-Nzaama yiduungu baada gu miogo, asi yi ndege Nzaama wu tala. ¹²Mfumu Yesu lowo gaya duguulu mu matsili ma bambisi, ¹³asi mu matsili maana, gadu guulu se mbala moso peele, luga wingini mu gisala gi ginganga-Nzaama. ¹⁴Ni matsili ma bambisi madu wulula masumu, ndebunu matsili mande matala madu menese nzala yi mapaana ma pamba-pamba ma gisi gigi mutulu dusaleene Nzaama pima-pimi. ¹⁵Yesu gigi wunu wuya goso Daada Nzaama ande baada mu lusili lufini luga leede yataa kulunsi. ¹⁶Ni muudu gigi mu gufa wuma sonogo mugaana wu bimi biga masala sisi, guya loomogo tomo guyabeene ni wufi e lowo yana, ndelunu Yesu wuduguulu mu lufa lunde. ¹⁷Asi ni muudu lowo yana gamafa, mugaana wunde lowo wigi mfunu. ¹⁸Lusili lutomo lunu luga sala Mose lugala ande matsili ma bambisi ¹⁹gamagosa ande maja ande bididi; gabi dulula yataa mugaana wu misigi, gaswela baada ande budo bu mbawa bunu buga fufa bambisi. ²⁰Gudoda ni maama migi matsili ma lusili lufini lutu nuzoleene Nzaama mutulu numu wugeene. ²¹Ndelunu Mose luga mana swele matsili yatala nzo yi tente ande yatala bimi bi gisala gi nzo-Nzaama nga mabungu. ²²Bimi bibiosogo bima laamana matsili bipimi, masumu mawi ni lowo bigi bi masumu. ²³Bigi bidimi biya lese ni matsili ma bambisi mayaya wululu masumu, ²⁴asi matsili mama digi mfunu gwiki ma Mfumu Yesu wunu wuwingini gu tala gunu gwiki Nzaama mutula bisi baada. ²⁵Lowo gwiki ni Yesu galu leedega hoso daanga nga bu winginiga mfuma-banganga-Nzaama mu gihene gima digi gitsini mbala moso mu mvulu yimutsini, asi gwiki mbala yi moso peele galu leede ande matsili maana. ²⁶Ni gugalaaga hoso daanga, nga Yesu gamonoga pasi mbala yivulu. ²⁷Hoso muudu gama fana gufa mbala yimoso, bini musaamasa se mbala yimoso. ²⁸Ndebunu se Yesu galu leede mbala yimoso mu gudogolo masumu ma baada bavulu mu mbala moso, lugini yafudugu mu mbala yi yoolo, lowo ni mu gwaa dala paana yi masumu ma baada, asi mu gwaa hulusu baada bana bamu silineege mudimi, bana bamu ziliga.

Chapter 10

¹Misigi mi Mose lowo tsili migi mapaana mana mini gala mu daanga lunu, asi migi gidimi, ²mutulu ni magaba maba leedega hoso daanga, hoso mvulu, mamenesaaga masumu ma baada nga lowo babisa salaaga masumu, ³nga lowo babisa leedaaga magaba hoso daanga. ⁴Matsili ma bambisi lowo ma mafana gumenese masumu. ⁵Lugayi Yesu mu gisi gigi galeele Daada Nzaama ni nze lowo wusala zolo si mbisi wumoso nga magaba, lowo wusala zolo si gimi gimoso, ⁶asi wuzolo luudu lumeeme nga magaba,⁷ndelunu meeme luyi guumunu mu gusala luzolo lunze nga bu basonogo mutula meeme. ⁸Basonogo ni nze wusala zolo si magaba mamoso mana maba fufuga yatala meese, gugele magaba ma matsili, gugele magaba ma kaaya, ⁹asi wuzolo matsili ma luudu lu meeme mu guwululu baada gisi lowo ni magaba mana maba fufuga labeene misigi mi Mose, loolo misigi mini mifi mu gwiyi gu meeme. ¹⁰Yesu gayi mu gusala luzolo lu Nzaama, mu gululeede ndege beene nga magaba, galuleede mbala yimoso, masumu lumawi; ¹¹asi banganga-Nzaama bambaana baleeda magaba hoso daanga, masumu lowo masala wa. ¹²Yesu wuya bwanzana mvulande mvulu mu kuuga Daada Nzaama, mu googo lu gidaada. ¹³Luulu Yesu gayaa zili ni Nzaama gamu niadasa bamenge bande gutsina mili minde. ¹⁴Bwi ndebunu Yesu galu leede mbala yimoso nga magaba mutulu gaguulu baada mu masumu. ¹⁵Muhunga-Nzaama wumonogoso ni paana yini yigi, ¹⁶ndebunu bubasonogo ni ngwini basa misigi mi meeme mu midimi mibiwi, ngini misonogo se ya mambunzu mabiwi. ¹⁷Lowo se ngini labaaga masumu mabiwi, ¹⁸mutulu yiba wululu, lowo ngwigi ande mfunu yi magaba mabiwi. ¹⁹Bapaanga, luulu twigi ande nzili yigu wingini mu kebe ga gihene gini gima digi gitsini, ²⁰mu matsili ma Mfumu Yesu, wunu wudu zibileene nzili yifini. ²¹Dubege Mfuma-banganga-Nzaama mu kebe ga nzo-Nzaama. ²²Dubesaganaana yana ya gigi nde ande midimi mipimi, dumu sileene midimi mini miga wululu mu maja mapimi. ²³Mapaana maduyaa sileene mudimi duboda magebe, ²⁴dulu gebaana bisi babosogo mutulu dukono gusala bisala-sala, duzolaganaana, dusalaaga mapaana mapimi. ²⁵Dukono gubeebese gimvugu gibisi gi bisaama nga baada bambaana ²⁶mutulu lowo twini bisa leede magaba ma gudogolo masumu ni dufudugu mu gusala masumu mu luzolo lubisi daanga luulu ludu mayaaba mapaana mapimi ni bufugu bunsugu bwiya. ²⁷Ni baada boolo ni lowo badede batu guleedeene gimbangi gi masumu, ni nze wubeebese misigi mi Mose, lufa lunze lwigi gu miogo miaga, ²⁸ginaga luulu duya zili bufugu bu Mfumu Yesu bugini saamasa bamenge baana. ²⁹Ni gumagala bunu, asi muudu wunu wuyaa beebese matsili matala ma Mfumu Yesu maga diaga yataa kulunsi ande wunu wuya dugu Muhunga-Nzaama, kigifa gi duumbu gini бага mu bufugu bunu? ³⁰Dumu yaba wunu wudodo ni meeme bu ngini nunwaneene, bungini fudu gubiyi gu bamenge bameeme, Nzaama bugini basaa masa. ³¹Gwigi boomo mu gubwa gu miogo mi Nzaama wumoono. ³²Nuwibigeede minianga miga mono Klisto mu daanga lukulu, ³³luba muwoolo bimi, luba mwesa pasi ya misi mi baada, ³⁴bunu mona bu bagida baada ba bologo, ³⁵asi bini nuyaba ni nwiggi ande gimvaama ginene gi mvulande mvulu. ³⁶Saana mudimi gugele Nzaama wubini mutulu mu bufugu bunu nubege matabisi mana maga nugenese. ³⁷Basonogo ni wunu wini ya gigi mu nzili. ³⁸Nzaama ni wunu wuyaa nsileene mudimi bugini hulugu mu lugwigili lwana, asi ni wuma fudugeene masumu, meeme bungini mu tswigi. ³⁹Bisi lowo twigi baada bana bayaa fudugu gungoyo, asi twigi baada bana basaaga mudimi mu moonoo wu mvulande mvulu.

Chapter 11

¹Lugwigili lwigi gusa mudimi mu gimi gini gikono gumonogaaga gu misi, ni gigi. ²Bambudu batomo Nzaama gaba guumunu mutula lugwigili lubiwi. ³Gisi gigi dugi yaba mu lugwigili ni Nzaama wugi sele mu luzolo lwana; lowo gwig ande gimi gi gakono gusala nde, lowo gasala sala si gimi gimoso mu gimi gini gimonoga, kaga mu lugwigili gasele bimi bibiosogo bidu monoga ande bini bidu kono gumonaaga. ⁴Mu lugwigili ndelunu Abele gawe Nzaama magaba mapimi magazolo Nzaama, luga naanga magaba ma paangaana Kaini mafa. Si bunu bu gafi, Nzaama wumu guumunu, wuwu guga se bidili binde ande loolabubu. ⁵Gwigi mu lugwigili lwana Nzaama gadwala Enoki gu tala mutulu gamu mono muudu mupimi duugu tama, ⁶si ndebunu bukono gumonaaga Nzaama muudu mupimi mu gisi gigi. Muudu wuma kono lugwigili gasaaga mudimi mugele Nzaama. ⁷Nowo se mu lugwigili lwana gahulusu gigaana giana mu daaga luga yidigi maswaa. ⁸Abalayama se mu lugwigili lwana gasisi gisi gi giana luga gie gu gisi giga mudumus Nzaama, gisi gi ginzenzi. ⁹Gagele munzenzi mu gisi gini, gayama mu manzo ma tente ande mwanaana Yisagi ande mudigilaana Yogobo; ¹⁰bazila ni Nzaama gaba duungeene bulu lunene. ¹¹Mu lugwigili ndelunu Abalayama wugidigi daada wu gigaana ginene gi baada bavulu gima digi mbenge yi zeele ande miodo mu guvulu, bugu midaanga lowo; ¹²ndelunu luga bege mwana wu bununu ande mugesana Saala wunu wufi gisidi. Basaaya kaga mudimi mu lese luba we Mfumu Nzaama. ¹³Baada babosogo bana bafi gukono gubaga bimi bini biba zila, si ndebunu buba bimonono ande guwugu mu lugwigili lubiwi, ¹⁴sa badodo ni bisi twigi banzenzi ande badigi-nzili mu gisi gigi gi maana; ndelunu basaga gisi gibiwi beene. ¹⁵Ni bagalaaga ande nzala yi gisi gini giba duugu, nga bafudugu gabiwi, ¹⁶asi pwisi yi biwi yigi yi gisi gifini gigi gu tala gunu gu gaba ziliga Daada Nzaama. ¹⁷Abalayama mu lugwigili lwana gawe Nzaama mwanaana Yisagi wumoso peelee wuga budu, ¹⁸gagele ande manungu ni Nzaama bugini mufuduleene moonono ni wutumu zwa yataa meese ma gimenge, ¹⁹ginaga Nzaama gamuwe lusili ni Yisagi wini mubudeene milongo mi baana. ²⁰Yisagi mu lugwigili lwana gasagamana Yagobo ande Esawu ni basala mono mapimi. ²¹Ndebunu se Yagobo gasagamana baana ba Yozefi luga yegamana mu muhangaana, mu daanga luga duulu mu gufa, luga saama Nzaama. ²²Yozefi mu lugwigili lwana gadodo ni baana ba Yisaleele bubini doogo mu gihigi gu Ngipiti, galeese bapaanga baana bubini gidi ande bigwili binde. ²³Gidaana-Mose ande maana mu ligwigili lubiwi luba mono pimi yi mbunzu yi Mose, luba zwe musigi wu mfuma-Ngipiti, baya swege mwana wu bangoono badede. ²⁴Luga gulu, Mose mu lugwigili lwana gazolo gumono pasi ande baada ba Nzaama, ²⁵luga nanga gumono biesi mu nzo Falawu. ²⁶Mose lowo gazolo gumono biesi bi gisi, gazolo ganiogogo mu gulaba Yesu mutulu gabege matabisi gu gilungunu. ²⁷Ndelunu luga doogo gu Ngipiti lugagie gwana si bunu buga si mfumu Falawu musigi, lowo gagele mu boomo si bitsi mutulu gasaya mudimi gugele Nzaama wunu wukono gu monogaaga. ²⁸Mu lugwigili lunu Mose luga galeele baana ba Yisaleele ni lubini salaaga fedi lu Pagi, bamana gwidi matsili ma bambisi ya mambele ma manzo mabiwi mamosogo, lwini yadigi bawanzio bakono guzwa baana babiwi batomo ba babagala. ²⁹Kaga mu lugwigili, baana ba Yisaleele babwili nzele wunene wu maja ma lugie gu mili ngagwi ni mu maana, asi lubaya duulu bisi Ngipiti ni babwili, luba fi babosogo. ³⁰Mutula lugwigili lubiwi, baana ba Yisaleele luba bwisi bibege bi lupangu lu bulu lu Yeliko, lubaziede bulu mbala nsambwadi (7) ande migungu mi Nzaama. ³¹Kaga mu lugwigili, mukaada wumoso wu nduumu, kuumaana Lahaba wuyamba baada ba Nzaama baga dumusu Yoswa mu gwa dala gisi, lowo gafi ande nzo yi biwi yiyosogo mu daanga luzwe Nzaama baada bana bakona gulaba luzolo lunde. ³²Kiyibisa dodo mutula Samwele ande Davili ande Ngidioni ande Samisioni ande Yefeti ande babigili mu gukono gu daanga? ³³Baada baaba mu lugwigili lubiwi buba mana belese bamenge babiwi mu biduumu ande gu bawolo bimfumu, basala mapaana mapimi, bamana ganga bataama magono. ³⁴Buba zimi mbawa yingolo, buba dini lunu lubazola guba zwa gu mambeese, buba mana zunu mu makaasa mabiwi, babaga ngolo ...ya Mfumu Nzaama luba wona luudu, badinisa basuda baginzenzi. ³⁵Bakaada bana bamana fileene baada, buba bisa mono baada babiwi ande moonono, baada bamoso baguumunu gumono pasi mutulu babege moonono wupimi. ³⁶Bambaana bawingina mu bologo, baba bula fimbu, baba ganga misingi, baba seya, ³⁷bambaana se baba vaadasa mapele ma bambisi, baba digisa ya misi mi baada, baba zwaya gu mambeese, ³⁸bamoso gu midoyo. Nzaama lo1o gazolo ni baada bamono pasi yigifa ginabunu, bawingi naaga mu mazwingi ande gwadinaaga gutoo misele, ³⁹mutula lugwigili lubiwi buga baguumuna si ndebunu bu bakono gubaga gimi gini giga bagenese. ⁴⁰Nzaama wudu yidigeene gimi gipimi, gazolo ni dugi bege nzili yimoso bisi ande biwi, gadu gidili baada bama digi pimi.

Chapter 12

¹Bisi twigi ya kebe, duyabeene ni bambangi bavulu bigi mu gududala, dukono guwugu nsono mu gudini masumu, dusele nga Mfumu Yesu wuguumunu gifa yataa kulunsi; dumu dele kaga nde, buga beene ni kiesi gimu zila gungoya pasi ande lufa lunsono. ²Wuya bwanzana mu kuuga Daada Nzaama ya gidi gi gimfumu, dumu labaana tii gu nsugu mu lugwigili libisi. ³Numu seene nga wunu wunanga masumu gu misi minde, ⁴guwono lowo bini nukono yana gunwana ande masumu tii mu lufa. ⁵Nuyaba ni Daada Nzaama wulongo nze mwana-meeme guumunu ni Nzaama gagulongo nga mwanaana, guwono luudu lowo ni bugaya guyama. ⁶Nzaama gazologa muudu muwosogo, gaseenega baada babosogo nga baana baana, ⁷ndelunu gawaaga duumbu muudu muwosogo wunu wuma sala gibiyi. Kidaada wunu wukono guwaaga mwanaana duumbu ni lowo gumu yama? ⁸Ni gwiggi ande baana bakono gubagaaga duumbu lu gidaabiwi lowo bigi baana baana. ⁹Badaada babisi ba gimuudu baduwaaga duumbu, duba zidisa, abunu si Gidaabisi wudu waaga moonoo? ¹⁰Duumbu lunu lwigi lu daanga lutsisi, lwigi lupasi ande lukiene, ¹¹asi lunu lu Nzaama lwigi lukiesi gi mafugu mini ya gu gilungunu. ¹²Nukono guwonoso miogo ande mili mibini, nuzangana miogo mibini, nuniada mu manzili mapimi, nukono guwadaga, ¹³baada bana bamana beele mili, nuba si ngolo banimigi, bamu labaaga. ¹⁴Sagaana mu gugala pimi ande baada babosogo, ni lowo butwini koono gimfumu gi Nzaama. ¹⁵Dukono gugala nga mudi wukele wunu wuya mene luwu beebese midi mi mbaana. ¹⁶Dugebaana, dukono gugala nga Esawu wudege gimbudu mutula gudia, asi gungoyo lugaya dileene gidaana ni gamu sagamana, ¹⁷gisi lowo ndeege wusele gubiyi. ¹⁸Bini lowo nuya besagana ande gimi gi giguma gu miogo, musele wu Sinayi. ¹⁹Baana ba Yisaleele luba wugu mvili-mvili, luba mono pibi ande muhungu ande mbawa yato musele, luba boneene muudu wunu wudoda ni gubisa duleele si paana lowo. ²⁰Ginaga lowo bagugu gulaba musigi wu Nzaama ni si mbisi wuma lamana musele, bamu zwe gu midoyo. ²¹Gwigi paana yiboomo, ndelunu Mose ni meeme ngwigi mu boomo buvulu ande mu madegede. ²²Asi bini nuya besagana ande Yelusalemi lutala, bulu lu Nzaama wumoono, gunu guyuulu bawanzio ba gifande gifa, Siyono, ²³gunu gwigi baana batomo baba sonogo mu tala, basala fedi, gunu gwigi Nzaama wunu wugiesega mapaana ma baada, gunu gwigi baada bana bafi, бага gidili Nzaama baada bama digi pimi; ²⁴gunu gwigi Mfumu Yesu wugoso baada ande Daada Nzaama mu lusili lufini mu matsili maana maga diaga yataa kulunsi, wunu wudodoga mapaana mapimi gudigi matsili ma Abele. ²⁵Bisi dugebaana, dukono gunanga ndaga-muudu wunu wuga dumusu Nzaama ni lowo twini бага duumbu nga baada bana batomo bamu nanga. ²⁶Lowo gwini bisa gala ni maana peelee mini nigagana, asi ande tala se buyini nigagana. ²⁷Mapaana maama mayaa lesege ni Nzaama bugini nigisi bimi biga sele mu gisi, bubini waalaga, ²⁸bini saala peelee bini bini kono gunigagana. ²⁹Bisi dusaana ngolo ni duwingini mu gimfumu gini gikono guniganaaga, dumu saama Nzaama ande luzidi ande boomo mutulu nde gigi nga mbawa.

Chapter 13

¹Bini zolaganaana nga bapaanga. ²Nuba yambaaga baada bambaana mu manzo mabini, gwiki ande baada bayamba bawanzio, asi lowo baba yabeene. ³Nuwibigaaga baada bana bigi mu bologo ande bana bayaa mono pasi ngagwi ni bini se nwigu mu bologo, ginaga bini se nwigu ande luudu lunu lumonoga pasi nga lubiwi. ⁴Bini nugebaaga makwele ande matoso mabini, lowo gusalaaga ginduumu, ginaga baada bana bayaa sala ginduumu Nzaama bugini basaamasa. ⁵Nukono guzolo nzimi, Nzaama gadodo ni lowo ngini nuwesele miogo; kiesi mu bimi bini binwigi abiwi. ⁶Dukono guwugu muudu boomo mutulu Nzaama gigi ande bisi. ⁷Labaana bwigu baada bana baya nuleele Ndaga-Nzaama, labaana lugwigili lubiwi. ⁸Mfumu Yesu Gigi gifa gimoso ande yono, ande loolo ande mvulande mvulu. ⁹Gulaba lowo malongi ma baada bambaana ande misigi mi madia; bana balebe geele, lowo basala бага si gimi gimoso. ¹⁰Banganga ba Nzaama bana baleedega magaba yataa meese, lowo badiaga ni lowo guseene si gimi gimoso. ¹¹Matsili ma bambisi bana baba zwaga mutulu magaba ma masumu, nganga-Nzaama gama dwalga gu sugu lunu luma digi gitsini, asi bafufuga miswini mi bambisi gumbaana. ¹²Ndebunu Mfumu Yesu se gamono pasi yataa kulunsi ande gupidigi yi bulu mutulu gu wululu baada mu matsili ma ndeege beene. ¹³Twenaana gu gigi nde gupidiga-bulu, dukono guwugu nsono; ¹⁴ginaga lowo twigi ande bulu lunu lwini lama yaya mu tsini. Dusagaana bulu lunu lwini ya gu gilungunu. ¹⁵Mu nzila-Yesu duwaana Nzaama magaba ma mivumbu mibisi mi lugugu lunde. ¹⁶Dukono guwesele mu gusala mapimi ande mu gusalasaganamagaba mana ma zologa Mfumu Yesu. ¹⁷Nuba wugeene bambudu babini ba dibundu, ginaga biwi bayaa dala miono mibini pibi ande mooso; bunu baboda sala gisala gibiwi pima-pimi ni lowo baboda gisala ande mabogodo. ¹⁸Nudu sameene bisi mutulu dusele gisala mu mudimi wupimi, butwigi ande luzolo lupimi. ¹⁹Iya nuloomo gimi gimoso nusaameene ni Mfumu Nzaama ganselese, yikono gulama mu gwaa fudugu gugele bini. ²⁰Mfumu Nzaama wunu wunimisi Yesu mu kebe ga lufa, wumu gidili nganga-Nzaama munene wunu wugebega mameeme mu matdili maana mutulu matsili mande ²¹Nzaama wunu wuleedege dula-duluu mu kebe ga baada ganu we ngolo yi gusala mapimi maga zologa nde , gadu salasa mu kuuma-Yesu, bunu bisi dumu lumusu mvulande mvulu! Amen. ²²Bini bapaanga, iya nuloomo mu guganga mudimi ande mu gulaba mapaana mayi tunu sonogeene mu gidini. ²³Iya nuleele se ni paanga-bisi Timote wuduugu mu bologo. Ni wuma duulusileene, bu ngwiyande nzili moso mu gwa nudala. ²⁴Nuba we bambudu ba dibundu lubini ande baklisto babosogo mbodo. Bapaanga ba Yitalie batu nudumusu mbodo. ²⁵Mfumu Nzaama ganu dele mu disi lupimi bini babosogo.

James

Chapter 1

¹Wuwu meeme Jagi muuda-gisala wu Nzaama ande wu Mfumu Yesu yitu nudumusu mbodo bini bapaanga numana pasagana mu bisi bimbaana mutula pasi. ²Iya nuloomo ni numono pasi yiwi ngagwi ni ³paana yi kiesi yini nuwa kangeene-mudimi mu lugwigili lubini. ⁴Kangeene-mudimi yiboda sala gisala gipimi gima kono si gifu gimoso bunu bini nga numogo baada bama digi pimi. ⁵Ni muudu wumoso wuma kono ndungu mu kebe gabini, gamu loomo Nzaama wunu wuyi leedega gugele baada gukono gifu. ⁶Gayi loomo ande lugwigili, gakono gumede, ni lowo gini gala ngagwi ni maja mana maya laba muhungu yataa nzele; ⁷muudu wu gifa gini lowo gini бага si gimi gugele Nzaama ⁸mutulu gigi.... ⁹Muudu wunu wuya lugulumunu, gamono kiesi mutulu bugini zangaga, ¹⁰asi mvaama gini gawugu nsono mutulu gini hengemege ngagwi ni gintuntu gi gididi ¹¹gini giwumu mu mooso, pimi yigiwi luyi waalaga; ndebunu bwini waalaga bimi bi mvaama. ¹²Kiesi gugele muudu wunu wuya ganga mudimi mu daanga lugama megamana, asi lowo gama bwa mu masumu mutulu Nzaama bugini vaada pu yi gimfumu yiga genese Nzaama gugele baada bana bamu zologa. ¹³Muudu gakono gudodo ni meeme Nzaama wuma mege mutulu Nzaama gamegaaga muudu, nde se bamu megaaga mu gusala gubiyi. ¹⁴Asi muudu bamu megega mu gudala gwana, ¹⁵gwindegunu gumu bwisiga mu gusala masumu gunsugu lufa lumaya wingini; ¹⁶bini bapaanga bayi zolo, muudu gakono gunu doneene. ¹⁷Magaba mapimi mamosogo ande mapaana mapimi mamosogo maduuguga gu tala gugele Daada Nzaama wunu wukono gusobaaga, gunu gukono si gisobagani gimoso (gi daanga). ¹⁸Wudu sele mu guzolo ngagwi ni baana baana batomo mu kebe ga bimi bibiosogo biga sele. ¹⁹Bapaanga, nuyabaaga pimi ni hoso muudu gaboda wigilaaga, gaboda dodaaga, gakono guwugaaga kobo mu mbala moso ni paana gama wugu ni lowo gama mono ²⁰mutulu kobo yiswingigaaga paana nga bwigu guzolo gu Nzaama. ²¹Ndelunu dinaana masumu mamosogo, labaana mapaana ma Nzaama manu wuguga, mini hulusu miono mibini. ²²Mapaana ma Nzaama manuya wugaaga, nukono guma wugaaga peelee gu matswi, asi numa si mu bisala, ²³ni lowo nwini fanagana ande muudu wunu wutu ludala mu gipeele, ²⁴gungoyo wuma bilagana mbunzu yaana.

²⁵Wunu wuya saleene mapaana ma Nzaama mu kebe ga moonoo waana, lowo gigi nga muudu wunu wuya wugu, asi wuma bilagana; nde bugini mono kiesi mu bufugu bunu.²⁶Ni muudu wulu mona ni nde gigi wunu wuma digi guyabeene mapaana ma Nzaama, bugaya ludoneene, ²⁷guboda yabeene mapaana ma Nzaama gwiki gusalasa baana bafileene badaada ande bamaaya ande bakaada bafileene badimi ande gudini masumu mamosogo.

Chapter 2

¹Bapaanga ba guzolo, lugwigili lubini mu Mfumabisi Yesu lukono gugala lugu soolo baada, asi lugele lu guzolo muudu muwosogo. ²Ni guma monogo ni mu kebe ga baada bamaya wingini mu gimvugu gibini, muudu wumoso wuvaada pimi, wumbaana lowo gwana guboda vaada, ³wunu wuma boda vaada nutu muwa gidi gipimi ni gabwanzana, wunu wumbaana, nutu muwa gihene gi pamba-pamba ni lowo wuma nimigi; ⁴lowo nuya mono ni nuya gaabala baada? Nwigi ande manungu mafa?⁵Wigilaana bapaanga ba guzolo, Nzaama lowo gasi ni baada bana bakono gibageene babege lugwigili luvulu, bamvaama bunu nga babege gimfumu ginde? ⁶Bamvaama ga biwi ndebana baya numwesaaga pasi ande gunu wingisi mu mabologo ⁷ande gubeye kuumu yi pimi yinu bege yi baklisto?⁸Ni bunuya laba nga buba sonogo ni muzolo mugwene nga nzege beene, nuya sala pimi, ⁹asi ni nuya dala mambunzu, nuya sala masumu, nwini бага duumbu nga baada bafa. ¹⁰Ni muudu wulaba misigi, asi wuma bwa mu musigi wumoso, gama bwa mu misigi mimiosogo ¹¹mutulu muudu wunu wusi musigi ni guzwa muudu lowo, ndewunu se wudodo ni gusala lowo ginduumu. Ni nze lowo wuma sala ginduumu, asi wuma zwa muudu, ga wubwi mu misigi, wubeebese. ¹²Nusalaaga ngagwi ni nwigi bini babosogo nwigi baada, bama fana gunu saamasa ¹³mutulu gusaamasa lowo gwigili ande kiene. Kiene yima digi gusaamasa. ¹⁴Bapaanga ba guzolo, lugwigili luma kono bisala lwigi lungaa fa. ¹⁵Ni muudu wuma kono milele ni lowo madia, ¹⁶nze wigi amiwi, asi lowo wutu muwa, ¹⁷wutu muleele ni ndawene pimi, wawodo mbaa, wuyugudu gwaga. ¹⁸Ni muudu wutu guleele ni nze wigi ande lugwigili, meeme ngwigi ande bisala, ndeseede lugwigili lunze luma kono bisala; meeme yigu leese lumeeme mu bisala. ¹⁹Wuya zolo gumono ni lugwigili luma kono bisala lwigi lungaa fa, nze zobo wuwu? ²⁰Ni bu wuya gwigili ni Nzaama gigi wumoso peelee, yabeene ni mihungu mifa se miyaba, bumi degedega mu kuumande. ²¹Ni bisala bikonaaga mfunu mu lugwigili, nga Nzaama lowo gamu guumunu gidaabisi Abalayama, gamu guumunu luga gene gumu wa mwanaana Yisagi magaba yata mbawa. ²²Kaagabisi Abalayama Nzaama gamu guumunu mu bisala biana biga leese mu lugwigili lwana; ²³ndebunu buba sonogo ni Abalayama gagidigi mbayi wu Nzaama. ²⁴Gifa gimoso se mukaada wumoso wusala ginduumu, kuumaana Lahaba, Nzaama gamu dele mu disi lupimi daanga luga yamba banzenzi mu kebe ga nzwaana ande guba dinisi. ²⁵Guya leesege ni Nzaama gaguumunuga muudu mu bisala biana, ndebunu lugwigili luma kono bisala lwigi lungaa fa. ²⁶

Chapter 3

¹Bapaanga ba guzolo, dukono gugala baada bavulu mu gulongo Ndaga-Nzaama ²mutulu bisi duyaya longo twini saama gudigi baada bambaana, ³Bapundu duba gangaga musingi gu gono mutulu gadu lemvegeene, dumu dwala hoso gunu gudu magana; ⁴gifa gimoso se maswaa ma misingi ande milele duma dwalaga gu miogo ande gaama gatsisi si muhungu wuma bula ngolo. ⁵Ndebunu se ludimi lwiigi gaama gatsisi mu kebe ga muudu, gama fana gusala mapaana manene mu moonoo wu muudu, ⁶gifa gimoso nga mbawa yitsisi yima fana gutswimisi mbalaga, musidi wunene ni lowo tsege yinene. Ludimi ande mbawa bima fana guzwese luudu lubisi ande gisi gimutsini; dulu gebaana ginaga bini bigi bimi bi zwingi lumbawa yi mvulande mvulu mu kebenga luudu lubisi. ⁷Baada bama fana gulongo bambisi ba musidi ande banono ba tala ande bambisi bana bena sienaaga ya tulu, ⁸asi lowo bama fana gulongo gono lubiwi beene, ⁹gono ndelunu ludu yawa Daada Nzaama lugugu, ndelunu se luduya sagamana ande guhongo baada bana bigi bifani bi Nzaama. ¹⁰Lowo lwiigi gimi gipimi. ¹¹Bapaanga ba guzolo, nuyaba ni mwese wumoso wudusaaga ande maja mapimi ande maja makele, ¹²nzele wu mungu wuduusaaga maja mapimi magunwa, mukiefe wubudaaga malele, mulele wubudaaga kiefe. ¹³Ni mu kebe gabini gwiigi ande muudu wuya lumono ndungu ande gimbaga gudigi baada babosogo ni bima duugu gugele Nzaama, pimi gabi leese mu kebe ga bisala biana, gakono gulu zangana yato, ¹⁴ni bunu lowo, asi ni bunu lowo, guya monogo ni lowo bigi bi Nzaama, ¹⁵bigi bi Sadana ¹⁶mutulu nde wuleedega luleene nande buhala ande gisaga-saga mu kebe ga baada ande gubiyi gu gifande gifa. ¹⁷Asi ndungu yiduuguga gugele Nzaama gu tala yigi yipimi ande yi dulu-duluu, yiwaaga baada kiesi ande bimi bipimi, baada bagalaaga bupala ande gisaga-saga, ¹⁸asi baya wingisi baada babosogo mu guzolagana ande gusalagana mapimi...

Chapter 4

¹Mu kebe gabini ande gudodagana ande biduumu gunu biya duugu? Ga gugele bini beene, mu bizola-zolo bubini. ²Nuyabaaga guloomo, nuyabaaga gubaga bimi bini binwigabiwi mfunu, ³hoso daanga gisala gibini kaga bimi bi pamba ande gudodagana ande guzwesagana. Lwi ndelunu ni numa loomo, Nzaama ganu waaga mutulu manungu mabini migi mafa, nuya nungeene kaga mazumu mabini. ⁴Gisala gibini gimbaana gusala ginduumu, nuyabaaga ni nuwaaga Nzaama kobo? Muudu wunu wuya zolo gisi gigi, gagalaaga mbayi wu Nzaama, wumenge Nzaama. ⁵Basonogo ni Nzaama gaba zolaaga baada ba luleene, ⁶ndelunu wuzolo baada baya lugulumunu, wuzolo Muhungaana wuga dusi mu mudimi. ⁷Asi bini numu dini Sadana, nulabaaga guzolo gu Nzaama, ⁸nubesaganande, weselaana gusala masumu, nuwululu miogo ande midimi mibini mi bupala. ⁹Numu fileene Nzaama, numu leese pasi ande kiene yibini, nulu gulumunu ya misi minde. ¹⁰Maseye mabini numa gidili bidili, numu boneene, bugini nudala mu disi lunde lupimi, bugini nuzangana. ¹¹Mu kebe gabini lowo gwigu si muudu wuma fana gusaamasa mugwene, si gumu nwanasa ni lowo gumu nsubu ¹²mutulu gwigu Nzaama peelee wuma fana gusaamasa muudu muwosogo ande gumu hulusu ni lowo gumu zwa; gwigu nde wusi misigi mimiosogo. ¹³Bini baada bana nudodoga ni lowo loolo ni lowo migiese twena sala kikidi gibisi gu bulu luna lulunene, twena sala mvulu yimutsini, nwigu mu gubilagana ni Nzaama wuma zolo, ¹⁴nuyabaaga mapaana mini nubwileene mu nzili, nwigu nga mbungu yi gipwili yiyiga mu gisi, asi gungoya daanga bitsi yima waalaga gayiwi. ¹⁵Mu mapaana mabini ande mu manungu mamosogo, dalaana tomo Nzaama ¹⁶mutulu nde ganu guguseene. ¹⁷Ni muudu wuyaba gusala mapimi, asi lowo gaya masala, gaya sala masumu.

Chapter 5

¹Bini bamvaama, nubulusu gudili daanga ndelulu mutula pasi yini nubwileene gu nsugu. ²Ndebunu bimvaama bubini bibiosogo bubini bolo, nuya biswegeene mafugu ma nsugu. ³Nzimi yibini ande woolo bini mana bwa tadi-tadi yini mana nudia miswini ngagwi ni mbaa, milele mibini mini mana dia bansenene. ⁴Numana zwa baada bana bakono ngolo, numana dia nzimi yi baada babini ba gisala, ⁵asi bidili bibiwi biduulu tii gugele Daada Nzaama, mfuma-basuda gu tala. ⁶Bini nuya mono gabini kiesi mu pasi yibisi yataa maana. ⁷Bini baklisto, gangaana mudimi, nuzili bufugu bunu bu Mfumu Yesu ⁸ndebunu bu ziliga basala manguunu mvulu yitomo mu gugwini bimi bibiwi ande mvulu yi nsugu mutulu gubidia. ⁹Nukono gubogodaaga ni lowo bubini nusaamasa, nugangaaga mudimi, nudindamana ginaga musaamasa wuduulu ya mbele. ¹⁰Dalaana kangeene-mudimi yi Yobo mu pasi yiga mono yiyosogo, gimi gini giga musaleene Daada Nzaama gu nsugu. ¹¹Gifa gimoso babigili ki pasi bamono, asi baganga mudimi, ndelunu baada babosogo bana baya ganga mudimi babege kuumu yi Bamono Mapimi mutula kiene yi Nzaama. ¹²Bapaanga ba guzolo, ni mu kebe gabini muudu wumoso wubwi mu makaasa ni lowo mu masumu, pimi gademene bambudu ba Dibundu bamu saameene ¹³ndebunu mu lugwigili Nzaama bugini mu zunu mukaasa, bugini mu nimisi, mungaa masumu, bugini mu weseleene masumu maana; ¹⁴wunu wigi mu pasi, gasaama Nzaama, wunu wigi mu kiesi, gabigi migungu mi gulumusu Nzaama. ¹⁵Si muudu wumoso gakono gulaala Nzaama gisaga-saga, si mu kuuma-maana, si mu kuuma-tala, asi ni paana, yiguumunu ni lowo yinanga. ¹⁶Nuleesaganaaga masumu mabini ande makaasa mu kebe ga gimvugu gibini, bunu nusaamanaaga bini ande bini, bakaasa bubini zunaaga mu lugwigili lubini. ¹⁷Eliyi gagele muudu nga bisi babosogo, luga saama ni mvulu yikono gubisa nogo, mvulu lowo sala nogo mitsia midede ande ndaama (3,5). ¹⁸Luga bisa saama, mvulu luyi nogo, bimi lubi bisa mene mu maana. ¹⁹Ni mu kebe gabini muudu wumoso wuma waadaga mu nzili yifa, muudambaana gamu fudulu mu nzili yipimi, bunu nde gayabeene ni wunu wutu mufudulu mu nzili gini muhulusu mu lufa, gini zigi masumu mavulu.

1 Peter

Chapter 1

¹Wuwu meeme Poolo, tumu wu Mfumu Yesu iya nusonogeene bini numana mwamaga mu ndaama yi Asie we yi Kapadoso we yi Ngalati we yi Pooti we yi Kapadoso we mu Bidini, nugidigi banzenzi. ²Nwigi baada bana бага soolo Nzaama duugu tama, бага gidili baada baana mu nzili yi Muhungaana mutulu nulabaaga Mfumu Yesu ande gunu dogolo masumu mu matsili maana. Nzaama ganu dele mu disi lwana lupimi ande gunu dululu midimi. ³Gasagamaga gwana Nzaama, Gidaana- Mfumabisi Yesu, mungaa kiene, wunu wudu we moonoo wufini luga munimisi mu lufa. Lwi ndelunu luduya mudini tii loolo ni ⁴butwini mono kiesi mu bimi bini biga sweegeene baada baana; bimi bini bikono gubeebaaga, bini bikono gubolaaga, bini bikono gugamaaga jili, bikono gubilaaga. Nzaama wunu sweegeene gu tala ⁵mutulu guleese baada bana бага geme mu ngolo yaana mutula lugwigili lubini tii lunwini hulugu. ⁶Pasi yinuya mono loolo, lowo nwini bisa yimono, Nzaama gigi mu gumege lugwigili lubini, ni lwiigi lungolo e lowo, nga buba megega woolo ya mbawa, ni lwiigi lupimi e lowo, si bunu bulu beebega, ⁷asi lugwigili lubini luma digi mfunu. Nzaama lugini leese Mfumu Yesu ya misi mi baada, bugini lumusu lugwigili lubini ande gulu wa luzidi. ⁸Si bunu kono yaana gumu mono Yesu, asi numu guumunu, numu zolo, bu nwini mono kiesi gini ginu sileene mudimi, bunwini hulugu; ⁹kiesi gini ginene lowo yaana gima sala monogo geele, lowo si muudu wumoso wugi yaba. ¹⁰Babigili bubaya gisaga, ni bayabeene guhulugu gunu, asi бага leele baada ni Nzaama bugini багаabeene. ¹¹Muhunga-Nzaama wuba leela ni Yesu gini mono tomo pasi, gungoya bugini mono lugumu. Baada бага бagele mu gusaga daanga ande mpili yini bwa mapaana, ¹²asi Nzaama бага leele ni mapaana бага lowo migi mutula biwi, asi migi mutula bini. Mapaana бага maba nulongo geele, si bawanzio se бага zolo guma yabeene. ¹³Manungu mabini mama fana gugala mapimi, Nzaama gigi mupimi, bini se Numa fana gugala nga nde. ¹⁴Basonogo ni meeme Nzaama ngwigi mupimi, bini se galaana bapimi. ¹⁵Nuzibili misi, nuyilamana mu guzili mapaana бага manu genese Nzaama lugini yafudugu Mfumu Yesu. ¹⁶Numu dumu geene Nzaama, gulaba mapaana бага gisi gidi lowo ande pwisi yini yinu laba tomo. ¹⁷Nzaama wunu wuyaba gusaamasa baada pima-pimi, hoso muudu mu mapaana maana maga salaga, dumu demenega 'Daawa' mu kebe ga bisaama bibisi; ndelunu numu leese luzidi lubini mu ndaama yi mafugu maama бага masaala yataa maana, duleese mugeleene wupimi ¹⁸mutulu Nuyaba tala yiga fudu Nzaama mugu nuguulu gu miogo mi Sadana, yima digi bimi bibiosogo mu tala, yima digi mwana-lumeeme ande woolo; ¹⁹gwigi matsili ma Mwanaana, matsili ma mwana-lumeeme lunu luma kono si gifu gimoso, si jili. ²⁰Yesu gigi wunu wuya soolo Nzaama daaga luga kono yaana gusala si gimi

gimoso, gamaya monogo luulu mutulu bini mu mafugu maama mansugu. ²¹Numu sileene Yesu mudimi, mu nzilande numa yabeene Nzaama, wumu nimisi nde mu lufa, wumu we lugugu, numu sileene Nzaama mudimi. ²²Lunu budugu mu mbala yi yoolo, gubudgu gufini, nuseene midimi mimpembi, nuzolaganaaga guvulu ande bapaanga babini baklisto, nuguumunu gulaba mapaana mapimi. ²³Lowo ni nubudugu gugele badaada ba muswini, asi mu Paana Yipimi yi Nzaama ande yi moonono wu mvulande mvulu. ²⁴Basonogo ni 'Baada babosogo bigi nga bididi, ni bididi bima wumu, bintundu bima wulumugu mu maana, ²⁵asi Ndaga-Nzaama yigi mvulande mvulu.'Yini yigi ndaga yini yiya nudwaleene Paana Yipimi.

Chapter 2

¹Nutabana mapaana ande manungu mamosogo mafa nga bupala ande madiadi ande buhala mu midimi mibini, bunu nga numonogo ni nwiggi baada bapimi, ²ngagwi ni numa budugu loolo, nga baana baya nwa mabele ma gimpeve; bunu nga nuyele ande guhulugu daanga lunuya manwa. ³Basonogo ni bini numu mege Mfumu Yesu ndebunu buba megega madia, numu wutu ni gigi pimi. ⁴Yanwiyi gugele ndewunu wigi mudoyo wuba tabana baduungu-manzo, asi Nzaama gawu mono ni wigi mfunu, wigi wumoono ande wutala. ⁵Yanwiyi bela-bele ande Mfumu Yesu, nugidigi se midoyo nga nde, bunu Nzaama nga ganu seleene mu guduungu nzo-Nzaama yi gimpeve, nugidigi banganga-Nzaama mu kuuma-Mfumu Yesu, numu waaga magaba. ⁶Basonogo ni meeme Nzaama yima soolo mudoyo wumoso wutala ande wubwidi wuyi masa ya bulu lu Siyoni wugeme nzo. Ndelunu hoso muudu wunu wutu wusileene mudimi ande lugwigili gakono gumono nsono, asi gini monaaga kaga kiesi. ⁷Wigi mudoyo wumfunu gugele bini baada bana nwiggi ande lugwigili, asi bana bamakono lugwigili, bini wumoneene mfunu yivulu tsili. ⁸Baada bigi mu gwa budili saasa mu mudoyo wunu mutulu bama kono gugwigili mu mudoyo wunu wuya nusileene Daada Nzaama. ⁹Asi bini nwiggi mu gigaana gigasoolo, nwiggi banganga-Nzaama ba Mfumu, bama kono gubiyi, nwiggi gigaana gi Nzaama, wunu demene mutulu nuleese bisala binde bipimi, nudoogo mu pibi, nuwingini mu kebe ga mooso waana. ¹⁰Tomo lowo nugele baada ba Nzaama, lowo nugele mu kebe ga kiene yaana, asi luulu wunu gidili gigaana giana, wunu wugeene kiene. ¹¹Bapaanga ba yizolo, galaana ande mugeleene wupimi mu kebe ga baada bana baya nuwa pasi, ande gunu nwanasa mu gimpeve, nukono gulaba mapaana ma gisi gigi, ¹²bini nwiggi banzenzi ande badigi-nzili yataa maana, nuba leese mapaana mabini mapimi, bufugu bwigi bubini lumusu Nzaama. ¹³Labaana misigi mi bamfumu babosogo ba gisi, ¹⁴Nzaama wuba si mu guyaala baada ande guba wa duumbu mu gubiyi gubiwi ande mu gugebe baada bapimi. ¹⁵Nzaama gaya zolo ni bazobo bakono gumono gimi gi gudodo mu mapimi mabini, ¹⁶asi nukono gugidigi baada bana baya fugu ande guniada mapaana mafa, numonogo ni nwiggi baada ba gisala ba Nzaama. ¹⁷Nuba waaga baada babosogo luzidi ande guba zolo, numu dinaaga Nzaama boomo. ¹⁸Bini baada ba gisala, numu waaga mfuma-maana luzidi ande bamfumu babini ba gisala babosogo, si bigi bapimi, si bigi bifu bifa. ¹⁹Ni nuganga mudimi mu fimbu lubaya nubulu mutula gubiyi gunu masala, kinuya бага? ²⁰Asi nugangaaga mudimi mu pasi yinuya mono mutula pimi yinu masala, Nzaama gazologa ndebunu. ²¹Bwindebunu Nzaama wunu demene mu gumono pasi, nuganga kaga mudimi, ²²Mfumu Yesu buga mono pasi yataa kulunsi mutula masumu mabisi, asi lowo gasala fudulu si ndaga yifa mu misingi miba muduga, ²³galu leede gu miogo mi wunu wuyaaba gusaamasa baada pima-pimi. ²⁴Gimi ndegini bisi dubege moonoo bwu mvulande mvulu mu bido binde ²⁵ginaga nugele tomo ngagwi ni mameeme mama koono mudisi, asi luulu numu bege wunu wuya gebe miono mibini.

Chapter 3

¹Bini bakaada se nuzidisaaga badimi babini, nuleesaaga mugeleene wupimi mu kebe ga manzo mabini ²mutulu ni gwiggi ande babagala bakono gugwigilaaga mapaana ma Nzaama, bama fana gugwili lubaya mono mugeleene wubini wupimi. ³Nukono gumonogaaga ni nwiggi bapimi kaga gu misi ande mu luudu lubini, mu guvaada ande mu guganga bamfufu, ⁴asi mu kebe ga midimi numana sweege bifu bifa. ⁵Galaana nga kaagabini Saala, ni nugidigi badigili baana loolo, ⁶gwiggi mutula mugeleene waana wupimi ya misi mi Nzaama ande ya misi mi mudimaana Abalayama wuga zidisa. ⁷Bini se badimi, Nuyaba ni bakaada lowo bigi ande ngolo nnga yibini, nuba waaga luzidi ande gubazolo, nuba seenaaga ngagwi ni bapaanga babini ba daada wumoso ande ba maaya wumoso, ⁸nugalaaga mudimi wumoso ande manungu mamosogo ande mapwisi mamoso; nulu gulumunaaga kebe gabini, si gimi gimoso gikono gunu gaabala si mu kebe ga bisaama bibini, ndebunu biwi se bu bini бага magaba ma moonoo ma kiene yi Daada Nzaama ma mvulande mvulu. ⁹Nukono guduganaaga, nukono gudodaaga bupala, nukono gusalanaaga gubiyi. ¹⁰Ni muudu gama zolo gulama ande gugala pimi yataa maana, gagebe pimi ludimi lwana mu mandaga mafa ande gudini bupala; Nzaama gazologa baada bana banangaga gusala bagwene gubiyi. ¹¹Bini salaana mapimi ande gugala pimi mu kebe ga baada babosogo ¹²ginaga misi ande matswi ma Nzaama migi mu kebe ga baada bapimi ande bana baya sagamana baada bambaana. ¹³Naa wunu wini nuwa pasi mu mapaana mabini mapini? ¹⁴Asi lowo gwiggi gimi, ni nuya sala mapimi, si baada banu mona gubiyi, banu fuuna, galaana mu kiesi, ¹⁵guwugu nsono lowo, boomo ande kiene se lowo, nukono gubwa gisaga-saga, ¹⁶nuba waaga mamvudu mapimi bana baya nusaamasa ande bana baya numono gubiyi mutula mapimi mabini. ¹⁷Gwiggi pimi ni ba numona gubiyi mutula mapimi manu ya sala, asi lowo gwiggi pimi ni numonogo gubiyi mutula gubiyi gunu ya sala. ¹⁸Mfumu Yesu gamono pasi yataa kulunsi ande gufa gisini masumu mabisi w ndelunu gazolo ni gafi mutulu bisi dubege moonoo, gifa gimoso se mu daanga lu Nowo, kaga baada naana peelee bahulugu, bamoso bagele midwe bwidi, lowo bazola guduungu maswaa. ¹⁹Yesu wukoono masumu gafi mutula masumu mabisi, gafi mu muswini, asi mu gimpeve bugaya longo baada gutsina maana. ²⁰Baada bana bafi mu maja ma mvulu mutula mudwe bwidi, gwiggi gidimi gi mbodigi yini yizolo Nzaama mu guleese baada ²¹loolo maja mana madu hulusu se bisi mu gunimigi gu Mfumu Yesu mu lufa, ²²duugu luga baanaga gu tala, wuya yaala bawanzio ande mihungu mifa mimiosogo ande ngolo yiyosogo ande bimfumu bibiosogo.

Chapter 4

¹Bwindebunu buga wugu Mfumu Yesu pasi mu muswini, bini se numona ndebunu, nde wubelese masumu, bugu bisa masala lowo; ²nukono gulaba pwisi yi luudu, asi mu daanga lunu masaalalwiwi, labaana guzolo gu Nzaama. ³Tomo nusala mapaana ma gisaga-saga nga magu nwa mono ande guwudu, ma gusala ginduumu ande bakidi ande magu saameene bidegi ande gugabalagana ande gulaba mapwisi ma luudu ande guzwa baada ande gudia mbigi, asi loolo baada bana banuya salabiwi mapaana mana mamosogo baya mono guwibigeene bunu masobo bini si bunu bubaya nusawala. ⁵Biwi bubini saama ya misi mi wunu si i saamasa baada bana bafi ande bana bini tala bamoono, ⁶ginaga Ndaga-Nzaama bayi longo mu kebe ga baada bana bafi mutulu gungoyo gusaamasa baada mu gimuudu gagebe mu moonoo wu gimpeve labeene guzolo gu Nzaama. ⁷Zibilaana misi, galaana nduungu mutulu mafugu mansugu maduulu bela-bele. ⁸Nuzolaganaaga guvulu bini ande bini, ginaga guya fugu masumu mavulu; ⁹nusaamaaga guvulu, nuba seenaaga pimi banzenzi mu manzo mabini, nukono gubogodaaga. ¹⁰Magaba ma gifande gifa maga nuwe Daada Nzaama, hoso muudu gama seleene pimi, nuleese ngolo yi Nzaama mu kebe ga baada ¹¹mutulu lugugu lunde lumonogo mvulande mvulu mu kuuma Mfumu Yesu mungaa ngolo. ¹²Bapaanga ba yizolo, nukono gumono guwibigeene mu pasi yinuya mono mu gisala gi Nzaama, ndebunu buga mono Mfumu Yesu, ¹³nugalaaga mu kiesi mutulu mu bufugu bunu bunwini mono kiesi gini gima hinagana mutula pasi yini yi Yesu. ¹⁴Galaana mu kiesi ni banu duga mutula Yesu, bu nugidigi baklisto, banu monosa pasi mutula Muhungu wunu wigi mu kebe gabini, ¹⁵asi nukono gumono pasi mutula gubiyi gunu masala bini beene. ¹⁶Muudu gakono guwugu nsono mutula pasi yi gama mono gisini Yesu, asi galumusu Nzaama buga magidigi muklisto, ¹⁷ginaga luma gugu daanga luga saamasa Daada Nzaama baada, gabulusa ande gigaana giana gini gitwigi bisi; ni guma gala ndebunu, abunu gwini gala mutula baada bana bakono guguumunu Paana Yipimi? ¹⁸Basonogo ni baada bapimi ni batu basaamasa, gwini gala abunu mutula bana bakono gugwigili ande bana baya sala masumu? ¹⁹Ndelunu baada bana baya mono pasi mu guzolo gu Nzaama, bamu we Nzaama miono mibiwi, bunu biwi badindamana mu gusalaaga mapimi.

Chapter 5

¹Luulu iya leele bambudu babini ba Dibundu ni meeme se ngwigi mbudu wu Dibundu nga bini buyi leedega gimbangi gi pasi yimono Mfumu Yesu, bungini бага se ndaama yi lugugu mu kebe ga lugugu lunde. ²Nugebaaga mameeme ma Nzaama mu guzolo gwana, asi lowo ni mu gingolo-ngolo, lowo ni mutulu nubega nzimi, ³nuba yaala, asi leesaana gimbangi gipimi daanga lunuya badwalasa. ⁴Lugini yafudugu Mfumabini, Nganga-Nzaama munene, bini bunwini vaada pu yi gimfumu yini yikono gubeebaaga. ⁵Bini se bambeele, nuba zidisaaga bambudu babini, nukono gugalaaga luleene, nulu gulumunaaga ya misi mibiwi, ginaga basonogo ni Nzaama gazolaaga bangaa luleene, asi gazologa baada bana baya lugu lumunu, gaba salaga mapimi. ⁶Ndelunu, nulu gulumunu ya misi mi Nzaama, nde nga ganu zangana mu bufugu bunu buga gene. ⁷Dogolaana manungu mamosogo mana maya nuyangigisi, numa leede gugele Nzaama, bunu nde nga ganu we mvudu. ⁸Galaana nduungu, zibilaana misi, ginaga Sadana, wunu munge, wuduulu bela-bele nga taama wuya saga muudu wuga geme, gamu di. ⁹Numu nwanasa mu lugwigili lungolo, nuyaba ni bapaanga babini bana bamana mwamaga mu bisi bimbaana bigi se mu gumono pasi yiyi nga bini. ¹⁰Nzaama mungaa kiene ande guzolo wunu demene mu kuuma-Yesu bugini nuwa ngolo ande mu lugwigili ni nukono gubwisi lugwigili mu nzili gungoya pasi, bunu nga numono mugieme wu mvulande mvulu. ¹¹Ngolo yinde yimonogo mvulande mvulu. Amen. ¹²Daanga luyiya nusongeene mugaana wuwu wugidini, ngwigi ande paangabisi Silasa, wuyi silineege mudimi; mu gunu siamisi bitsi ande gunu leese buga zologa Nzaama mutulu nugangamana we nde. ¹³Baklisto ba Babilono ande mwanaama Madigo batu nudumusu mbodo. ¹⁴Nuleedagana mbodo yi gono bini babosogo gunu, numana yambagana mu guzolo gu Mfumu Yesu. Nugalaaga pimi bini babosogo mu gimvugu gi Mfumu Yesu.

2 Peter

Chapter 1

¹Wuwu meeme Simoni Piele tumu ande muuda-gisala wu Yesu Klisto yitunusonogeene bini bapaanga bana babega moonu gugele Daada Nzaama ande gugele Mfumabisi Yesu, mu lugwigili lutala nga bisi. ²Nzaama ganu dele mu disi lupimi. ³Mfumu Yesu wuduwe mapaana mana mama faana mu moonu wubisi, mu guzolo gwana wudu monogoso lugugu lu Nzaama, dumu yabeene ni wudu demene mu lugugu lwana ande mu gisala giana gima digi pimi. ⁴Ndelunu wuduwe bimi bini bima digi mfunu ande tala mutulu dukono gulaba biesi bi gisi gigi bini bibeebesega moonu du baada. ⁵Luulu bini saana ngolo nubwese bimi bibi yatala lugwigili lubini. ⁶Gwigi guzologana bini ande bini ande gugangamana ande Nzaama ande gulu yaala hoso muudu ande gudindamana ⁷and e mugeleene wupimi ande guyabeene Nzaama pima-pimi. ⁸Ni ntwigi ande bimi bibi bibiosogo, lowo nwini sala bwa mu miede mi Sadana, gugala lowo nga baada bana bayaya laba biesi bi gisi gigi, biwi bigi bifa-misi. ⁹Asi bini bunwini wingini mu Gimfumu gi Tala, ¹⁰saana mudimi ni Mfumu Yesu wunu wunu guulu gu miogo mi mumenge Sadana. ¹¹Nzaama wunu wunu soolo mu gugala mu gimvugu gi Mwanaana Yesu bugini nuzibili mbele mu gimfumu giana, bunwini бага moonu du mvulande mvulu. ¹²Meeme iya zolo ni yinu waibigaaga hoso daanga luulu lungwigi ande moonu mapaana maama ¹³mutulu nukono guma bilagana si bunu mayaaba pima-pimi. ¹⁴Ndelunu gungoya meeme ni yifi geele, nusala malabaaga tii gunu ¹⁵mutulu Mfumu Yesu wu ngiabagasa nsugu yimeeme. ¹⁶Paana yiyi yi Yesu lowo yigi ni lusamanlu bambudu, asi yigi paana-paana, bisi dui mono mu misi mibisi, dui wugu daanga lunu luduugu ndaga gu tala ¹⁷ni wuwu gigi mwanaama wu guzolo, wuyi sileene mudimi. ¹⁸Ndaga yiyi bisi dui wugu daanga ludu gele yato musele wuma digi pimi. ¹⁹Yigi nga mwinda wuya leeme mu kebe ga pibi, ²⁰lowo gwigi si muudu wumoso wuma faana gubigili paana yi gifa gigi mu manungu maana; ²¹kaga Nzaama wunu wudodoga mu gono lu mubigili mu nzila Muhungaana.

Chapter 2

¹Babigili ba bupala bawingini mu kebe ga baana ba Yisaleele, gifa ndegini se gini wingini balongi ba bupala mu kebe gabini. ²Baada bavulu bini balabaaga, biwi se bubini balebaaga. ³Bubini nudononeege mu malongi mabiwi, bubini munangaaga Mfumu wunu wuba suumu mu matsili maana, asi lufa lubiwi lwiwi bela-bele. ⁴Nzaama gazolaaga baada basalaga masumu, dalaana buga se bawanzio duumbu, gaba luumu mu zwingi lumbawa miogo mu misingi tii mu bufugu bu nsugu; ⁵wuzwe mabulu maama Sodomo ande Gomolo, asi gahulusu peelee Lodo; ⁶wunogoso mvulu yinene yizwe baada babosogo, gahulusu kaga Nowo ande mugesana ande baana baana badede (3) ande bageese babiwi⁷ mu guleese bwini gala mu daanga lu nsugu. ⁸Nzaama wuyaba gugebe muudu mupimi ande guwa muudu mufa duumbu ⁹nga buga gebe Lodo¹⁰ Baada bana baya laba gusala masumu boomo lowo gabiwi, bigi nga bambisi ba musidi, bubini fa. ¹¹Bawanzio bama digi baada mu ngolo ande mu ndungu,¹² asi lowo bafugu ya misi mi Nzaama. ¹³Misi mibiwi migi mu biesi bi gisi gigi, bazolo gusala ginduumu ande gudodo bupala ande gusala mapaana mansono ande gubaga matabisi mu gisala gibiwi. ¹⁴Matabisi ma masumu mabiwi maba zila mu mapaana mamosogo maba salaga hoso daanga, bigi mu gihongo gi Nzaama. ¹⁵Babili nzili yipimi mutula nzila-nzimi nga Balama mwana Bosolo wubawe nzimi ni geene gasala gubiyi ¹⁶asi luga nabada yata pundu, luba muganga nzili, pundu luga wagala nga muudu daanga luga mono wanzio. ¹⁷Bigi ngagwi ni miese miwumu, ngagwi ni madudu mayagwe mu muhungu, baya sala mapaana mama kono mfunu. ¹⁸Ndelunu Nzaama gini baluumu mu kebe ga pibi yima hinagana guyoodo. Bayaya deleene baada miede mi bupala gisi lowo biwi beene bigi mu gusala gubiyi. ¹⁹Baya bagenese guba duusu mu gihigi, gisi lowo biwi beene se bigi bahigi ba masumu mabayaala. ²⁰Ni gwiwi ande baada bana baya nanga nzili yini yipimi bafuduga mu gusala masumu, baya laba mandaga ma baada bana, bini gala mu pasi yima digi yini yitomo. ²¹Bama fanagana ande tigi yiyi ni mbwa wuma fudugeene bitswigi biana, ²²ngulu wuma duugu mu guwebele wumaya lulanga todo.

Chapter 3

¹Bapaanga ba guzolo, iya bisa nusonogeene mutulu nukono gubilaganaaga mapaana masonogo babigili ande
²guyabaaga ni mu daanga lu nsugu baada ba bupala bubini wingini mu kebe gabini mu duugu Mfumu Nzaama,
³bini dodaaga ni dogana yaaya, wunu wusi lésé ni bugini ya ⁴duugu lugele bakaaga babisi tii loolo abubu,
awunu? ⁵Bigi mu gubilagana ni duugu mu luyanaga Nzaama gasele tala ande maana mu ndagaana, ⁶ande maja
ande bimi bibiosogo ⁷Gugele tomo maja peelee ande Muhunga-Nzaama wudiga yatala. Nzaama luga gabala tala
ande maana, ndaga ndeyini yiga bigamaga tii mu bufugu bunsugu bugini bizwa. ⁸Bini nukono gubilagana ni ya
misi mi Nzaama bufugu bumoso bwiigi gifa gimoso ande mvulu midi mimoso, mvulu midi mimoso yigi nga
bufugu bumoso. ⁹Lowo gwiigi ni Nzaama bugaya lama mu gunsugusu gisi, asi gaya zolo ni nze wubolomono
mudimaaga, wuhulugu, lowo gaya zolo ni si muudu wumoso gafi mu masumu. ¹⁰Bufugu bu nsugu bwini gala
ndebunu bwiigya mwibi, tala ande maana bubini waalaga, bimi bini bigi gu tala bubini nigagana, bini nswimi gu
mbawa. Bini bigi mu maana bubini waalaga. Bufugu bunu gu tala gwini bwa pibi, gwini gala makelele mavulu.
¹¹Ndebunu bini dindamanaana mu gusala mapaana mapimi, nusobo mugeleene wubini, nubambagana ande
Nzaama. ¹²Saana ngolo ni bufugu bunu bugugu, lwini nswimi bimi bibi bigi gu tala, ¹³Nzaama wunu wudu genese
tala yifini ande maana mafini. ¹⁴Saana ngolo ni bufugu bunu budu gugeene mu nzila Nzaama ande Mfumu Yesu,
dumonogo baada bapimi ya misi mi Nzaama, midimi mibisi migele dulu-duluu. ¹⁵Ni Daada Nzaama wudigisa
mafugu, gaya zili mudimi wunze wubolomono, nze wuhulugu, nga bu sonoga Poolo hoso daanga mu migaana
miana ¹⁶si ndebunu bwiigi mapaana mambaana bwidi, baada bana bakono gulongogo baya mabolomono gubiyi,
si migaana mimbaana biwi beene baya lubwisa mu milenge. ¹⁷Bini bambayi ba guzolo, nuluugu geele, nulu
gebaaga, nukono gubwa mu miede mi Sadana, ¹⁸asi gamaana ngolo lugwigili lubini mugele Mfumabisi Yesu ande
mu guyabeene Daada Nzaama. Lugugu lu Mfumabisi Yesu lugele daanga luwosogo ande bini duugu loolo tii
gunu. Amen.

1 John

Chapter 11 Mapaana magele mu luyanaga (madumono ande maduwugu ande madulaamana, Ndaga-Nzaama,
yibolomono mugieleene wu baada wudu deleene baada gimbangi. 2 Duya nudeleene musomo wu moonu wugele
ande we Dawa, moonu wu mvulande mvulu. 3 Maduya nudeleene migi madumono ande maduwugu mutulu bini
se nugele mu gimvugu gi Dawa ande mwanaana Yesu. 4 Nde mana maduwugu, madumono duya nusonogeene
migi mwanaana Yesu. 5 Duya nudeleene paana yiduwugu ni Nzaama gigi miodo, mu kebe hands pibi lowo gibelee.
6 Ni bisi lowo duya seleene mooso wunde duya dodo bupal mutulu gugusu kiesi gi bisi. 7 Asi ni Duya seleene
mooso bu gigi nde, twigi mu gimvugu bisi ande baada bambana; yana minge ma mwanaana Yesu mamawululu
masumu mamosogo. 8 Ni duyadodo ni bisi dusalaaga masumu, duya ludoneene bisi beene. 9 Ni dugumuna
masumu mabisi, nde gigi belabele mu guduwlulu. 10 Ni dudoda bisi masumu lowo gabisi, duyamonoso ni
Nzaama gigi mupala, ndagande lowo twigayi.

iyanusonogeene mutulu numuyaba duugu tama; bini baana babambudu, nubelese Sadana; bini baana babambeelee, mutulu numuyaba Dawa. 14 Bini badaada, yinusonogeene mutulu numuyaba Dawa duugu tama, bini baana babambudu nwigu ngolo mu gisala gi Nzaama, nubelese Sadana.15 Nukono guzolo biesi bi gisi gigi, ni lowo luzolo lu Nzaama lowo lwigi mu kebe gabini. 16 Mutulu Wunu wuya laba biesi bini, lowo gigi mu Nzaama, gigi muudu wu gisi gigi. 17 Gisi gigi bugini walaaga, asi Wunu wusalga luzolo lu Nzaama gini bags moonu wu mvulande mvulu.18 Gifa gimoso bini baana babambeelee nuyabeene ni Daanga lunsugu luudulu, ndelunu yinuwigu ni mumenge (mbeni) wuya; bamenge (bambeni) bavulu bayi. 19 bama duugu mu kebe gabisi, asi lowo gigi babisi; ni lowo nga lowo baka dusisi.20 Bini, Nzaama wunusi miogo nuyaba musomo. 21 Lowo yinusonogeene ni mutulu nulongo... asi mutulu numuyaba, lowo nwigu bapal.22 Na wigi mupal ni guele wunu wunangaaga Yesu ni lowo gigi Klisto, gigi mbeni wu Yesu ande wu Nzaama. 23 Lowo si muudu wuyaba Dawa wunangaaga mwana; wunu wuyaba mwana wuyaba se Dawa.24 Ndelunu mamoso manuyaba numagebe. Ni manuwugu migi mu kebe gabini, nwigu ande mwana ande Dawa. 25 Gadugenese moonu wu mvulande mvulu. 26 Yinu sono geene mutulu baada bazologa gunu pugumunu.27 Bini, Nzaama wunusi miogo; lowo nwigu ande mfumu yi muudu ni ganulongo. Ndelunu miogo minusi Nzaama ... bini bigele mu kebe ga ndaga yi musomo. 28 Bini, gangamanaana we nde mutulu lugini yafudugu dukono guwugu nsono, butwini bingo. 29 Ni nuyaba ni nde gigi musomo, wunu wumulabaga gigi mwana-Nzaama.

babilaganaaga. Wunu wukono luzolo lowo Gigi mwana-Nzaama, gifa gimoso nga wukono...mugwene.11 Misigi miyi tama ni duzologana bidi babosogo. 12 Gugala lowo nga Kaini wuzwe makwinaana. Ki gamuzweleene? Gamuzwe gisini bisala biana bifa.13 Guwibigeene lowo ni baada banumenga. 14 Duyaba ni bidi dufi we Yesu, duwusugu we Yesu mutulu luzolo lu baada babosogo; wunu wumakono luzolo, wifi gimakulu. 15 Wunu wu mengega baada Gigi nga muudu wuzwaga baada, lowo bini бага moonu wu Chapter 31: Dalaana luzolo luduwe Daada Nzaama, dugidigi baana bande, gisi gigi lowo giduyaaba mutulu lowo giduyaaba Dawa. 2 Bapanga ba luzolo, duugu loolo gwig baana ba Nzaama, lowo vana gatudulese maga duswegeene. Lwiniya Yesu bisi twini gala nga nde. 3 Wunu wusi mudimi mugele Yesu gini gala nga nde. 4 Wunu wuyasala masumu gayabwa misigi mutulu masumu migi vikono gulaba misigi. 5 Nuyaba ni Yesu gayadogolo masumu, mu kebe nga nde masumu lowo magele. 6 Wunu wigi mugele nde lowo gamafana gubisa sala masumu. Wunu wuya laba gusala masumu, lowo gamuyaba, lowo gamamumono geele. 7 Baana, lowo gudala muudu mugwa nudoneene, wunu wusalga luzolo lu Nzaama gasalaaga masumu nga ndege beene Yesu. 8 Wunu wusalga masumu gigi wu Sadana, gabulusu masumu duugu gu gisini; ndelunu mwana-Nzaama gaya bebese bisala bi Sadana. 9 Mwana-Nzaama gasalaaga masumu mutulu gigi ande mapaana ma Nzaama mu kebe gande, mutulu wubudugu mu Nzaama. 10 Baana ba Nzaama ande Baana ba Sadana babilaganaaga. Wunu wukono luzolo lowo Gigi mwana-Nzaama, gifa gimoso nga wukono...mugwene.11 Misigi miyi tama ni duzologana bidi babosogo. 12 Gugala lowo nga Kaini wuzwe makwinaana. Ki gamuzweleene? Gamuzwe gisini bisala biana bifa.13 Guwibigeene lowo ni baada banumenga. 14 Duyaba ni bidi dufi we Yesu, duwusugu we Yesu mutulu luzolo lu baada babosogo; wunu wumakono luzolo, wifi gimakulu. 15 Wunu wu mengega baada Gigi nga muudu wuzwaga baada, lowo bini бага moonu wu mvulande mvulu.16 Nuyaba luzolo mutulu Yesu wuleede moonu wunde, bidi se dufedi guleede mikono mibisi mutula baada bambana. 17 Muudu ni Gigi ande gimvama wumona bagwene mu pasi, asi kiene lowo gwana, lowo gigi ande luzolo lu Nzaama. 18 Dulesaana luzolo mu bisala ande mu gu musomo.19 Ndebunu twini yaba ni twigi mu musomo wu Nzaama, twini sa mudimi gugele nde. 20 Ni mudimi wubisi wudubelesa, asi Nzaama wumadigi bunene, wuyaba mapaana mamosogo. 21 Ni mudimi wu bisi lowo wuyadubelese, dusaana mudimi wubisi mugele Nzaama. 22 Hosu gimidi gidu mulomoga wuduwaaga mutulu madusalga mamuwaaga kiesi budu labaga luzolo lunde.23 Labeene misigi minde, dugwigili mugele mwanaana Yesu, duzolaganaaga bisi babosogo, nga bugazolo ndege beene. 24 Wunu wusalga luzolo lu Nzaama gigi mu Nzaama nga bwigi Nzaama mugele nde. Duyaba ni nde gigi mu kebe gabini mu gimpeve.

mi Nzaama mini monogaaga gugele bana baya guumunu ni Yesu gabudugu mu muswini. 3 Mini mikono gugumunaaga Yesu lowo migi mi Nzaama. Muhungu wu mbeni wu Yesu wunu wugu wuyi mu bisi.4 Bini ntwigi baana ba Nzaama, nubabelese mutulu Wunu wigi mu kebe gabini wumadigi wunu wigi mu bisi gigi mu bunene. 5 Bigi baada ba bisi gigi, ndelunu mabadodoga biwi munu gubawugeene. 6 Bisi twigi baana ba

Nzaama, wunu wuyaba Nzaama

Chapter 41 Bapanga ba luzolo, gugwigili muhungu wumoso lowo ...2 Nwini bayabaaga mu bisala gibiwi; mini mi Nzaama mini monogaaga gugele bana baya guumunu ni Yesu gabudugu mu muswini. 3 Mini mikono gugumunaaga Yesu lowo migi mi Nzaama. Muhungu wu mbeni wu Yesu wunu wugu wuyi mu bisi.4 Bini ntwigi baana ba Nzaama, nubabelese mutulu Wunu wigi mu kebe gabini wumadigi wunu wigi mu bisi gigi mu bunene. 5 Bigi baada ba bisi gigi, ndelunu mabadodoga biwi munu gubawugeene. 6 Bisi twigi baana ba Nzaama, wunu wuyaba Nzaama

⁷Duzolaganaana bisi babosogo mu luzolo lu Nzaama; Wunu duzologana bagwene gigi mwana-Nzaama. ⁸Wukono guzolaaga baada lowo gigi mwana-Nzaama, mutulu Nzaama gigi luzolo. ⁹Luzolo lu Nzaama lugamonogoso mu kebe gabisi, gadudumusu mwanaana Yesu, duzingi mutula nde. ¹⁰Lowo ni mu luzolo lubisi, asi mu luzolo lunde gadudumusu mwanaana gaya dufileene mu gudu hulusu mu masumu mabisi. ¹¹Ni Nzaama wuduzolo, bisi duzolaganaana se. ¹²Lowo tomo si muudu wusala mono Nzaama, ni bisi munu guzolagana Nzaama wigi mu kebe gabisi wuduleesa luzolo lunde. ¹³Duyabeene ni bisi twigi mu kebe gande, nde gigi mu kebe gabisi, mutulu wuduwe muhungande. ¹⁴Bisi dumono, dugwigili ni Nzaama wududumusu mwanaana, gigi muhulusu wu bisi. ¹⁵Muudu wuwosogo wuyaba ni Yesu gigi mwana-Nzaama, Nzaama gigi mugele nde, nde mugele Nzaama. Bisi se dumono, duyaba luzolo lu Nzaama mu kebe gabisi. ¹⁶Nzaama gigi luzolo, wunu wumagwigili mu luzolo lunu, gamagwigili mu Nzaama. Nzaama gigi mukebe gande. ¹⁸Ndelunu luzolo lu Nzaama lumonoga mu kebe gabisi, mu bufugu bunu twini gala nga nde. Ni luzolo lwigi, boomo bugalaaga, mutulu luzolo luyadogolo boomo, gwigu Yesu. Wuwuguga boomo wunu wuziliga duumbu. wuwuguga, ²¹Duzologana baada mutulu Nzaama wuduzolo bisi. Ni muudu wudoda ni meeme yimu zologa Nzaama, asi gazolaaga muudu wigi mu mbimande, gayadodo bupal, mutulu wunu wuyamenge muudu wugaya mono ni lowo gatumuzolo, abunu gamafana guzolo Nzaama wugakono gumono?

gimbangi, wunu wumakono gugwigili Nzaama wuyamugama bupal, mutulu lowo gagumunu gimbangi giledeene Nzaama mwanaana.11 Gimbangi beene agigi: Nzaama wuduwe moonoo wu mvulande mvulu, mu nzila-mwanaana. 12 Wunu wigi ande mwana Gigi ande moonoo; wunu mumakono Yesu Gigi wungafa.13 Yitunusonogeene mutulu nuyaba ni bini nugwigiliga mu Yesu nwigigi ande moonoo wu mvulande mvulu. 14 Bisi dumusilinige mudimi, hoso gimi gidu mulomoga, wuduwaaga. 15 Gigiosogo gidumulomoga, Chapter 53 Wunu wugwigili mu Yesu gigi mwana Nzaama, wunu wuzolo Dawa, wuzolo mwanaana. Ndelunu dufedi guzolo baana ba Nzaama, ... dulabaaga misigi minde: mutulu luzolo lu Nzaama dulabga misigi minde mikono pasi 4 Ndehunu wunu wigi mu Nzaama gig ande gibingi, gibingi beene gigabelesagi gisi, gigi Dugwigili. 5 Naa wubelese gisi? Gwigi wunu wugumunuga Yesu, mwana Nzaama. 6 Dalaana wunu wuyadwala maja ande matsili (menge); lowo ni maja peelee, asi maja ande matsili (menge). 7 Baada badeede baya leede gimbangi. 8 Muhungu, maja ande matsili (menge). Babosogo bawugagana. 9 Ni dumaseene gimbangi gi baada, gi Nzaama gimadigi giledeene mwaanaana. 10 Wunu wuyagwigili mu Yesu gigi ande gimbangi, wunu wumakono gugwigili Nzaama wuyamugama bupal, mutulu lowo gagumunu gimbangi giledeene Nzaama mwanaana.11 Gimbangi beene agigi: Nzaama wuduwe moonoo wu mvulande mvulu, mu nzila-mwanaana. 12 Wunu wigi ande mwana Gigi ande moonoo; wunu mumakono Yesu Gigi wungafa.13 Yitunusonogeene mutulu nuyaba ni bini nugwigiliga mu Yesu nwigigi ande moonoo wu mvulande mvulu. 14 Bisi dumusilinige mudimi, hoso gimi gidu mulomoga, wuduwaaga. 15 Gigiosogo gidumulomoga, wuduwiguga, wuduwaaga.17 Ni muudu wumono mugwene mu masumu makono gudwalaaga tu lufa, gamusaameene, Nzaama gamuhulusu. Iyanungu bana basalga masumu makono gudwalaaga gudwalaaga tu lufa; gwigi ande masumu madwalga gu lufa, gamusaameene lowo. Gwigi ande masumu madwalga gu lufa,19 asi mwana-Nzaama gasalaga masumu, wuhulugu; Sadana ga.... Bisi gwigi baana ba Nzaama, visite gigi gu miogo mi Sadana.Duyaba ni mwana-Nzaama gayaduwa ndungu mu guyabeene musomo. Gifa gimoso gwigi mu Nzaama wumusomo, wuleedega moonoo wu mvulande mvulu. Bini baana nugebe mu binzambi-nzambi.

2 John

Chapter 1

¹Bini babosogo baklisto nungiaba meeme nga mbudu wu Dibundu бага soolo Nzaama, iya nusonogeene lowo ni meeme peelee, ²asi we baada babosogo bana bayaba paana yiya yigi mu kebe gabisi ni yini gala tii gu nsugu, Paana yi Yesu yinu guumunu. ³Wesele ni luzolo ande dulu-duluu bigelande bini mu kuuma-Daawa ande Mwana.⁴Ngwigi kiesi mu⁵gumono baana bande bamoso labeene musigi wudu we Daawa. ⁵Lowo iya guwa musigi wumbaana, kaga nde wunu wudu we Daawa ni duzologanaana bisi babosogo, musigi wunu wukulu; ⁶wunu wu guzolo gulaba misigi minde.⁷Baada bavulu bawingini mu gisi, asi lowo baya longo ni Yesu gayi mu gisi gigi mu muswini, gigi mupala, lowo gigi mu kebe ga Yesu. ⁸Gebaana ni lowo Numa beebese gisala gibini, nwini бага matabisi mavulu. ⁹Muudu wunu wuya kono gulongo Paana yi Yesu, lowo gigi wu Nzaama, asi wunu wuya longo mu kuuma-Yesu gigi we Nzaama we Mwana. ¹⁰Muudu wu gifa gini gumu yamba lowo; ¹¹wunu wutu muyamba, nde se wuma sumugu. Mapaana ma guwu sonogeene migi mavulu,¹²asi yima zolo ni duwanagana, dumogo gihene gimoso. ¹³Baana baaga bapaanga batu gudumusu mbodo.

3 John

Chapter 11 Mbudu Gayusu, wuyi zologa, iya guzoleene ni wugele pimi mu mapaana mamosogo. 2 Yimono kiesi givulu mu gimbangi gileede bapaanga bana bayi mutula paana yinze. 3 Lowo gwigi we gimi gima digi kiesi nga 4 Paanga wu guzolo, nze wudodoga bupala daanga lulwosogo lu wigi we bapaanga ni lowo we banzenzi;5 labeene gimbangi giba leedega mu kebe ga nzo-Nzaama mu kuuma-nze. 6 Wuya sala pimi mu gudumusu baada mu gisala gi Nzaama gukono gulaba mapaana ma bampani. 7 Baada ba gifa gigi badu mafana guyamba, 8 asi ni yima wibigi mugaana wuyi nudumusu, Diyotelefe wuzologa gulusa yato,

⁹wuya sala mapaana mafa, lowo gayi zolo; gama dodo ande gusala mapaana mafa. ¹⁰Lowo ngwigi kiesi mu bisala-sala binde, lowo gaba yamba bapaanga bana badu dumusu,wuba duusu mu Dibundu.¹¹Paanga, gulaba lowo bifu bifa, salaaga mapimi, wunu wuya sala mapimi gigi, wunu wukono gusalaaga mapimi, gamu yabaga Nzaama. ¹²Demetidiyusu buga wugu gimbangi gipimi gi baada babosogo, bisi se budu yaleede gimbangi, nuyaba ni gimbangi gibisi gigi gipimi.¹³Luyi bulusu gugu sonogeene mugaana wuwu, yigele we mapaana mavulu magu wuleese, asi iya zolo ni dumogo gihene gimoso gibisa boolo. ¹⁴Nzaama gagu dululu mudimi. ¹⁵Bawe bambayi gunu mbodo, bini se mbodabini gunu yitunudumusu bat batuga

Jude

Chapter 1Yudu, mulongogo wu Yesu, panga wu Jagi we bapanga bambana mu Yesu Klisto mbodabini.

²Kiene we luzolo lu Nzaama bigele ande bini.³Bapanga ba luzolo, yisele ngolo mu gunusonogeene mutulu guhulugu gu bisi babosogo ande gugama lugwigili lubini. ⁴Gebaana mu kebe gabini baada bamoso bakono gugwigilaaga Mumbai Yesu, banana mapaana ma Nzaama, basalga mabiwi beene, ask bigi baada ba giblele. ⁵Iyanuwibigi nuyabeene pimi ni Nzaama buga hulusu gigaana gimoso gi Ngimbiti, bugazwe bana bakono gugwigilaaga ⁶we bawanzio bana bakono guzidisi gimfumu gi Nzaama, managing misingi, gabaluumu gu gisi gipibi tii lugini basaamasa.⁷Gifa gimoso nga Sodome and Gomorrhe ande mabulu ma mabelabele basala masumu; gwigi gigielele ande baada bana bamono pasi gu mbaa yikono nsugu. ⁸Gifa gimoso nga baada bana babebesga luudu lubiwi we gunanga gimfumu gi Nzaama we gusawala baada ba Nzaama.⁹Wanzio Michael lugadodagana ande Sadana mutula luudu lu Mose lowo gamusawala asi gamuleele ni wesele Nzaama gamuleele ndege beene. ¹⁰Baada beene basalga mapaana yikono guluyaba, basalga nga bambisi bakono nduungu; bayafa mu buzobo. ¹¹Kiene bigele bana balebe nzili yi Kaini, babwi mu gifu gi Balama mutulu mbingaana; ndelunu bafi ande babandi ba Core.¹²Benega mu mafedi mutula ginduumu gibiwi, bamonaaga nsono, bigi nga mido mikono mbenge, mido mbala yoolo, nga madudu makono mvulu, mipugisi mi nzele mipamba-pamba, ¹³nga miodo mikono gusemaaga; bini batambana gu mbaa yikono guzimigaaga.¹⁴Enoki, mwana-nsambwadi wu Adami gadodo ni Nzaama wuyi ande kama yi baada bapimi mutulu gusaamasa baada babosogo; ¹⁵Yamaha belese baada basalga gubiyi ande gusawala Nzaama. ¹⁶Bigi baada ba mabogodo, ba!abga luzolo lu biwi beene.¹⁷Bigi lulene, balebega baada asi bini bapanga ba guzolo, nunungu mabadodo batumu ba Mfumu Yesu ni: ¹⁸Mu mafugu mansugu bapal bavulu bini ya gabala baada ¹⁹we gusala mapaana ma gimuuu makono Muhunga-Nzaama.²⁰Bini bapanga ba luzolo, duungaana lugwigili lubini lupimi mu gimpeve, 21nugele mu luzolo lu Nzaama, nuzili kiene yi Nzaama biyadwala Mfumu Yesu, nwini бага moonoo wu mvulande mvulu.²²Nubawugeene kiene bana basaaga miaga. ²³Nubahululu bagwene, nubaduusu gu mbaa. Nubawugeene kiene we guwugu Nzaama boomo, nubadogolo mi masumu.²⁴Luulu nudele gugele wunu wuyanuduusu mu zwingi, wuyanudwla mu mugieme; nde peelee wugele muhululu wubini mu nzila-Yesu. ²⁵Ngolo yi Nzaama ande gimfumu ande mugieme bigele duugu yoono, loolo tii mvulande mvulu. Amen!

Revelation

Chapter 11 Mugaana wuwu wigi mapaana ma Nzaama magawe Mfumu Yesu mu guleese baada baana ba gisala. 2 Migi mapaana mini ya gungoya-mafugu, ndelunu Yesu luga mamonogoso gugele muudaana wu gisala Yowani. 3 Kiesi gugele muudu wunu wuyaa madaanga ande gugele baada bana bayaa mayugu, bayaa maseleene ginaga daanga lubesagana mugu gugu. Yowani gaya da gimbangi gi mapaana ma Mfumu Yesu ande ma Ndaga-Nzaama ma gamono. 4 Meeme Yowani iyasonogeene mabundu nsambwadi ma Nzaama yi Azi, mbodabini, Nzaama ganu sagamana mu kuuma wunu wigi, wugele ande wini ya ande mu kuuma- Mihungu nsambwadi migi mu Gimfumu gi Nzaama, 5 mu kuuma-Mwanaana wutomo Mfumu Yesu wunimigi muuda-gisala mu lufa, mbangi mupimi, Mfuma-bamfumu yata' maana, wunu wudu zolo, wudu guulu mu masumu, mu matsili maana, 6 wudu bidili baana ba Gimfumu gi Nzaama ande baada ba gisala ba Gidaana Nzaama; wesele ni lugugu lu mvulande mvulu ande ngolo yiyosogo bigele ande nde mvulande mvulu. Amen! 7 Dalaana gayaya mu maduudu, misi mimiosogo bumini mumono, si baada bana bamuzwe yata-kulunsi, baada babosogo bigi yata' maana bubini mudili. E! Gwigi ndebunu! 8 Ngwigi Alpha ande Oméga, wunu wigi, wunu wugele ande wunu wini ya, ngwigi Munga-Ngolo yiyosogo, bu madodo Mfumu. 9 Wuwu meeme paangabini Yowani, gidini mapasi mu gisanga gi Patmos gisini Ndaga-Nzaama ande gimbangi gi Mfumu Yesu gini gi iya gabala ande bini. 10 Yiwugu mu bufugu bu Mfumu Nzaama ngagwi ni gu dolo ndaga yimoso ngagwi ni mvili-mvili gungoya-meeme ni 11 masonogeene mabundu maama nsambwadi mugaana, wubadumusu mapaana mawu mamono. Mabundu beene amaama: Efese ande Smyrne ande Pergame ande Tyatire ande Sardes ande Philadelphie ande Laodicée. 12 Yizola ni mbolomogo, tele ndaga yini yigele gungoya-meeme, luyi bolomogo, yimono ngagwi ni mwana-muudu wuvaada mveele muleye tii gu mili ande lugaba wu wolo mu lugede. 13 gagele ya kebe ga 14 Mudwe ande bamfufu mpembi nga..... gumadigi mvulu yi midoyo, misi nga mbaa, 15 mili miseema nga gibende gi bronze gima duugu gu mbaa, ndaga ngagwi ni maja mama nene maya guumu. 16 Gagenzene miodo nsambwadi mu googo lu gidaada, mu gono mu duuga mbeese yinsongo yi masa moolo. Mbunzu yiseema nga daanga ya nsuga-misieme. 17 Luyi mumono, luyi mubwileene ya mili nga mvuumu. Lugatsi googo yata-mudwe, luga ndeele ni guwugu boomo lowo. Meeme

wunu wugele ande wunu wini ya, ngwigi Munga-Ngolo yiyosogo, bu madodo Mfumu.9 Wuwu meeme paangabini Yowani, gidini mapasi mu gisanga gi Patmos gisini Ndaga-Nzaama ande gimbangi gi Mfumu Yesu gini gi iya gabala ande bini. 10 Yiwugu mu bufugu bu Mfumu Nzaama ngagwi ni gu dolo ndaga yimoso ngagwi ni mvili-mvili gungoya-meeme ni 11 masonogeene mabundu maama nsambwadi mugaana, ngwigi muudu wutomo ande wunsugu, 18 ngwigi wumoono, buyi fi, tele ngwigi wumoono mvulande mvulu, mafungulu ma lufa ande ma moono migi gu miogo mi meeme. 19 Sonogo mawu mamono, mana migi ande gini ya gungoyo. 20 Mido nsambwadi (7) miwu mamono migi bawanzio (7) ba mabundu, eel nsambwadi gwigi mabundu nsambwadi u lugede. 13 gagele ya kebe ga14 Mudwe ande bamfufu mpembi nga..... gumadigi mvulu yi midoyo, misi nga mbaa, 15 mili miseema nga gibende gi bronze gima duugu gu mbaa, ndaga ngagwi ni maja mama nene maya guumu. 16 Gagenzene miodo nsambwadi mu googo lu gidaada, mu gono mu duuga mbeese yinsongo yi masa moolo. Mbunzu yiseema nga daanga ya nsuga-misieme.17 Luyi mumono, luyi mubwileene ya mili nga mvuumu. Lugatsi googo yata-mudwe, luga ndeele ni guwugu boomo lowo. Meeme ngwigi muudu wutomo ande wunsugu, 18 ngwigi wumoono, buyi fi, tele ngwigi wumoono mvulande mvulu, mafungulu ma lufa ande ma moono migi gu miogo mi meeme.19 Sonogo mawu mamono, mana migi ande mini ya gungoyo. 20 Mido nsambwadi (7) miwu mamono migi bawanzio (7) ba mabundu,nsambwadi gwigi mabundu nsambwadi.

lowo wuma sala tabana kuuma-meeme ande lugwigili lwaga, si mu bufugu bu bazwe Antipasa, muudameeme, mu kebe gabini, mu gimfumu gi Sadana.14 Asi iya wele gimi gimoso mu kebe gabini mwig ande baada baya saama Balaama, Balaka gaya longo baana ba Yisaleele mu gudia madongo maba mawa bidegi magaba ande mu gusala ginduumu. 15 Baada ba mbaana baguumuna Nzaama wu ba Nicolaïtes.16 Nze bolomono mudimaaga ni lowo ngwiya tini nga banwanasa ande mbeese yiyi mu gono lumeeme. 17 wugenzene matswi gawugu maga yaleele Muhungu mabundu. Wunu wini bingi ngini muwa mafia mana Chapter 21 Musonogeene wanzio wu dibundu lu bisi Efese ni dal' wunu wuma genzene miodo midaan mu googo lu gidaada buga madodo, wuyadigi ya kebe 2 Yimono gisala giwu masala, giwidi mu guganga mudimi, wugalaaga ande baada bala, bapala, balu demenega ni babigili, gisi lowo gabiwi.3 Ngiaba buwu gangaga mudimi mu kuuma-meeme, wuwonaaga. 4 Asi dal' gimi giyi kono guzolaaga gugele nze agigi. wubisi luzolo lunde Nigomo. 5 Nungu yaki yala wubwi? Bugugeene luzolo lunu, wesele gisala ma sala lu, sala nga buyi sala lomoni lowo bungini ya dogolo. 6 Ndeburu yiguzolaga mahu wize wuzolaaga mapanga masalga bi Nicolaïtes, meeme se guzolaaga bunu. 7 Wunu wigi ande matswi magu guwugeene, gawugu mana dodo Muhungu gugele mabundu. Wunu wini bingi ngini mu wingisi mu paladiyu lu Nzaama, gini diaga mido wumono wigi gunu. 8 Musonogeene wanzio wu dibundu lu bisi Smyrne ni wa maga madodo wunu wigi wutomo ande wunsugu wunu wufu wunimigi mu lufa. 9 Ngiaba minianga minze ande bumbwa bunze (asi wigi mvaama), ngiaba... ma baada bana balu monoga ni bigi bayudu, gisi lowo bigi nzo yi bisaama bi Sadana. 10 Dogolo boomo buya guzili, dala Sadana gayaa saga gawingisi baada bamoso mu kebe gabini mu bologo basala mafugu guumu (10). Bini-nusalaaga mapana mapimi tii bufugu bu lufa, bungini nuwa pu yi gimfumu. 11 Wigi ande matswi ma guwugeene, gawugu magaya leele Muhunga-Nzaama mabundu. Wunu wini bingi, lowo gini fa mbal' yiyoolo. 12 Musonogeene wanzio wu dibundu lu bisi Pergame ni dala maga madodo wunu wuma genzene mbeese yi masa moolo: 13 Ngiaba gihene giwu gaiga nze, gigi gi Sadana, asi lowo wuma sala tabana kuuma-meeme ande lugwigili lwaga, si mu bufuga bu bazwe Antipasa, muudameeme, mu kebe gabini, mu gimfumu gi Sadana.14 Asi iya wele gimi gimoso mu kebe gabini mwig ande baada baya saama Balaama, Balaka gaya longo baana ba Yisaleele mu gudia madongo maba mawa bidegi magaba ande mu gusala ginduumu. 15 Baada ba mbaana baguumuna Nzaama wu ba Nicolaïtes.16 Nze bolomono mudimaaga ni lowo ngwiya tini nga banwanasa ande mbeese yiyi mu gono lumeeme. 17 wugenzene matswi gawugu maga yaleele Muhungu mabundu. Wunu wini bingi ngini muwa mafia mana madi baaba ba Yisaleele mu tsege mayi swege ande mudoyo wu mpembi wuba sonogo kuumu yini yimafana guyaba peelee muudu wunu wuya yibaga.18 Musonogeene wanzio wu dibundu lu Tyatire ni dala maga madodo Mwana-Nzaama wigi ande misi nga ludimi lu mbaa, mili nga gibende gi bronze giya seeme. 19 Ngiaba luzolo lunze ande bisala biaga ande lugwigili lwaga. Bisala biwu sala luulu bimadigi bini bitomo.20 Asi iyaguwele gimi gimoso wuya wesele mukaada wuwu Yezabele wulu gidili mubigili, wubwisa baada bameeme mu gusala ginduumu ande gudia madongo ma bama gabeene bidegi. 21 Yimu wesele daanga lu gubolomono mudimi asi lowo gaya zolo.22 Iya musa makaasa mangolo ande mapasi yivulu nde ande baada bana bagaya sala abiwi ginduumu ni lowo bama wesele gubiyi gunu.23 Ngini zwa baana bande lunu mabundu mamosogo bumini gabeene ni meeme ngwigi wunu wumonoga manungu ma baada ande mapana maba zologa biwi. Ngini sala hoso muudu bwigi bisala biana.24 Asi bini Bisi Tyatire nukono gulaba malongi mana, nukono guyaba maba demenega ni migi biswama bi Sadana yimu leele ni lowo yinu saya bugogo bumbaana. 25 Nuganga mudimi mu mapana mamosogo tii gungini ya meeme.26 Wunu wingi bingi tii gu nsugu, wini sala nga meeme, ngini muwa gimfumu ya tala-baada babosogo mu gisi. 27 Gini bayalaaga ande muhanga wu gibende, gini ba bulaaga nga mabungu madumu. 28 Ngini mubwese moodo wu gipwili nga bu game meeme Dawa. 29 Wunu wigi ande matswi gawugu maga yaleele Muhungu mabundu.

babala, ngini bafugimisi ya mili minze, ndebunu bini yabeene ni meeme yiguzolo. 10 Mutulu nze wuya labaga misigi mi meeme, bungini gugebe mu mapasi ma gisi gigi, wukono gubwa mu daanga lwini megamana baada babosogo ba gisi. 11 Ngwigi mu gwiyi, nze gebe hoso gimi giwigi agiwi ni lowo wuma bilisi pu yi gimfumu. 12 Wunu wini bingi ngini mugidili guunzu lu nzo yi Dawa, ngini musonogo kuuma-Dawa ande yimeeme ande yi bulu bu Dawa. Yelusalemi lufini luduugu tu tala, gini galaaga nde yana. 13 Wunu wigi ande matswi gawugu maya dodo Muhungu gugele mabundu. 14 Musonogeene wanzio wu dibundu lu Laodicée ni mapaana maama migi ma Amen, migi ndebunu, duugu misigi mi Nzaama, mi guyananaga gu gisi. 15 Ngiaba bisala binze, lowo wigi pioyo, lowo wigi mbawa, asi wigi gilengese. Yimazolo wugale pioyo ni lowo mbawa. 16 Ni bunu lowo bungini gutswigi. 17 Ginaga wulu monoga ni wigi mvaama, wugugu gwaaga, gisi wigi gifa-misi, wigi gimono-pasi, wigi buguulu, wigi mbwa. 18 Laba ndaga-meeme, yawiwi gugele meeme wasuumu solo lupimi luba laama gu mbawa, nga wuvaada milele mimpembi, wukono gubisa wugu nsono ya misi mi baada, wusuumu mweme wu misi, wumonaaga, wugidigi mvaama. 19 Iya longo ande guwele baada babosogo ba yizologa mutulu bagidigi baada bapimi, nze sobo bifu biaga. 20 Meeme ngwigi ya mbele mbedega, ni yima wingini ya mbele yi muudu wunu wuma nzibili, ngini dia ande nde gihene gimoso. 21 Wunu wini bingi ngini muwa gihene mu Gimfumu gi Daada Nzaama, nga bu ngwigi meeme mu kuugande. 22 Wunu wigi ande matswi gawugu maya dodo Muhungu gugele mabundu.

gugele ande nzele wumu nene wuladigi gugenzege ngagwi ni gibende giya seeme. Mu kuuga-gidi gugele ande bimi bigasele Nzaama, bigele bilumusa Nzaama ande gu gilungunu ande gungoyo.7 Gimi yitomo ngagwi ni taama, yiyooolo nga mwana-ngombi, gidede ande mbunza-muudu, gina nga nono wuwu pungu wuma fulumugu. 8 Hosho gimi gugele ande mava-vaga ma saamana (6) ande misi gu to ande gu masini bigele bidoda pibi ande mooso ni Musantu, Musantu, Musantu gigi Mfumu Nzaama wubisi wuyalga bimi bibiosogo, wugele, wigi, wini ya.9 Hosho daanga bini bini bisiya bilumusa ande gidiya wunu wigi yata'gidi, wigi wumoono mvulande mvulu, 10 banunu maguumu moolo abana bagele bafugamana, baluuma mapu mabiwi ya misi mi wunu wugele ya gidi, wigi wumoono mvulande mvulu badoda ni 11 nze wumafana gulumu ande gubaga ngolo yi ma digi ngolo yiyosogo, nze wigi Mfumabisi, wigi Nzaamabisi, mutulu wusele bimi bibiosogo mu luzolo lwaga.

Chapter 41 Yibisa mono mbele yimono yinga zibigi tu tala, ndaga yitomo ngagwi ni myili-myili yindeele ni yawa nabada yaya viguleese mapana mini wiwi gungoya-mafugu. 2 Mbal' moso nga gu dolo yimono gidi gi gimfumu tu tala ande muudu wunga bwanzana 3 wu seema nga midoyo mi tala yivulu ya kebe ga kongolo 4 Banunu maguumu moolo abana yata' bidi gi gimfumu maguumu moolo abina bavaada mapu ma gimfumu ma will ande milele mimpembi baziede gidi gini. 5 Misieme ande lubu lu nzele migele miduuga ya gidi. Mindi nsambwadi migele mileema ya misi mi gidi, gugele Mihungu nsambwadi ni Nzaama.6 Gu misi mi gidi gugele ande nzele wumu nene wuladigi gugenzege ngagwi ni gibende giya seeme. Mu kuuga-gidi gugele ande bimi bigasele Nzaama, bigele bilumusa Nzaama ande gu gilungunu ande gungoyo.7 Gimi yitomo ngagwi ni taama, yiyooolo nga mwana-ngombi, gidede ande mbunza-muudu, gina nga nono wuwu pungu wuma fulumugu. 8 Hosho gimi gugele ande mava-vaga ma saamana (6) ande misi gu to ande gu masini bigele bidoda pibi ande mooso ni Musantu, Musantu, Musantu gigi Mfumu Nzaama wubisi wuyalga bimi bibiosogo, wugele, wigi, wini ya.9 Hosho daanga bini bini bisiya bilumusa ande gidiya wunu wigi yata'gidi, wigi wumoono mvulande mvulu, 10 banunu maguumu moolo abana bagele bafugamana, baluuma mapu mabiwi ya misi mi wunu wugele ya gidi, wigi wumoono mvulande mvulu badoda ni 11 nze wumafana gulumu ande gubaga ngolo yi ma digi ngolo yiyosogo, nze wigi Mfumabisi, wigi Nzaamabisi, mutulu wusele bimi bibiosogo mu luzolo lwaga.

wumoso lugaya ndeete ni gudili lowo5 6 Yimono ya kebe ga gidi banunu baziede 7 Lugaya besagana, lugaya seene mugaana mu googo lugidaada lu wunu wu gele ya gidi.8 Lugawu seene, banunu maguumu mana abana ande bimi bigasele Nzaama luba fuga mana bambunzu mu maana, luba bulusu gubigi mugungu wufini ni nze wumafana gu seene mugaana ande gubogolo.... mutulu nze bu baguzwe, asi mu matsili maaga wusuumu baada babosogo mu gisi9 10 Wuba gidili baana ba Nzaama ande bamfumu bini yalaaga gisi. 11 Yibisa wugu bawanzio bavulu mu kuuga-gidi gi gimfumu babiga ni 12 Mwana-lumee me wumafana gubaga lugugu ande ngolo yima digi ngolo yiyosogo ande mugieme ande nduungu. 13 Yiwugu bimi bibiosogo bisele Nzaama mu tala ande mu tsini ande mu maja bibiga ni lugugu ande mugieme ande gimfumu gugele wunu wigi yata'gidi ande gugele mwana-lu meeme mvulande mvulu. 14 Bimi bini bina (4) lubi dodo ni Amen, banunu luba fugamana, luba saama.

Chapter 51 Yimono se ya googo lu wunu wugele ya gidi, mugaana wubasonogo ya kebe ande yanzie, wugele bawusi nsambwadi. 2 Yimono wanzio wungolo wudoda mu ndaga yingolo ni naa wumafana guzibili ni lowo gudaanga mugaana wuwu gubogolo.... 3 Lowo si muudu wumoso wumafana guzibili ni lowo gudaanga mugaana wuwu mu gisi gidi ande mu tala ande mu maja ande gutsina maja ande gutsina maana. 4 Yidili gubulu mutulu lowo gumonogo si muudu wumafana guzibili ande gudaanga mugaana wunu. 5 Asi mununu wumoso lugaya ndeete ni gudili lowo5 6 Yimono ya kebe ga gidi banunu baziede 7 Lugaya besagana, lugaya seene mugaana mu googo lugidaada lu wunu wu gele ya gidi.8 Lugawu seene, banunu maguumu mana abana ande bimi bigasele Nzaama luba fuga mana bambunzu mu maana, luba bulusu gubigi mugungu wufini ni nze wumafana gu seene mugaana ande gubogolo.... mutulu nze bu baguzwe, asi mu matsili maaga wusuumu baada babosogo mu gisi9 10 Wuba gidili baana ba Nzaama ande bamfumu bini yalaaga gisi.11 Yibisa wugu bawanzio bavulu mu kuuga-gidi gi gimfumu babiga ni 12 Mwana-lumee me wumafana gubaga lugugu ande ngolo yima digi ngolo yiyosogo ande mugieme ande nduungu.13 Yiwugu bimi bibiosogo bisele Nzaama mu tala ande mu tsini ande mu maja bibiga ni lugugu ande mugieme ande gimfumu gugele wunu wigi yata'gidi ande gugele mwana-lu meeme mvulande mvulu. 14 Bimi bini bina (4) lubi dodo ni Amen, banunu luba fugamana, luba saama.

Chapter 61 Luga zibili 2 Luyi duulu, yimono pundu wumpembi wugeme3 Luga zibili gidimi giyoolo, yiwugu ndaga yi gimi giyoolo gi moonono ni yawiyi; 4 luyi duulu, pundu wumbaana wubenge lugaya duugu ngagwi ni mbaa. Wunu wunabada yataa pundu gagele ande mbeese yi masa moolo ni ganwanasa baada mu gisi gigiosogo, bamana zwesagana biwi ande biwi.

Chapter 61 Luga zibili 2 Luyi duulu, yimono pundu wumpembi wugeme3 Luga zibili gidimi giyoolo, yiwugu ndaga yi gimi giyoolo gi moonono ni yawiyi; 4 luyi duulu, pundu wumbaana wubenge lugaya duugu ngagwi ni mbaa. Wunu wunabada yataa pundu gagele ande mbeese yi masa moolo ni ganwanasa baada mu gisi gigiosogo, bamana zwesagana biwi ande biwi.

⁵Luga zibili gidimi gidede, gimi gimoono gidede lundi temene ni yawiyi; yimono pundu du yoodo wumaa duugu, wuseene muudu wugele ande gimegeene tu miogo. ⁶Yiwugu ngagwi ni ndaga ya kebe ga bimi bina (4) bi moonono yidodo ni muudu wunu wuma sala gisala bufugu bumoso gabaga kilo gimoso gi mfufu ande makilo ma mbenge yi orge...(). Asi nukono gulaamana mono maasa ande mono.⁷ Luga zibili gidimi gina, yiwugu ndaga ni yawiyi; 8 yimono pundu wungaa woono wu seene muudu wumoso kuumaana lufa, gigi ande nzala ande makaasa ande bambisi ba musidi bakobo, nde gazwaaga baada gidini gimutsini gi bulu ande mbeese yaana.⁹ Luga zibili gidimi gigaana, yimono miono mi baada bana bafi mutula Ndaga-Nzaama ande gimbangi gipimi; 10 bagele badila ngolo ni tii kidaanga nze Mfumu munene ande muudu mupimi wini saamasa baada ba gisi gigi ande gunwaneene matsili mabisi? 11 Hosu muudu bamuwe mvele wumpembi gavaada tii bufugu bwini gugu baada babiwi babagala ande bakaada si nga babazwe.¹² Luga zibili gidimi gi samana (6), yimono maana mama nigagana ngolo, daanga lulubwi pibi, ngoono gayi nga matsili, 13 miodo gu tala miya bwa mu tsini ngagwi ni muhungu wu ngolo wuya wulumunu mbenge mu mudi. 14 Daanga lulu bili mu tala ngagwi ni mugaana wubadumusu madimi, misele ande bisanga bibiosogo lubi mana dogo ya bihene bibiwi.¹⁵ Gungoyo bamfumu babisi ba banene ande bambudu babosogo ande bamfumu ba ba suda ande bamvaama ande baada bangolo yivulu babosogo ba gisi ande bahigi ande baluguulu mu gihigi bamana dini mu midoyo ande gu misele 16 baleele misele ande midoyo ni nudu bwileene. Nudu sweege ni lowo muudu wuna wigi yataa gidi gi gimfumu wutu dumono ande Mwana-lumeeme; gigi mu kobo. 17 Ginaga bufugu bubwi bu kobo bu gugu. Nawa wini hulugu ?

Levi, gigaana gi Yisakala, 8 gigaana gi Zabiloni, gigaana gi Yozefi ande gigaana gi Beniamini.9 Yimono se gimvugu giginene gi baada bavulu ba bigaana ande ba mandaga ba bisi bibiosogo bugu badaanga lowo, bamana vaada bamvele bampembi gu miogo ande malwanga ya misi mi Mwana-lumeeme, 10 ba badaga ni Moono wu mvulande mvulu wigi gugele wuwu wigi yataa gidi gi gimfumu ande gugele Mwana-lumeeme.11 Bawanzio babosogo bagele baziede gidi gi gimfumu, banunu ande bimi bimoono bagele basaama Nzaama mambunzu mu maana ba doda ni 12 Amen! Lugugu ande mugieme ande madono ande ngolo yi madigi ngolo yiyosogo gugele Nzaama wubisi wu mvulande mvulu; Amen!13 Mununu wumoso luga ngufulu meeme ni banaa bana bama mana vaada bamvele bampembi bama duugu gunu? 14 Meeme ni Mfumu, nze wuyaba, nze ni bigi bana bawu lulu milele mibiwi ande matsili ma Mwana-lumeeme, badoogo mu pasi yi lufa mutula Ndaa-Nzaama.15 Ndelunu bigi mu kuuga gidi gi gimfumu gi Nzaama, bamusaama pibi ande mooso mu kebe ga nzo-nde, bugini ba gebaaga. 16 Lowo bini bisa wugu si nzala, si pwisa-maja, si mooso, si gilugu-lugu 17 mutulu wunu wigi yataa gidi gi gimfumu bugini ba gebaaga ande guba dwalasaaga mu kuuga mwese wunu wuledega moono. Mfumu Nzaama bugini ba gunzunu nsanga.

duugu yana ande lubu lu nzese.6 Bawanzio nsambwadi luba yilamana mu gu bulu mamvili-mvili nsambwadi. 7 Wanzio yitomo luga bulu, mvulu yi midoyo ande matsili luyi yabwa mu tsini, bididi ande gidini gi maana ande ndaama yi midu lubi tswimi.8 Luga bulu yiyoolo, gimi gimoso ngagwi ni musele wunene wuya seeme lugi yabwa mu nzele wunene. 9 Gidini gi nzele lugi gidigi matsili, bimi bimoso bisele Nzaama bigele bimoono ande gidini bi maswaa bimoso lu bifi.10 Lubulu wudede, moodo wumoso wunene nga gibuunu gi mbaa luwu bwileene ndaama banzele ande too-miese. 11 Kuuma moodo wunu Kele. Maja lumabwi kele, mazwe baada bavulu.12 Wanzio wungana luwu bulu mvili-mvili yina daanga ande ngoono ande miodo lumibwi pibi gu ndaama yimoso. Gu gidini gimoso gi mooso ande gidini gimoso gi pibi lugu lamaga pibi, bugu mono lowo si gimi.13 Luyi dala, yimono pungu wufulumuga mu kebe ga tala, wena wabaga mu ndaga yi ngolo ni "Kiene, kiene, kiene gugele baada b gisi lunu bulu mamvili-mvili ma bawanzio badele ba bamasala. 14 Muzingi wu bidi ande bisaama bi baklisto bigele biena gu tala gugele Nzaama bidoogo gu miogo mi wanzio. 5 Wanzio luga seene nzungu, luga yulusu mbawa yiga seene ya mese, luga yiluumu mu tsini, mbal'moso maana luma nigagana, misieme mi mbawa ande mi nzese lumi duugu yana ande lubu lu nzese.6 Bawanzio nsambwadi luba yilamana mu gu bulu mamvili-mvili nsambwadi. 7 Wanzio yitomo luga bulu, mvulu yi midoyo ande matsili luyi yabwa mu tsini, bididi ande gidini gi maana ande ndaama yi midu lubi tswimi. 8 Luga bulu yiyoolo, gimi gimoso ngagwi ni musele wunene wuya seeme lugi yabwa mu nzele wunene. 9 Gidini gi nzele lugi gidigi matsili, bimi bimoso bisele Nzaama bigele bimoono ande gidini bi maswaa bimoso lu bifi.10 Lubulu wudede, moodo wumoso wunene nga gibuunu gi mbaa luwu bwileene ndaama banzele ande too-miese. 11 Kuuma moodo wunu Kele. Maja lumabwi kele, mazwe baada bavulu.12 Wanzio wungana luwu bulu mvili-mvili yina daanga ande ngoono ande miodo lumibwi pibi gu ndaama yimoso. Gu gidini gimoso gi mooso ande gidini gimoso gi pibi lugu lamaga pibi, bugu mono lowo si gimi.13 Luyi dala, yimono pungu wufulumuga mu kebe ga tala, wena wabaga mu ndaga yi ngolo ni "Kiene, kiene, kiene gugele baada b gisi lunu bulu mamvili-mvili ma bawanzio badele ba bamasala.

ngagwi ni misomo mi bakudu ndemini miba gwina baada tii bangoono bana badaana. 11 Mfumabiwi kuumaana Abaddon mu ndaga yi Ebele, Appolyon mu gigreki; gigi mfumu wu zwingi luleye. 12 Pasi yitomo luyi digi, nde ni dala pasi yimbaana yi yoolo yigi mu gwiyi.13 Mvili-mvili yi saamana luyi bulu, yiwugu ndaga yiduuga mu bibongo bi mbisi mu kebe ga meese ma magaba ma woolo ya misi mi Nzaama. 14 Ndaga yini luyi leele wanzio wu saamana ni wesele bawanzio bana bana (4) bigi mu misingi gu nzele wu Efalata 15 bana bayilamana mu gwa zwa gidimi gi maana mu daanga luulu, mu bufugu bubu, mu ngoono wuwu, mu mvulu yi yi. 16 Yiwugu ni bigi basuda ma millions kama yoolo (200.000.000). 17 Yimono basuda ande bapundu bayaada bibende bibenge ngagwi ni mbaa, bamoso bi bule ngagwi ni tala, bamoso bi jaune ngagwi ni mooso. Midwe mi bapundu nga mi bataama, magono mabiwi maduusa mbaa ande muzingi.18 Ndaama yi baada bamoso bafi gu mbaa ande gu muzingi wunu wuduuga mu magono mabiwi. 19 Ginaga ngolo yi bapundu yiduuga mu magono mabiwi ande mu Migili mibiwi, ndelunu bamana lwalasa baada bido; migili ande midwe mibiwi migele nga bangongono.20 Baada bana bakono gufa, lowo gabiwi ba bolomono midimi, bagele kaga mu gusaama bidegi bi woolo ande bi nzimi ande bi midi ande bi midoyo bikono gudigaaga, si gumono, si guwugu. 21 Lowo gabiwi se guwesele gusala ginduumu ande bulogo ande guzwa baada ande guwoolo baada bimi mu bupala.

maana luga zangana googo lugi daada mu tala, 6 luga laala Nzaama mu kuumu yi wunu wigi wumoono mvulande mvulu, wunu wusele tala ande maana ande banzele ande bimi bibiosogo. Nde ni lowo dubisa bazili. 7 Asi lwini bulu mvili-mvili yi nsambwadi (7), bipa bigaswege Nzaama bubini monogo ngabunu buga leele babigili baana.8 Ndaga yini luyi bisa ndeele ni ndawa seene mugaana wuna gu miogo mi wanzio wuna wigi mu maja ande yataa maana, wigi wungaa zibili. 9 Luyi gie, luyi muloomo, nde ni seene, wudi, wugala kele mu kebe ga zumu lunze, asi wagala bami mu magawu ngagwi ni bwigi. 10 Luyi wuseene, luyi di, guwugu pimi nga bwigi mu gono. asi luwu bwi kele muzumu. 11 Lunu, mandaga mambaana nana ndeele ni wena bigili mu bisi bimbaana, mu bigaana bimbaana, gugele bamfumu ba bisi ande gugele mandaga mambaana mu gisi.

Chapter 101 Lunu yimono wanzio wumadigi ngolo wiyaa gulumugu gu tala mu kebe ga madudu ande kongolo yataa midwe mbunzu yinde nga gwi ni daanga. mili ngagwi ni magunzu ma mbaa 2 gu miogo ande mugaana. 3 Luga ngene ngagwi ni taama. banzese nsambwadi (7) luba bwi 4 meeme yigele mu gusonogo mapaana ma bandeele, asi luyi wugu ndaga mu tala ni swege mu mudimi mapaana mana matu guleele banzese, gudeleene muudu lowo, guma sonogo se lowo.5 Luulu wanzio wugele guugu mu mwese, guugu mu maana luga zangana googo lugi daada mu tala, 6 luga laala Nzaama mu kuumu yi wunu wigi wumoono mvulande mvulu, wunu wusele tala ande maana ande banzele ande bimi bibiosogo. Nde ni lowo dubisa bazili. 7 Asi lwini bulu mvili-mvili yi nsambwadi (7), bipa bigaswege Nzaama bubini monogo ngabunu buga leele babigili baana.8 Ndaga yini luyi bisa ndeele ni ndawa seene mugaana wuna gu miogo mi wanzio wuna wigi mu maja ande yataa maana, wigi wungaa zibili. 9 Luyi gie, luyi muloomo, nde ni seene, wudi, wugala kele mu kebe ga zumu lunze, asi wagala bami mu magawu ngagwi ni bwigi. 10 Luyi wuseene, luyi di, yiwugu pimi nga bwigi mu gono. asi luwu bwi kele muzumu. 11 Lunu, mandaga mambaana luma ndeele ni wena bigili mu bisi bimbaana, mu bigaana bimbaana, gugele bamfumu ba bisi ande gugele mandaga mambaana mu gisi.

gisi bini monaaga kiesi, bini gaabaganaaga bimi biwi ande biwi mutululubagele mu gisi gigi. 11 Asi gungoya-mafugu madede ande ndaama (3,5), muhungu wu moonu wu Nzaama buwini ya bawingini, bubini nimigi; baada bana bini gala bamono, bini wugu boomo buvulu. 12 Lunu bini wugu mu tala ni yanwaa baanaga; bini baanaga mu madudu, bamenge babiwi bibi gala ba badala, misi gu tala.13 Gwini gala maana maana manigagana mu daanga lunu, gidini gi guumu gi bulu bugini niomow baada mili nsambwadi (7.000) Chapter 111 Luba pe gamudi ga gumegeene nga muhanga, badeele ni nimigi, mege nzo-Nzaama ande meese ande baada bana biyaa saamaaga. 2 Asi gumege lowo muwanga wu nzo-Nzaama, wigi wu baada ba bisi bimbaana, biwi bini niadaaga ya ya bulu bien bangoono maguumu mana achoolo (42) 3 Ngini wa bambangi bameeme boolo (2) ngolo, bini vaada mangodo, bini bigilaaga mafugu mili mimoso ande kama yoolo ande maguumu masaamana (1.260). 4 Bigi midi mioolo (2) mi mbenge viduusuga maasa ande mindi mioolo mini migele ya misi mi mfuma- maana. 5 Ni muudu wuma zolo guba sala gubiyi, gini fa gu mbaa yini duugu mu gono lubiwi, mbaa yini zwasga bamenge babiwi.6 Bigi ande ngolo yigu ganga tala mutulu mvulu yikono gunogo ande yi gusobo maja ni magidigi matsili ande yi guwa gisi noso pasi yi bama zolo. 7 Lubini menese gimbangi gibiwi, mbisi wunu wigi mu zwingi muugini bugini ba nwanasa ande guba zwa.8 Mamvuumu mabiwi mini saala mu nzili ya bulu lunu luba si Mfumabiwi yataa kuhunsi, luba dependra ni Sodomo ni lowo Ngipiti. 9 Lowo bini maziigi, baada bubini yaama dalaaga mafugu madede ande ndaama, bini duugaaga mu bisi bibiosogo, baada ba bigaana bibiosogo, ba mandaga mamosogo ma gisi.10 Baada ba gisi bini monaaga kiesi, bini gaabaganaaga bimi biwi ande biwi mutululubagele mu gisi gigi. 11 Asi gungoya-mafugu madede ande ndaama (3,5), muhungu wu moonu wu Nzaama buwini ya bawingini, bubini nimigi; baada bana bini gala bamono, bini wugu boomo buvulu. 12 Lunu bini wugu mu tala ni yanwaa baanaga; bini baanaga mu madudu, bamenge babiwi bibi gala ba badala, misi gu tala.13 Gwini gala maana maana manigagana mu daanga lunu, gidini gi guumu gi bulu bugini niomow baada mili nsambwadi (7.000) bini fa. Bana bini saala bamoono bini gala mu boomo, bini lumusu Mfumu Nzaama wigi gu tala. 14 Luulu pasi yi dede (3) luyi yaabwa tini. Wanzio luga bulu mvili-mvili yi nsambwadi (7), mandaga mangolo luma wugagana mu tala ni15 Gimfumu gi maana gigidigi gi Mfumabisi ande gi Yesu, gini yalaaga mvulande mvulu.16 Ndelunu banunu maguumu moolo ande bana (24) bagele yataa bidi ya misi mi Nzaama, luba fugamana mambunzu mu tsini, basaama Nzaama. 17 Badoda ni butwini gu donaaga nze Mfumabisi munene wunu wigi, wunu wugele, mutulu gimfumu ginze giginene gibulusu mu guyaala.18 Bisi bibiosogo bu bidombogo, asi nze wuma leese Kobo yinze, luulu lwigi daanga lugu saamasa baada bana bafi, bambudu ande bambeele, lwigi daanga luwu fuda babigili baaga ande baada bana bagu waaga luzidi, lwigi daanga luwu zwaaya baada bana bayaa bebese gisi.19 Nzo-Nzaama mu tala luyi zibigi, mu kebe tu mo ogo ni mvulu yi midoyo yinoga, banzese babwaya, mangaana ande misieme maana manigagana ya kebe ga sandugu lu misigi.

bele, luba muyidi gu tala ande bawanzio baana. 9 Dragon, ngongono wunu wukulu wuba demena ni Diabulu ni lowo Sadana, gisala giana gudoneene baada, luba muluumu mu tsini ande bawanzio baana.10 Luyi wugu ndaga yingolo mu tala ni luma gugu daanga lugu hulugu, Mfumabisi Nzaama wutu lumonogoso , wuma leese gimfumu ande ngolo yinde, luga yaadigi Mwanaana Yesu, mutulu wuma yidi mufuuna-baada gu tala hoso daanga ya midi mi Daada Nzaama.11 Bapaanga babisi lowo baswege moonono wubiwi, balu leede mu lufa mu Chapter 121 Gumonogo gidimi gimoso gihene mu tala, mukaada wumoso wuvaada daanga ande ngoono gu mili ande miodo guuma-miolo (12) yataa mudwe, 2 gagele ande misongo mi gubudugu, wuwahaga 3 Gidimi gimbaana lugi monogo mu tala, gugele ngongono wumoso wunene, wuhenge ande bibongo ande midwe nsambwadi (7), hoso mudwe wugele ande pu yi gimfumu yimoso (kuumu yi ngongono wunu Dragon). 4 L'utilisation wunde wugooma gibwili gi miodo gimoso mu bibwili bide (3), gigele gi miluuma mu tsini. Lugaya nimigi mu kuuga mukaada ni gadi mwana-bagala wunu wuyaa budugu.5 Luga budu mwana-bagala wunu wini yaalaaga baada babosogo mu gisi ande muhanga wu gibende. Mwana beene lubaya mudwala yagele Nzaama ya gidi. 6 Mukaada luga dini mu gisi gibwasa gunu gumu yidi geene Nzaama gihene ande madia mvulu mili mimoso ande kama yoolo ande mafugu maguumu masaaana (1.260)7 Giduumu lugi bwi, wanzio Mikayeel ande bawanzio baana luba mwana ande Dragon ande bawanzio baana. 8 Asi Dragon luga bele, luba muyidi gu tala ande bawanzio baana. 9 Dragon, ngongono wunu wukulu wuba demena ni Diabulu ni lowo Sadana, gisala giana gudoneene baada, luba muluumu mu tsini ande bawanzio baana.10 Luyi wugu ndaga yingolo mu tala ni luma gugu daanga lugu hulugu, Mfumabisi Nzaama wutu lumonogoso , wuma leese gimfumu ande ngolo yinde, luga yaadigi Mwanaana Yesu, mutulu wuma yidi mufuuna-baada gu tala hoso daanga ya midi mi Daada Nzaama.11 Bapaanga babisi lowo baswege moonono wubiwi, balu leede mu lufa mu matsili ma mwana-Yese ande mu gimbangi gi Ndaga-Nzaama gi baleeda. Babingi, bamu belese Sadana. 12 Galaana mu kiesi bini nwigu gu tala ande, asi kiene gugele nze maana ande nze nzele mutulu Sadana wuya nugulumugeene mu kobo, ginaga daanga lunde lusaala lutsisi.13 Gragoni luga mono ni bamu yidi gu tala, wuya bwa mu tsini, luga bulusu gwaa yidi mukaada wunu wubudu, 14 asi mukaada wunu luga dini mu gisi gibwasa, ndegunu bamudisiga mvulu dede ande ndaama, gabege mavaga-vaga ma nono wuwu pungu magu fulumugeene; gunu Sadana bugu mulaba lowo.15 Ngongono luga tswigi maja ngagwi ni nzele mutulu mukaada wunu ganiomo gwana, 16 asi maana lumaya nwa maja mana mugu hulusu mukaada wunu. 17 Ndelunu Ngongono luga wugeene mukaada kobo, lugaya nwanasa baada bana balabaga luzolo lu Nzaama ande guleede gimbangi gi Yesu. 18 Luulu ngongono wuya lemene ya simi lu nzele.

bana bama kono kuumu mu Mugaana wu Moono duugu daanga lusele Nzaama gisi bubini musaamaaga
 Mwana-lumeeme wunu wuba zwe.9 Wunu wugenzene matswi, gawugu, wunu wini zolo guwingini mu
 bologo, bugini wingini, wunu wini zolo gufa gu mbeese, bugini fa kaga. 10 Ndelunu baklisto baganga kaga
 mudimi w bageme lugwigili lubiwi.11 Yibisa mono mbisi wumbaana ande bibongo nga yi lumeeme, asi
 guwabaga ngagwi ni ngongono wuwu Dragoni, gaduugu mu maana. 12 Bisala binde ngagwi ni bi mbisi
 Chapter 131 Yibisa mono mbisi ande bibongo guumu (10) ande mapu se guumu (10) yataa midwe nsambwadi (7)
 wuma duugu mu mwese, hasonogo kuumu yi... 2 Gagele ngagwi ni ngo, mili minde ngagwi ni mbisi wu misele
 (ours) gono gu gono ngagwi ni taama Dragoni luga muyaadigi gimfumu 3 Gagele ande baada babosogo
 bayaa mulaba mutulu gasala bipa bibinene 4 luba bulusu gusaama ngongono buga we mbisi wunu gimfumu
 nande ngolo, bayaa doda ni naa wigi nga mbisi wuwu? naa wuma fana gumunwanasa?5 Mbisi beene gaduusa
 misingi ande gubeye mu gono lunde. Gimfumu ginde gigele gi bangoono maguumu mana ande boolo (42). 6 Mbisi
 wunu luga bulusu gudugu ande gubeye Nzaama ande baada bana bagele yana.7 Gagele ande ngolo yigu nwanasa
 baklisto ande yigu babelese ande yigu yaala baada babosogo, ande bisi ande baada ba mandaga mamosogo ande
 ba bigaana bibiosogo. 8 Baada babosogo bana bama kono kuumu mu Mugaana wu Moono duugu daanga lusele
 Nzaama gisi bubini musaamaaga Mwana-lumeeme wunu wuba zwe.9 Wunu wugenzene matswi, gawugu, wunu
 wini zolo guwingini mu bologo, bugini wingini, wunu wini zolo gufa gu mbeese, bugini fa kaga. 10 Ndelunu
 baklisto baganga kaga mudimi w bageme lugwigili lubiwi.11 Yibisa mono mbisi wumbaana ande bibongo nga yi
 lumeeme, asi guwabaga ngagwi ni ngongono wuwu Dragoni, gaduugu mu maana. 12 Bisala binde ngagwi ni bi
 mbisi wunu wutomo, gapusa baada ba gisi babosogo mu gusaama mbisi wunu wutomo wuzuunu gido.13 Gasala
 bima bingolo, wugulumuna mbaa yitala ya misi mi baada, 14 ande bidimi bimbaana, wuba waaya nsono mu
 guyidigi gidegi gi mbisi wunu wutomo bagi lumusa.15 Giwaaya gidegi gini ngolo yigu dodo ande yi guzwa baada
 bana bananga gugi saama. 16 Gipusa baada babosogo gugele baada ba nene ba gisi ande bamvaama ande
 bambwa ande bahigi ande baada bangolo ande baklisto mu gubasa gidimi ya mbunzu ande mu googo
 lugi daada. 17 Lowo si muudu wuma fana gusuumu ni lowo gudege gimi gima kono gidimi ginde ni lowo
 kuumande ni lowo tala yinde.18 Guya lomogo ni muudu gigi ande nduungu gasege tala yi mbisi wunu ginaga
 yigi tala yi muudu, yigi kama saamana ande maguumu masaamana ande yisaamana (666).

balaba gayaa doda mu ndaga yingolo ni wunu wuma saama mbisi wunu ande gidegi giana ande gulusa gidimi giana ya mbunzu ni lowo mu googo 10 gini nwa mono ma vini lu kobo yi Nzaama makono maja mu kebe.11 Baada ba gifa gini bini monaaga pasi gu mbaa ya misi mi Mwana-lumeeme ande ya misi mi bawanzio ba Nzaama pibi ande mooso. 12 Ndelunu bana bayaa lab misigi mi Nzaama ande bana bayaa saga mudimi mu Yesu, pimi baganga mudimi, badindamana kaga.13 Ndaga luyi duugu gu tala, yindeele ni sonogo paana yiyi ni baada bana bafi mu Yesu basagamaga, yiyi ndaga yima dodo Muhunga-Nzaama; bubini hululugu, bisala bibiwi bubini balabaaga.14 Yimono ngagwi ni mwana-muudu mu kebe ga madudu wubwanzana ande pu yi gimfumu yi woolo gu mudwe ande mbeese yi kobo gu miogo. 15 Wanzio wumbaana luga duugu mu nzo-Nzaama, luga demene wunu wugele mu madudu mu ndagq yingolo ni seene mbeese, ya bulusu guvini mbenge yibenge ginaga daanga lugu vini lugugu. 16 Wunu wugele wu bwanzana mu madudu luga luumu mbeese mu maana, luga guulu maana.17 Wanzio wumbaana luga duugu mu nzo-Nzaama gu tala ande mbeese yi kobo, 18 wu mbaana luga duugu mu meese ma magaba ande mbaa, wuleela wunu wugele ande mbeese mu ndaga yingolo ni luumu mbeese yinze, guulu mbenge yi mono ma vini yi maana yiyele.19 Wanzio luga luumu mbeese mu maana, lug guulu mbenge yiyosogo yi maana, gayigoso mu gimi gi giba bwedega mono ma vini ma kobo yi Nzaama (wolo). 20 Baya bwede vini lunu ya nzie yi bulu, hamono matsili madiaga ga tii mu magono ma bapundu gidese gi ma kilometres kama dede (300) ya guleye, ya bu nene ludaga lumoso ande ndaama.

wu Mose, muuda-gisala wu Nzaama ande mugunguwu Mwana-lumeeme ni bisala binze Mfumu Nzaama bigi bibinene, bigi bipimi! Manzili ma manze migi manzili-manzili, migi mapimi! Nze wigi Mfumu wu baada ba gisi gigiosogo. 4 Naa wini kono gugu wugu nze boomo ande gukono guguwa lugugu, Mfumu? Ginaga nze peelee wigi muudu mupimi.5 Yibisa mono bawanzio nsambwadi (7) gu tala baduuga mu nzo-Nzaama ande meese ma misigi. Baada babosogo ba gisi bubini yaaga mugu gusaama mutulu bisala binze biya bagana bigi bipimi. 6 Baada bagele bavaada milele miseema ande migaba mi woolo.7 Gimi gimoono gimoso mu kebe ga bimi bini bimoono bina (4) lugi we bawanzio bana nsambwadi (7) pasi yi kobo yi Nzaama yingaa yuulu mu magobo nsambwadi (7). 8 Nzo-Nzaama yigele yiyuulu muzingi wu mugieme ande wu ngolo yi Nzaama. Lowo si muudu wugugu mu guwingini tii gunu mugugugu pasi nsambwadi (7) yi bawanzio babosogo nsambwadi (7).

Chapter 151 Luyi mono gidimi gimbaana giginene gigu wibigeene mu tala, gugele bawanzio nsambwadi (7) ande pasi nsambwadi (7) ginaga kobo yi Nzaama yigele yihinagana.2 Yimono gimi gimoso ngagwi ni nzele wu goobo lu maha maba magoso ande mbaa, gungoyo ande baada bana babelese mbisi wu u ande gidegi giana ande tala yileesa kuuma ande bagele babula mizigi mi bawe Mfumu Nzaama.3 Bagele babiga mugungu wu Mose, muuda gisala wu Nzaama ande mugunguwu Mwana-lumeeme ni bisala binze Mfumu Nzaama bigi bibinene, bigi bipimi! Manzili ma manze migi manzili-manzili, migi mapimi! Nze wigi Mfumu wu baada ba gisi gigiosogo. 4 Naa wini kono gugu wugu nze boomo ande gukono guguwa lugugu, Mfumu? Ginaga nze peelee wigi muudu mupimi.5 Yibisa mono bawanzio nsambwadi (7) gu tala baduuga mu nzo-Nzaama ande meese ma misigi. Baada babosogo ba gisi bubini yaaga mugu gusaama mutulu bisala binze biya bagana bigi bipimi. 6 Baada bagele bavaada milele miseema ande migaba mi woolo.7 Gimi gimoono gimoso mu kebe ga bimi bini bimoono bina (4) lugi we bawanzio bana nsambwadi (7) pasi yi kobo yi Nzaama yingaa yuulu mu magobo nsambwadi (7). 8 Nzo-Nzaama yigele yiyuulu muzingi wu mugieme ande wu ngolo yi Nzaama. Lowo si muudu wugugu mu guwingini tii gunu mugugugu pasi nsambwadi (7) yi bawanzio babosogo nsambwadi (7).

Nzaama gungoya busoso bunu ande bido bini, si ndebunu lowo gabiwi babolomono midimi mibiwi.12 Wusaamana gadiaga goobo lunde mu nzele wunene wu Efrata, maja mamosogo luma wumu mutulu bamfumu bana baduugu gu ndaama yi este badigi mu nzili yini. 13 Luyi mono mihungu mifa midede (3) ngagwi ni magodo miduuga mu gono lu dragono ande mu gono lu mbisi wunu ande mu gono lu mubigili mufa 14 ginaga mihungu mifa misala bipa bini, miduuga gugele bamfumu ba bisi bibiosogo mutulu Chapter 161 Yiwugu ndaga mu nzo Nzaama yileela bawanzio nsambwadi (7) ni ndanwe mu maana nudiaga magoobo ma kobo yi Nzaama. 2 Wanzio wutomo lugaya diaga, makaasa ma bido luma geme baada bana bagele ande gidimi gi mbisi, bana basaama gidegi giana. 3 Wanzio wuyoolo luga diaga goobo yataa mweese, matsili luma yuulu mweese, baada bagele mu kebe luba fi. 4 Wudede gadiaga yataa banzele ande yato miese, lumi gidigi se matsili. 5 Wanzio wu maja luga dodo ni nze wunu wugele, wunu wuma monogoso ni wigi zusi mupimi, 6 mutulu wuma iwisi baana bama diaga matsili ma babigili banze ande ma baklisto, gwi ndebunu tsili. 7 Yiwugu meese ma magaba mama fudulu ni Daada Nzaama, wunu wuyaalga bimi bibiosogo, wigi wunu wugiesga mapaana ma baada pima-pimi. 8 Wanzio wungana (4) gadiaga yataa daanga, baada luba tswimi gu mbaa yingolo; 9 luba bulusu gubeye Nzaama, lowo gabiwi barnu lumusa, si gubolomono midimi lowo gabiwi. 10 Wanzio wutaana gayaa diaga goobo lunde yataa gidi gi gimfumu gi mbisi, gimfumu ginde lugi bwi pibi, baada luba bulusu gulinza gana mimi biwi ande biwi mutula busoso. 11 Bagele baduga Nzaama gungoya busoso bunu ande bido bini, si ndebunu lowo gabiwi babolomono midimi mibiwi.12 Wusaamana gadiaga goobo lunde mu nzele wunene wu Efrata, maja mamosogo luma wumu mutulu bamfumu bana baduugu gu ndaama yi este badigi mu nzili yini. 13 Luyi mono mihungu mifa midede (3) ngagwi ni magodo miduuga mu gono lu dragono ande mu gono lu mbisi wunu ande mu gono lu mubigili mufa 14 ginaga mihungu mifa misala bipa bini, miduuga gugele bamfumu ba bisi bibiosogo mutulu banwanasa Mfumu Nzaama mu bufugu bu nsugu.15 Ngwiya nga mwibi. Kiesi gugele wunu wuya dono, wuma vaada milele mingaa wululumutulu gakono guwugu nsono mu gugala buguulu. 16 Bini gosagana babosogo ya gihene gi bademenega mu ndaga yi gi- hebele ni Armaguedon.17 Wunsambwadi gadiaga goobo lunde mu mihungu. Ndaga yinene luyi duugu ya gidi gi gimfumu ande mu tala ni "Gumawa." 18 Yini yigele mbala yitomo duugu luyanaga gisi mu guwugu banzele ba gifa gini ande mu gu mono misieme mi gifa gini ande gunigagana gu maana gu ngolo yina. 19 Bulu lulunene lulu gabaga mu bidini bidede (3), mabulu manene ma bisi bibiosogo luma niomo. Ndelunu Nzaama luga wibigi bulu lulunene lu Babilono, galu lwisi goobo lu vini lunde lu kobo. 20 Bisaanga ande misele mimiosogo lumi waa laga, lowo mibisa monogo. 21 Mvulu yiyinene yi midoyo luyi nogo, midoyo miya bwileene baada bana baduga nzo Nzaama mutulu pasi buyi hinagana.

Bungaya gubanganeene kuuma-mukaada wuwu wugigande (wuna wu midwe nsambwadi (7) ande bibongo guumu (10).8 Mbisi wuwu bu gagala tomo wumoono, asi loolo lowo gigi ande moonoo, gigi mu gwa fudugu mu zwingi luleye, gungoyo nga gafi. Baada ba gisi bini mono guwibigeene ni mbisi wugele wungaa fa, gabisa fudugu wumoono.9 Guya lomogo yaya gugala nduungu. Midwe nsambwadi (7) migi misele nsambwadi (7) mini mi bwanzaneene mukaada wunu; 10 migi se bamfumu bana nsambwadi (7). Badaana mu kebe gabiwi babwi, wumoso wigi, wumbaana lowo yaana gwiwi, asi lowo gini ya lama yaya.11 Mbisi wunu wugele tomo wufi, gigi se mfumu wunaana (8), asi gigi mu kebe ga bamfumu nsambwadi (7), bugaya fa.12 Bibongo guumu (10) bigi bamfumu guumu (10) bakono maana ma guyaala, asi daanga lumoso bubini yaala ande mbisi wunu. 13 Bigi manuungu mamoso ande mbisi wunu wuba we gimfumu ande ngolo yi guyaala. 14 Bini nwanasa Mwana-lumeeme, asi bugini bingi ginaga nde gigi Mfumu wu bamfumu. 15 Wanzio gandelee ni miese miwuya mono mu gimfumu gi mukaada wu nduumu migi baada ba mandaga ande bisi bibiosogo.16 Bibongo guumu (10) ande mbisi wuwu bu bini mumeenge mukaada wu nduumu, bini muwoolo bimi bibiosogo, gini saala buguulu, bini mudia miswini ande gumu fuufu gu mbaa. 17 Ginaga Nzaama wuba si manuungu ma guwa mbisi gimfumu gibiwi mu mudimi tii gunu gwini gugu ndagande.18 Mukaada wunu gigi bulu lulunene lunu luya yaala bamfumu ba gisi.

Chapter 17 F Wanzio wumoso mu kebe ga bana bagele ande magoobo lugaya besagana ande meeme, luga temene ni yawiyi yigu leese duumbu lu mukaada wu nduumu wigi ya kebe ga banzele boolo. 2 Gabwisiga bamfumu baba nene ba gisi mu masumu, gawudusiga baada mono mande ma ginduumu. 3 Mununga Nzaama luwu twala mu gisi gi bwasa, gunu yimono mukaada wumoso yataa mbisi wubenge wuba sonogo misingi mi gu dugu Nzaama Mbisi beene gagele ande midwe nsambwadi (7) ande bibongo guumu (10). 4 Ngikaadagavaada mufule wu lugie ande misaanga ande bimi bi matswi bi pini bi woolo ande bitala yivulu. Mu goongi gagele goobori lugala bimi bifa bi ginduumu giana. 5 Bani sonogo ya mbunzu ni gigi "Babilono lulunene, maaya banduumu ande wu mapana mafa mamosogo ma gisi gigi." Yini mbanguulu yi kumande yibadamana. 6 Yimono ni mukaada wunu gigi wunga wudu matsili ma bakisto ande ma bambangi ba Yesu; luyi mumono, luyi bwi gisaga-saga. 7 Asi wanzio ni wuma bwileene gisaga-saga kiwi? Bungaya gubanganeene kuuma-mukaada wuwu ande mbisi wugigande (wuna wu midwe nsambwadi (7) ande bibongo guumu (10).8 Mbisi wuwu bu gagala tomo wumoono, asi loolo lowo gigi ande moonoo, gigi mu gwa fudugu mu zwingi luleye, gungoyo nga gafi. Baada ba gisi bini mono guwibigeene ni mbisi wugele wungaa fa, gabisa fudugu wumoono.9 Guya lomogo yaya gugala nduungu. Midwe nsambwadi (7) migi misele nsambwadi (7) mini mi bwanzaneene mukaada wunu; 10 migi se bamfumu bana nsambwadi (7). Badaana mu kebe gabiwi babwi, wumoso wigi, wumbaana lowo yaana gwiwi, asi lowo gini ya lama yaya.11 Mbisi wunu wugele tomo, wufi, gigi se mfumu wunaana (8), asi gigi mu kebe ga bamfumu nsambwadi (7), bugaya fa.12 Bibongo guumu (10) bigi bamfumu guumu (10) bakono maana ma guyaala, asi daanga lumoso bubini yaala ande mbisi wunu. 13 Bigi manuungu mamoso ande mbisi wunu wuba we gimfumu ande ngolo yi guyaala. 14 Bini nwanasa Mwana-lumeeme, asi bugini bingi ginaga nde gigi Mfumu wu bamfumu. 15 Wanzio gandelee ni miese miwuya mono mu gimfumu gi mukaada wu nduumu migi baada ba mandaga ande bisi bibiosogo.16 Bibongo guumu (10) ande mbisi wuwu bu bini mumeenge mukaada wu nduumu, bini muwoolo bimi bibiosogo, gini saala buguulu, bini mudia miswini ande gumu fuufu gu mbaa. 17 Ginaga Nzaama wuba si manuungu ma guwa mbisi gimfumu gibiwi mu mudimi tii gunu gwini gugu ndagande.18 Mukaada wunu gigi bulu lulunene lunu luya yaala bamfumu ba gisi.

dilaaga ande guniengemutilu lowo si muudu wini bisa suumu bimi bigadega nde 12 gugele milele mitala,...mameese ma mabayi ma gifa ande gifa, 13 ande woolo ande bibende ande mono ande mfufu ande bangombi ande bapundu ande mapusu-pusu ande baada ba gisala.14 Bimi biwu moneene pasi bibiosogo bima beebe, lowo wini bisa bimono.15 Kiene, kiene. 16 Badege-bimi бага vaamasa bubini dilaaga ande gunienge ni 17 mu daanga lutsisi bimi bibiosqogo bima waalaga, gimvaama gibuunu gima gwe. Basala mu maswaa babosogo baya gala gandanda badala.18 Luba mono muzingi badoda ni kibulu luma fanagana ande lunawa? 19 Luba mana lugwidi budo bu mbaa badila, banienga ni kiene, kiene gugele bulu luulu luvaamasa baada bavulu, dalaana luma waalaga mu daanga lutsisi. 20 Bini batumu ande babigili ande baklisto nde tala galaana mu kiesi mutulu lufa lu bulu luulu lutu nuhulusu, Daada Nzaama wuma sala bunu mu masumu ma lwiwi malu sala.21 Luulu wanzio wumoso wungolo luga luumu mudoyo wunene mu nzele gadodo ni ndebubu nze Babilono, bulu lunene, bubini guluumu mu tsini, lowo wini bisa monogo, 22 lowo gwini bisa wugagana mizigi ande mamvili-mvili yaya.23 Lowo gwini bisa monogo si mubulu-mizigi wumoso, si mwindi lowo, si ndaga yi muudu wuya kweele ni lowo wuya dege ni lowo wuya suumu gimi lowo yini bisa wugagana, ginaga wudoneene baada mapaana mafa ande ma bakidi. 24 Nzaama gamonogoso matsili ma babigili ande ma baada ba gisala baana bafi mu kebe ga gimbangi ginde.

meeme, ande meeme ande nze ande bisi bawanzio ande bapaanga banze bisi babosogo twigi baada ba gisala ba Nzaama. Nde peelee duma fana gusaama, maama migi mapaana ma gisini ma Nzaama madu longo Mfumu Yesu. Nga budodo babigili.11 Luyi bisa mono tala yima zibigi, pundu wumoso wumpembi wuseema, wuvaada mveele wuma laabaga matsili kuumaana Ndaga-Nzaama 12 misi minde migi miseema nga mbaa, yataa mudwe gigi ande mapu ma gimfumu mavulu, 13 gigi zusi mupimi, gasaaga gimbaga ginde gi pimi mu mapana ma baada.14 Basuda ba tala bagele beada mulaba yataa bapundu bampembi, bamana vaada milele mi mpembi miseema, 15 mu gono lunde muduuga mbeese yi kobo yi Nzaama yiga belesga bambeni, gini bayaalaaga ande fimbu lu gibende, gini baniadaaga nga vini mu kebe ga woolo mu guleese kobo yi Mfumu Nzaama. 16 Yataa mveele ande yataa guulu lunde basonogo ni gigi Mfumu wu bamfumu.17 Yibisa mono wanzio wudemena mu ngolo mu kebe ga daanga banono bana bafulumuga ni yanwaa dia ya fedi lulunene lu Mfumu Nzaama. 18 Miswini mi bamfumu ande mi baada bangolo ande mi bapundu ande mi basuda ande mi bahigi ande mi bamfumu babiwi ande bambudu ande mi bambeele.19 Yimono mbisi ande bamfumu ba gisi ande basuda ni banwanasa wunu wugele yataa pundu ande basuda baana. 20 Mbisi wunu ande mubigili wunu wuwenaa doneene baada luba bageme, ba baluumu mu zwingi lu mbaa yingolo.21 Basuda bandqe luba fi gu mbeese yini yiduuga mu gono lu wunu wugele yataa pundu, mamvuumu mabiwi, banono luba mana madia mamosogo.

Chapter 201 Yibisa mono wanzio wiyaa gulumugu mu tala an[de fungulu lu zwingi luleye ande musingi wunene gu miogo, 2 lugeme dragono, ngongono wunu wukulu, wigi Sadana, luga muluumu mu zwingi, gamuganga mbele ni gasala gunu mvulu mili mimoso; 3 mutulu gakono gubisa doneene baada ba gisi daanga lulwosogo lunu. Lubini muduusu, lowo gini lama.

Chapter 201 Yibisa mono wanzio wiyaa gulumugu mu tala an[de fungulu lu zwingi luleye ande musingi wunene gu miogo, 2 lugeme dragono, ngongono wunu wukulu, wigi Sadana, luga muluumu mu zwingi, gamuganga mbele ni gasala gunu mvulu mili mimoso; 3 mutulu gakono gubisa doneene baada ba gisi daanga lulwosogo lunu. Lubini muduusu, lowo gini lama.

⁴ Yibisa mono bidi bi gimfumu ande baada bayaala ande basaamasa bagwene. Yibisa mono baada bananga gusaameene gidegi ande bana ba bageme mutulu badaaya gimbangi gi Yesu, bakono gidimi gi mbisi ya mbunzu ande ya googo, basaama Nzaama ande gulongo Ndagaana, mioono mibiwi lumiyaa fudugu mimoono, mini yaalaaga ande Yesu mvulu mili mimoso.⁵ Baada bamoso lowo bawusugu mu lufa daanga lunu lulwosogo lu guwusugu gutomo mu lufa. ⁶ Kiesi gugele baada bana bini wusugu mu mbala yitomo mu lufa bini yaalaaga ande Mfumu Yesu mvulu mimoso, bini gidigi baada ba gisala gi Nzaama ande gi Yesu.⁷ Ni mvulu yini mili mimoso mimadigi, Sadana bubini muduusu mu bologo ⁸ gini ya doneene baada mu gisi gigiosogo gi bademenega ni "Gog ande Magog" mutulu banwana giduumu, bini gala bavulu tsili nga zeele mu kebe ga nzele.⁹ Baada bana babosogo bini wanagana yataa maana baziede camp lu baklisto ya bulu lunu luga zologa Nzaama, asi babosogo luba fi gu mbaa yi tala, babosogo luba tswimi. ¹⁰ Sadana wuyaa badoneene, luba muluumu mu zwingi lu mbaa mugele mbisi wunu ande mubigili wu bupala, gunu pibi ande mooso, mvulande mvulu pasi ande pasi.¹¹ Yibisa mono muudu yataa gidi gi gimfumu ande baada bambaana bana bafi, bambudu ande bambeele banimigi ande migaana mingaa zibili. ¹² Tala ande maana biya lemene guleye, asi gihene gigu dini gubwasa. Lugu zibigi mugaana wumbaana wu moonono. Baada bana bafi bagele ba basaamasa muudu ande muudu mu mapaana maana magasala, mana magele mu kebe ga mugaana wunu.¹³ Baada bafi mu nzele ande bana bagele mu tsina-maana lubaya duugu mu guba saamasa. ¹⁴ Lufa ande gisi gi baada bana bafi luba biluumu mu zwingi lu mbaa; lunu lwigi lufa lunga yoolo. ¹⁵ Hosu muudu wukono kuumu mu mugaana wunu bamu luumu mu zwingi lu mbaa.

mudoyo wutala, nga gibende. 12 ... 13 Gugele ande mambele guuma-moolo (12)14 Baduunga gibege beene yataa midoyo guuma-miolo (12) miba sonogo makuumu ma batumu ba Mwana-lumeeme. 15 Wanzio wuyi dodande gagele wumega gibege gi bulu ande mambele ande gamudi ga woolo gu miogo.16 Bulu lugele dele gifa gimoso ande bunene ande guleye. 17 Guleye ande bunene gugele ma kilometres mili miolo ande kama yoolo 2.200 km), dele lu gibege ma metres maguumu masaamana ande madaana (65 m).18 Gibege gi lupangu gigele gi midoyo, bulu lu woolo lunu lu ginziakulu ngagwi ni goobo lu maja ma mweese. 19 Midoyo mi gibege migele mi mitala yivulu. Mudoyo wutomo wugele wu jaspe, wuyoolo wu saphire, wudede wu kalasedono, wuna wu emelodo, 20 wunga taana wu saladonigisi, wu saamana wu sala dono, wu nsambwadi wu kilizolidi, wunaana wu belili, wuva wu topaza, wu guumu wu kilizopalasa, wu guuma-lumoso wu yasente, wu guuma-yoolo wu ametisite.21 Mambele magele guuma-moolo ma midoyo mi pelele, hoso mbele yigele yi mudoyo wumoso, manzili ma bulu magele ma woolo, masema ngagwi ni maja ma mweese. 22 Lowo gwama yisala mono si nzo-Nzaama yimoso ya bulu lunu, kaga ndege Nzaama ande Mwana-lumeeme bigi nzo-Nzaama, bayaala.23 Gunu pwisi yi daanga ni lowo yi ngoono gubwasa, ndege Nzaama wuledaga misieme ande mwanaana Yesu. 24 Baada bini digaaga mu mooso wunu wigi ndege Nzaama ande Mwana-lumeeme pibi ande mooso, 25 gunu mambele mini galaaga bwasa, bamfumu ba gisi bini ya dwalaaga ya bulu bimvaama bibiwi, ginaga gunu pibi lowo yini sala bwa.26 Bini yadwalaaga se mugieme ande lugugu ya bulu, 27 lowo gwini sala wingini si gimimoso gigifa ni lowo muudu mufa gunu, asi gwini gala kaga baada babosogo ba basonogo makuumu mabiwi mu Mugaana wu moonu wu Mwana-lumeeme.

mu gwa lugisi baada baana ba gisala ni bayabeene mapaana maama. 7 Dala tama lowo buyi yaya. Lusagamana
lwigi mu kebe ga baada bana bayaa musileene mudimi mu mapaana mana mahasonogi babigili 8 Meeme
Yowani luyi wugu, luyi mono mapaana maama, luyi biyi ya mili ni wanzio, luyi yusa! 9 asi nde ni gusaama
meeme lowo, ngwigi gwama muuda-gisala nga nze ande bapaanga baaga ande babigili ande baada bana basaaga